BEN KLASSEN

Mot den onda floden

En självbiografi

MOT DEN ONDA FLODEN

En självbiografi

av

BEN KLASSEN, P.M.

Grundare, Church of the Creator

Publicerad av

THE CHURCH OF THE CREATOR

P. O. Box 400

Otto, North Carolina 28763

Det outforskade livet
är inte värt att leva.

—Sokrates

Tillägnad min hustru, vars oändliga tålamod har
gjort det möjligt för henne att stå vid min sida
genom livets alla
öden och äventyr under de senaste 45 åren.

© 1991 AV BEN KLASSEN

MOT DEN ONDA FLODEN

Prolog

I hela mitt liv, från den dag jag föddes till nuet, verkar det som att jag, envist och mot övervältigande odds, har kämpat mot historiens nuvarande strömning. På ett eller annat sätt, medvetet eller undermedvetet, har hela mitt liv varit tillägnat kampen mot de onda och mäktiga krafter som nu håller världen i sitt tyranniska grepp. Jag har fört krig mot dessa onda krafter, kanske periodvis och ryckvis i början, utan att ens inse vad dessa elakartade förövare gjorde, eller vilka de verkliga ogärningsmännen var. Men min kamp har varit ihärdig och envis. Dessutom, allteftersom tiden gick, blev bilden allt tydligare fokuserad, de tyranniska förövarna mer specifikt identifierade, och den komplexa lösningen på gåtan alltmer löst.

Men min kamp var, och är, inte bara en fråga om att strida MOT den onda strömmen. Det finns också en mycket POSITIV sida av denna bild, och det är vad jag kämpar FÖR. Svaret på det är tydligt beskrivet i de flera böcker jag har skrivit och kan sammanfattas i några få ord – nämligen ÖVERLEVNAD, UTVIDGNING OCH FRÄMJANDE AV DEN VITA RASEN. I vår rasliga religion, CREATIVITY, tror jag starkt på att vi har det Totala Programmet, den Slutgiltiga Lösningen, det Ultimata Credot.

* * * * *

Detta är den sanna historien om en mennonitpojke som föddes mitt under den kommunistiska revolutionen i ryska Ukraina. Vid nio månaders ålder, medan de röda och vita arméerna förde inbördeskrig i hans hemby Rudnerweide, drabbades han av ett svårt angrepp av tyfus och dog nästan. Icke desto mindre överlevde han sjukdomen, han överlevde anarkin och revolutionens terror och de två år av hungersnöd som följde. När han var sex år flydde han och hans familj från Ryssland för att försöka börja livet på nytt i Mexikos vidsträckta ranchlandskap. Kort därefter flyttade de till vetodlingsdistrikten i Saskatchewan, Kanada, där han växte upp till vuxen ålder. År 1945 flyttade han till USA, där han efter en lång och brokig karriär slutligen fann sitt livs syfte – att strukturera och etablera en raslig religion för överlevnad, utvidgning och främjande av sina egna rasfränder – Naturens Främsta.

Jag var den pojken. Efter sju decennier kan jag säga att det har varit en lång och krokig Odyssé, och jag tackar Ödet för att hon har tilldelat mig tillräckligt med tid för att reflektera över det efterföljande händelseförloppet som tillät mig att slutligen fullborda mitt livs främsta uppdrag och driva det in i evigheten.

* * * * *

Med vilket mått man än mäter är den vita rasen den mest kreativa, produktiva och intelligenta varelse som Moder Natur har frambringat under de 2,3 miljarder år som det hävdas att liv har existerat på denna planet Jorden. Märkligt nog har dock Naturens Främsta under det senaste halvseklet blivit en starkt hotad art, vars undergång och utrotning är högst några generationer bort. Detta är nästan en visshet om inte denna unika art drastiskt ändrar kurs, och gör det omedelbart och med största kraft. **Vad den vita rasen så förtvivlat har behövt under de senaste 6 000 åren av sin civilisation är en egen rasreligion -- en rasreligion vars överskuggande iver var, och förblev ständigt, överlevnaden, expansionen och främjandet av det egna slaget.** Detta är ingen ny idé. Naturen har planterat denna medfödda drivkraft i varje annan levande varelse, men märkligt nog har den vita rasen, i sin långa och tumultartade historia, aldrig fullt ut förstått denna idé. Samtidigt som den ivrigt har eftersträvat framsteg inom vetenskap och högteknologi, har den samtidigt på ett dumt och tragiskt sätt använt sina vida överlägsna gåvor till att döda, decimera och förgöra sitt eget slag.

Nu har den vita rasen en egen rasreligion, och vi kallar den CREATIVITY. Jag har tilltro till att den kommer att ge den gnista som ska tända en omfattande världsomspännande rörelse av religiös iver -- den första verkliga konstruktiva revolutionen i historien som verkligen kommer att gagna den mänskliga rasen. Om tillräckligt många av mina fränder inser detta, kommer räddningen och frälsningen för Naturens Främsta att vara säkrad. För detta har jag arbetat, och det är min innerliga förhoppning och bön att det ska ske i nästa generation.

Som grundare av en ny religion känner jag en skyldighet, inte bara mot mina vita raskamrater utan också mot eftervärlden – och till och med mot mina fiender – att permanent nedteckna mitt livs händelser, med detaljer om mitt ursprung, mina tankar och mina mål. Jag tror att när jag nu har kommit så här långt, kan det kanske vara nödvändigt för framtiden att jag gör det.

Jag säger kanske. Det finns två sätt att se på det – två möjligheter. Om den vita rasen misslyckas med att resa sig och anta utmaningen, och om den judiska pesten lyckas i sitt urgamla raseri att blanda upp och/eller utrota den vita rasen från denna planeten jordens yta, då kommer alla mina skrifter och mina andra ansträngningar och uppoffringar att ha varit förgäves. Creativity och hela dess nätverk av idéer kommer att spolas ner i historiens minneshål. I ett sådant fall kommer det att spela liten roll vad jag gjorde eller vad jag skrev. Faktum är att såvitt jag är bekymrad kommer ingenting längre att spela någon roll, skulle den vita rasen bli förintad.

Om å andra sidan den vita rasen reser sig i vredgad hämnd, mobiliserar sin enorma kraft och krossar det judiska tyranniet i glömska, då känner jag mig säker på att Creativity kommer att ha spelat en avgörande roll i att ge inspiration, mål och riktning för att befria den vita rasen från det judiska tyranniets tentakler. När det sker kommer det att finnas en stor efterfrågan på oändliga detaljer angående Creativitys tidiga början, såväl som grundarens liv, och många detaljer kommer att vara sådana att endast jag skulle ha kännedom om dem, och de skulle vara en vital källa till grundläggande information. Lyckligtvis har ödet besparat mig tiden så att jag kan skriva mina memoarer utan otillbörlig press från vare sig ekonomiska bekymmer eller politiskt tvång. Tyvärr har alltför många av våra raskrigare som bidragit avsevärt till saken förvägrats denna möjlighet, och det enda källmaterialet (högst fabricerat) om dem kommer från våra rasfienders läppar och pennor – förrädare och judar. Som ett resultat har våra raskämpar förtalats, smädats och ljugits om före och efter sin död med lite auktoritativt vederläggande från den vita rasens sida. Adolf Hitler är ett utmärkt exempel på sådana förvrängningar och smädelser, men det finns ett oräkneligt antal andra.

Varje människa som föds är en sammansättning av sitt kulturarv och sina förfäders genetiska arv. Av alla dessa faktorer är generna av största betydelse, och detta är något som endast våra förfäder kan lämna vidare till oss. Varje individs medfödda karaktär formas och formas sedan ytterligare till det bättre eller sämre av den mängd händelser som virvlar kring dem under deras livstid. Vissa krossas av händelser, andra övervinner händelser och förblir herrar över sitt eget öde. I vilket fall som helst är alla summan av sitt arv, oavsett om det är kulturellt, genetiskt eller någon av ett antal andra variabler.

Milstolpe Noll

Mitt mennonitiska arv

Arv är ett viktigt ord för mig. Även om jag personligen aldrig gick med i den mennonitiska kyrkan (jag ska förklara detta senare), är jag icke desto mindre oerhört stolt över mina förfäder och mitt mennonitiska arv. Båda har varit mycket generösa, och jag är tacksam. Vi alla är skyldiga våra förfäder allt vi är — vår kultur, vår civilisation, våra gener och själva livet. Men det slutar inte där med bara ett tackkort. Vi har ett tungt ansvar, ja, en helig förpliktelse att föra det dyrbara arvet vidare till framtida generationer, och genom att göra det inte bara bevara och utöka det som är bäst, utan också sträva efter att uppgradera dessa genetiska egenskaper till allt högre nivåer när vi testamenterar våra gener och vårt arv till varje efterföljande generation.

Mina förfäder under de senaste fyrahundrafemtio åren har varit mennoniter. Även om termen mennonit är en religiös beteckning, är mennoniterna faktiskt också en speciell grupp av etniska människor som är unika i sig själva. Nu spridda över hela världen har de ändå bibehållit en viss sammanhållning som går bortom deras religiösa band, bortom nationalitet och bosättningsland. Nu, efter fyrahundrafemtio år, har de en unik historia och ett arv som är utmärkande för just dem. Jag är stolt över att vara en del av det, och jag vill berätta om några av milstolparna i den etniska historien.

Jag föddes den 7 februari 1918, enligt inskriptionen i den stora gamla familjebibeln. Jag lyckades återfå denna gamla bok som ett värdefullt arkiv från min äldre syster helt nyligen. Boken är minst åttio eller nittio år gammal, och jag värdesätter den högt, inte på grund av dess innehåll, utan för att den är en släktklenod som har inskrivet i sig några av min familjs viktiga milstolpar, inklusive mitt födelsedatum. Datumet den 7 februari representerar dock datumen enligt den julianska kalendern som då användes i Ryssland och ligger faktiskt 13 dagar efter den gregorianska kalendern som vi nu använder. Så mitt faktiska födelsedatum är den 20 februari. Platsen var i familjen Klassens hem i den mennonitiska byn Rudnerweide. Denna by var en del av Molotschna-kolonin av mennoniter, belägen längs en flod med samma namn i den ryska provinsen Taurida. Denna blomstrande koloni låg i södra Ukraina strax norr om Azovska sjön.

Den mennonitiska kolonin känd som Molotschna bestod av en homogen grupp tysktalande människor, till antalet omkring 22 000 (år 1910), bosatta i cirka 60 byar och småorter, även om några få kunde anses ha status som köping eller till och med stad. Jag kommer att ha mer att säga om Molotschna-kolonin senare.

Egentligen talade vi två språk, lågtyska (Plattdeutsch eller Plautdietsch) och högtyska. Vi talade en vardaglig Plautdietsch i vårt vanliga, dagliga samtal, ett språk som jag nu ser tillbaka på som ganska färgstarkt och unikt uttrycksfullt. Men i kyrkan och i skolan var högtyska, det språk som traditionellt användes i Tyskland, standard. Alla böcker, korrespondens, predikningar i kyrkan, psalmer osv. var på högtyska. Ingen ordbok eller grammatik sammanställdes någonsin för den populärt använda Plautdietsch. Det var ett arrangemang vi då tog för givet, men när jag ser tillbaka på det nu efter alla dessa år finner jag detta tvåspråkiga arrangemang som ett ganska märkligt och överflödigt fenomen, och undrar vilket syfte, om något, det tjänade.

Mina förfäder (som mennoniter) härstammade antingen från Holland och/eller Danzig-området i Preussen. För cirka 450 år sedan, år 1536, medan den protestantiska revolutionen var i full gång, bröt sig en katolsk präst vid namn Menno Simons ut och bildade en egen protestantisk sekt. Hans följeslagare kallades mennoniter. Med den oro och förföljelse som då var utbredd, skingrades mennoniterna till många länder, såsom Schweiz, Frankrike, Preussen och flera andra. Mennoniterna har skingrats och emigrerat ända sedan dess. Faktum är att jag antar att jag själv är en emigrerad emigrant, flera gånger om.

När vi studerar historiska rörelser, vare sig de är religiösa, politiska, kulturella eller vad som helst, finner vi att sådana rörelser sällan uppstår ur ett vakuum. Tvärtom finner vi vanligtvis att varje rörelse har sina rötter i någon liknande tidigare rörelse. Den grenar sedan ut sig från sin moderrörelse, inte olikt ett upproriskt barn från sin tidigare familj.

Och så är det med den mennonitiska religionen. Om vi spårar dess ursprung finner vi att den är en avläggare av anabaptisterna, som i sin tur växte fram ur den protestantiska reformationens tumult under det turbulenta sextonde århundradet. Protestantismen är, som vi alla vet, en kristen religion som bröt sig loss från den katolska kyrkan som då hade existerat i cirka femton århundraden. Utan den katolska kyrkan skulle det utan tvekan inte ha funnits någon kristendom.

med dess nuvarande överflöd av tusentals sekter och kulter. (Som en förbifartsobservation har jag funnit att definitionen av en "kult" är en fråga om partisk uppfattning — en mans religion är en annan mans kult — och vice versa.) Om vi följer ursprung och grenar längre tillbaka i historien, finner vi att katolicismen och kristendomen har sina rötter i ännu tidigare judendom, judarnas oförsonliga religion. Tre fjärdedelar av den kristna bibeln, Gamla testamentet, är i själva verket en sammanställning av fabricerad judisk historia och folklore. Går vi ännu längre tillbaka, finner vi att judarna piratkopierade praktiskt taget varje koncept i sin religion, idén om själen, evigt liv, det härefter, dop, omskärelse och ett dussin andra idéer från de forntida egyptierna. (Se sida 200, "Building a Whiter and Brighter World".) Vi skulle kunna utforska ursprunget till egyptiernas religiösa idéer ytterligare, men jag tror att vi har gått tillräckligt långt tillbaka för att klargöra en poäng.

Anabaptisterna

Jag tror att det vid denna punkt anstår oss att titta närmare på mennonitrörelsens början genom att först granska den anabaptistiska rörelsen, och därefter Menno Simons liv, vars verksamhet frambringades av anabaptisterna, och av vilken den mennonitiska religionen är en avknoppning.

Vi är alla ganska bekanta med turbulensen under de protestantiska reformationerna och dess drivkrafter och förgrundsgestalter såsom Martin Luther, Jean Calvin, Huldrych Zwingli och flera andra nitiska reformatorer som blev uppretade och ansåg att den katolska kyrkan antingen behövde skärpa sig eller omformas. Detta gjorde de med en iver och besatthet som alltid gränsade till fanatism och ibland långt överskred den. Lite är dock allmänt känt om anabaptisterna som också spelade en stor roll i reformationen och var föregångarna till mennoniterna.

Anabaptister var ett namn som gavs till de människor som bröt sig loss från de dominerande typer av protestantism jag hänvisade till i föregående stycke, och istället föredrog en frivillig religiös sammanslutning med ett kraftfullt upprätthållande av Nya testamentets förordningar. Ordet anabaptist användes också löst som en nedsättande term mot alla religiösa radikaler under 1500- och 1600-talen och kom således i allmänt bruk även eftersom termen användes av de flesta stora parter i reformationen, katolikerna, lutheranerna och reformerta polemiker. Ordet anabaptist betyder döpt igen, eller omdöpt, eller dubbeldöpt. Det holländska ordet för

Anabaptister var Doopsgezinde, och på tyska kallades de Taufer, eller Taufgesinnte, eller Wiedertaufer, eller, med andra ord, Dubbeldoppare.

Det är kanske mer konstruktivt att tala om de olika grenarna av den anabaptistiska rörelsen: de schweiziska bröderna, de sydtyska bröderna, mährerna, hutteriterna och de holländska mennoniterna, där de sistnämnda är mina förfäder och av särskilt intresse i denna avhandling.

Egentlig anabaptism började i Zürich 1524 (fem år efter att Martin Luther spikade upp sina 95 teser på kyrkporten) när en liten grupp ledd av Conrad Grebel bröt sig loss från Huldreich Zwinglis ledarskap och samlade församlingar som praktiserade apostoliskt icke-motstånd i enlighet med Matt. 5:39 i Nya testamentet. De insisterade vidare på gemenskap (Apg. 4:32); styre genom äldste (Apg. 14:23) och bannlysning (Matt. 18:15-17). Otåliga med reformatorernas plan att vinna de schweiziska kantonerna till protestantismen genom långsamma, statsmannalika beslut i stadsfullmäktige, föreslog de att bilda frikyrkor av dem som hörde, trodde och döptes (Matt. 28:18). Trots att de förföljdes grymt av myndigheterna i både staten och kyrkan (både den katolska och den protestantiska), fick dessa schweiziska bröder, som de kallades, ett varmt mottagande bland det vanliga folket i de tyskspråkiga länderna. En betydande anhängarskara utvecklades i Mähren i Sydtyskland, och en parallell rörelse ledd av Menno Simons (1496-1561) växte fram under 1540- och 1550-talen i Holland. Det är från denna grupp som mennoniterna i Amerika, i Kanada och de som flyttade till Ryssland härstammar. Jag kommer att ha mer att säga om de ryska mennoniterna.

Från den anabaptistiska rörelsen härstammar också en sekt grundad av Jacob Hutter i Mähren 1533, som bildade religiösa kolonier med gemensamt ägande av egendom, inte helt olikt kommunisterna, men där upphör likheten. De har sedan dess bosatt sig i många kolonier i Dakota-staterna, och i Manitoba och Alberta i Kanada, liksom i Paraguay. De bevarar fortfarande den fornkristna kommunismen baserad på den urkristna kyrkans praxis som beskrivs i Apostlagärningarna. Även om båda härstammade från den anabaptistiska rörelsen, är hutteriterna långt ifrån de mennonitiska grupper som var mina förfäder. De sistnämnda trodde starkt på privat egendom såväl som på rasmässigt samarbete.

Från de tidiga arkiv som har grävts fram i växande mängder sedan 1879 verkar det som om den främsta...

strid som anabaptisterna hade med de etablerade protestantiska reformatorerna gällde föreningen mellan kyrka och stat. Anabaptisterna tog den tidiga kyrkan som sin förebild. De förkastade barndopet och hävdade att det var meningslöst, och att en vuxen inte hade inträtt i den "sanna" kyrkan förrän han hade avlagt en trosbekännelse och blivit döpt. De lärde att ett "fall" för kyrkan inträffade under Konstantin när den världsliga regeringen tog över Jesus Kristus religiösa eller andliga rörelse. Istället predikade de en återgång till det primitiva kyrkolivet.

Menno Simons (1496-1561)

Menno Simons var inte grundaren av anabaptisterna i Nederländerna, men han blev dess mest framstående ledare efter att rörelsen hade existerat i ett antal år. Han är betydelsefull eftersom han tog ansvar för ledarskapet vid en tid och i ett område där rörelsen vacklade och troligen skulle ha dukat under för mer revolutionära teorier. Särskilt starka var de kiliastiska fanatiker som predikade att Kristi återkomst var nära förestående och att tusenårsriket var för handen. En annan radikal grupp var münsteriterna, som predikade öppet uppror och anslöt sig till bondeupproret i öppen krigföring mot myndigheterna.

Menno Simons föddes 1496 i den lilla byn Witmarsum, i den nederländska provinsen Friesland. Han prästvigdes inom den katolska kyrkan vid den ganska sena åldern av 28 år, och fick sin utbildning i ett kloster i Friesland eller en angränsande provins. Enligt hans egna redogörelser tog han till en början inte sina prästerliga plikter på alltför stort allvar och förenade sig med sina prästkollegor i att "spela kort, dricka...". Men efter det första året blev han plötsligt rädd, och han började tvivla när han förvaltade mässan om brödet och vinet faktiskt förvandlades till Kristi kött och blod. Till en början betraktade han dessa tankar som Satans viskningar. Men hans tvivel kvarstod och han började tvivla på många andra av den katolska kyrkans läror. Han kom mer och mer under inflytande av sakramentisterna, som förnekade idén om transsubstantiation, det vill säga Kristi närvaro vid nattvarden.

Efter två år av plåga och tvivel vände han sig slutligen till bibeln i sitt sökande efter ett svar. "Jag kom inte särskilt långt innan jag såg att vi hade blivit bedragna", sade han senare. Han fann ytterligare hjälp genom att läsa skrifter av

Martin Luther, som lärde att det inte var kyrkan utan Skriften som måste vara den främsta källan och den enda auktoriteten för hans tro och predikan. Han förkastade den katolska kyrkans auktoritet och blev en "evangelisk predikant", men hans teologi var fortfarande i hög grad i ett formande skede, då den kastades fram och tillbaka och påverkades av ett antal andra "reformatorer".

En vändpunkt i Mennos liv kom när münsteriterna (som förespråkade väpnat uppror) besegrades vid sitt "Nya Jerusalem" i Münster, Westfalen, och den rörelsen fick ett tragiskt slut. Denna brutala händelse är av viss betydelse i hela reformationsrörelsen, då den skapade ett antal martyrer, och det anstår oss att göra en kort utvikning här.

Münster i Westfalen hade intagits med våld av anabaptisterna den 9 februari 1534. Kort därefter blev Bernhard Knipperdolling dess borgmästare. Anabaptister över hela Tyskland, Schweiz och Holland hade varit hårt pressade för att hålla sig vid liv, eftersom förföljelsen mot dem (och andra religiösa sekter) var svår och utbredd. När münsteriterna fick kontroll över just denna stad blev den en samlingspunkt och tillflyktsort för många andra ansatta anabaptister över hela Europa. Under tiden samlade den (katolske) biskopen Franz av Waldeck, som var härskare över detta territorium, en mäktig armé och belägrade staden i syfte att utrota dessa kättare. Efter ungefär ett år av skärmytslingar bröt han slutligen igenom stadsmurarna den 25 juni 1535. Den massaker och grymhet som följde var typisk för den intensiva hat och religiösa iver som rådde på den tiden – och vi måste komma ihåg att det var kristna på båda sidor. Större delen av stadens manliga befolkning avrättades. Ledarna sattes i järnburar, visades upp i olika städer i Europa, tortyrades och avrättades sedan, inklusive den tidigare borgmästaren Knipperdolling.

Som vi ska se senare är det som de kristna gjorde mot varandra under reformationen inte helt olikt den grymhet och terrorism som våra mennonitiska fränder utsattes för av bolsjevikerna i Ryssland nästan fyra århundraden senare.

Den tragiska Münster-katastrofen gjorde ett djupt och traumatiskt intryck på Menno, då han begrundade att alla dessa människor, för vilka han hade predikat för många, hade varit villiga att ge sina liv för att hålla fast vid sin nyfunna tro. Även om han inte höll med om många av deras principer, stärkte det likväl hans beslutsamhet att lämna den katolska kyrkan och viga resten av sitt liv åt att predika ordet så som han såg det, oavsett kostnad eller

risken. Hans egna övertygelser var fortfarande inte helt tydliga, inte helt klarlagda.

Han ägnade hela sin tid åt att predika och reste runt i landet. Han skrev också traktater och böcker då och då, och under tiden han gjorde det började hans egen teologi ta en mer definitiv form.

Under de följande 18 åren, från 1536 till 1554, flyttade han runt i landet, predikade, skrev och vann anhängare. Under denna tid tog han sig också en hustru, men varken datumet för bröllopet eller hans vistelseort har registrerats särskilt tydligt. Det är inte heller känt när eller var hans eget dop ägde rum. Han blev en underjordisk evangelist som predikade och skrev i avskildhet, och döpte konvertiter närhelst och varhelst han kunde. Några av hans bevarade traktater är "Den nya födelsen"; "Jan van Leydens hädelse" (den sistnämnde var en anabaptistledare); "Den andliga uppståndelsen", och flera andra. Han reste mycket nattetid och befann sig i ständig livsfara och risk för förföljelse. År 1542 erbjöds hundra gyllen av myndigheterna i Leeuwarden för hans gripande. Mirakulöst nog lyckades han överleva, trots att många av hans vänner avrättades, vissa enbart för att ha gett honom husrum över natten eller för att ha distribuerat hans litteratur.

År 1554 fann han ett visst mått av skydd och beskydd hos Bartholomeus von Ahlefeldt, på ett av dennes gods kallat Wuestenfeld (Ökenfältet). Här, nära staden Oldesloe i provinsen Holstein, började hans boktryckare trycka några av Mennos böcker. Menno tog också tillfället i akt att revidera några av sina tidigare utgåvor och skriva flera nya böcker.

Men trots detta fortsatte kontroverser och oro. Frågan om kyrkotukt blev aldrig löst under hans livstid. Eftersom mennoniterna var förpliktigade till ickevåld, ickemotstånd och bekände sig till en fri samvetsutövning, hur håller man då kyrkan och dess medlemmar som en sammanhållen organisation med en stabil trosbekännelse och identitet? Det är en fråga som också har plågat många andra organisationer som har försökt bibehålla sin grundläggande karaktär och originalitet. Det var en fråga som inte blev löst på åtminstone ytterligare ett sekel. Det enda medel mennoniterna använde (och fortfarande gör) för att upprätthålla disciplin är bannlysning och utfrysning. År 1557 möttes en stor konferens av anabaptister i Strasbourg för att försöka lösa denna fråga, men det var förgäves. Dess misslyckande bedrövade Menno ända till slutet av hans liv.

Även om hans verksamhet kanske inte verkar imponerande jämfört med många andra predikanter och evangelister som

må ha paraderat genom historiens sidor, men icke desto mindre har konsekvenserna av den rörelse han grundade vuxit lavinartat till en betydande serie historiska händelser, vars förgreningar ger eko än idag. Tyvärr, även om de flesta av hans skrifter har överlevt, har mycket av hans liv inte dokumenterats historiskt, särskilt hans vandringar under predikoåren 1536 till 1554. Trots att ett antal bilder av honom avbildas tillsammans med hans skrifter, gjordes inga autentiska porträtt eller målningar av honom under hans livstid, åtminstone inga som överlevde, så alla avbildningar av honom är enbart postmortala konstnärers föreställningar, inte helt olikt de försök att avbilda Kristus som gjordes flera hundra år efter den förmodade händelsen.

Under de sista åren av sitt liv var han handikappad, vilket ytterligare ökade hans lidande. Hans hustru hade gått bort några år före honom när han dog i Wuestenfelde den 31 januari 1561.

Men hans rörelse fortsatte och hans anhängare spred sig över hela världen. Det är inte mitt syfte här att följa den fortsatta historien om den världsomspännande rörelse som Menno grundade, utan snarare att kortfattat belysa händelseförloppet för mina förfäder, mennoniterna i Ryssland, blomstringen av deras kultur och deras välstånd, följt av dess olycksaliga undergång när den slukades av den kommunistiska revolutionen 1917.

* * * * *

Mina egna förfäder flyttade efter flera generationer i Holland som en grupp till Ostpreussen, specifikt till Danzig-området, och grundade flera sammanhållna och framgångsrika bosättningar. De var mycket flitiga jordbrukare. Men att vara produktiva bönder var inte deras enda bedrift. De bildade också stora familjer och förökade sig, och tog över mer och mer mark i takt med att antalet familjer växte. Även om dessa holländska mennoniter på några generationer blev helt förtyskade, fanns det likväl en egenhet som var helt okarakteristisk för de militäriskt sinnade preussarna. Inneboende i den mennonitiska religionen var engagemanget för icke-våld, för passivitet, kort sagt, för pacifism. De ansåg det syndigt att bära vapen och vägrade att inställa sig till militärtjänst. Efter en tid började de traditionellt militäriskt sinnade preussarna och deras regering att lägga märke till båda dessa faktorer — de

ökningen av antalet mennoniter, och deras vägran att utföra militärtjänst. Friktion började uppstå.

Marken längs floden Wisła i Preussen hade blivit knapp och mennonitfamiljerna var stora och växande. År 1787 utfärdade Fredrik Vilhelm II av Preussen en kabinettsorder som förbjöd mennoniterna att utöka sina markinnehav. "Mennonitediktet" från 1789 följde med ytterligare restriktioner. Fredrik Vilhelm III ökade restriktionerna ytterligare genom en kompletterande deklaration år 1801. Det blev uppenbart att alla dessa restriktioner var mer inriktade på mennoniternas princip om icke-våld än på deras ökande expansion. Mennoniter som övergav den principen var fria att köpa all mark de önskade.

Detta innebar ett avgörande problem för mennoniterna, inte obekant för det som deras förfäder hade ställts inför i Holland några generationer tidigare, och ett som deras religiösa trosfränder skulle komma att möta gång på gång i många andra länder. Vad skulle man göra? Lösningen, beslutade de, var att emigrera, en lösning som har tvingats på dem många gånger igen under deras långa turbulenta historia, och i många andra delar av världen.

Just denna grupp i Preussen valde att utnyttja en extremt gynnsam situation som erbjöd sig i Ryssland. Tiden var 1780-talet. Katarina II (den stora) av Ryssland sökte efter flitigt jordbruksfolk för att bosätta sig i några av de vidsträckta områdena i Ukraina som nyligen hade förvärvats genom erövring i ett krig mot Turkiet. För att befästa sina vinster ville hon att detta område skulle befolkas med goda, robusta bönder så snabbt som möjligt. Mennoniterna hade ett rykte om sig att vara hårt arbetande, flitiga och exceptionellt framgångsrika bönder.

Efter viss rekognosering och förhandlingar träffades en överenskommelse. Mennoniterna kunde få inte bara ett stort sammanhängande markområde, utan de skulle för evigt vara befriade från militärtjänst. Dessutom skulle de vara relativt fria att upprätta sitt eget lokala styre utan alltför mycket inblandning från den ryska regeringen.

År 1789 flyttade den första gruppen på 228 preussiska mennonitfamiljer till det som kallades bosättningen Chortitza. Den var belägen vid floden Dnepr i södra Ukraina mellan städerna Jekaterinoslav och Aleksandrovsk. (Sedan den kommunistiska revolutionen har båda dessa städer bytt namn till Dnepropetrovsk respektive Zaporozje.) År 1797 följde ett andra tåg med 118 familjer, vilka alla snart expanderade till omkring 400

familjer, och de blev grunden för Chortitza-bosättningen. År 1819 bestod bosättningen av 560 familjer med 2888 själar, och år 1910 av cirka 2000 familjer med cirka 12 000 medlemmar. Som jag sa var mennoniterna inte bara duktiga bönder, utan de var också produktiva i att utöka sitt eget släkte. Deras antal ökade med en betydande takt på cirka 5 % årligen.

Molotschna-kolonin

Trots rapporterna om de svårigheter som Chortitza-nybyggarna upplevde, var det ändå en enastående framgång. Detta uppmuntrade snabbt en stor andra grupp att följa efter, och en ny rörelse till Ukrainas stäpper började 1803. Denna grupp skulle komma att bli Molotschna-kolonin, det område som mina förfäder bosatte sig i, och där jag flera generationer senare föddes i byn Rudnerweide. Molotschna-kolonin skulle komma att bli inte bara den största mennonitiska kolonin i Ryssland, utan också dess mest välmående.

På många sätt, i ren logistik och antal, var dessa migrationer i alla avseenden jämförbara med mormonernas vandring (Mormon Trek) till Utah ledd av Brigham Young. Mennoniterna föregick mormonernas flytt med cirka 50 respektive 60 år, men även de flyttade in i vidsträckta och ociviliserade territorier, precis som mormonerna gjorde.

Den motiverande kraften som drev mennoniterna var beslutsamheten att hålla fast vid sin specifika religiösa övertygelse, där principen om icke-våld (*wehrlosigkeit*) var av stor betydelse. År 1809 hade tsar Paul I gett mennoniterna det speciella "Privilegium", eller en uppsättning privilegier, där frihet från militärtjänst var en av de viktigaste. Den första Molotschna-gruppen anlände till Chortitza hösten 1803. Andra grupper följde, vilket gav totalt 365 familjer under åren 1803–1806. Dessa immigranter var i genomsnitt mycket mer välmående än de som först hade begett sig till Chortitza.

Olika problem hindrade dock rörelsens tillväxt under flera år. Preussiska myndigheter insisterade på att behålla 10 % av egendomen från dem som lämnade landet. Under en tid vägrades pass. Napoleonkrigen, som pågick vid den tiden, stoppade invandringen tillfälligt. Icke desto mindre migrerade totalt 254 fler familjer till Molotschna under 1819–20, följt sporadiskt av ytterligare grupper. Vid 1835 upphörde migrationen till Molotschna

ett slut, med totalt 1200 familjer bosatta där och en uppskattad befolkning på 6000. När mennoniterna väl hade etablerat sig i sin nya koloni på Ukrainas stäpper, spillde de ingen tid på att organisera sig. De hade 120 000 dessiatiner (324 000 tunnland) god, bördig mark belägen öster om floden Molotschna längs dess bifloder Tokmak, Begemthsokrah, Kurushan och Yushanlee. De var belägna cirka 16 mil sydost om den tidigare bosättningen Chortitza. I väster bodde icke-mennonitiska tyska nybyggare, i norr och öster ukrainare, och i söder nomadstammar som turkar och tatarer.

De organiserade markinnehaven i gårdar på 175 tunnland per familj. Dessa fick inte styckas upp eller delas upp i mindre gårdar, en klok och framsynt restriktion. Familjerna bodde inte nödvändigtvis på sin huvudsakliga mark, utan bodde intill varandra i småbyar och byar, där var och en hade ett eller två tunnland runt sin bostad. Huset och ladugården låg vanligtvis intill varandra i en stor byggnad. Intill sin bostad i byn hade varje familj en rejäl fruktträdgård och ett trädgårdsland, men själva huvudgården kunde ligga en knapp kilometer eller ett par kilometer bort.

Snart hade Molotschna-kolonin organiserat sina ägor, och totalt 60 byar hade byggts, varav Rudnerweide (grundat 1820), där jag föddes, var en. Här är en kort sammanfattning av deras framsteg.

Under det första året, 1804, etablerades tio byar. Under nästa år grundades ytterligare åtta byar. Fram till 1821 hade ytterligare sexton byar och småbyar vuxit fram. Fram till 1863 hade de återstående 26 byarna byggts och all tillgänglig mark hade tagits i anspråk och utnyttjats. Den nyvunna friheten och överflödet av bördig mark framkallade en glans av välstånd och en obegränsad optimism inför framtiden. Genom att de kommit från utmärkt släkt i Preussen, frambringade en sådan kombination av omständigheter också några enastående personligheter och ledare. Jag har ett stort mennonitiskt uppslagsverk i fyra volymer med totalt cirka 3800 sidor. I det krönikas hundratals enastående personligheter och ledare som gynnat den mennonitiska saken i många delar av världen, inklusive många som en gång bodde i Molotschna-kolonin. Även om jag inte kan gå in på detaljer om dem, finns det en tidig ledare som jag anser förtjänar ett särskilt omnämnande på grund av hans mångfaldiga bidrag till kolonin. Hans namn var Johann Cornies.

Johann Cornies (1789-1848)

Även om dessa pionjärnybyggare redan hade visat sig vara erfarna och flitiga jordbrukare i Preussen, främjades deras framsteg avsevärt av en viss Johann Cornies och den jordbruksförening som han ledde. De många konstruktiva förbättringar han bidrog med till kolonin och även till landet Ryssland var omfattande och långtgående, och deras inflytande sträckte sig långt bortom hans egen livstid.

Inom jordbruksområdet inkluderade de sådana områden som förbättring av raserna för nötkreatur, hästar och får; experimenterande med och urval av bättre utsäde; växtföljd och många andra framsteg inom jordbruket som var helt nya för den tiden. Han var särskilt energisk i att främja plantering av träd och fruktträdgårdar runt varje bondgård och hemman på de tidigare trädlösa stäpperna. Men hans energi var inte begränsad till förbättring av agronomin. Han var också extremt aktiv inom utbildningsområdet och strukturering av modellkolonier, aktiviteter som sträckte sig till andra folk långt utanför mennonitbosättningarnas gränser, som vi ska se.

Johann Cornies föddes den 20 juni 1789 i Baerwalde, nära Danzig, i staten Preussen. Han emigrerade med sina föräldrar 1804 till den nystartade mennonitkolonin Chortitza, men efter en tvåårig vistelse anslöt sig familjen till den nya kolonin vid Molotschnas stränder, där de, liksom många andra, tog över ett hemman på 175 tunnland. De bosatte sig i den nyligen grundade byn Ohrloff. Här blev fadern Cornies byns "läkare" och använde medicinska örter som fanns på stäppen, och utförde den heling han kunde fram till sin död 1814.

Johann var den äldste av fyra söner. Han arbetade först ett år som arbetare hos en mjölnare i Ohrloff. Under de följande tre åren marknadsförde han jordbruksprodukter från de omkringliggande bosättningarna till de närliggande ryska städerna. År 1811, vid 22 års ålder, gifte han sig med Agnes Klassen, och året därpå köpte han ett eget hemman i Ohrloff. Som en man med fantasi och vision insåg han snart de gynnsamma möjligheter som de bördiga stäpperna erbjöd för expansion och utveckling av jordbruksindustrin.

Han började med att föda upp får. Han arrenderade närliggande obrukad statlig mark för bete. Vid 1830 expanderade Cornies genom att arrendera ytterligare 9000 tunnland statlig mark längs floden Yushanlee, där han fram till dess hade drivit sin lilla fårfarm. Sex år senare

Tsar Nikolaus I gav honom 1350 tunnland av denna mark som en belöning för hans enastående insatser inom jordbruket. Här började han också föda upp boskap, och började snart odla 729 tunnland av denna mark. Han använde 16 tunnland för att anlägga en stor plantskola som skulle förse Molotschna-kolonin med trädplantor. Han började också plantera en skog på de tidigare trädlösa stäpperna, som på några få år omfattade 68 000 träd.

Sexton år tidigare, redan 1816 vid 27 års ålder, gjorde Cornies sina första framgångsrika försök med hästavel, och vid ungefär samma tid började han importera tjurar för att förbättra sin boskap. Avkomman från sådant förbättrat bestånd främjade han och gjorde tillgänglig för de andra kolonisterna. Vi måste komma ihåg att idén om att föda upp boskap selektivt för att förbättra beståndet var relativt ny vid denna tid och inte särskilt utbredd. I Amerika på 1820-talet hade ranchägarna knappt ens börjat samla in de vilda resterna av de spanska långhornskorna, och förblev övervägande kvar vid denna magra och oproduktiva art under de kommande åttio åren eller mer.

År 1847 bestod Cornies egen boskap av 500 hästar, 8000 får och 200 huvuden av holländsk boskap.

Två år efter sin etablering vid Yushanlee köpte Cornies Tashchenak, en egendom på 9450 tunnland nära Melitopol, och tio år senare egendomen Verigin, så att han snart odlade 25 000 tunnland. (Detta var utanför Molotschna-kolonin och gränsade inte till den.) Hans eget tegelbruk producerade teglet till de många byggnader han uppförde, och han expanderade även till kommersiell kakeltillverkning. Båda var lönsamma.

Den ryska regeringen lade snart märke till framgången med Cornies storskaliga verksamhet. Redan 1817 utsågs den 28-årige Cornies till livstidsordförande för Sällskapet för effektivt främjande av skogsplantering, trädgårdsodling, silkesindustri och vinodling, senare kallat Jordbruksföreningen som jag nämnde tidigare.

Cornies var outtröttlig i sina ansträngningar, inte bara för att finna de jordbruksmetoder som var bäst lämpade för trakten, utan också för att öppna upp nya industriella möjligheter för nybyggarna. Under en lång tid experimenterade han med att bygga upp en silkesindustri och plantera mullbärsträd som silkesmaskarna livnär sig på. Han byggde till och med en skola i Ohrloff för att undervisa flickor i konsten att haspla silke. Men silkesmaskpesten i Ohrloff i kombination med hård utländsk konkurrens omintetgjorde framgången. Hans satsning på tobaksindustrin led ett liknande öde.

Men Cornies lät sig inte avskräckas och de flesta av hans företag var mycket framgångsrika, och alla dessa fördelar kom Molotschna-kolonisterna till del. Han dämde upp vattendrag och bevattnade ängar, vilket avsevärt förbättrade både betesmarkerna och höskörden. Han var särskilt nitisk när det gällde att plantera skog, då han förstod värdet och betydelsen av träd på de tidigare trädlösa stäpperna. År 1845 hade över en halv miljon frukt- och skogsträd planterats enbart i Molotschna, vartill 300 000 mullbärsträd lades. Sex år senare fanns det över fem miljoner träd i de 47 byarna. Cornies instruerade även nybyggarna i odling av grönsaker och blommor. Genom sin framsynthet och sitt handlingskraftiga ledarskap förvandlade han sannerligen Molotschna-kolonin till Rysslands trädgård.

Men hans inflytande var inte begränsat till enbart mennoniterna. År 1839 visade den ryska regeringen ett exceptionellt förtroende för Cornies enastående ledarskap och pedagogiska förmåga, och de anförtrodde honom ett antal unga ryssar för undervisning i praktiskt jordbruk. Lite senare grundade dessa utbildade ryssar speciella mönsterbyar. Många ryska och ukrainska bönder skickades till mennoniternas bosättningar för att lära sig att odla potatis, en gröda som inte hade odlats i området förrän Cornies främjade den.

Hans undervisning och ledarskap, med den ryska regeringens välsignelse, sträckte sig snart ännu längre bort. Cornies gav stöd till duchoborerna och molokanerna, och han fick ansvaret för att placera ut mennonitiska mönsterbönder i de nyligen etablerade judiska bosättningarna i provinsen Cherson. Han var också instrumentell i att bosätta de nomadiska nogajerna i en koloni med 17 000 medlemmar år 1835. Dessa emigrerade dock senare till Turkiet.

Cornies uträttade mycket genom sin outtröttliga energi och ibland hänsynslösa beslutsamhet, men det var inte utan betydande motstånd från vissa håll bland hans egna mennonitiska trosfränder. Detta gällde särskilt från några av de mer fanatiska religiösa ledarna, av vilka det fanns ett ansenligt antal. Detta motstånd var mest uppenbart inom utbildningsområdet, som Cornies hyste ett särskilt intresse för och som han insisterade var i stort behov av reformer. Fram till 1843 kontrollerades de mennonitiska skolorna i Ryssland av kyrkan. Bondlärare undervisade barnen och det fanns inga utbildade lärare som sådana. De enda utbildningskällorna var ABC-boken, Bibeln, katekesen och psalmboken.

Redan 1818 grundade Cornies Sällskapet för kristen fostran, som byggde sin första sekundärskola i

Ohrloff år 1820. Han byggde också ett bibliotek och skapade en läsecirkel. På hans inrådan placerades alla mennonitiska skolor år 1843 under det sällskap som Cornies hade bildat 1818, och han delade in Molotschna-bosättningen i sex skoldistrikt. Han var särskilt mån om läroplanen och innehållet i barnens utbildning, och i detta syfte fastställde han en uppsättning regler. Hans bidrag i detta avseende var en läroplan han tog fram kallad "Allmänna regler rörande undervisning och behandling av skolbarn", vilka avslöjar hans vision och förståelse för vad som krävdes för att avsevärt förbättra utbildningen och systemet som helhet. Trots att han var ordförande för Sällskapet för kristen utbildning i endast fem år, från 1843 fram till sin tidiga död 1848, frambringade hans långsiktiga arbete verkliga reformer inom den mennonitiska utbildningen som varade ända tills kolonin smulades sönder under den kommunistiska anstormningen under och efter första världskriget. Faktum är att hans inflytande och framsynthet gjorde mennoniterna till den mest läskunniga och bäst utbildade gruppen människor i Ryssland. Ett år före hans död placerade departementet för kronogods även Chortitza-skolorna under hans ledning.

Cornies inflytande och aktiviteter spred sig långt utanför de mennonitiska koloniernas gränser. Detta visades av den aktning han åtnjöt hos de sydryska myndigheterna och hos regeringen i St. Petersburg (nu Leningrad). Dessa tjänstemän visade sin uppskattning för hans mångfaldiga bidrag genom olika utmärkelser som tilldelades honom. Tsar Alexander I och även kronprinsen besökte honom 1825. År 1837 togs han emot av tsar Nicholas I i Simferopol. Han tackade nej till flera andra utmärkelser och medaljer som erbjöds honom, och accepterade endast en enkel minnesmedalj i guld.

Cornies dog vid den relativt tidiga åldern av 59 år. Trots sin breda kunskap om jordbruk och människor är det tveksamt om han var medveten om de grundläggande principer som föreskrivs i *Salubrious Living*. Knappast någon på den tiden var det. Hade han varit medveten om de få enkla regler vi förkroppsligar i våra 14 grundpunkter, är det mycket troligt att han skulle ha kunnat förlänga sitt energiska och kreativa liv med kanske ytterligare 20 eller 30 år, under vilken tid han kunde, och utan tvekan skulle ha, bidragit med ännu mer till de omfattande och produktiva insatser han redan hade gjort för sitt folk och samhälle.

När han dog den 13 mars 1848 närvarade en enorm folkmassa vid hans begravning. Bland dem fanns, förutom de mennoniter han tjänat så väl, även ett betydande antal ukrainare, ryssar, nogajer, molokaner och tatarer.

Sådant var inflytandet från en enskild invandrarpojke från Danzig. Trots alla hedersbetygelser som östes över honom, och trots att han blev en mycket förmögen man, förblev hans livsstil och läggning i grunden den hos en hårt arbetande mennonitisk bonde, vars främsta önskan var att alltid sträva framåt, att uppnå framsteg och förbättring för sitt samhälle och världen omkring honom.

Vid 1850 utvecklades Molotschna-kolonin på ett strålande sätt. Faktum var att den gynnsamma jorden och de klimatiska förhållandena, understödda av det framsynta ledarskapet hos män som Cornies och andra som följde, tillsammans med flitigheten hos majoriteten av dess bönder, samverkade till att göra Molotschna-kolonin till en mönsteranläggning inte bara i Ukraina, utan, som det erkändes, i hela Ryssland. Katarina den stora hade gjort ett klokt val när hon bjöd in mennoniterna att komma som potentiella nybyggare.

Efter 1850 trädde flera förändringar i kraft som ytterligare stärkte kolonins välstånd, men som också innebar nya problem för dess snabbt växande befolkning.

Med införandet av hårt höstvete och förbättringen av tidigare ganska primitiva jordbruksmaskiner, uppstod ett mer intensivt jordbruk. Höstvete blev den främsta grödan, och som ett resultat expanderade kvarnindustrin avsevärt. Fabriker för jordbruksmaskiner byggdes. Dessutom började många andra affärsgrenar blomstra så att handel och tillverkning blev betydande komplement till ett tidigare rent jordbrukssamhälle. Dessutom, eftersom detta samhälle inte bara producerade välstånd utan också stora familjer, blev en jordlös klass ett växande problem. Gårdarna på 175 tunnland fick inte styckas upp, en framsynt bestämmelse som förblev i kraft. Slutligen, år 1866, övertalade den jordlösa befolkningen den ryska regeringen att fördela samhällets överskotts- och reservmark, som tidigare främst hade hyrts ut till välbärgade bönder. Detta gjorde regeringen, och varje tidigare jordlös familj fick därmed 16 dessiatiner (cirka 40 tunnland) mark, och i och med det rösträtt.

Detta löste endast delvis mark- och utrymmesproblemen för en snabbt växande befolkning av intelligenta och flitiga människor. De mennonitiska ledarna tog sig an att lösa detta problem, och då de även var energiska och resursstarka administratörer, löste de det effektivt. Ett koloniseringsprogram utvecklades genom vilket överskottsbefolkningen gavs möjlighet att etablera egna hem i nya

bosättningar som kallades dotterkolonier. Moderbosättningarnas förvaltning skapade fonder för inköp av ny mark och övervakade köpen, finansieringen och fördelningen av sådan mark. Till deras heder bör det noteras att Chortitza-kolonin redan hade etablerat dotterkolonier mycket tidigare, den första sådana kolonin var Bergenthal år 1836. Men i denna fråga kom Molotschna-kolonin, trots att den etablerades senare liksom dess dotterkolonier, att långt överträffa Chortitza-kolonin i båda företagen när den väl kommit igång.

Den första dotterkolonin etablerades 1862 på Krim (provinsen Taurida) och bestod av 25 byar på 108 000 tunnland mark. Detta följdes av ytterligare 12 bosättningar spridda över ett stort område i Ryssland, hela vägen från Turkestan till Kaukasus. Den sista av de 13 dotterkolonierna etablerades i Terek (Kaukasus) år 1901 på 76 950 tunnland mark och bestod av 15 byar.

Utöver dessa bosättningar köpte Molotschna-mennoniterna mindre och större gods i sina grannskap och i olika provinser, vilka var kända som Khutas. Vissa av dessa godsägare blev extremt förmögna. Andra företagsamma individer etablerade framgångsrika affärsverksamheter, såsom detalj- och partihandelsbutiker samt fabriker.

Förutom de 13 tidigare nämnda dotterkolonierna etablerade Molotschna-bosättare ett antal kolonier i Sibirien, med över 100 byar och en areal på över en miljon tunnland.

Medan mennonitkolonierna var en enastående framgång med nästan vilket mått som helst, och trots att de ursprungligen hade välkomnats och givits vissa försäkringar om delvis självstyre utan militära tjänsteplikter, började friktion uppstå mellan mennoniterna å ena sidan och den ryska regeringen och folket å den andra. Delvis skapades detta av mennoniternas anmärkningsvärda flit och välstånd, delvis på grund av avundsjuka och svartsjuka, och delvis genom skiften av regimer i statsledningen.

Vid 1870 var mennoniterna tvungna att acceptera statlig tjänstgöring i någon form. Om det inte var direkt militärtjänst, kunde detta bestå av några års värnplikt inom skogsvården eller något liknande åtagande. Detta ledde Molotschna-kolonin in i nya förhandlingar med regeringen, och även mot emigration till Amerika. Medan de flesta emigranter från Chortitza begav sig till Kanada, begav sig de flesta från Molotschna till USA. Av det totala antalet från alla kolonier begav sig åtminstone hälften av de

18 000 människor som emigrerade under denna period kom från kolonin Molotschna.

Vi för nu denna välmående, blomstrande Molotschna-koloni fram till första världskriget, den kommunistiska revolutionen 1917 och den katastrof som följde, en katastrof som de annars framsynta mennonitiska ledarna hade lämnat sina dyrbara kolonier helt oförberedda på.

Första världskriget och den kommunistiska revolutionen

Fientligheten mot mennoniterna började inte med den kommunistiska revolutionen. Hat mot allt tyskt hade flitigt byggts upp av den internationella judiska propagandamaskinen under de föregående 50 åren, och det fann bördig jord i Ryssland. Detta var ingalunda enbart riktat mot mennoniterna, utan i ännu högre grad mot de tyska kolonier som tillhörde olika religiösa samfund. Det fanns ett antal av dessa, lutherska, katolska osv., varav vissa var större än de mennonitiska kolonierna. Även de var relativt välmående och väckte avund och svartsjuka hos de mindre bemedlade ryssarna.

Den första öppna åtgärden mot de tysktalande kolonisterna var dekretet av den 3 november 1914 (första världskriget pågick) som förbjöd användningen av det tyska språket i press eller vid offentliga sammankomster med fler än tre personer, under hot om 3 000 rubel i böter och tre månaders fängelse. Beväpnade med detta drakoniska dekret transporterades tusentals etniska tyskar till Centralasien och Sibirien. Den andra officiella åtgärden inkluderade lagar om likvidation av egendom från den 2 februari och 13 december 1915, vilka skärptes ytterligare under de följande två åren.

Enligt likvidationslagarna skulle egendomarna säljas inom åtta månader från dekretets datum. Om egendomen inte såldes frivilligt gavs bankerna den första möjligheten att köpa, vilket de gjorde omgående, till cirka 10 % av deras faktiska värde. Medan de stora godsen drabbades först, blev snart alla egendomar tillhörande tysktalande ägare föremål för plundringsaktioner, inklusive mennoniternas.

För att undgå likvidation försökte de tysktalande schweiziska kolonisterna av luthersk tro bevisa sitt icke-tyska ursprung. Mennoniterna följde deras exempel och skickade en delegation till S:t Petersburg (dåvarande Rysslands huvudstad, namnet nu ändrat till Leningrad) i december,

1916, för att försöka dokumentera sitt holländska ursprung. Ansträngningen att förneka sin tyska bakgrund kom att kallas för mennoniternas *Hollanderei*. Samma argument anfördes återigen av de kanadensiska mennoniterna för att motsätta sig registreringskrav under andra världskriget, och återigen under den europeiska flyktingkrisen efter kriget.

De ryska mennoniternas faktiska identitet när det gäller holländskt eller tyskt ursprung har aldrig blivit helt klarlagd. Eftersom jag personligen ingår i denna kategori, säger jag inte kategoriskt om jag är av holländsk eller tysk härkomst, eller en blandning av båda. I vilket fall som helst är jag glad och stolt över att passa in i något av ovanstående, och misstänker att det sistnämnda är det mest troliga, men jag tänker inte ligga sömnlös över det. Faktum kvarstår i alla fall att de ryska mennoniterna hade hämtat sin kulturella och utbildningsmässiga näring uteslutande från tyska källor, talade tyska och under sin långa vistelse i Preussen utan tvekan hade absorberat mycket tyskt blod.

Samma judiska revolutionära element som hade underblåst hat mot allt tyskt hade under de senaste århundradena också fört ett ondskefullt och dödligt raskrig mot de ryska tsarerna. I själva verket hade detta uppror riktats inte bara mot regeringen, utan mot alla icke-judiska ryska folk, särskilt vitryssarna som hade fört civilisation och ordnat styre till Ryssland tusen år tidigare. Vid tiden för den kommunistiska revolutionen hyste Ryssland den största massan av judar i världen, officiellt numrerande cirka sex miljoner, men det faktiska antalet var utan tvekan mycket högre. Dessa var khazarjudarna, en mörkhyad turkisk stam som härstammade från det forntida khazarriket som låg mellan Svarta havet och Kaspiska havet. Denna stam konverterades till judendomen en masse av sin härskare på 700-talet. År 1083 erövrades de av den ryska ärkehertigen Jaraslov och införlivades i det ryska imperiet. Men de assimilerades aldrig och förblev ett häftigt fientligt och revolutionärt element, som slutligen frambringade Rysslands fall 1917. När de spred sig in i Polen och resten av Europa har de visat sig vara ett störande och upplösande virus i varje land som hade olyckan att bli deras ovilliga värd. Khazarjudar, som nu är spridda över hela världen, utgör 90 % av den totala judiska befolkningen.

Krigföring mellan Ryssland och de konspiratoriska judarna började på allvar under 1500-talet och fortsatte att trappas upp tills judarna slutligen störtade Romanov-dynastin 1917, och bakom fasaden av "kommunism",

påtvingade det ryska folket en järnhård diktatur. Men den kontrollerande järnnäve som ansvarade för kommunismen var helt och hållet judisk, och den förblir så än idag.

Medan den tsaristiska regeringen hade intagit en fientlig inställning till allt tyskt, var den relativt mild jämfört med den bestialiska grymhet som präglade den efterföljande kommunistregimen. Och i denna fråga var tyskarna och mennoniterna ingalunda de enda offren för det våldsamma angrepp som följde. När kommunisterna tog över i november 1917 sköt de först och främst tsaren och hela hans familj i någon sjaskig källare där de höll familjen fängslad. Därmed ändades Romanov-dynastin och med den det styrande inflytandet från de vitryssar som hade fört med sig kultur och styrt det slaviska Ryssland under de senaste tusen åren. Ett skräckvälde av blodsutgjutelse och masslakt på 30 miljoner vitryssar, ättlingar till de vikingar som hade byggt Ryssland, var nu i gång.

Med den tidigare tsaristiska regeringen i spillror spillde de bolsjevikiska (judisk-kommunistiska) ledarna ingen tid på att konsolidera sina styrkor och ta makten. Leon Trotskij, en jude, hade snart mönstrat en armé på fem miljoner revolutionärer. Trots att de var splittrade och saknade ledarskap, växte oppositionsstyrkor fram för att försöka kuva bolsjevikerna. Rester av de tsaristiska arméerna, de gamla styrande klasserna, den ortodoxa kyrkan, de stora fastighetsägarna, alla försökte organisera ett motstånd som i bästa fall var fragmentariskt, i det som kallades "Vita armén". De var dåligt organiserade och förenades endast i sitt motstånd mot bolsjevikerna, som hade fördelen av att vara mer grymma och beslutsamma i både ledarskap och anhängare. Det var nu den röda armén mot den vita armén, en situation som judarna innerligt älskar när de använder sin "söndra och härska"-teknik, nämligen att ha sina fiender uppdelade i två fientliga läger som dödar varandra. Under de kommande tre åren rasade inbördeskriget över landet i både massiva och sporadiska lokala strider. Som i de flesta inbördeskrig överflödade terror och grymheter, och det ryska inbördeskriget var inget undantag. Faktum är att det överträffade de flesta inbördeskrig i både grymhet och illdåd, och vi påminns om fasorna i Münster-affären i Westfalen nästan fyrahundra år tidigare, där mennoniterna också drabbades utan egen förskyllan. Ukraina och mellersta Volga-området, där de flesta mennoniter bodde, drabbades hårdast av inbördeskrigets härjningar. Detta berodde utan tvekan åtminstone delvis på deras

tidigare välstånd, vilket gjorde mennoniterna till utvalda mål för plundrare och kapare.

Vi har nu nått den tidpunkt och plats där de personliga händelserna rörande min familj och mig själv blir involverade, och jag anser att det åligger mig att nu ta upp berättelsen härifrån genom att berätta om familjen Klassens historia och erfarenheter i Ukraina.

Släktforskning

Det råkar vara så att jag har två farbröder/morbröder vid namn Jacob. Jag borde egentligen säga hade, eftersom båda nu är avlidna. En farbror var Jacob Klassen, min pappas äldsta bror, som levde och dog i kolonin Molotschna i Ukraina. Min andra morbror med samma förnamn var Jacob Wiens, som gifte sig med min pappas yngsta syster Margaret, och som med sin fru och två barn emigrerade till Herschel, Saskatchewan, år 1925. Den sistnämnde morbrodern utförde, innan han dog 1978, en minnesvärd tjänst för både familjen Klassen och familjen Wiens genom att sammanställa en detaljerad släktforskning för båda familjerna, ett projekt som han arbetade med under många år. Lyckligtvis kom jag över en kopia av Klassen-delen av den sammanställningen för några år sedan, och har funnit den vara en veritabel guldgruva av källmaterial för att spåra mina anor. För detta står jag i evig tacksamhetsskuld till min morbror Jacob W., som jag har haft nöjet att känna i mer än 50 år och som jag betraktade som min favoritmorbror.

När jag listar namnen på olika släktingar finns det en liten egenhet som kan verka märklig och som jag anser att jag bör förklara från början, och det är angivelsen av mellannamn. Det var sed hos mennoniterna i Ryssland att automatiskt anta faderns förnamn som mellannamn för varje pojke som föddes i den familjen. Till exempel var min pappas förnamn Bernhard, hans pappas förnamn var Kornelius, därför fick min pappa namnet Bernhard Kornelius Klassen, och varje annan pojke i den stora familjen hade också Kornelius som sitt mellannamn. Dock tillämpades uppenbarligen ingen sådan regel för flickor, som såvitt jag vet lämnades utan mellannamn.

Min farfar föddes den 10 april 1855 i Molotschna-byn Elizabetthal och fick namnet Kornelius Jacob Klassen. Hans far, Jacob Klassen, föddes den 12 mars 1823, förmodligen i Molotschna-kolonin, men jag har inte uppgifter om exakt var. Jacobs hustrus flicknamn var Augustee Penner. Hon föddes i

Danzig den 17 oktober 1826. De två gifte sig den 4 juli 1843 och fick därefter åtta barn, varav min farfar var det tredje.

Min farmors flicknamn var Sarah Bergen. Hon föddes den 8 maj 1854, var har farbror Jacob inte antecknat. Hon var en härdig själ, extremt fruktsam, som vi ska se, och levde till den mogna åldern av 89 år. Hon dog i andra världskrigets skiftande härjningar den 29 november 1943, var och hur vet jag inte. Hennes fars namn var Bernhard Bergen, född 22 juli 1816 och död 10 december 1882. Hans hustrus flicknamn var Sarah Klassen (22 januari 1820 – 6 november 1883). Bernhard Bergen och Sarah Klassen gifte sig någon gång under 1841 och fick sju barn, varav min farmor var det femte.

Så mycket om förfäderna i tredje, fjärde och femte generationen. Jag sammanfattar dem mest för protokollets skull. Jag vill dock särskilt uppmärksamma mina farföräldrar, Kornelius J. Klassen och Sarah Bergen.

De gifte sig den 30 december 1875, när han var 20 och hon var 21. Platsen var Hierschau, en av Molotschna-byarna. De spillde ingen tid alls på att sätta igång produktionen och göra det som naturen instinktivt har programmerat varje varelse att göra, nämligen att reproducera och vårda sitt eget släkte. Inom en och en halv månad efter att de gift sig fick de sitt första barn och gav henne namnet Justina. (Inget mellannamn för flickor, som jag nämnt tidigare.) De hade turen att bo i Molotschna-kolonin när dess välstånd stod på sin höjd och när stora familjer var normen. De gjorde det bästa av båda situationerna, och under de kommande 21 åren födde de ytterligare 13 barn, varav min far var det tredje. Av de 14 barn de fick levde 12 till vuxen ålder, de flesta av dem gifte sig och fick egna stora familjer. Så ni kan se att jag på min fars sida hade ett överflöd av farbröder, fastrar, morbröder, mostrar och kusiner.

Fyra familjer ur den stora barnaskaran emigrerade från Ryssland i mitten av 1920-talet. Förutom min pappas familj inkluderade dessa min tidigare nämnda farbror Jacob Wiens familj, min farbror Abe Klassen och hans klan, samt farbror John Klassen och hans fru Lena. De tre sistnämnda familjerna flyttade till Herschel, Saskatchewan, 1925, där vi skulle ansluta oss till dem före slutet av samma år. Men mer om det senare.

Tyvärr fanns det ingen farbror Jacob på min mors sida som kunde krönika hennes förfäders genealogi, så den information jag har är mycket begränsad. Inte heller var denna sida

av familjen lika robust eller lika produktiv som Klassen-sidan var.

Min mors flicknamn var Susanna Penner. Hon föddes i byn Rudnerweide den 23 november 1883, dotter till Heinrich Penner och hans hustru. Fastän jag har ett fotografi av hela familjen Penner taget 1887, har jag ingen ytterligare information angående min mormors namn, ej heller datum eller plats för hennes födelse. En gammal familjebibel som jag har ärvt, vilken har några slumpmässiga anteckningar listade i sig, säger att morfar Penner föddes den 16 december 1851, men ingenting om var han föddes, när han dog, eller när eller var de gifte sig. Jag minns dock att min mor berättade för mig att hennes föräldrar hade fem barn, tre pojkar, min mor och tant Katharina. De tre pojkarna dog alla i tonåren, och tant Katharina gifte sig och bodde i byn Prangenau.

Mormor Penner dog någon gång efter att mor och hennes yngsta syster föddes. Heinrich Penner gifte om sig, och omkring 1912 gav han och hans hustru sig av mot Amerika, Kalifornien för att vara exakt. Uppenbarligen köpte de en gård i Reedley, i centrala Kalifornien. Då han inte var särskilt välbevandrad i vare sig det engelska språket eller i de metoder som skrupelfria fastighetsmäklare använde, ingick han ett markavtal som var laddat med en snubbeltråd han inte förstod så väl. Det hade en klausul som krävde några rejäla slutbetalningar (balloon payments) efter ett år eller så. Dessa varken förstod eller förutsåg han, och efter ungefär två års vistelse återtogs gården, varvid morfar inte bara förlorade sin gård, utan även alla de betalningar han hade plöjt ner i gården, liksom hela sitt sparkapital.

Han och hans hustru återvände till Ryssland, han som en bruten man och utblottad. Han var nu i början av sextioårsåldern och vid dålig hälsa. De flyttade in hos mina föräldrar i Rudnerweide. Uppenbarligen levde han i ytterligare fyra år eller så, eftersom jag minns att min mor berättade för mig hur morfar brukade leka med mig och studsa mig på sitt knä. Mormor Penner, efter hans död, skaffade sig uppenbarligen en bostad i andra änden av Rudnerweide. Hon var fortfarande vid liv och vid god hälsa när vi lämnade Ryssland 1924, och jag minns henne som en söt och härlig mormor som vi hade många trevliga besök hos, både i hennes hus och i vårt.

Min pappa och mamma gifte sig i byn Grosweide den 26 januari 1906. (Dessa småbyar och byar låg alla i Molotschna-kolonin som jag har beskrivit tidigare.) De fick i sin tur fem barn, nämligen mina äldre bröder Henry (Heinrich) och Kornelius, och mina systrar Sarah och Katie (Katharina). Jag var den yngsta,

född den 7 februari 1918. (Förutom det märkliga med mellannamn bör jag också förklara det udda i att alla dessa datum är enligt den gammaldags julianska kalendern som användes i Ryssland vid den tiden. Dessa datum ligger alla 13 dagar efter den gregorianska kalendern vi nu använder, och därför bör 13 dagar läggas till. Som ett resultat är min födelsedag egentligen den 20 februari.)

Kunskapen om min egen familjehistoria innan jag föddes är också något bristfällig. Jag vet dock att min pappa, som föddes i Mariawohl den 25 november 1878, tjänstgjorde i skogskåren under fyra år på Krim. Detta var i stället för den annars obligatoriska militärtjänstgöringen och skedde kort innan han gifte sig. Jag har fortfarande ett utmärkt foto av honom från denna tid (1904) som visar honom i kårens uniform. Efter avslutad tjänstgöring gifte han sig med min mor vid den tid och plats som tidigare angetts. Han blev sedan föreståndare för en brädgård i Nelgowka under flera år fram till 1912, då han köpte sin svärfars gård i byn Rudnerweide. Det var här jag föddes och där familjen bodde under de kommande tolv åren tills vi lämnade Ryssland 1924.

Inbördeskrig, revolution, anarki och terrorism i Ryssland

Vid den tidpunkt då jag föddes i februari 1918 hade helvetet brutit lös i Molotschna-kolonin. Inte för att jag hade något med händelseförloppet att göra, men icke desto mindre kunde tidpunkten inte ha varit mer läglig. Medan det verkliga bolsjevikiska genombrottet hade ägt rum i Moskva och S:t Petersburg (nu Leningrad) i november 1917, nådde chockvågorna vårt område några veckor senare, och anarki, pandemonium och terror släpptes lösa över den olyckliga mennonitiska befolkningen, en helvetisk mardröm som de hade varit helt oförberedda på.

Även om de hade kunnat förutse det fördärv och den katastrof som väntade deras dyrbara "Garden Spot", tvivlar jag på att det fanns mycket de kunde ha gjort för att avvärja den oerhörda tragedi som var på väg att uppsluka dem. De judiska revolutionärerna hade planerat alltför väl. De hade satt i gång en massiv ångvält av sådan omfattning att varken mennoniterna eller ens det ryska folket nu kunde stoppa detta onda monster från att fullfölja sin skoningslösa förstörelsebana. Historien var på marsch och ondskans krafter var av världsomspännande natur. De mennonitiska offren var bara en liten del av de offer som var

som skulle utkrävas av det ondskefulla odjur som släppts löst för att förtära själva civilisationens grundvalar.

Det första bolsjevikerna gjorde efter att de hade krossat tsarregimen och själva gripit makten, var att slå upp portarna till fängelserna på vid gavel och släppa lös alla förhärdade brottslingar på en försvarslös befolkning. Inte nog med att de uppmuntrade dessa brottslingar att löpa amok, de försåg dem dessutom villigt med vapen så att de kunde terrorisera befolkningen i stort. Eftersom lag och ordning redan hade brutit samman, ekonomin låg i ruiner och befolkningen var skrämd och förvirrad, blev det snart en fråga om överlevnad, en fråga om varje man för sig själv. I detta tillstånd av kaos, som alltid i historien, var de första grupperna som organiserade sig de kriminella gängen, och detta var exakt vad som hände i Ukraina.

Terrorväldet i de mennonitiska kolonierna började kort efter den bolsjevikiska revolutionen. Tillfälligtvis höll Kerenskij-regeringen ett vacklande grepp om makten i den maktkamp som följde efter tsaren. Den ersattes snart av de hårdhänta "arbetarråden", de verkliga judiska marxisterna. Dessa råd, som bestod av kriminella, judar, före detta fångar och annat avskum i samhället, tog snart över och utövade sin brutalitet, precis som i andra delar av Ryssland. Mennoniterna i kolonierna Chortitza och Molotschna levde från november 1917 fram till april 1918, då de tyska trupperna anlände, under ständig fruktan för rån, fängslande, tortyr och mord. Den största staden, Halbstadt i Molotschna-kolonin, drabbades hårdast. Under dagarna 16–19 februari, kända som "Halbstadter Tage", tog ett band av bolsjevikiska marinsoldater över. Människor sköts utan domstolsförhandlingar, hem plundrades och genomsöktes, de flesta hästarna stals och kvinnor våldtogs.

I april 1918 anlände de tyska trupperna till Molotschna-kolonin och med dem förde de ett sken av fred och säkerhet till Ukraina. Mennoniterna var välvilligt inställda till den tyska ockupationen, eftersom den erbjöd dem befrielse från bolsjevikernas brutalitet och de anarkistiska rövarbanden. Vissa av mennoniterna lånade till och med ut medel till den tyska ockupationsregeringen.

Slutet på första världskriget och Tysklands nederlag i november 1918 innebar att de tyska trupperna drogs tillbaka från Ryssland. Denna åtgärd följdes omedelbart av ett förnyat terrorvälde.

* * * * *

I sin ungdom hade Nestor Machno varit en rysk herdepojke på ägorna hos några förmögna mennonitiska markägare. Nu, vid 35 års ålder, blev han snart en av revolutionens avskum som organiserade bönderna och de terroristband som skulle skövla och sprida förödelse på den olycksaliga landsbygden. Då han var av kriminell natur hade han tillbringat ett antal år i sibirisk exil. Nu när landet befann sig i ett tillstånd av anarki, grep han tillfället att utkräva hämnd på vem som helst och alla för sina tidigare umbäranden, inbillade eller verkliga. Redan innan de tyska trupperna lämnade området hade han börjat organisera det revolutionära slödderet i provinsen Jekaterinoslav. Vid tiden för det tyska tillbakadragandet hade han en armé på 100 000 följeslagare, alla kriminella, alla fientliga mot mänskligheten, med ett hat riktat mot alla, inklusive kommunisterna. De bar en svart flagga med inskriptionen: Anarki är all ordnings moder... Efter att ha stulit de flesta av hästarna på landsbygden, exemplifierade de terror till häst när de genomförde sitt program av plundring, våldtäkt och mord med stor hämndlystnad.

När de tyska trupperna var borta stod de mennonitiska kolonierna nu försvarslösa och ensamma mot Machnos mördande marodörer. Deras traditionella religiösa grundsats om icke-våld sattes nu på ett hårt prov. Uppmuntrade av tyska soldater (av vilka några stannat kvar) hade några av de unga mennonitiska männen beslutat att beväpna sig för att försvara sina nära och kära mot machnoviternas brutala härjningar. Denna handling var känd som *Selbstschutz* (självförsvar) och varade från november 1918 (när tyskarna lämnade) till mars 1919.

Konfliktens centrum var den katolska kolonin Blumental, där katolska, lutherska och mennonitiska försvarstrupper (alla tysktalande) stred mot Machnos trupper i tre månader. Utmanövrerade av förstärkta band av kriminella påbörjade *Selbstschutz* en två dagar lång reträtt från Blumental till Halbstadt (centrum för Molotschna-kolonin) under strid hela vägen. Panik utbröt i Molotschna-byarna, och hundratals vagnar med mennonitiska, katolska och lutherska flyktingar flydde i riktning mot Krim. Genom inflytande från tre lutherska läkare övertalades de att återvända följande dag. Från första början hade *Selbstschutz* beslutat att de inte skulle strida mot bolsjevikerna och Trotskijs röda armé med fem miljoner medlemmar. När de upptäckte att bolsjevikerna och machnoviterna nu hade förenat sina krafter, lade de ner sina vapen den 11 mars 1919. De mennonitiska

kolonierna var nu helt utlämnade åt massiva band av brutala beväpnade brottslingar.

På villkor att de fick ha absolut makt i provinsen Taurida (där de mennonitiska kolonierna var belägna) ställde sig Makhnovskys under bolsjevikernas befäl. Denna period, som varade från mars till juli 1919, visade sig bli en tid av yttersta fasa, terror och brutalitet för kolonin Molotschna. Många av de unga männen i Selbstschutz sköts ner i kallt blod. Andra skickades till fängelse i Berdjansk och Melitopol. De rikare mennonitiska land- och fabriksägarna mördades på ett makabert sätt. Revolutionstribunalen (skuggor av den franska revolutionen, där judarna mördade de bästa av det franska ledarskapet i tusental) satt i Melitopol. Varje vecka under dessa månader avkunnades hundratals dödsdomar, däribland mot ett antal mennoniter. I många fall var kommissarierna de tidigare arbetarna på de mennonitiska godsägarnas egendomar, som nu utövade sina kriminella befogenheter för att utkräva hämnd på sina tidigare arbetsgivare. Sådan är brottslingars natur när de har makten.

Från juli till oktober 1919 drev Denikins vita arméer ut Makhnovskys och bolsjevikerna och behöll kontrollen i söder. Tillfälligt fick Krim, Molotschna och den Gamla kolonin (Chortitza) ett uppskov och en andningspaus. När Denikin rörde sig längre norrut samlade sig Makhnostyrkorna och bröt igenom Denikin-fronten igen, och översvämmade den Gamla kolonin och Molotschna från oktober 1919 till januari 1920.

I Molotschna-kolonin grasserade terrorismen. Alla led av bestialiska brottslingar som löpt amok. Byn Blumenort drabbades hårdast och här är en händelse av många som exemplifierar ondskan och kriminaliteten hos förövarna som släppts lösa mot de tidigare fredliga och välmående mennoniterna. Den 10 november (1919) skickades fjorton män ner i källaren i ett hus. Efter att ha skjutit in i gruppen en stund kastade Makhnobanditerna handgranater mot de sårade överlevarna, och slutligen ägnade de sig åt att med svärd slakta alla tecken på liv som fanns kvar bland de stympade kropparna. Sex andra män dödades utomhus. Kvinnorna och flickorna våldtogs, och inte ens hustrur i framskriden graviditet skonades. Hela byn brändes sedan ner till grunden som en hämndaktion för fyra Makhnovskys död i händerna på en partisangrupp (ej mennonitisk). Några dagar senare slaktades dessa samma mördare av hårdföra kosacktrupper som stod på den vita arméns sida. Vid jultid...

Machnovskis återvände till kolonin Molotschna, men drevs ut av bolsjevikiska trupper i januari 1920. Den gamla kolonin (Chortitza) hade det till och med svårare än kolonin Molotschna. Under fyra långa månader, från oktober 1919 till januari 1920, härjade rövarbanden. I byn Eichenfeld mördades 81 män och fyra kvinnor under en enda natt. Byn brändes därefter ner till grunden. Sex andra byar led ett liknande öde och brändes också ner till grunden. De 15 byar som fanns kvar i distriktet Chortitza-Nicolaipol blev helt tömda och plundrade. Bönderna var lyckligt lottade om de lämnades med en häst och en gödselvagn för att kunna föra kropparna till kyrkogården. Kvinnor och flickor kränktes och våldtogs en masse, vilket resulterade i epidemier av könssjukdomar. Sjukhuset i Chortitza registrerade vid ett tillfälle 100 fall av könssjukdomar. Antalet mordoffer i Chortitza-distriktet uppgick till 245 offer. Distriktet Zagradov, som trots att de var utrustade med vapen, insisterade på att förbli icke-våldsamma i enlighet med sina religiösa övertygelser. Detta gjorde absolut ingenting för att mildra de kriminella angriparnas grymhet, och Machno-brigaderna ställde här till med ett bokstavligt blodbad. Över 200 män, kvinnor och barn blev antingen nedskjutna eller ihjälhuggna med svärd.

De kriminella bandens terrorhandlingar följdes snart av en tyfusepidemi. Machnovskis hade ofta ockuperat mennoniternas sängar. Eftersom de flesta lakan sedan länge hade stulits och banditerna var smutsigt avskum med de mest ohygieniska personliga vanor, rådde mycket osanitära förhållanden i den gamla kolonin, milt uttryckt, och sjukdomen spreds som en löpeld. I byn Rosenthal med 1346 invånare smittades 1183 av sjukdomen. Av de 678 invånarna i byn Chortitza var nästan alla, totalt 662, sjuka. I byn Schoenhorst dog mer än 130 av 350 invånare. Byn Neudorf, med en tidigare befolkning på 2000, hade snart 384 föräldralösa barn som ett resultat av epidemin. Under vintern 1919–1920 dog cirka 1500 personer i tyfus enbart i den gamla kolonin. Epidemin hejdades först efter att nya leveranser av rena lakan och sängkläder anlänt från kolonin Molotschna, som, trots att den också led av epidemin, inte drabbades lika hårt.

Från januari till juni 1920 stod mennonitkolonierna under de kriminella bolsjevikernas kontroll. Under sommaren samma år utmanade de vita arméerna, nu under ledning av Wrangel, efterträdaren till Denikin, återigen bolsjevikernas röda arméer i det området. Från

Från juni till september böljade fronten fram och tillbaka genom de mennonitiska kolonierna, och vissa områden bytte ägare så många som 23 gånger. I november 1920 pressade bolsjevikerna slutligen tillbaka Wrangel och fick därefter kontroll över hela södra Ryssland. Wrangel och omkring 135 000 civila och militära flyktingar, däribland många mennoniter, flydde på franska fartyg från Krim till Konstantinopel för att börja sina liv som emigranter på annat håll.

I detta kompendium av terror, inbördeskrig och kriminell framfart har jag främst koncentrerat mig på de mennonitiska koloniernas öde, eftersom det är vad denna berättelse handlar om. Det är dock nödvändigt att påpeka att även om deras lidande i denna förintelse var tungt, utgjorde de bara en liten del av den tragedi som de bolsjevikiska judarna släppte lös över Ryssland. Faktum är att även procentuellt sett var masslakten på mennoniterna långt under den som ryssarna som helhet drabbades av. Efter de få åren av krig, revolution, inbördeskrig, sjukdomsepidemier och slutligen hungersnöd, uppvisade Ryssland en befolkningsförlust på över 20 miljoner (vissa säger att siffran 30 miljoner ligger närmare sanningen). Detta är proportionellt sett betydligt högre än vad mennoniterna drabbades av. Att krönika alla grymheter, mord och den omfattande slakten över hela landet, även om den var av aldrig tidigare skådad omfattning, ligger dock inte inom ramen för denna bok.

Det räcker dock med att säga att medan ryssarnas lidande var större, drabbades mennoniterna av en mycket större psykologisk chock, och bakslaget från var de tidigare befann sig till var den kriminella framfarten lämnade dem var också mycket större. Det ryska folket hade en lång tradition av lidande och de tog kriget och revolutionen mer eller mindre som en självklarhet. För mennoniterna, som var välmående, ordningsamma och religiösa, och som levt fredligt i sin "lustgård" i mer än hundra år, kom terrorn som sänkte sig över dem som en plötslig våldsam chock, som om ett vilt djur eller Satan själv hade trätt in i deras vackra Edens lustgård. På några få skräckfyllda år hade deras fredliga och välmående kolonier, som byggts upp genom flit och planering under fem generationer, plötsligt klätts av in till benet och drivits till förtvivlans brant. Det var en chock och förödelse som kolonierna aldrig återhämtade sig ifrån. Problemet som nu mötte dem var överlevnaden för dem som fanns kvar.

Reflektioner och en bedömning

Från den föregående historien om de mennonitiska bosättningarna i Ryssland, särskilt Molotschna-kolonin, kan jag ha lämnat det oreserverade intrycket att mennoniterna enbart besatt dygder — de var flitiga, hårt arbetande, resursstarka, intelligenta, praktiskt taget fria från kriminalitet och hade många andra egenskaper och särdrag som är beundransvärda. Allt det ovanstående kan vara sant, och är förmodligen det, men det faktum att de inte överlevde i sin egen "paradisplats" tyder på slutsatsen att de också besatt några uppenbara svagheter och brister, och även detta är uppenbarligen sant. En av naturens eviga lagar angående livet på denna planet jorden är lagen om *arternas överlevnad.* Medan mennoniterna var enastående skickliga på reproduktion och expansion av sitt eget slag, misslyckades de med att skydda sin dyrbara avkomma, åtminstone i deras främsta livsmiljö i Molotschna-kolonin och i Ryssland som helhet. Den en gång så vackra Molotschna-kolonin är nu i ruiner och ödelagd, som den har varit i cirka sjuttio år, och den kommer aldrig mer att återvända till sin forna orörda glans.

Vid bedömningen av dessa dygder och svagheter bör de av oss som har överlevt dra några viktiga lärdomar, inte bara för oss själva, utan också för att föra vidare till vår framtida avkomma och den vita rasen i allmänhet. Låt oss till exempel komma ihåg att de onda krafter som förstörde mennoniterna i Ryssland inte var en lokal händelse, och detta är inte på något sätt slutet på historien. Nej, sannerligen, de onda krafterna är fortfarande lika illvilliga och elakartade idag som de var för sjuttio år sedan, eller för ett sekel sedan, eller tusen år före det. Jag kommer direkt till sakfrågan: det judiska nätverket förstörde mennoniterna avsiktligt, hänsynslöst och ondskefullt. De förstörde också Romanov-dynastin och mördade tsaren och hans familj. De spred kaos och anarki över det ryska folket och mördade avsiktligt cirka 30 miljoner ryssar, och riktade särskilt in sig på det vitryska segmentet i synnerhet, i linje med deras långvariga policy att förstöra den vita rasen — *Döda alltid de bästa först.*. De använde samma taktik mot den franska nationen hundratrettio år tidigare när de giljotinerade adeln och ledarna i den ansatta nationen. De har använt samma modus operandi mot det tyska folket under de senaste fyrahundra åren, och med stor häftighet under de

senaste femtio åren. De använder samma taktik och principer i sitt medvetna program för att förinta den vita rasen i Amerika, i Europa och varhelst den vita rasen befinner sig i världen. Låt mig påminna er – det händer idag.

Så det första som jag kritiserar det mennonitiska folket för, mitt folk, är att de aldrig ens har försökt identifiera eller konfrontera den verkliga fienden som hänsynslöst förintade dem. I själva verket är de, i sin missriktade religiösa iver, de första och främsta att tillbe, prisa och lovprisa de så kallade "israeliterna" som "Guds utvalda folk". I detta avseende är de medfött blinda och fortsätter att vara det mer än någonsin fram till denna dag.

Samtidigt med denna anklagelse kritiserar jag dem för det andra för deras vansinniga förälskelse i judisk kristendom, svindeln med spöken i skyn, tidernas mest ondskefulla bedrägeri och hjärntvätt. För det tredje, med denna besatthet av judisk kristendom följer också den ödesdigra bristen att hålla fast vid det sämsta av de dåliga råd som gavs i "Bergspredikan", nämligen att religiöst vägra att ta till vapen och försvara sitt eget folk, sina nära och kära, sin familj och sin egen sort. Praktiskt taget ingen varelse i naturen skulle sjunka till en sådan dumhet. Detta är min tredje kritik mot mennoniterna.

I ett avseende kommer jag dock att försvara mennoniterna, nämligen att detta inte beror på feghet eller brist på mod, eftersom jag är fast övertygad om att mennoniterna är lika modiga som sina holländska och/eller tyska förfäder, eller lika modiga som de bästa av dem. Men det är deras religiösa vansinne eller envishet som har fått dem att klamra sig fast vid sin ödesdigra dogm om icke-motstånd, eller att barmhärtigt vända andra kinden till genom århundradena, sannerligen en ytterst ödesdiger brist.

Den fjärde kritiken jag har mot mennoniterna är deras geografiska rotlöshet, liknande judarnas och zigenarnas, då de bosätter sig i vilket land som helst i världen, men aldrig har försökt bygga en egen stat. Till deras försvar vill jag vidare påpeka att till skillnad från judarna och zigenarna är och har mennoniterna alltid varit ett högst flitigt och produktivt folk. De har aldrig haft något behov av att vara en parasit (som judarna), eller stjäla sig fram genom landet (som zigenarna). Nej, sannerligen, de har alltid mer än väl betalat för sig, alltid varit högst självförsörjande och utomordentligt kapabla att organisera och styra sig själva. Naturligtvis kan det hävdas att om de hade tillåtits expandera fredligt, låt säga i Preussen eller till och med i Ryssland, skulle de genom sin rena förökningshastighet

skulle under en period av några århundraden ha befolkat och ockuperat hela landet. Men detta hände aldrig, och återigen kan detta skyllas på bristen i deras religiösa dogma att de var medvetet beslutna att inte vidta några åtgärder för att skydda sig själva och försäkra sin egen överlevnad.

Dessa är de främsta kritikpunkter jag har. Det finns några andra av mindre och obetydlig karaktär som jag har observerat, vilka inte nödvändigtvis är utmärkande för mennoniterna, utan delas av mänskligheten i allmänhet, även om mennoniterna kanske besitter dem i en något högre grad. Några av dessa egenskaper är det småsinta, baktalande sätt på vilket de, i sin aggressivitet att ta sig fram, kritiserar dem som faktiskt höjer sig över mängden. Jag har märkt att många (inte alla) skvallrar om och förtalar dem som har gjort det bättre än de själva, samtidigt som de nedvärderar och skrattar åt dem som har gjort det sämre. Detta är en småsint Moment 22-situation, en inställning där ingen vinner, och en som jag inte kan peka på med stolthet.

Efter att ha framfört ovanstående kritik motvilligt, låt mig upprepa att när man väger för- och nackdelar, anser jag att mennoniterna är ett storslaget folk, att de har utmärkta gener, fysiskt, mentalt och moraliskt. Om hela världen vore befolkad av deras sort skulle det vara en långt överlägsen värld jämfört med dagens avskum-infekterade, judedominerade värld, en värld som snabbt håller på att spricka i sömmarna av miljöförstöring och exploderande icke-vita folk.

Vad jag skulle vilja se dagens mennonitiska folk, det som finns kvar av dem, göra är detta: För det första skulle jag hoppas att de en gång för alla glömde sitt nonsens om spöken i skyn och istället ägnade närmare uppmärksamhet åt sitt biologiska ursprung och sina värderingar, vilka är utmärkta. Jag skulle hoppas att de förenade sig med resten av den vita rasen, att de fick sina prioriteringar rätt och hjälpte till att få bort den parasitära judiska pesten, som förstörde deras Edens lustgård i Ryssland, från mänskligheten ryggar. Kort sagt, om de skulle uppbåda samma iver, hängivenhet, aggressivitet och flit som de har slösat bort på sina bedrägliga judisk-instiftade religiösa övertygelser, och omvandla all den stora talangen och energin till att bygga en vitare och ljusare värld, så skulle vi faktiskt ännu kunna få en Edens lustgård på planeten jorden i sin helhet.

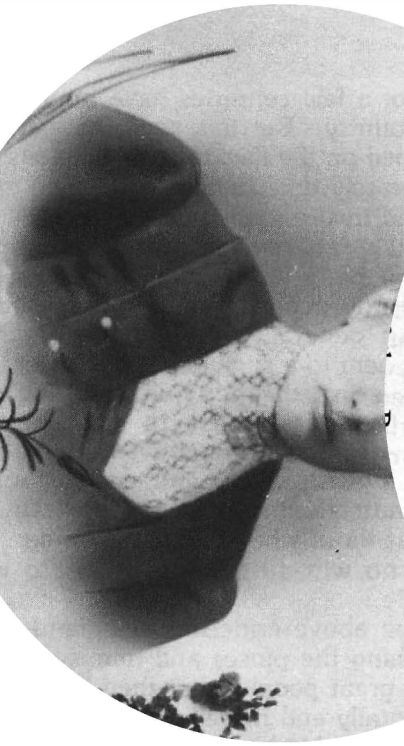

Min mor, född Susanna Penner,
Cirka 1910.

Min far, Bernhard Klassen,
1904.

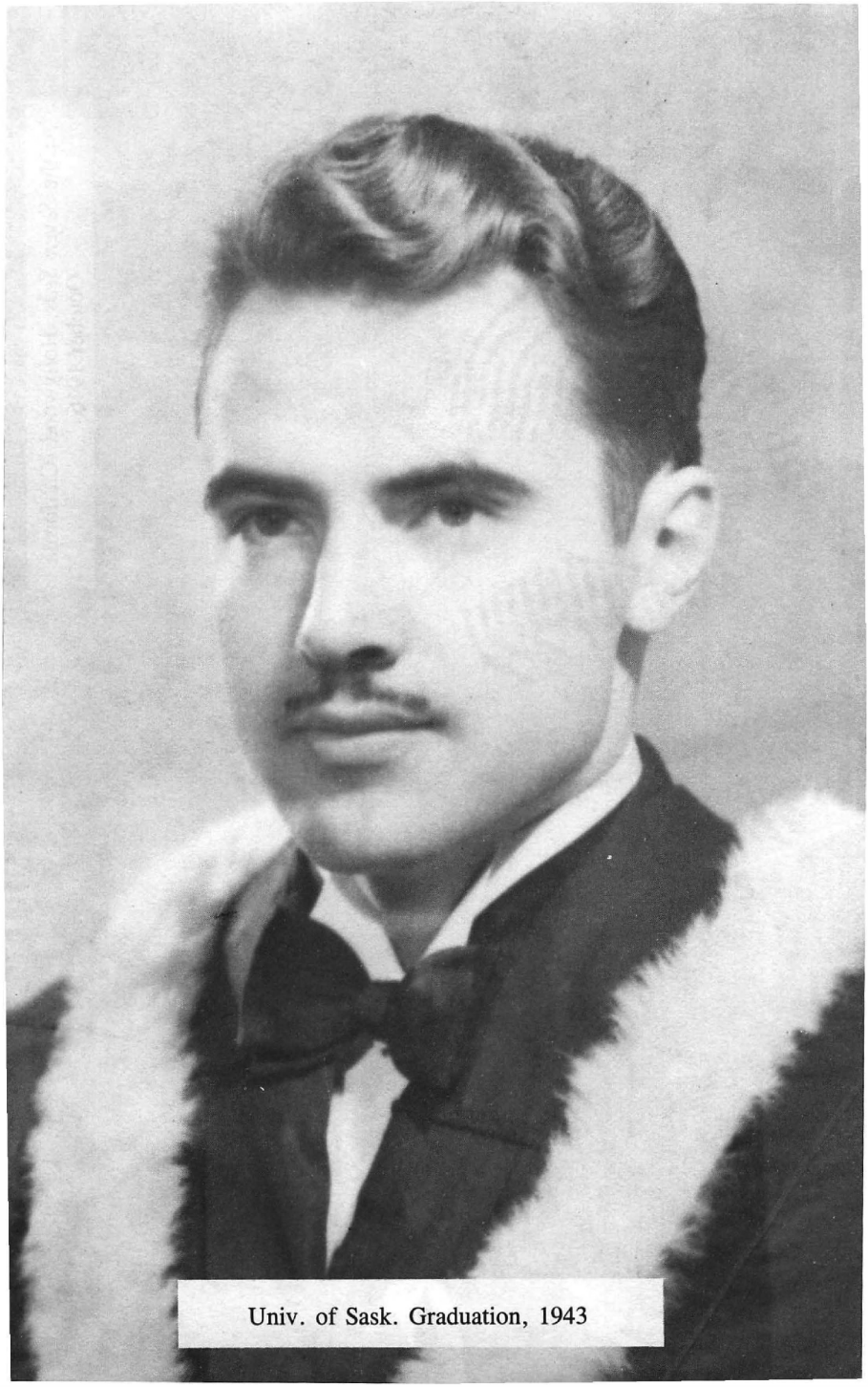

Univ. of Sask. Graduation, 1943

Univ. of Sask. Examen, 1943

På Seven Seas, Hollywood, Kalifornien
Oktober 1946

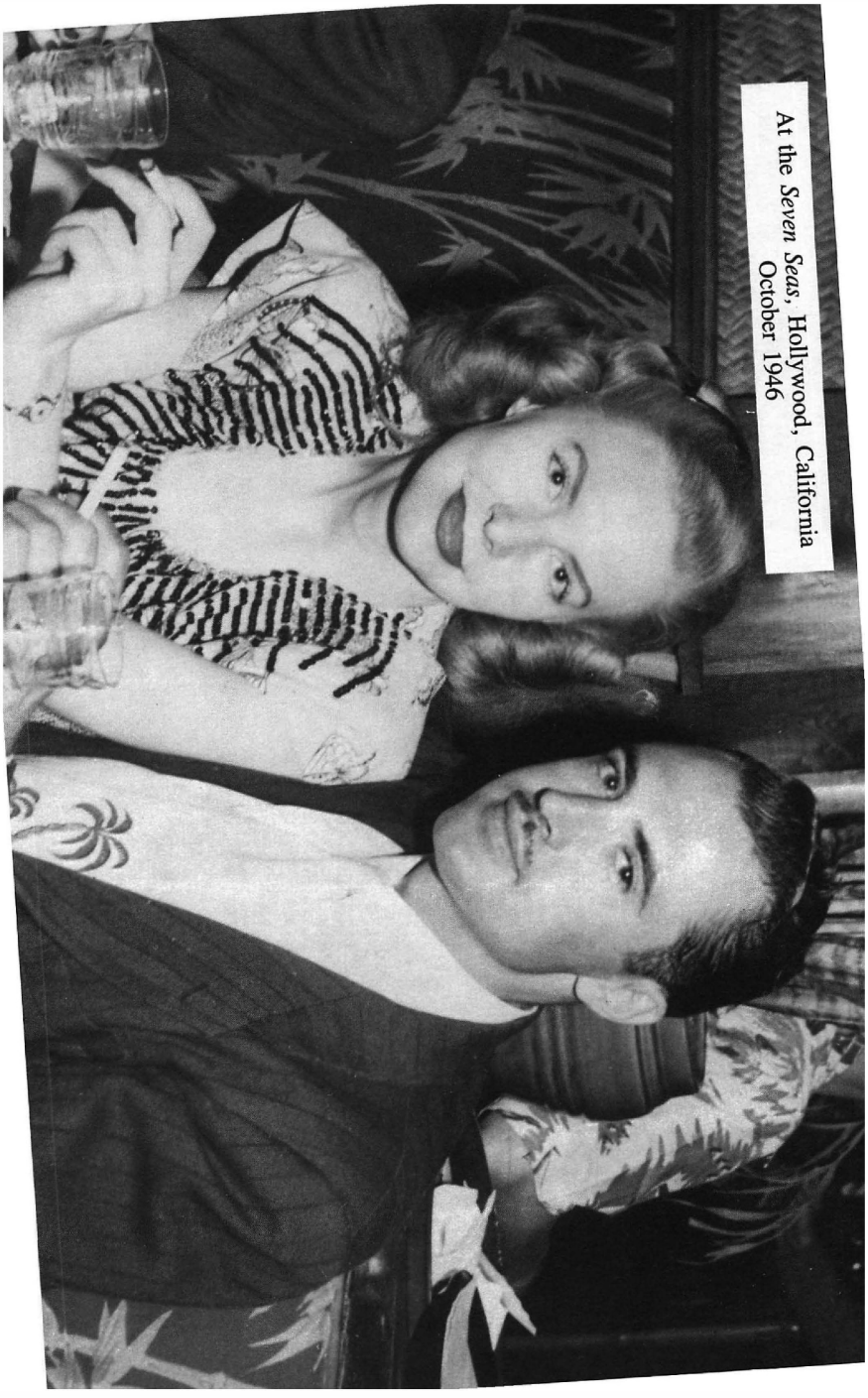

Wee Kirk o’ the Heather
Glendale, Kalifornien, 22 nov. 1946

Canolectric — Väggmonterad version

INBYGGD ELEKTRISK KONSERVÖPPNARE MED TRYCKKNAPP

FÖRSTA OCH ENDA
HELAUTOMATISKA
Elektrisk KONSERVÖPPNARE

KLASSEN
CANOLECTRIC

- Fäll upp
- Tryckknapp
- Öppnar burkar

KLASSEN
CANOLECTRIC

Inbyggd version på utställning
San Francisco, Kalifornien, 1957

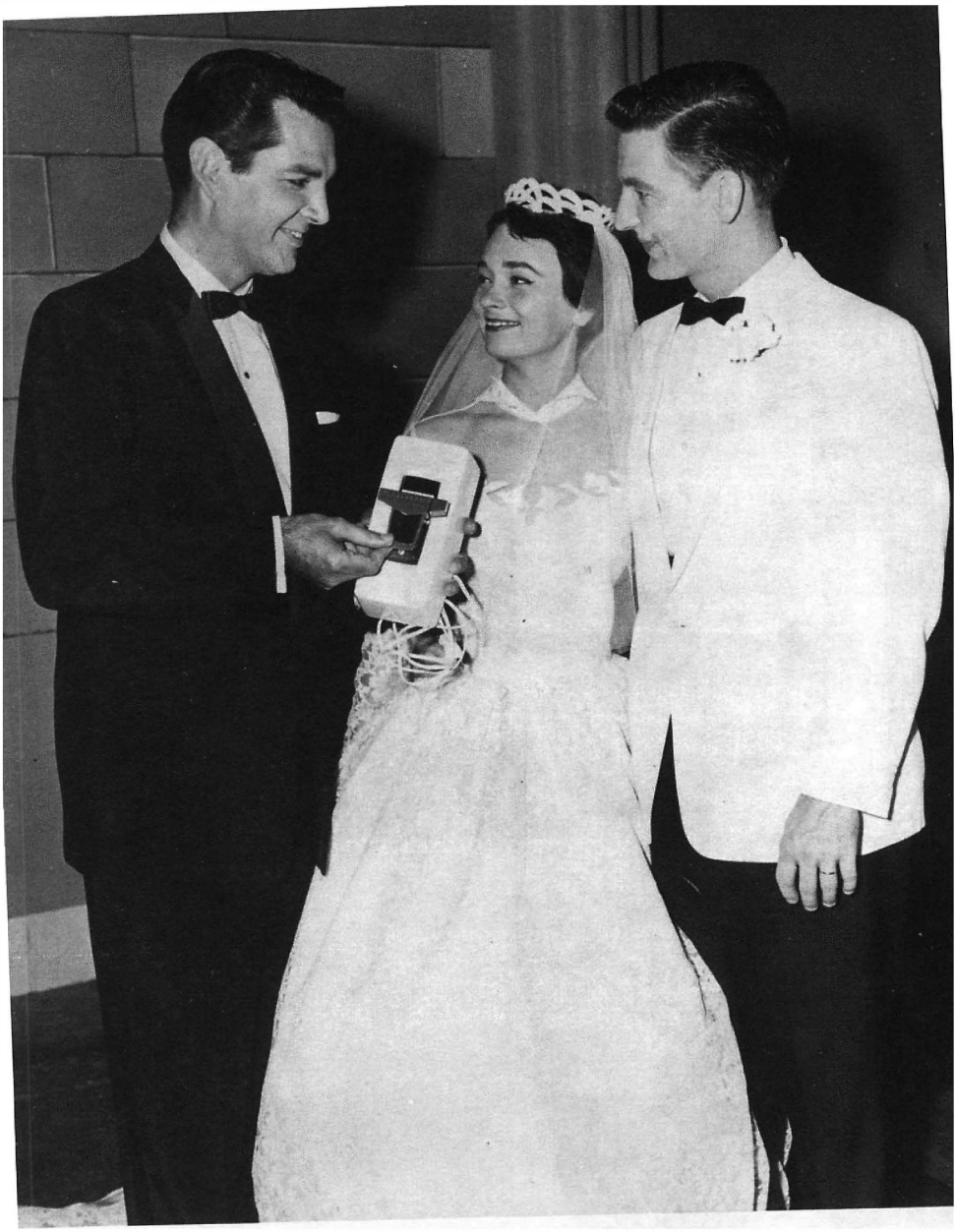

Klassen Canolectric magiska automatiska tryckknapps-konservöppnare utgör en huvudgåva i *Bride and Groom*, en dagtidsserie på NBC-TV. Den första helautomatiska elektriska konservöppnaren, Canolectric, presenteras för bruden och brudgummen av programledaren Byron Palmer.

Rom, juli 1962 — ”The Motley Crew” framför Vatikanen.

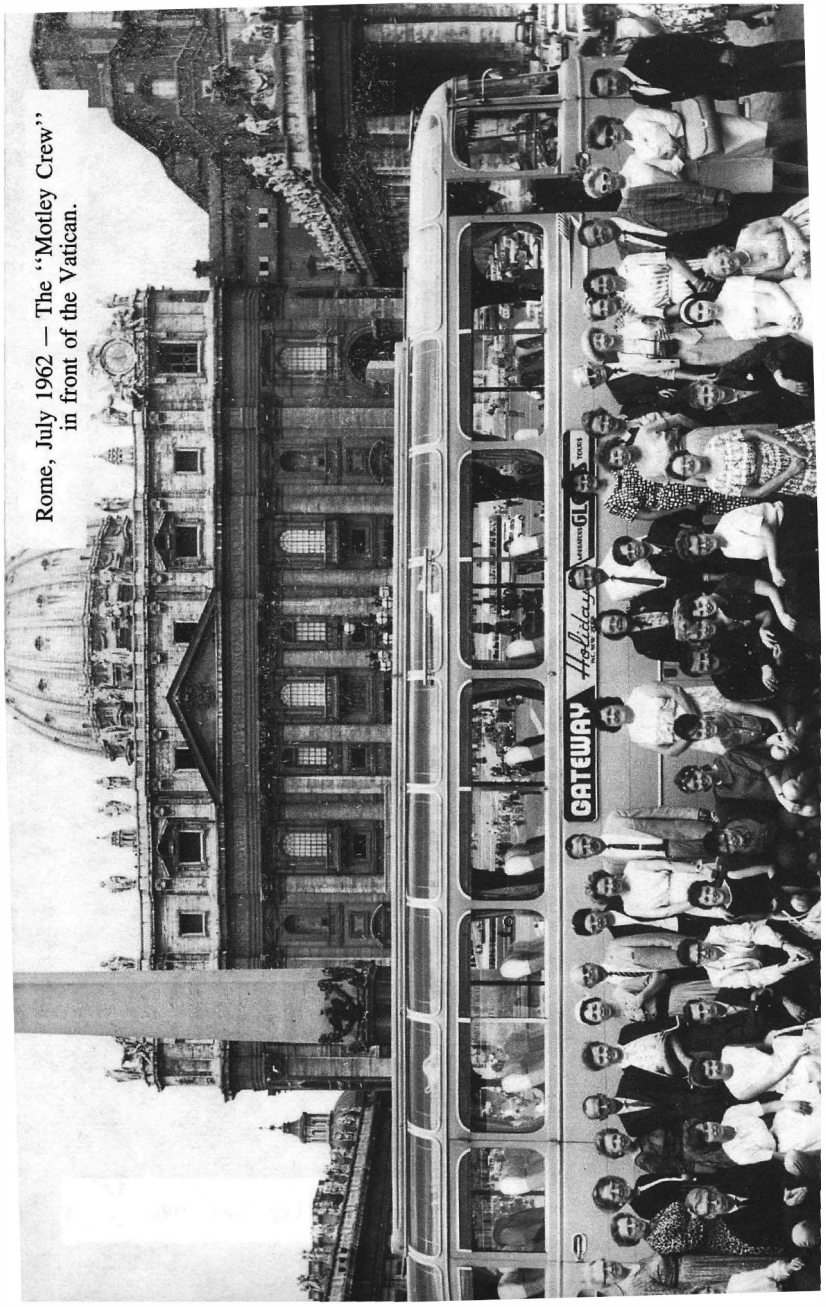

Rome, July 1962 — The ‘‘Motley Crew’’ in front of the Vatican.

Ledamot i Floridas delstatsförsamling, 1966

The Mills School

En ny dimension inom utbildning

WILLIAM H. GRIMDITCH, STYRELSEORDFÖRANDE
ROBERT E. MILLS, REKTOR
MORGAN E. SHINTON, BITRÄDANDE REKTOR
FRANCES LODER, EXEKUTIV SEKRETERARE

EN ICKE-DISKRIMINERANDE SKOLA
DAG- OCH INTERNATSKOLA
1512 EAST BROWARD BOULEVARD
FORT LAUDERDALE, FLORIDA 33301
TELEFON: 524-4345

GRUNDAD 1955

STYRELSE

HERR GEORGE BALDOCK
•
HERR CLYDE BRANNAN
•
HERR ROBERT BRENNAN
•
FRU VIRGINIA BODINE
•
FRU F. PETER CLEMENTS
•
HERR GEORGE GORE
•
HERR F. C. GORRELL
•
HERR WILLIAM H. GRIMDITCH
•
DR THEODORE W. HAHN
•
FRU RICHARD S. HOLSON
•
DR ROBERT E. MILLS
•
HERR TOM MILLS
•
DR ROBERT PITTELL
•
DR LYMAN RICHARDSON
•
HERR MORGAN E. SHINTON
•
DR ROGER STOCKTON
•
HERR JOHN WALT
•
HERR ED WALTHAL
•
DR ROBERT WEILAND

6-9-71

Bäste Herr Klassen:

Ang: Telefonförfrågan

Wechsler Adult Intelligence Scale som genomfördes den 24/5/71 indikerar att du besitter en verbal kvot (IQ) över 140-nivån. Testet kan inte mäta över denna punkt. På flera av deltesten lyckades du uppnå 100% korrekta svar; således kunde vi inte nå din maximala potential.

Vänligen,
Robert E. Mills, Ed.D.
Psykolog

Estes Park, Colo., 5 juni 1972

vid Kims bröllop.

Estes Park, Colo., June 5, 1972
at Kim's wedding.

Penna- och bläckteckning av pastor Ron M...
publicerad i...

Milstolpe Ett

Personliga minnen från Ryssland - - nostalgiska och andra

Även om jag tillsammans med min familj genomlevde de flesta av dessa skräckfyllda år (jag föddes i februari 1918), verkar det som om mina minnen började registreras när jag var omkring tre år gammal, året 1921. Vid den här tiden hade bolsjevikregimen i stort sett krossat motståndet och de höll nu på att befästa sitt tyranni. Detta innebar inte att terrorn var över. Långt därifrån. I själva verket var det början på en lång och ändlös mardröm som kvarstår än i dag. Inte för att alla mina hågkomster från Ryssland är negativa. Jag har många minnen som jag vårdar ömt och med ett visst mått av nostalgi, och jag ska försöka rekonstruera vad jag kan minnas av mitt liv mellan tre och sex års ålder, både det goda och det onda.

Vi bodde i byn Rudnerweide i kolonin Molotschna, i den södra änden av byn. Vi bodde i ett stort, bekvämt hus. Det var en lång rektangulär byggnad med tegeltak, där den främre halvan utgjorde vår bostad och ladan fanns i den bakre halvan av byggnaden. Gården, trädgården och en vacker fruktträdgård omfattade bekvämt några hektar mark. På samma gård fanns också en annan byggnad, en stor smedja som normalt rymde jordbruksmaskiner och annan utrustning. Under de aktuella åren inhyste den två andra familjer (vid olika tidpunkter) som vi hade tagit emot, familjer som var ännu mer utblottade än vi var.

Den ena familjen hette Henry Dyck. Jag minns att vi en dag fick veta att fru Dyck hade dött mitt i natten och vi väcktes alla för att höra nyheten. Min pappa hjälpte till att förbereda hennes kropp och bygga kistan för den efterföljande begravningen. De hade en liten dotter som var i min ålder. Hon hette Heidi. Jag skulle komma att träffa henne igen senare när de hade flyttat till en annan by. Den andra familjen som följde därefter bar namnet Driediger. De hade en skara ohyfsade ungar som vi inte tyckte om.

Förmodligen är mitt tidigaste minne från hungersnödsåren 1921-22. Jag minns att vi fick en halv skiva mörkt bröd ransonerat till var och en av oss till middag och att min pappa berättade...

oss att det var allt som skulle serveras till denna kvällsmåltid. Jag minns att jag såg mig omkring och log, och tänkte – det här är faktiskt inte så illa! Jag minns inte riktigt att jag kände mig hungrig, även om jag är säker på att det fanns många gånger då vi var det. Faktum är att många människor dog av svält under hungersnödsåren 1921 och 1922, inklusive en del mennoniter, men många fler miljoner var ryssar. För att vara exakt dog fem miljoner ryssar av hunger enbart i Ukraina under dessa två år.

Detta var ingen naturkatastrof, inte heller resultatet av torka eller någon annan naturlig katastrof. Vi måste komma ihåg att Ukraina, där vi bodde, var det största och mest bördiga jordbruksområdet i Europa, och var i själva verket allmänt känt som kontinentens brödkorg. Varför dog då fem miljoner människor av svält i Ukraina under dessa två eländiga år?

Svaret är enkelt. Det var planerat så. Visserligen hade förödelsen från de föregående tre åren av plundring, mord och anarki lämnat gårdarna i stort sett som ett katastrofområde, men ändå kunde och skulle landsbygden enkelt ha producerat tillräckligt för att ha mättat sin befolkning. När bolsjevikerna tog över var ett av deras vansinniga program, som stod som nummer ett på listan, att ta jorden ifrån folket (liksom all deras övriga egendom) och "kollektivisera" jordbruken. Detta gjorde de med besked. Det första steget i att göra detta var att knäcka "kulakerna", de jordägande bönderna, genom att antingen svälta dem till döds, skjuta dem eller skicka iväg dem till Sibirien. Bolsjevikerna använde alla dessa metoder med stor iver och kraft. Många som gjorde motstånd sköts. Vid ett flertal tillfällen samlade de ihop en "hjord" av kulaker, tvingade in dem i boskapsvagnar, låste dörrarna och skickade dem hundra mil upp längs linjen mot Sibirien, för att sedan kasta ut dem i vildmarken och låta dem klara sig själva, om de kunde.

Men ännu mer effektivt var att svälta dem till döds på deras egna gårdar. De kommunistiska kommissarierna kom runt till varje hushåll, till varje bonde, och krävde tribut, mestadels spannmål, och beslagtog varje skäppa, varje kopp de kunde hitta på ägorna efter en grundlig genomsökning, och forslade bort det. Sålunda lämnades bönderna utan mat och utan utsäde för nästa års skörd. Ansvarig för detta ondskefulla program i Ukraina var den där dystre asiatiske brottslingen vid namn Josef Stalin, som senare skulle bli den mest grymma, den mest blodtörstiga mördaren i historiens alla annaler. Resultatet blev att fem miljoner ukrainare dog av en avsiktligt

planerad svält, och bland dem många mennoniter. Under dessa år åt man katter, hundar och kadaver från döda hästar för att hålla sig vid liv. Den enda anledningen till att vår familj överlevde var att min pappa hade förutseendet att se vad som var på väg och gjorde stora ansträngningar för att gömma, gräva ner och på annat sätt lägga undan tillräckligt med spannmål för att föda sin familj på sju personer.

Många av de mer hemska händelserna som inträffade medan jag fortfarande var ett spädbarn, för ung för att minnas, berättades för mig av mina föräldrar och av mina två bröder och systrar, som alla var äldre än jag, och jag ska försöka återge dem först. Inbördeskriget som rasade fram och tillbaka i Ukraina var mycket märkbart i Molotschna-kolonin och i vår egen by Rudnerweide, och faktiskt i vår egen bakgård (liksom på framsidan). Mamma berättar om hur familjen kröp ihop i husets mittgång (som uppenbarligen antogs vara den mest skyddade platsen) medan kanonkulor och granater exploderade och flög runt omkring oss. En kanonkula tog med sig det översta hörnet av husets gavel, ett synligt ärr som jag fortfarande minns. En annan skar en bana genom bjälkarna i vår lada. Ytterligare en projektil exploderade i en utomhusliggande svinstia och dödade flera av våra grisar.

Pappa och mamma berättar också om kriminella gäng av Machnovskys som red in i vår by till häst, ibland så många som 60 i ett gäng, och genomsökte vårt hus (och andras). De berättar för mig om hur min pappa fördes ner i källaren under vapenhot och ställdes upp mot väggen för att skjutas, men uppenbarligen skonades han i sista minuten. Min mamma har också berättat för mig ett antal gånger att när jag var nio månader gammal drabbades jag av en fruktansvärd sjukdom, tyfus eller scharlakansfeber, jag vet inte vilken. Medan jag befann mig i detta tillstånd och var nära döden (berättar min mamma) stred de röda och de vita arméerna på vår gård, skott och granater flög, medan familjen återigen var hopkrupen i husets hall.

Vid 1923 avtog bolsjevikregimens grymhet något och de började inse att om de inte tillät folket ett visst svängrum i återuppbyggnaden av deras raserade gårdar och ekonomi, skulle inte bara hela landets ekonomi kunna kollapsa, utan deras nyligen införda tyranni skulle mycket väl kunna kollapsa tillsammans med den. Så saker och ting började förbättras. Vi sådde spannmål igen och vi anlade våra grönsaksland. Vi återställde våra svårt sargade fruktträdgårdar. Vi kunde äta mättande, närande måltider igen. Jag minns hur familjen kom in med vagnslaster

av kärvar från fältet, medan vagnen drogs av ett blandat spann bestående av en häst och en ko.

Jag minns också en behaglig scen där jag sitter mitt i en vacker, stor kökträdgård. Jag satt mitt i några höga rader av någonting och gömde mig för nöjes skull, medan min syster ropade på mig och undrade var jag var. En annan gång i samma frodiga trädgårdsmiljö satt jag på marken och åt råa sockerärter, när samma syster överföll mig bakifrån och skrämde slag på mig.

Här är ett antal andra triviala händelser, slumpmässiga minnesbilder som fortfarande dröjer sig kvar efter sextiofem år. De inträffade någonstans mellan tre och sex års ålder.

Mitt första besök i söndagsskolan när jag var tre eller fyra år. Detta var min introduktion till "himlen" och andevärlden bortom "där uppe" någonstans. Jag minns fortfarande hymnen vi sjöng, och likt en ofta upprepad reklamjingel cirkulerar den fortfarande i mitt huvud då och då, vilket visar effektiviteten i indoktrinering vid tidig ålder. Den var naturligtvis på tyska, och orden löd så här:

Der Himmel steht offen
Hertz weiss du warum?
Weil Jesus gekaemft und geblutet
Darum.

Översättning:

(Den) himlen står öppen.
Hjärta, vet du varför?
Eftersom Jesus kämpade och blödde
Därför.

Bilden som mitt unga men då ännu oförstörda sinne skapade av "himlen" var vinden i ett litet rum eller en stuga, och öppningen som jag föreställde mig var som ett öppet inspektionshål.

Lekte i den stora fruktträdgården som hörde till vår egendom. Klättrade omkring i de stora fruktträden — äpple, körsbär, persika och andra. Åt för många mogna körsbär en eftermiddag och slutade med ett svårt fall av diarré.

Satt på en varm kakelugnsbänk på kvällen med min mor och mina äldre systrar, Sarah och Katie, och sjöng religiösa hymner. En i synnerhet ekar fortfarande i mitt sinne:

Muss ich gehen mit lehren haenden
Muss ich so vor Jesu stehen.
Kann ihm keine Garben bringen
Keine einzige Garbe nicht.

Översättning:

Måste jag gå med tomma händer
Måste jag så inför Jesus stå
Kan inte ge honom några kärvar
Inte ens en enda kärve.

Min mor var särskilt förtjust i den glöd och den ljudstyrka jag lade in i dessa sånger, och jag minns att hon berömde mig för det.

Vid 1923 och 1924 började vi ta emot en del matpaket från Amerika, genom vilken organisation har jag ingen aning om. Hur som helst minns jag att vi fick socker, och jag brukar lägga en sked i munnen och låta det sakta smälta till en sirap innan jag svalde. Till skillnad från körsbären gav för mycket socker motsatt resultat — förstoppning. Den enda andra maten jag minns att vi fick från Amerika var tjocka skivor av fläskfett, även om jag är säker på att det fanns mer.

På tal om Amerika, blev det redan då ett förlovat land som vi en dag måste resa till. Genom att prata om det med min mor introducerades jag också för konceptet om en rund värld med en stor vattenmassa mellan oss och Amerika. När jag frågade min mor vidare om denna runda värld omgiven av vatten, var min uppfattning att den naturligtvis var platt, som ett fat, med en cirkel av vatten runt omkretsen och ett rakt snitt av vatten tvärs över mitten av tallriken, vilket delade världen i två delar land, varav den ena var vi och den andra var Amerika.

Vi hade en mässingskopp i köket som hade ett handtag och som hade tillverkats av en avsågad artillerihylsa. En kväll stod den på en bänk, halvfull, och jag var törstig. Jag drack upp allt innan jag insåg att det inte var vatten, utan fotogen. Jag blev mycket sjuk och fick en fruktansvärd huvudvärk. Min pappa, för att trösta mig och muntra upp mig, förvärrade situationen ytterligare genom att dumt nog ge mig en matsked full med socker. Som man kan förvänta sig hjälpte det inte alls, men på något sätt överlevde jag natten.

Vid en tidpunkt hade vi två hästar i vår lada (liksom en del andra djur och fjäderfä). Eftersom alla var i nöd var tjuveri utbrett i landet, inte utfört av mennoniterna utan av kringresande ryssar, varav vissa arbetade i byn, andra som strövade omkring på landsbygden och räknade med att mennonitbyarna var lätta byten. Detta var inte direkt ett nytt fenomen. De ryska bönderna hade en lång historia av tjuveri, och fattigdomen och kaoset som följde efter revolutionen bara intensifierade det. Hur som helst, en morgon vaknade vi och fann att en av våra hästar hade förts bort under natten. Detta var naturligtvis en svår förlust, eftersom hästar var absolut nödvändiga för att bruka jorden och extremt svåra att få tag på. Hur vi lyckades att

skaffa två hästar efter att ha blivit upprepade gånger plundrad av Machnovsjtjina- och bolsjevikbanditer, kan jag inte säga. Som ett varnande exempel på att låsa ladugårdsdörren efter att hästen blivit stulen, installerade min pappa ett tre-tums järnrör med ett lås på tvärs över spiltan där den andra hästen hölls, och höll det samvetsgrant låst varje natt därefter.

Jag minns att jag lekte med grannbarnen tvärs över gatan. Familjens namn var Friesen, och de hade flera barn som var i liknande ålder som mina systrar. Jag minns också att jag såg min forna vän Heidi Dyck igen. Hennes familj hade bott i vår tidigare smedja ett tag innan de flyttade till en annan by.

Odlingen av höstvete hade varit en huvudgröda bland de mennonitiska bönderna sedan början av 1850-talet, och när det tidigare beskrivna kaoset lagt sig något, lyckades byborna, inklusive min far, uppenbarligen få igång skördarna igen. Till vilken nivå vet jag inte, men jag minns att vi hade en encylindrig dieselmotor som var monterad på en betongbas. Min pappa värmde upp tändkulan med en blåslampa för att få igång den. Den var kopplad med en tung drivrem till en fortfarande fungerande tröskmaskin, vilka alla var inrymda i ett maskinskjul som satt fast på sidan av ladan (inte att förväxla med den större separata smedjan som stod för sig själv på gården, och som nu inhyste några av våra utblottade vänner). En skörd som jag minns var när vi hämtade hem kärvarna från fältet i en vagn dragen av ett spann som bestod av en häst och en ko, som nämnts tidigare.

Det fanns en stor väderkvarn som malde vetet till mjöl, belägen ungefär en fjärdedels mil väster om slutet av byn där vi bodde, och jag minns att jag gick dit flera gånger för att få vårt vete omvandlat till mjöl. Uppenbarligen var skörden 1923 och 1924, jag vet inte vilken, mer än vad vi behövde för eget bruk. Jag minns att min pappa säckade det återstående vetet och tog det till marknaden i Berdjansk, en rysk stad. Denna låg cirka 80 kilometer bort och resan fram och tillbaka krävde flera dagar. Min pappa och uppenbarligen en granne företog denna resa medan vädret var gynnsamt och jag hade förmånen att få följa med. Vi sov ute i det fria under nätterna och åt den proviant vi hade packat och tagit med oss.

Jag minns särskilt när vi närmade oss staden Berdjansk, som låg vid Azovska sjöns strand, att vi var tvungna att köra nerför en särskilt brant grusväg. Uppenbarligen hade min pappa förutsett och förberett sig för denna nödsituation. Vagnens bakhjul låstes med

en lång stång tvärs över vagnen, och sedan fästes stålskor, likt korta skidor, på de stationära hjulen. Hästarna drog sedan vagnen i maklig takt nerför kullen, medan bakhjulen slirade i smutsen.

Uppenbarligen hade pappa och familjen bestämt sig för att vi skulle emigrera och ta oss ut ur Ryssland. Jag antar att pengarna han fick från försäljningen av vetet gick till att spara ihop till biljetterna och förväntade resekostnader. Åren 1923 och 1924 hade varit mycket bättre än all anarki och blodsutgjutelse som föregått dem, och uppenbarligen var varor återigen något som kunde bytas bort eller säljas för pengar. I maj 1924 hade vi en stor auktion på vår gård och sålde allt vi ägde – jordbruk, maskiner, boskap och hästar. Jag har ingen aning om hur mycket pappa fick för det som fanns kvar av hans tidigare egendom, men jag antar att de flesta varorna köptes av våra mennonitiska vänner, grannar och släktingar.

I juni 1924 var uppenbarligen passen, visumen, tåg- och ångbåtsbiljetterna i ordning, och vi hade en stor, tårfylld avskedsfest. Den hölls i den stora smedjan som stod för sig själv och där några av våra flyktingvänner tillfälligt hade bott. Platsen var helt utpyntad, stora mängder kakor, smörgåsar och te serverades. Alla våra vänner och grannar från byn Rudnerweide var där, liksom våra många släktingar från närliggande byar. Predikanterna från mennonitkyrkan var där och höll tårfyllda predikningar följt av en känslosam sång av "Gud vare med dig tills vi möts igen." Vi grät alla och minnena av det ger mig fortfarande tårar i ögonen.

Nästa dag samlade vi ihop alla våra få personliga tillhörigheter, som bestod av ett litet urval av resväskor, lådor och en liten gammaldags kista. Allt lastades på en låg flakvagn, inklusive oss själva, och vår granne från andra sidan gatan, Franz Friesen, körde oss till Mariawohl, där vår mormor bodde. När vi korsade den lilla bron över floden Sisikulak kastade vi våra blickar på byn Rudnerweide för sista gången. När vi passerade över en liten höjd och utom synhåll, brast min mor och mina två systrar ut i häftiga gråtattacker. Vi visste alla att denna del av vårt liv låg bakom oss och aldrig skulle återvända. Vad framtiden bar på var ytterst osäkert. Vår destination var Mexiko, någonstans i Mexiko.

Vi stannade i Mariawohl över natten. Sedan körde farbror Heinrich, pappas bror, oss i ett annat fordon till Lichtenau, där vi gick ombord på vårt första tåg, början på en lång och betydelsefull resa.

Milstolpe Två

Genom Europa och över Atlanten

Även om det var en känslosam upplevelse att lämna vår hemby, såg jag fram emot resan in i det okända som ett spännande äventyr, något att se fram emot med stor förväntan. På det hela taget var det så det blev, och till och med min pappa och mina äldre bröder Korni, 16, och Henry, 18, rycktes med i äventyrsandan med inställningen att de var anmälda till en storslagen världsturné, vars like de förmodligen bara skulle få uppleva en gång i livet.

När vi gick ombord på tåget och först begav oss mot Moskva var varje syn ny för mig. Faktum är att jag fram tills dess aldrig ens hade sett ett tåg förut. Vi reste dag och natt och var tvungna att göra flera byten. Familjen var organiserad och alla hade ansvar för vissa bagage som skulle bäras på och av, bevakas och kontrolleras så att de inte blev stulna eller borttappade. Jag minns att Korni hade den lilla träkistan med det rundade locket som sitt ansvar. I den fanns några av våra viktigaste böcker, såsom familjens fotoalbum, den stora familjebibeln och andra värdefulla böcker. Den var relativt tung. När vi satt på perrongerna med vår hög av gods och väntade på att nästa tågförbindelse skulle dyka upp, minns jag att jag blev hemskt sömning och trött, särskilt när sådana byten skedde mitt i natten, vilket de ofta gjorde.

Men på det hela taget var resan från början till slut (det tog ungefär tre månader att slutligen nå en destination i Mexiko som vi inte ens hade bestämt när vi startade) en spännande, uppiggande och oerhört lärorik upplevelse. En av de saker som omedelbart fångade min uppmärksamhet när vi rullade fram i de olika tågen var antalet försäljare som ropade ut sina varor till de genomresande kunderna. Jag lockades särskilt av godisförsäljarna. Jag upptäckte att jag för en kopek, motsvarande ett cent, kunde köpa en rejäl bit godis. Som ett resultat av detta tjatade mina systrar och jag ständigt på vår pappa att ge oss en kopek. Detta gjorde han sparsamt, eftersom hans resurser var extremt begränsade och de oförutsedda behoven för framtida krav nästan obegränsade.

Jag vill här göra en avstickare för ett ögonblick och påpeka att vi, liksom praktiskt taget alla flyktingar och emigranter som flydde Ryssland

vid den tiden, reste på en extremt mager, i själva verket minimal, budget. Men jag vill också med stolthet påpeka att till skillnad från många emigranter som följde oss, reste vi inte för lånade medel. Min pappa betalade för hela resan med pengar han med nöd och näppe skrapat ihop från försäljningen av våra tillhörigheter i Ryssland, och alla andra pengar han hade lyckats lägga undan före auktionen. Hur han lyckades med det har jag ingen aning om, men jag vet att han var en sparsam man. Många andra mennoniter som lämnade under de närmast följande åren gjorde det med hjälp av flera välgörande mennonitiska organisationer i Kanada, och även i USA. Men de mest aktiva i att hjälpa omkring 20 000 mennonitiska flyktingar att genomföra flytten till Kanada var organ som Mennonite Central Committee, Mennonite Colonization Association of North America, Mennonite Migration Aid Society, Mennonite Immigration Bureau, Canada Mennonite Board of Colonization och ett antal andra. En mycket aktiv ledare i detta avseende var pastor David Toews från Rosthern, Sask., men han var inte ensam. Det fanns hundratals, till och med tusentals andra som bidrog tungt med tid och pengar för att hjälpa sina mennonitiska bröder att genomföra övergången ut ur det bolsjevikstyrda Ryssland. Sådana emigranter fick medel lånade till sig av dessa välgörenhetsorganisationer, vilka emigranterna lovade att betala tillbaka senare när de hade bosatt sig och blivit kapabla att betala, vilket ibland tog många år, ibland till och med 15 eller 20 år. Men det är en annan historia som är väl dokumenterad i flera andra böcker, såsom "The Mennonite Exodus" av Frank H. Epp, och flera andra.

Som en parentes kan nämnas att de flesta mennoniter betalade tillbaka dessa välgörenhetslån så snart de kommit på fötter igen och hade pengar att göra det med. Det fanns dock vissa (ett fåtal) otacksamma individer som förnekade dessa skulder och vägrade att betala tillbaka ett välgörenhetslån och den omfattande resehjälp som hade gjort det möjligt för dem att förflytta sig ut ur det bolsjevikiska slavarbetsläger som var, och fortfarande är, det kommunistiska Ryssland.

Men för att återuppta vår odyssé genom Europa.

Vi anlände slutligen till Moskva där vi blev fördröjda i några dagar, kanske veckor. Mitt minne gällande sådana uppehåll för ärenden som att ordna biljetter, resplaner eller immigrationshandlingar, eller vad det nu var, är inte helt klart. Jag vet att de förekom gång på gång i olika städer medan vi slingrade oss fram över kontinenten och även på Kuba och i Mexiko, och att vi var inhysta på en mängd olika platser, men hur länge varje uppehåll varade kan jag inte säga.

Vår vistelse i Moskva var ytterst intressant. Jag minns att vi bodde i ett sovrum som hade vertikalrandiga tapeter, en nyhet, och vad som var ännu mer märkvärdigt var att rummet hade en elektrisk glödlampa som hängde ner från taket, vilken, underverk av underverk, kunde tändas och släckas med hjälp av en strömbrytare på väggen. Dessutom upptäckte jag glass. Försäljarna på gatorna sålde glass, ungefär som vi känner till den idag, men inte i strutar utan i motsvarande kanotformade kakskal. Jag tyckte att de var utsökta och fortsatte att tjata på min stackars pappa med upprepade önskemål om fler.

Vårt nästa stopp, såvitt jag minns, var Riga, Lettland, som jag kommer ihåg väldigt lite av. Sedan bar det av till Berlin, Tyskland, där vi återigen blev kvar en tid. Jag minns också att vi stannade till i Köln, och att pappa och pojkarna gick för att besöka sevärdheterna. En av dessa var den berömda Kölnerdomen med sina tvillingspiror på 550 fot. Jag minns att de tog med sig en liten silvermedaljong som ett minne, med katedralen ingraverad på båda sidor.

Vårt nästa stopp var Paris, där det återigen blev mycket sightseeing för pappa och pojkarna, som besökte Eiffeltornet och andra kända landmärken. Vanligtvis följde min mamma och mina systrar inte med på dessa sightseeingturer, som alltid skedde strikt till fots, och min pappa tog med mig på de flesta av dem.

Från Paris tog vi tåget till vår avreseort över Atlanten. Vi gick ombord på ett ångfartyg från Royal Mail Lines i La Rochelle, Frankrike, och fick för första gången se den väldiga Atlanten. Vi fick inte bara se den, vi blev snart grundligt bekanta med oceanens nycker. Som jag minns det delade vi alla sju en ganska liten hytt, som hade en elektrisk glödlampa dinglande från taket och ett litet tvättställ på ena sidan.

Vi hade inte varit till sjöss i särskilt många timmar, böljande över de rullande vågorna, förrän några i familjen började bli sjösjuka. De enda som faktiskt inte blev det under hela resan var min pappa och jag. Men redan första dagen ute, när jag såg en av mina systrar kräkas i tvättstället, vände det sig i magen på mig, och jag följde omedelbart efter.

Det fanns uppenbarligen ingen strömbrytare i hytten för att släcka den elektriska glödlampan som dinglade från taket. När det blev dags för alla att sova förblev det där förargliga ljuset tänt. Min pappa var uppenbarligen inte tillräckligt bekant med dessa nymodiga belysningssystem för att veta att lampan kunde släckas genom att skruva ur

glödlampa, så han gjorde det näst bästa. Han hängde en näsduk eller en handduk runt den.

Vi åt alla i fartygets matsal och kände verkligen att vi levde livets glada dagar. Uppenbarligen serverades en flaska vin gratis till varje middagsmål, och alla förtärde det med välbehag. Till och med jag, som en sexårig pojke, fick en liten flaska och drack den istället för vatten. Uppenbarligen var alkoholhalten mycket låg, eftersom jag inte minns att varken jag själv eller någon annan medlem kände av några drastiska effekter av det.

Fartyget var också det tillfälle då jag såg svarta afrikaner för första gången. De arbetade i köksavdelningen och jag minns att min pappa gick till köket varje morgon och bad om varm mjölk till oss barn att dricka i hytten innan vi gick ner till frukost. Jag minns också att jag introducerades för apelsiner, ananas och bananer för första gången.

En dag vandrade min äldsta bror Henry och jag omkring på däck och jag råkade snubbla över en härva av stålvajer. När jag föll slog jag pannan i den vassa kanten på en sarg till en ventilationshuv. Dessa används inte längre på moderna fartyg, men på den tiden kunde dessa huvar roteras för att vändas mot vinden och leda ner frisk luft till kvarteren nedanför. Hur som helst föll jag och fick inte bara ett otäckt jack i pannan, utan det slog mig tillfälligt medvetslös och jag blödde ymnigt. Henry plockade upp mig och bar mig till fartygets sjukstuga där en läkare lindade mitt huvud med flera lager bandage. Uppenbarligen var han inte den mest skickliga i sitt yrke, för när han fäste änden av lindningen med en säkerhetsnål körde han delvis nålen genom min hårbotten. Jag bär fortfarande ett ärr i pannan från just det missödet.

På vägen över havet såg vi mycket marint liv. Vi såg ett antal flygfiskar, praktiskt taget när som helst på dygnet. Vi såg några valar i fjärran, en i taget. En dag såg vi två stora delfiner simma i högsta fart precis framför fören, och de höll jämna steg med fartygets hastighet i flera mil.

Efter mer än en vecka kastade vi slutligen ankar i Havannas hamn. Havanna hade vid den tiden uppenbarligen inga pirer som kunde ta emot oceanångare. Det var mycket liv och rörelse när vi landsteg. Ett antal försäljare ropade ut sina varor i små båtar nedanför till de potentiella kunderna på ett däck minst 30 fot ovanför. Detta bestod av sådant som apelsiner, pärlor och diverse andra turistartiklar. Efter mycket gestikulerande och prutande, så...

pengar sänktes ner i en korg i änden av ett rep och föremålen drogs upp i samma korg.

Slutligen kom tiden för att gå i land. Återigen mycket oväsen, förvirring och kaos. Varje passagerare och deras tillhörigheter fördes till land med hjälp av små barkasser som roddes av en ensam infödd kuban. Detta var tydligen inte en del av det totala biljettpriset och de infödda var tvungna att få extra betalt för sina individuella transporttjänster. Eftersom barkasserna var små var vår familj tvungen att åka i två olika båtar. Efter en lång nedstigning för en osäker stege på fartygssidan lastades min mor, mina två systrar och jag själv samt en del av våra tillhörigheter i en barkass. Vi roddes till stranden ungefär en kvarts mil bort där vi lastade av oss själva och våra tillhörigheter på en strand. Pappa och de två pojkarna med huvuddelen av resten av vårt pick och pack skulle ge sig av i en annan liten båt, men inte förrän efter en avsevärd fördröjning. Som jag minns det var det något gräl om någonting, eftersom det fanns ett begränsat antal av dessa små barkasser och hundratals passagerare som väntade på att bli transporterade. Hur som helst anlände vår lilla grupp på fyra säkert till land och ordnade våra tillhörigheter i en kompakt hög. Vi satt på dem för att se till att de inte blev stulna av några av de långfingrade tjuvar som alltid hemsöker sådana platser. Så där satt vi och satt, och väntade på att den större manliga kontingenten skulle anlända. Tiden gick och min mor blev alltmer nervös av alla de ohyfsade mörkhyade karaktärerna som rörde sig vid vattnet, vissa av dem svarta som spader ess. Slutligen, när mörkret började falla, anlände min pappa och mina två bröder och vi drog alla en suck av lättnad när vi fann varandra. Detta var inte lätt eftersom det var mycket folk på den stranden och människorna och högarna av deras tillhörigheter var utspridda över ett stort område.

Vi slog oss ner i något pensionat eller liknande i Havanna och stannade där i minst två veckor i väntan på ytterligare information om vart vi skulle ta vägen härnäst. Slutligen gick vi ombord på en annan ångare, mindre än Royal Mail, och satte kurs mot hamnen i Vera Cruz, Mexiko.

Därifrån tog vi tåget och begav oss norrut hela vägen upp till staden Chihuahua. Där inkvarterades vi i någon sorts anläggning som hade en hög mur av lera runt en stor innergård och ett antal lerbyggnader med platta tak inuti. Här stannade vi i ungefär tre veckor, fram till slutet av augusti, där min pappa träffade några andra mennonitfamiljer och representanter och försökte bestämma vart vi skulle ta vägen härnäst.

Milstolpe Tre

Vild vistelse i Mexiko

Vart vi begav oss härnäst var en liten järnvägsstation vid namn Rosario, ungefär 80 kilometer uppför spåren från Chihuahua. När jag säger station använder jag ordet löst, eftersom den inte hade något stationshus, utan bara ett vattentorn för lokomotiv att fylla på sina förråd, ett långt smutsigt vitt skjul precis bredvid järnvägsspåret där två eller tre mexikanska familjer bodde med sina små muchachos. Det var deras uppgift att underhålla järnvägsspåren. Förutom dessa två blygsamma strukturer fanns det en adobe-byggnad med fem rum och platt tak som låg lite längre tillbaka från spåren. Den var för närvarande tom (förutom några möss, råttor och insekter) och redo och väntande på att ta emot oss.

Nu skulle fem rum i vilken byggnad som helst ha verkat som ett palats för oss då, men vi var inte ensamma. Fyra andra mennonitfamiljer ingick nu i vår grupp och delade byggnaden med oss. Det delades upp mycket smidigt, exakt ett adobe-rum per familj. De andra var också emigranter från vår del av Ukraina. En familj var Heinrich Gosens, som hade två pojkar, en ungefär i min ålder, en ett år eller två äldre. En annan var Gerhard Klassens, ingen släkting, som också hade några barn. Sedan var det de två Dickman-familjerna, John Sr. och John Jr. Den äldre Dickman och hans fru hade också vuxna barn förutom John, och den senare och hans fru hade egna små barn.

Så där var vi, en stor lycklig familj som bosatt sig i en liten adobe-byggnad med fem rum, av vilka inget ens var putsat vare sig på insidan eller utsidan. Golvet var bara dammig jord, och jag har ingen aning om hur länge den hade varit obebodd, eller vem som någonsin hade bott i den. Det fanns ingen elektricitet, inget avlopp, och jag minns inte att hela byggnaden ens hade några fönster. Denna lilla hacienda låg ungefär 50 meter från järnvägsspåren mitt i en enorm mexikansk rancho som ägdes av en spanjor vid namn Saenz. Ungefär en kilometer bort låg ranchens huvudkvarter som bestod av stora komplex med kanske ett 20-tal adobe-byggnader, där lantarbetarna bodde. Sex andra mennonitfamiljer flyttade in i liknande adobe-byggnader på ranchen, så med elva familjer hade vi nu grunden till en potentiell mennonitkoloni.

Senor Saenz bodde inte på ranchen. Han bodde i en liten stad vid namn San Antonio, troligen 15 eller 20 mil bort. Då och då susade han över i sin Model T för att inspektera sina ranchägor och jag antar även för att driva in hyra från oss, även om jag inte minns att någon någonsin betalade någon hyra. Hur som helst var han en stilig ung man, och han lät vanligtvis oss barn kliva in i hans bil med honom och tog oss på en åktur. Han liknade Cisco Kid mycket och han bar alltid ett bälte bestyckat med skarp ammunition och en riktig pistol i hölstret.

Faktum var att alla mexikanska män bar vapen, till och med de enkla järnvägsarbetarna som bodde i huset bredvid i den smutsiga vita skjulet vid järnvägsspåret. Detta var 1924, och "Revolutionen" som hade ägt rum helt nyligen var förmodligen över, men inte riktigt. Banditer strövade fortfarande i bergen och på landsbygden på ett antal platser. Utöver det var landet fridfullt, mycket fridfullt, nästan sömngångaraktigt. Ett godståg med fyra eller fem vagnar dundrade in i Rosario praktiskt taget varje dag, stannade för att fylla på vatten och dundrade vidare. En av de mest intressanta sakerna vi barn observerade med detta godståg, som vi gick för att möta varje dag, var att en godsvagn alltid var lastad med soldater, ett dussin eller så, i full uniform och beväpnade till tänderna. En av reglerna som var i kraft då och som kvarstår än idag var att banditer som togs på bar gärning inte ställdes inför rätta i en domstol. Rättvisan var snabb och slutgiltig. De sköts på plats.

Uppenbarligen var planerna för denna lilla grupp mennonitfamiljer att skaffa lite mark och starta kärnan till en liten bosättning. Hur går man tillväga för att starta en bosättning utan medel eller resurser? Det första vi gjorde var att putsa jordgolvet med en blandning av kogödsel och adobe, förstärkt med halm. Nästa sak min pappa gjorde var att åka till närmaste lilla stad (med järnväg) och hitta jobb åt mina två äldre bröder, Korni, 16, och Henry, 18. I detta lyckades de och Henry fick jobb som biträde i en järnhandel, och Korni på annat håll, vars exakta natur jag inte minns. Båda pojkarna lärde sig spanska snabbt, men stackars Korni drabbades snart av ett svårt fall av reumatisk feber och var tvungen att föras tillbaka till haciendan i Rosario. Var min pappa fick idén ifrån att pensla Kornis hud med massiva doser jod har jag ingen aning om, men det är den behandling den stackars pojken fick och jag minns hur han stönade och jämrade sig när den bruna sörjan applicerades dagligen tills han började se ut som en brun zombie.

Efter ett tag återhämtade sig Korni, även om han senare i livet plågades av artrit under resten av sitt liv. Henry, som var en kraftfull ung man, sex fot lång, mycket sympatisk och stilig, fångade snart intresset hos en spansk bankir vid namn Melendez och blev befordrad till ett utmärkt jobb på banken. Detta jobb behöll han under resten av vår vistelse i Mexiko, och även därefter, för när resten av familjen beslutade att emigrera till Kanada ett och ett halvt år senare, stannade Henry kvar på sitt jobb i ytterligare cirka fem månader, tills vi var bättre etablerade i vår nya miljö.

Jag har mycket liten kunskap om hur vår ekonomi sköttes vid denna tid, men jag är säker på att den var ytterst knapp, och att Henrys lön var en stöttepelare för att hjälpa till att betala för nödvändigheterna för att få vår del av den "nya kolonin" i gång. Jag minns att pappa tog tåget till San Antonio då och då och kom tillbaka med en canvasväska lastad med silverpesos. Hur ofta och hur mycket har jag ingen aning om, men jag minns att när han återvände, rusade jag för att möta honom vid stationen och erbjöd mig att bära canvasväskan, och jag minns att den var så tung som en sex eller sju år gammal pojke bekvämt kunde bära.

Vi hyrde till en början en del mark från ranchens egendom och planterade bönor och potatis. Vi hade snart en vagn och två oxspann för att dra nämnda vagn, även om det bara krävdes ett spann för att utföra arbetet. Oxarna spändes för vagnen med hjälp av ett ok som remmades fast över deras pannor och horn (de hade långa horn) och oket fästes vid främre änden av vagnstången. Oxarna manades sedan att gå framåt eller svänga med hjälp av en skickligt hanterad pikstav, i kombination med röstkommandon. Det fungerade ganska bra, förutom en röd oxe vid namn Colorado som var något upprorisk och en dag i ett utbrott av irritation kastade han upp min 14-åriga syster Sarah i luften med sina långa horn, i den spanska tjurfäktningsarenans finaste tradition. Stapars Sarah! Hon landade med en blödande näsa och några andra blåmärken, men var i övrigt inte alltför allvarligt skadad och återhämtade sig snart.

Den lilla "kolonin" på elva familjer var resursstark och energisk. De organiserade sig snart för att leva som civiliserat folk bör, och eftersom de var mennoniter var en av de första sakerna de gjorde att organisera söndagsskola och gudstjänster. Herr Gosen var predikant och varje söndag hölls gudstjänster i hans bostad (ett rum) i den adobe-hacienda som vi alla bodde i. Dessutom organiserades efter ett tag regelbunden skolgång som skulle hållas i ett rum i en av byggnaderna vid ranchens huvudkvarter ungefär en halv mil

bort. Vår närmaste granne, Gerhard Klassen, var skollärare och jag minns min första introduktion till alfabetet och siffror. Allt detta lärdes ut på tyska och ordet "Pferd" (häst) har etsat sig fast i mitt minne. Men eftersom vi ständigt umgicks med mexikanerna vid järnvägsstationen och på andra ställen, blev vi alla, särskilt vi yngre barn, snart ganska skickliga i konversationsspanska.

Vi hade lämnat Ryssland i juni och när vi slutligen anlände till vår destination i Rosario var det början av september, mitt i den tropiska heta och regniga säsongen. Mornarna var klara men blev allt hetare ju närmare middagstid vi kom. Sedan, tidigt på eftermiddagen, nästan som efter klockan, mulnade himlen plötsligt och inom loppet av några minuter följde ett kraftigt skyfall. Eftersom vi ännu inte hade acklimatiserat oss till tropikerna och då de sanitära förhållandena var långt ifrån idealiska, var vi alla mycket sårbara för gula febern. Jag minns inte vilka alla i vår familj som drabbades, men mina två systrar och jag fick det alla tre samtidigt, och jag kommer aldrig att glömma det. Vi låg alla i samma säng, brinnande av feber, och luftkonditionering hade ännu inte uppfunnits, åtminstone inte i Mexiko. Jag var så varm och så eländig att jag var säker på att jag skulle dö. Men än en gång klarade jag mig, och det gjorde även alla andra i den lilla kolonin, inklusive min mor, som också hade en fruktansvärt svår omgång av det.

Efter att den tropiska regnperioden var över och vi var mer eller mindre acklimatiserade, var höst- och vintervädret mycket behagligt och uppfriskande. Det var torrt och soligt och en mer förtjusande miljö kunde man knappast önska sig. Vi började trivas i Mexiko, eller åtminstone några av oss gjorde det.

Mennoniterna tog sig snart samman och tog itu med att på allvar få igång sin späda "koloni". Ranchon där vi bodde var inte helt olik Serengetislätten i Afrika. Det var flackt, med ett överflöd av gräs på en bördig slätt omgiven av berg vid en horisont ungefär tio mil bort. Gott om djur strövade på slätterna, varav vissa bara var halvvilda – som åsnor, mulor, boskap, och ett antal helt vilda, som kaniner och massor av skallerormar. Ungefär en halv mil norr om oss fanns en dal, en flack sänka genom vilken en lugn bäck rann, och när regnperioden var inne blev den till en inte så lugn, turbulent flod. Mennonitgruppen i Rosario köpte ett stycke land i denna dal, där de planerade att bygga kärnan i sin bosättning och börja driva jordbruk på egen hand.

Min pappa var lika företagsam som någon av dem. Snart höll han, med hjälp av sin avkomma, på att gjuta stora lerstenar (adobe) i träformar och lät dem torka i solen. Så snart stenarna var klara började han bygga ett lerhus. Han och Korni grävde också en brunn för hand och vi var på god väg att få en egen adobe-hacienda i dalen.

Huset blev aldrig färdigt. När 1925 väl var igång påbörjades en allvarlig omprövning bland de elva familjerna i vår lilla mennonitiska "koloni", var och en av olika skäl, men innan jag går in på den fasen låt mig först rekapitulera några andra slumpmässiga "minnesvignetter" från den perioden.

Jag var på väg tillbaka till haciendan själv från det lilla adobe-"hemmet" vi byggde i dalen och gick genom högt gräs. Plötsligt fann jag mig själv springande snabbt ungefär en fot ovanför marken när jag skymtade huvudet på en stor orm som rörde sig mot mina bara anklar.

På tal om ormar blev vi alla mycket bekanta med skallerormar, och försökte naturligtvis döda dem vid varje tillfälle. Till och med jag, som en sex eller sju år gammal unge, blev snart ganska skicklig på att stena dem till döds och samtidigt hålla avståndet.

Som jag beskrev tidigare fanns det ett antal ranchdjur som strövade på gräsmarkerna nära vår dörr. Ibland gick vi (barnen) fram till en tam åsna och satte oss på dess rygg. En gång, med hjälp av några av de andra barnen, dristade jag mig till att sätta mig på ryggen på ett större djur, en mula, som släntrade förbi. Mulan ogillade den här typen av dumheter. Den kastade omedelbart av mig, och sedan, för att lägga lök på laxen, sparkade den mig i revbenen medan jag låg ner.

En dag körde min pappa, min syster och några andra till ett pass i bergen där det fanns några fruktträdgårdar, äpplen tror jag. Resan gjordes i vår flakvagn som drogs av oxar och tog hela dagen.

En annan gång körde min pappa, min bror och jag till en stad vid namn LaJunta för att titta på några oxar eller hästar, jag vet inte vilket. Jag blev mycket imponerad av den skicklighet med vilken dessa mexikanska vaqueros kunde hantera en riata. Jag minns hur den här mannen fångade först det ena hornet, sedan det andra, på en longhorn-oxe ungefär femton fot bort, och varje gång gav repet ett lätt knyck för att lossa det, för att sedan upprepa uppvisningen.

Då och då kom Henry hem över helgen från sitt jobb som banktjänsteman i San Antonio (det var en mindre resa på den direktanslutande järnvägen). Vid det här laget hade pojkarna köpt sig ett snyggt hagelgevär, av

som de var ganska stolta över. Vi gick ibland på jakt över slätterna som vimlade av kaniner och vildfågel, vilka alla var ett välkommet tillskott till våra söndagsmiddagar.

En natt lånade min pappa och en eller två grannar den järnvägsdressin som underhållsarbetarna hade tillgång till, och med hjälp av handkraft tog vi oss till en närliggande liten stad där vi besökte några andra mennonitfamiljer. Vi återvände sent samma natt.

Som jag nämnde lite tidigare hade de elva familjer som gett sig ut för att bygga upp kärnan i en mennonitkoloni i Mexiko allvarliga tvivel angående hela projektet, och inte alla av samma skäl. Min mor var olycklig över hela miljön och ansåg att landet var för vilt, för ociviliserat och för rått. Under tiden hade saker och ting börjat hända med våra andra släktingar hemma i Ryssland, och tre av pappas familjer, Abe Klassens, John Klassens och Jacob Wienses, emigrerade från Ryssland till Herschel, Saskatchewan, i Kanada. Det gjorde uppenbarligen också en betydande grupp andra mennoniter som inte var släkt med oss, för att bilda ett större samhälle på cirka 40 familjer i Herschel-området. Även tanken på att nästa generation (vi barn) skulle uppslukas av ett hav av halvciviliserade mexikaner framstod inte som en särskilt munter framtidsutsikt för våra föräldrar. Oavsett skälen, och genom kontakter och arrangemang med den kanadensiska mennonitiska kolonisationsnämnden, beslutade vi oss för att återigen emigrera till en mindre primitiv och mer hemtrevlig miljö. Personligen njöt jag av Mexiko, jag tyckte om det varma klimatet, jag tyckte om de vida öppna ytorna och jag njöt av den råa äventyrliga miljön.

I vilket fall som helst hade vi i december 1925 återigen packat våra få nödvändigheter i några resväskor och gått ombord på tåget norrut, för att återigen möta en osäker framtid och en främmande miljö. Henry blev ensam kvar i det relativt goda jobb han hade på banken i San Antonio för att ansluta sig till oss senare om saker och ting löste sig. Han var nu nitton år.

Milstolpe Fyra

Norrut till Saskatchewan

Vår resa från delstaten Chihuahua i Mexiko till provinsen Saskatchewan i Kanada gick betydligt snabbare än vår långdragna resa från Ryssland ett och ett halvt år tidigare. Vi lämnade Rosario i slutet av november 1925 och anlände till Herschel i mitten av en kall december. Jag minns inga långa uppehåll på denna resa genom Amerika, utan jag minns främst olika järnvägsstationer och deras jämförelsevis påkostade interiörer, eller så verkade de åtminstone för mig.

Detta var under perioden före jul och jag minns också en hel mängd nya leksaker som fanns utställda i butikerna på de större järnvägsstationerna. Av dessa är det särskilt en leksak som etsat sig fast i mitt minne, och det var en mekanisk apa på ett snöre. När snöret sträcktes klättrade apan uppför snöret genom att röra armar och ben i en samordnad rörelse. När snöret slaknade klättrade apan ner.

Vår resväg tog oss genom städerna El Paso, Dallas, Kansas City, Des Moines, Minneapolis, St. Paul med flera. Vi reste in i Kanada vid North Portal, Saskatchewan, och passerade genom Regina på vägen till Herschel.

Den lilla byn Herschel tackade det rika vetebruksområdet som omgav den för sin existens. Den hade grundats ungefär ett dussin år innan vi anlände dit, och dess främsta arkitektoniska imponeringskraft vid den tiden var fyra tornande spannmålssilos, alla målade i en rödrustig färg. Lite senare ökade dessa till fem. År 1925 hade Herschel ännu inte något elnät i denna by med cirka 200 invånare, men ett eller två år senare installerades ett eget enkelt system. En bensindriven generator kunde höras dunka i vilken del av byn som helst, dag som natt, och den blev snart byns stolthet, och alla hade snart elektriskt ljus.

Vi anlände dit en mörk kväll i mitten av december. Snön låg djup på marken och det var eländigt kallt. Jag kan inte påminna mig om att jag någonsin sett snö förut, varken i södra Ukraina eller i Mexiko, och när jag väl mötte den i Kanada blev jag inte särskilt imponerad. Den inställningen stannade kvar hos mig tills jag lämnade Kanada för Kalifornien nästan tjugo år senare, då jag svor att om jag aldrig såg snö igen så vore det ändå för tidigt.

För att möta oss vid järnvägsstationen i en lådsläde kom min morbror Jacob Wiens och morbror John Klassen, samt några andra släktingar. (För dem som inte är bekanta med jordbruksutrustning, låt mig förklara att en lådsläde är vinterversionen av den flakvagn som används när snön är borta. I båda fallen vilar en robust öppen låda, cirka tre fot hög, fyra fot bred och omkring tio fot lång, antingen på en uppsättning vagnshjul eller på en tvådelad uppsättning tunga slädartar.)

Det hade bestämts att vi skulle flytta in hos morbror Jacob (Wiens) och tant Margaret, den sistnämnda var pappas yngsta syster. Vi var sex personer (broder Henry stannade fortfarande i Mexiko) och tillsammans med deras två barn delade vi tio nu ett hus med två rum, en liten träbyggnad med fjällpanel som hastigt hade slängts ihop några månader tidigare. Familjen Wiens var själva pionjärer här ute och hade knappt hunnit komma på fötter.

Tidigare under 1925 anlände en kontingent av flera mennonitfamiljer till Herschel, vilka alla hade rest dit direkt från vårt område i Ryssland, ungefär ett år efter att vi hade lämnat det. Flera till följde under 1926, tills det snart fanns totalt minst 40 familjer. Tre av dessa familjer var pappas närmaste släktingar, nämligen Abe Klassen med familj, morbror John med familj, och morbror Jacob, hans fru Margaret (pappas syster) och deras två spädbarn. Vid den tid vi anlände dit hade en av dessa grupper redan förhandlat fram en omfattande fastighetsaffär och köpt fem sektioner mark från en förmögen godsägare vid namn Lamborne. Dessa ägor låg inte intill varandra, utan var utspridda över ett betydande område norr om byn Herschel. Vissa av dessa skiften hade bostadshus, andra inte, men alla var nu under odling. Dessa fem sektioner delades upp mellan tio familjer i gårdar om 320 hektar vardera. Deltagarna i just denna affär var följande: (a) Jacob J. Wiens, en äldste i kyrkan, och tre av hans söner, Jacob J. Wiens, Jr., en morbror till mig, och hans bröder, Peter och Ben, vilka stod för fyra halvsektioner; Bernhard Wiens och George Wiens, som båda var bröder till äldste Jacob Wiens, tog ytterligare två skiften. Morbror Abraham Klassen tog ett annat; Henry Wiens ytterligare ett. Två andra deltagare utanför klanerna Wiens och Klassen tog de återstående två gårdarna. Det var familjerna Jake Isaacs och Peter Sawatsky, vilket gav totalt tio. Dessa kan kallas de ursprungliga "första familjerna" i Herschels mennonitbosättning. De följdes snart av många fler, inklusive min pappas familj, år 1926.

I det stora hela var gårdarna de köpte redan fungerande verksamheter på utvald bördig mark, plan och extremt väl lämpad för veteodling. Förutom det huvudsakliga Lamborne-köpet förvärvade mennoniterna också ett antal mindre stycken från andra individer, så att varje familj snart hade en egen gård, men alla hade ännu inte hus på dem.

Mennoniterna är en social och kooperativ klan, och på ett eller annat sätt utövade de alla en gemensam laganda. De hjälpte varandra, vissa genom att flera familjer flyttade in i de begränsade bostäder som fanns tillgängliga, och även på andra sätt. Det fanns en stor vit tvåvåningsbyggnad som hade varit högkvarter för Lamborne-etablissemanget. Flera av de nya mennonitfamiljerna flyttade in i den. Det fanns också flera stora röda lador, maskinhallar och en rad jordbruksutrustning som fanns på huvudfastigheten och som också ingick i affären. För att hysa de andra familjerna i Lamborne-gruppen byggde dessa företagsamma människor snart en rad tillfälliga bostäder av fjällpanel, liknande den vi nu delade med familjen Wiens. (Detta var ren välgörenhet. Som nykomlingar var vi inte en part då eller senare i Lamborne-köpet.)

Så där var vi, mitt i vintern, mitt i Saskatchewan. För mig var det inte bara en kulturchock utan ännu mer en klimatchock, en som varken vi eller våra otillräckliga kläder var förberedda på. De vinterkläder vi nu ägde bestod mestadels av begagnade plagg som vi fått av några av de kanadensiska mennonit-organisationerna, vilka nu var mycket aktiva med att inte bara hjälpa flyktingmennoniter att ta sig från Ryssland till Kanada, utan också erbjuda råd, vägledning och materiella nödvändigheter till den ökande strömmen av immigranter.

Resten av mennonitbarnen, som hade anlänt cirka sex månader tidigare, var redan inskrivna i den engelskspråkiga landsbygdsskolan som låg några mil bort från vår nya koloni. Så min syster Katie, 12 år gammal, och jag, nästan 8, sveptes med, praktiskt taget dagen efter att vi anlänt dit, och skickades också till den lokala landsortsskolan som hade det indianska namnet Winona. Sådana landsortsskolor prickade det lantliga landskapet över hela Saskatchewan och hade normalt sett ett rum, en lärare, en kamin i hörnet och omkring 20 till 30 elever i årskurserna 1 till 8.

Vädret var eländigt kallt och dagarna var korta i mitten av december. Varje morgon medan det fortfarande var mörkt lastades en lådsläde (även känd som bobsleigh) full med alla barnen från högkvartersgården. Vi packades sedan ihop på slädens golv och täcktes med filtar medan...

så gott som möjligt. Sedan, med ett spann hästar utrustade med bjällror, bar det av med bobsleden full av Wiensar, Klassens, Sawatskys, Warkentins, etc. Den lunkade in på Winona-skolans gård för att lasta av sin last. Sedan vid 15:30-tiden, när det redan började mörkna, hämtade den oss igen och transporterade oss tillbaka till gården över fälten av frusen is och knädjup snö. Vid det här laget önskade jag att vi hade stannat i Mexiko.

Utan tvekan var detta en av de lägsta punkterna i mitt unga liv. Våra kläder bestod främst av begagnade plagg och avlagda trasor, inget av det lämpat för det kalla väder som vi nu ställdes inför. Mina skor var helt olämpliga för kylan och mina fötter var ofta förfrusna. Det var oundvikligt att jag snart utvecklade köldskador på tår och hälar.

För att göra saken värre, på grund av den dåliga kosten, fick jag också inälvsmask, vilket plågade mig i det oändliga. Jag fick något starkt laxermedel som till slut tog död på maskarna. Det tog nästan död på mig också.

Inte nog med att jag var frusen, maskäten och eländig, min introduktion till de kanadensiska skolorna var också en svår prövning. Eftersom jag var annorlunda, inte kunde tala engelska och var utlänning, gav sig några av de äldre infödda mobbarna på mig och örfilade upp mig. De tyckte också att det var god sport att hetsa mig till slagsmål med barn i min egen storlek. Detta kulminerade vanligtvis i en brottningsmatch snarare än ett knytnävsslagsmål. Jag lärde mig snart konsten att brottas och kunde vanligtvis besegra alla barn i min storlek.

Vår lärare, såvitt jag minns, var en blond ogift kvinna vid namn Miss Cratcher, omkring 35 år gammal. Jag minns att en av de äldre ungkarlsbönderna vid namn Russell Gardiner, som var välbärgad, brukade komma och hälsa på henne medan skolan fortfarande pågick. Ett år eller så senare, som jag minns det, gifte de sig.

Vi är fortfarande i mitten av december, och förberedelserna för julprogrammet, som var höjdpunkten i landsbygdsområdet, var i full gång. Julen kom och gick till slut, men den kalla vintern fortsatte och fortsatte.

Under tiden, i den tvårummiga stugan för två familjer, gjorde våra stackars hårt prövade föräldrar sitt bästa för att få till någon form av julfirande, leka jultomte och skrapa ihop några provisoriska presenter för att fira denna viktiga högtid i vår nya miljö. Det var just denna jul som det började gå upp för mig att hela historien om jultomten var en bluff. Samtidigt var min äldsta bror Henry fortfarande kvar i det goda, varma Mexiko och tjänade silverpesos. Min äldsta syster Sarah, nu en stor flicka på 14 år,

fann snart ett jobb som hembiträde hos familjen Cruikshank, som ägde den enda lanthandeln i Herschel. De var trevliga människor, och Sarah var ganska nöjd hos dem och lärde sig tala engelska hela tiden. Pappa och bror Korni arbetade på huvudgården (det fanns en miljon saker att göra för att förbereda vårsådden) och gick i en liten kvällskurs för att lära sig det engelska språket. Snart fick bror Korni jobb som dräng hos en välbärgad bonde vid namn Bill Shirk. Så på ett eller annat sätt lärde vi oss alla engelska, acklimatiserade oss och kom in i tempot.

Jag bör tillägga att de andra 40 familjerna som hade anlänt till Herschel vid den här tiden alla var mer eller mindre lika fattiga och utblottade som vi, men de var alla flitiga, energiska och hårt arbetande. Jag vet inte hur de lyckades köpa dessa stora områden av riktigt fin jordbruksmark, men jag är säker på att det var på långa avbetalningsplaner, med lite eller inga pengar i handpenning. Säljarna kände igen köparna som de hårt arbetande, pålitliga människor de var, att de skulle klara av det och skulle betala av lånet med landets produktivitet. I detta var säljarens omdöme sunt och då vädret och vetepriserna var gynnsamma, var de snart igång med verksamheten, både köparna och säljarna. Jag är säker på att de tidigare nämnda mennonitiska organen också hade en stor del i att framgångsrikt förhandla fram dessa transaktioner och även gå i god för handpenningarna.

Under tiden var min pappa fortfarande utan gård och utan medel. Under vintern 1926 letade han, med hjälp av organen och släktingar (antar jag), efter en gård att köpa i Herschel-området. Ungefär fyra mil söder om Herschel hittades en sådan gård och han förhandlade fram en affär med en bonde vid namn Tillinghast. Den sistnämnde hade ursprungligen tagit platsen som ett nybygge 1910, hade byggt ett ordentligt tvåvåningshus, en stor röd lada med ett enormt höloft, ett redskapsskjul, stängsel på plats och samlat på sig en uppsättning jordbruksmaskiner. Kort sagt erbjöd han en fungerande verksamhet, en färdig gård. Vi köpte stället, 640 tunnland, en halv mil bred och två mil lång.

Återigen vet jag inte vad villkoren för transaktionen var, men priset var 25,00 dollar per tunnland. Inte all denna mark var under odling. Det fanns en hel del betesmark, en del av den redan inhägnad, och de norra 320 tunnlanden hade fortfarande en hel del präriemark som kunde och skulle "brytas" (plöjas) efter att stenarna hade grävts ut och plockats bort från den. (Även om det var bra jordbruksmark,

inte riktigt lika bördig som den norr om Herschel, denna stenplockning var en pågående process, som jag senare upptäckte.) Så papperen upprättades, med hypoteket och räntesatserna vederbörligen fastställda, och betalningarna skulle göras varje höst till ett belopp av hälften av nettointäkterna från försäljningen av den producerade spannmålen, mestadels vete. Vi flyttade in på fastigheten våren 1926. Vädret var nu vackert, och alla, inklusive jag själv, var glada som lärkor över att få bo i ett rejält, fullvärdigt eget hem, och att inneha mark, massor av mark.

Andra mennonitfamiljer, som bestod av Sawatskys, Warkentins, Schroeders, Ungers, Penners, Krahns, Eliases, Toewses och några andra vars namn jag inte minns, förhandlade fram egna individuella avtal och bosatte sig på gårdarna norr om Herschel. Till deras eviga heder hade varje arbetsför familj snart en egen gård och ett anständigt hus att bo i. Vid 1930 öppnade Bill Loewen, en mennonit, sin egen livsmedelsbutik i Herschel, den tredje sådana butiken i staden.

Under denna tid flyttade även fler mennonitfamiljer in söder om Herschel där vi befann oss. Några av dessa familjer var fler Wienses, Lenzmans, Pletts, Wedlers, Bergs, Dycks och Gerzes. Ungefär åtta mil längre söderut från oss låg den lilla byn Fiske, där ytterligare en spridning av mennonitfamiljer bosatte sig, varav två som jag minns var Zachariases och Martins. Snart var ett betydande och välmående mennonitiskt samhälle stadigt etablerat i Herschel-Fiske-området, vilka alla umgicks och hade gemenskap med varandra.

Milstolpe Fem

Veteodling på prärien

Hur vi förvärvade en kohjord, ett antal hästar, jordbruksmaskiner och en hel uppsjö av annan utrustning och tillbehör undgår mig helt. Faktum är att jag vet väldigt lite om de förhandlingar som ledde till förvärvet av själva gården. Hur det än må vara med det, var vi snart igång och planterade grödor av vete, havre, lin, etc., och lyckades få i grödorna i tid under den första våren 1926, och skörda dem den hösten.

Syster Katie och jag skrevs snart in i den lokala skolan med ännu ett indiskt namn, en liten anspråkslös enrumsskola med en lärare, ungefär två och en halv mil bort över den öppna prärien. Den hette Oskaloosa, skoldistrikt nr 3702. Jag kommer aldrig att glömma den, särskilt eftersom jag elva år senare, under depressionen, skulle vara dess lärare i två år under de mest vidriga förhållanden. Men mer om den fasen senare.

Under våren och hösten gick vi de två och en halv milen över betesmarkerna och den öppna prärien, bärandes på våra böcker och lunchhinkar. De sistnämnda var, såvitt jag minns, inte sådana man köper i en affär, utan tomma fempundsbehållare för majssirap. Av någon anledning, när det gällde att registrera oss i skolan, lade min pappa till ett år på min och Katies ålder, uppenbarligen för att få in oss i en högre årskurs tidigare. Hur som helst började jag i första klass och Katie i andra. Detta extra år hängde med mig i skolregistreringen under flera år. Det fortsatte att irritera mig gränslöst, tills jag slutligen ifrågasatte det meningslösa i denna lilla lögn och korrigerade det själv.

Vi fann att denna lilla skola med cirka 20 landsortsbarn hade en ständig kontingent på minst fem negrer, ibland fler, som alla var en del av familjen Lafayette. De bodde på en gård ungefär en halv mil söder om skolan. Louie Lafayette, den gamle mannen, som kunde spåra sina anor tillbaka till slaveritiden (eller så påstod han), hade avlat en kull på tio, och som ett resultat fanns det alltid medlemmar av familjen Lafayette som gick på Oskaloosa S.D. nr 3702, kom och gick. Även när de äldre medlemmarna slutade, kom en ny kull av yngre in, inklusive två utomäktenskapliga små oäktingar från två av de äldre flickorna.

En sak med dessa n*grer var att de var enastående atleter när det gällde löpning och hoppning. När Herschel, och även det större Rosetown-området, började anordna "Field Days" (omkring 1928) som de kallades, vann skolan i Oskaloosa undantagslöst "Skölden" och de silverplaketter som var nitade vid den. Dessa Field Days var tävlingar i en serie atletiska grenar liknande OS, där poäng delades ut för första, andra och tredje plats i varje gren, och skolan med flest poäng tilldelades den eftertraktade skölden. I åratal tog Oskaloosa hem priset för landsortsskolor, och Lafayette-kullen var den främsta skillnaden, även om de vita barnen, genom den tävlingsanda som framkallades, också gjorde mycket bra ifrån sig. Särskilt framstående var en svart kille vid namn Earl, som var ungefär i min ålder och gick i andra klass när jag började i första.

Under de kalla vintermånaderna de första åren kördes Katie och jag till skolan i en liten släde, antingen av min bror Korni eller min pappa. Detta fortsatte att vara en eländig process, precis som resorna till Winona när vi först anlände. Efter ungefär två år ansågs vi vara gamla nog att köra till skolan själva. Det fanns ett stall på skolgården där hästarna stod medan vi andra var i skolan. Oavsett vårt transportmedel fortsatte resan till skolan under vintern att vara en kall, eländig upplevelse, utan några förmildrande omständigheter.

Snart började jag förstå systemet som pågick i klassrummet (sådant det nu var) och inom några månader flyttades jag upp en klass så att jag nu gick i samma klass som Earl. Snart var jag en klass före honom. Jag började också lära mig reglerna i baseboll, skolans främsta sport. Jag minns det första året jag introducerades för spelet. När jag utsågs till utespelare frågade jag en av pojkarna, vid namn Roy Moore: "Roy, om bollen kommer åt mitt håll och jag fångar den, vad gör jag med den sedan?" Vid 1928 och 1929 kunde jag spela ute, spela på första bas och slå home runs lika bra som vem som helst, och var faktiskt oftast pitchern för vilket lag jag än spelade i. Jag började också ta en mycket aktiv del i Field Day-idrottstävlingarna. Även om jag aldrig var en snabb löpare, utmärkte jag mig i hopp, både höjdhopp och längdhopp, och till och med i en gren som kallades tresteg, en trestegsinsats, när den grenen stod på schemat.

För att återgå till gården. Jag var alltid glad när juni kom och skolan var slut (någon gång i mitten av juni). Ungefär en kvarts mil nedanför kullen från

ladugården fanns det en vacker sjö som var ungefär en mil lång, och den sydliga fjärdedelen av den sjön sträckte sig in i vår betesmark. Det var en favoritplats för häckning för vilda änder, med förmodligen ett dussin olika arter representerade.

Den första våren, 1926, fann jag en uppsättning av tre 2 x 8-brädor på stranden, hopspikade som en flotte, med en längd på cirka tolv fot. Jag lade snart beslag på dessa och försökte åka flotte på sjön. Eftersom den bara var drygt två fot bred hade jag problem med att hålla balansen på den och flera gånger tippade jag över i vattnet. Då fick jag idén att spika fast två sex fots brädor tvärsöver och med cirka fyra fots mellanrum mot mitten av flotten, och koppla ihop de yttre ändarna med en annan uppsättning brädor. Sålunda hade jag nu en uppsättning av vad som motsvarade utriggare och mitt balansproblem var löst. Därefter spikade jag fast en äppellåda av trä i mitten av flotten som ett säte och jag hade en flotte som jag nu kunde antingen staka eller paddla över hela sjön. Många var de timmar och dagar jag tillbringade med att åka flotte på den sjön under de lata sommardagarna under de tidiga åren på gården.

Under tiden höll pappa och de två äldre pojkarna på att få fart på gården. Till en början gjordes allt med häst. Vi "bröt" ny präriemark med en John Deere-plog där enkelplogen drogs av fyra hästar. Den odlade marken såddes (med vete, havre, etc.) med en såmaskin dragen av fyra hästar. Marken bearbetades med en "tallriksharv" dragen av hästar. Vete- och havreskördarna skördades med en självbindare (McCormick-Deering) dragen av fyra hästar. Spannmålen tröskades av en grannes tröskverk (mot dagbetalning) och vetet kördes till stadens silo fyra mil bort med en flakvagn dragen av ett par hästar. Vi färdades med häst och vagn eller en "democrat" (fjäderkärra) dragen av hästar.

Inom ett år eller så blev gården snart mekaniserad. Snart köpte vi en J.I. Case-traktor, 12-20 hästkrafter, (12 på dragstången, 20 på remskivan). Vi köpte ett eget tröskverk. Vi köpte "one-way"-kultivatorer dragna av traktor, som plöjde marken och sådde spannmålen i en och samma arbetsgång. Eventuell ny prärieмark bröts nu med en flerskärig plog dragen av traktor.

Vid 1928, bara två år efter att ha börjat från noll och brukat jorden i ett helt nytt land, blomstrade pappa och pojkarna. Inte nog med att de nu var högt mekaniserade med traktor, tröskverk och en mängd annan traktororienterad maskinpark, utan de utökade också sina markinnehav. Vi köpte först tillgränsande 320 tunnland för att lägga till de 640 vi redan ägde, och köpte sedan ytterligare 320

gränsade till den. Sedan köpte vi en annan gård som låg ungefär tre mil väster om Herschel och ungefär sex mil från hemgården.

Vi köpte inte bara motordrivna maskiner, utan redan 1927 köpte vi en stor gammal (1920?) Studebaker touringbil. Eftersom bilen var gammal och vår erfarenhet av bilar var mycket ny, uppstod betydande problem. Den hade naturligtvis ingen självstartare och var tvungen att vevas igång för hand. Ibland, efter att pojkarna tröttnat på att upprepade gånger försöka veva igång den utan att få start på den, använde vi oss ibland av andra medel. Eftersom vår gårdsplan sluttade mot ladan och det sedan förbi ladan var nedförsbacke hela vägen mot sjön, hände det att vi knuffade den till nedförsläget och lät henne rulla mot sjön. När den sedan fått upp god fart lade vi i en växel och hoppades att den skulle starta. För det mesta gjorde den det, men när den inte gjorde det spände vi ett par hästar för den och drog upp den för backen igen och försökte med hela proceduren på nytt.

Studebakern tjänade oss i mindre än ett år, varefter vi bytte in den mot en T-Ford, en touringmodell förstås. Den fungerade mycket bättre och vi körde många mil på landsvägarna med den. (Det fanns inga asfalterade vägar i området på den tiden. Den närmaste biten asfalterad väg var ett elva mil långt stycke som ledde in till staden Saskatoon från väster. Men det låg 100 mil bort.) Nästa bil vi köpte var en blå 1929 års Chevrolet tudor coach, och nu kände vi att vi hade nått det yttersta och levde livets glada dagar.

Angående denna ytterligare gård vi förvärvade väster om Herschel, minns jag särskilt sommaren 1928. Min bror Henry och jag "ungkarlade" i huset på ägorna i ungefär två veckor medan Henry plöjde eller harvade fälten i ordning med vår Case-traktor. Det som sticker ut i mitt minne från just den sommaren är att vi hade en ovanligt kraftig tillgång på myggor. De var så täta att om man slog till baken på en häst som drog en vagn eller liknande med tömmarna, lämnade det ett kraftigt och synligt avtryck av döda myggor. Medan Henry körde traktorn den sommaren bar han en liten vit mjölsäck över huvudet, med endast två små kikhål utskurna för sikt. Varför denna sommar hade en så ovanligt kraftig spridning av myggor vet jag inte, men jag misstänker att det berodde på att vi hade ett vått år.

Vid den här tiden minns jag flera ovanligt våldsamma åskväder med mycket blixtar, kraftiga vindar och till och med tromber som svepte över landsbygden. Jag minns en särskilt svår storm som liknade den som skildras i The

Trollkarlen från Oz. Vårt tvåvånings trähus knakade och spändes, och vi var säkra på att det skulle blåsa bort medan vi alla sökte skydd i vår källare. Inte nog med att vindarna var särskilt våldsamma, utan de enstaka byarna kändes som om de var av tornadoproportioner. Tillsammans med denna storm kom massiva skurar av hagel. Efter att allt var över upptäckte vi under de närmaste dagarna att vissa lador och vissa hus i området verkligen hade slitits sönder, och det fanns stråk genom våra vetefält som hade ödelagts av hagel.

Under tiden blomstrade även de andra mennonitiska bönderna och deras familjer. Redan så tidigt som 1927 gick mennonitkolonin samman och byggde sig en kyrka cirka tre mil norr om Herschel, och den används än idag, även om ingen av de ursprungliga bönderna bor kvar där längre, bara ett fåtal av deras barn och barnbarn. Hur det än må vara med det, blev kyrkan centrum för hela vårt sociala liv, och mennoniterna utvecklade ett samhälle och en livsstil helt i sin egen stil. Inte för att de inte var vänliga och stod på god fot med sina engelsktalande grannar. Det gjorde de. Jag minns många vinterkvällar då vi besökte vår granne Clinton Davis som bodde på andra sidan av vår sjö. Vi spelade domino eller Lotto och stod på bästa fot med varandra. Men när det väl kom till socialt umgänge på bästa sändningstid, såsom ungdomsfester, besök hos familjer på söndagseftermiddagar, middagar, bröllop osv., var mennoniterna en familj för sig själva, och de föredrog att ha det så, precis som mennoniterna i Ryssland hade gjort. Kyrkan förblev centrum för deras sociala, religiösa och kulturella liv.

Milstolpe Sex

Att uppnå ett mått av självförtroende

Ur ett jordbruksperspektiv var åren 1927, 1928 och 1929 en period av växande framgång. Vädret var gynnsamt, skördarna var goda och vetepriserna var tillfredsställande. Vi arbetade hårt, men resultaten var påtagliga och tacksamma. Jordbruksföretaget var lönsamt, vi utökade våra markinnehav, köpte traktorer, tröskverk, bilar och gjorde betydande avbetalningar på vårt lån. Faktum är att för en familj av nya immigranter som startade våren 1926 i ren hunger, blomstrade vi riktigt bra, tackar som frågar.

Vid hösten 1927 körde min syster Katie och jag (tillsammans) vete till silon i vagnslaster. Vid 1928 ansvarade vi för varsitt spann och vagn separat, och körde mer vete till silon än någonsin. År 1929, när jag var 11 år, minns jag till och med priset på vete som angavs på de försäljningsfakturor vi fick från siloföreståndaren. Det var, såvitt jag minns, omkring 1,33 dollar per bushel för #1 Hard Northern.

Mina framsteg i skolan var bättre än väntat. Min syster hoppade av våren 1929, medan jag hade hoppat över en årskurs då och då. Vid hösten 1929 befann jag mig i sjätte klass i Oskaloosa S.D. #3702. Eftersom det var en skola med bara ett klassrum och omkring 20 barn, råkade det vara en stor obalans i antalet elever per årskurs vid den tiden. Jag var helt ensam i min årskurs och tyckte att lektionerna var busenkla. Jag hade blivit skicklig i räkning och stavning och kände mig ganska bekväm med användningen av det engelska språket. Det fanns ingen i sjunde klass, men det fanns sju elever i åttonde klass. Naturligtvis hade min lärare vid den tiden, som hette fröken Berger, händerna fulla och var inte särskilt pigg på att förbereda lektioner och undervisa en enda ensam sjätteklassare. Eftersom det gick så bra för mig, frågade hon mig efter ungefär en och en halv månad in på höstterminen — hur skulle jag vilja bli uppflyttad till åttonde klass? Trodde jag att jag skulle klara av det? Jag sa att jag inte var säker, men att jag gärna skulle ge det ett försök. Utan vidare krångel blev jag uppflyttad från sjätte till åttonde klass.

Jag var bara elva år, och de flesta av de andra barnen i åttonde klass var sexton eller sjutton. Jag minns en fransk tjej vars namn var Gabrielle Benjamin

nedlåtande sa till mig: "Du kommer att få slita som en nigger för att hänga med oss." Tillfälligtvis gick en av Lafayette-niggerflickorna också i åttonde klass vid den tiden.

Nästa juni, 1930, skrev vi våra slutprov i ett statligt övervakat klassrum i Herschel High School. Varje kandidats provpapper numrerades sedan utan namn och skickades därefter till Regina, provinshuvudstaden, för att rättas av opartiska examinatorer så att ingen partiskhet var möjlig. Det föll sig så att jag några veckor senare fick besked från Regina att jag hade klarat mig, och tillsammans med det i kuvertet fanns mitt vackra avgångsbetyg från åttonde klass. Av alla diplom, certifikat och examina jag har tagit emot sedan dess, är inget så dyrbart för mig som det där första betyget från åttonde klass. Tyvärr hade Gabrielle inte klarat sig, inte heller hennes svarta klasskamrat, och inte heller två andra. Av en klass på åtta var det bara fyra av oss som hade lyckats.

Vid sommaren 1930 kände jag en våg av självförtroende som jag aldrig hade känt förut. Jag kunde spela baseboll lika bra som vem som helst och hade inga problem med att veta vad jag skulle göra med bollen när den kom i min väg. Jag hade lärt mig att åka skridskor, skidor och att simma. Mest av allt gav det mig en känsla av bemästring, förtroendet att jag hade något bakom pannbenet, att jag var smartare än genomsnittsbarnet, att jag bemästrat åttonde klass vid 12 års ålder när hälften av mina 16-åriga klasskamrater inte hade gjort det.

Jag upptäckte också att det fanns ett straff som följde med framgång, något som skulle plåga mig liksom det har plågat miljontals andra i en liknande kategori. Den upptäckten var denna — folk hatar att se någon annan komma före dem, och den som inte presterar är avundsjuk på den som presterar. När jag fick 98 på ett stavningsprov och något annat barn fick 62, var reaktionen undantagslöst: "Du tror att du är smart, eller hur? Du är faktiskt inte så smart som du tror att du är."

Som jag har lärt mig sedan dess är det extremt svårt att tillmötesgå de avundsjuka, och min inställning blev snart — dra åt helvete med dem. Fyrtio år senare när jag skrev min första bok, *Nature's Eternal Religion*, förstod jag situationen lite bättre, och jag konstaterade en sanning som tyvärr alltid kommer att finnas hos oss. Det är denna. De underlägsna hatar de överlägsna. De dumma hatar de intelligenta. De svarta hatar de vita. De fula hatar de vackra. De fattiga hatar de rika. De misslyckade hatar de framgångsrika, och så vidare i oändlighet. Kort sagt, att vara framgångsrik är att automatiskt skapa avundsjuka och fiendskap. Det är den mänskliga naturens väg, och ingenting kommer att ändra på det inom en överskådlig framtid.

Vid det här laget började depressionen sätta in på allvar. Men vid slutet av 1930 hade jag sparat ihop 10 dollar av mina egna pengar och köpt en begagnad cykel. Det var verkligen en gammal trotjänare. Hjulen hade träfälgar. På hösten åkte jag tillbaka till Oskaloosa för att gå i nionde klass, om än via korrespondenskurs. Vi var fyra stycken, och vi satt i samma klassrum som de andra åtta årskurserna. Läraren undervisade oss inte, men fanns tillgänglig för konsultation.

Vintern 1930-31 var ovanligt mild, med praktiskt taget ingen snö på marken — en mycket ovanlig händelse i Saskatchewan och ett förebud om dåliga skördar inför den kommande sommaren. Mina föräldrar firade sin 25:e bröllopsdag, och jag minns särskilt hur varmt vädret var den dagen i januari 1931.

För att återgå till depressionen som nu vilade över oss, har jag redan nämnt att jag minns den goda skörden 1929 och det gynnsamma vetepriset på 1,33 dollar det året. Jag minns vidare att när jag körde vete till silorna 1930 hade priset sjunkit till hälften av det, cirka 67 cent per skäppa. År 1931 var det hälften av det igen, cirka 32 eller 33 cent per skäppa, mindre än vad det kostade att producera. Inte nog med att priset var avskyvärt, 1930-talets torka hade börjat, och skördarna under de följande åren var extremt dåliga. Med torkan, de dåliga skördarna och de löjligt låga priserna på våra produkter, stod vi inför en lång belägring av extremt svåra tider. Hela jordbruksnäringen, som hade verkat så lovande för bara några år sedan, blev nu en eländig, ryggbrytande prövning som inte lovade annat än konkurs och umbäranden. Bönder gick i konkurs och till och med en liten gnutta fickpengar var extremt svårt att få tag på. De få kontanter vi kunde skrapa ihop kompletterades nu genom att skicka en 5-gallonsdunk med grädde till ett mejeri cirka 100 miles bort. Vi mjölkade ett antal kor och lyckades skicka ungefär en dunk i veckan, för vilken vi fick ynka 3 eller 4 dollar. Vi sålde också ägg till den lokala butiken, för vilka vi fick något i stil med 5 cent per dussin.

Vi gick dock inte hungriga. Vi hade höns, ankor och gäss. Vi hade ett stort trädgårdsland och odlade ett stort potatisland varje år. Vi födde upp grisar, varav vi sålde några, och åtminstone en av dem slaktade vi för kött varje höst. Så vi hade gott om ägg, mjölk, smör, grönsaker, kyckling och fläsk, och ibland även nötkött. Det rådde fattigdom, men ingen hunger som den vi hade upplevt tio år tidigare i Ryssland. Icke desto mindre fortsatte torkan och de dåliga skördarna, och även vi var

plågade av eländiga dammstormar och marklöpare som rullade över landskapet, bara för att fastna i stängslen, för att sedan ytterligare förstärkas med smuts och matjord från våra lidande fält.

Milstolpe Sju

Rosthern och den tysk-engelska akademin

Sommaren 1931 hade jag framgångsrikt avslutat nionde klass och var tvungen att fatta ett beslut om var jag ville skriva in mig i tionde klass, eller om jag ville fortsätta överhuvudtaget. Jag var aldrig särskilt förtjust i skolarbete och inte särskilt intresserad av att göra läxor. Även om jag presterade väl på skriftliga prov, var jag egentligen ingen bra elev som sådan. Jag bestämde mig dock för att jordbruk inte riktigt var min grej heller, och eftersom jag bara var 13 år, kunde jag lika gärna gå klart gymnasiet. Vart skulle jag ta vägen? Gamla Oskaloosa var uteslutet, eftersom de inte tog emot elever i tionde klass, inte ens via korrespondenskurser.

Under den sommaren besökte en lång, smal ung man vid namn Benno Toews Herschel-området för att trumma upp stöd för den tysk-engelska akademin i Rosthern, Saskatchewan, ett litet mennonitiskt college beläget cirka 150 miles nordost om Herschel. Vid 28 års ålder hade han nu utsetts till ny rektor för det colleget. Han besökte även vår gård och intresserade min pappa för fördelarna med att skicka sin yngsta son dit under den kommande terminen. Det var en mennonit-sponsrad internatskola och den främjade religion, den mennonitiska etiken, samt studier i det tyska språket. Kostnaden för undervisning, kost och logi var 150,00 dollar för året (nio månader). Min pappa var intresserad av att jag skulle bli mer grundligt indoktrinerad i alla dessa tre aktiviteter. Han sa att han var tvungen att fundera lite mer på saken, eftersom 150,00 dollar var mycket pengar på den tiden, och för oss, svåra att få tag på. Även om min pappa var en sparsam man, var han generös till överdrift när det gällde att stödja kyrkan och/eller någon del av den mennonitiska saken.

En dag i slutet av september 1931 höll min pappa, min bror Korni och jag på att plocka sten på flaket till en vagn från ett fält i träda, en yrkesrisk som vi ägnade oss åt periodvis år efter år när tiden tillät. Detta var ytterligare en av de jordbruksaktiviteter som jag tyckte ännu sämre om än att göra läxor, faktiskt mycket sämre. Hur som helst hade vi diskuterat Rosthern-planerna positivt under en tid, och den morgonen medan vi plockade sten, bestämde min pappa och jag plötsligt gemensamt att jag skulle åka till Rosthern, faktiskt, varför inte åka redan samma eftermiddag? Ja, varför inte?

Vi åkte hem igen, jag packade mina få tillhörigheter, och vid 14:30-tiden var vi tre i vår blå 1929 års Chevy-buss på väg till Rosthern. Vi anlände dit klockan 21:00 den kvällen utan någon förvarning. Benno Toews blev glad över att se oss, och Anna, skolans kock, ordnade en sen kvällsmat åt oss. Jag tilldelades ett rum i elevhemmet, och eftersom jag anlände några dagar före öppningsdatumet den 1 oktober, var jag deras första ankomst. Pappa och Korni stannade över natten, och efter ett trevligt besök hos herr Toews gav de sig av nästa dag.

Rosthern German-English Academy var ett litet gymnasium, årskurs 9 till 12 inkluderat, som då 1931 hade ett elevantal på kanske 75 eller 80 elever. Ungefär hälften av dem var lokalbor och den andra hälften kom från andra orter och bodde i det tvåvåningshöga elevhemmet. Det var samundervisning, där flickorna bodde på övervåningen i tvåvåningsbyggnaden och pojkarna på bottenvåningen. Köket och matsalen låg i källaren. På detta lilla campus fanns också en tvåvåningsbyggnad i rött tegel, som innehöll fyra klassrum, två på övervåningen och två på nedervåningen.

Rosthern G.E.A., som vi kallade det (det har nu bytt namn till Rosthern Junior College), grundades 1905. Bennos far, pastor biskop David Toews, var en av dess tidiga grundare och utan tvekan dess mest hängivna främjare, då han var ledare och vägledande ande i så många andra mennonitiska aktiviteter. Skolan grundades med målsättningen att främja två grundläggande syften utöver att bedriva vanliga akademiska studier. Dessa två syften var (a) att främja den mennonitiska etiken och hålla den vid liv genom ytterligare studier i det tyska språket, och (b) att inskärpa religion och studiet av Bibeln (ur mennonitisk synvinkel) i de kommande generationernas medvetande. Så både tyska och religiösa kurser lades till i den ordinarie läroplanen, en sak som stöddes varmt av min pappa, och en av de främsta anledningarna till att han var villig att göra den tunga ekonomiska uppoffringen.

Jag anser att det är passande att jag här ger en kort sammanfattning av pastor biskop David Toews intressanta liv, som i likhet med Johann Cornies i Ryssland nästan ett sekel tidigare, var en annan av dessa mest framstående mennonitiska ledare. Hans tjänster för det mennonitiska folket i både Kanada och Ryssland var monumentala. Toews var en stor man med alla mått mätt när det gäller livslång hängivenhet, hårt arbete och uppoffring för en sak han trodde på – nämligen det mennonitiska folkets välfärd. I detta avseende har han varken överträffats eller ens matchats under detta århundrade.

Förutom att vara grundare av Rosthern G.E.A. var han drivkraften bakom och ledaren för Canadian Mennonite Board of Colonization från dess grundande 1922 fram till kort före sin död 1947. Toews och den styrelse han ledde var i hög grad bidragande till att hjälpa utvandringen och överföringen av tusentals mennonitiska flyktingar från det kommunistiska Ryssland till Kanada under toppåren på 1920-talet.

* * * * *

David Toews föddes den 9 februari 1870 i Lysanderhoeh nära floden Volga i Ryssland. Han var ett av 14 barn till Jakob Toews, en pastor som hade kommit till Ryssland 1869 från Marienburger-Werder i Preussen. Trots att han valdes till pastor 1864 för att tjäna en preussisk församling, emigrerade den äldre Toews till Ryssland för att undvika militärtjänst för sina söner, varav fyra föddes i Preussen.

Men 1870 hotade Ryssland också mennoniternas traditionella privilegier, som jag tidigare har noterat. Vissa mennoniter beslutade att undvika detta hot genom att emigrera till Nordamerika, och det fanns en betydande rörelse till Kanada och USA under denna period. En annan grupp kände att trygghet och frihet låg i öster, inte i väster. En sådan man var Claasz Epp, en dynamisk och magnetisk ledare som hade kommit från Preussen med sina föräldrar 1853. Epp främjade ivrigt idén om att tusenårsriket var nära förestående, att Kristus var på väg att återvända och att det var mennoniternas skyldiga plikt att förbereda en *Bergungsort* (en tillflyktsort) enligt Uppenbarelseboken. Epp lyckades locka en liten grupp fanatiska anhängare till sig, och 1880 lyckades han leda sin lilla grupp till Turkestan i Centralasien, där de skulle möta Herren och inviga tusenårsriket. Jacob Toews och hans familj var ett av offren för denna beklagliga och tragiska hallucination och anslöt sig till Epp-expeditionen. Toews och andra sålde sina utmärkta gårdar i Ryssland mycket billigt och påbörjade i augusti 1880 sin planerade tvååriga vandring med täckta vagnar och hästar. David var då tio år gammal.

Expeditionen var väl organiserad. David följde med på vandringen som en barfota pojke som sprang bredvid vagnarna. De mötte många svårigheter — olyckor, sjukdom, hunger, törst, regn, frost, stormar, åska och blixtar. För varje händelse hade den resursstarke ledaren en välklingande biblisk förklaring, där han flitigt citerade ur

Uppenbarelser, och likt den bibliske Johannes, hävdade han sig ha en direktlinje till den Allsmäktige. Kolera, smittkoppor och tyfus skördade många offer bland både barn och vuxna, men vagnarna fortsatte att rulla mot *Bergungsort*, var det än låg, en plats som ingen av dem någonsin hade sett. David drabbades också av smittkoppor och feber. Men fanatikern Epp fortsatte att pressa på framåt, och blev för varje dag alltmer desorienterad, och vid det här laget föreställde han sig vara profeten Elias. Spänningarna steg och en grupp från Molotschna bröt sig loss och lämnade Epp för att bilda sin egen bosättning. Men familjen Toews fortsatte att hålla fast vid Epp i hans fortsatta framryckning.

Slutligen nådde denna kvarvarande grupp Chiva och slog sig ner vid en biflod till Amu-Darja, där denne förvirrade visionär föreställde sig att han skulle upptäcka tusenårsriket, rikligt försett med vinstockar och fikonträd. Detta var nu i oktober 1882, två år och två månader efter att denna olycksaliga expedition hade lämnat sina bekväma hem och gårdar i Molotschna. Så där befann de sig nu, djupt inne i Centralasiens vildmark.

Den lilla bosättningen drabbades snart av en mängd problem. Den första skörden slog fel på grund av gräshoppor och torka. Rövarband trakasserade dem och en av männen dödades. Turkmener stal deras foder. Slutligen skaffade några av nybyggarna, däribland två av Toews-pojkarna, gevär och två kosacker anställdes som vaktmän. Detta avvärjde ytterligare attacker för tillfället.

Deras visionäre ledare, Claasz Epp, blev alltmer obalanserad och mer tyrannisk allteftersom tiden gick. Han utnämnde nu sig själv till Jesu bror och en fjärde medlem av treenigheten. Han attackerade alla som tvivlade på honom. Slutligen, efter 20 månader av detta lidande i Chiva, hade ett antal familjer, bland dem familjen Toews, fått nog. De insåg det dåraktiga och vansinniga i det hela, och den 17 april 1883 påbörjade de och 20 andra familjer sin återresa till varhelst den kunde föra dem. De följde inte samma väg tillbaka, men umbärandena och farorna var desamma, om inte värre. De vandrade genom öknar, dog nästan av törst och utstod oförutsedda olyckor. Familjen Toews begav sig direkt till mennonitbosättningen Alt Samara, där moder Toews hade en bror och en syster. Här sålde de sina hästar och sin utrustning, det som fanns kvar av den. De förberedde sig för att emigrera till USA.

Efter att ha övervunnit många problem anlände familjen Toews till Kansas den 14 oktober 1884. David var nu 14 år gammal. Av de 14 barnen i familjen Toews, åtta

var fortfarande med dem, sex hade dött i barndomen. Familjen bosatte sig på en gård i Newton, Kansas.

David började sin skolgång vid 14 års ålder och lärde sig det engelska språket. Han tog examen vid Halstead College och blev lärare 1893. Efter några års undervisning begav han sig till Winnipeg, Manitoba, under beskydd av en gammal vän, H.H. Ewert. Här studerade han vid Wesley College och Normal School, och blev nu en fullt kvalificerad lärare. Han undervisade i skolan nära Winkler, Manitoba.

År 1898 begav han sig till gränsområdena i Saskatchewan, som då ännu inte var en provins i Kanada. Han undervisade i Tiefengrund i tre år, och återigen i Eigenheim under en liknande period. (Dessa städer ligger i Rosthern-området.)

År 1900 gifte han sig med Margaret Friesen som hade anlänt från Preussen med sina föräldrar fem år tidigare. År 1905 flyttade de till Rosthern, som skulle förbli deras permanenta hem. Deras äktenskap välsignades med åtta barn.

År 1904 blev David Toews en av grundarna till den privata tysk-engelska akademin. Han var en av dess första lärare och blev dess rektor 1905, en post han innehade fram till 1920, och han förblev styrelseordförande fram till 1944. Hans ansträngningar för att främja skolan, hjälpa till att samla in medel och styra dess kurs var enorma. Han uppvisade en ovanlig arbetskapacitet och hade en oerhörd mängd energi.

Men hans liv var fyllt av ett stort antal andra aktiviteter, alltför många för att listas här. År 1914 valdes han till ordförande för Mennonitkonferensen i centrala Kanada. Han blev en mycket eftertraktad predikant och innehade många andra roller för att främja mennoniternas sak i Kanada, och i vidare bemärkelse, i Ryssland och på global basis. Hans största roll var dock när han vid 52 års ålder (1922) blev ordförande för den kanadensiska mennonitiska kolonisationsnämnden (Canadian Mennonite Board of Colonization). Det var en roll som han gick in i med total hängivenhet och energi, och det var den främsta passion som han ägnade sig åt under resten av sitt liv. Även om tusentals andra hängivna mennoniter deltog i denna mäktiga sak, var David Toews utan tvekan drivkraften i att hjälpa 20 000 mennoniter att emigrera från Ryssland till Kanada under toppperioden 1923 till 1930, men hans arbete och ansträngningar fortsatte långt därefter. Jag ägnar så mycket utrymme åt biskop Toews historia av två huvudskäl, nämligen att han var en av de enastående mennonitiska ledare som verkligen förtjänar erkännande, och för det andra att han djupt berörde den

loppet av mitt liv och min familjs liv, precis som han gjorde för tusentals andra.

Jag kan utan tvekan säga att om det inte hade varit för David Toews, skulle familjen Klassen aldrig ha flyttat ut från Ryssland, och jag skulle naturligtvis inte ha gått på Rosthern German-English Academy i början av oktober 1931.

* * * * *

Efter att jag blivit tilldelad ett rum på bottenvåningen i elevhemmet, undersökte jag snabbt situationen och hur omgivningen såg ut. När aktiviteterna och lektionerna började, fann jag att jag inte bara var skolans yngsta medlem, utan också den minsta. Vid 13 års ålder var jag bara fem fot och en tum lång. Även om det fanns några andra barn i nionde klass som var 13 och 14, var även den yngsta minst en månad äldre, och den minsta minst en tum längre. De flesta eleverna var mellan 16 och 20, och eftersom medlemsantalet också inkluderade ett antal nyligen anlända mennonitiska immigranter från Ryssland, var vissa av dem till och med betydligt äldre. Dessa inkluderade några som kanske redan hade avslutat gymnasiet i det gamla landet eller till och med undervisat i skolan. Flera av de sistnämnda eleverna var till och med i mitten eller slutet av tjugoårsåldern. Jag upptäckte också att det fanns två sorters mennoniter. Det fanns de som var ättlingar till de stora migrationerna på 1870- och 80-talen och var infödda. Sedan fanns det sådana som vi, som hade kommit som en flod under 1920-talet och försökte orientera oss i det nya landet. Det fanns stora bosättningar av de gamla mennoniterna runt Rosthern, Hague och det omkringliggande området. De infödda refererade ibland till oss nykomlingar som "de dumma rysslandssvenskarna" (Russlanders), men det var allt på ett vänskapligt sätt.

Saker och ting började ganska bra. Oktober månad var mild och behaglig vad gäller vädret. Vi spelade ganska mycket softball, vilket jag var fullt skicklig i. Vi hade en sorts idrottsdag där jag deltog i höjdhopp och längdhopp. Jag blev snart introducerad till tennisspelet. Skolan hade två grusbanor, ett område som omvandlades till en skridskobana under vintern. Tennis blev snart min främsta sportsliga sysselsättning. Jag tog till mig det omedelbart som en fisk i vattnet och det har förblivit mitt bästa spel ända sedan dess. Skolan tillhandahöll bollarna och några slitna tennisracketar. Jag ägde dock inte ens några tennisskor, så jag

improviserade genom att bära galoscher över mina läderskor för att förhindra halka och även för att skydda banans grusyta. Så medan de flesta pojkar och flickor var intresserade av varandra och av att dejta, spelade jag tennis. I slutet av oktober hade jag blivit ganska bra på det. Följande vår, när det varma vädret återvände och isrinken återigen omvandlades till tennisbanor, var jag åter dess mest hängivna aktivist.

Tyvärr, på grund av min ålder, gick jag miste om det mest populära spelet på campus, nämligen romans- och dejtingspelet. Som jag nämnde tidigare var skolan samkönad, och de flesta eleverna var sexton år eller äldre. Pojkarna i internatet bodde på första våningen, flickorna på den andra. Vi åt alla i en gemensam matsal i källaren, pojkarna vid en uppsättning bord, flickorna vid en annan. Som man kan förvänta sig förekom det mycket romans, mycket dejtande. Det förekom till och med en del fuffens, även om skolan hade ett sken av en religiös atmosfär (inte alltför tung) var de flesta pojkar och flickor trevliga, rena, sunda barn av god moralisk karaktär, och jag skulle vilja säga att de standarder som iakttogs förvisso var mycket högre än de är i dagens liberala och sexorienterade samhälle och högskolor.

Men det fanns undantag. Min rumskamrat var en lång, ståtlig, oansvarig, våghalsig typ av karl. Hans namn var Lindsey Wiebe och han kom från Weyburn, Saskatchewan. Vid 19 års ålder liknade han mycket en ung Clint Eastwood. Även om rökning var tillåten för männen och de äldre pojkarna (men inte i byggnaderna), var drickande strängt *verboten*, på campus eller ens uppe i stan. Lindsey gick i samma tionde klass som jag, men han var av den vilda sorten och ingen bra elev. Hur som helst, efter den andra terminen, och efter att vi hade avslutat våra påskprov, bestämde han och två av hans dryckesbröder, en vid namn Menno Unruh, 21, och den andre vid namn Jakie Funk, 17, sig för att fira. De gick upp på stan och blev dyngraka och ställde till med några andra upprörande offentliga spektakel. Vår lärare i tyska, musik och religion var en viss pastor Franz Thiessen som hade varit lärare hemma i Ryssland, och var mer av den religiösa, gamla skolan. Pastor Thiessen tog illa vid sig av deras skandalösa beteende och hävdade att de hade gett skolan ett dåligt rykte och förolämpat hela elevkåren. Han insisterade på att eftersom de hade gjort det sistnämnda, skulle de offentligt be om ursäkt inför hela elevkåren, eller bli relegerade. Menno och Jakie rättade sig efter detta och stannade kvar under resten av den tredje terminen.

Lindsey gjorde det inte, och han blev mycket riktigt vederbörligen utvisad. Jag var utan rumskamrat under resten av terminen.

Efter en mild oktober satte en sträng vinter plötsligt in och det blev extremt kallt. Tennisbanorna omvandlades planenligt till en skridskobana. Jag hade fått ett par skridskor i julklapp ungefär ett eller två år tidigare och hade haft möjlighet att lära mig använda dem på de vidsträckta ytorna på den frusna sjön som låg nedanför vår lada. Jag hade också spelat hockey ett antal gånger på sjön. Så när skridsko- och hockeysäsongen drog igång deltog jag helhjärtat, och åkte till och med skridskor med flickor, precis som de äldre pojkarna gjorde. Jag spelade också hockey närhelst sådana träningar hölls, vilket skedde flera gånger i veckan. När G.E.A.-laget spelade mot den vanliga Rosthern High School i rinkarna nere på stan, var jag en av spelarna i G.E.A.-laget.

När jullovet kom åkte jag hem på besök, men av någon anledning steg jag av i Fiske istället för i Herschel. Eftersom jag var tvungen att byta tågförbindelse i Saskatoon och stanna någonstans över natten, var rektorn Benno Toews bekymrad över min situation och ringde sin vän pastor J.J. Thiessen, som hämtade upp mig vid stationen och lät mig sova i hans hem över natten.

Pastor Thiessen, som också var född i Ryssland, var en dynamisk ung man på 38 år 1931, och han hade redan vid den tiden spelat en betydande roll i det mennonitiska dramat, vilket han skulle komma att göra i ännu högre grad under resten av sitt långa produktiva liv. Han innehade ett antal framstående positioner i främjandet av den mennonitiska saken, och kort efter att jag träffat honom i slutet av 1931 blev han ledare för Rosenort Mennonite Church i Saskatoon, en kyrka jag besökte sporadiskt under mina år på lärarseminariet och college mellan 1935 och 1942. Jag skulle återigen komma att träffa pastor Thiessen 1971 när min fru och jag besökte Kanada. Vid den tiden var han en äldre man på 78 år, fortfarande ledare för sin församling och snart redo att gå i pension.

Mötet vid stationen klockan 9 en kall och blåsig natt i Fiske var min bror Korni till häst, med en extrahäst i släptåg som skulle ta mig och mitt knyte hem till gården ungefär åtta miles bort. Ritten var lång och kall och hästen jag red var mager och saknade till och med sadel. När vi kom hem i de tidiga morgontimmarna var jag kall, trött och min bakdel var öm efter att ha ridit på ryggraden av en mager häst. Jag var dock glad över att få besöka min familj igen och fira jul tillsammans.

Tillbaka till Rosthern och internatskolan. Sovsalen hade elektricitet, men den hade inget inomhus-VVS och

utedasset låg en bit bort. För att komma dit var vi tvungna att klättra över en hög snövall under större delen av vintern. Vi var tvungna att sköta vår egen tvätt i någon provisorisk anordning vid pannan i källaren på skolhuset, som låg ungefär 100 fot från elevhemmet. Bakom pannan fanns också en sorts ranglig duschanordning som var högst otillräcklig. Jag lyckades på något sätt ordna så att jag tvättade varannan lördag och tog en obekväm dusch varannan lördag däremellan, vare sig jag behövde det eller inte. (Jag snappade upp det sistnämnda skämtet från min svärfar som brukade äga en fårfarm i Colorado. Han älskade att berätta om en av sina mexikanska herdar som brukade bada varje vår, vare sig han behövde det eller inte.)

Trots att jag inte tyckte om läxor lyckades jag på något sätt alltid få ganska bra betyg. De andra två lärarna vi hade förutom Benno Toews, rektorn, var Arnold Friesen, en ung man på 23 år från Hague, Saskatchewan, och pastor Franz Thiessen, som redan nämnts tidigare. Eftersom jag var yngst i skolan var jag ganska iögonfallande genom det faktum att jag var en av de smartare barnen i tionde klass, och vanligtvis nära toppen av klassen, trots min brist på intresse för läxor. Benno Toews och jag hade en sorts speciell relation, en pågående sorts kärleks- och hatrelation, där vi försökte överträffa varandra vid varje tillfälle. Jag ställde frågor som kastade grus i maskineriet för hans föreläsningar och han försökte sätta mig på plats på ett humoristiskt sätt. En gång, när han höll på om istiden och glaciärerna som tryckte på ner mot den södra delen av Kanada, frågade jag honom: vad fick glaciärerna att röra sig? Jag gjorde honom svarslös en stund, och sedan kom han med det urgamla svepskälet och undanflykten "Herrens vägar äro outgrundliga..." En annan gång när han undervisade i geometri, försäkrade han oss innerligt att den totala summan av graderna i varje triangel alltid blev 180 grader, och han utmanade vem som helst att rita en som inte gjorde det. Jag räckte upp handen och anmälde mig frivilligt. Okej, kom fram till tavlan och visa oss. Jag ritade en vanlig triangel och angav sedan två av vinklarna som yttervinklar. Detta framkallade skratt från klassen medan Benno avfärdade min lysande demonstration.

Vi hade ett antal aktiviteter igång och de nio månader jag tillbringade vid G.E.A. var ett av mina bättre år. Pastor Thiessen undervisade inte bara i religion, tyska och musik, utan han ledde också kören, vars möten vi hade flera gånger i veckan och som jag deltog i. Vi sjöng psalmer som "There's a Church in the Valley in the Wildwood", "Rock of Ages" och ett antal andra stycken.

i fyrstämmig harmoni. De flesta av mennonitstudenterna var utmärkta sångare, även om jag inte var en av dem. Jag sjöng fortfarande sopran, experimenterade och försökte hitta den hemliga koden (jag trodde att det fanns en) för hur man sjunger alt, tenor eller bas. Hur som helst, en dag stod pastor Thiessen bredvid mig medan vi sjöng och sa att han försökte spåra ett morrande i kören och undrade om jag var källan. Efter att ha lyssnat en stund konstaterade han att jag morrade som en björn. ”Du Brumst Wie Ein Baer”, avslutade han.

Före jul satte skolan upp en pjäs och jag spelade rollen som en rebellisk unge som klagade på att läraren hade slagit honom grymt, och ungen ställde till med ett herrans liv om saken. Uppenbarligen spelade jag min roll väl, för till och med den kritiske pastor Thiessen gav mig komplimanger för den. En annan gång i vår engelsklektion skulle vi alla förbereda och hålla ett tal om valfritt ämne. Mitt ämne var ”Landet mot staden” där jag lovprisade landsbygdens dygder, varför vet jag inte. Vi hade sedan en omröstning bland våra klasskamrater om vem som höll det bästa talet. Jag hade inga förutfattade meningar, och till min förvåning, medan de flesta barn fick två eller tre röster (det fanns inte så många röster att fördela), fick jag 12, överlägset flest. Det fick mig att spärra upp ögonen. Kanske borde jag bli politiker?

Jag var glad när vintern var över och våren kom. Återigen omvandlades isrinken till tennisbanor och nu tog jag upp spelet på allvar. I slutet av juni var jag i toppform.

Slutligen, slutproven för året. Jag kom på andra plats i min klass, bara en aning efter en viss herr Hildebrand, som var 23 år gammal och hade gått gymnasiet i Ryssland, och även undervisat i skolan. Jag lämnade skolan i slutet av juni med stort självförtroende och var till och med något kaxig. Under den sista dagen där hade jag till och med fräckheten att röka en cigarett vid en tidpunkt då jag visste att Benno Toews skulle se mig, mer som ett tecken på öppet trots än av någon önskan att röka. Jag hade ju trots allt redan tagit examen. Vad skulle han egentligen kunna göra mot mig nu?

Milstolpe Åtta

Att bli karriärmedveten

När jag återvände från Rosthern till Herschel hade jag en sorts känsla av antiklimax. Att komma tillbaka till gården kändes så intetsägande. Det var inte olikt den stämning som uttrycktes i visan från tiden efter första världskriget om "Hur ska man kunna hålla dem kvar på gården efter att de har sett det glada Paris?" Rosthern var inget glatt Paris, men jag var fjorton år och en del av tonårens upproriskhet och självständighet började komma upp till ytan, egenskaper som jag kanske redan från början hade mer av än genomsnittsbarnet.

Det handlade om att komma tillbaka till rutinen med sysslor och arbete på gården, och Gud ska veta att när man bor på en bondgård finns det inget slut på vad som kan göras och måste göras. Det fanns kor att mjölka, fält att kultivera, potatis att sätta och senare gräva upp, det fanns rader efter rader av trädgårdsgrönsaker att hacka, stängsel att laga och stenar att plocka från fälten.

Men ett av de mest väsentliga jobb jag utförde den sommaren 1932, precis som jag hade gjort några somrar tidigare och skulle göra några somrar därefter, var att valla våra omkring två dussin kor och nötkreatur. Som jag tidigare nämnt, satte inte bara depressionen in finansiellt, utan det gjorde även de magra åren av torka. Eftersom vi nu faktiskt var mer beroende av vår boskap för vår magra kontantinkomst, tenderade vi att utöka vår hjord. Men den stora betesmarken som låg intill ladan, och även i kombination med det planterade alfalfa-fältet, var inte tillräckliga under torkan för att försörja vår relativt lilla hjord av kor, stutar, kvigor och kalvar.

För att upprätthålla alla dessa djur lät min pappa mig ta ut dem på "allmänna" marker i närheten, några oanvända raviner och prärieknollar som låg allt från en till tre miles från vår egen gård. Så där satt jag till häst (utan sadel) och tog ut dessa kor på morgonen och hämtade hem dem sent på eftermiddagen. Detta gjorde jag tre eller fyra dagar i veckan under en period av flera somrar under depressionens torra år.

När hösten sedan kom, från det att jag var 12 tills jag var 17, när grödan var mogen och skuren med självbindaren, var jag ute på fälten och "stookade" (satte upp skylar), tillsammans med några inhyrda arbetare när extra hjälp behövdes. För den som inte är invigd i de västliga vetefälten, bestod stooking av att ställa upp kärvar i snyggt strukturerade travar, med axen uppåt och de avskurna ändarna mot marken. Detta var en nödvändig procedur i...

för att förhindra att säden i axen blev för blöt på marken och antingen grodde eller möglade, eller båda delarna. Kärvarna fick stå i skylar under perioden mellan det att grödan skördats och tills den hämtades upp för att tröskas. Detta kunde röra sig om en vecka eller två, eller om vädret blev regnigt, kunde det dröja flera veckor till, ibland ända in i snön. Vi måste komma ihåg att detta var innan skördetröskor var i allmänt bruk, och ett decennium innan mina bröder hade råd med dem.

När jag var 15 år var jag ivrig att bevisa min manlighet genom att anmäla mig frivilligt för att ha ett hästspann och en vagn och vara en ordinarie medlem i tröskarlaget. När jag ser tillbaka på det nu kan jag inte förstå varför i hela friden jag var så ivrig. Både skylning och tröskning på hösten var bland de mest ansträngande, ryggbrytande typer av arbete som gick att hitta någonstans. Skylning innebar att man faktiskt var ute på fältet och arbetade 10 timmar om dagen, vanligtvis under den varmaste tiden på året. Det var en monoton syssla att ständigt böja sig ner, plocka upp två kärvar åt gången och ställa upp dem, och mer av samma sak, om och om igen. Vanligtvis var vi ute på fältet vid 7-tiden på morgonen, arbetade till 12, gick tillbaka till huset för "middag", och var tillbaka på fältet vid 1, arbetade ytterligare 5 timmar fram till 6, och sedan hem för kvällsmat.

Tröskningen var ännu hårdare. Efter att ha gått upp klockan 4:30 på morgonen gällde det att utfodra sitt hästspann, sela dem, äta frukost, spänna för spannet framför "racket" (en vagn med en stor ställning för att hålla kärvarna) och vara ute på fältet med en högaffel i handen tillsammans med resten av dem senast klockan 6:00. Istället för 10 timmar som vid skylningen, höjdes insatsen till 12 timmar ute på fältet — ända fram till klockan 7 på kvällen. Sedan hem, ta hand om hästarna, sela av, utfodra, etc., tills man äntligen hade tid att mata sig själv och släpa sin trötta kropp i säng. Lönerna för detta under 30-talet låg någonstans runt $3.00 till $3.50 om dagen och vanligtvis $2.00 om dagen för skylning.

För att klara av den enorma ansträngning som krävdes under tröskningssäsongen åt vi fem stora måltider om dagen. Förutom frukost, "middag" och kvällsmat, tog kvinnfolket med sig ett rejält mellanmål till fältet på förmiddagen och igen på eftermiddagen, vilket bestod av smörgåsar, kaffe och kakor. Herregud, vad vi kunde äta! Man har inte sett riktigt ätande förrän man har bevittnat ett hungrigt tröskarlag sätta igång. Lika kallt som det blev i Saskatchewan på vintern, lika outhärdligt varmt var det vanligtvis under skördetiden och

mängden mat och vätska en man kunde konsumera mellan klockan 6 på morgonen och 7 på kvällen var enorm. Lyckligtvis under mina första två år i tröskarlaget, vid 15 och 16 års ålder, var skördarna lätta och säsongen relativt kort.

Nog om arbete och sysslor. Under dessa år utvecklade jag idéer om vad jag ville bli, vad jag ville göra i livet. Snarare än något jag kände att jag måste besluta om, kom de mer som fantasier, något jag drömde om att göra. Vid 12 års ålder var jag helt uppslukad av baseboll. Jag ville bli en professionell basebollspelare likt Babe Ruth eller Lou Gehrig. Detta varade i ungefär två år. Sedan började jag läsa västernberättelser, såsom Zane Grey och västernmagasin, och mitt intresse skiftade till att bli en cowboy, sedan kanske en ranchägare. Jag hade ridit hästar ända sedan vi flyttade till gården 1926. Vid det här laget var jag en expertryttare. Jag blev också mer intresserad av vapen, både handvapen och gevär. Vid den tid jag var 13 började jag öva på allvar med ett .22-gevär vi hade. Jag började drömma om att äga en stor boskapsranch i Mexiko en dag, börja smått och gradvis bygga upp hjorden.

Någonstans mellan baseboll- och cowboy- besattheterna, eller kort därefter, väcktes mitt intresse för att bli polis, eller en lagens man, eller kanske till och med en kanadensisk ridande polis.

Det romantiska med västernmyter, ranchliv och cowboys fluktuerade under åren, men fanns till och från kvar hos mig under resten av mitt liv, och än idag, mer än 50 år senare, betraktar jag "Västerns erövring" som den finaste och mest produktiva perioden i Amerikas historia.

Efter att sommaren och hösten 1932 var över, var jag tvungen att fatta beslutet igen — ville jag fortsätta min utbildning? Efter att ha övervägt för- och nackdelar, beslutade jag mig motvilligt för att jag skulle ta ännu ett år. Jag var nu 14 och gick i elfte klass. Vi hade inte tillräckligt med pengar 1932 för att skicka mig till Rosthern för ännu ett år, vilket var vad jag hade föredragit. Så det enda andra alternativet var att skriva in sig vid Herschel High School, fyra miles från gården.

Detta var förenat med ett antal svårigheter, den största av dem var att ta sig fram och tillbaka. Jag hade bara få val. Jag kunde antingen gå eller rida på något magert ök när det fanns tillgängligt. Vid det här laget hade vi en gammal armésadel att ha på öket. Under vintermånaderna (den största delen av läsåret) red jag häst, vilket kan vara isande kallt under dåliga dagar. Mina ben ovanför stövlarna var ofta skinnflådda efter att ha varit exponerade och förfrusna. Under våren och

tidiga sommardagar gick jag, eftersom hästarna användes i fältarbetet.

Mitt elfte skolår var inte på långt när lika trevligt som mitt tionde hade varit i Rosthern. Vid 14 års ålder var jag fortfarande liten, och några av barnen i Herschel trodde att jag ljög för dem när jag sa att jag var 14 och gick i elfte klass. Det fanns fortfarande en viss fientlighet mellan mennonitbarnen och de övervägande engelsktalande, men det var ingen stor faktor. Likväl fanns varken den gemytlighet eller den kamratskap bland dessa elever som det hade funnits i Rosthern.

Efter att ha avslutat elfte klass nästa höst, blev 1933 mycket av en upprepning av föregående år, förutom att det skedde några förbättringar. Återigen, när hösten kom, tvekade jag om jag ville gå tillbaka till skolan. Jag var inte särskilt entusiastisk, och min pappa lät det vara upp till mig om jag ville fortsätta eller hoppa av. Motvilligt bestämde jag mig för, vad sjutton, jag kan lika gärna avsluta tolfte klass. Vad fanns det annars att göra?

Detta sista år i Herschel var bättre än det första. För det första var jag nu 15 och hade vuxit avsevärt, jag blev till och med intresserad av flickor. Dessutom gick jag nu i 12:e klass, var en "Senior", som de lägre klasserna såg upp till. Mina betyg var bra och jag kände att jag hade full koll på mina ämnen.

Vidare, i det mennonitiska samhället, var jag nu gammal nog att gå på fester, som de kallades, tillsammans med mina äldre systrar. Ända sedan mennonitkolonin runt Herschel startade 1926, och kort efter att mennonitkyrkan byggdes 1927, var det sociala livet bland mennoniterna en livlig och pågående verksamhet. De unga var ett eget "gäng", och varje söndagseftermiddag höll de "fester" i ett eller annat hus. Dessa var goda gammaldags fester, där man spelade ett antal lekar såsom "Schluesselbund" och ett antal andra sällskapslekar, där sång och spelande på musikinstrument (violin, gitarr, balalajka) var en stor del. Det förekom ingen dans, inte så mycket för att de var emot det, utan för att få visste hur man dansade, då det aldrig hade varit sed. De flesta av de unga var duktiga sångare, och här dominerade fortfarande tyska sånger och samtal som en kvarleva från det gamla landet. Några av de favoritsånger jag minns var sådana som "Schoen is die Jugend", "Ich hat' ein Kameraden", och andra som härstammade från de ryska mennonitkoloniernas traditioner. Det dracks lite, även om öl började tränga in senare. Om det var en eftermiddagsfest serverades "fesper" mitt på eftermiddagen.

Detta bestod av kaffe, smörgåsar, kakor, tårtor, pajer och annat gott. På det stora hela hade alla roligt på ett bra och städat sätt, och det var den främsta arenan för spirande romanser och framtida äktenskap. Ibland varade festerna långt in på småtimmarna. Mina systrar, Sarah och Katie, stod som värdar för många sådana fester i vårt hus under det sena 20-talet och tidiga 30-talet, liksom naturligtvis många av de andra deltagarna.

Så kom hösten 1934. Jag hade avslutat min tolfte klass i juni och hade mitt diplom från 12:e klass. Efter att återigen ha gått igenom en ansträngande höst med kärvning, tröskning och andra tillbehör till skörden, var frågan: vad ska jag göra härnäst? Jag var nu 16 år, men för ung för att börja på lärarseminariet och bli lärare, vilket var den mest uppenbara genvägen för att komma bort från gården och få ett yrke. Man var tvungen att vara minst 18 år för att skriva in sig. Hur som helst var jag trött på att studera och det fanns inget trängande behov av att fortsätta utbildningen, varken nu eller någonsin. Jag bestämde mig för att sluta skolan och stanna hemma. Jag skulle åka lite skidor och skridskor. Jag skulle jaga en hel del.

Det var vid den här tiden som jag hade blivit intensivt intresserad av vapen och jakt. Under de senaste åtta åren hade en av mina närmaste vänner varit en pojke vid namn Peter Wiens. Trots att han var fyra år äldre än jag, befann han sig, verkade det som, alltid på samma utvecklingsstadium som jag och var ungefär i samma storlek. Vi skrev våra prov för åttonde klass i Herschel samma år, 1930, och hade väldigt roligt när vi gjorde det. Vi spelade mycket baseboll tillsammans. Och nu hade vi ett intensivt gemensamt intresse för jakt, för vapen och för att läsa västernberättelser av Zane Grey. Vintern 1934-35 gick vi på jakt tillsammans, ibland till häst, ibland till fots. Vi sköt kaniner, kråkor, änder, gäss, vesslor, koltrastar, sparvar, duvor, prärieḧöns, faktiskt nästan allt som flög, gick eller kröp. Vi ägnade oss också mycket åt målskytte.

På egen hand ägnade jag mig också mycket åt fällfångst. På den milslånga sjön nedanför ladan fanns ett antal bisamråttskolonier. På somrarna hade dessa bisamråttor tunnlar i sjöns stränder. När sjön frös till på vintern byggde de ett antal bisamråttshyddor på isens yta. Dessa byggdes av det rikliga sjögräset som nu blev mer frodigt i takt med att sjön började fyllas med lera och sediment. Dessa bruna hyddor hade sedan ett antal sammankopplade tunnlar i och under isen så att bisamråttorna kunde nå vattnet och sjögräset undertill.

Hur som helst, den vintern, förutom en hel del skytte och jakt, ägnade jag mig mycket åt pälsdjursfångst. Jag satte ut fällor i bisamråttornas hyddor. Jag fångade kaniner i deras stigar runt våra höstackar. Jag fångade till och med några vesslor.

Min största fångst var dock under hösten 1934. Medan jag red omkring till häst ungefär två mil söder om gården, lade jag märke till några nyligen grävda grävlingshål på den öppna prärien. Jag gick tillbaka för att hämta mina fällor. (I mitt sortiment hade jag även några stora.) Inom loppet av två dagar fångade jag min första grävling, och några dagar senare min andra, utan tvekan dess partner.

Det fanns två problem med detta. För det första var det för tidigt på säsongen för att grävlingsskinnen skulle ha hunnit bli av högsta kvalitet, och för det andra var det olagligt att fånga grävlingar när som helst på året. Det föll sig så att när jag försökte stuva ner den andra grävlingen i en säck för att frakta bort den till häst, kom min gamle svarte skolkompis, Earl Lafayette, nonchalant ridande förbi för att se vad som stod på. Hur som helst lyckades jag frakta hem båda grävlingarna till gården levande, inhyste dem i ett tomt spannmålsmagasin under flera av vintermånaderna och matade dem med kaniner hela tiden. När jag bedömde att deras päls var av bästa kvalitet, dödade jag dem och flådde dem, sträckte ut och spikade fast skinnen på en bräda för att torka. Efter att ha letat efter en köpare en tid sålde jag dem slutligen för 5,00 dollar styck till en lokal specerihandlare, Bill Loewen, som hade kontakter med en pälsuppköpsfirma någonstans österut.

Min största dag för kaninjakt var någon gång i februari 1935. En mennonitisk vän till oss, en herr Bernhard Berg, ägde en gård ungefär tre eller fyra mil öster om oss. I en anspråkslös dal fanns ett rinnande vattendrag som förblev delvis öppet hela vintern, och det var ett favoritställe för kaninpopulationen. Det föll sig så, på grund av vissa solförhållanden som upprepar sig ungefär vart elfte år, att denna vinter var ett exceptionellt produktivt år för kaniner, något jag aldrig sett maken till vare sig förr eller senare. Hur som helst, den vintern vimlade Bergs gård av kaniner. En vacker dag anlände jag till platsen vid bäcken, och jag kunde knappt tro mina ögon. Jag hade aldrig sett så många kaniner på ett och samma ställe i hela mitt liv. Jag lade mig ner bakom en vall och började skjuta med min trogna .22 enkelskottare. Istället för att flocken skingrades omedelbart, gjorde de inte det, utan verkade märkligt nog bli så förvirrade att de kom fram och nosade på sina döda och döende artfränder. Innan jag var klar hade jag fällt ett 20-tal kaniner.

Jag var till fots och kunde uppenbarligen inte bära dem hela vägen hem. Så jag lade dem i en prydlig hög och gick tillbaka till

gården. Min pappa och jag återvände sedan i en hästdragen släde, lastade upp kaninerna och hängde upp dem i vår lada. Jag tillbringade de närmaste dagarna med att flå dem och spänna ut deras hudar på en ram. Marknadspriset för ett kaninskinn den vintern var bara 10 cent per hud, men kaninerna gav bra foder åt våra talrika höns.

Hösten 1935 kom. Skördarna var lite bättre, men priserna på våra produkter var lika dåliga som någonsin. Jag tillbringade hösten återigen med att trava kärvar och vara en fullvärdig medlem i trösklaget. Efter att ha gjort ett uppehåll i skolgången under ett år var jag fortfarande osäker på vad jag skulle göra. Jag bestämde mig dock för att jag hade fått nog av jordbruk, jakt och fällfångst, och att det var bäst att jag fortsatte min utbildning. Jag var sjutton år. Min pappa höll med och kände att han kunde bekosta ett år på college åt mig. Terminsavgiften vid den tiden var cirka 150,00 dollar vid University of Saskatchewan, och kost och logi kostade omkring 18 till 20 dollar i månaden. Efter en mödosamt bärgad skörd steg jag på tåget i Fiske den 1 oktober 1935, och gav mig av för att pröva lyckan i den högre utbildningens salar vid University of Saskatchewan.

Milstolpe Nio

Mot Saskatoon och högre utbildning

En annan av mina mennonitiska kompisar som jag hade umgåtts med under många år var en ung kille vid namn David Heinrichs. Han var en del av Herman Lenzmans familj, som bodde på en gård ungefär tre mil väster om oss. Hans mor, som var änka, hade gift sig med herr Lenzman för flera år sedan. Med fyra av hennes barn, tre av hans och två gemensamma bestod de nu av en mogen familj på nio barn plus två föräldrar. Familjerna Lenzman och Heinrichs hade också kommit från Ryssland, men medan vi och de flesta mennoniter kring Herschel tillhörde General Conference Mennonites, var familjen Lenzman Brethren Mennonites, en hårfin skillnad som de petiga mennoniterna gjorde det mesta av.

Precis som Peter Wiens var Dave fyra år äldre än jag (det verkar av någon anledning som att de flesta ungdomar jag umgicks med var några år äldre än jag själv). Han hade befunnit sig i samma fas i sin utbildning som jag, då han skrev sina prov för åttonde klass vid Herschel High School samtidigt som Pete och jag. Men till skillnad från Pete fortsatte han direkt genom gymnasiet och sedan omedelbart till University of Saskatchewan för att studera jordbruk. Eftersom jag hade stannat hemma ett år efter gymnasiet låg han nu, 1935, akademiskt sett ett år före mig.

När jag anlände till Saskatoon den där första dagen i oktober var det en vacker och solig söndagseftermiddag. När jag klev av tåget vid CNR-stationen den eftermiddagen och promenerade nerför Second Avenue, Saskatoons huvudgata, kände jag mig på toppen av världen. Jag var sjutton år och kände det som att en ny era öppnade sig för mig. Jag minns särskilt biografskyltarna (Saskatoon hade tre biografer vid den tiden) och en av dem visade Bing Crosby och Frances Farmer i "Rhythm on the Range". Den introducerade den än idag populära sången "Don't Fence Me In".

Det första stället jag begav mig till var det inackorderingshem där Dave bodde, en kvadratisk, röd tegelbyggnad i två våningar av äldre årgång, på Fifth Avenue tror jag. Jag hade tidigare gjort upp med Dave om att vi skulle dela rum. Föreläsningarna vid universitetet hade börjat en vecka tidigare och Dave hade redan installerat sig väl. Jag var

började en vecka sent, vilket det verkar som om jag på något sätt lyckades göra nästan varje gång under de efterföljande åren. Efter att ha gjort upp med hyresvärdinnan gick Dave och jag tillbaka till stationen för att hämta min lilla resegarderob som skulle förbli min stöttepelare i många år, och som innehöll alla mina världsliga ägodelar.

Nästa morgon, måndag, gick Dave till sina lektioner och jag gick till universitetet för att se hur landet låg. Vad ville jag studera? Jag hade ingen aning. Någon styrde mig till dekanus W. P. Thompsons kontor. Jag mötte dekanus, en lång, smalansiktad man med fyrkantig käke i femtioårsåldern som ledde fakulteten för konst och vetenskap. Efter ett långt, förvirrat samtal för att ta reda på vad det var jag ville studera (jag visste det inte själv), sade jag att jag förmodligen bara hade råd med detta enda år, och förmodligen skulle gå på lärarseminarium nästa år för att bli lärare. Dekanus föreslog att det i så fall kanske vore bäst om jag läste en allmän kurs och skrev in mig vid fakulteten för konst och vetenskap. Det fanns naturligtvis ett antal andra fakulteter vid universitetet – pedagogik, medicin, teknik, juridik, ekonomi, jordbruk med flera, påpekade dekanus. Allt detta var nyheter för mig. Jag hade trott att universitet var universitet. Jag lärde mig snabbt. Efter denna korta genomgång beslutade vi gemensamt att konst och vetenskap förmodligen var min bästa väg, och vi bestämde oss för att läsa kemi, fysik, engelska, antikens historia och tyska. Jag tänkte att eftersom jag redan kunde tyska, skulle det sistnämnda bli en enkel match.

Efter att ha deltagit i några fotbollsmatcher (som åskådare) och några andra introduktionsmöten började det seriösa arbetet, och vädret blev snart kallt. Eftersom jag kom direkt från bondgården som en grön landsortstölp tog det ett tag innan jag började få grepp om rutinerna. I de första tentamensproven mellan starten och jul gick det inte bra för mig. Vid jul började jag få kläm på rutinerna, men hade fortfarande problem. Jag misslyckades i antikens historia och hade problem i kemi.

I Kemi 2, som bestod av kvalitativ och kvantitativ kemi, hade vi minst sex timmar i veckan i laboratoriet. Vi fick slumpmässiga prover av ett visst ämne i varje experiment och skulle sedan bestämma vilka grundämnen det innehöll. Det var den kvalitativa delen. I den kvantitativa delen fick vi återigen ett ämne, och vi var tvungna att bestämma den exakta procentandelen av ett givet grundämne i provet. Under den första hälften av året verkar det som om jag inte lyckades få grepp om hemligheten med...

procedur. Plötsligt fattade jag galoppen och under den sista terminen verkade jag få 100 % på i stort sett varje experiment.

I vilket fall som helst var jag inte särskilt uppslukad av mina studier. Jag visste inte ens vad det var jag studerade till. Jag var mer intresserad av film. Jag försökte dejta tjejer. Jag gick till mennonitkyrkan nästan varje söndag, med pastor J. J. Thiessen som ledde gudstjänsten och predikade.

Samtidigt, hemma i inackorderingshemmet, hade vi en intressant men blandad familj. Detta var 1935-36, mitt under depressionen. Ägarna till inackorderingshemmet var ett äldre par som gjorde sitt bästa för att skrapa ihop till ett magert uppehälle. De hade två vuxna söner som var arbetslösa och verkade föredra att ha det så. De hade två tonårsflickor, varav en hade jobb och den andra gick i skolan. Båda arbetade med att hjälpa till att laga mat och sköta inackorderingshemmet. Det fanns en hyresgäst vid namn Ray i slutet av 20-årsåldern som arbetade som mekaniker i ett garage. Det fanns en annan kille, en snofsig liten prick, vars namn var Charlie. Han arbetade för ett tryckeri. Han hade en söt liten flickvän (båda var små) som tillbringade kvällarna med honom ända in på småtimmarna bakom en låst dörr. De ville gifta sig, men hävdade att de inte hade råd. Det fanns Queenie Chow, en mycket attraktiv ung kinesisk tjej som också studerade vid universitetet. Sedan fanns det en stilig ung norsk kille som studerade juridik, vars namn jag inte kan minnas. Tillsammans med Dave och mig själv utgjorde det "familjen" i huset. Vi var ett blandat gäng, och tillräckligt trevliga för att göra det intressant.

Jag började dejta några tjejer, men var inte tillräckligt erfaren för att känna mig bekväm med dem. Jag hade ingen erfarenhet av dans eftersom detta inte hade varit en del av mennoniternas etik. Jag gick dock på en hel del filmer när jag hade råd. De kostade ungefär 25 cent för en kvällsföreställning, mindre på eftermiddagen. Filmerna gjorde förmodligen det största intrycket på mig, och jag minns flera av de bättre än idag. Några som sticker ut är "Myteri på Bounty" med Charles Laughton och Clark Gable; "Angivaren" med Victor McLaglin; "Lågor i dunklet" med Leslie Howard och Norma Shearer.

Det fanns ytterligare två mennonitkompisar till mig från Herschel som gick på lärarseminariet det året. Deras namn var George B. Wiens och Jakie Elias, och båda hade gått ett år efter mig i gymnasiet, även om båda var två år äldre. När det blev dags för påsklov fick de den briljanta idén att vi skulle ha en riktig fest för att fira slutet på terminens tentor. Så vi sköt alla till

och skaffade en gallon-kruka (den sortens lilla bruna krus som bergsborna använder) med vin och en säck jordnötter. I denna grupp ingick Dave och jag själv, George och Jakie, och tre collegestudenter vid namn Henry Rempel, Ernie Dyck och hans bror, vars namn jag inte minns. De sistnämnda tre var sex eller sju år äldre än jag. Så där satt vi i de tre ungkarlarnas kvava rum (de lagade sin egen mat och lukten hörde till), vi sju som åt jordnötter, drack vin och sjöng ekivoka sånger. Ingen av oss hade särskilt mycket erfarenhet av att dricka. Jag hade smakat en klunk vin eller öl vid sällsynta tillfällen, men jag hade aldrig varit berusad tidigare i mitt liv. Det tog inte särskilt lång tid innan vi alla inte bara var berusade utan stupfulla och klättrade på väggarna. Jake Elias var den förste som däckade. Han kräktes över hela golvet. Vin och jordnötter gick uppenbarligen inte ihop för honom. Dave och jag höll i varandra när vi vimmelkantiga stapplade tillbaka till vårt inackorderingsställe omkring sex kvarter bort. När jag lade mig i sängen (fortfarande påklädd) snurrade rummet runt, runt. Jag var sjuk, sjuk, sjuk hela nästa dag och stannade i sängen. Som tur var var det helg. Jag frågade mig själv – är det här roligt?

Under den sista terminen verkade det som om mina studier äntligen föll på plats. Jag började bli intensivt intresserad och engagerad i antikens historia och började få ett grundligt grepp om hela bilden. Jag presterade utmärkt i kvalitativ och kvantitativ kemi, och fick faktiskt full pott på flera av laboratorietesterna. Jag lärde mig mycket om Goethe, Schiller, Lessing och andra tyska författare som jag aldrig skulle ha lärt känna om jag inte hade läst tyska. I slutproven blev jag godkänd i allt, med blygsamma C och B i betyg.

När allt var över, vad hade jag lärt mig som var av verkligt värde? Svaret, verkade det som för mig då, var inte mycket. Jag kom fram till slutsatsen att humaniora och naturvetenskap var mer eller mindre ett meningslöst slöseri med tid. Jag drog slutsatsen att människorna som läste det varken var lämpade eller utbildade för något specifikt jobb, samtidigt som de, eftersom de var "utbildade", ansåg sig vara för goda för att utföra kroppsarbete. Det var så jag såg på det. Jag bestämde mig för att jag aldrig skulle fortsätta med det mer.

Det fanns några andra saker som jag lärde mig vid den tiden som framstår som viktigare nu i efterhand än vad de gjorde då. Medan jag aldrig var särskilt seriös när det gällde kyrkan och min mennonitiska religion, började det genom studierna av antikens historia, studiet av grekerna, romarna, egyptierna, fenicierna, etc., växa fram en bred helhetsbild i mitt sinne om religion i sig. Jag kom till slutsatsen att den mennonitiska religionen, och i själva verket,

Kristendomen var inte det enda alternativet. Det faktum att det hade funnits hundratals, ja, tusentals andra religioner som kommit och gått tydde på att religion – alla religioner – var mänskliga hopkok, uppfinningar om man så vill, som inte hade mer grund i verkligheten än idén om jultomten. Mina åsikter om himmel och helvete, Gud och Djävulen blev aldrig desamma igen. Jag hade gjort en stor upptäckt, men ägnade den inte mycket mer eftertanke vid den tidpunkten.

Efter att ha skrivit och klarat alla tentor var jag tillbaka på gården i början av maj, tillbaka till samma rutin – plöjning, plantering, vallning av kor, skörd, stackning och tröskning. Visst, tänkte jag, måste det finnas något bättre. Det fanns en annan slutsats jag kom fram till. Jag ville inte bli bonde. Jag var 18 år nu och min pappa närmade sig 60. Han undrade vem som skulle ta över och driva hans gård vidare. Han ville att jag skulle göra det, men han visste att jag aldrig skulle göra det. Han ville också att jag skulle läsa katekesen och döpas i mennonitkyrkan. Detta visste han också att det aldrig skulle ske. När jag hävdade att mennonitreligionen bara var en religion i mängden, inte annorlunda än hundratals andra, svarade han att det må vara sant, men om du kastar din egen religion överbord kommer du att göra detsamma med vilken annan kyrka du än går med i. Jag sa ja, kanske det – jag kanske inte går med i någon kyrka alls. Jag ville inte såra hans känslor genom att berätta hela sanningen för honom.

Vi befann oss fortfarande mitt i depressionen, och jag var tvungen att bestämma mig för var jag passade in. Det verkade dock som om jag inte hade alltför många alternativ. Jag kunde antingen stanna kvar på gården, eller så kunde jag gå på lärarseminariet (Normal School) och bli lärare. Jag hade ingen större önskan att göra läraryrket till mitt livs ambition, men som sagt, mina alternativ var begränsade. Ett år på lärarseminariet och jag var behörig att undervisa. Min pappa gick med på att finansiera mig, även om han klargjorde att det var sista gången. Han önskade att jag skulle stanna på gården och ta över den när han gick i pension. Mina två äldre bröder hade redan egna gårdar.

I slutet av sommaren hade jag bestämt mig. Jag skulle gå på lärarseminariet i Saskatoon och bli lärare. Jag var nu 18 år, fullvuxen och mer världsvan när det gällde både utbildning och stadsliv. Faktum var att jag såg fram emot ett intressant år i Saskatoon med stor förväntan.

Lärarseminariet låg på Avenue A i den norra delen av staden. Jag hade redan tagit kontakt med en fru Trevillo som hade ett inackorderingshem några kvarter söder om Saskatoon Normal School på Avenue A. Jag checkade in hos fru Trevillo och fick snart en rumskamrat också. Hans

namn var Eric Neufeld, en mennonit från Laird, Saskatchewan. Han hade också gått på Rosthern G.E.A. när jag var där 1931-32 och vi hade ganska mycket gemensamt. Saker och ting började mycket bra. Terminen började den 2 september.

Vädret var behagligt långt in i höstmånaderna. Jag hade köpt ett eget tennisracket för 1,50 dollar och återupptog tennisspelet med "mucho gusto". Skolan hade flera banor. Mot slutet av säsongen anordnade skolan en tennisturnering om mästerskapet, en för pojkarna – en annan för flickorna. Jag ställde upp i turneringen och befann mig snart i final. Faktum var att jag i princip hade säkrat mästerskapet, då jag hade min motståndare, vars namn var Cecil Johnson, nere vid matchboll. Jag hade bara en poäng kvar att vinna och mästerskapet var mitt. Sedan hände något. Jag började spela riktigt försiktigt för att vara säker på att vinna den sista poängen. Min överdrivet försiktiga inställning gjorde att jag förlorade nästa poäng, förlorade gamet och slutligen förlorade matchen. Jag lärde mig en viktig läxa, nämligen att för att vinna måste man våga ta risker. Istället för mästare blev jag tvåa. Så mycket för försiktighet. Hur som helst, av en skola på 300 elever kände jag att det inte var så illa att komma på andra plats.

Lärarseminariet (Normal School) var mycket roligare än vad college hade varit året innan. För det första var vi alla i samma båt, hade mer eller mindre samma utbildningsbakgrund, var i ungefär samma åldersgrupp (runt 18-20) och strävade alla efter att bli lärare. Och det fanns gott om flickor, de var dubbelt så många som oss. Dessutom var det mycket umgänge och jag var nu mer mogen. Faktum var att mitt intresse för flickor hade nått en hög nivå.

Det fanns sex klassrum i S.N.S. som vi kallade det. De var betecknade från Sal A till Sal F. Jag gick i Sal C. En trevlig kväll i september anordnade Sal C en korvgrillning som skulle hållas på Saskatchewanflodens skogsklädda stränder. Vi hade en stor lägereld, gott om korv och bröd, och även en laddning marshmallows att grilla. Vi sjöng sånger, varav "There's a Long, Long Trail A-winding" har etsat sig fast i mitt minne. Bland de närvarande flickorna fanns en söt flicka vid namn Victoria Neufeld (ingen släkt med min rumskamrat) som kom från Evesham, Saskatchewan. Hon hade glittrande ögon och den där holländska hyn av "persikor och grädde". Trots att hon hörde till Sal "E" snarare än Sal "C" hade hon på något sätt kommit till festen. Hon hade också en mennonitisk bakgrund och vi fann snabbt varandra. Jag följde henne hem, och vi blev ett par.

för resten av året. Hon bodde hos en skolrektor och bytte barnpassning mot mat och husrum. Allt detta var mycket praktiskt. Närhelst den unge rektorn och hans fru var ute för kvällen, satt hon "barnvakt" och bjöd över mig för att hjälpa till. Vi hade snart en blomstrande romans på gång. Hon var faktiskt den första stadigvarande flickvän av seriös natur som jag hade. Vi var båda 18 år.

Skolan anordnade ständigt evenemang – det var pjäser, musikaler, danser, amatörtävlingar, möten, workshops och idrottsdagar. En av pjäserna vi satte upp före jul var sömngångarscenen ur Shakespeares "MacBeth", där jag spelade läkaren. När skådespelarna introducerades citerade var och en en rad från sin roll. Jag minns min, när jag blickade ut i tomma intet och tyst andades: "Hör! Hon talar!"

Nu några kommentarer om skolans lärarkår. De var trevliga men de var inte de främsta. Rektorn var en viss C. P. Seeley, M.A. Han talade med ett röstläge som påminde om general Douglas MacArthur. Men där upphörde likheten. Hans mest framträdande egenskaper var hans enorma ego och extrema pompösitet. Av den totala lärarkåren på elva personer gillade jag vår musiklärare bäst. Hennes namn var fru Helen D. Sherry, L.T.C.M. Trots att hon var något åt det korpulenta hållet, såg hon ut och sjöng som en sann primadonna i en fin opera. Resten av personalen verkade mer som föredettingar som bara utförde sitt jobb, snarare än den sorten som inspirerade någon till att bli en hängiven lärare, och påminde mig om det gamla ordspråket: "De som kan, gör. De som inte kan, undervisar. De som inte kan undervisa, undervisar lärare."

Allt som allt var det dock ett fantastiskt år. Efter nio månader av socialt umgänge, lärarpraktik och mycket mässande var vi klara. De av oss som tog examen var nu redo att gå ut och stångas med den verkliga världen. Det första vi hade att göra var att hitta ett jobb, en skola att undervisa i.

Milstolpe Tio

Skollärare vid Oskaloosa S.D. #3702

Efter att ha tillbringat ett lyckligt år vid Saskatoon Normal School, var tiden nu inne att ge sig ut i valrörelsen och hitta en skola att undervisa vid. Detta var inte lätt, eftersom det nu var 1937 och depressionen fortfarande låg tung över landet. Jag hade dock inga problem i detta avseende, verkar det som, medan många utexaminerade hade det. Jag gick för att träffa ordföranden i vår kommun, vars namn var Earse Moore, en alltigenom brittisk engelsman som, trots att han var född i Kanada, fortfarande var djupt präglad av en orubblig lojalitet mot Storbritannien och trohet mot kungen, Gud välsigne den lille stackaren. Jag var välkänd i det samhälle där skolan låg och hade det avundsvärda ryktet om att vara det smartaste barnet som någonsin gått på Oskaloosa S.D. #3702, oavsett om det var befogat eller ej. Den manliga läraren det året råkade sluta och det fanns en öppning. Kunde jag få jobbet — eh -- tjänsten?

De tre medlemmarna i skolstyrelsen träffades för att överväga förslaget och kom fram till ett positivt beslut. De var förtjusta över att anställa mig om jag tog jobbet för 50 dollar i månaden. Detta skulle naturligtvis inkludera att utföra vaktmästararbetet — sopa golvet, elda upp i den bukiga kaminen på kalla vintermorgnar och andra detaljer. I paketet ingick också fri bostad i en liten lärarbostad som stod på skolgården. Den hade två små rum — ett sovrum och ett vardagsrum som även fungerade som kök. Den hade naturligtvis ingen inomhus-VVS, men vem hade det på den tiden? För att sockra erbjudandet skulle jag till och med få en löneförhöjning på 5 dollar i månaden det andra året, förutsatt att jag fortfarande var kvar.

Även om 50 dollar i månaden kan verka som en spottstyver idag, var det en ganska hygglig lön för en landsortslärare på den tiden. Ekonomiskt sett var situationen ganska gynnsam för mig. Att ha den lilla tvårumsbostaden att bo i befriade mig från att betala för mat och husrum. Jag lagade min egen mat, det lilla som fanns, och matvaror kostade mig nästan ingenting. Jag bodde bara 4 kilometer från familjegården, och min mor var mer än glad att förse mig med all mjölk, ägg, bröd, kakor och andra godsaker som jag kunde önska mig. Jag sålde snart min gamla cykel med träfälgar för 5,00 dollar och köpte en ny från Eatons katalog för 20,00 dollar (Eatons i Kanada är, eller var, likvärdigt med Sears).

Samhället och till och med barnen var vänliga och mottagliga, och de flesta familjerna var ivriga att bjuda hem mig på middag. Jag var, på ett litet sätt, en kändis, en lokal framgångssaga, en lokal bondpojke som hade utbildat sig över mängden. Saker och ting började ganska bra, även om jag inte hade någon önskan att undervisa, att förbereda lektioner och att blanda mig med den lokala societeten. Det fanns fortfarande familjen Lafayette med sin stora barnaskara en halv mil ner på vägen, och de äldre pojkarna, Glenn, Homer, Earl och till och med Carl, hade för vana att titta förbi på väg från fälten och ägna sig åt vänligt småprat som kunde pågå i timmar. Dessutom fanns det fortfarande fyra av de svarta barnen som nu var mina elever. Men vare sig jag gillade det eller inte, blev jag snart involverad i lärarkonvent, sällskapsdanser och lokala angelägenheter av alla de slag.

Vid den tiden läste jag Dale Carnegies bok "Hur du vinner vänner och påverkar din omgivning." Jag ville vara alla till lags, få alla att tycka om mig och vara "Mr. Nice Guy", eller hur? Jag var inte säker. Jag hade en obehaglig, ambivalent inställning till hela situationen. Jag gillade inte att undervisa, men jag ville ändå göra ett bra jobb. Jag var inte särskilt intresserad av de landsortsbor som utgjorde samhället. De var i stort sett dumma, outbildade, ohyfsade, råa och envisa som åsnor, skvallriga och mycket dömande. Men precis som för en politiker var de mina väljare och jag var tvungen att umgås med dem, mingla med dem och låtsas som om jag var en av dem.

Så jag läste Dale Carnegies bok. Det var ungefär det sämsta jag kunde ha gjort. Precis som Bergspredikan var den fylld av suicidala, självdestruktiva råd. Den sa i praktiken: självklart vill du att alla ska tycka om dig, och för att kunna påverka dem måste du först och främst få dem att gilla dig. Smickra vem som helst och alla du kommer i kontakt med, få dem att känna sig betydelsefulla, prata med dem om de saker som de (inte du) vill prata om, och bry dig aldrig om vad som kan vara av intresse för dig. Med andra ord — ge, ge, ge, och likt Bergspredikan, älska dina fiender och sälj allt du äger. Det var, och är, usla, dumma råd, och eftersom jag var ung (jag var 19), naiv och oerfaren, köpte jag det. Jag försökte särskilt omsätta det i praktiken i min inställning till mina elever.

Så jag fördjupade mig i mina "väljare", och till en början gick allt bra. Alla (ja, praktiskt taget alla, det fanns redan några avundsjuka bråkmakare i buskarna) gillade mig. Jag spelade softball med eleverna. De trängdes i min lärarbostad vid lunchtid, och jag spelade gitarr och vi sjöng sånger. Jag tackade ja till middagsinbjudningar hos varje

familjehem som bjöd in mig, till och med familjen Lafayette som bjöd in mig mer frekvent än någon annan. Jag följde med ett litet gäng i min egen ålder (varav några hade varit mina tidigare skolkamrater i Oskaloosa) på de talrika danserna ute på landsbygden.

Det hade bara gått sex år sedan jag själv var elev i Oskaloosa, och den övre hälften av eleverna var yngre klasskamrater när jag gick i nionde klass 1931. Vissa påminde mig till och med om ett hål i fönsternätet som fortfarande fanns kvar sedan jag hade slungat en sten genom nätet och fönsterrutan för att demonstrera eldkraftens effektivitet med hjälp av en slunga. (Glasrutan hade bytts ut, men inte nätet.) Några av flickorna i de övre klasserna var bara ett eller två år yngre än jag själv och började ge mig långa blickar. Vi var väl alla bara en enda stor lycklig familj, eller hur?

Som man kunde förutse började jag få disciplinära problem. Det fanns två stygga pojkar i nionde klass (som läste på korrespondens) som var särskilt inställda på hyss och bråkmakeri, och innan året var halvvägs var disciplinen ett stort problem i hela skolan. Jag började kasta Dale Carnegie överbord och blev tuff. Jag använde remmen på några av dem. Innan året var slut hade jag ett rejält slagsmål med de två största pojkarna. Jag relegerade en av dem. Jag var glad när året var slut. Jag hatade att undervisa och låg i fejd med både skolbarnen och det omgivande samhället. Det är ett under att jag inte slutade eller fick sparken. Men ingetdera hände och jag härdade ut i ytterligare ett år.

Det var sommaren 1938, ett intressant och betydelsefullt år för mig. Överraskande nog hade jag sparat mer än hälften av de 500 dollar jag hade tjänat under det föregående året. Eftersom vi var tvungna att gå ytterligare kurser i pedagogik för att säkra våra lärarexamen, bestämde jag mig för att gå en sexveckors sommarkurs vid University of Saskatchewan. Jag valde barnpsykologi, av alla ting, i hopp om att fortfarande kunna knäcka koden till vad som fick de där små glinen att fungera.

Den sommaren var en behaglig och äventyrlig paus från det föregående läsåret. Jag checkade in på fru Trevillos inackorderingshem igen, där jag hade bott medan jag gick på lärarseminariet drygt ett år tidigare. Jag fick sällskap av mina gamla polare, Jake Elias och George Wiens, som hade varit mina kumpaner när vi hade den där berusade festen efter påskproven för lite drygt ett år sedan. Till denna gemytliga grupp på inackorderingshemmet anslöt sig några andra lärarkollegor som också läste vidare

kurser. Vi dejtade mycket och alla hade väldigt roligt. Det är en av de lyckligare somrarna i mitt liv.

Jag var 20. Fram till dess hade mitt intresse för politik varit praktiskt taget obefintligt. Men Adolf Hitler började föra ett herrans liv i Europa och jag, tillsammans med resten av världen, började lägga märke till det. I april 1938 hade han framgångsrikt genomfört Anschluss, eller annekteringen av Österrike till Tyskland, till sina tyska landsmäns överväldigande bifall på båda sidor om gränsen. Mussolini var också på krigsstigen och hade inte bara invaderat Etiopien utan höll även bombastiska tal som utmanade demokratierna. Vid den här tiden började jag läsa Hitlers "Mein Kampf" på tyska. Den hade funnits i vårt hus i åratal, men fram till nu hade jag visat lite intresse för den.

Händelserna i Europa och läsningen av "Mein Kampf" hade ett stort inflytande på min totala "Weltanschauung" och filosofiska syn på livet som helhet. Det kom inte plötsligt, utan det växte fram allt eftersom tiden gick, och i efterhand, även om jag inte hade den blekaste aning om det då, lade det grunden för den Kreativitetsfilosofi som skulle utvecklas i mitt sinne trettio år senare.

Men för att återgå till 1938. Jag återupptog det andra året som lärare med en bister föresats att avsluta året och återuppta mina studier inom något annat yrke. Jag hade aldrig övervägt att göra läraryrket till mitt livsverk, utan betraktade det endast som en praktisk språngbräda till nästa fas, vad den än må vara. Jag övervägde två alternativ: antingen skulle jag läsa juridik, eller så skulle jag bli ingenjör, vilken sort hade jag inte bestämt. För att förbereda mig för juridiken började jag läsa latin på korrespondens, eftersom det skulle vara en förutsättning.

Det andra skolåret var en påfrestning. Jag drog mig ur så många sociala aktiviteter som möjligt, och beslutade till och med att ställa in årets julkonsert, en aktivitet som var ett sedvanligt måste, och som jag antar att varje lärare hade anordnat sedan Oskaloosa SD #3702 grundades. Det föll inte heller i god jord hos föräldrarna eller samhället, men jag brydde mig inte längre vid den tidpunkten. Åt helvete med dem. Jag blev mer och mer intresserad av min framtid och av Tysklands och Adolf Hitlers framtid. Vid läsårets slut hade jag bestämt mig för vad jag ville göra. Jag ville leva i ett föryngrat Tyskland, bland kreativa och dynamiska människor av mitt eget slag. Jag bestämde mig för ingenjörsvetenskap och skulle studera vid det sägenomspunna och traditionsrika universitetet i Heidelberg. Jag vidtog förberedelser för att genomföra den stora flytten.

Sommaren 1939 hade jag sparat ihop omkring sex- eller sjuhundra dollar, en ansenlig summa för mig på den tiden. Jag ansökte om pass, visum och andra handlingar för att flytta till Tyskland. Jag skrev till de tyska myndigheterna om Heidelberg och andra frågor, och fann att de välkomnade människor av tysk härkomst att återvända till fäderneslandet. Faktum var att alla pengar man tog med sig skulle förstärkas genom särskilda privilegier, utöver den vanliga växelkursen.

Allt verkade mycket gynnsamt och uppmuntrande. Det fanns flera andra mennoniter runt Herschel som funderade på att flytta till Tyskland, eller som redan hade gjort det. Bland de senare fanns en känd mennonitisk författare vid namn Georg Toews och hans familj. Bland de förra fanns min svåger, Peter Plett, som var gift med min syster Sarah. Den fortsatta konflikten i Tjeckoslovakien under våren 1939 och de förestående fientligheterna med Polen hettade ytterligare upp den politiska polariseringen mellan vissa av oss mennoniter och vissa av de pro-brittiskt sinnade kanadensarna, särskilt de i Canadian Legion, veteraner från första världskriget.

Innan mitt läsår var slut i slutet av juni 1939, beslutade den brittiska regeringen, i ett skickligt stycke uppviglande propaganda, att använda sin kung och drottning som ett politiskt knep och skicka dem på en turné genom Kanada för att väcka den politiska och patriotiska ivern hos sina kanadensiska "undersåtar", undersåtar till den brittiske kungen, en situation som det amerikanska folket revolterade mot, kämpade mot och befriade sig från 1776.

Den judiska propagandamaskinen piskade upp krigsfebern till en hög nivå under den sommaren, inte bara i Kanada, utan i hela världen. Å andra sidan, trots ett enormt underläge, eftersom den överväldigande massan av världens propagandamaskineri var i judiska händer, gjorde Tyskland vad det kunde för att hejda den våldsamma spärrelden mot landet. Vi fick begagnade tyska tidningar skickade direkt till oss (med vårt medgivande) av några privata sponsorer i Tyskland för att få deras sida av saken. "Deras sida" lät ganska bra för mig och för många andra mennoniter runt Herschel, och det var denna information som gjorde mig uppmärksam på det judiska hotet och dess världsomspännande maktens tentakler. Även om inte alla mennoniter kände så, gjorde de flesta det, och det fanns en stark politisk polarisering av känslor. Några av våra tidigare engelsktalande vänner började kalla oss nazister.

När kung Georg VI och drottning Elizabeth gjorde sin mycket upphaussade stora politiska turné genom Kanada i slutet av maj och början av juni 1939, pågick fortfarande skolterminen. Varje skola och varje skolbarn uppmanades eftertryckligt att åka och träffa kungen och drottningen vid en av deras utsedda anhaltspunkter. Vår närmaste "anhaltspunkt" på deras resplan var Saskatoon, ungefär 16 mil bort. Trots alla typer av påtryckningar vägrade jag att åka, och jag gjorde inte heller några arrangemang för att skicka våra barn från skolan till denna politiska charad. Faktum var att jag under en tid hade sagt till kanadensarna att de var skyldiga Storbritannien mindre än ingenting, att Storbritannien hade mjölkat dem i århundraden. Jag hävdade vidare att vi skulle ha det betydligt bättre om vi gjorde oss fria från Storbritannien och förenade oss med vår naturliga geografiska enhet, nämligen Amerikas förenta stater. (Jag fortsatte att inta den ståndpunkten under de följande sex krigsåren.) Veteranorganisationer och andra påtryckningsgrupper ordnade transport åt barnen trots mitt motstånd, och jag kunde inte ha brytt mig mindre. Detta gjorde mig naturligtvis inte populär hos skolstyrelsen eller mina tidigare väljare, men eftersom läsåret ändå nästan var slut, brydde jag mig inte ett dugg.

Skolstyrelsen skickade mig mitt uppsägningsbesked som förväntat, och det blev slutet på min erfarenhet som lärare, vilket jag var glad över. Jag hade ingen avsikt att undervisa ännu ett år under några som helst villkor. Jag började sälja mina få personliga tillhörigheter, min cykel för 17 dollar, min gitarr för 7 dollar. Jag hade siktat på slutet av oktober som avresedatum. Jag började ordna upp mina personliga angelägenheter och såg fram emot Heidelberg, mot ingenjörskonst och ett nytt Tyskland.

Kriget bryter ut: Jag väljer ingenjörskonst

Under sommaren 1939 började den politiska situationen i Europa hettas upp snabbt. Efter Hitlers invasion av Tjeckoslovakien hade de så kallade "demokratierna", som stod under den judiska maktstrukturens järngrepp, uppenbarligen beslutat att Tyskland måste krossas, måste förintas till varje pris. Jag var inte helt ovetande den sommaren om att krig kunde följa, men liksom alla andra hade jag ingen kristallkula för att förutsäga om det skulle komma, och i så fall när, eller var, eller hur, eller vad dess utgång skulle kunna bli. Den nationalsocialistiska idén spreds snabbt till andra länder. Mussolini hade lett Italien ut ur det kommunistiska träsket redan flera år före Hitler, och stod stadigt på Tysklands sida. I Storbritannien ledde Oswald Mosley "Svartskjortorna". I Amerika främjade sådana ståndaktiga hjältar som Charles Lindberg, Eddie Rickenbacker och andra partiet "America First" och försökte avvärja all amerikansk inblandning i ett europeiskt krig. Samtidigt var "Silverskjortorna" aktiva i både Kanada och USA. I Rumänien ledde Ian Antonescu det mäktiga Järngardet. Andra länder som Frankrike, Holland, Sverige, Norge och till och med flera av de sydamerikanska länderna hade begynnande motsvarigheter som spirade och växte. Vem vet? Kanske kunde nationalsocialismen ta över världen utan att någonsin gå i krig, precis som de hade gjort inom själva Tyskland.

Tyskarna i Kanada hade under många år firat *Deutscher Tag* (Tyska dagen) som ett sätt att uttrycka sina rötter och som en uppskattning av sitt tyska arv. Vissa av mennoniterna hade besökt dessa under ett antal år, men det var inte förrän sommaren 1939 som jag entusiastiskt deltog i detta firande i Saskatoon. Jag minns det tydligt, trots att jag redan hade druckit några öl. Det hölls i en stor lokal i centrum, och det var en ganska stor publik. De kanadensiska myndigheterna stod redo och "övervakade". De hade förbjudit att bilder på Adolf Hitler visades vid mötet, och hans namn fick inte ens nämnas. Icke desto mindre minns jag att flera eldiga tal hölls, de röd-vit-svarta hakkorsflaggorna hängde vertikalt i bakgrunden på scenen, och många sporadiska Heil Hitler

hälsningar gavs upprepade gånger och entusiastiskt. Jag njöt till fullo av den medryckande sammankomsten. Det verkade ytterligare polarisera min hängivenhet att sopa bort det ruttna gamla judiska systemet och bygga en hälsosam Ny Ordning över hela världen. Vad som än hände ville jag vara en del av det.

Jag hade redan ansökt om visum, pass och skrivit till Norddeutscher Lloyd för en ångbåtsbiljett, och höll på med alla förberedelser för den stora flytten. När augusti närmade sig gjorde jag det vanliga — satte upp skylar, körde självbindaren, för att tjäna några extra slantar. En dag, den 1 september för att vara exakt, när jag kom hem klockan sex efter att ha arbetat på fältet, berättade min bror Kornie nyheten för mig att krig hade förklarats och att jag troligen inte skulle åka till Tyskland.

Så alla mina planer krossades, eller åtminstone fördröjdes tillfälligt. Jag var tvungen att revidera min strategi. Jag kunde nu inte ta mig till Tyskland även om jag ville. Vad skulle jag göra? Tja, först skulle jag vänta och se hur händelserna utvecklades.

Händelserna utvecklades snabbt, som hela världen nu vet. Efter några dagar kastade sig England och Frankrike in i striden och förklarade krig mot Tyskland under den bedrägliga förevändningen att "rädda" Polen, för kommunismen, uppenbarligen. Några dagar senare beslutade det gamla goda Kanada, som den trogna hantlangare åt England som landet alltid varit, att man måste stå vid det gamla goda "moderlandets" sida och stödja England, trots att franska Quebec och de flesta andra nationaliteter var emot krig. Till och med de flesta av anglosaxisk härkomst, särskilt irländarna, var förmodligen emot krig, om de hade fått rösta om det. Men naturligtvis, som alltid i en "demokrati", får folket aldrig rösta i de viktiga, meningsfulla frågorna, bara om sådana trivialiteter som vilken judisk hantlangare som ska placeras i fronten härnäst. Det vore skrattretande om det inte vore så tragiskt att i efterhand observera hur försiktigt och i smyg den kanadensiska regeringen lät sitt folk glida in i en stor världsomspännande konflikt med enorma konsekvenser som var oåterkalleliga och oåterkalleliga. Parlamentet röstade igenom en "initial" summa, ynka 100 000 dollar, för att "stödja" Storbritannien i dess krig mot Tyskland. När vi tänker på de miljarder och åter miljarder som Kanada senare spenderade direkt på kriget, och direkt och indirekt subventionerade och stödde Storbritannien innan det var över, och de tusentals som dödades i själva kriget, verkar denna initiala obetydliga summa för att sugas in i kriget som den ultimata övningen i hyckleri och svek.

Hur som helst, kriget var nu en verklighet och jag var tvungen att ändra mina planer. Jag bestämde mig för att jag skulle studera till ingenjör här i Kanada och sedan fortsätta antingen mina studier eller min karriär

inom ingenjörsvetenskap i Tyskland när kriget var slut. Återigen hade jag ingen kristallkula med vilken jag kunde förutsäga kommande händelser, men med den blixtkrigstaktik som uppvisats i Polen, skulle det kanske vara över på ett år eller två, och jag var övertygad om att Tyskland under Adolf Hitlers överlägsna ledning denna gång skulle stå som segrare. Jag skulle ännu flytta till mina idealers Tyskland och hjälpa till att bygga den Nya Ordningen. Jag bestämde mig för att jag under tiden skulle skriva in mig vid University of Saskatchewan och påbörja min ingenjörskarriär.

Efter en hård månad med kärvning och tröskning, och efter att ha tjänat hundra extra spänn, var jag redo att ge mig av. Den 24 september körde min bror Henry mig till den lilla CNR-stationen i Fiske och jag steg på tåget till Saskatoon. Jag ordnade inackordering hos familjen Henry Dyck, som också var mennoniter. Hyresvärdens bror, Ed, hade varit en skolkamrat till mig vid Rosthern G.E.A. (han gick då i nionde klass) och en annan bror, Bill, studerade nu också till ingenjör vid U. of S.

Jag skrev in mig på fem ämnen och tog mig an studierna med kraft och entusiasm. Jag gillade det jag studerade och jag ville göra bra ifrån mig. Till skillnad från det första året på Arts & Science fyra år tidigare, hade jag inga särskilda problem med mina ämnen.

Till min förvåning fann jag att det fanns tre andra Klassen, alla mennoniter men inte släkt, i första året på ingenjörsutbildningen. Den förste var en ung man vid namn Harold Klassen, som var en trevlig prick, men som inte hade några speciella meriter som utmärkte honom. Den andre var en ung kille vid namn Jake. Han var en briljant student, 18 år gammal, och han var djupt hängiven sina studier. Fyra år senare skulle han vinna Governor General's Gold Medal, ett mycket prestigefyllt pris som ges till den student i hela universitetet som anses ha haft de bästa betygen under hela sin studietid fram till examen.

Den tredje medlemmen i klanen var en man på 29 år vid namn Henry Klassen, som jag också hade känt vid Rosthern G.E.A. åtta år tidigare. Han var ingen framstående student, men han var en bildad man, ståtlig och tystlåten, som sökte sin nisch i livet och försökte försörja sig. Han hade en vacker, välskolad barytonröst, och han skulle ha älskat att göra professionell sång till sin karriär, men möjligheterna inom det fältet undgick honom. Hur som helst fann vi varandra, och efter att ha bott hos Dycks i en månad bestämde jag mig för att jag behövde ett miljöombyte. Henry och jag kom överens om att dela rum och hittade snart ett trevligt rum med mat hos en familj vid namn Bowers. De var ett fint engelskt par.

som hade den tragiska olyckan att behöva ta hand om en tio år gammal idiot till son.

Under tiden spred sig kriget i Europa, och jag följde dess framfart med intresse och spänning. På detta inackorderingsställe bodde också en ung advokat, en ungkarl vid namn Ted Nieman. Vi brukar vanligtvis lyssna på kvällsnyheterna på radion. Många är de gånger vi var uppslukade av livliga och ibland hetsiga diskussioner om de historiska händelser som utspelade sig, såsom jakten på Graf Spee och dess dramatiska sänkning vid floden Plattes mynning utanför Sydamerikas kust. (17 december 1939)

Under tiden, som fritidsaktiviteter, började jag med boxning på Varsity-gymmet, en kurs jag följde med entusiasm under de kommande två åren, och även några lektioner i brottning, som jag inte fortsatte med särskilt länge. Jag tog också simlektioner i Varsity-poolen och simmade regelbundet varje vecka. Jag såg ett antal bra filmer och tog ibland med mig en flickvän. Men min mest passionerade flamma vid den tiden var en livlig mennonitflicka vid namn Lily Zacharias, från Fiske, som jag hade träffat mycket under det senaste året medan jag undervisade i skolan. Av flera skäl kom hon till Saskatoon då och då, och när hon gjorde det hade vi alltid en mycket lycklig återförening.

Det var vid denna tid som jag också påbörjade ett program med att läsa en serie betydande böcker. En av de böcker som jag lånade på biblioteket och läste i början av oktober var Emil Ludwigs "Napoleon". Hans liv och karriär gjorde ett stort intryck på mig vid den tiden, och jag likställde Hitler och Napoleon som två stora och framstående gestalter i historien. Jag kan säga, i efterhand, att sedan dess har min aktning för Napoleon minskat och den för Hitler har ökat, och jag betraktar för närvarande Napoleon som en stor katastrof som drabbade den vita rasen. Även om han utan tvekan var ett dynamiskt militärt geni av första ordningen och orsakade stor uppståndelse i världshistorien, tjänade hans tjugo år av krigföring och 40 slag den vita rasen illa. Dessa krig dödade miljontals av Europas finaste manfolk i deras krafts dagar och sänkte därmed avsevärt kvaliteten på Europas genpool. Det mest tragiska offret för detta beklagliga massmord på vita män som dödade vita män var den franska nationen själv. Detta, efter den massiva åderlåtningen under den franska revolutionen, lämnade Frankrike, som hade varit en stormakt i tusen år, nu och för alltid som en andra klassens nation. För detta kan vi anklaga judarna, som utgjorde kärnan i jakobinernas medlemskap och var de främsta organisatörerna och anstiftarna till den franska

Revolution. Historien kommer att visa att jakobinerna var föregångarna till den judiska kommunismen, en kraft som Hitler var tvungen att hantera mer än ett sekel efter Napoleon, och som fortfarande är en judisk cancer i detta klots ansikte.

Hur som helst var det vid denna tid, även om jag inte insåg det då, som jag började bli en filosof och började formulera en meningsfull *Weltanschauung*. Under denna period började jag föra en inbunden blågrön anteckningsbok, i vilken jag då och då skrev ner slumpmässiga intryck av vad som pågick och vad jag tänkte. Detta gjorde jag under en period av två år, och lyckligtvis har boken överlevt till denna dag. Vintern 1940, när jag var 22 år, skrev jag in följande observationer i min blågröna anteckningsbok.

Onsdagen den 6 mars 1940. Under hösten 1939 läste jag Napoleon, av Emil Ludwig, genom vilken jag utvecklade ett intensivt intresse och beundran för mannen. I hans livshistoria fann jag ett uttryck för några av mina egna idéer och fick också en ny utblick och Weltanschauung. Jag tror att för att få ut det mesta av livet måste en person arbeta hårt, snabbt och hela tiden. Ett försagt, avskilt liv är värre än inget liv alls — "att ha passerat genom denna värld och inte ens ha lämnat ett märke efter sig." Därför är det bättre att riskera livet för att nå något värdefullt mål än att noggrant bevara det och ingenting vinna. Detta visas av Hitlers personlighet och ännu mer av Mussolinis. Att utföra arbete med maximal hastighet och när man gör det, ägna all energi enbart åt det.

Hemligheten med gott tänkande är att koncentrera sig helt på det aktuella problemet och glömma alla andra — stänga dem ute — de kan på långt när bäst lösas genom att ta en bestämd annan tid för att lösa dem för sig själva. Att tänka och planera mycket hela tiden, inklusive fritid, för när allt kommer omkring kostar tänkande ingenting och skadar ingen och är inte obehagligt, och ändå är det det grundläggande ursprunget till och orsaken till all framgång i arbete. Vid lösandet av ett problem och planering är "hur och varför" mycket viktiga och måste förstås. Detaljer är mycket viktiga och framgången eller misslyckandet för ett stort företag kan vila på framgången eller misslyckandet för en liten detalj. En briljant plan består nödvändigtvis av ett stort antal noggrant utarbetade detaljer, och inte bara några få "briljanta" idéer. Därför, för att genomföra en briljant plan eller ett program, kommer arbetet bakom det att avgöra dess framgång. Låt aldrig ditt sinne gå på tomgång — ha det igång som en elektrisk motor på full fart. Vid utarbetandet av detaljer,

vara vacklande, sök efter en mängd olika idéer och plocka ut och välj de som är mest lämpliga. Försök att tänka ut alla möjligheter i varje enskilt fall och precis vad du skulle göra för varje möjlighet, så att du är redo för omedelbar handling när det väl sker. Handla alltid som om du vore säker på dig själv när du är tillsammans med människor, även när du inte är det. Det är bättre att vara säker på sig själv och göra ett misstag än att inte vara säker på sig själv och göra ett misstag. Det är bättre att ge ett felaktigt svar än inget svar alls på grund av rädsla för att ge fel svar. Ta chanser och planera vilka åtgärder du kan vidta ifall din chansning misslyckas. (Från Hitler.) Låt aldrig motgångar eller smärta skrämma dig från ett företag. De kommer att göra dig gott. Om det är något jag vill göra och är rädd för att göra det, måste jag göra det omedelbart. Det är alltid klokare och lättare att göra det omedelbart än att skjuta upp det och vänta i ovisshet. Ha en stark vilja och beslutsamhet och betrakta andra människors önskemål som hinder utan värde. Bedöm allt efter dess relativa värde och övervärdera på inga villkor den allmänna opinionen och konventioner. De är hämmande för handling och framgång. Lyssna dock på andra människors idéer, för de är ofta material som man kan dra klok nytta av. Betrakta livet inte som en avlägsen framtid utan som en snabbt förbipasserande föreställning av idag, ur vilken du ska gripa din fulla del. När du talar måste du tänka intensivt, göra det livfullt, tänka snabbt på de mest lämpliga orden för att uttrycka dina idéer. Tala som om du vore djupt övertygad om att det du säger är absolut rätt och att du tar för givet att personen som lyssnar tror på dig. Låt dig dock inte luras, utan behåll i ditt eget omdöme huruvida han tror på dig eller ej. Uttalet är viktigt. Få mycket rörelse i dina läppar, tala så tydligt som möjligt, aldrig för tyst eller blygt, och gör bästa möjliga bruk av din röst. I en argumentation är bluff värdefullt. Vänd debatten till områden som din motståndare vet lite om och tala sedan som om du vore en auktoritet på området, även om du inte är det. Det kommer att få motståndaren att känna sig okunnig. Om det är nödvändigt att använda våld, besluta snabbt om du ska använda det eller inte. Om du gör det, använd rikligt med våld för att genomföra ditt mål omedelbart. Om du inte gör det, led bort tvisten så att det verkar som om den aldrig var nära en avgörande konfrontation. Använd våld i de flesta fall. Vissa av dessa idéer fick jag från Napoleon, vissa från Hitler, vissa från Mussolini och vissa kom jag fram till själv.

* * * * *

Nästa dag var jag inblandad i en mindre incident som jag uppenbarligen ansåg vara av viss betydelse. Jag gjorde följande anteckning.

Torsdag 7 mars 1940. Idag kom tredjeårsingenjörer in i ritningslabbet, omringade och övermannade mig och försökte raka av min mustasch. De hade en kamera där för att fotografera scenen. Jag gjorde hårt motstånd – slogs, sparkade och förbannade dem. Förstaårselever kom snabbt fram för att titta på. Jag skrek åt dem (mellan svordomarna) att de skulle klå upp de här typerna. De (särskilt Smith) rusade in och tredjeårskillarna fick kalla fötter och gav upp utan att ha klippt ett enda hårstrå. Så fort jag var loss slog jag till en kille. De lunkade sedan iväg. Mina byxor hade slitits sönder i kampen. Dennis Herring och jag gick ner för att kräva ersättning för skadorna. Hälften av killarna från ingenjörslabbet (mestadels förstaårselever) följde med. Vi gick in i deras labb och krävde reparation av skadan. De (tredjeårseleverna) samlade snabbt ihop pengar och sa att de skulle betala resten av räkningen. De hade faktiskt lyckats klippa mustaschen på en kille i tredje årskursen. Vi förstaårselever var ledsna över att ett allmänt slagsmål inte hade brutit ut.

* * * * *

Runt slutet av februari berättade fru Bowers, hyresvärdinnan, för oss alla att de skulle bli tvungna att stänga sitt inackorderingshem, eftersom de inte kunde få ekonomin att gå ihop. Hon skulle förmodligen åka till Vancouver, B.C., där hon hade erbjudits ett jobb. Jag tyckte mycket synd om familjen Bowers. Den mest tragiska bördan i deras familj var det faktum att de var tvungna att ta hand om en tioårig son som var en fullständig idiot. Jag kommer inte ihåg så tydligt längre hur herr och fru Bowers såg ut, men jag kommer aldrig att glömma den där plågade, idiotiska blicken i pojkens ansikte. Denna erfarenhet klargjorde för mig tragedin i att ha defekta och/eller missbildade barn, inte bara för barnet självt, utan vilken börda och vilket elände de oavsiktligt lägger på resten av familjen. Det väckte också frågan i mitt sinne – vad är egentligen poängen med att hålla sådana människor vid liv?

Henry och jag gick och letade efter ett nytt ställe att bo på. Jag fann en plats hos familjen Schmidt, inte alltför långt från universitetet. Henry tyckte inte att det var lämpligt och vi gick skilda vägar. Familjen Schmidt var en trevlig holländsk familj,

och hade två vackra blonda döttrar, Alvina, 16, och Verna, 19. Av de två var Alvina mer intelligent och Verna hade den bättre figuren och såg bättre ut. Båda hade den där persiko-och-grädde-hy som holländska flickor är kända för. Jag stannade hos familjen Schmidt i flera månader efter terminens slut. Efter ett tag utvecklade Verna och jag en ganska nära relation.

Slutet av april kom och därmed terminens slut. Jag skrev mina tentor och eftersom jag hade ansträngt mig särskilt för att prestera väl under året fick jag högsta betyg, "A", i alla ämnen. Men under ungefär en månad före årets slut fanns det ett annat stort bekymmer som behövde hanteras, och det var frågan om att få tag på något slags jobb under sommaren för att tjäna några extra slantar.

Milstolpe tolv

Sommar i Saskatoon och andra året på ingenjörsutbildningen

I slutet av april 1940 hade kriget pågått i ungefär åtta månader, men detta återspeglades väldigt lite på arbetsmarknaden och depressionen var fortfarande kvar hos oss. Under en månad eller två före terminens slut började jag spana efter ett jobb, vilket jobb som helst. Jag skickade in ett stort antal ansökningar. Jag kontaktade en av mina professorer för ett jobb med elektriskt linjearbete. Jag ringde till Saskatoons kommunala kraftverk. Jag gick till tidningen (Saskatoon Star-Phoenix) för att se om jag kunde arbeta vid tryckpressarna. Jag ringde till telefonbolaget. Jag sökte ett jobb som biträde hos det gigantiska Hudson's Bay Co. Jag gick till radiostationen CFQC (Saskatoon), även till CBK i Watrous, Saskatchewan. Slutligen, på väg ner till Streb Electric, som verkade erbjuda mig en god framtidsutsikt, stannade jag till vid Davies Electric, och ägaren, herr Davies, erbjöd mig ett jobb som elektrikerlärling för 25 cent i timmen, nio timmar om dagen. Jag tackade ja och var omedelbart igång.

Nu kan 2,25 dollar för en niodagars arbetsdag verka som småpotatis med dagens mått mätt, men det var en lön man kunde leva på på den tiden och jag hade inga klagomål. Mitt uppehälle och rum hos familjen Schmidt kostade 20 eller 25 dollar i månaden, och detta inkluderade en lunchlåda under arbetet. Jag klarade mig själv, överlevde och sparade till och med några slantar.

Arbetet vid Davies Electric bestod mestadels av husinstallationer, eller elektriska installationer i fabriker, omlindning av motorer och annat allmänt elarbete. Ett större jobb vi arbetade med var elinstallationen i ett slakteri på västra sidan av staden som höll på att byggas upp helt och hållet inom ruinerna av en tidigare tegelbyggnad. Den nya ägaren var en förmögen ungersk jude som uppenbarligen hade flytt från Europa innan kriget började och avvikit med allt byte han hade.

Under tiden höll jag utkik efter ett bättre jobb och jag fick snart tag på ett. Den 3 juli började jag arbeta hos Saskatoon General Electric. Detta företag var också i elinstallationsbranschen och hade fått ett stort kontrakt för att installera el i ett antal nya hangarer som det kanadensiska flygvapnet lät bygga i den norra delen av Saskatoon. Lönen här var 40 cent i timmen, en ökning med 60 % jämfört med vad jag hade

fått hos Davies Electric. Det här jobbet varade i en och en halv månad.

Jag åkte tillbaka till Herschel den 19 augusti och arbetade återigen med att trava kärvar, köra självbindaren och ingå i trösklaget. Lönerna var nu lite bättre – $3,50–$4,00 om dagen.

Söndagen den 29 september fick jag skjuts med en bonde vid namn Ogle som skulle in till Saskatoon med sin lastbil. Jag kom tillbaka till Schmidts klockan 11:30 och var åter i det gamla inackorderingshemmet. Nästa dag skrev jag in mig vid universitetet igen för mitt andra år på ingenjörsutbildningen, och läste fysik 13, geologi 2, termodynamik 11, lantmäteri, tillämpad mekanik och hydraulik. Jag tog även värvning i C.O.T.C. (Canadian Officers' Training Corps) och placerades i H-kompaniet, andra plutonen.

I slutet av oktober bjöd Abe Thiessen, en blond kille i min ålder som gick första året på ingenjörsutbildningen, in mig att dela rum med honom i ett inackorderingshem som ägdes av en viss fröken Adams. Hyran var $20,00 i månaden, lite mindre än vad den hade varit hos Schmidts, men det fanns en extra lockelse. Fröken Adams hade en liten "ballsal" där hennes syster, fru Adams, gav danslektioner. Egentligen var ballsalen ett tidigare vardagsrum med ett polerat parkettgolv. Tyvärr var jag, till skillnad från Fred Astaire, inte "född till att dansa", och jag kände att några professionella lektioner var precis vad jag behövde för att åtgärda mina terpsichoreanska brister och förbättra mitt sociala uppträdande. Så jag flyttade in med Abe Thiessen som rumskamrat. Snart fick jag lära mig skillnaden mellan en foxtrot och en tango, en vals och en polka. Men lektioner eller ej, någon Fred Astaire blev jag inte, och dans blev aldrig en av mina mer framstående sociala talanger. För lite, för sent.

Adams ballsal hade en annan stor fördel. Den julen åkte jag inte hem, utan köpte mig istället en uppsättning boxningshandskar som kostade mig $6,95. Under detta andra år fortsatte jag att ta boxningslektioner i universitetets gym, och jag fick mer kraft i slagen. Förutom mig själv bodde det fyra andra unga killar i familjen Adams inackorderingshem. Det var Abe, som redan nämnts, Calvin Wight, en begåvad ingenjörsstudent, en stilig ung kille vid namn Morley, och så fanns det en lantis vid namn Mort som vi kallade Mortimer Snerd, efter Charlie McCarthys följeslagare. Vi var alla intresserade av dans och även av boxning. De andra killarna sköt till 50 cent var för att hjälpa till att täcka mina kostnader för handskarna, och snart efter jul anordnade vi regelbundna boxningsmatcher i fröken Adams "ballsal", det vill säga när hon inte använde den för danslektioner. Boende på inackorderingshemmet var också...

huset var en ung gift man vid namn Gilbert, som var en expertboxare, faktiskt semiprofessionell. Han gav oss värdefulla tips då och då, men var inte en regelbunden deltagare i våra "matcher". Han var helt enkelt i en annan klass än vi.

* * * * *

På nyårsdagen 1941 gjorde jag följande anteckning i min lilla blågröna bok, en anteckning som återspeglade min filosofiska syn vid den tiden, men inte nödvändigtvis den jag har idag.

Onsdagen den 1 januari 1941. Ännu ett år förbi och ett nytt som börjar. Fastän jag är ung, hatar jag att känna att åren glider iväg — har känt så i åtta år. Jag känner mig säker på att detta nya år 1941 kommer att se enorma förändringar i världshistorien och även i mitt eget liv. Detta år kommer att se slutet på kriget med en tysk seger. Det kommer också att se mig på en annan kontinent.

Mitt intryck av mitt inackorderingshem. Som helhet är jag mer nöjd än jag förväntat mig. Maten är, för vad det är värt, bara medelmåttig, men människorna är toppen. Min rumskamrat Abe Thiessen och jag kommer bra överens. Fastän han inte har samma intellektuella syn och ambitioner som jag, är vi helt överens när det gäller religion och moral, det vill säga i den totala avsaknaden av båda. Vi är båda helt övertygade om att religion är en fars, ett människoskapat sätt att utöva dyrkan till förmån för att ära den människa som utsett sig själv till föremål för dyrkan. Vad gäller moral har vi båda ett stort förakt för konventioner och att förnuftet bör vara den avgörande faktorn för våra handlingar — inte föråldrade, omoderna konventioner. Jag tror inte att jag någonsin kommer att ändra dessa grundläggande idéer som jag har haft i två eller tre år, utan att jag förmodligen bara kommer att modifiera dem under senare år. Jag tror att världen i stort under inflytande av totalitarianism kommer att se drastiska förändringar i de senaste århundradenas konventioner, och att religionen (kristendomen) kommer att avslöjas som spridandet av en stor idé av utan tvekan en stor man, men fortfarande en fars såvitt det utlovade livet efter detta anbelangar.

Vad jag lärde mig om tentorna — Först och främst, plugga som besatt minst en månad före tentan — det lönar sig väl — särskilt de sista dagarna. Även om det blir mycket enformigt, arbeta hårt. Var aldrig för säker på att

vissa delar av kursen som inte betonats i klassen kommer inte att komma på tentan. Ett exempel på detta är matematikprovet. Lämna därför inte ute någonting. Var aldrig för säker på ett ämne och försumma därmed att studera det. Ett exempel på detta är Fysik 13 där jag fick ett "C" istället för det "A" jag skulle ha fått om jag inte hade försummat att studera det under hela terminen. Ta aldrig för givet i början av provet att du har gott om tid på dig att bli klar och därför inte behöver skynda dig. Exempel på detta är proven i Termodynamik och Tillämpad mekanik. Kör på för fullt vad du är värd och använd sedan all resterande tillgänglig tid till att gå igenom och kontrollera provet – något som jag vanligtvis var för lat för att göra. Kontrollera och kontrollera igen – det är väl värt den lilla extra energin jämfört med den tid och ansträngning som lagts ner under året på förberedelser i ämnet.

Jag har varit på det här inackorderingshemmet i två månader och är glad att jag har flyttat. För det första är Mrs. Adams en hyvens gammal dam. Även om hennes liv och moral är långt ifrån ett söndagsskoleexempel, är hon fin att komma överens med och verkligen en sympatisk själ. Detta tjänar bara till att bekräfta min idé om att en person kan ha en fin karaktär trots att de helt saknar religion och moral. En viktig sak som jag har vunnit på det här stället är möjligheten att lära mig dansa och jag har gjort det mesta av det. Under dessa två månader har jag lärt mig foxtrot, vändningar i foxtrot, flea-hop, schottis, långsam vals med snabba snurrar, tango, fransk menuett, Blues, liksom shag, och variationer i foxtrot, som i en "Gammal holländsk trädgård". Tack vare all övning och undervisning som finns tillgänglig i musikrummet, kommer jag innan året är slut att vara en fulländad sällskapsdansare, relativt sett. Dessutom, eftersom jag har köpt boxningshandskar ska jag bli bra på boxningskonsten genom att öva med killarna i musikrummet och få instruktioner från Gilbert, som är expert.

Jag åkte inte hem över jul i år eftersom jag, när jag ser tillbaka på förra årets program i dagboken, vet förbannat väl att jag skulle ha haft väldigt liten chans att njuta av mina helger. Eftersom jag under terminen var för upptagen för att gå ut särskilt mycket bestämde jag mig för att jag skulle ta igen det under helgerna.

På något sätt har jag tappat min iver för att studera. Jag känner inte att det är lika viktigt som jag gjorde när jag kom hit. Kanske är det för att jag håller på att bli lat eller så är det för att jag känner att jag ändå inte kommer att avsluta min universitetsutbildning här och att mycket av det jag studerar här kommer att vara värdelöst i

Tyskland. Kanske skulle jag också få mer inspiration om jag läste "Napoleon" eller Hitler igen. Jag läser just nu "Bismarck" av Emil Ludwig.

* * * * *

Under året, då kriget blev en alltmer olycksbådande närvaro, blev det nu obligatoriskt för alla manliga studenter att delta i Canadian Officers Training Corps (C.O.T.C.). Eftersom mina sympatier inte låg hos den så kallade allierade saken, hade jag lite entusiasm för dessa lektioner och fann dem mestadels vara tråkiga – en fråga om att ta order från ett gäng amatörsoldater som inte visste vad som var fram eller bak på ett gevär. Jag missade ett antal lektioner och använde vilka ursäkter jag än kunde hitta på.

Mot slutet av vintern anordnade vår boxningsgrupp vid universitetet en boxningsturnering där vi tävlade mot något annat "U", vilket det var minns jag inte. Det var en uppvisningsturnering där jag representerade vårt lag i weltervikt. Som jag minns det boxades jag två matcher, vars utgång jag inte kan påminna mig, men uppenbarligen blev jag inte skadad, för då skulle jag ha kommit ihåg det.

Min rumskamrat, Abe Thiesen, var en stilig, blond nordisk typ med ett vackert leende och var lite av en kvinnotjusare. Under året parade han upprepade gånger ihop mig med dejter. Det fanns dock två flickor under mitt andra år som har lämnat ett livslångt intryck på mig, men Abe hade inget att göra med att jag träffade någon av dem. Det råkade vara så att båda flickornas förnamn var Phyllis. Den första var Phyllis Erikson, en lång, blond, statylik flicka på 16 år, som kom för att hälsa på Gilberts fru, och snart blev vi attraherade av varandra. Hon var en härlig flicka, välbyggd, med långt böljande blondt hår och ett vackert ansikte och figur. Faktum är att hon hade utmärkta gener, och jag skulle ge henne en "tia". Hon blev snart seriös och ville att jag skulle gifta mig med henne. Abe, å andra sidan, fortsatte att retas med mig om att jag ägnade mig åt barnarov, eftersom hon bara var 16. Men hon var i själva verket mogen för sin ålder och skulle förmodligen ha blivit en utmärkt hustru. Hur som helst var jag långt ifrån redo att knyta hymens band med någon, och hade många planer att reda ut först, och det sade jag till henne.

Den andra flickan var en mörk skönhet vid namn Phyllis Bowie, som också var lång och välbyggd, men en stor kontrast till Phyllis Erikson. Jag träffade henne först mot slutet av året på en dans vid en teknisk skola där hon studerade till stenograf. På sätt och vis var hon en märklig flicka med många overkliga fantasier.

Hon hade stora ambitioner att bli skådespelerska på scenen, och faktum var att hon inte bara var en skönhet, utan en fantastisk skådespelerska. Hon kunde bjuda mig på uppvisningar av sin dramatiska talang vid minsta tillfälle, och hon var bra. Hon uppträdde med deklamationer, komiska sketcher och andra framträdanden i kyrkogrupper, i sin skola och i vardagsrummet. Hon sjöng också och spelade piano vackert, och några av mina käraste minnen från den tiden är när hon, efter att jag följt henne hem, spelade "An der schönen blauen Donau" eller "Intermezzo" eller andra uppvisningsstycken på pianot.

Men så fanns det tillfällen då hon svävade iväg från verkligheten. När jag först träffade henne sa hon att hon var flera år yngre än hon faktiskt var. (Hon var 20.) Hon berättade också för mig att hon var utomäktenskaplig dotter till en stor scenskådespelerska vid namn Eva LeGallienne, som hon kallade "mummy" och som nu var död. Hon tyckte också om att berätta för mig vilket briljant intellekt hon hade, och att hon hade fantastiska betyg, att hon gick ut 12:e klass vid 14 års ålder. I själva verket var ingen av dessa fantasier sanna, förutom att det faktiskt fanns en hyllad scenskådespelerska vid namn Eva LeGallienne, och hon var i högsta grad vid liv vid den tiden, men hade aldrig hört talas om Phyllis. Det tog mig till slutet av terminen att upptäcka att det fanns grova motsägelser i hennes påståenden. När jag konfronterade henne med vissa realiteter bröt hon ihop och erkände att dessa var skapelser av hennes överaktiva fantasi, att hon ville vara någon, och att hon hade vävt dessa sagor om sig själv för att konstruera en vacker drömvärld. Jag blev chockad, men hon var så attraktiv att vårt förhållande fortsatte, och faktiskt intensifierades under de följande ett eller två åren.

* * * * *

Mot slutet av vintern gjorde jag följande anteckning i min lilla blågröna bok.

Söndag 16 mars 1941. Den värsta synden, tror jag, är att vara fattig.

Läst klart "Bismarck". Punkter att komma ihåg från honom:

1. *Protestera som fan om du har ett befogat klagomål och låt aldrig en oförrätt mot dig passera obesvarad.*
2. *Psykologiska knep uttänkta av ditt eget sunda förnuft.*
3. *Mycket berättande och talande.*
4. *"Om du inte sätter ditt liv på spel, kan du inte hoppas på att vinna ditt liv."*

5. Enastående mod.

* * * * *

I slutet av det andra året, våren 1941, började mitt intresse för studierna att avta. Jag avslutade det fältmätningsarbete utomhus som krävdes för att uppfylla kraven i den kursen. Jag skrev mina övriga tentor och klarade alla, men med betyg som bara var lite bättre än genomsnittet.

Det fanns ytterligare en förpliktelse vi var tvungna att fullgöra för att avsluta året, och det var två veckors militärläger i Dundurn, Saskatchewan, som avslutning på vår C.O.T.C.-utbildning.

Den 3 maj, efter att ha avslutat en serie om fyra korta tentor, låste jag in de tillhörigheter jag hade i Adams inackorderingshem i min kista, tog på mig min arméuniform och samlade ihop min utrustning. Vi samlades på en förutbestämd plats vid "U" med våra ryggsäckar på ryggen. Efter att ha stått i kö under vad som verkade vara en evighet, marscherades vi slutligen till CNR-stationen för att stiga på tåget. Efter att vi anlänt till Dundurn blev vi återigen stående och väntande innan de klumpiga officerarna äntligen kunde hitta nyckeln till vår barack. (Den gamla armérutinen — "Skynda dig och vänta i kön.")

Därmed började min rutinmässiga exponering för lägerlivet i armén. Allt var grått. Landskapet i Dundurn såg ut som en ökenliknande ödemark. Maten var enkel, logiet var primitivt och rutinerna var extremt tråkiga.

I slutet av veckan, på lördagen, lyckades jag efter exercis fram till klockan 12 få en 13-timmars permission, med kravet att vara tillbaka senast klockan 01:00 på söndag morgon. Jag tog en buss tillbaka till Saskatoon och vid 19:15 var jag åter i Phyllis famn. Vi satt vid Saskatchewanflodens strand och såg en fullmåne gå upp, och gick sedan på dans på Avenue Ballroom. Vid det här laget hade jag bestämt mig för att jag, i romantikens intresse, skulle stanna kvar längre än min permission tillät. Efter en vacker kväll med dans åt vi lunch på Campbell's Cafe, och gick sedan tillbaka till Bowies hem och soffan. I sista minuten rusade jag tillbaka till Adams inackorderingshem, bytte om till min uniform och hann precis med bussen klockan 04:00. Det fanns ett antal andra rekryter på bussen som redan var AWOL (avvikna utan tillstånd). Hur som helst kom vi tillbaka klockan 05:30 och jag kröp ner i min sjabbiga brits, bara för att väckas av reveljen klockan 07:00. Inga efterräkningar för den sena återkomsten.

Den 13 maj hade vi äntligen en intressant dag. Jag hade blivit tilldelad pluton nr 7 och vi skulle delta i

arméövningar i kullarna och sanddynerna väster om lägret. Efter mycket förvirrat manövrerande och springande blev vi "attackerade" av armélastbilar som "körde över" våra positioner, medan vi kastade papperspåsar fyllda med sand (låtsasgranater) mot dem och tryckte av våra tomma gevär.

Men två dagar senare var vi på skjutbanan och sköt med riktig skarp ammunition, och vår skicklighet som skyttar testades. Vi hade precisionsskjutning, snabbskjutning, rörliga mål och dolda mål, med eldgivning från både sittande och knästående ställningar. Våra avstånd var 100, 300 och 500 yards. Till min förvåning gick det mycket bättre än väntat, och innan dagen var slut hade jag skrapat ihop plutonens högsta poäng. Uppenbarligen hade all den där kaninjakten med min gamla goda .22-kalibriga enskottare hemma under 1934-35 gett resultat.

Den kvällen hade "armén" en rejäl fest och bankett, och jag kommer aldrig att glömma den. Pratsamma tal hölls av "generalerna", whisky serverades i pappersmuggar och öl delades generöst ut i tillbringare. En av de generösa öldistributörerna var en sängkamrat till mig vid namn Kinsman, som vanligtvis sov i överslafen ovanför mig. Allteftersom banketten fortskred visade sig Kinsman vara en av sina egna bästa kunder. Lyckligtvis hade jag tillräckligt med nykterhet kvar för att noga notera det faktum, och jag tog de nödvändiga försiktighetsåtgärderna genom att sova i hans överslaf när jag gick och lade mig den kvällen. När han slutligen kröp in i min underslaf en tid senare dröjde det inte länge förrän det förväntade hände. Han spydde över hela landskapet, men lyckligtvis, bortsett från lukten, låg jag säkert och torrt i överslafen.

Den 17 maj var allt över, och jag återvände till familjen Adams hus i Saskatoon för att hämta mina tillhörigheter. Jag sa adjö till Phyllis och begav mig hemåt mot gården. Denna sommar skulle jag dock inte återigen ägna mig åt jordbruksarbete. Faktum var att jordbruket, allt jordbruk, låg bakom mig. Aldrig mer skulle jag lyfta en kärve till en skyl, eller kasta in en kärve i intaget på ett tröskverk. Jag skulle istället tillbringa sommaren som en nickelgruvarbetare i hårdrock, ett manuellt arbete som var minst lika tufft, om inte tuffare.

Milstolpe Tretton

Nickelbrytning i Sudbury, Ontario

Ungefär en månad före slutet av det andra året berättade Abe Thiessen för mig att det fanns en stor efterfrågan på gruvarbetare i nickel- och guldgruvorna runt Sudbury, Ontario. Han hade information om att de betalade ganska hyggliga löner, omkring 5 dollar om dagen, och till och med så mycket som 10 dollar om dagen om man lyckades arbeta i ett bonus-brytningsrum. Detta var 1941, och den typen av löner lät ganska lockande för mig. I början av april skrev jag ett brev till några av gruvbolagen i Sudbury-området, och den 18 april fick jag ett svarsbrev från International Nickel Co. och ett annat från Wright-Hargreaves Gold Mines. Båda erbjöd mig jobb över sommaren. Jag var förtjust.

Sudbury, Ontario, är det största gruvkomplexet i hela Kanada och är stöttepelaren för gruvjätten International Nickel Co. Det sistnämnda representerar, i Sudbury, den största nickelbrytningen i världen. Men det finns också ett antal andra stora gruvbolag spridda över det stora område som kallas Kanadensiska skölden, en enorm geologisk bergformation som täcker ett omätligt område runt Hudson Bay. Förutom nickel bryts även många andra metaller som guld, silver, platina och koppar i detta mineralrika område.

Tillsammans med dessa olika gruvverksamheter finns enorma smältverk och raffinaderier spridda över landskapet, med sina oerhört höga skorstenar som spyr ut sina giftiga ångor i den omgivande atmosfären. Som ett resultat (detta är mer än 45 år sedan) var landskapet kargt, med knappt ett träd eller ett strå av grönt gräs att finna på flera mils avstånd runt något av dessa smältverkskomplex. Ett typiskt smältverk av sådant slag var Incos Copper Cliff-anläggning, belägen cirka åtta kilometer utanför Sudbury. Området var inte bara trädlöst, utan det var också lika stenigt som ett månlandskap, förutom att stenblocken här var större.

Som man kan förvänta sig var Sudbury en rå och hård stad, där slagsmål, våldsamheter med kniv eller pistol, eller till och med mord var vanligt förekommande. Vilda västern-städerna från ett halvsekel tidigare hade ingenting att sätta emot Sudbury, Ontario. Lägg därtill riskerna med att arbeta under jord i gruvorna, och man kommer till slutsatsen att det inte är den typ av tyst, fridfull stad där man skulle vilja fostra sina

barn. Hur man än ser på det så är (eller var, när jag var där) Sudbury en rå stad komplett med ett antal bryggerier, som alla gjorde en blomstrande affär.

De "goda" lönerna hade lockat flera andra collegestudenter. Min kompis, Abe Thiessen, behövde inte delta i C.O.T.C.-lägret och hade åkt till Sudbury två veckor tidigare, tillsammans med en annan student vid namn Ernie Martin, och hade rapporterat tillbaka till mig. Under tiden kom jag i kontakt med två andra bröder Martin, Len, som studerade medicin och som vi kallade "Doc", och Ed, som inte var collegestudent. Eftersom Sudbury låg cirka 1500 miles från där vi befann oss i Saskatchewan och eftersom vi alla var pank, bestämde vi tre oss för att ta oss dit genom att tjuvåka på tågen, något jag aldrig hade gjort förut. Lyckligtvis hade Doc viss erfarenhet av detta anrika yrke och visste hur man tog sig fram.

Efter att ha återvänt från C.O.T.C.-lägret tillbringade jag två eller tre dagar med att hälsa på hos min familj i Herschel. Sedan, på eftermiddagen tisdagen den 20 maj, körde min bror Henry mig till Rosetown där jag klev på en buss klockan 21:30 den kvällen mot Swift Current. Jag var varmt klädd och hade sytt in en 20-dollarsedel i fodret på min jacka som en säkerhetsåtgärd ifall jag skulle bli rånad. När jag klev på bussen upptäckte jag att min gamla kompis, Dave Heinrichs, som var min rumskamrat 1935-36, redan var på bussen. Han var nu en fullfjädrad agronom anställd av provinsregeringen och på väg tillbaka till sin hemort.

Vi anlände till Swift Current vid midnatt. Dave gick till sitt kvarter och jag gick på gatorna en stund. Till slut gick jag in i en tom kyrka vars dörrar var olåsta. Jag lade några psalmböcker på golvet som kudde och sov fram till morgonen.

Klockan 14:00 träffade jag Doc och Ed Martin framför Cooper's Store, vår förutbestämda mötesplats. En timme senare var vi tre på ett godståg på väg österut.

Vi anlände till Moose Jaw klockan 20:00 och gick upp till staden ungefär en och en halv mile för att äta middag på ett kafé. När vi kom tillbaka höll vårt tidigare transportmedel precis på att rulla ut. Men det gjorde inget. En timme senare tog vi ett annat godståg och fann delvis skydd i vrårna på en öppen timmervagn. Vi anlände till Brandon, Manitoba, vid lunchtid nästa dag. Det var här jag nästan förlorade mina reskamrater. Jag hade gått till en närliggande butik för att köpa lite smör och mjölk. När jag kom tillbaka höll godståget precis på att rulla ut. Jag sprang som besatt och hann precis få tag i bakänden på konduktörsvagnen, medan en vänlig bromsare vinkade uppmuntrande.

Vi fortsatte rulla mot Portage La Prairie, sedan in i Winnipeg, Manitoba, vid 19:00-tiden samma dag. Vi gick till ett kafé och åt middag, som för övrigt bara kostade 20 cent. Där träffade Doc en gammal vän till sig och pratade långt in på natten. Vid det här laget var jag mycket trött och sömning, och vi bestämde oss för att stanna över natten i Winnipeg. Ed och jag tog in på något billigt hotell och jag sov som en stock. Doc stannade hos vännen han hade träffat och pratade tills korna kom hem.

Nästa morgon efter att vi hade ätit frukost (gröt, mjölk, rostat bröd och kaffe, allt för 10 cent) råkade jag springa på en klasskamrat från ingenjörsutbildningen (från U. of S.) vid namn Ken Billingsley, som var på väg till samma ställe som vi, så han anslöt sig till vår grupp.

Vi fyra gick ombord på ett tåg vid middagstid och rullade vidare till nästa stationsort, som var Kenora, Ontario. Vi satt nu uppe på taket på godsvagnarna, eftersom inga var olåsta. En fördel var att vi fick en bättre utsikt över landskapet vi passerade, vilket nu snabbt förändrades från de platta, gråtrista prärieslätterna till ett vackert sjölandskap med skogar, karga bergsryggar av stenblock och en åtta mil lång kedja av sjöar.

Medan dagarna var måttligt varma, var nätterna avgjort kalla. Jag minns att vi åkte genom Lake of the Woods-området precis innanför Ontario en natt. Vi satt uppe på taket på en godsvagn. Medan jag hade kommit förberedd och bar varma kläder, var stackars Billingsley inte det. När vi låg på den översta kanten av den skramlande, krängande godsvagnen, skyddade jag den stackars karln från lovartssidan med min kropp och klamrade mig fast vid honom, medan han skakade som en slaghammare, och vi båda försökte bevara den värme vi kunde.

Efter diverse andra stopp vid stationsorter som Ingles, till Port Arthur och Fort Williams (de två sistnämnda är nu sammanslagna till en stad kallad Thunder Bay), rullade vi sedan vidare till Schreiber, White River, Chapleau och Cartier. Ibland anlände vi till en stationsort vid midnatt. Det spelade ingen roll. Vi byggde en lägereld på marken och sov under stjärnorna i sällskap med resten av våra mindre lärda medresenärer. Sättet vi såg ut på gjorde att man inte kunde skilja oss från resten av luffarna.

Slutligen på den sista etappen, från Cartier till Sudbury, fann vi oss hopkurade i några skrymslen och vrår på en öppen timmervagn. Det duggregnade och vi försökte få så mycket skydd från elementen som vi bara kunde. Vi kom fram till Sudbury klockan 6:30 på morgonen, våta, smutsiga, orakade, och vi var kalla. Våra kläder, vårt hår och våra ansikten hade samlat på sig en

mycket sot under de senaste dagarna. Vi tog en taxi till Oak Street 198 för att hälsa på Abe Thiessen och Ernie Martin, som redan hade etablerat sig två veckor tidigare. När vi knackade på dörren till detta inackorderingshem under de tidiga morgontimmarna, kom en hemhjälp till dörren. När hon tittade genom glaspanelen på de svarta orakade ansiktena på fyra vildsinta desperados i deras våta, eländiga trasor, greps hon av panik. Hon höll dörren låst och gick efter hjälp. Till slut kom värdinnan och tittade på oss genom glaset, men hon ville inte veta av oss hon heller. Slutligen, genom vår envishet och med hjälp av skriftliga meddelanden som vi visade upp, fick vi fram budskapet att vi var vänner och släktingar till två av hennes stjärngäster. Abe och Ernie var mitt uppe i sitt sovpass, men de väcktes och identifierade oss snart som vänligt sinnade, och dörren låstes upp.

Efter en kort och glad återförening letade vi upp ett hotell för att raka oss, duscha och snygga till oss. Men i vårt tillstånd var inte heller detta lätt, inte ens i en så rå stad som Sudbury. Efter att ha blivit ombedda att lämna två på varandra följande ruckel, blev vi av det tredje slutligen hänvisade till New Queen's Hotel, ett fjärdeklassens ruckel. Här tog vi ett rum och rakade oss, duschade och städade upp vår bedrövliga röra. Vi packade upp våra knyten och tog på oss rena kläder.

Detta var nu måndagen den 26 maj. Vi hade varit på väg och på luffen under större delen av sex dagar. Vid 09:00 skyndade Abe och Ernie över och visade oss vägen till International Nickel Co:s anställningskontor, och gick sedan tillbaka till sitt inackorderingshem för att återuppta sitt avbrutna sovpass. (Alla i Sudbury jobbade på ett av tre skift.)

Vid anställningskontoret fann vi en stor folkmassa som väntade och rörde sig omkring. Tack vare våra brev som garanterade oss jobb, gick Doc och jag förbi folkmassan och befann oss snart på företagsläkarens kontor för att få våra röntgenbilder och medicinska undersökningar gjorda.

Doc och jag såg oss sedan om i staden efter ett ställe att bo på. Det fanns ett antal inackorderingshem och det gängse priset verkade vara omkring 8,50 dollar i veckan, med tre måltider om dagen, varav en var en lunchlåda. Vi bestämde oss inte för någon specifik plats, och eftersom jag inte hade sovit på tre dagar vid det laget var jag trött och sömning, så vi gick tillbaka till vårt sjabbiga hotellrum. Klockan 21:00 gick jag och lade mig och sov som en stock, bara för att bli väckt vid midnatt av Abe och Ernie, som just hade gått av sitt skift och ville prata.

Nästa dag fick vi några saker gjorda. Vi (vi fyra) valde ut ett inackorderingshem på Walnut Street med en

familj vid namn Smythers, med Billingsley och mig själv i ett rum och Doc och Ed i det andra. Jag blev tilldelad ett jobb vid Frood-gruvan och tillsagd att ta en buss dit. När jag checkade in fick jag min anställningsbricka (nr 8348), skåpnyckel, stövlar (de hade speciella stålhättor), bälte och en hjälm.

Nästa dag anmälde jag mig till en herr Smith, som skickade mig till Stope 35.75 på 3200-fotsnivån. Jag gjorde följande anteckning i min blågröna bok: "Här började jag min första dag som gruvarbetare, arbetande i 'School Stope', med Jack Johnson som stope-bas. Första intryck av gruvdrift – – förändrat tryck på trumhinnorna under färden ner i korgen – – längden på vandringen längs orterna – mucking (skyffling av malm) – säkerhetsregler – stope-nivåer – hårt arbete – – basens långa samtal med mig om allmänna saker för att fördriva tiden och låta mig ta det lugnt." Så slutade min första dag i gruvan.

Jag fick veta mycket om gruvindustrin den sommaren, en industri som är en underjordisk värld för sig själv. Mitt jobb var det som den lägsta arbetaren – att skyffla den fragmenterade nickelmalmen ner i hålet i stopen (kallat ett störtlopp) till där den matades in i malmvagnar på en eller flera nivåer längre ner. Vagnarna tog sedan malmen till ett vertikalt schakt där den tömdes i en stor korg eller hiss som i sin tur hissade upp den till ytan.

Att skyffla malm i sju timmar om dagen (ett åttatimmarspass, en timmes lunchrast) var hårt fysiskt arbete, ungefär lika tufft som tröskning. Inte nog med att det var hårt, atmosfären vi arbetade i var pressande. Vi arbetade på nivåer som var allt från 2000, 3000 eller fler fot under jord. Under de fyra månader jag arbetade under jord, arbetade jag på minst ett halvdussin olika nivåer och under lika många olika stope-basar. Den lägsta nivån jag var på var hela 5000 fot under jord. Det är nästan en engelsk mil! Temperaturen blir ungefär en grad varmare för var 100:e fot neråt och vid 5000 fot är det nästan obehagligt hett. Inte bara är hettan tryckande, utan luften är extremt fuktig och kvav. Varmt vatten läcker ut överallt och måste pumpas till ytan kontinuerligt. Det enda sättet som sådana områden kan göras uthärdliga alls är att låta stora mängder luft blåsas ner genom schakten och nivåerna till de enskilda stoperna, men även detta gör jobbet endast delvis. Vid de lägre nivåerna är allt varmt – väggarna är varma, malmen är varm, det läckande vattnet är varmt. Lägg därtill det ökade atmosfäriska trycket och det kolsvarta mörkret som en arbetande man är instängd i, och du har en mindre än trevlig miljö att arbeta i. Det enda ljus du har är

det elektriska ljuset fäst vid din hjälm. När det stängs av är mörkret totalt. För att driva dessa lampor var det nödvändigt att bära ett tungt uppladdningsbart batteri i bältet. Detta batteri laddades varje dag efter att du tagit av dig det vid skiftets slut.

Det fanns tre åttatimmarsskift. Det fanns nattskiftet, som varade från kl. 24.00 till 08.00, dagskiftet, från kl. 08.00 till 16.00, och eftermiddagsskiftet, från kl. 16.00 till midnatt.

Den rutinmässiga gruvdriften pågick dygnet runt, 24 timmar om dygnet. Hela gruvnätverket bestod i princip av en serie schakt (vertikala), orter och gångar (horisontella) samt brytningsrum. De sistnämnda var ungefär stora som ett rum och det är här den brutna malmen låg för att skovlas ner i ett galler (ett hål på ungefär tre kvadratfot; med två järnstänger eller rälsar tvärsöver för att förhindra att en man föll ner i samma hål. Avståndet mellan dessa rälsar var ungefär en fot, tillräckligt stort för att en man skulle kunna falla igenom om han var oförsiktig, och då och då hände det, vanligtvis med dödlig utgång.) Malmen föll sedan ner i ett schakt, kallat en störttrumma, till en väntande malmvagn nedanför.

Det fanns flera uppsättningar specialiserade arbetslag i driften, förutom oss lastare som skovlade malmen. Ett av de andra lagen av avgörande betydelse var borrare och dynamitarder. Detta lag borrade hål på ungefär 1-3/4 tum i diameter och cirka sex fot djupa i ny malm i fronten på ett brytningsrum som hade tömts på malm av det föregående skiftet av lastare. De tryckte sedan in dynamitgubbar i dessa hål med trästavar. De förde sedan in tändhattar i hålen och vid slutet av sitt skift, när allt var klart, tände de alla stubiner så snabbt som möjligt och sprang i skydd. Nästa skift kom sedan in och avlägsnade den sprängda malmen genom att skovla ner den i brytningsrummets störttrumma, som jag nämnde tidigare. Detta kallades lastning, och det var vad mitt jobb var den sommaren. Efter att brytningsrummet hade tömts, kom timmermännen in och stöttade upp det med tunga bjälkar av samma storlek som järnvägsslipers. Efter det kom borrarna och dynamitarderna in och borrade och sprängde igen och så vidare, dygnet runt. Ett annat lag kom in och fyllde de tömda brytningsrummen med krossat berg för att förhindra att hela nätverket rasade samman.

Som man kan förvänta sig, med hantering av dynamit, tunga malmblock som kunde lossna från taket och falla ner på en arbetare, med tunga bjälkar som skulle installeras, malmvagnar och tunga maskiner som skulle manövreras, djupa schakt att falla ner i, så var arbetet slitsamt och det var farligt. Trots alla de otaliga säkerhetsföreskrifter som fanns

strikt upprätthölls, skadades och dödades ett betydande antal arbetare varje år. Bland de mest sårbara fanns naturligtvis nybörjarna, av vilka många var tillfälliga sommararbetande studenter, för vilka allt detta var en engångsföreteelse. Faktum är att jag själv var nära ögat några gånger. En gång lossnade ett stort stycke malm från taket ovanför mig och snuddade precis vid min panna. En annan gång, när jag var ensam i brytningsrummet och skottade bort en stor hög med krossad malm (muck) som nådde ända upp till taket, rullade ett tungt stycke nerför sluttningen mot mig. I mitt försök att backa undan från den mötande massan klev jag ner i schaktet, och ena benet åkte ner i det medan det andra låg grensle över skyddsräcket. Det mötande stycket, som vägde ett par hundra pund, fortsatte att komma och klämde fast min vrist. Förutom en lättare stukning förblev jag oskadd.

Efter att jag hade kommit i ordning fann jag att det fanns ett ganska stort antal "U"-studenter från hela landet, och till och med ganska många som jag hade känt hemma i Saskatchewan. Så det fanns gott om intelligent sällskap, förutom gruppen på sex som jag redan har nämnt. Det fanns också rikliga möjligheter till rekreation. Jag fick mitt tennisracket skickat till mig (tillsammans med andra artiklar) efter att jag anlänt, och det var en av mina favoritsporter under denna sommar. Vi ägnade oss också åt en hel del bowling i hallarna, och då och då gick vi och simmade vid närbelägna Lake Ramsey. Det var en intressant iakttagelse att när man var vid den sistnämnda, se så många vita, osolade kroppar och ansikten på en badstrand. Medan man nästan överallt annars skulle förvänta sig bruna och solbrända kroppar och ansikten på en strand, fick dessa underjordsarbetare inte bara väldigt lite sol under sin arbetsdag, utan luftfuktigheten och svetten från deras arbetsförhållanden verkade ytterligare bleka och göra deras hudton vitare.

Hela tiden följde jag ivrigt händelserna i kriget i Europa. Jag minns tydligt att jag den 22 juni 1941 precis hade gått av mitt nattskift (kl. 08.00) och höll på att ta av mig mina smutsiga arbetskläder i männens omklädningsrum när jag hörde mycket upprört tal om en annan historisk händelse — Tyskland hade förklarat krig och gått över gränserna in i Ryssland! Jag var upprymd! Äntligen! Jag hade alltid vetat att det skulle hända! Hitler skulle marschera in i själva det kommunistiska odjurets lya och krossa det en gång för alla! Det skulle bara vara hämnd och vedergällning för all den förstörelse och de plågor de kommunistiska brottslingarna hade orsakat min familj och mitt folk! Under de följande dagarna och veckorna såg jag med stolthet och spänning på när den tyska

arméer marscherade österut med en fantastisk snabbhet och vann den ena segern efter den andra.

Även om barerna var talrika och spriten flödade fritt i Sudbury, så var vår grupp lyckligtvis mycket måttfull, liksom de flesta andra collegestudenter, med vissa undantag. Detsamma kan dock inte sägas om den permanenta kärnan av yrkesgruvarbetare. De var ett rått och bråkigt gäng. Avlöning skedde två gånger i månaden, den första och den femtonde. Under sådana dagar urartade stora delar av befolkningen i ett fylleslag, och ibland verkade det inte säkert att ens korsa gatan under dessa dagar. Etniskt sett fanns det, förutom den anglosaxiska befolkningen, en stor koncentration av finländare och även ukrainare. De sistnämnda påminner mig om en minnesvärd händelse.

En söndag i mitten av juli kom Bill Williams, en av inneboendena i huset där Abe och jag bodde, tillbaka från ett ukrainskt bröllop med entusiastiska rapporter om hur trevligt alla hade haft det, med god mat och gott om dryck som serverades. Dagen var varm och Abe och jag hade precis gjort oss redo för att gå och bada i Lake Ramsey, vilket vi gjorde. Där sprang vi på två av bröderna Martin, Doc och Ernie. Efter ett svalkande dopp började vi prata om detta ukrainska bröllop som fortfarande skulle hålla på långt in på natten. Plötsligt bestämde vi oss alla fyra för att vi skulle gå på festen och själva upptäcka glädjen i ett ukrainskt bröllop. Vi fann att allt var precis som Bill Williams hade beskrivit, till och med bättre. De välkomnade oss (och alla andra) med öppna armar. Det var mycket dans, bra ukrainsk musik och god mat. De serverade också en utmärkt 50-60-punch, och även gott om starkvaror. Det var den sortens erbjudande vi inte kunde tacka nej till. Efter ett tag kände vi oss mycket glada och svängde runt de ukrainska flickorna i deras inhemska danser. Allt eftersom natten led kände vi oss allt bättre, och vid 02:00 på morgonen när vi gick därifrån kände vi oss förbaskat bra. När vi gick hem sjöng vi collegesånger så högt att de kunde höras ett kvarter bort. Snart körde några poliser upp och ropade från patrullbilen att vi skulle dämpa oss. Jag ropade glatt tillbaka "OK Doctor", en fras vi ofta använde eftersom vi hade Doc i vårt sällskap. Poliserna missförstod mig och trodde att jag hade kallat dem för "suckers". Omedelbart plockade de upp mig och förde bort mig till polisstationen, där de snabbt tömde mina fickor och var redo att skriva in mig. Väl där nyktrade jag snabbt till som den gentleman jag alltid var och förklarade artigt "doctor"-frasen, och att jag naturligtvis inte hade annat än den högsta respekt för poliskåren. Vid det här laget anlände de andra pojkarna till

polisstationen för att se vad som pågick. Chefen trodde på min historia (vilket var sant), återlämnade mina värdesaker och lät oss gå med förmaningen – nästa gång, pojkar, håll ljudnivån nere!

Söndagen den 21 september var gruvepisoden i Sudbury helt över och jag kom ut efter lite mindre än fyra månader utan några brutna ben och betydligt rikare i fickan. Jag var på väg tillbaka till Saskatoon med glädje för att påbörja mitt tredje år på ingenjörsutbildningen. Den här gången tänkte jag inte tjuvåka på tågen som en luffare, utan var uppklädd i kostym och slips, och köpte en förstaklassbiljett vid CNR-stationen. Jag bytte tåg vid Sudbury Junction och klev på en sovvagn istället för en sittvagn. Den här gången åkte jag tillbaka med stil.

Milstolpe Fjorton

Sista Året På Ingenjörsutbildningen I Saskatoon

Den här gången checkade jag inte in hemma på gården i Herschel, utan tog tåget från Sudbury direkt till Saskatoon. Det första jag gjorde var att checka in på Senator Hotel och stämma träff med Phyllis Bowie samma kväll. Det var underbart att se denna vackra, härliga, kärleksfulla flicka igen efter fyra månader i Sudbury.

Nästa dag checkade jag in hos Calvin Wight, som hade hittat ett ställe på 1008 - 11th Street hos en hyresvärdinna vid namn Mrs. MacDonald, ännu en fattig änka som försökte försörja sig. Calvin läste samma kurser i maskinteknik som jag, och vi bestämde oss för att dela rum. Samma dag (24 september) skrev jag in mig vid universitetet och betalade en studieavgift på 80 dollar.

* * * * *

Som vanligt vid början av ett läsår var min beslutsamhet och mina ambitioner på topp, och jag skrev ner mina föresatser vid den tiden i min lilla blågröna bok.

Lördagen den 27 september 1941. *Detta är början på mitt tredje ingenjörsår vid universitetet, därför ska jag formulera mina mål och föresatser för vad jag önskar uppnå under året.*

1. **Göra maximal nytta av min tid.**
   (a) Arbeta som fan när jag arbetar och koncentrera mig på samma sätt.
   (b) Ta tillräckligt med tid för nöjen och se till att de är väl värda besväret.
   (c) Organisera och schemalägga min tid.
2. **Vinna ett stipendium under tredje året i maskinteknik. Jag MÅSTE GÖRA DETTA för att rättfärdiga mitt självförtroende.**

* * * * *

Jag hade varit uttråkad och äcklad av förra årets C.O.T.C.-lektioner (reservofficersutbildning), och de var lika obligatoriska i år som förra året. Jag hade dragit ut på att skriva in mig till C.O.T.C. när terminen började, och när oktober led mot sitt slut hade jag inte gått på en enda parad eller föreläsning. Jag bestämde mig för, åt helvete

med dem, skulle jag gå med i flygvapnet. Lyckligtvis erbjöd universitetet en utbildningskurs för flygpersonal som var ett alternativ till C.O.T.C. Den 31 oktober anmälde jag mig och genomgick omgående min medicinska undersökning för R.C.A.F. Fem av oss från universitetet åkte ner till R.C.A.F:s medicinska center (inte vid universitetet) klockan 7:30 på morgonen och blev grundligt undersökta fram till klockan 11:00. Uppenbarligen klarade jag mig med glans, enligt R.C.A.F.-officerens allmänna anmärkningar. Hans rapport löd: *"Denna unge man befanns vara lugn och samarbetsvillig, pigg och vaken. Han var artig och belevad för att vara en universitetsstudent. God neuromuskulär och kardiovaskulär status. Snabb reaktionstid. Mycket önskvärt material. Lämplig för full flygtjänst."*

Så jag var färdig med de tråkiga, tidskrävande föreläsningarna och paraderna som krävdes av C.O.T.C. Jag fick nu instruktioner i flygning, i navigation, i radio, i identifiering av fiendeflygplan och mycket mer. Redan innan detta hade mitt intresse för flygning och flygplan väckts på allvar. Jag var intresserad av det jag nu studerade och glad över att ha blivit av med C.O.T.C. Dessutom började en vag plan formas i mitt huvud. Skulle kriget pågå längre än väntat, kanske jag skulle gå med i flygvapnet efter examen och på något sätt landa på tysk mark för att hjälpa till att utdela ett slag för saken. Kanske. En möjlighet.

Efter tre veckor med Calvin och Mrs. MacDonald var jag trött på stället. Jim Dodd, en stor ung irländare från Agassiz, B.C., som jag hade samarbetat med i mina studier under slutet av förra året, och ännu mer i år, verkade vara en mer kompatibel rumskamrat, och vi var mer eller mindre på samma ideologiska våglängd. Dessutom fanns det tre gamla stofil i samma inackorderingshem där jag bodde, och de gick mig på nerverna. Så den 27 oktober flyttade jag in hos Jim i Johnsons inackorderingshem på 714 University Drive. Några ytterligare fördelar var att det låg närmare universitetet och hade ett antal livliga collegestudenter som var mer i min egen åldersgrupp.

Vid slutet av den första terminen var mina betyg ganska höga: Tillämpad mekanik, "A"; Hydraulik, "A"; Maskinkonstruktion, "A"; Elektroteknik, "B"; Ekonomi 5, "C"; Flygnavigation, "C"; Maskinteknik, "D". Så jag hade tre "A", inte illa. Den enda andra killen i tredje året på ingenjörsutbildningen som hade fyra "A" var Jake Klassen, den där briljanta studenten jag nämnde tidigare och som skulle tilldelas generalguvernörens guldmedalj vid slutet av sitt fjärde år. Jag antar att jag hade bevisat en poäng, att jag kunde få bra betyg om jag ville. Men mitt hjärta var inte i det,

eftersom mitt intresse för studierna avtog under resten av året, och mina betyg vid årets slut, även om jag blev godkänd i allt, återspeglade detta.

* * * * *

Jag åkte hem till Heschel den julen och hälsade på släkten. Det fanns, förutom mina åldrande föräldrar, tre andra familjer att besöka, nämligen Henrys och Annies, Sarahs och Peters (Plett), samt Kornis och Marthas. Eftersom de tre sistnämnda familjerna alla hade barn, innebar detta även en hel del brors- och systerbarn.

* * * * *

Efter årsskiftet gjorde jag en ny anteckning i min lilla blågröna bok, och från mitt perspektiv 46 år senare, när jag har betydligt mindre tid kvar än jag hade då, roas jag en smula av min dåtida besatthet av TID. Här är vad jag skrev:

Onsdagen den 7 jan. 1942.

TID

Jag är besluten att—

Att utnyttja min tid till yttersta grad i både arbete och nöje. I arbetet spara tid genom att arbeta i en hastighet typisk för att vinna en hastighetstävling eller den takt och ansträngning jag använder när jag skriver en tentamen. Endast genom att tävla mot tiden kan KONCENTRATION på ett ämne bibehållas. Budgetera din tid som om varje förlorad minut skulle kosta en dollar. Planera din fritid och rekreation generöst, och kasta dig sedan in i den avslappnat och helhjärtat. Dyka in i nöjen som när man dyker ner i ett hav av vatten. Tid som spenderas lönsamt och utnyttjas maximalt skapar ett innehållsrikt och intressant liv. Tid är nyckeln till framgång. Gör idag vad du kan göra imorgon.

* * * * *

Min kärleksaffär med Phyllis Bowie fortsatte under hela året. Även om hon var oförutsägbar och ibland nyckfull (är vi inte alla det?) och även om vi ibland hade våra problem, var det i det stora hela en vacker upplevelse fylld av mycket nostalgi. Vi sågs så ofta som tre eller fyra gånger i veckan. Förutom

ett antal filmer, skridskoåkning och andra mindre evenemang, tog jag med henne på flera större tillställningar såsom "The Engineer's Theatre Party and Dance" (10 okt.); "Arts Summer Waltz Nite" (24 okt.); "Informal Dance" på Cavern (28 nov.); nyårsfirande på en teater (31 dec.); den första "University Informal Dance" 1942 (9 jan.); "Engineer's Theatre Party and Dance" (30 jan.); hon tog med mig på "The Ladies Formal Dance" på Bessborough Hotel (Saskatoons finaste! 6 feb.); för att fira min födelsedag tog jag med henne på "The Engineer's Formal Dance" på Bessborough (20 feb.). Vi firade vår "första årsdag" genom att äta middag hemma hos henne och gick sedan tillbaka till "Success Business School" där vi hade träffats första gången exakt ett år tidigare (8 mars).

Mot slutet av den sista terminen var jag tvungen att fatta ett beslut om vilken typ av ingenjörsutbildning jag ville satsa på, eftersom klasserna under det fjärde och sista året blir mer specialiserade mot det målet. Både Jim och jag hade bestämt oss för att vi skulle läsa elektroteknik. Eftersom University of Saskatchewan inte erbjöd den kursen under det sista året, var vi tvungna att tänka på ett annat college som gjorde det. Det fanns naturligtvis flera, men University of Manitoba i Winnipeg verkade vara det bästa valet. De första tre åren av deras elektroteknikutbildning passade ihop med University of Saskatchewans maskinteknikutbildning, och poängen var utbytbara åt båda hållen; våra maskinteknikstudenter kunde avsluta inom el, och på samma sätt kunde deras elstudenter avsluta det fjärde året här inom maskinteknik, utan att förlora några poäng eller behöva läsa några extra kurser.

Innan jag lämnade Sudbury sommaren 1941 hade jag hört mig för hos elavdelningen på International Nickel om möjligheten till jobb på den avdelningen nästa sommar. Jag ville inte tillbringa ännu en sommar under jord med att skovla (mucka) tung nickelmalm. Möjligheterna verkade gynnsamma och jag följde upp detta under året med ytterligare korrespondens som försäkrade mig om ett jobb på elavdelningen för sommaren '42.

Slutligen, fredagen den 17 april, avslutade jag min sista tenta klockan 17:00. Jag tog spårvagnen tillbaka till inackorderingsstället, packade mina saker och skyndade mig över till busstationen klockan 18:00 för att gå ombord på en buss till Rosetown. När jag kom dit klockan 21:00, enligt överenskommelse, var min bror Henry där för att hämta mig och köra mig hem. Men först tyckte vi att det var lämpligt att fira tillfället. Vi gick över till Rosetown Hotel och drack tre öl var, innan vi körde de 20 milen (ca 32 km) tillbaka till hans ställe. Det hade varit en hektisk dag.

Återigen gjorde jag familjerundan, gick till mennonitkyrkan följande söndag, skakade hand med många gamla vänner och förnyade ett antal bekantskaper.

Sedan på måndagen, bara tre dagar efter att jag hade anlänt, var jag tillbaka på bussen på väg mot Saskatoon. Jag checkade in hos Jim Dodd, som fortfarande bodde kvar på inackorderingsstället, och checkade även in på "U", där jag var tvungen att avsluta och städa upp några verkstadsövningar i smide och även maskinverkstad. Detta gjorde jag på bara två dagar.

Jim hade bestämt sig för att inte bara läsa elektroteknik vid University of Manitoba tillsammans med mig nästa år, utan eftersom jag redan hade ordnat ett jobb åt mig själv på elavdelningen på Inco, skulle han följa med mig till Sudbury och pröva lyckan med att få ett liknande jobb.

Milstolpe Femton

Sommaren '42 i Sudbury

Kvällen innan hade jag tillbringat med att säga adjö till Phyllis, och att komma tillbaka till inackorderingshemmet klockan 00:30 var senare än jag hade planerat. Jag hade fortfarande min packning att göra och några ärenden att uträtta innan jag skulle ta bussen klockan 11 på förmiddagen torsdagen den 23 april. Men med Jims samordning och samarbete var vi båda på den bussen klockan 11, redo och på väg mot Sudbury.

Vi stannade i Regina för att få en bit mat. När vi passerade råkade vi se två av våra klasskamrater, nämligen Loucks och Busby, som precis höll på att avsluta sina arbetspass i Regina. Tillbaka på bussen anlände vi till Brandon, Manitoba, klockan 03:00, där vi åt ännu en snabb lunch bestående av en varmkorv och en vico. Det regnade hela natten, och slutligen klockan 07:30 på morgonen anlände vi till Winnipeg.

Det var två ärenden vi hade för avsikt att uträtta i Winnipeg. För det första ville vi titta på universitetet och få reda på fler detaljer om ingenjörshögskolan. När vi gick dit träffade vi först universitetets rektor, den välkände Dr. Sidney S. Smith, en trevlig och fnittrig man i början av femtioårsåldern. Sedan träffade vi högsta hönset på ingenjörsavdelningen, dekanus E. P. Fetherstonhaugh, en mager, lång och värdig gammal skotsk herre som ledde elavdelningen.

Det andra ärendet var att träffa en man vid namn Gladman, som var Winnipegs representant för International Nickel. I sitt brev hade Inco lovat att betala min resa om jag kom och arbetade för dem. Efter mycket springande lyckades vi slutligen få tag på Gladman, men han hävdade att han inte visste någonting om att betala för vår resa. Vid det här laget var det sent på eftermiddagen och vi var för trötta för att gå på bussen igen.

Vi tog ett rum på Brunswick Hotel och åt middag. Sedan gick vi till Times Theatre och såg en dubbelföreställning. Jim sov sig igenom hela föreställningen. (Vi hade inte fått mycket sömn på bussen natten innan.) Nästa dag klockan 11:00 gick vi för att träffa Gladman igen. Han informerade oss om att beskedet från huvudkontoret var att vi själva skulle bli tvungna att betala för vår resa.

På vägen dit såg Jim och jag några skrivmaskiner hos Crawford Salvage, en second hand-butik. Vi tänkte att varje student borde ha en skrivmaskin, så vi köpte varsin. Jag köpte en Remington Rand Portable "Cadet" för 32,50 dollar och Jim köpte en Baby Hermes för 21,00 dollar. Vi bestämde oss för att fortsätta resten av resan med tåg istället för buss, så vi gick ner till CNR-stationen och klockan 18:30 steg vi på tåget mot Sudbury.

Vi anlände till Sudbury nästa dag, söndagen den 26 april, klockan 22:15. Vi försökte omedelbart få tag på min gamle kompis Abe Thiessen, som inte hade återvänt till college utan stannat kvar på sitt gamla jobb. Vi lyckades dock inte nå honom, och eftersom vi var trötta och hungriga åt vi något framåt midnatt och tog sedan in på ett rum på samma ställe, Rex Cafe.

Prick klockan 09:00 nästa morgon, den 27 april, var vi nere vid Incos anställningskontor för att skriva in oss och genomgå läkarundersökningar. Det var en dålig dag. En hel vagnslast med män hade precis anlänt från Winnipeg för att också behandlas. Det var mycket spring och vi blev behandlade som en fulländad boskapshjord. Efter att ha klarat besiktningen skickades vi till Copper Cliff, ungefär fem miles utanför Sudbury, där Incos stora smältverk ligger. Här träffade vi två högre tjänstemän från Inco, J. S. Gordon och chefen för elavdelningen, samt en herr Gillespie. Den sistnämnde intervjuade oss (Jim, mig själv och två andra universitetsstudenter), fastställde våra löner och tilldelade oss våra respektive jobb.

Jag blev först placerad på kolavdelningen. Denna sektion hade till uppgift att blåsa in enorma mängder pulveriserat koldamm för att elda ugnarna i de olika smältverken som låg utspridda över det enorma komplexet. Transporten av koldammet till dess olika destinationer skedde via ett system av enorma rörledningar, vissa så stora som sex fot i diameter. Kraften för att flytta allt detta bränsle i hög fart kom från gigantiska fläktar som drevs av elmotorer. Det var en smutsig och dammig miljö, och efter två veckor bad jag om förflyttning. Det var extremt tursamt att jag gjorde det, för bara omkring tre dagar senare slet en kraftig explosion sönder kolanläggningen och flera män dödades.

Min förflyttning blev till mätaravdelningen med en man vid namn Clayton Robertson (Robbie) som min förman. En trevlig prick vid namn Bert (Tiny) Thompson var dock min arbetspartner och min ställföreträdande chef under resten av sommaren. Han var en riktig karaktär. Han var sex fot och fem tum lång och vägde 300 pund. Han var mycket intelligent, välutbildad och välbevandrad inom konst, filosofi och litteratur – i grund och botten en bildad man.

Ändå arbetade han här i en råbarkad miljö, besökte vägkrogar med ett ohyfsat gäng män, och i ett hantverk snarare än det yrke som han var utbildad för och borde ha utövat. Han hade en stor svaghet. Han drack som en svamp, och som ett resultat av det ville han inte köra bil och ägde ingen. Han var en jovialisk prick, intressant att samtala med, och vi blev goda vänner.

Större delen av min sommar tillbringades med att strukturera om mätar- och kontrollpanelerna i en stor byggnad kallad Sub Station No. 1 (Elektrisk). Där fanns ett antal enorma motorer som drev en serie stora kompressorer eller blåsmaskiner, vilka förde in tryckluft till smältverken och även till kolavdelningen. Det var en fruktansvärt bullrig plats och det höga tjutandet från blåsmaskinerna var öronbedövande. Vi arbetade mycket övertid och ofta i 12-timmarspass, ibland till och med så mycket som 15 eller 16 timmar om dagen. Jag hade inga klagomål, eftersom lönen var bra (67 cent i timmen) och jag fick en och en halv gång betalt för övertid.

Jim och jag bodde på ett inackorderingsställe på 178 Pine Street men ordnade så att vi kunde äta på Kuluttajat Restaurant – ett finskt etablissemang. Vi köpte veckobiljetter och kunde äta så mycket vi ville, tre mål om dagen, när vi ville. De ordnade också våra lunchlådor som vi tog med till jobbet. Det var ett bekvämt arrangemang, förutom att sällskapet vi åt med var ganska simpelt. Men å andra sidan, detta var ju Sudbury.

Trots mycket övertid verkade jag fortfarande ha gott om tid för tennis, simning, bowling, snooker och bio. Det saknades inte heller sällskap av jämnåriga. Förutom Jim Dodd var de flesta i det gamla gänget antingen kvar eller hade återvänt. Abe Thiessen var fortfarande kvar hos oss och alla tre av Martins-killarna var tillbaka. Dessutom var några ingenjörskompisar från U. of S. där den sommaren vid namn Dan Stann, Ted Smith, Ed Gawley och några till. Vi var ett trevligt gäng och vi gjorde det bästa av en utflykt som vi inte nödvändigtvis skulle vilja göra permanent.

Den 11 maj, genom det publicerade resultatet i Saskatoon Star Phoenix (den publicerade allas betyg i ett svep i ett nummer), fick jag reda på vad mina betyg var för det föregående tredje året på ingenjörsutbildningen. Jag lyckades få två "A", tre "B", två "C" och ett "D". Jag var nöjd med det. Det var bättre än jag hade förväntat mig, särskilt eftersom jag hade lagt mer vikt vid "nöje" under den sista halvan av året än vid "arbete". Phyllis stod för mycket av det förstnämnda, men det var värt det.

Jim Dodd tilldelades en förman vid namn Sharkey, vars gäng arbetade med yttre ledningar och samlingsskenor. Efter att ha varit på jobbet i en månad råkade stackars Jim ut för en ytterst fruktansvärd olycka. De arbetade på en distributionsplattform cirka 15 fot över marken och installerade samlingsskenor av koppar. En dag, den 27 juni för att vara exakt, hade Jim blivit tillsagd att hämta en del materiel från reservdelsavdelningen för att ta med till arbetsplatsen. När han kom tillbaka fanns det ingen på plattformen, men strömmen hade slagits på, ett avgörande faktum som Jim inte hade informerats om. När han klättrade upp på plattformen igen brändes han av en stöt på 30 000 volt. Han föll baklänges ner på askmarken, med ansiktet först, och efter att han återfått medvetandet fick han så våldsamma muskelkramper att det, som jag förstod senare, krävdes tre män för att hålla fast honom. Han fördes sedan i ilfart till Copper Cliff-sjukhuset, där han svävade mellan liv och död i flera dagar. Här blev han kvar resten av sommaren. Han hade många svåra brännskador på sina fötter, sina händer, sitt ansikte och på vissa delar av kroppen. Han förlorade också synen permanent på ena ögat. Jag besökte honom ofta på sjukhuset, och allt eftersom han tillfrisknade verkade han trivas i sällskapet av de glada sjuksköterskorna som tog hand om honom. Faktum är att han inledde en romans med en av dem, och ungefär två år senare gifte de sig. Hennes namn var Marj Wiber.

Samtidigt befann sig min syster Katie, som hade studerat till missionär vid ett bibelinstitut i Three Hills, Alberta, nu vid Niagarafallen, där hon fick sina sista instruktioner från missionscentret innan hon skulle ge sig av till Colombia i Sydamerika för att omvända lokalbefolkningen. Hon skickade ett kort till mig och bjöd ner mig för ett par dagars besök innan avresan. Lördagen den 1 augusti tog jag nattåget till Toronto, cirka 300 miles bort, där Katie mötte mig på Union Station klockan 06:45. Efter att ha ätit frukost tillsammans begav vi oss omedelbart till kajerna och gick ombord på ångfartyget "Cayuga" mot Niagarafallen. Efter landstigningen tog vi den speciella hissen vid fallen för att se Whirlpool Rapids, och gick sedan ombord på "Maid of the Mist", en utflyktsbåt som tog oss så nära det var möjligt till botten av både de amerikanska och de kanadensiska fallen. Efter en storslagen rundtur vid Niagarafallen och en god kycklingmiddag tog vi bussen till Queenston, gick ombord på "Cayuga" igen och var tillbaka i Toronto klockan 21:00.

Nästa dag sov jag till middagstid (i Katies missionshus) och Katie serverade mig frukost på sängen. Vi besökte sedan flera platser i det då vackra Toronto. (Det var på den tiden fortfarande obesudlat av gyttjefolk.) Vi tog massor av bilder och såg parlamentsbyggnaderna, djurparken och

gick genom ett museum. Efter middagen gick vi till "All People's Church" – Katies sponsor, där några av hennes vänliga men överdrivet nitiska anhängare förgäves försökte omvända mig innan jag hann komma därifrån.

Nästa dag besökte vi några fler intressanta platser, varav den mest framstående var Casa Loma, ett härligt slott byggt av entreprenören Sir Henry Pendleton.

Klockan 23:00 den kvällen kysste jag Katie farväl och gick ombord på tåget tillbaka till Sudbury. Med undantag för ett kort tvådagarsbesök i maj 1943 skulle jag inte träffa henne igen på ytterligare 15 år. Vid det laget hade hon gift sig med en annan missionär vid namn Herbert Snider medan hon var i Colombia och skulle bli mor till åtta barn.

* * * * *

Som en romantisk reflektion över de olika flickvänner jag hade känt under den perioden av mitt liv (jag var 24) gjorde jag följande anteckning i min lilla blågröna bok.

Tisdagen den 21 juli 1942. En dag när jag är etablerad i Tyskland och har tillräckligt med pengar, ämnar jag, till minne av alla de flickor jag har älskat och lämnat bakom mig, och även för att återskapa dessa vackra intryck, köpa skivor med alla de sånger som jag förknippar med minnet av var och en.

1. Victoria Neufeld – "O Genevieve", "Drifting and Dreaming", "When my Dream Boat Comes Home".
2. Elsie Fell – "Little Old Lady".
3. Erna Martens – "Sweet Bunch of Daisies".
4. Mary MacRorie – "Let's Sail to Dreamland".
5. Caroline George – "Woodbecker's Serenade".
6. Lily Zacharias – "Two Sleepy People", "You Smile and the Angels Sing", "Beer Barrel Polka", "Little Sir Echo", "Scatterbrain".
7. Verna Schmidt – "In an Old Dutch Garden".
8. Phyllis Bowie – "Down Argentine Way", "Tales From Vienna Woods", "Blue Danube", "Zwei Herzen im Drei Viertel Takt".

Uppenbarligen var mina romantiska intressen i högsta grad levande, och det var även min dröm att en dag bo i Tyskland. Det hade varit min dröm ända sedan 1939 att bosätta mig i Tyskland, bli ingenjör, gifta mig med en vacker blond tysk "maedel" och leva lycklig i alla mina dagar. Som vi alla vet kom historien emellan och ändrade mitt livs gång, precis som den var ödesbestämd att göra för hundratals miljoner andra.

* * * * *

Den 10 september lastade Tiny Thompson, Robbie (min förman Clayton Robertson) och jag underhållsbilen och gav oss av till ett av Incos vattenkraftverk för att utföra viss omstrukturering av mätare och kontroller. Det var ett vackert, rustikt område som låg tillräckligt långt bort från alla smältverk och föroreningar som smutsade ner Sudbury-området. Det var grönt, frodigt och orört, ungefär 50 miles från Sudbury, och det kallades High Falls. Ungefär en halv mile uppför floden låg Big Eddy, som dammen och själva kraftverket kallades. Det hade några av de största generatorer jag någonsin sett vid den tiden – en serie av 8000 KVA (eller cirka 9400 hk) pjäser.

Vi skulle stanna här i knappt två veckor. Även om det var ett ensamt, isolerat område ute i skogen, var det en behaglig respit från Sudburys liv och rörelse. För det mesta arbetade vi, ofta så mycket som 14 och 15 timmar om dagen, men jag hade inga klagomål. Jag samlade på mig mycket övertid, för vilken jag fick betalt med tid och en halv. Faktum var att det var Robbie, förmannen, som hade varit vid företaget i 20 år, som klagade. Han hade fast lön, och han klagade inför mig att jag tog ut mer pengar än vad han gjorde, en grov orättvisa hävdade han. Inte mitt problem, sa jag till honom. Ta upp det med företagsledningen.

Medan jag var i High Falls blev Jim Dodd utskriven från sjukhuset och återvände till familjen Paquette, den franska familjen där han och jag hade varit inackorderade innan han var med om sin stora olycka och där mina saker fortfarande förvarades. Terminen vid University of Manitoba skulle börja om mindre än två veckor och vi hade planer att lägga upp. Jag skickade in min sjudagarsuppsägning till företaget, enligt gällande krav.

Söndagen den 27 september kysste jag fru Vera Waiman farväl. Hon hade varit vår glada hyresvärdinna och kokerska som hade hållit oss med välsmakande kost under vår korta och trevliga vistelse. Tiny och jag åkte tillbaka till Sudbury med bil (körd av någon annan) och jag anlände till Paquettes inackorderingshem klockan tio den kvällen för att träffa Jim Dodd igen. Nästa dag åkte Jim och jag till Copper Cliff för att avsluta våra angelägenheter, hämtade ut vår lön, sålde allt pick och pack vi hade till en secondhandbutik, och gav oss av med tåget till Toronto klockan 23:05 den kvällen.

Nästa dag ägnade vi oss åt sightseeing i Toronto, och även i Niagara Falls följande dag. Medan vi var i Toronto fick vi sällskap av en annan "U"-student, en blond svensk vid namn Orville Swenson, som också skulle tillbaka till

Winnipeg. Härifrån tog vi en sydlig rutt med buss för att tura längs USA:s norra utkant. Vi korsade gränsen vid Sault Ste. Marie, fortsatte till Erie, Pa., sedan till Buffalo, till Cleveland och vidare till Chicago. Vi gjorde ett uppehåll i Chicago, där vi besökte Field Museum, gick upp till toppen av Wrigley Building och till flera andra platser, och tog bilder hela tiden. Därefter rullade vi vidare till Minneapolis, St. Paul, där vi återigen stannade och såg sevärdheterna. Här köpte jag en portfölj i läder och en ny kamera.

Vi korsade slutligen gränsen tillbaka till Kanada vid Emerson, Manitoba, och anlände till Winnipeg den 3 oktober 1942, där vi omedelbart checkade in på St. Regis Hotel. Det hade varit en händelserik sommar, och Jim och jag var nu redo att ta oss an U. of M. och vårt sista år inom elektroteknik.

Milstolpe Sexton

Fjärde året på ingenjörsutbildningen vid University of Manitoba

1942-1943

Medan det fjärde året, nu i Winnipeg, var tillräckligt intressant och akademiskt givande, var det socialt sett inte lika trevligt som de tre föregående åren i Saskatoon hade varit. På något sätt var det mindre varmt, mindre bekvämt. Winnipeg verkade kallare och mindre tillmötesgående. Det första Jim Dodd och jag gjorde när vi anlände till Winnipeg var att titta igenom listan över inackorderingshem på den rekommenderade lista som universitetet gett ut. Vi råkade välja ett som drevs av en familj vid namn Saygol. Det var det första dumma misstaget vi gjorde och vi borde ha vetat bättre. Även om de till en början verkade mycket vänliga och tillmötesgående, dröjde det inte länge innan vi fick reda på att de var judar, och inte långt därefter innan deras obehagliga egenskaper började komma upp till ytan. På samma ställe bodde fem snobbiga, högfärdiga sistaårsstudenter, tjejer som studerade hemkunskap vid samma universitet. I huset bredvid bodde fyra av våra ingenjörsklasskamrater från U. of Sask., som var inställda på att ställa till med så mycket elände de bara kunde. Snart uppstod ett bråk mellan oss, hyresvärden, tjejerna och killarna i huset bredvid. Innan slutet av den första terminen gav vi hyresvärden två veckors skriftlig uppsägning om att vi skulle flytta, vilket fick denne storögde jude att få ett raseriutbrott, men flytta gjorde vi.

En annan obehaglig händelse för mig var upptäckten att det inte fanns något utbildningsprogram för flygpersonal här, och jag skulle bli tvungen att delta i C.O.T.C. vid Osborne Barracks, Minto Field, vare sig jag ville det eller inte. Jag tyckte inte om det. (På grund av sin allvarliga olycka föregående sommar var Jim 4F, så detta gällde inte honom.)

Av dessa skäl och andra var den första terminen något deprimerande, en stor del av det berodde på att alla de sociala kontakter jag hade haft i Saskatoon saknades här. Den enda kompenserande aspekten var att lektionerna, varav de flesta nu rörde någon fas av elektronik eller elektricitet, var mer intressanta.

I vilket fall som helst hade jag den 19 december skrivit min sista tentamen, checkat ut från Saygol-området och befann mig klockan 10:15 den kvällen ombord på ett tåg på väg mot

Saskatoon, för att träffa Phyllis igen. Hon mötte mig vid C.P.R.-stationen klockan 15:30 nästa eftermiddag, och jag blev inbjuden att bo hos familjen Bowie. Det var fantastiskt att se Phyllis igen. Som vanligt hade hon några bisarra nya historier att berätta för mig, varav de flesta inte var sanna.

Jag hade lovat folket där hemma att jag skulle fira jul med dem. Efter fyra mycket trevliga dagar med Phyllis tog jag tåget till Herschel två dagar före jul. Där gjorde jag återigen mina rundor. På julafton gick vi alla på den årliga mennonitiska julkonserten i kyrkan. På juldagen åt vi en stor gåsmiddag hos Korni och Martha. Två dagar senare var vi alla hemma hos Sarah och Peter för att äta en andra stor gåsmiddag med alla tillbehör. Lyckligtvis hade jag på den tiden inga problem med att gå upp i vikt! Sedan, den 30 december, var jag tillbaka på tåget till Saskatoon för att träffa Phyllis igen, och på nyårsdagen åt vi en stor kalkonmiddag hos Bowies.

Den femte januari var jag tillbaka i Winnipeg igen och anlände klockan 8:45 på morgonen. På något sätt verkade Winnipeg vintertid mer trist och kallare än Saskatoon, och jag var inte vid mitt bästa mod. För att göra saken värre var Jim och jag tvungna att hitta ett nytt ställe att bo på, eftersom vi hade sagt upp vår förra plats för två veckor sedan. När jag till slut fick kontakt med Jim fick jag veta att den stackars karln hade fått vattenkoppor och satt i karantän på King George Hospital. Han skulle bli kvar där i mer än två veckor.

Detta lämnade uppgiften att hitta en bostad åt mig. Jag hittade till slut ett rum hos en fru Keatings på Spence Street 82. Nästa dag gick jag för att ge Jim lite choklad och några av hans saker. Slutligen, dagen efter det, var jag tillbaka på lektionerna, två dagar för sent. Under hela denna tid blev vädret allt kallare.

Samtidigt fortsatte kriget i Europa om och om igen, hett och intensivt, och den tyska positionen förvärrades. Vid denna tid kände jag dock fortfarande att Tyskland skulle vinna. Jag gav inte upp den tyska drömmen, men framtiden såg osäker ut. Eftersom vi närmade oss slutet av vår termin blev trycket från flera håll tyngre att ta värvning i någon av vapengrenarna vid examen. Den militära maskinen behövde fler ingenjörer i synnerhet. Och hur som helst var inkallelsen i full gång, och den enda anledningen till att vi inte redan var i krigsmakten var det faktum att vi antogs bedriva en teknisk utbildning som var nödvändig för att vinna kriget.

Jag var fientligt inställd till hela situationen. Även när vi blev ombedda att bli frivilliga blodgivare, och nästan varje arbetsför man och kvinna gick med på det, vägrade jag. Mot slutet av terminen ökade trycket att ta värvning i krigsmakten. Varje ingenjörsstudent skrev faktiskt in sig, utom två av oss, men märkligt nog av exakt motsatta skäl. Den ene var en jude vid namn Saul Bronstein, som lyckades slingra sig undan för att han var en fegis, och som de flesta judar hellre såg någon annan sköta stridandet och blödandet. Jag, å andra sidan, var fast besluten att inte slåss för en sak jag var emot, när jag egentligen ville slåss på den andra sidan. Som vanligt gick jag emot strömmen av den konstlade allmänna opinionen. Jag blev inkallad till dekanus Fetherstonhaughs kontor för en utskällning. Han förmanade mig strängt att skriva in mig. Armén, flottan och flygvapnet behövde alla ingenjörer, sa han till mig. Det skulle få ödesdigra konsekvenser för mig om jag inte gjorde det. Jag vägrade.

Jim Dodd, även om han också var ideologiskt emot kriget, hade inga problem. Av samma skäl som han inte behövde delta i C.O.T.C., på grund av sin tragiska olycka i Sudbury sommaren innan, hade han en 4F-kategori och var befriad från inkallelse.

Det fanns en intressant ingenjörskollega i vår klass vid namn Phil Mees, som var från USA. Han fortsatte att berätta för oss om de fantastiska jobb som fanns tillgängliga söder om gränsen. Vid det här laget hade både Jim och jag bestämt oss för att vi skulle åka till USA efter examen, om kriget fortfarande pågick. Det fanns ett hake. Innan man ens kunde lämna Kanada var man tvungen att ha ett arbetstillstånd för utresa (Labor Exit Permit), vilket i praktiken innebar att om ens förmågor behövdes för att bidra till krigsinsatsen, var chanserna att få tillstånd att lämna landet praktiskt taget obefintliga. För en ung man, och särskilt en nyutexaminerad ingenjör, var det näst intill omöjligt att få ett sådant tillstånd. Jim och jag ansökte båda och fick avslag. Men Jim, listig som han var, lyckades på något sätt övertyga dem om att hans dåliga öga behövde speciell medicinsk vård som han bara kunde få i USA, och på något sätt befann sig Jim faktiskt kort efter examen i Cleveland, Ohio, med ett bra jobb hos Brush Development Co.

Eftersom de flesta arbetsföra män nu var i tjänst, led många av de stora företagen nu brist på kvalificerade manliga anställda, särskilt ingenjörer och utbildad teknisk personal. Det rådde en ivrig konkurrens om de kandidater som fanns kvar, och några av de stora företagen skickade ut rekryterare till de olika universiteten för att värva de utexaminerade de kunde. Ett av dessa var Northern

Electric, från Montreal. De representerade motsvarigheten till Western Electric i Kanada. Det fanns andra rekryterare, och jag lyssnade på flera erbjudanden. Slutligen bestämde jag mig för att gå till Northern Electric när jag tog examen, och jag skrev under en avsiktsförklaring med dem. Detta var ungefär en månad före terminens slut, och det fanns fortfarande mycket arbete kvar att göra i klassrummet.

En av de uppgifter som var kvar att göra var att skriva vår avhandling. Vid den här tiden verkade television fortfarande som en avlägsen teknisk dröm om framtiden. Jag såg det som en enorm potential som skulle bli verklighet kort efter krigsslutet. Jim Dodd, Charlie Muirhead och jag gick samman i ett gemensamt projekt för att konstruera en enkel apparat som förkroppsligade några av de grundläggande principerna för television. Baserat på den skrev vi vår avhandling, kallad "Theory of Television". Den består av 43 maskinskrivna sidor, och jag har fortfarande ett inbundet exemplar av den idag. Professorerna tyckte uppenbarligen att vi gjorde bra ifrån oss, eftersom vi fick betyget A- på den.

Den 25 april hade jag lämnat in min avhandling, lämnat in min C.O.T.C.-uniform och skrivit klart alla mina slutprov i elektroteknik. Nästa dag genomgick jag en läkarundersökning av en auktoriserad Dr. O. Waugh för Northern Electric. Jag klarade även den och skrev in mig hos detta företag. Jag var färdig med Winnipeg. Det var bara examensceremonierna kvar.

Men eftersom jag hade ett visst antal poäng vid University of Saskatchewan från mitt år inom humaniora och naturvetenskap 1935-36 och kursen i pedagogik sommaren 1938, plus alla mina naturvetenskapliga kurser som samlats under ingenjörsutbildningen de föregående tre åren, hade jag tillräckligt med poäng för att få en examen i humaniora och naturvetenskap även från University of Saskatchewan. Så jag hade ett val om vilken examen jag skulle närvara vid, eftersom båda var ungefär på samma dag. Jag valde Saskatoon och University of Saskatchewan. Men det var några veckor senare.

Tillbaka till Herschel för att stanna hos familjen i några dagar. Det var en blöt och snöig vår. Jag tillbringade tiden i lättja, läste lite, besökte gamla vänner och hjälpte mina bröder med en del av jordbruksarbetet. Sedan bar det av till Saskatoon för att träffa Phyllis i några dagar. Hon hade ett uppdrag för dramastudier i Melfort, Saskatchewan under sommaren. Hon fortsatte att prata om äktenskap. Jag vinkade av henne vid tåget och återvände sedan till Herschel igen.

Den 14 maj var jag tillbaka i Saskatoon igen för examensceremonierna. Jag bodde hos familjen Bowie igen, men Phyllis var inte där. Hon hade lämnat en examenspresent till mig. Examensceremonierna hölls i den enorma

Third Avenue Church. Det var ett teparty på eftermiddagen. Sedan var det den stora examensdansen på S'toons finaste — Bessborough Hotel. På tepartyt råkade jag träffa en söt tjej vid namn Helen Bubniuk, och hon blev min dejt för dansen den kvällen. Trots att Phyllis inte var där, hade alla trevligt.

Tillbaka till Herschel, och efter ytterligare några dagar på gården, körde Henry mig den 20 maj till järnvägsstationen i Herschel och jag gav mig av mot en ny plats — Montreal och Northern Electric.

Milstolpe Sjutton

Montreal och Northern Electric

Den 20 maj körde min bror Henry mig till stationen, och för 50,75 dollar köpte jag en tågbiljett till Montreal, Quebec, de franska kanadensarnas land. På vägen ut till Montreal gjorde jag två stopp. Det ena var i Winnipeg för att träffa Jim Dodd, som fortfarande förhandlade om sitt inresetillstånd till USA. Det andra stoppet var i Toronto för att träffa min syster Katie, som fortfarande bodde på World Wide Evangelism-centret och höll på att programmeras ytterligare för sitt uppdrag i Colombia, Sydamerika. Efter att ha stannat i Toronto i två dagar, sovit på World Wide och ägnat mig åt lite mer sightseeing i Toronto, reste jag vidare mot Montreal på morgonen den 24 maj.

När jag anlände till Montreal klockan 18:45 den kvällen var det en vacker och behaglig dag. När jag gick nerför stadens huvudstråk, St. Catharines Blvd., kände jag mig upprymd, ungefär som jag hade känt åtta år tidigare när jag först anlände till Saskatoon för att påbörja mitt första år av universitetsutbildning vid sjutton års ålder. Jag kände återigen att jag hade världen för mina fötter och var på väg in i ett helt nytt äventyr. Jag hade framgångsrikt slutfört mina fyra år av elektroteknik och hade min examen säkrad. Jag var garanterad ett välbetalt tjänstemannajobb inom mitt valda yrke som elektronikingenjör. Montreal var den största och mest spännande staden i Kanada, och den var helt min att utforska och njuta av. Jag kände att äventyr väntade och jag var fri att göra vilket antal val som helst i den riktning som passade mig bäst.

Efter att ha checkat in på St. James Hotel och ätit en god middag gick jag på bio och såg en dubbelföreställning: "Under nya stjärnor" med Bette Davis och Paul Henreid, och "I Live on Danger".

Nästa dag checkade jag in på Northern Electric. De var ett enormt och väletablerat tillverkningskomplex som vid den tiden innehade en position i Kanada liknande den som Western Electric hade i USA under samma period. Förutom att tillverka miljontals telefoner, telefonkablar och tusentals andra tillbehör som hör till telefonbranschen, var de också djupt involverade i radio- och elektronikbranschen. Som jag hade begärt blev jag placerad på elektronikavdelningen, där det fanns en betydande...

mängd forskning som pågick. Min närmaste chef var en liten musgrå man vid namn Ernie Kelsey. Northern Electric var vid den tiden uppe över öronen i krigskontrakt, precis som nästan alla andra företag med tillverkningsanläggningar, och arbetade enligt principen kostnad plus 10 %, plus vad de än kunde skarva med, och ju större lönebesked desto bättre.

Följande dag småregnade det och jag tillbringade större delen av den med att gå på gatorna och leta efter ett ställe att bo på. Jag fann ett på 462 Wood Ave. West, ett inackorderingshem som drevs av en bleknande frånskild kvinna i mitten av fyrtioårsåldern, som trots allt lyckades hålla uppe en ganska bra fasad, med lösögonfransar och allt. Hennes namn var Peg.

Den första veckan på Northern Electric ägnades åt att bekanta nyanställda med "systemet"; hur N.E. fungerade; besöka alla de olika avdelningarna både inom och utanför elektronikavdelningen; träffa de olika avdelningscheferna; och sedan skriva ner anteckningar om vad jag observerat och kommit ihåg. Denna process tog hela den första veckan. En av avdelningscheferna jag träffade vid den tiden var Bunn Sheffield, en sympatisk och lovande ung chef, som jag skulle komma att träffa mycket mer i hans hem vid ett senare tillfälle, tack vare hans mycket attraktiva svägerska. Men nu går jag händelserna i förväg.

Efter att ha installerat mig hos Peg köpte jag en begagnad kortvågsradio (65,00 dollar) så att jag kunde lyssna på kortvågssändningar direkt från Europa utan att de först behandlades av våra lokala medier. Jag kunde nu lyssna på sändningar från både Storbritannien och Tyskland — jag var särskilt intresserad av vad de sistnämnda sa. Under den sommaren, trots att jag var etablerad i ett jobb i Montreal, var min dröm om att leva i ett segerrikt, föryngrat Tyskland fortfarande i högsta grad levande. Faktum är att jag fortfarande lekte med tanken på att gå med i flygvapnet, flyga över och hoppa i fallskärm ner på tysk mark, bli tillfångatagen, och sedan övertyga dem om att jag avsiktligt hade gjort det jag gjort för att ansluta mig till deras sida och kämpa för den heliga saken. Jag var dock aldrig helt säker på om jag menade allvar eller om det bara var en fantasi. Jag gick så långt som att anmäla mig vid R.C.A.F:s högkvarter den 5 juli och prata med befälhavaren där vid namn A. R. Smith. Det blev dock inget av det. Allteftersom kriget drog ut på tiden och jag blev mer och mer involverad i den lokala kretsen av människor i Montreal, desto mer bleknade den drömmen.

Under tiden hade Peg och jag många långrandiga filosofiska diskussioner om många ämnen, inte minst om religion. Hon var talför och hade en

hjärtligt magskratt. Dessutom var hon ganska intelligent, medan ingen av de övriga inneboende kunde rankas särskilt högt i den kategorin. Vad mig beträffade var våra samtal, som mer och mer övergick i debatter, inget annat än en övning i intellektuell diskurs. Men den där religiösa frågan verkade irritera henne, och hon återkom till den gång på gång. Fastän jag inte hade ägnat religionen så mycket tankeverksamhet vid den tiden och inte var särskilt välinformerad om den, hade jag naturligtvis bestämt mig för flera år sedan att religion som sådan var ett falskt, människoskapat påhitt, och inte värdigt seriöst övervägande av intelligenta människor som jag själv. Trots det drev jag hem de argument jag hade tillgång till med förödande effekt. När jag uppriktigt sa till henne att kristendomen inte var något annat än en anakronistisk samling hokus-pokus, endast lämpad för de vidskepliga och lättrogna, skar detta henne verkligen in i märgen. Efter att ha surat i några dagar sa hon till mig att hon ville att jag skulle flytta. Oförskräckt sa jag, fint, jag brydde mig ändå inte så mycket om hennes matlagning, och flyttade ut. Jag är inte säker på vad som upprörde henne mest, det faktum att jag vann de flesta poängen i våra argument, eller det faktum att min oantastliga logik hade väckt allvarliga tvivel i hennes eget sinne om trovärdigheten i de låtsaslekar hon hade ägnat sig åt.

Jag flyttade till 1122 St. Catherines St., ganska nära centrala Montreal. Hyresvärdinnan var en Mrs. Aquinn, en sympatisk men tystlåten äldre kvinna. I samma hus bodde ungefär sju eller åtta studenter från McGill University, de flesta av dem från USA, och de flesta av dem studerade medicin. Detta skapade en mer livlig (om inte upprorisk) och intellektuell atmosfär, eftersom de flesta av dessa pojkar var i min åldersgrupp och på min intellektuella nivå. Det bus och de debatter som följde vid middagsbordet på kvällarna var ibland vildare än en hel flock apor.

Den sommaren avverkade jag en hel del territorium genom att utforska Montreal och dess omgivningar. Jag besökte dess museer, som det fanns många av. Jag besökte dess mer framstående katedraler som Montreal är berömt för. (I allt detta måste läsaren komma ihåg att jag talar i dåtid, då det var en period för mer än 45 år sedan.) I hela Montreal fanns det vid den tiden mer än 300 kyrkor. Många av dem var internationellt kända — Notre Dame-katedralen, St. James-katedralen, Christ Church-katedralen och Oratory of St. Joseph, en känd katolsk pilgrimsort, för att nämna några. Jag utforskade McGill University. Jag tog en tur på St. Lawrence-floden

kryssning i en av de stora utflyktsbåtarna. Jag tog del av några av Montreals många kulturevenemang, såsom operan "Lohengrin", några lätta operor, Don Kosack-kören och till och med Burlesque-teatern. Jag gick med i en kurs i talarkonst vid McGill University, och även en kurs i radiodesign vid samma universitet. Jag höll till och med ett tal om "Elektronikens framtid" på kursen i talarkonst.

Under Northern Electrics årliga sommarsemesterperiod (hela fabriken försattes i beredskapsläge vid en viss tidpunkt) tillbringade jag en vecka på Camp Otoreke norr om Montreal och nära St. Agathe, uppe i de vackra Laurentiska bergen. Detta drevs av Montreals avdelning av "Y" och erbjöd en utmärkt rustik utflykt vid sjön Otoreke, med massor av nöjen och lekar, såsom simning, båtliv, tennis, etc. Men det största pluset var den stora samlingen av fina ungdomar, varav de flesta var i min åldersgrupp, och bland vilka romans var den mest populära leken av alla.

Hela tiden följde jag krigets framfart, som inte alls gick bra för min sida. Den 25 juli löd rubrikerna "Mussolini avgår". Nästa dag tog marskalk Badoglio över och började förhandla om kapitulation med de "allierade". Den 11 augusti möttes Churchill och Roosevelt i Quebec City vid ett toppmöte för att planera den totala förstörelsen av Tyskland, av Europa och av den vita rasen, och hur dessa förrädare ville stycka upp kadavret vid krigets slut.

* * * * *

När jag väl kommit till rätta i mitt jobb fann jag att det fanns ett antal andra tidigare studenter som jag känt som nu också var anställda av Northern Electric. En av dem var min kompis, Charlie Muirhead, som hade varit min partner när vi sammanställde vår avhandling om television vid University of Manitoba. En annan var Neil Vanular, också från Manitoba. Neil delade rum med en annan ung man vid namn Ray Martin. Under den senare delen av 1943 bildade vi fyra ett slags "rat pack" i många av våra sociala aktiviteter. En lördagskväll, den 13 november för att vara exakt, bowlade vi fyra i en stor bowlinghall i centrum som hette Karry's. Plötsligt vimlade stället av Mounties — Royal Canadian Mounted Police. De var där för att plocka upp oregistrerade vapenvägrare. Varje arbetsför ung man var tvungen att ha ett identitetskort som visade att han hade registrerat sig för värnplikt och vad hans status var. Eftersom de flesta franskkanadensare var fientligt inställda till britterna, alla

brittiska, och även mot kriget som sådant, hade många vägrat att göra det. Fastän jag hade gjort allt jag kunde för att hålla mig utanför ett krig som jag också var emot, hade jag likväl registrerat mig och hade den juridiska statusen av att vara sysselsatt inom nödvändig industri och var därför åtminstone tillfälligt befriad. Det föll sig dock så att just denna kväll hade jag glömt att ta med mig min plånbok, i vilken registreringskortet fanns. Så där var jag, indragen i nätet tillsammans med en mängd arga, muttrande unga "Frogs", som fransmännen hånfullt kallades av anglo-kanadensarna. Den kungliga kanadensiska ridande polisen lastade in oss i ett antal fångvagnar och körde iväg oss till polisstationen för att förhöras. När det slutligen blev min tur förklarade jag för dem att jag hade ett giltigt kort, men hade glömt min plånbok. Under tiden hade, på min begäran, de tre andra killarna gått tillbaka till mitt rum hos Mrs. Aquinn för att hämta min plånbok. När de slutligen återvände med den, bad polisen om ursäkt och lät mig gå vidare.

* * * * *

Vid den här tiden, medan kriget drog ut på tiden, sattes mina ideal på hårda prov. De började blekna in i en gråzon när det gällde vad mina mål för framtiden kunde vara. Det såg inte ut som om Tyskland skulle finnas med i bilden längre. Jag började blicka mer mot USA för min framtida karriär och hemvist. Jag blev mindre ansvarsfull och mer hedonistisk.

Inte heller var jag särskilt intresserad av mitt jobb på Northern Electric längre. På det stora kontoret där jag var placerad fanns det öar av sex skrivbord, tre mot tre, tätt packade. Till höger om mig satt en jude vid namn Harry Schwartz, också han elektronikingenjör. Till vänster om mig satt en tekniker vid namn Tony. Mittemot mig satt Josephine "Joe" Sheffield, syster till Bunn Sheffield som nämnts tidigare. Hon var en sorts bibliotekarie och sammanställde teknisk litteratur åt oss. Diagonalt från mig satt en annan jude vid namn Larry Merson, en elektronikingenjör, och vid det andra hörnet av vår ö satt Jack Hayles, en sympatisk ung ingenjör från Vancouver, B.C. Vi var alla engagerade i "forskning" av ett eller annat slag. Bakom det stora kontorsrummet fanns ett laboratorium där vi påtade med våra olika projekt, vilkas inriktning och syfte utsågs då och då av våra olika avdelningschefer som vi var och en arbetade under. Jag såg inget större syfte med de flesta av dessa projekt, och fick snart känslan av att vi var

på lönelistan mer i syfte att öka den där marginalen på 10 % plus än för att uppnå några nya stora tekniska genombrott.

Hur det än må vara med det, hade vi varje förmiddag och varje eftermiddag en 15 minuters "rökpaus", under vilken tid vi tilläts röka. Efter ett tag började jag, dumt nog, att börja röka tillsammans med resten av skaran. Detta skulle jag fortsätta med under de kommande femton åren, tills jag slutade tvärt och beslutsamt. Men det är en annan historia.

I början av 1944 flyttade Charlie Muirhead in hos mig som min rumskamrat. Vi tre, Charlie, Neil Vanular och jag, gick med i M.A.A. Club — Montreal Amateur Athletic Club. Dessutom gick två andra ingenjörsutexaminerade från University of Saskatchewan som arbetade för N.E. med. Deras namn var Bill Anderson och Joe McGuire, men de ingick inte i vår inre krets. M.A.A. Club hade en fin huvudbyggnad inte alltför långt från där Charlie och jag bodde. Den var välförsedd med en rejäl inomhuspool, en bowlinghall, squashbanor inomhus, biljardbord, en matsal, en lounge, en danshall, ett bibliotek och andra bekvämligheter.

En dag, medan Bill Anderson, Joe McGuire och Neil Vanular befann sig i loungen och var något berusade, blev de uppenbarligen tjuvlyssnade på av några damer i samma lounge när de var högljudda, stökiga och använde ett vårdat språk. Detta rapporterades vederbörligen av damerna till klubbens ordförande. Ordföranden kallade upp de tre pojkarna på mattan och hotade med att utesluta dem. Pojkarna gjorde uppenbarligen inte saken bättre genom att vara aggressiva och som man kan förvänta sig blev de vederbörligen uteslutna. Detta lämnade endast Charlie Muirhead och mig själv från vår grupp som medlemmar med god status, men vi förnyade inte medlemskapet vid årets slut.

* * * * *

Som jag nämnde tidigare satt Joe Sheffield direkt mittemot mitt skrivbord i vår kontorsö. Hon var en mycket kapabel och intelligent kvinna, ungefär sex år äldre än jag. Naturligtvis hade vi många samtal, de flesta av dem intressanta och informativa. Hon ordnade till och med en tennisdejt åt mig och bjöd hem mig till sin lägenhet en dag på en hemlagad middag. Men det fanns inget romantiskt intresse, åtminstone inte från min sida.

En strålande dag skuttade hennes svägerska in på kontoret, hon arbetade också för N.E. Hon virvlade in som en vårvind med ett stort leende, ett musikaliskt skratt och en ljus gnista

i hennes ögon. Hennes namn var Beth Ralston. Hon fångade min omedelbara uppmärksamhet.

Inom en dag eller så satt jag i telefonen och bad henne om en dejt. Maurice Fast, en alumn från University of Saskatchewan, höll på att organisera en dans för de alumner som samlats i Montreal, och det råkade sammanfalla med min födelsedag den 20 februari. Jag frågade Beth om hon ville gå med mig och hon tackade ja. Vi klickade omedelbart. Hon besvarade gesten genom att bjuda med mig på en fest som Montreal Bachelorettes anordnade en vecka eller så senare, och jag ställde mer än gärna upp. Därifrån var vi igång. Hon blev min fasta flickvän och mitt deltagande i det tidigare "rat pack" blev snart extremt dåtid.

Vi deltog i många intressanta och trevliga evenemang. Vi åkte skidor i Laurentiska bergen cirka 80 miles norr om Montreal. Vi gick på ett antal danser. Vi åkte till Camp Otoreke under sommaren 1944 (där jag hade varit föregående sommar). Vi spelade tennis, vi bowlade. Vi såg operan "Carmen" och vi åkte på en kryssning uppför Saint Lawrencefloden med en utflyktsbåt. Vi gick på många promenader upp till toppen av Mount Royal. Det var ett mycket trevligt förhållande.

Snart blev förhållandet mer seriöst och hon började prata om äktenskap. Jag kände mig inte riktigt redo för det än. Jag kände mig fortfarande obunden och fri. Mina förhoppningar var nu mer och mer riktade mot att flytta till USA efter att kriget var slut. Faktum är att jag till och med hade siktat in mig på staden – Los Angeles, Kalifornien.

Men kriget drog ut på tiden. Jag minns att medan vi var på Camp Otoreke, hörde jag med bestörtning om det misslyckade mordförsöket på Hitler i hans militärbunker den 20 juli. Den tyska drömmen sjönk snabbt.

I augusti gav jag snabbt vika för tanken på äktenskap. Vi förlovade oss. Den nionde augusti gick jag till Birk's Jewelers och köpte en diamantförlovningsring till henne.

* * * * *

Efter att ha varit på jobbet i Montreal i ett år började jag på allvar att omvärdera båda dessa faktorer. Allteftersom mina förhoppningar för Tyskland bleknade under senare hälften av 1944, och i takt med att mitt intresse för mitt jobb minskade, så ökade mitt intresse och min entusiasm för en framtid i USA dramatiskt i direkt proportion. Jag hade ingen entusiasm för att sitta fast i ett avlönat jobb hos Northern Electric för resten av mitt liv, inte heller önskade jag bo i Montreal. Hur intressant än...

stad än den må vara, tänkte jag, så gillade jag inte de dystra, mulna vintrarna, och inte heller de varma, kvava somrarna. Inte heller brydde jag mig om att leva i en mångspråkig stad med dubbla språk, bestående av övervägande fransk-kanadensare i en pågående konflikt med det brittiska elementet som kontrollerade merparten av industrin och ekonomin. (Egentligen judar, men jag var inte särskilt medveten om det faktumet vid den tiden.)

Så mer och mer började jag utforska den amerikanska scenen. I detta avseende var Jim Dodd inte bara till stor hjälp, utan också en inspiration. Som resande representant för Brush Development Co. knöt han kontakter i många av de större städerna i USA, och besökte även Montreal ofta. Jag skrev till ett antal företag inom elsidan, nu med mer sikte på att bli en teknisk representant snarare än ingenjör. Jag fann att gensvaret var mycket gott. Eftersom krigsproduktionen 1944 gick på högvarv och eftersom de flesta arbetsföra män nu hade blivit inkallade till tjänstgöring, var efterfrågan på unga ingenjörer och/eller tekniker med examen och viss erfarenhet stor. Det kvarstod dock alltid detta enda hinder — jag behövde ett arbetstillstånd för utresa (Labor Exit Permit) för att lämna landet. Den 5 augusti gick jag återigen för att träffa ordföranden för den kanadensiska mobiliseringsnämnden och använde alla de övertygande argument jag kunde uppbåda för att få det tillståndet, men det var fortfarande nej. Jag var dock oförtruten. Förr eller senare skulle jag få det tillståndet, och kriget kunde ändå inte vara så mycket längre.

Jag bestämde mig för att göra en räd in i USA och titta närmare på några av de företag som jag hade korresponderat med. Ett av breven var från Sperry Gyroscope i New York, och de erbjöd sig till och med att betala min resa om jag kom ner för en intervju. Jim råkade vara i staden vid den tiden. Den 26 sept. bestämde jag mig för att nappa på Sperrys erbjudande och åka till New York. Jim bestämde sig för att följa med och se om han kanske kunde förbättra sin status, en situation som verkade evig för honom. Vi telegraferade till Sperry för att boka rum åt oss (hotellrum var en bristvara under kriget) och klockan 21:25 satt vi på tåget till New York. Beth var där för att vinka av oss. Vi anlände till "The Big Apple" klockan 08:45 morgonen nästa dag.

Vi pratade med några av de högre cheferna på Sperry, som gav oss olika erbjudanden. Vi rekognoserade också möjligheterna hos några andra företag nästa dag, särskilt Federal Telephone and Radio. Följande dag åkte vi till Newark och kontaktade ytterligare några företag. Den natten tog vi en sovvagn (pullman) från New York och var tillbaka

i Montreal på lördagen kl. 09:05 den 30 september. Den kvällen tog Jim, Charlie Muirhead och jag ut våra respektive flickvänner på middag på Ritz Carlton Hotel, diskuterade vår razzia i New York och fortsatte med att berusa oss.

När jag gick tillbaka till jobbet på Northern Electric på måndagsmorgonen hade jag en del förklaringar att ge angående min frånvaro förra veckan. Vilken ursäkt jag än erbjöd togs den inte emot särskilt väl, men jag brydde mig inte. Jag kände mig ganska självständig och brydde mig ändå inte så mycket om mitt jobb. Jag blev förflyttad till en annan avdelning, Systems. Mitt första jobb var att planera markarbetet för en radiosändare, jordledningar för de stora antennerna, etc. Det innebar en hel del mätningar på marken och jag var glad över att få vara utomhus.

Jag fortsatte med det amerikanska äventyret. Söndagen den 22 oktober, efter att Jim, Charlie Muirhead, Beth och jag hade ätit middag på Murray's Restaurant, gick jag ombord på tåget till Cleveland för att träffa Brush Development Co. som Jim arbetade för. Denna gång följde Jim inte med. Jag anlände till Cleveland klockan 10:45 på förmiddagen efter att ha haft en "kappa och värja"-liknande kurragömmalek med en kanadensisk immigrationstjänsteman, varav en nu fanns ombord på varje tåg som korsade gränsen för att se till att ingen av deras värdefulla undersåtar flydde till USA. Jag hade blivit varnad för att säkerheten vid gränsen hade skärpts avsevärt, och att det nu inte var möjligt att åka mer än 20 miles förbi gränsen utan att ha det där förbannade arbetstillståndet för utresa (Labor Exit Permit). För att förebygga ett sådant problem hade jag köpt två biljetter, en till en liten stad på vägen precis innanför den amerikanska gränsen, och en annan därifrån vidare till Cleveland. Mycket riktigt, när vi närmade oss gränsen kom immigrationstjänstemannen ombord på tåget och gick genom vagnarna medan han granskade varje passagerare med sin professionella blick. När han kom till mig satte han sig på sätet mittemot. Han hade en riktigt elak uppsyn. Han bad att få se min biljett. Sedan gav han mig ett regelrätt förhör — vart var jag på väg? Vad var mitt ärende? och så vidare i all oändlighet. Jag satt där och svettades och ljög som en häst travar. Jag sa till honom att jag skulle hälsa på min familj utanför den här lilla amerikanska staden. Vad hette de? Var bodde de? Namn? Klassen. Bodde ungefär 15 miles öster om staden. Runt och runt, i 15 minuter. Jag trasslade in mig mer och mer. Slutligen kom vi fram till denna lilla stad på den amerikanska sidan av gränsen och jag klev av och han klev av. Det var midnatt och det var mörkt. Jag gick till andra sidan av tåget där det var ännu mörkare. När jag såg att han hade gått utom synhåll hoppade jag på tåget igen i en annan vagn längre ner och var på väg.

Väl i Cleveland träffade jag tre av de högsta cheferna på Brush. Saker och ting såg lovande ut. Jag besökte även den amerikanska arbetsförmedlingen (U.S. Employment Service) och fick ett godkännandekort från dem samt ett tillgänglighetsintyg (Statement of Availability), dock inte från den kanadensiska mobiliseringsnämnden. Jag gick också till den amerikanska immigrationsmyndigheten och även det hindret verkade inte oöverstigligt. Den 25 oktober lämnade jag Cleveland och tog tåget tillbaka till Montreal.

När jag korsade gränsen den natten gick samma kanadensiska immigrationstjänsteman sin runda igen och kontrollerade alla. Han kände omedelbart igen mig som den där killen som hade lurat honom några dagar tidigare genom att säga att jag bara skulle besöka några släktingar inom några mil från gränsen. Han visste att jag hade lurat honom och han gav mig en rejäl utskällning, och hotade till och med att låsa in mig. Men det gjorde han inte, och jag fortsatte till Montreal, dit jag anlände klockan 11:00 på förmiddagen.

När jag gick tillbaka till arbetet på Northern Electric följande måndag fick jag stå till svars för min upprepade frånvaro, inte bara inför Radford, min närmaste chef, utan jag hade äran att bli grundligt utskälld av den store herr Peachy själv, som var chef för hela elektronikdivisionen. Han hotade till och med att avskeda mig, men han gjorde det inte. Jag återgick till att sköta teodoliten och mäta ut layouten för sändarstationen.

Tanken på att USA välkomnade mig men att Kanada inte ville släppa ut mig började tära på mig. Vad i helvete handlade allt det här om egentligen? Var detta ett nytt Ryssland? Befann vi oss i ett Stalag, ett slavarbetsläger? Jag började känna mig ganska självständig inför hela situationen, jobb eller inget jobb. Min rebelliska natur började träda fram. Åt helvete med dem! Jag gick för att träffa en judisk advokat vid namn Max Bernfeld för att få hjälp med visum och att ta mig förbi dessa tyranniska restriktioner. Det kom inte mycket ut av det tilltaget. Jag behövde fortfarande det där förbannade utresetillståndet för arbetskraft (Labor Exit Permit).

Beth hade legat på om ett bröllopsdatum och vi kom till slut överens om att den 15 juni 1945 skulle bli den stora dagen. Allteftersom tiden närmade sig började jag få betänkligheter. Jag var fortfarande inte redo att ta det stora steget. Jag var fast besluten att först få ordning på mina angelägenheter och etablera mig i USA, antingen före eller efter krigets slut. Dessutom, var Beth verkligen den rätta flickan? I mitten av mars bestämde jag mig och sade nej. Det blev ett väldigt liv, tårarna rann, men jag var obeveklig.

Kriget led mot sitt slut i Europa. Den 30 april kom rapporter om att Hitler hade begått självmord. Vid den 7 maj florerade rykten om att ett vapenstillestånd

skulle precis utropas. Den eftermiddagen när jag gick upp på stan, var gatorna fullproppade med vad som verkade vara miljontals människor i ett tillstånd av frenesi – vissa berusade, alla vilda och oansvariga. Nästa dag, den 8:e, utropades till en helgdag, V-E-dagen.

Detta sporrade mig ytterligare till handling. Jag gick återigen tillbaka för att träffa War Mobilization Board för att se om jag nu kunde få det där utresetillståndet för arbetskraft (Labor Exit Permit). Efter mycket krångel var svaret fortfarande nej.

Oförskräckt, den 24 juli, bestämde Charlie Muirhead och jag oss för att göra ännu ett försök i USA för att ordna ett bra jobb innan de alla var borta (trodde vi, eftersom det skulle ske en omstrukturering av jobb vid krigsslutet). Vi anlände till New York klockan 9:00 nästa morgon och checkade in på Harmony Hotel. Jim Dodd och hans nya fru Marj råkade också vara i stan och vi träffade dem den kvällen och åt middag i Newark. Under tiden besökte Charlie och jag några arbetsförmedlingar, tog kontakt med Burlingame Associates, International Standard Electric och andra. Inget definitivt, men det såg lovande ut, lönerna var bättre än i Kanada.

Efter två dagar åkte Charlie tillbaka till Montreal. Jag fortsatte till Cleveland med Jim och Marj, där de nu var bosatta. Jag checkade in på Belmont Hotel och ringde sedan upp Margo Bradov, en blondin som jag hade brevväxlat med. Vi bestämde träff till morgondagen. Under tiden ringde jag flera elföretag, besökte Reliance Electric och besökte återigen Brush Development Co.

Eftermiddagen lördagen den 28 juli tillbringade jag med Margo. Vi gick på en cirkus som var i stan. Vi åkte motorbåt på en sjö, och vi tog en Southern Comfort på Punch & Judy, där jag träffade hennes pappa, som för övrigt ägde stället.

Efter att ha ätit lunch med Jim och Marj nästa dag, gick jag ombord på tåget tillbaka till Montreal. Alla tåg var nu mycket fullsatta, i och med en massiv återresa och/eller omplacering av trupper. Tågen var också sena. Jag kom slutligen fram till Montreal nästa måndag klockan 11:00.

Denna resa till Cleveland och New York fick mig på något sätt att oåterkalleligt bestämma mig för att jag var färdig med östkusten. Jag tänkte åka till Kalifornien, lagligt eller olagligt, ju förr desto bättre.

Fredagen den 10 augusti tittade jag in på Radfords kontor och sade till honom: "Jag slutar." Radford, som var min chef, sa till mig att jag inte kunde göra så. Jag var tvungen att ge minst två veckors uppsägningstid. Jag gick över hans huvud till min gamle vän Mr. Peachey, som hade hotat att sparka mig för mina många

frånvaro bara nio månader tidigare. Jag sade samma sak till honom – jag slutar, acceptera det eller låt bli. Vi enades om onsdagen den 15 augusti.

Den 14 augusti kapitulerade japanerna och återigen översvämmades gatorna av horder av människor i ett vilt tillstånd av jubel och frenesi.

Nästa dag var V-J-dagen och förklarades som helgdag. Jag spillde ingen tid. Jag packade mina saker. Klockan 4:00 på eftermiddagen lämnade jag huset och Charlie Muirhead följde mig till stationen. Klockan 6:25 var jag på tåget mot Utica-Cleveland för att stämma av med Jim Dodd. Jag hade inget arbetstillstånd för utresa, inget visum, inget pass, ingenting annat än en tågbiljett och några hundra dollar i kontanter i fickan. Men jag var på väg mot Kalifornien, lagligt eller olagligt, och ingenting skulle nu kunna stoppa mig.

Kalifornien, här kommer jag!

Dagen efter V-J-dagen anlände jag till Cleveland och tittade in hos Jim Dodd oanmäld. När jag gick in på gården stod han framåtböjd och arbetade på sin gamla skrothög till bil. (Det var inte så många som ägde en bil vid krigsslutet.) Jag berättade för honom att jag var på väg till Kalifornien, vad som än hände. Ville han följa med mig? Han sa, ja, visst, men varför väntade jag inte en vecka eller så så att han kunde avsluta några lösa trådar. Jag sa nej, jag åker i morgon, med eller utan dig.

Jim bestämde sig snart. Nästa dag, fredagen den 18 augusti, gick vi båda ombord på ett tåg till Chicago klockan 16:00 och anlände dit klockan 21:25. Vid midnatt tog vi Santa Fe California Limited och var på väg.

Vi anlände till Kansas City klockan 10:00 den 19 augusti, där jag skickade ett vykort till min mor och ett annat till Charles Muirhead. Vi åt lunch i Topeka klockan 16:00 och anlände till Dodge City klockan 21:30 den kvällen. Under ett långt uppehåll i Albuquerque, N.M., råkade jag prata med immigrationstjänstemän som noggrant övervakade och förhörde alla misstänkta mexikanska "wetbacks". Detta var tillbaka i 1945, och på den tiden gjorde I.N.S. fortfarande ett ärligt försök att hålla ute de mexikanska horderna.

Medan vi var där fick jag mitt första intryck av det varma, torra sydväst, och jag gillade det. Jag gillade den aromatiska doften från pepparträden, de blommande kaktusarna, oleandrarna och andra blommande buskar. Det var augusti, luften var varm men torr, utom i järnvägsvagnen, där det var varmt och kvavt. Vid det här laget lyckades vi byta till en luftkonditionerad vagn, en ny erfarenhet för mig.

Morgonen den 20 augusti korsade vi gränsen till Kalifornien, och klockan 15:00 steg vi av vid Los Angeles Union Station. Vi hade kommit fram! Jag fick den där uppiggande, äventyrliga känslan igen! Jag gillade allt jag såg, inklusive Olvera Street och mexikanerna.

Vi checkade in på Cecil Hotel på Main Street och började omedelbart skanna platsannonserna efter jobbmöjligheter. Vi samlade på oss en ficka full med femöringar och innan ens den första dagen var över ringde vi redan ett antal samtal från betaltelefonerna för att kolla upp jobbmöjligheter. Redan nästa dag hade vi gjort några

möten och pratade med företagsledare. Vårt ressätt var spårvagn eller buss.

Den 1 september flyttade vi till Wagner Hotel. Den dagen pratade jag också med en herr Ray Thompson på Bardwell McAllister i Hollywood om ett jobb, vilket faktiskt löste sig tre veckor senare. Under tiden ringde vi dussintals telefonsamtal, bokade möten och täckte i allmänhet effektivt den tekniska arbetsmarknaden i hela Los Angeles-området, från Pasadena till Long Beach, från Santa Monica till Los Angeles östra gränser.

Bardwell McAllister hade varit ett belysningsföretag före kriget, specialiserat på bågljus och annan sofistikerad belysningsutrustning för filmindustrin. Under kriget ställde de om till krigsproduktion och statliga kontrakt, och för närvarande arbetade de på en sofistikerad B-29-tränare, som skulle simulera flygförhållanden för praktikanter under säkra förhållanden på marken. När jag började arbeta där den 21 september (ungefär en månad efter ankomsten till Los Angeles) var jag medveten om, liksom de andra anställda, att detta nu var ett kontrakt utan framtid som i bästa fall skulle vara i ytterligare sex månader. Men lönen var bra, och ett jobb var ett jobb. Under tiden erbjöd det en bas varifrån jag kunde spana efter andra jobb. Två veckor senare öppnade jag ett bankkonto i Hollywood och satte in min andra lönecheck – $143,80. Framsteg! Jag hade ett bankkonto i Hollywood. Jag kände mig som en fullfjädrad mogul.

Jim hade också fått tag på ett jobb. Han hade ursprungligen följt med mig på tillfällig basis, med avsikten att åka tillbaka till Cleveland efter att ha sett hur landet låg. Hans fru var kvar i New York någonstans och hade fortfarande kvar sitt jobb. Men nu bestämde han sig för att stanna permanent. Vi började leta efter bilar att köpa. Den 28 oktober köpte jag en '34 Oldsmobile sedan, och Jim köpte en '37 Pontiac coupé. Det första jag var tvungen att göra var att skaffa ett tillfälligt nybörjartillstånd för att köra bil. Jag upptäckte att jag var på osäker mark – då jag inte hade laglig hemvist i USA. Nästa sak som hände var att jag fick punktering, och jag behövde fyra regummeringar. Sedan behövde bromsarna nitas om. Därefter behövde jag nya sätesöverdrag. Sedan var det något annat. Jag insåg snart att det kostade pengar att äga en bil även om det bara var – i synnerhet – om det var en skrothög.

Vid det här laget tittade Jim och jag på sevärdheterna och kände oss och agerade som infödda kalifornier (alla där var från någon annanstans). Vi besökte sevärdheterna. Vi badade i Stilla havet, både vid Long Beach och även vid Santa Monica. Vi hade nu båda bilar. Vi dejtade

flickor. Jag blev särskilt god vän med en viss Marie Jansen som arbetade på bokföringsavdelningen hos Bardwell McAllister och som hade ögonen på mig.

Faktum är att jag körde längs Hollywood Blvd. i vargtimmen en natt tillsammans med Marie när en trafikpolis blinkade med ljusen mot mig. Det visade sig att jag körde utan att ha tänt lyset. Bilens lampor var så svaga att jag inte hade märkt någon skillnad, men konstapeln hade gjort det. Han bad om mitt körkort. Jag visade honom mitt tillfälliga tillstånd. Det sista jag behövde i det här läget var en böteslapp och att släpas inför rätta. Jag bad så hemskt mycket om ursäkt för min vårdslöshet och lyckades prata omkull polisen så att han lät bli att rapportera mig. Han gick inte vidare med saken och gav mig ingen böteslapp.

Den lilla incidenten övertygade mig om att min juridiska status var osäker och att det var bäst att jag tog tag i min situation så snart som möjligt innan jag hamnade i verkliga svårigheter. Två veckor senare bestämde jag mig för att göra något åt det.

Den 29 november löste jag in min senaste check från Bardwell McAllister och tog ut de få pengar jag hade på banken. Jag lämnade min bil hos Don Campbell och hans nya fru, i vars hus jag hade bott. (Han var en ung ingenjör som också arbetade för B.A.) Jag förklarade min situation för Mr. Thompson och fick tjänstledigt från Bardwell McAllister utan att förlora jobbet. Klockan 23:55 den kvällen befann jag mig på Grand Canyon Limited på väg mot Chicago, sedan vidare till Montreal, Quebec, för att förhoppningsvis ta mig igenom allt nödvändigt juridiskt krångel för att bli en laglig invånare i USA.

Jag hade varit i Kalifornien i drygt tre månader, men jag hade fattat några grundläggande beslut – jag gillade det och jag tänkte komma tillbaka. Jim och hans fru Marj vinkade av mig vid stationen. Det sista jag sade till dem var – ”Jag skall återvända!”, för att citera en berömd general.

Milstolpe Nitton

Jag gör det lagligt

Efter att ha stannat tillfälligt i Cleveland för att sköta några ärenden åt Jim, steg jag på "Empire State" mot Buffalo, sedan "Maumer" vidare till Toronto, och slutligen till Ottawa, dit jag anlände klockan åtta på morgonen den fjärde december 1945. Det första stället jag begav mig till var War Mobilization Board för att försöka få tag på det så välbehövliga utresetillståndet för arbetskraft (Labor Exit Permit) som så länge hade undgått mig. Jag var helt redo och laddad till tänderna för att argumentera för min sak till det yttersta, med alla system redo. När jag konfronterade den ansvarige översten höll jag en ungefär 20 minuter lång utläggning, utan avbrott. Jag hävdade att det var ett olagligt förtryck att neka mig tillståndet; det var tyranniskt att inte tillåta medborgare att lämna landet; det hade alla kännetecken av en diktatur; det stod i direkt motsats till alla de demokratiska principer som vi förmodligen utkämpat ett krig för under de senaste sex åren; och dessutom var kriget nu slut. Vilket möjligt skäl kunde styrelsen nu ha för att vilja hålla mig kvar här? Översten lyssnade tålmodigt, och när jag var helt klar sade han, ja, kriget är slut. Det är inga problem. Du kan få ditt utresetillstånd. Jag var jublande glad. Äntligen hade jag det där svårfångade pappersarkivet.

Därefter checkade jag in på Dunkirk Hotel och ringde några samtal. Jag ringde det amerikanska konsulatet i Ottawa angående en tid för att ansöka om visum. De var fullbokade i flera veckor. Jag ringde Toronto. De var bokade i två månader. Sedan ringde jag konsulatet i Montreal. Samma visa där. Jag började bli desperat. Jag kunde inte vänta så länge. Därefter ringde jag Regina, Saskatchewan. Utmärkt, inga problem, ingen väntetid.

Innan jag lämnade Ottawa tog jag hand om två andra saker. Jag skaffade mitt kanadensiska pass, och jag fick ett intyg från den kungliga kanadensiska ridande polisens högkvarter om att jag inte hade något brottsregister.

Jag hade dock en del oavslutade affärer i Montreal som behövde tas om hand, som att hämta min koffert och ta ut de få hundra dollar jag hade på banken. Jag anlände till Montreal den 6 december, en vecka efter att jag lämnat Los Angeles. Där hälsade jag på familjen Carre i Lachine, där Charlie Muirhead och jag hade bott under sommarmånaderna. Charlie var fortfarande kvar, och det var även Bobbie Carre och pojkarna. De var idel öra för att få höra allt om Los Angeles och Kalifornien.

Efter att ha uträttat flera ärenden i Montreal lämnade jag staden två dagar senare med kurs mot Regina, Saskatchewan, och anlände dit klockan 19:10 den 9 december. Jag var förkyld och vädret var eländigt kallt, så som det bara kan vara i Saskatchewan. Jag tog in på Champs Hotel.

Det första jag gjorde nästa morgon var att besöka det amerikanska konsulatet för att ansöka om visum. Där stötte jag på ett nytt hinder som jag inte hade förutsett. Konsuln, herr D.E. Cyphers, informerade mig mjukt om att jag inte kunde resa in i USA om det inte skedde under auspicierna av ett arbetstillstånd för utländsk kontraktsarbetskraft (Alien Contract Labor permit). Detta innebar att Amerika behövde någon speciell kompetens eller utbildning som jag besatt och som de inte kunde finna inom sina egna led i USA, vilket sannerligen var ett mycket svårt hinder. Medan det under kriget kan ha funnits hur många lediga jobb som helst för ingenjörer, hade den situationen nu förändrats. Krigskontrakt annullerades till höger och vänster, och tjänster avslutades i samband med det. Dessutom, i takt med att militärer återvände och hemförlovades, fanns det nu ett mer än rikligt utbud av sökande.

Jag skickade iväg två brev. Ett var till Charlie Muirhead för att få ett intyg från Northern Electric om mina kvalifikationer. Ett annat var till R.J. Thompson på Bardwell McAllister angående vad det var de behövde i form av teknisk kompetens som jag hade och som de inte kunde erhålla på annat sätt. Sedan, då jag räknade med att detta skulle bli en långdragen process, bestämde jag mig för att jag lika gärna kunde åka hem till Herschel och bo hos mina släktingar där istället för på något trist hotell.

Min bror Henry kom och hämtade mig vid stationen i Herschel. Efter att ha träffat resten av familjen reste jag till Saskatoon två dagar senare för att hälsa på min mor. Hon låg på sjukhus och väntade på en operation. Hon blev så glad över att se mig igen.

När jag kom tillbaka till Herschel fick jag ett brev från Charlie som berättade att han inte hade befogenhet att skriva ett sådant brev som jag bett om. Jag ringde honom omedelbart på rikssamtal och uppmanade honom att sätta fart och hitta någon på Northern Electric som hade det. En vecka senare fick jag den typ av brev från Charlie som jag hade bett om från början. Jag skickade brevet vidare till D.E. Cyphers i Regina.

Vid det här laget var det julafton och vi gick alla på den årliga julkonserten i mennonitkyrkan – precis som på den gamla goda tiden. Det var den sista sådana konsert jag skulle komma att närvara vid där. Nästa dag åt vi alla en stor julmiddag med plommonsoppa, korv och nötkött hos Henry och

Annies, och sedan på kvällen tände vi julgranen och sjöng sånger.

Två dagar senare ringde jag D.E. Cyphers på det amerikanska konsulatet i Regina. Han sade att han behövde en mer specifik beskrivning av mitt jobb i Kalifornien. Jag skickade ett telegram om detta till R.J. Thompson i Hollywood och bad honom skicka brevet direkt till det amerikanska konsulatet i Regina. I detta avseende fick jag senare veta att min vän Marie Jansen på Bardwell McAllister hade varit till stor hjälp med att få fram ett snabbt svar, vilket jag har varit henne evigt tacksam för ända sedan dess.

På nyårsafton åt våra samlade familjer en stor gåsmiddag hos Korni och Martha, varefter jag stannade över natten hos Sarah och Pete. Nästa morgon, på nyårsdagen, klockan 10:40 på förmiddagen steg jag återigen på tåget och reste mot Regina. Jag anlände dit klockan 19:00 och checkade in på Kitchener Hotel. Vädret var kallare än någonsin. Jag kunde knappt bärga mig tills jag var tillbaka i det soliga Kalifornien.

Nästa dag gick jag tillbaka för att träffa Cyphers på konsulatet. Han informerade mig om att han hade fått ett tillfredsställande brev från R.J. Thompson. Han skickade ett telegram till utrikesdepartementet för min räkning. Den eftermiddagen gjorde jag min läkarundersökning. Den 3 januari fyllde jag i en ansökan om mitt amerikanska visum, gick sedan på bio och klockan 23:55 satt jag på ett tåg till Saskatoon för att träffa min mor igen.

Klockan 06:25 anlände jag till Saskatoon och checkade omedelbart in på King George Hotel. Jag gick för att träffa mor under förmiddagen och medan jag var där träffade jag även Henry, Annie och Korni som var på besök på sjukhuset. Vi åt lunch tillsammans och sade sedan adjö. Det skulle dröja många år innan jag såg dem igen. Jag stannade i Saskatoon i ytterligare två dagar och träffade mor flera gånger till. Hon hade genomgått sin operation och kände sig en hel del bättre. Det skulle bli sista gången jag såg henne, även om jag naturligtvis inte visste det då. Hon dog mindre än två år senare.

Den 7 januari tog jag tåget till Regina. Jag förväntade mig att få mitt visum vilken dag som helst nu och ringde konsulatet upprepade gånger. Jag gjorde också dagliga flygbokningar så att jag inte skulle bli fördröjd av att behöva vänta på plats när mitt visum väl anlände. Slutligen, den 9 januari, fick jag mitt visum. Jag hade mitt pass, mitt utresetillstånd för arbete, mitt hälsointyg, faktiskt hela mitt paket samlat. Nästa dag, den 10 januari, satt jag på ett plan till Calgary, där jag bytte flyg. Sedan, den 11 januari, reste jag officiellt och lagligt in i USA vid Cutbank, Montana. Där, efter att ha passerat immigrationen och tullen, flög jag vidare till Salt Lake City, sedan till Las Vegas och vidare till Los

Angeles. Detta var 1946 och planet var en liten tvåmotorig, propellerdriven kärra som gjorde många stopp.

Jag anlände till Burbanks flygplats vid elvatiden den kvällen. Jim och Marj var där för att möta mig. Det första jag sade till dem var: "Jag har återvänt", vilket återigen var ett citat från den där berömda generalen.

Kalifornien -- Bosättningsprocessen

Så där var jag, tillbaka i soliga Kalifornien igen! På mindre än två dagar transporterades jag från den eländigt kalla, dystra vintern i Saskatchewan till det soliga klimatet i södra Kalifornien i mitten av januari. Det var återigen en av dessa sällsynta perioder i mitt liv när jag kände mig euforisk och optimismen flödade.

Visst hade jag fortfarande kvar de flesta av de stora problemen i mitt vuxna liv att lösa, som jag nämnde tidigare. Men jag hade löst ett av dem, på ett vackert sätt tyckte jag, och det var frågan om var jag ville bo. Dessutom hade jag mitt jobb på Bardwell McAllister att gå tillbaka till omedelbart, och även om jag insåg att det var tillfälligt, skulle det tjäna syftet tillräckligt väl fram till dess att jag kunde hitta en bättre placering. Mina förhoppningar var stora och Kalifornien i början av 1946 såg vackert ut, riktigt vackert, för mig.

Och efterkrigstidens Kalifornien hade verkligen mycket att erbjuda, även om tecknen på dess kommande upplösning och degeneration redan då kunde upptäckas av ett skarpt öga. Eftersom inga nya bilar hade tillverkats under de föregående fem krigsåren var trafiken ännu inte något större problem. Det fanns inte så många bilar. Det fanns fortfarande inga motorvägar att oroa sig för. Den enda som existerade i hela Los Angeles-området var den sex mil långa sträckan av Pasadena Freeway som delvis förband Pasadena med centrala Los Angeles.

Smog var ännu inte en betydande faktor, men den började redan då uppvisa sin ögonirriterande stank när de atmosfäriska förhållandena var de rätta. Visst fanns det många mexikaner i de centrala delarna och runt området vid Olvera Street, men de betraktades fortfarande som mexikaner och de visste sin plats. De var inte organiserade, inte heller var de militanta. Negersituationen var fortfarande obetydlig och begränsad till några få slumområden. Socialbidrag, som har gjort det möjligt för negrer att föröka sig som kackerlackor utan att arbeta, hade ännu inte visat sitt fula ansikte, även om det också var i antågande. Stränderna var fortfarande mycket tillgängliga och relativt rena, ett sant nöje att besöka.

Framför allt var vädret milt och varmt även under vintern, jämfört med större delen av landet. Palmerna och apelsinlundarna som frodades över...

landskapet hade en ytterst uppiggande effekt, åtminstone på mig. Uppenbarligen lockade alla dessa sevärdheter även miljontals andra människor, inte bara amerikaner, utan även kanadensare och folk från andra länder. Massmigrationen var i full gång, med miljontals obundna och bekymmersfria soldater som skrivits ut från krigsmakten. Kalifornien, och i synnerhet Los Angeles, blev en av världens främsta magneter. Jag hade tur, sade jag till mig själv, att jag kom dit före den stora massan.

Kort efter att jag återgått till arbetet vid Bardwell McAllister började jag leta efter ett bättre och mer permanent jobb. Jag hade fortfarande kvar min beigea, skruttiga gamla bil vars framvagnsupphängning var så glapp att hjulen plötsligt kunde börja skaka okontrollerat då och då. Bilen fick då ett slags krampanfall och pendlade från sida till sida. Det kunde vara mycket pinsamt ibland, särskilt om jag hade en passagerare. Det var dock ett transportmedel.

Jag flyttade mitt hem från Don Campbells ställe till ett fint läge på 1348 Idlewood Road i Glendale. Huset var i spansk-medelhavsstil med rött tegeltak, ett av de särdrag i södra Kalifornien som fascinerade mig. Det ägdes av en fru Connors, en medlem av "I am"-rörelsen.

För att fortsätta med mina problem och äventyr med min skruttiga bil vid denna tid, minns jag tydligt två olika tillfällen då gamla Betsy svek mig och orsakade mig avsevärd förlegenhet.

Vid Bardwell McAllister arbetade också en vacker ung flicka vid namn Joan Busch, som strävade efter att bli skådespelerska. (Det verkade som om alla flickor i Hollywood gjorde det.) Hon hade huvudrollen i ett middagsteater-melodrama kallat "Under the Gaslights", på en teater belägen vid 732 Highland i Hollywood. Hon gav mig några fribiljetter och bjöd in mig att se föreställningen, vilket jag gjorde. Det ena ledde till det andra och snart hade jag en dejt med henne en vacker söndag. På vägen dit gick kopplingen sönder och jag blev tillfälligt strandsatt. Min dejt blev förstörd och återupptogs tyvärr aldrig.

Vid ett annat tillfälle råkade jag vandra över till den gamla San Gabriel-missionen för att titta på den. (De gamla spanska missionerna i Kalifornien hade en speciell dragningskraft på mig, och vid ett eller annat tillfälle tror jag att jag utforskade praktiskt taget alla.) Medan jag var vid San Gabriel-missionen upptäckte jag att en repetition pågick för en musikalisk utomhusteater som skulle sättas upp vid missionen. Det var ett av dessa historiska dramer som blickade tillbaka till det gamla Mexikos dagar och de spanska conquistadorerna, historia som förmodligen

hände kring missionen för ungefär två århundraden sedan. Den Prima Donna som satte upp produktionen fick syn på mig och sa att jag var precis rätt man för att spela en viss roll i pjäsen, en spansk Don någonting. Visst hade jag väl skådespelarerfarenhet? Nej, inte direkt. Nåväl, det skulle jag få i vilket fall som helst. Så jag sa, varför inte? och anslöt mig till sällskapet.

Flera veckor och repetitioner senare gick min gamla skrothög återigen sönder på väg till en mycket viktig repetition. När jag anlände ungefär två timmar för sent var den temperamentsfulla Prima Donnan rasande över min påstådda opålitlighet. Jag brydde mig inte om att förklara. Och så slutade min begynnande skådespelarkarriär, kvävd i sin linda.

Två månader efter att jag återvänt till Kalifornien lämnade jag Bardwell McAllister och tog ett jobb som teknisk försäljningsrepresentant hos en tillverkarrepresentant, som drevs av en viss Jerry Miller och hans fru. Han hade ett litet kontor beläget på 1051 Havenhurst Drive, i Hollywood-området. Mitt jobb var att marknadsföra, demonstrera och sälja en slags sofistikerad oscillograf som hade mycket begränsad användning för ett fåtal specialiserade tekniska företag. Jag fick betalt 400,00 dollar i månaden, samt bensinen till min bil, som kostade 18 till 20 cent per gallon på den tiden. Jag skulle få en liten extra provision för de enheter jag sålde, vilka var extremt dyra, men jag kände mig ändå mycket optimistisk. Jobbet varade i två månader, under vilken tid jag demonstrerade enheten förmodligen ett dussintal gånger, men sålde inte en enda enhet.

Jag skapade dock många kontakter och hade lärt mig layouten på alla de viktigaste genomfartslederna från Santa Monica till Whittier, från Long Beach till San Fernando och bortom det. Dessutom hade jobbet gett mig möjligheten att lära mig något om branschen för tillverkarrepresentanter och även namnen och platserna för de flesta av de ledande elektronikföretagen.

Detta var efterkrigstiden och det skedde mycket förändringar och omstruktureringar inom affärslivet och industrin. Tiden var fylld av möjligheter men också kantad av ett lika stort antal fallgropar. Nya företag bildades dagligen och företag gick också i konkurs i en rekordfart.

När jag insåg att Jerry Miller-affären var ett misslyckande, hade jag redan fått ett nytt jobb hos en annan tillverkarrepresentant vid namn The W. Bert Knight Co., beläget på 908 Venice Boulevard, Los Angeles. Det var en större och mer solid verksamhet och hade redan blivit väl etablerad under krigsåren. Den representerade ungefär ett dussin olika nationella tillverkare inom elektronik- och

stödjande områden. Det hanterade sådana produktlinjer som små transformatorer, vakuumrör, kondensatorer, resistorer och andra delar som används vid tillverkning av radioapparater och andra elektroniska och elektriska produkter. Mitt jobb var dock inte inom det elektroniska fältet, utan att försöka utveckla den industriella marknaden, såsom tillverkare av elmotorer eller dylikt. Även om min lön inte var fast, varierade den någonstans mellan $500,00 och $700,00 i månaden, beroende på företagets totala affärer. Förutom Bert Knight själv fanns det två andra säljare, Chuck Nace, som var Berts svåger, och Al Rissi. Två flickor på kontoret som skötte pappersarbetet fullbordade personalstyrkan.

Jag tjänade nu mer pengar än jag någonsin gjort tidigare, och snart gjorde jag mig av med min gamla, trasiga skrothög till bil och köpte en bättre bil. Det var en ljusblå Oldsmobile '98 coupé, ett riktigt kraftpaket. Den var från före kriget, begagnad förstås, men jag kände det som om jag nu åkte omkring med stil. Killen jag köpte den av var en ung irländsk galoppjockey vid namn Gerald O'Steen.

Med en större bil och ett ganska välbetalt jobb började jag snart känna mig som en införding och njuta av de många bekvämligheterna i livet i Kalifornien. Jim Dodd och hans fru Marj hade tagit en lägenhet i Los Angeles-området på 5424 Denker Avenue och jag tillbringade en ansenlig mängd tid med dem, blev bjuden på middagar och stannade ofta över natten. Vi gjorde ett antal utforskningsresor till olika omgivande områden, hela vägen från Tijuana, Mexiko, till Santa Barbara i norr. Jim hade blivit intresserad av fastigheter och köpte en risig tomt i La Crescenta-området för $300,00. Han hittade snart ett hus som behövde flyttas för att göra plats för de kommande motorvägarna (Freeways). Han flyttade det till sin tomt för att bygga upp och renovera det, ett projekt som jag ofta hjälpte honom med på helgerna. Det var ett ändlöst projekt som han aldrig blev färdig med, men vi hade väldigt roligt när vi arbetade med det.

Redan innan jag hade åkt tillbaka till Kanada dejtade jag ett antal tjejer. Med en större och bättre Oldsmobile blev den sysselsättningen ännu mer inbjudande, och jag "spelade på hela fältet". Vi åkte till stränderna, vi åkte till bergen, ofta som en kvartett tillsammans med Jim och Marj. Jag började till och med överväga tanken på äktenskap.

Mitt jobb hos Bert Knight var intressant på så sätt att jag reste mycket, skapade många kontakter och täckte det mesta av storstadsområdet Los Angeles. Bert Knight själv var en förmögen man och köpte vid denna tid en fem tunnland stor ranch mitt i Encino, i San Fernando Valley, bara ett stenkast från där Clark Gable hade en liknande egendom. Berts främsta styrka i affärer var inte hans

teknisk kunskap om kondensatorer och vakuumrör, utan hans påkostade underhållning av företagsledare som kom utifrån för att besöka den kaliforniska scenen ”i affärer”. Vid sådana tillfällen brukade han vanligtvis ställa till med fest, där vi tre säljare alltid var närvarande för att förstärka bilden av en blomstrande verksamhet. Bert brukade filosofera om att det fanns tre saker som låg varje mans hjärta nära – god sprit, god mat och kvinnor, de sistnämnda inte nödvändigtvis goda. Dessutom deltog företaget i ett antal lokala fackmässor, där underhållning av de lokala cheferna, våra kunder, var en betydande strävan.

Hur som helst, livet var nytt, det var spännande, och jag satte till och med in några dollar på banken. En dag gick jag in på First National Bank i Glendale för att lösa in min check och sätta in hundra dollar eller så på ett sparkonto jag hade öppnat. Jag stod i en kö när jag lade märke till en vacker blond flicka med stora blå ögon, ett svallande vågigt blont hår och ett livligt leende vid luckan bredvid. Fel kö, tänkte jag. Jag tog min check och min insättningsblankett tillbaka till disken i mitten av rummet, pysslade lite i en minut eller så och ställde mig sedan i kön till hennes lucka. Visst fanns där en omedelbar kontakt när jag såg in i de där stora blå ögonen. Vi kom in i ett så livligt samtal att när jag gick därifrån hade jag lämnat kvar mina pengar på disken vid hennes lucka. Hon ropade efter mig: ”Vill du inte ha dina pengar?” Hennes namn var Henrie Etta McWilliams.

Milstolpe Tjugoett

Romans, Äktenskap och Fastigheter

När vi väl hade sett varandra i ögonen över disken i kassörskans bås, spillde vi ingen tid på att träffas. Redan innan jag gick tillbaka för att hämta mina pengar hade jag frågat henne om en lunchdejt och hon tackade ja. Det var en lördag, och banken stängde klockan 12:00. Hon sa att jag kunde hämta henne klockan 14:00 när de skulle vara klara med bokslutet.

Vi gick till restaurangen Tam O'Shanter i Glendale. Lunchen varade i två timmar. Vi tog till och med några highballs tillsammans med mycket samtal, där vi båda kortfattat gick igenom vår livshistoria. Allt gick så bra att vi bestämde oss för att ses igen samma kväll och rida.

Jag hämtade henne vid hennes lägenhet klockan 19:30 den kvällen. Hon bodde med sin mamma på 231 "A" North Kenwood Street i Glendale. Efter att ha presenterat mig för hennes mamma och ytterligare samtal körde vi till stallen vid Griffith Park och hyrde några hästar. Efter att ha ridit på stigarna i ungefär en timme red vi upp till toppen av berget och satte oss under ett stort träd för att titta på Los Angeles ljus, för att kela och planera framtiden. Det verkade som om vi redan tänkte på äktenskap, och vi hade träffats först den eftermiddagen! Vi pratade om att resa över hela världen, till Europa och jag lovade till och med att jag en dag skulle ta henne till Rio de Janeiro. Tja, jag tog henne till Europa och många delar av världen, men aldrig till Rio de Janeiro, inte för att jag inte kunde ha gjort det, men det verkade senare inte vara en lika lockande plats att besöka som det gjorde just i det ögonblicket. Hur som helst blev vi så uppslukade av våra planer där vi satt på toppen av berget att tiden gick fort, och vid 22:30-tiden trodde stallet att vi antingen hade gått vilse eller ridit iväg i solnedgången med deras hästar. De skickade ut en cowboy för att leta efter oss.

Henrie Etta McWilliams var dotter till William och Eleanor McWilliams. Hon föddes i Craig, Colorado, där hennes pappa ägde en fårfarm och hennes mamma undervisade i skolan. Henrie Etta hade studerat vid Colorado Woman's College i Denver och hade arbetat som sekreterare på en bank i Grand Junction, Colorado. År 1938 sålde familjen farmen och flyttade till Kalifornien, till stor del på grund av en kris i hennes

pappas hälsa. För mig verkade hon vara själva sinnebilden av den blonda, blåögda "maedel" som jag tidigare drömt om att gifta mig med i Tyskland en vacker dag. Hon var dock inte tyska. Hon var skotsk, irländsk, engelsk och svensk, för att spåra hennes nationella härkomst. Men det spelade ingen roll. Vi var nu i Amerika, faktiskt var vi nu kalifornier, vilket var mer relevant. Hennes anglosaxiska härkomst passade mig alldeles utmärkt, precis som nästan allt annat hos henne.

Efter den där första hektiska lördagen i augusti 1946 fortsred vår romans snabbt, och vi sågs nästan dagligen. Nästa helg tog vi en tur till Lake Arrowhead, cirka 80 miles öster om Glendale. Detta resulterade också i ett ovanligt möte där jag återigen hade problem med att hålla i mina pengar.

Det var en söndag och vi startade tidigt och åt frukost ute på en restaurang. Medan vi var där var jag tvungen att ringa ett samtal och lämnade min plånbok på restaurangens betaldisk. Någonstans cirka 50 miles längre fram på vägen, vid San Bernardino, insåg jag att jag hade lämnat min plånbok på den förra restaurangen. Vad skulle vi göra? Vända om och förstöra dagen? Nej. Vi stannade vid en annan restaurang och övertalade ägaren (det var en dam) att låna oss 5,00 dollar för att klara oss genom dagen. Motvilligt gick hon med på det och sa att om ett så trevligt par som vi svek henne, skulle hon aldrig lita på någon igen i hela sitt liv. Under tiden ringde vi Henries mamma och lät henne hämta upp plånboken, och sedan fortsatte vi till Lake Arrowhead. Vi hade en fantastisk dag. Fem dollar räckte långt på den tiden.

Vi hade många fina stunder under vår uppvaktning. Vi gick till Earl Carrolls nattklubb i Hollywood, vi gick till Seven Seas. Vi gick till stranden och vi gjorde en utflykt en annan söndag till San Capistrano Mission, cirka sextio miles söderut, denna gång i ett sällskap om fyra med några vänner till mig från Montreal, Kanada. De var ett ungt gift par vid namn George och Dorothy Joel. Vi hälsade ofta på hos Jim och Marj Dodd. Faktum var att Marj inte kunde vara gladare och gav sitt fulla godkännande till mitt val. "Äntligen visar du gott omdöme", sa hon till mig.

Efter en virvelvindsromans på ungefär en månad hade vi picknick i Griffith Park en vacker söndagseftermiddag när jag bad henne att gifta sig med mig. Hon samtyckte och vi gjorde upp planer. Vi bestämde datumet till den 22 november 1946.

Vi vigdes vederbörligen klockan 19:30 i det pittoreska lilla bröllopskapellet kallat Wee Kirk o'the Heather på Forest Lawn Memorial Parks vackra marker. Detta eleganta lilla kapell sägs vara en exakt kopia av det som byggdes till ära för Annie Laurie borta i

Scotland. Henries far, William McWilliams, hade kommit tillbaka från Craig, Colorado, ungefär en vecka tidigare för att närvara vid bröllopet. Hugh och Jackie McWilliams, Henries bror och svägerska, kom från San Jose, och Jackie var Henries tärna. Jim och Marj Dodd var där, och Jim stod vid min sida som best man. Henries faster Lenora och hennes mormor var också där. Allt som allt var det en trevlig grupp på cirka 30 personer som närvarade. Pastor E.E. Ellis, en metodistpräst, förrättade ceremonin och när den var fullbordad föll ett regn av orangea blomblad ner över oss ovanifrån. Det var allt mycket inspirerande och vi fick en lovande start.

En reception i hennes föräldrars lägenhet på 231 "A" N. Kenwood följde och varade i ungefär en timme. Sedan bar det av till vår bokning på det vackra och historiska gamla Mission Inn i Riverside, Kalifornien, cirka 60 miles bort. När vi anlände dit efter midnatt berättade receptionisten att vi hade bröllopssviten tillgänglig för oss, en oväntad överraskning, även om jag misstänker att Henries mor hade något med detta att göra.

Vi stannade där i några dagar. Medan vi var där träffade vi ett annat nygift par. Han var en medelålders irländare vid namn O'Brien och hon var en spansk tjej vid namn Juanita, en intressant kombination. De var vänner till Jacqueline Cochran, den berömda flygarinnan, och hennes förmögna affärsmagnat till make, Floyd Bostwick Odlum. Den sistnämnde ägde en påkostad ranch i Coachella Valley nära Indio. Familjen O'Brien hade tillgång till Odlums gäststugor och bjöd in oss att bo i en av dem, eftersom de skulle tillbringa de närmaste dagarna där. Vi tackade ja till erbjudandet och stannade där i en dag eller två, och njöt av den friska, klara luften och ökenlandskapet. Det togs en hel del bilder och Juanita hade denna roliga vana att säga "Jag ser två ögon" varje gång hon tog ett foto.

Från Indio åkte vi till ett motell i Palm Springs där vi njöt av att slappa vid poolen, suga åt oss ökensolen och prova några av Palm Springs bättre restauranger. Från öknen bytte vi miljö till kusten och körde norrut och västerut uppför kusten till Santa Barbara, en vacker stad på den tiden, mycket i spansk stil. Vi tillbringade några dagar där, en stor del av tiden på stranden.

Vi körde tillbaka till Glendale efter en tio dagar lång smekmånad och återvände sent en söndagskväll när våra problem började. Medan vi körde nerför den långa smala vägen genom Topanga Canyon, började drivaxeln på min Olds '98 plötsligt dunka mot golvplattorna som galet. Jag

stannade och undersökte det, och fann att drivaxeln var helt kaputt. Vi lyckades vinka till oss en förbipasserande bilist för att skicka bud efter en bärgningstjänst som kunde hämta upp oss. (Lyckligtvis var jag medlem i Triple A Auto Club vid den tiden.) Efter ungefär en timme anlände en bärgningsbil. Medan mannen höll på att koppla vår bil till sina linor, kom en berusad förare dundrande runt kurvan och dundrade rakt in i bärgningsbilen. Bärgningstjänsten fick nu skicka bud efter ytterligare en bärgningsbil — en riktig röra.

Vi kom slutligen tillbaka till vår lägenhet vid 03:00-tiden på morgonen. Henries föräldrar hade av ren godhet överlåtit sin fina lägenhet till oss och själva hittat en enklare lägenhet i Glendale. Lägenheter under efterkrigstiden var inte lätta att få tag på, och vi var evigt tacksamma för deras osjälviska och hjälpsamma gest.

Så nu var det dags att återgå till arbetet. Henrie återupptog sitt jobb på banken. Jag hade problemet med att först få Oldsmobilen lagad och sedan tillbaka till W. Bert Knight and company.

Vid den tiden började jag bli mer medveten om de enorma potentialerna i fastighetsbranschen. Priserna steg snabbt, nya bostadsområden dök upp som vårblommor över hela landskapet. Kanske befann jag mig mitt i en guldgruva och höll på att gå miste om en ovanlig möjlighet. Jag blev mer och mer intresserad. Jag bestämde mig för att gå en kurs i fastighetsmäkleri vid en skola i centrala Los Angeles som uteslutande ägnade sig åt det ämnet. Det var en kvällskurs som varade i ungefär sex veckor. Dessutom hade jag kommit fram till slutsatsen att man aldrig kunde komma någonstans genom att arbeta för någon annan. Om man var värd X antal dollar för sin arbetsgivare, var man värd fem gånger så mycket för sig själv, resonerade jag.

Dessutom försämrades min relation med Bert Knight, efter att vi hade haft några filosofiska ordväxlingar på några av hans fester, och i närvaro av några av hans gäster. Jag började undra om Bert Knight, trots sitt utpräglat anglosaxiska namn, i själva verket var en hemlig jude. En dag tog jag upp ämnet med Al Rissi, en av de två andra säljarna jag nämnde tidigare. Han sade, det kan hända, han visste inte, ett defensivt nolo contendere. Uppenbarligen ville han inte bli involverad. Hur som helst nådde ryktet Bert att jag hade väckt frågan, och han var inte nöjd. Jag stannade kvar ytterligare en månad, till slutet av mars 1947, och sedan gick vi skilda vägar. Jag fick aldrig med säkerhet veta om han var jude eller inte, men hans fysionomi tydde på det för mig, och likaså hans manér. Hur som helst, jag sa åt helvete med honom.

Kort därefter hade jag slutfört min fastighetskurs och skrivit de kaliforniska fastighetsproven för att erhålla min licens som fastighetsmäklare (R.E. Broker). (Vid den tiden kunde man ansöka om mäklarlicens utan att först behöva vara säljare. Även om proven var svårare, valde jag mäklarlicensen.) Jag rekognoserade området efter ett lämpligt företag och fick slutligen en betydelsefull kontakt med ett partnerskap vid namn Augustine och Pierce, vars kontor låg i Beverly Hills. Herr Augustine, den yngre av de två, försäkrade mig om att jag hade gett mig in i rätt bransch när jag bestämde mig för att satsa på fastigheter, att möjligheterna var obegränsade och att jag skulle tjäna mer pengar på fastigheter än jag någonsin drömt om. Jag var ivrigt motiverad att pröva hans påstående, men tog det trots allt med en nypa salt.

Milstolpe Tjugotvå

Uppe i bergen i Big Bear

Ungefär en månad innan jag lämnade Bert Knight hade jag bytt in min stora bensinslukande Olds '98 och köpt en flott, helt ny Studebaker Coupe. Den var benvit till färgen och ett klassiskt unikum, mycket strömlinjeformad, och när man såg den från sidan var det svårt att avgöra vilken ände som var vilken, eller om den var på väg framåt eller bakåt. Den kostade en förmögenhet, omkring 1600 dollar, vilket var mycket pengar på den tiden. Eftersom jag hade betalat kontant hade jag praktiskt taget tömt alla våra besparingar för denna lilla utsvävning.

Jobbet som Augustine & Pierce erbjöd mig gick ut på att sälja tomter vid en utstyckning som de nyligen hade förvärvat i Big Bear, ett semesterområde i bergen beläget cirka 110 miles öster och norr om Glendale. Egentligen var det en gammal utstyckning från före kriget, komplett med en bra brunn och ett nedgånget system av vattenledningar som läckte som ett såll. De lade till en pump, en dieselmotor och en stor vattentank på 1000 gallon till vattensystemet, schaktade gatorna lite, och sedan var de redo att köra igång. De ägde faktiskt inte alla tomter. Vad de hade gjort var att köpa upp de skattetomter de kunde, samt de osålda tomter som fanns kvar från de tidigare ägarna av utstyckningen. Tomterna var små, 30 x 80 fot, men marken var plan och utsikten var god. På området fanns också en ny tvåvåningsstuga i furu, byggd under Augustine & Pierces överinseende för att fungera som försäljningskontor och bostad för försäljningschefen, vem han eller hon än må vara. Stugan hade byggts av råvirke, och när vi flyttade in upptäckte vi att brädorna hade krympt drastiskt, vilket lämnade stora sprickor som vinden kunde tjuta igenom vid dåligt väder. Kort sagt var väggarna lika oförmögna att hålla ute vinden som vattenledningarna var att hålla inne vattnet.

Men inget av detta bekymrade oss särskilt mycket. Vi var unga och fulla av äventyrslust och vi tog ivrigt jobbet. Kort efter att vi anlänt dit i början av maj drog en snöstorm upp (höjden här var cirka 6000 fot) och vi upptäckte att snö blåste in ymnigt genom sprickorna i vårt sovrum på övervåningen den första natten vi var där. Men det var inga problem. Vi hängde upp några filtar mot väggens lovartssida, och det var ju ändå bara tillfälligt. Vädret blev snart behagligt igen.

Projektet visade sig inte bli någon ekonomisk guldgruva. Jag skulle få 10 % i provision på de tomter jag sålde. Tomterna kostade i genomsnitt cirka 500 dollar styck, medan "fronttomterna" gick för 500 dollar. Så min provision skulle i bästa fall ligga någonstans mellan 30 och 50 dollar per tomt, om och när de betalades. Eftersom fastigheten låg vid vägens yttersta östra ände var det långt mellan spekulanterna som kom för att titta på fastigheten. Som ett resultat fick vi en mycket mager sommar som vår första satsning på fastigheter. Herr Augustines förutsägelser om stora ekonomiska belöningar verkade ytterst avlägsna vid denna tidpunkt.

Men vi hade inte bara gott om tid och möjlighet att utforska och resa i området, vi hade också roligt. Tidigt på säsongen köpte jag två tomter till oss själva och vi började bygga en egen fjällstuga. Vi använde natursten till grunden och den öppna spisen, en råvara som det fanns ett obegränsat överflöd av. Den yttre panelen bestod av bakar som vi fick för nästan ingenting från ett närliggande sågverk — brädor av varierande bredd mellan 4 och 14 tum, med barken kvar på ena sidan av brädan. Det visade sig bli en riktigt attraktiv rustik stuga. En helg kom Jim Dodd och en vän upp och hjälpte till att sätta ihop stommen och resa den. (Detta var som återbetalning för alla timmar jag hade tillbringat med att arbeta på hans hus i La Crescenta.) Tyvärr, när sommaren var slut, hann vi inte riktigt få den färdig, men vi fick den tät. Hur som helst hade vi väldigt roligt när vi byggde den, och det var en ny erfarenhet.

Ett annat jobb jag hade på styckningsområdet var att hålla uppe vattentrycket i systemet. Som jag sa tidigare var det en gammal styckning som hade fått vattenledningarna installerade cirka 20 år tidigare och systemet läckte som ett såll. Fram till morgonen hade trycket undantagslöst sjunkit till noll. Så varje morgon gick jag ner till pumphuset, startade dieseln och pumpade upp den stora trycktanken. En morgon när jag gjorde det hade vi lämnat kranarna öppna vid diskbänken (inget tryck). Henrie råkade vara ute ur huset medan jag pumpade upp systemet. När vi kom tillbaka forsade vattnet ut över diskbänken, ut ur köket och rann ut genom ytterdörren i vardagsrummet.

En annan gång hade vi gått på bio för kvällen och vattentrycket var nere. Vattnet i varmvattentanken, som värmdes med propan, hade uppenbarligen sjunkit till en miniminivå och uppenbarligen orsakat att termostaten slutade fungera. Hur som helst hade den värmts upp som en ångpanna och när vi spolade i toaletten kom ett moln av ånga ut

sprutade upp. När vi öppnade kranarna i diskbänken i köket kom inget annat än het ånga rusande ut. Det är ett under att huset inte flög i luften.

Ungefär en mil söder om oss fanns en stor hundfarm. En dag fick vi besök av en mycket stor hund. Jag vet inte vilken ras han var, men han var varken en grand danois eller en sankt bernhardshund, men han såg ut som om han kunde ha varit en korsning mellan de två. Oavsett hans ras, om han nu hade någon, var han stor som en häst, men mycket vänlig. Han tyckte om oss och vi tyckte om honom, och han stannade hos oss i en månad. Jag tog med honom i min lilla Studebaker och när han satt på passagerarsidan i framsätet såg han lika stor ut som en människa, och dubbelt så imponerande.

En dag mot slutet av sommaren körde en fastighetsmagnat vid namn M. Penn Phillips från Azusa upp för att titta på vår anläggning. Vi inledde ett vänligt samtal och han föreslog att när jag kom ner från kullen igen borde jag söka upp honom. Han var säker på att han kunde få in mig i sin säljkår. Han gav mig sitt kort.

Det hade varit en lat och loj sommar, nästan som en semester på en bergsort. Jag sålde ungefär 25 eller 30 tomter, knappt tillräckligt för att betala för våra matvaror. Vid slutet av sommaren var vi helt luspanka.

Under den sista veckan i september bestämde jag mig för att åka "ner från kullen" och söka upp Penn Phillips angående jobbet han sa att han hade väntande på mig. Vid det här laget var hösten på väg uppe i bergen och dagarna blev kallare. Vi hade en oljeeldad kamin i mitten av vardagsrummet som skötte uppvärmningen av hela stugan. Kaminen var också något oberäknelig och opålitlig. Ibland samlades mer olja i botten av enheten än vad som var säkert. Den dagen jag gjorde mig i ordning för att åka ner och träffa Penn Phillips, och snyggade till mig i min bästa kostym och slips, tände jag kaminen. På något sätt flammade det förbannade tingesten upp i en mindre explosion och blåste sot över hela byggnaden, ända upp till övervåningen. Jag hade ett möte att passa, och för att göra det bästa av en dålig situation tvättade jag av mig, duschade, klädde upp mig och gav mig av mot Azusa, och lämnade Henrie med den sotiga röran att städa upp.

Jag träffade Penn Phillips i Azusa, och han hänvisade mig till W. W. "Bill" Beacom, som hade ett fastighetskontor på östra Colorado Boulevard i Pasadena. Penn Phillips var i detta skede 66 år, var en mycket förmögen liten man och hade varit i styckningsbranschen i 40 år. Han specialiserade sig på verksamheter av typen 10 dollar i handpenning och 10 dollar i månaden, och hade startat ett stort antal styckningar från Coos Bay i Oregon till San Diego och Riverside. Faktum är att han vid ett tillfälle skröt om att hans firma hade sålt fler tomter än någon annan i...

landet. Bill Beacom höll precis på att starta upp inom fastighetsbranschen och hans främsta ansträngningar var inriktade på att sälja de fastigheter som skapats av Penn Phillips. Jag gick för att träffa Beacom och han anställde mig på fläcken.

Jag åkte tillbaka "upp till berget" till Big Bear. Vi färdigställde vår timmerstuga som vi hade slitit med hela sommaren. (Även om den inte var färdig invändigt, sålde jag den ungefär ett år senare för cirka 1500 dollar). Vi lastade alla våra tillhörigheter i vår lilla Studebaker och gav oss av mot storstadsljusen igen. Vi hyrde en lägenhet i ett parhus, ett av Beacoms projekt, i Azusa, och jag började mitt nya jobb på Beacoms United Realty-kontor under den första veckan i oktober.

Saker och ting gick mycket bättre. Beacom hade ett brokigt gäng på sex försäljare, varav några precis höll på att få sin säljarlicens. Hur som helst, vid den andra månaden var jag den främsta försäljaren på kontoret. Likväl, när vi landade i Azusa, var jag tvungen att ta ett lån på 800 dollar från banken med min Studebaker som säkerhet för att hjälpa till att betala hyra, livsmedel och en del möbler vi var tvungna att köpa. Inom några månader hade jag betalat av lånet och vi satte till och med in några dollar på banken.

Efter sju eller åtta månader hade jag sparat ihop cirka 1500 dollar och hade en eftersläpning på cirka 5000 dollar som var på väg in i provisioner. (De flesta av våra provisioner betalades ut enligt en avbetalningsplan i takt med att betalningarna kom in för de sålda tomterna.) Jag tyckte att tiden var inne för att förverkliga min teori om att jag var värd mer genom att arbeta för mig själv än för någon annan. Detta lyckades jag snart med. Jag var 30 vid tillfället, och om vi bortser från att vara en slav under det judiska I.R.S., var jag aldrig mer anställd av en annan man, eller ett annat företag.

Milstolpe tjugotre

Jag startar eget företag

I samma kontor som jag hos Bill Beacom arbetade en kille vid namn Ben Burke. Han var en snabbpratande irländare, ungefär tio år äldre än jag, och påstod att han hade varit i fastighetsbranschen (till och från) i 13 år. Han och jag bestämde oss för att gå in i ett partnerskap. Vi tog över ett litet kontor i hörnet av Huntington Drive och Alhambra Road, ett kontor som tidigare drivits av hans svärfar. Vi kom överens om att betala hans svärfar 1 200,00 dollar för förmånen, där jag sköt till min hälft kontant. Eftersom Burke var helt pank gav han bara sin svärfar en skuldsedel på de resterande 600,00 dollarna, en skuldsedel som jag är säker på aldrig betalades eller var avsedd att betalas. Exakt vad vi betalade den gamle mannen för förblir en gåta, eftersom det inte fanns något av större värde han kunde överlåta, förutom kanske den där svårfångade handelsvaran som kallas "goodwill". Till och med detta var ytterst tveksamt. En dag svarade jag i telefonen och någon i andra änden ville satsa på hästar. När jag sa till honom att han hade ringt fel nummer, insisterade han på att han inte hade det, att jag bara skojade med honom. Jag fick senare veta att den gamle mannen hade gjort väldigt lite fastighetsaffärer, utan i själva verket hade tillbringat merparten av sin tid med att spela på hästar och drivit en sorts amatörmässig vadslagningsfirma.

Vi var nu inne i sommaren 1948 och försökte få in objekt och sälja fastigheter. Affärerna gick trögt. Jag gjorde ännu en obehaglig upptäckt. Min partner hade några uppenbara svagheter. Han gillade också att spela på hästar. Men det var inte allt. Då och då gav han sig ut på fyllerundor och höll sig borta från kontoret. Efter några sådana episoder hade jag fått nog. Jag erbjöd mig att "köpa ut honom", vilket innebar att jag betalade honom de andra 600,00 dollarna som han förmodades vara skyldig sin svärfar.

Efter att jag fått kontoret för mig själv började affärerna ta fart. Penn Phillips erbjöd mig ensamrätt på en av sina styckningslotter i Antelope Valley. Vi gjorde upp en affär och jag hade snart omkring fyra eller fem säljare som arbetade för mig. Efter ytterligare sex månader lämnade jag det lilla kontoret på Huntington Drive och hyrde ett större kontor på 5612 1/2 East Beverly Blvd., i East Los Angeles.

Bland de säljare jag anställde fanns Gene Vogt, Ray Belt, Louis T. Bethan, för att nämna några. En annan man jag anställde

var en avfällig före detta predikant vid namn M. Stanley Peek. Han var från Arkansas och var medlem i Church of Christ. Jag hade lärt känna honom när vi båda arbetade som försäljare för W. W. Beacom. Efter att jag lämnat Beacom gick han in i ett partnerskap med en annan fastighetsmäklare vid namn Don Trout, och de två hade arbetat med en markaffär i Nevada. Affären hade misslyckats och Peek kom för att arbeta för mig. Han var dock optimistisk gällande möjligheterna att förvärva några stora landområden i Nevada för styckning, och efter ett tag var jag tillräckligt intresserad för att undersöka saken.

Trout och Peek hade arbetat med en affär rörande stora arealer där de sålde marken i lotter om 160 tunnland för 10,00 dollar i handpenning, 10,00 dollar i månaden och 10,00 dollar per tunnland. Ett av deras problem var att ingen av dem hade några egna pengar att tala om, inte heller ägde de marken de sålde. Hälften av intäkterna gick till markägarna för vilka de agerade som ombud. Utöver detta lovade deras något ansvarslösa reklam mer än de kunde leverera. Som jag nämnde tidigare misslyckades företaget, delvis på grund av dålig ledning och delvis på grund av den inneboende tvivelaktiga karaktären hos de två personerna som drev det.

Merle Stanley Peek var en av dessa färgstarka men vresiga karaktärer som man inte skulle vilja träffa mer än en gång under en livstid. Han kunde ljuga som bara en före detta predikant kan, och hade den ovanliga förmågan att framstå som både arrogant och skenhelig på samma gång. Han hade ett enormt ego vars tidigare bedrifter inte på något sätt rättfärdigade den överdrivna uppfattning han hade om sig själv, inte heller stödde det hans skrytsamma återgivning av sitt förflutna. Vid 44 års ålder var han pank, han var en dagdrivare och var gift med en mexikansk mestiskvinna vid namn Esther. De hade tre unga pojkar, sju år och yngre. Han hade varit gift tidigare och hade en oduglig, ansvarslös son från det tidigare äktenskapet som också var gift och växelvis bodde hos sin mor och, när Stan hade möjlighet, snyltade på sin far. På något sätt var Stan Peek alltid mitt i en konflikt, och jag borde ha förstått bättre än att ha haft något med honom att göra. Men det gjorde jag inte.

När han kom för att arbeta för mig 1949 lyckades han undertrycka de flesta av sina sämre egenskaper, och jag var något fascinerad av markmöjligheterna i Nevada, som jag såg det, om de hanterades annorlunda, skulle kunna byggas upp till ett stort projekt. En av de förutsättningar som jag insisterade på om vi skulle ge oss in i ett sådant projekt var att vi inte skulle agera som ombud för någon tredje part, utan själva äga vår mark helt och hållet och ha full kontroll över vår verksamhet.

Samtidigt gick min fastighetsverksamhet på 5612 1/2 E. Beverly Blvd. bra. Jag specialiserade mig på markarealer och tomter och hade exploateringsaffärer på gång i Fontana, Riverside och Antelope Valley. Jag hade nu en personalstyrka på fem eller sex säljare. Även om jag inte blev rik, satte jag in en del pengar på banken. Jag hade bytt bort min snärtiga lilla Studebaker och köpt en ny blå Hudson-sedan av 1949 års modell, som rymde fler passagerare, vilket var en nödvändighet vid visning av fastigheter. Min fru och jag hyrde nu en trevlig lägenhet i South Pasadena på 1100 Maple Street.

Medan Peek fortfarande var min säljare bestämde vi oss för att göra en rundresa i delstaten Nevada och leta efter lovande fastigheter att köpa. Vi gjorde en omfattande rundresa i delstaten och hamnade till slut på Wayne McLeods kontor, vars officiella titel var Surveyor General för delstaten Nevada, och även dess viceguvernör. Hans kontor låg i State Capitol i Carson City. Som en bisyssla var Wayne McLeod även fastighetsmäklare. Denna kombination gav honom en betydande fördel och en ganska bred kännedom om fastigheter i Nevada.

Han hade en fastighet listad som lät intressant. Den bestod av 18 200 tunnland belägna i en dal väster om Lake Lahonton. Denna fastighet var en del av den berömda Break-a-Heart Ranch, som ägdes av en flamboyant playboy vid namn Richard Conklin. Richard hade gift sig med en ung arvtagerska flera år tidigare, och när hon dog ung hade han gett sin ranch det tragiska och romantiska namn som nämns ovan. Utöver de 18 200 tunnlanden av malörtsbevuxen mark han hade ute till försäljning, bestod hans ranch av en del bördig alfalfamark längs Carson River och en vacker ranchbyggnad. Det var i alla avseenden en "gentleman rancher's" dröm.

Fastigheten till salu lät intressant. Inte nog med att den var mestadels plan, den genomskars och var tillgänglig via två stora motorvägar, nämligen U.S. 50 och U.S. 95 Alternate. Det faktum att den gränsade till en stor sjö (även om den inte hade någon direkt strandlinje) var grädde på moset. Vid ytterligare förhandlingar fann vi att den kunde köpas för 2,00 dollar per tunnland, med andra ord 36 400,00 dollar, med 1 800,00 dollar i handpenning och avbetalningar på 1 800,00 dollar, inklusive 6 % ränta, var sjätte månad. Fastigheten låg 35 miles öster om Carson City och 26 miles väster om Fallon, Nevada. Sektionen vid den direkta korsningen av Highway 50 och 95 ägdes dock av en annan part och ingick inte i affären. Ett ytterligare plus var dock att marken hade mätts upp av U.S. Geodetic Survey och att sektionsmarkeringar av mässingsplåt fanns vid varje hörn.

Affären såg bra ut och vi beslutade oss för att bilda ett partnerskap, Klassen och Peek, och köpa marken. Jag hade sparat ihop omkring 6 000,00 dollar vid det här laget, hade ett fungerande kontor och en inkomst. Precis som Ben Burke före honom, var Peek helt pank. Han lyckades låna de nödvändiga 1 000,00 dollarna till handpenningen av sin frus mexikanska föräldrar, och jag sköt till de andra 1 000,00 dollarna, varpå affären fullbordades.

Så nu drev jag två verksamheter från mitt kontor. Den tidigare markaffärsverksamheten med mina andra säljare fortsatte som förut, och nu Nevada-partnerskapet med Peek, som de andra säljarna inte hade någon del i.

Nevada-projektet slukade mer och mer av min tid, inte bara på kontoret, utan även genom de alltmer frekventa resor vi var tvungna att göra till Fallon av olika anledningar. Fallon låg 500 miles bort, en resa som vanligtvis krävde mer än en dag att genomföra bara åt ena hållet. Därför, med tiden som gick åt vid fastigheten samt resan upp och tillbaka, gick det vanligtvis åt en hel vecka.

Dessutom uppstod ett annat problem på kontoret. De andra säljarna som inte deltog ogillade det faktum att Peek, som hade varit en av dem, nu hade en specialuppgörelse och att de blev försummade. Tiden hade kommit att bestämma sig för Nevada eller att driva den lokala verksamheten. Jag såg att Nevada-affären kunde byggas upp till en verksamhet som skulle kunna utgöra grunden för en omfattande verksamhet i årtionden. För att driva det ordentligt kände jag att en av oss borde vara på plats i Nevada och sköta den delen på rätt sätt, medan den andre skulle driva kontoret i Los Angeles-området och skicka upp potentiella kunder.

Vi beslutade att kalla vårt företag The Silver Springs Land Co.

Milstolpe tjugofyra

Fallon, Nevada, och in i Vilda Västern

I oktober 1950 fattade vi vårt beslut. Henrie och jag skulle flytta till Fallon, Nevada, och familjen Peek skulle stanna i Alhambra och sköta kontoret där. Inom kort sålde vi de få möbler vi ägde i lägenheten i South Pasadena och lastade resten av våra tillhörigheter i vår marinblå Hudson-sedan. Jag kan inte låta bli att förvånas över hur få våra ägodelar var då jämfört med de stora flyttbussar vi har varit tvungna att använda vid alla våra efterföljande flyttar. Hur som helst, med vår Hudson fullastad till brädden, bar det av mot ett nytt vågspel och en ny miljö – ett jordbruks- och ranchområde som fortfarande hade mycket av den gamla Vilda Västern inbyggt i sin atmosfär. Jag såg fram emot förändringen som ett nytt äventyr. När allt kommer omkring hade jag alltid haft en längtan till Gamla Västern, med dess spökstäder, ranchliv och vidöppna vidder. Fallon, Nevada, representerade inte bara gott om rancher och jordbruk, utan bara cirka 25 miles väster om Silver Springs låg den sägenomspunna gamla gruvstaden Virginia City, som, även om den inte längre var rik på malm, var rik på traditioner och omskriven romantik.

Vi hade tidigare blivit vänner med ett ungt par i Fallon vid namn Bill och Adah Petherbridge, och hade bett dem att hitta en lägenhet åt oss att hyra. Eftersom min fru var gravid vid tillfället bad hon dem att se till att det var en lägenhet på bottenvåningen. Paret Petherbridge var i vår ålder, i mitten av trettioårsåldern. De var ett sympatiskt par och vi blev snart nära vänner. Bill var chef för Fallon och Churchill Countys handelskammare och hade många kontakter. Både Bill och Adah hade varit gifta tidigare. Han hade en 13-årig son, och nu hade de en egen ung dotter, bara omkring två år gammal. Bill hade ibland sina dystra sidor och hände det också att han drack för mycket. Han hade haft en far som hade blivit sinnessjuk. Ibland tyngde detta hans sinne och han grubblade över att han kanske också skulle sluta som sin far. Trots att de var ett mycket vänligt och utåtriktat par, hade de mer än sin beskärda del av äktenskapliga gräl, varav vi tvingades bevittna några.

Efter att till en början ha haft mitt huvudkontor i Fallon, satte jag igång med att expandera vårt företag Silver Springs Land Co. Även om vi 1949 köpte de 18 200 tunnlanden i dalen

runt korsningen mellan U.S. Highways 50 och 95 Alternate, förvärvade vi vid den tidpunkten inte den specifika sektionen vid själva korsningen. Denna ägdes av en ung man och hans mor som bodde i närbelägna Wabuska, cirka 15 miles söderut. Deras namn var Glenn D. Hurt respektive Katherine Hurt. Den 6 juni 1950 lyckades vi förhandla fram köpet av denna strategiska fastighet för en summa av cirka 10,00 dollar per tunnland. Eftersom en del areal hade tagits i anspråk för vägmark (för både 50 och 95 Alt.) och även en del areal för den befintliga landningsbana som användes av flottans flygvapen under kriget, uppgick vårt totala pris till cirka 6000,00 dollar.

När vi väl hade förvärvat denna egendom var det brådskande att vi byggde ett huvudkontor och ett kontor vid korsningen och satte upp vår skylt "Silver Springs Land Co." med stora bokstäver vid taknocken. Detta gjorde vi inom kort. Stan Peeks bror, Dan, som var entreprenör, kom hela vägen från Silver Spring, Maryland, för att utföra jobbet under hösten 1950. Vi hade nu en fin byggnad av betonghålsten som bestod av ett kontor som upptog den främre tredjedelen av byggnaden, samt ett stort rum och ett litet badrum som upptog de bakre två tredjedelarna.

Jag satte igång med att stycka av och planera tätorten Silver Springs. För att utföra detta arbete anlitade jag en lantmätare från Virginia City. Hans namn var Walter G. Reid och han var även senator i Nevadas lagstiftande församling. Jag ritade upp gatuplanen, storleken på kvarteren och storleken på tomterna, och namngav var och en av de dussintals gatorna i den femhundra och några tunnland stora utbyggnaden. Vi lät borra en brunn i mitten av området och installerade en pump och trycktank i ett pumphus. Vi drog sedan vattenledningar till varje enskild tomt i hela området till en betydande kostnad.

Vi anlade även styckningar på 320 tunnland, eller 640 tunnland, med tomter på fem tunnland på olika sektioner bort från själva korsningen. Dessa hade inget vattensystem utan krävde att ägarna borrade sin egen brunn. Vi lät dock mäta upp och staka ut dessa, numrerade tomterna och anlade en grusväg till varje. Vi började sälja dessa för 249,00 dollar, med 10,00 dollar i handpenning och 10,00 dollar per månad. Vi upptäckte snart att dessa erbjudanden om 5 tunnland visade sig vara mycket mer populära än de mindre stadstomterna med vattenledningar. Snart drev vi en omfattande fastighetsaffär. Våra priser steg snart till 295,00 dollar per fem tunnland, sedan till 345,00 dollar, därefter 395,00 dollar — och innan länge såldes de för

895,00 $. Vi var igång. I mitten av 1951 drog vi in så mycket som 10 000,00 $ i månaden.

Vi förvärvade fler stora arealer i samma Lahontan-dal. Den 31 januari 1951 förhandlade jag om köpet av cirka 6 000 tunnland från en företagsam ung ranchägare vid namn John J. Casey och hans fru Myrtle E. Casey. Medan vi hade betalat endast 2,00 $ per tunnland drygt ett år tidigare när vi gjorde vårt första köp från Richard H. Conklin, betalade vi nu mer än tre gånger så mycket för liknande angränsande arealer i vårt köp från Casey. Vår verksamhet i området hade drivit upp priset, vilket även om det var gynnsamt vid försäljning, arbetade emot oss vid köp. Icke desto mindre var vi nu i en position att köpa, och försäljningen såg lovande ut. Vi köpte också upp flera mindre stycken på kort tid för att komplettera våra ägor. Vi köpte 640 tunnland från M.P. Glessner och hans fru Patsy, som bodde i närbelägna Fernley. Vi köpte några spridda stycken från själva countyt, nämligen Lyon County, som de hade förvärvat genom skatteutmätningar.

Eftersom mycket av marken i väst var uppdelad i ett schackrutsmönster på grund av att järnvägarna under artonhundratalet förvärvade stora områden av statlig mark i ett mönster med varannan sektion, fanns det kvar ett antal sektioner som fortfarande ägdes av staten, Bureau of Land Management. En av de viktigaste förhandlingarna vi lyckades genomföra vid denna tid var att byta bort några av de insprängda statliga sektionerna som låg i dalen mot några av våra avlägsna sektioner som låg på sluttningarna av kullarna och bergen. Detta var till stor fördel för oss på två sätt: det gjorde våra ägor mer sammanhängande, och för det andra förvärvade vi vanligtvis ett bättre stycke dalmark.

* * * * *

Samtidigt, hemma i Saskatchewan, hade jag fortfarande två bröder och en syster, som alla var gifta och hade familjer, och bodde på gårdar. Min yngsta bror Korni (Kornelius), som var tio år äldre än jag, hade skrivit till mig vid några tillfällen om hur eländigt kallt det blev under vintrarna i Saskatchewan (en situation som jag var väl medveten om) och hur han hatade att bo där han gjorde. Han skrev om en särskilt gripande händelse där han och hans fru Martha var på väg hem någonstans ifrån en mörk natt och de hamnade i en snöstorm. Uppenbarligen gick de vilse och körde ner i en snöfylld ravin. Hästarna och släden fastnade

fastnade i den djupa snön och de gav sig av till fots för att hitta närmaste bostad, utan att veta vad som var norr eller söder. De slutade till sist med att de kröp på händer och knän med de två små fastbundna på ryggen. De såg slutligen ett ljus och snubblade in i en grannes hus, på gränsen till att frysa ihjäl.

När han berättade denna tragiska historia för mig i ett brev, skrev jag till honom och föreslog att om han ogillade Saskatchewan så mycket, varför flyttade han inte till något varmare klimat. När jag sade det, bjöd jag inte alls in dem att komma till Nevada, utan gjorde bara en objektiv och uppenbar iakttagelse. En dag i februari 1951, när jag kom hem på lunch till vår lägenhet i Fallon, betedde sig min fru lite märkligt medan vi samtalade. Plötsligt, överraskning! överraskning! Överraskningen var på min bekostnad! Genom dörren från nästa rum, med mycket pompa och ståt, dök min bror Korni upp, hans fru Martha och deras skara på fyra pojkar, i åldrarna två till elva. Så där var de, efter att ha tagit mitt förslag på allvar. Här är vi, vi har inga planer, vad kan du göra för oss nu? Överraskning! Överraskning!

Vi flyttade in dem i det bakre rummet i Silver Springs kontorsbyggnad. Lite senare försåg vi dem med ett utvalt stycke mark på 320 tunnland som vette mot U.S. 95 Alt., ungefär tre mil söder om korsningen. Vi lät borra en brunn åt dem på vår bekostnad. Han köpte ett litet hus för 1 500,00 dollar och lät flytta det till de 320 tunnlanden. Han hade några vaga idéer om att bruka jorden genom bevattning. Jag "lånade" honom 5 000,00 dollar för att köpa en uppsättning bevattningsrör av aluminium. Jag såg aldrig de 5 000,00 dollarna igen.

* * * * *

Den 7 juni 1951 föddes vår enda dotter (och barn) Kim Anita på sjukhuset i Fallon. Det föll sig så att min frus födelsedag också inföll den 7 juni. Vår dotters födelse gav ett nytt perspektiv på vår livsstil, var vi bodde och hur vi levde. Vår verksamhet blomstrade men vi bodde i en inte så fantastisk lägenhet (det fanns inga nya lägenheter) och staden Fallon i sig var inte den mest gynnsamma eller önskvärda platsen i världen att bo på och fostra en familj i. Medan vintrarna var uthärdliga, var vårarna och höstarna mycket behagliga, men somrarna var outhärdligt varma, med dammstormar som piskade upp scenarier då och då, ett inte ovanligt fenomen ute i öknen. (Eftersom det området, liksom det mesta av Nevada, är öken, fanns det omkring 50 000 tunnland gröna, bevattnade jordbruk i Fallons bevattningsdistrikt.

som fick sitt vatten från Lake Lahontan, en sjö som gränsade till en stor del av vår egendom i Silver Springs.) Hur som helst, efter vår dotters födelse var min fru olycklig över att bo i Fallon, eller att bygga ett hus i Silver Springs, eller för den delen att bo var som helst i Nevada, och hon blev allt olyckligare för varje dag som gick. Tiden var inne för en plågsam omprövning.

* * * * *

Förutom de två stora motorvägarna som skar genom vår egendom, och förutom den angränsande Lake Lahontan, fanns det en järnväg som gick upp från Yerington och vidare norrut mellan sjön och U.S. 95A. Ett långsamt godståg passerade där, kanske en gång om dagen, om ens det. En söndag, några veckor efter vår dotters födelse, gav jag mig ut för att visa några av våra fem tunnland stora tomter för ett trevligt par från San Francisco. De och deras två pojkar satte sig i min Hudson och vi fem körde längs en planerad grusväg som korsade järnvägsspåren till en styckad tomt nära sjön. Vi var djupt försjunkna i samtal när jag långsamt började korsa järnvägsspåren. Faktum var att jag körde så långsamt att bilen råkade få motorstopp mitt på spåren. Jag hade haft problem med att tändningsnyckeln inte fick kontakt de senaste dagarna, något jag hade för avsikt att fixa, men inte hade gjort. Jag försökte starta om motorn, men tändningslåset gav ingen kontakt. Just då hörde jag den gälla visslan från ett mötande lok till höger om mig, och till min fasa insåg jag att godståget var på väg rakt mot oss. Jag försökte starta motorn igen. Ingen lycka. Vid det här laget skrek visslan och jag kunde se lokföraren i sidofönstret på hytten vilt vifta med armarna för att vi skulle se till att ta oss ut ur bilen. Jag fattade budskapet. Jag sa till mannen och hustrun, som satt i framsätet med mig, att ta sig ut snabbt, och ryckte sedan ut de två små pojkarna i baksätet. Bara cirka två sekunder senare träffade loket min Hudson midskepps, och jag kommer aldrig att glömma ljudet av den kraschen. Uppfångad på banröjaren kan jag fortfarande höra "rat-a-tat-tat" när bilen studsade fram över sliprarna under de närmaste hundra metrarna innan tåget slutligen kunde stanna. Det hade en lång rad tunga malmfyllda vagnar bakom loket.

Efter att tåget stannat sköt besättningen bort den demolerade Hudson-bilen från spåren. Jag klev in i lokhytten och de tog mig ytterligare en engelsk mil eller så, till där det stannade igen mittemot vårt fastighetskontor. Jag gick den återstående sträckan till kontoret och satte mig i en av...

Peek-brödernas bilar och hämtade upp våra blivande kunder, som jag hade lämnat vid olycksplatsen. Antingen av ren tacksamhet över att de alla fortfarande var vid liv, eller av sympati för den olycka jag drabbats av, gick de vidare och köpte en bit på fem tunnland ändå, en egendom de inte fick se, åtminstone inte den dagen.

* * * * *

Det var aldrig en tråkig stund under det år vi tillbringade i Nevada. En dag under våren 1951 satt jag lugnt vid mitt skrivbord på expeditionskontoret när en bil körde upp. Ut hoppade ett gäng på cirka fem indianer från ett av de närliggande reservaten och stormade in på mitt kontor. En rödskinn bar på ett fint, blankt gevär. Skuggor från den gamla vilda västern! De verkade inte vara vänliga indianer. "Vill du köpa ett gevär? Billigt! Bara fem dollar!" Jag tackade nej och förde nervöst ett vänligt samtal, i hopp om att de inte skulle använda gevärets affärsände för att fullborda affären, eller för att samla in de fem dollarna och vad jag nu än kunde ha i min plånbok. Efter några minuter av "ingen affär!" gav de sig av, till min stora lättnad. Ungefär tio minuter senare svängde en polisbil med en sheriff och två biträden in på uppfarten. De frågade – hade jag sett ett gäng indianer med ett gevär? Det hade jag sannerligen. Vilken väg tog de? De tog den vägen, partner, norrut, uppför vägen mot Fernley. De gav sig av i vild jakt och fångade snart rödskinnen. Som jag korrekt hade misstänkt hade geväret blivit stulet.

* * * * *

Min rumskamrat från college, Jim Dodd, som hade följt med mig till Kalifornien, hade bosatt sig med sin fru Marge i den västra delen av Los Angeles. Han var en ganska aggressiv och driven person och hade klarat sig bra i olika företag som han engagerat sig i. För närvarande, 1951, hade han en liten fabrik som tillverkade elektriska induktionsspolar på specialbeställning, vilka användes i flygplan, elektronisk utrustning och annan militär materiel. Eftersom Koreakriget nu var i full gång kunde han i stort sett sätta sina egna priser, och han tjänade grova pengar. Han följde vårt Silver Springs-projekt med stort intresse, och viss girighet, och då han hade extra pengar att investera lät han oss veta att han gärna ville ha en del av kakan.

Vid den här tiden expanderade vi snabbt och förband oss att köpa mer mark. Även om affärerna gick bra och vi hade ett ökande antal

Med betalningar på 10,00 dollar i månaden som kom in, hade vi också en hel del utgifter (gator, lantmäteri, vattensystem) och en del ganska tunga amorteringar att möta. Vi kunde behöva lite extra kontanter, utöver vårt kassaflöde. Så vi gjorde en affär. Vi ville att fler byggnader skulle dyka upp på scenen i vår utbyggnad. Om han ville bygga två stora CBS-byggnader (för egen räkning) vid eller nära korsningen, plus en viss summa kontanter till oss, skulle vi överlåta några bra och värdefulla fastighetsdelar till honom.

Affären gjordes upp, och Dan Peek, Stans bror, var entreprenören. Han byggde en fabriksbyggnad på Highway 50, ungefär en halv mil väster om vägskälet, och när den var färdig hade han tre eller fyra anställda som faktiskt arbetade där med att linda induktionsspolar. Den andra strukturen han byggde var en stor byggnad av lagertyp, med 12 fot höga väggar och dimensioner på ungefär 50 x 100 fot. Men efter att han hade fått upp väggarna blev han stående ett tag i väntan på stålbalkar till taket och andra detaljer. Detta lämnade de långa väggarna exponerade och utan stöd. Under tiden kom en av dessa vindstormar med nästan orkanstyrka, som är karakteristiska för öknen, och slog ner alla fyra väggarna så att endast de ojämna fyra hörnen stod kvar. Så det blev stående ett tag, en styggelse för ögat milt sagt, och sannerligen ingen reklamtillgång för vårt projekt. Han slutförde slutligen reparationen och omstruktureringen av byggnaden efter att jag hade avyttrat mig från verksamheten. Jag såg aldrig den färdiga byggnaden.

* * * * *

Efter förlusten av min vördade marinblå Hudson på järnvägsspåren köpte jag en stor svart begagnad Cadillac. Vi hade redan kommit överens med Stan och Esther Peek om att vi hade fullgjort vår tjänstgöring, och att de i utbyte nu skulle bemanna stationen vid Silver Springs. Vi i vår tur skulle bo i Kalifornien, öppna ett kontor, annonsera och skicka prospekt upp till Silver Springs. Jag skulle åka upp till fastigheten på helgerna för att hjälpa till vid behov, en process som vi hade genomfört tidigare, men med våra positioner nu omvända. Min fru, jag och vår lilla dotter satte oss i vår nyligen inköpta svarta Cadillac och gav oss av mot San Francisco Bay-området för att leta hus på allvar.

Milstolpe Tjugofem

Till San Francisco Bay Area

Efter att ha tillbringat ett år i Nevadas vidsträckta öppna landskap, valde vi att flytta till det så kallade Bay Area i Kalifornien, snarare än att återvända till Los Angeles-området. Skälen till att vi valde denna plats var flera. För det första var klimatet svalare än i södra Kalifornien. För det andra låg området närmare vår fastighet i Nevada, ungefär halva avståndet, och en majoritet av våra prospekt kom från detta befolkningscentrum. För det tredje hade en vilja att utforska ett nytt territorium också något med valet att göra.

I vilket fall som helst, mot slutet av oktober 1951, anlitade vi en flyttbil och transporterade vårt växande sortiment av tillhörigheter för att flytta in i det nya hem vi hade köpt i byn San Lorenzo några veckor tidigare. Även om det inte var stort, var det ett vackert hus, två sovrum plus ett litet arbetsrum, det första hem vi någonsin ägt. Det hade varit ett visningshus för byggherren som hade byggt det som en kombination av försäljningskontor och visningsmodell för det område han marknadsförde. Det kom komplett med möbler, mattor, väggar dekorerade med attraktiva tapeter och färger, allt redo att flytta in i. Vi betalade 12 500 dollar för hemmet, en extra premie, men kände att det var värt varenda öre.

Min roll gällande markförsäljningen i Nevada var nu omvänd. Peek och hans familj befann sig nu på fastigheten, och jag annonserade och skickade prospekt till fastigheten. Jag hyrde snart ett litet kontor i Oakland, som blev mitt operativa huvudkontor.

Inte nog med att jag försökte kontakta prospekt, utan nästan varje helg körde jag till Silver Springs för att hjälpa till att visa fastigheten. Jag brukar lämna San Lorenzo vid ungefär klockan fyra på lördagsmorgonen — körde de 260 milen (ca 418 km) via U.S. 50 på ungefär fem till fem och en halv timme och anlände till fastigheten vid niotiden, eller strax därefter. Jag sov över på en soffa i det främre kontoret i vår huvudbyggnad, medan de fem i familjen Peek bodde och sov i det stora rummet bakom det, och vi delade alla på ett litet badrum. Sedan, om allt gick väl, lämnade jag vid femtiden på söndagseftermiddagen och anlände hem till San Lorenzo någon gång mellan 22:00 och 23:00.

e.m. Men många gånger uppstod det åtskilliga förseningar och det hände att jag kom tillbaka klockan tre på morgonen. Oftare än inte inträffade nödsituationer, extra problem som krävde min uppmärksamhet, och jag blev tvungen att stanna kvar några extra dagar.

En söndagskväll dundrade jag nerför Sierra Nevadas västra sluttning på U.S. 50, precis väster om Placerville. Klockan var ungefär 12 vid midnatt när jag märkte att en bil cirka en kvarts mil framför mig saktade ner till stillastående, men stannade kvar på den tvåfiliga vägen. Just som jag förberedde mig på att köra om den på vänster sida såg jag ett rådjur stå där i strålkastarljuset ungefär 50 fot framför oss. För sent stampade jag på bromsarna, bara för att få bilen att sladda i sidled och träffa den andra bilens bakre stötfångare med min bakskärm. Varför mannen inte hade kört av vägen till vägrenen kommer jag aldrig att förstå, men när jag pratade med honom märkte jag lukten av alkohol i hans andedräkt. På ingen tid alls, verkade det som, dök en kvinnlig polis upp på platsen och förde anteckningar om hela händelsen. Lyckligtvis var min bil inte så svårt skadad att jag inte kunde fortsätta resten av resan hem.

Under tiden gick försäljningen ganska bra och verksamheten blomstrade. Vi lyckades särskilt väl med försäljningen av fem-acre-tomter, som vid det här laget faktiskt var vår stöttepelare. Bortsett från det faktum att affärerna gick bra, började alla andra aspekter av partnerskapet bli alltmer outhärdliga. Dan Peek, Stans bror, hade flyttat med sin familj på fem personer från Maryland till Silver Springs och bodde nu på egendomen. Hans främsta sysselsättning var att bygga Stan Peeks nya hus, en bostad som var belägen på 160 acres ungefär en mil söder om vägkorsningen. Det uppstod ett tilltagande groll mellan Stan Peek och hans bror. Det pågick en bitter fejd mellan familjen Peek och min bror Korni. Stan Peek hade vid 45 års ålder för första gången i sitt liv nått en liten grad av ekonomisk framgång (fortfarande i de lägre divisionerna, men det dämpade inte hans arrogans) och hans inneboende patologiska elakhet började komma upp till ytan mer öppet. Han blev mer övermätig och högfärdig, och försökte överkompensera för sina tidigare misslyckanden som en dagdrivare och förlorare. Faktum är att alla de vidriga och osmakliga egenskaper man skulle förvänta sig av en ljugande, avfällig predikant från Arkansas, som jag misstänkt att han besatt från början, kom nu i dagen och förvärrades ytterligare.

Jag började nu göra en utvärdering av situationen. Även om jag inte åkte till Silver Springs varje helg, började mina upprepade resor fram och tillbaka bli en obehaglig plåga, som gjordes ännu mer obehaglig av allt käbbel.

som jag ständigt drogs in i som en ovillig deltagare. Min hälftenandel i projektet var nu värd någonstans i närheten av 200 000 dollar. Peek och jag diskuterade nu möjligheten att den ena parten köpte ut den andra. Han var villig att gå åt båda hållen, och under en tid var jag det också. Hur som helst skulle det, oavsett vilket, behöva ske på avbetalning över en period på kanske fem år. Eftersom jag var medveten om min partners opålitliga natur, var jag inte särskilt pigg på att vara beroende av att han skulle sköta sina betalningar under de kommande åren.

Jag började överväga de olika alternativen. Min fru och jag var etablerade i ett vackert hem i det fridfulla, attraktiva området San Lorenzo, i anslutning till den större staden Hayward, ett område som redan 1951 hade mycket att erbjuda. Klimatet var behagligt, i motsats till de heta ökensomrarna och kalla vintrarna i Nevadas landskap, för att inte tala om sandstormarna. Min fru föredrog mycket hellre att bo kvar där vi var än att flytta tillbaka till Silver Springs. Och så var det frågan om vår nya dotter. Hon skulle förvisso få en mycket trevligare uppväxt och miljö här än i Nevada-miljön. På ett sätt hade jag en viss personlig anknytning till Silver Springs-projektet, som jag hade lagt ner mycket energi och fantasi i, och jag hade en önskan om att verkligen göra något stort och meningsfullt av det. Å andra sidan skulle det vara en avgjord lättnad att slippa allt krångel, all press och alla åtaganden som hörde till territoriet. Ändå ville jag inte sälja till Peek och förmodligen behöva bråka med honom i framtiden för att få honom att genomföra sina utlovade betalningar, eller ens behöva lyssna på hans förbannade pågående konflikter med alla andra.

En lösning presenterade sig. En virkeshandlare från Redwood City, på andra sidan viken från där vi bodde, var intresserad av att köpa min hälftenandel. Medan Peek var villig att betala mig 200 000 dollar (på avbetalning), var Phillip Hess bara villig att betala 150 000 dollar, också det på avbetalning. Jag vändades över saken under en tid. Skulle jag köpa ut Peek? Skulle jag sälja till Peek? Skulle jag sälja till Hess för ett lägre pris istället?

Slutligen, i november 1952, bestämde jag mig. Jag skulle sälja till Hess för 150 000 dollar, två mina händer från hela affären och leva livet som en pensionerad gentleman. Ju mer jag tänkte på det, desto mer tilltalade idén mig. Ett kontrakt upprättades och försäljningen genomfördes.

Några år senare sålde Hess vidare till Peek och gjorde en vinst på 50 000 dollar, har jag förstått, men det rörde mig inte i ryggen. Poängen är att han inte bara skötte sina betalningar i tid, utan

Hess betalade slutbalansen ett år innan den förföll till betalning.

Milstolpe tjugosex

Glenmore Gardens och Canolectric

Även om 150 000 dollar kanske inte verkar vara en enorm summa pengar idag, måste vi komma ihåg att för 35 eller 40 år sedan var det förmodligen motsvarigheten till en miljon dollar idag. Hur som helst kände jag att vi bekvämt kunde leva på vårt sparkapital under de kommande 20 åren, om inte längre, med tanke på upplupen ränta och allt. Allteftersom mina intressen skiftade bort från Silver Springs, och jag nu hade tidens oberoende och en del pengar att röra mig med, blev jag naturligtvis intresserad av andra investeringar.

Ett av mina första (men ingalunda sista!) affärsmässiga slöseriprojekt som jag involverade mig i var ett nytt företag i San Mateo som föreslog att lansera en självändande cigarett på marknaden. Företagets namn var Commercial Tobacco Corp. Det leddes av en liten grekisk barberare vid namn Frank Witt. Idén fascinerade mig, precis som den uppenbarligen gjorde för många andra människor. Till och med affärspressen verkade positivt imponerad och bidrog till att sprida några lysande rapporter om dess framtidsutsikter. (Det var faktiskt så jag först hörde talas om det.) Inledningsvis köpte jag några hundra aktier för 1,00 dollar styck.

Därefter bytte jag in den svarta Cadillac-sedan som jag hade köpt begagnad ett år tidigare (efter att min Hudson blivit totalförstörd på järnvägsspåren vid Silver Springs) och köpte en helt ny puderblå Cadillac Coupe de Ville. Den kostade nätta 5 000 dollar, en ganska ansenlig summa på den tiden, men vad sjutton, jag hade alltid velat ha en ny Cadillac, och jag var berättigad till en, intalade jag mig själv.

Vi kände också att vi behövde ett större hus, särskilt ett som hade ett större arbetsrum eller gillestuga. Det fanns ett intressant nytt bostadsområde som höll på att anläggas i kohagarna nära den lilla staden Centerville, ungefär en mil söder om där vi bodde. Återigen, om vi går tillbaka cirka 35 år i tiden, bestod området på östra sidan av San Francisco-bukten mellan Hayward och San Jose vid den tiden mestadels av jordbruksmark, fruktodlingar och kohagar med fem små städer utspridda på vardera sidan om Highway 17. Dessa städer var (i ordning söderut) Union City, Centerville, Irvington, Newark och Milpitas. Redan innan vi lämnade området 1958 inkorporerades detta konglomerat i en

ny stad kallad Fremont, och representerar ett stort befolkningscentrum idag.

Men för att återgå till 1952, så valde vi ut en tomt i Glenmoor Gardens och lät bygga ett hem enligt våra specifikationer, vilket inkluderade ett stort sällskapsrum eller gillestuga. Ritningarna omfattade även två eldstäder i natursten, en i vardagsrummet och den andra i gillestugan, rygg mot rygg. Vi förhandlade fram affären, tomt och allt, för 17 500,00 dollar, vilket återigen var en ganska ansenlig summa på den tiden. Vår adress var 439 Norris Road. (Min dotter, som besökte platsen igen 1987, berättar att gatunummersystemet har ändrats sedan dess.)

Vi lade ut vårt hem i San Lorenzo till försäljning och hittade snart en köpare som var villig att betala oss 15 000 dollar för det. Vårt nya ställe i Glenmoor Gardens skulle vara klart till den 1 februari 1953, och vi behöll en option att bo kvar i San Lorenzo-hemmet fram till det datumet, även om tillträdesdagen var tidigare.

Det nya huset blev inte klart i tid, och motvilligt flyttade vi ut den 1 februari, tog ett motellrum i San Jose och magasinerade våra möbler och tillhörigheter. Slutligen mot slutet av maj 1953 var vårt nya hem klart och vi flyttade in, till vår stora lättnad.

Jag var nu en pensionerad herre, utan några synliga affärsaktiviteter. Jag hade gott om tid. Det innebar naturligtvis en ansenlig mängd arbete med att iordningställa tomten, anlägga gräsmattan, planteringslådorna och buskaget. Jag gick med i en Country Club i Oakland, eller Piedmont, och spelade golf. Jag fann dock att det inte intresserade mig särskilt mycket, och jag tror inte att jag spelade mer än ett halvdussin rundor innan jag sa upp mitt medlemskap. Däremot spelade jag mycket tennis, och Glenmoor Gardens hade en uppsättning banor i en park bara några kvarter från vårt nya hem.

Mina intressen vände sig till träslöjd som hobby. För att kunna göra detta ordentligt var jag tvungen att ha en verkstad, förstås, så jag byggde en på baksidan. Detta blev snart ett stort projekt, och jag byggde inte bara en fantastisk verkstad panelad i kvistig furu, med ett tak av träspån och ett stort fönster av planglas, utan jag byggde också en lanai mellan verkstaden och huset, komplett med en utomhuseldstad och en grill. De sistnämnda byggdes av begagnat tegel, liksom en central planteringslåda.

Snart hade jag verkstaden fylld med ett sortiment av elverktyg – en bänksåg, en pelarborrmaskin, en fräs, en träsvarv, en bandsåg och en samling handverktyg, både elektriska och andra. Så nu var jag tvungen att tillverka något, göra något, med all den utrustningen.

Nästa sak jag gjorde var att bygga en lekstuga till min då fyraåriga dotter. Den konstruerades av rödträ och även den hade ett tak av träspån. Vad härnäst?

Mitt intresse för den självändande cigaretten ökade allteftersom tiden gick, och det gjorde även storleken på min investering. Snart hade jag sänkt ner 24 000 dollar i detta hasardspel. Inte långt därefter gick satsningen helt i konkurs. Företaget nådde faktiskt punkten där de hade tillverkat några råa cigaretter med en svaveltopp som tändes likt en tändsticka när den drogs mot en preparerad yta på sidan av paketet. Men vid det laget var pengarna slut i verksamheten och förtroendet likaså. Det gick helt i stöpet. Jag hade tagit en stor risk och förlorat. Jag begrundade hur mycket bättre ställt jag skulle ha haft det om jag hade investerat samma 24 000 dollar i IBM-aktier, ett alternativ som jag hade övervägt.

Men jag var inte ruinerad, och jag red ut förlusten. Vad det däremot gjorde var att stimulera min fantasi kring vad som skulle kunna göras med en innovativ ny idé, en ny uppfinning, om den hanterades på rätt sätt. Varför uppfann inte jag något? Varför kom inte jag på en briljant ny idé? Här hade denne grekiske barberare kommit på idén om en självändande cigarett, och han hade övertygat mig och hundratals andra om att vi alla kunde tjäna miljoner, hundratals miljoner. Det hade misslyckats, men någon annan idé skulle kunna göra det till verklighet, eller hur? Jag började tänka i de banorna. Jag ville bli en uppfinnare, en entreprenör.

* * * * *

Vi semestrade i södra Kalifornien under våren 1954. En kväll runt klockan 22:00 satt jag vid motellets pool där vi bodde i Pasadena och jag rannsakade min hjärna efter vad jag skulle kunna uppfinna, och jag gick igenom proceduren ganska metodiskt. Jag började med frågan – inom vilken kategori skulle det finnas en god, utbredd efterfrågan, en stor marknad? Mitt svar var, någon ny kökspryl, kanske. Okej, vad skulle jag kunna uppfinna för köket som inte redan existerade? Mitt svar på det var att elektrifiera något föremål som nu fortfarande gjordes för hand. Min nästa fråga var – vad fanns det kvar i hemmafruarnas sortiment av köksutrustning som inte redan var utrustat med en elektrisk motor? Det fanns elvispar, elektriska avfallskvarnar, kvastar hade ersatts av dammsugare. Det fanns elektriska strykjärn, elektriska kaffepannor. Jag gick igenom hela listan. Slutligen kom jag till den handdrivna konservöppnaren. Där var det! Vad världen behövde var en

elektrisk konservöppnare! Givetvis! Jag hade min idé. Eureka! En elektrisk konservöppnare!

Jag gick tillbaka till min verkstad i Glenmore Gardens och började försöka konstruera en elektrisk konservöppnare. Det jag hade i åtanke var inte bara en elektrisk konservöppnare som sådan, utan en elektrisk konservöppnare med tryckknapp, en där man placerade burken på plats, tryckte på en knapp och kraftmekanismen tog över, punkterade burken, snurrade burken och släppte den när knappen släpptes. Jag hade snart ett namn för den också. Jag skulle kalla den Canolectric. Vad världen behövde var en Canolectric i varje kök!

* * * * *

Men nu, för att återgå till Glenmore Gardens. Vi bodde där i lite mer än fem år. När jag ser tillbaka tror jag att det förmodligen var den mest fridfulla, behagliga och hoppfulla perioden i vårt liv, åtminstone den första hälften av den, innan jag blev alltför djupt involverad i att lansera den elektriska konservöppnaren på marknaden. Både eran och området var gynnsamma för ens välbefinnande. Detta var under den tidigare delen av Eisenhower-administrationen, när landet expanderade, bostadsområden växte fram överallt i landskapet, och ett vanligt ungt par kunde köpa ett fint hus för mellan 9 000 och 12 000 dollar, med praktiskt taget ingen kontantinsats. Den politiska horisonten var fortfarande relativt grumlingsfri från rasproblem eller skrikande "medborgarrättsaktivister", och det fanns inte heller några allvarliga hot om en världsomspännande eldsvåda. Visserligen hade Koreakriget väckt betydande oro några år tidigare, men det hade sjudit ner till en "incident" som vi nu nästan kunde ignorera och fortsätta med våra liv. Min fru och jag var i mitten av trettioårsåldern, vid god hälsa och ekonomiskt relativt trygga. Vi hade ett fint hem som vi var stolta över, och en fin liten familj som inkluderade en dotter, som vi också var stolta över.

Dessutom var grannskapet vi bodde i, särskilt på Norris Road, befolkat av vår sortens människor, och vi njöt av det sociala umgänget och vänskaperna under de fem år vi bodde där mer än vi har upplevt i något annat område. För det första hade vi mycket gemensamt med våra nya grannar – alla hade precis flyttat in på gatan och vi var alla mycket mottagliga för att knyta nya vänskapsband. Samma dag som flyttbilen anlände med våra möbler kom Mel Gillette och hans fru Ray, som bodde tvärs över gatan, över och bjöd in oss på middag den kvällen, en inbjudan som vi tacksamt tog emot. De hade

hade precis flyttat in veckan innan. Det fanns fortfarande ett antal hus under konstruktion när vi anlände, och nya människor flyttade in varje vecka. De flesta av dem var unga par i vår ålderskategori, framgångsrika unga människor som var på väg uppåt i världen, och som nu flyttade in i ett finare och bättre hem än genomsnittet. De var alla vita, inga nigger inom mils avstånd, och hotet om att mexikaner, asiater eller andra smutraser skulle flytta in föll aldrig ens någon in på den tiden.

Vi var en gemytlig grupp, och allteftersom byggnationen på gatan färdigställdes och alla husen blev bebodda under de följande månaderna, blev det mycket umgänge och festande. Då och då anordnade någon granne, vid minsta förevändning, en tillställning, och vi tog alla med oss en flaska och hade en fantastiskt rolig fest. Det förekom inget bråk, det fanns inga otrevliga karaktärer, bara god ren glädje och roligheter. Här är några av de goda grannar jag minns, även om jag ingalunda minns dem alla. Där var familjen John Beumer, som bodde dörren bredvid till vänster om oss. De hade en pojke och en flicka, John och Kathy, lite äldre än vår Kim. Bredvid dem bodde familjen Tom Brooks, som hade tre söta flickor, ännu inte i tonåren, varav två var tvillingar. Där var Jim och Jean Feltner, som hade en mycket intelligent liten pojke vid namn Jimmy, som var i Kims ålder och hennes favoritlekkamrat. Lite senare fick de en dotter vid namn Sally. Bredvid familjen Gillette på andra sidan gatan bodde Carl Martineau med familj. Han var yrkesingenjör. Hans fru hette Lou, och de hade en liten pojke vid namn Pierre, som också var ungefär i Kims ålder. Sedan fanns familjen Joe och Margaret Meadows, som hade en vacker liten blond dotter vid namn Sandra, som var några år äldre än Kim. Joe var en riktig skojare, och tillsammans med Margaret var de vanligtvis festens medelpunkt. Längre ner på gatan bodde familjen Jim Grooms. Han var en riktigt stilig karl och var en högt uppsatt chef vid ketchupföretaget Hunt i Hayward. Deras lilla dotter Nancy var också en av Kims favoritlekkamrater. Vid slutet av gatan i den västra änden bodde ett äldre par i sextioårsåldern. De hette Ralph och Gladys Donahue, ett glatt par som, trots att de inte tillhörde vår åldersgrupp, ändå var en del av "vårt gäng" och deltog i våra fester. Tragiskt nog dog Gladys i en hjärtinfarkt medan vi fortfarande bodde i Glenmore Gardens.

Detta är inte för att säga att alla i Glenmore var lyckliga, framgångsrika och ekonomiskt oberoende. Som överallt annars fanns det vissa människor med svåra

problem. Vår närmaste granne i öster, som arbetade för den nybyggda Ford-fabriken i närbelägna Milpitas, hade blivit degraderad i sitt jobb. Uppenbarligen tyngde detta hans sinne avsevärt, och han överreagerade tragiskt. En morgon, när jag var på väg att köra till San Jose, lade jag märke till en likbil framför hans hus. Den förtvivlade mannen hade inte kunnat uthärda motgången. Han hade tagit en pistol och skjutit sig i tinningen.

Under de första två åren i Glenmore var jag pensionär, en man av fritid, medan jag såg mina ivriga vänner och grannar ge sig av till jobbet varje morgon. Medan jag förbättrade vår trädgård, byggde en verkstad, designade min elektriska konservöppnare och på annat sätt gjorde mig nyttig, kände jag mig inte helt bekväm med att vara pensionerad i min ålder medan alla andra gick till jobbet. Jag försökte dock att inte låta det störa mig och njöt av tillvaron. Eftersom jag inte kunde intressera mig för golf, njöt jag av och spelade mycket tennis på de närbelägna Glenmore-banorna. Det var, och är fortfarande, mitt bästa spel. Min spelpartner var ofta Bill Adcook, som ägde en agenturfirma i Oakland. Bill och Irma Adcook tillhörde också vår umgängeskrets.

Glenmore Gardens fick snart också en kyrka. Det var en presbyteriansk kyrka och den leddes av pastor Tom Fuhr. Han och hans fru Ruth var ett sympatiskt par som också var i vår åldersgrupp och vi blev snart goda vänner. Vi gick med i kyrkan kort efter att den byggts, och den 26 november 1955 gick Henrie, Kim och jag till och med så långt att vi lät döpa oss. Varför, det kommer jag aldrig att få veta, såvida det inte var av sociala skäl. Vi har fortfarande intygen i våra arkiv, och när jag tittade på dem nyligen noterade jag att det står att vi mottog ett "Certificate of Batism". "Batism" är rätt ord. Hur tokig ("batty") kan man bli?

Vi gick inte i kyrkan regelbundet, men vi bidrog med pengar till dess underhåll. Faktum är att predikningarna tråkade ut mig till döds. En dag diskuterade Tom och jag filosofi och religion, och jag sa till honom: "Tom, det är några saker som stör mig med hela den här religiösa röran. Varför skulle Gud skapa alla dessa miljontals människor och sedan låta de flesta av dem hamna i helvetet och torteras i all evighet? Det verkar inte särskilt logiskt för mig, och ärligt talat tror jag inte på allt det här hokus-pokuset." Det störde honom inte särskilt mycket, och han försökte inte förklara det för mig. Allt han sa var: "Om det är vad du tror, håll fast vid det." Jag hade en känsla av att han inte riktigt trodde på sakerna själv heller. Tom och Ruth besökte oss i Florida ungefär sex år senare och han var

inte längre kvar i prästämbetet. De var iväg på en resa till Europa med en förmögen vän till dem, som finansierade deras resa.

Eftersom vi hade tid och resurser, gjorde min lilla familj och jag ett antal resor och utflykter i närområdet och i Kalifornien i stort. Några av våra favoritutflykter inkluderade resor till södra Kalifornien, till Santa Barbara, till Monterey och Carmel, till druv- och vindistrikten i Russian River-området norr om San Francisco, och till Boulder Creek-området mellan San Jose och Santa Cruz. Vi besökte också de flesta av de främsta nationalparkerna, såsom Yosemite, Sequoia och Kings Canyon, där några magnifika bestånd av jättelika sekvojor finns. I denna lista över parker bör jag också inkludera John Muir Woods i Mt. Tamalpais State Park.

Bostadsområdet Glenmore Gardens, som påbörjades av en fastighetsmäklare vid namn Jim Meyer i kohagarna väster om den då lilla byn Centerville, växte och växte och blev en enastående framgång som ett fint samhälle. Snart hade vi ett köpcentrum, en fin skola inom bekvämt gångavstånd, och där Kim skrevs in lite senare. Vi hade också tennisbanor, en gemensam simbassäng och ett medborgarhus. Alla dessa var bekvämt belägna bara två eller tre kvarter från vårt hem. Men bäst av allt var att vi hade en så fin grupp människor som bodde där som man kan förvänta sig att hitta någonstans i USA.

Milstolpe Tjugosju

Sju veckor i Europa

Vid tidig vår 1955 hade jag utarbetat den mekaniska konstruktionen av min elektriska konservöppnare med tryckknapp och hade även byggt en fungerande modell i min verkstad. Genom att använda en symaskinsmotor för fem dollar för att driva enheten, var jag övertygad om att det var genomförbart och kommersiellt praktiskt att gå vidare med projektet och gå till nästa två stadier: (a) tillverkningsdesign och (b) produktion. Vid denna tidpunkt hade jag ingen erfarenhet, ingen aning om hur jag skulle gå vidare med någotdera. Jag hade en vag idé om att bygga en fabrik nära Centerville och börja med tillverkning.

Vid närmare eftertanke kom jag fram till slutsatsen att jag kanske borde låta konstruera och tillverka den i Tyskland. Utan tvekan, tänkte jag, skulle de kunna producera den billigare där än vad som kunde göras i USA. Det var ett antagande, inte nödvändigtvis ett faktum. Hur som helst, idén fascinerade mig, den hade till och med en antydan av romantik över sig. Varför inte åka dit och utforska situationen?

Jag gjorde de nödvändiga förberedelserna — pass, visum, etc. Jag gick till en resebyrå och lät dem boka resa med U. S. S. United States både utresa och hemresa. (Att flyga utomlands var inte så vanligt då, 1955.) När jag ändå var igång tänkte jag också besöka några närliggande länder, Frankrike, Italien och Österrike, men jag hade inget förutbestämt schema. Jag visste inte exakt vart jag var på väg, eller vem jag skulle träffa. Jag tänkte ta det som det kom, för att utforska möjligheterna allteftersom de dök upp.

Jean och Jim Feltner, två dörrar bort, gav mig en avskedsfest — ännu en bra ursäkt för ett kalas på Norris Road. Sedan, under den sista veckan i mars, gav jag mig av. Jag hade 1500,00 dollar i kontanter i fickan, vilket skulle täcka alla mina utgifter under tiden i Europa — resor, måltider, hotellräkningar, etc. (Även om detta kan verka väldigt lite, visade det sig vara helt tillräckligt. Vi måste komma ihåg att resekostnader på den tiden låg någonstans mellan en femtedel och en tiondel av vad de är idag.) Efter att ha gått ombord på San Franciscos flygplats flög jag till New York och stannade där på ett hotell i två eller tre nätter. Under tiden passade jag på att se några av sevärdheterna där, som att åka upp till toppen av Empire State Building, besöka Metropolitan Museum of Art och äta middag på Jack Dempsey's Restaurant. Jag hade till och med

mitt foto taget med Dempsey och skakade den näve som skakade Gene Tunneys haka bakåt 1926.

Sedan följande morgon tog jag en taxi till New Yorks hamn och gick ombord på U.S.S. United States. Redan 1955 var hon en av oceanångarnas drottningar, om inte DROTTNINGEN. Hon var flaggskeppet för United States Lines och skröt om att vara den snabbaste oceanångaren i drift, efter att ha satt nya hastighetsrekord över Atlanten, både österut och västerut, på sin jungfrufärd den 3 juli 1952. Hon vann Blue Ribbon Speed Trophy med lätthet: österut på tre dagar, tio timmar och 40 minuter; västerut på tre dagar, 12 timmar och 12 minuter, mellan Ambrose fyrskepp i New York och Bishop's Rock i England. Hon var 990 fot lång (nästan fem stadskvarter), hade en bredd på 101,5 fot och ett bruttotonnage på 53 330. Hon bemannades av en besättning och officerare på totalt över 1000 personer.

Så här var jag nu, redo att återigen korsa Atlanten, tillbaka till Europa, varifrån jag hade kommit 31 år tidigare. Rutten var dock annorlunda; medan vi 1924 hade seglat från La Rochelle i Frankrike till Havanna på Kuba och sedan till Veracruz i Mexiko, seglade jag nu från New York till Southampton i England, och därefter till Le Havre i Frankrike.

Jag reste i turistklass och tilldelades en hytt som jag delade med två andra män. Hytten var relativt liten, men å andra sidan fanns det så många andra förströelser och nöjen ombord att den enda tiden som tillbringades i hytten praktiskt taget bara var för att sova. Matsalen var enorm och lyxig och måltiderna överdådiga. Vid bordsplaceringen i matsalen tilldelades jag ett bord med en annan ung man och två unga damer, ett arrangemang som visade sig vara trivsamt för alla.

Jag minns inte namnen på de andra två bordskamraterna, men en av de två damerna hette Linda Schreck. Hon var en lång brunett och var på väg hem till sina föräldrar i Bamberg i Tyskland. Hon hade varit gift med en amerikansk soldat och hade bott med honom i USA i ett antal år. Deras äktenskap hade visat sig vara olyckligt, och nu, nyskild, skulle hon återförenas med sin sexåriga dotter som redan hade åkt i förväg till Tyskland ett år eller två tidigare för att bo hos sina morföräldrar. Hon berättade mycket för mig om livet i Tyskland under Hitler-åren (hon hade en gång som liten flicka haft äran att överlämna en blombukett till honom), om krigets fasor och om de segrande amerikanska ockupationstruppernas ankomst.

Resan österut var inte överdrivet lugn, men uthärdlig, åtminstone under nivån för sjösjuka för min del. Som

vi närmade oss den engelska kusten på kvällen den femte dagen, jag minns att jag stod vid relingen. Två äldre engelska damer, som återvände till England efter en lång frånvaro, iakttog också ankomsten. Jag minns deras känslosamma reaktion, tårar i deras ögon, när de berättade om det kära gamla Englands glansdagar och hur fantastiskt det var att återvända till sitt hemland.

Efter att ha legat i hamn i Southampton i några timmar korsade vi Engelska kanalen under natten och gick i land i Le Havre, Frankrike, tidigt nästa morgon. Många av oss tog tåget därifrån direkt till Paris.

* * * * *

Väl i Paris checkade jag in på ett hotell någonstans i de centrala delarna. Knappt hade jag hunnit installera mig i mitt rum förrän telefonen ringde. Vem i hela världen kunde ringa mig här, undrade jag. "Hej, Ben, det är Gretchen!" sade en kvinnlig röst ljuvt, "Du kommer väl ihåg mig?" Gretchen? Nej, det gör jag inte. Du måste ha ringt fel nummer. Jag känner inte ens någon Gretchen, sade jag naivt. Hon gav mig lite mer smickrande ord, nog kom jag väl ihåg henne! När jag framhärdade att jag inte gjorde det, gick hon slutligen med på att hon faktiskt hade ringt fel och lade på. Eftersom jag inte hade varit i Paris tidigare, förutom när jag var sex år gammal, var jag lite förbryllad, men avfärdade det som ett misstag, stackars flicka. Jag ringde till receptionen och frågade vad det hela handlade om. Mannen i receptionen försäkrade mig, med glimten i ögat förstås, att ja, hon hade utan tvekan bara slagit fel nummer.

Jag stannade i Paris i tre eller fyra dagar och såg de flesta av de stora sevärdheterna. Jag besökte Louvren och blev oerhört imponerad av det enorma antalet berömda målningar, och även av den stora samlingen av egyptiska föremål. Faktum är att det var detta besök som först väckte mitt intresse för den stora civilisationen i det forntida Egypten. Jag gick upp till toppen av Eiffeltornet, till Tuilerieträdgården, till Invaliddomen där Napoleon ligger begravd. Jag tog bilder av Triumfbågen och Place de la Concorde. Jag besökte två av dess berömda katedraler, Notre Dame och Sacré-Cœur. Jag blev imponerad av det historiska Paris, men kände avsky för servicen och det sliskiga sätt på vilket servitörer, diskplockare och andra i branschen upprepade gånger försökte lura turisterna.

* * * * *

Från Paris åkte jag till Heidelberg, Tyskland. Sexton år tidigare, 1939, hade det varit mitt mål att åka till

Heidelberg och studera elektroteknik. Men som jag tidigare har berättat kom kriget emellan, och istället började jag vid universiteten i Saskatchewan respektive Manitoba och tog min examen där. Men nu var jag i Heidelberg och jag var förväntansfull. Jag skrev hem: "Efter sexton år har jag äntligen tagit mig till Heidelberg!" Det var en vacker stad, och som skådeplats för den romantiska operetten "Studentprinsen" gjorde den skäl för sitt rykte. Jag tog bergsbanan uppför bergssidan till Heidelbergs slott, som är hundratals år gammalt och som förkroppsligade arkitekturen och även ruinerna av byggnationer som representerade epoker med flera hundra års mellanrum. Jag åkte hela vägen upp till toppen av berget med linbanan och betraktade den vackra floden Neckar nedanför och staden som den flöt igenom. Jag besökte deras berömda ölkällare och även om jag inte är särskilt förtjust i öl, drack jag deras berömda öl och såg på när några av de kraftiga blonda servitriserna bar så många som fem stora ölsejdlar i varje hand.

Jag besökte också universitetsbyggnaderna och de var något av en besvikelse. Jämfört med de rymliga, öppna campusområdena i Saskatchewan och vid andra universitet i Kanada och USA, var områdena i Heidelberg trånga och byggnaderna var naturligtvis mycket gamla. Men det fanns mycket historia och romantiska sägner i atmosfären. Sammantaget var det, och är, en vacker stad.

Därefter begav jag mig till Köln (Koln) där den berömda Kölnerdomen ligger, med sina tvillingspiror på 555 fots höjd. Jag bodde på hotellet Kolner Dom, precis tvärs över gatan från katedralen. Endast hälften av det ursprungliga hotellet stod kvar, och även mycket av det hade byggts upp på nytt. Resten av hotelltomten hade fortfarande en stor krater på marken där bomber uppenbarligen hade sprängt stora delar av hotellet till ruiner. Mirakulöst nog hade dock den berömda katedralen själv uppenbarligen undkommit större skador.

Men jag var i Tyskland för att undersöka möjligheterna att få min elektriska konservöppnare konstruerad och tillverkad, påminde jag mig själv. Jag kontaktade några mindre elmotortillverkare. Den tyska ekonomin led fortfarande vid den tiden och varje litet eller stort företag var mycket ivrigt att göra affärer med ett amerikanskt företag, eller vilket annat som helst för den delen. Så de var mycket tillmötesgående och lätta att få kontakt med. Men tanken på att de skulle kunna producera en liten elmotor av den typ jag letade efter billigare än vad vi kunde i USA verkade inte särskilt lovande.

Sedan tog jag kontakt med det största elföretaget i Tyskland. Detta var Siemens Electric, som var

det landets motsvarighet till General Electric. Jag ringde dem i förväg (jag har glömt vilken stad de befann sig i) och berättade att jag var på väg, och att jag ville tala med dem om tillverkning av en elektrisk apparat. De var idel öra. De skickade en chaufförsdriven limousin för att möta mig vid järnvägsstationen när jag anlände, och hade sammankallat en panel med ett halvdussin ingenjörer och höga tjänstemän för att höra mitt förslag, medan vi satt runt ett stort konferensbord. De talade alla ganska hygglig engelska såväl som tyska, naturligtvis. Jag kunde tala hygglig tyska såväl som engelska, men jag höll konversationen på engelska. Så vad var mitt förslag, frågade de. Tja, sa jag, jag var intresserad av att få en elektrisk köksapparat tillverkad åt mig, för att sedan exporteras till USA, där jag skulle marknadsföra den. Strålande! Vilken var den specifika apparaten? Jag började sväva på målet. När allt kommer omkring hade jag vid den tidpunkten inte ansökt om några patent för att skydda min idé, inte ens i USA, och jag ville inte ge bort den gratis till dem eller någon annan, så att de kunde plocka upp den och köra vidare med den på egen hand. Så jag befann mig i ett dilemma. Jag insåg att det första jag måste göra var att få mina patent registrerade innan jag gick runt och spred idén om en elektrisk konservöppnare till gud och var man. Jag sa till dem att jag inte kunde avslöja produkten vid det här tillfället. Det hördes ett förargat mummel runt bordet. De började prata med varandra på tyska och spekulera i vad det kunde vara för sak. Jag lyssnade. Efter ungefär en timme avslutades konferensen, naturligtvis utan några påtagliga resultat.

Jag fick veta att det tyska patentverket låg i Stuttgart, och att denna stad också hade ett gott utbud av patentjurister i sina omgivningar. Jag begav mig till Stuttgart och tog in på Bahnhof Hotel, ungefär en halv mil från järnvägsstationen. Det skulle komma att bli mitt hem under de närmaste veckorna. Efter att ha valt ut en advokatbyrå bland flera tillgängliga, satte vi igång på allvar med att göra de nödvändiga ritningarna och specificera alla detaljer för apparaten på tyska. Advokaterna och även sekreterarna var mycket effektiva och snart hade vi fått ihop allt. Förresten, medan jag var där i Stuttgart, löste jag en specifik aspekt av konstruktionen som jag inte hade rett ut innan jag lämnade hemmet. Den detaljen var en fördröjningskoppling i apparaten så att burken kunde punkteras och hållas stadigt på plats innan drivningen började snurra runt burken. Detta var viktigt, eftersom drivningen annars hade en tendens att kasta av burken från drivhjulet innan den hann punkteras.

Efter att patentansökan var färdigställd var jag fortfarande tvungen att stanna kvar och vänta på handläggningen och det officiella

godkännande från patentverket, vilket kom efter en vecka eller så. Priserna i Tyskland vid den tiden var extremt rimliga, inklusive advokatkostnader. Hotellpriser, måltider, taxi, allt var otroligt lågt. Hur som helst, nu hade jag mitt patent, åtminstone ett tyskt patent, och allt var betalt.

Trots att jag nu hade mitt patent i fickan, gick jag inte tillbaka till Siemens Electric för att presentera min idé. Vid det här laget var jag övertygad om att idén att låta tillverka konservöppnaren i Tyskland och sedan skeppa den till USA inte var ett genomförbart ekonomiskt arrangemang. Jag övergav idén och beslutade mig för att tillbringa resten av min tid med sightseeing i Tyskland och Europa. Jag hade ungefär två och en halv vecka kvar innan min planerade hemresa med båt till USA.

Jag var särskilt intresserad av Hitler-scenariot och åkte först till Nürnberg, där de gigantiska Hitlermötena hade hållits. Det var en intressant, historisk gammal stad med massiva höga murar och torn som omgav den antika staden. Den visade fortfarande många spår av förödelsen från det nyligen avslutade kriget. Till och med de tjocka antika murarna var ärrade av träffar från bomber och artillerield. Jag besökte det som fanns kvar av de marker och byggnader där de enorma årliga nazistmötena hade hållits under 1930-talet. De flesta av de strukturer som funnits var nu helt raserade. Jag besökte också salarna där Nürnbergrättegångarna hade hållits. Det var alltihop ganska deprimerande att se all den forna ståten och glansen nu krossad av judens parasitära hand.

* * * * *

Därefter reste jag till München. Jag hade knappt checkat in på ett hotell förrän telefonen ringde. Den här gången var det en man. Han hade en distinkt brittisk accent, men jag kunde också ana det tyska ursprunget. Han förklarade att han hade fått mitt namn från någon tysk handelsagentur och förstått att jag letade efter affärskontakter. Han var mycket vänlig och tillmötesgående och erbjöd sig att visa mig staden och hjälpa mig på alla sätt han kunde med att skapa kontakter med ett antal olika affärsverksamheter. Hans namn var Fred Bieger.

Herr Bieger var utan tvekan en av de finaste gentlemän jag någonsin mött, när som helst, var som helst. Han var fem år äldre än jag, omkring 42. Jag lärde mig mer om Tyskland under Hitler-eran före kriget, om själva kriget och om efterkrigstidens Tyskland, i första hand från honom, än jag har gjort från någon annan källa. Jag lärde mig också mycket om den tyska ekonomin och näringslivet som det var i

1955 från honom. Fred Bieger hade varit medlem i Nazistpartiet och hade varit officer i den tyska Wehrmacht under kriget. Han hade lärt sig tala utmärkt engelska under en längre vistelse i Storbritannien före kriget. Han hade kämpat i det egyptiska fälttåget, liksom i flera andra, och slutligen på den ryska fronten, där han blev svårt skadad. En av de saker han berättade för mig om den tyska tragedin var att allt var tusen gånger värre efter att Tyskland kapitulerat för de segrande "allierade" än vad det var under själva det fasansfulla kriget.

Utan tvekan var mötet med Fred höjdpunkten på min resa. Han hade bil och tog mig till ett flertal intressanta platser i Tyskland. Han spelade rollen som sekreterare, förtrogen och affärsrådgivare åt en vacker rödhårig ung dam i slutet av trettioårsåldern som ägde en import-export-verksamhet hon hade ärvt från sin far. Huruvida det fanns något romantiskt intresse mellan henne och herr Bieger kunde jag inte avgöra, eftersom deras umgänge alltid verkade vara på en affärsmässig nivå. Hur som helst hade de en fin bil för att resa runt på landsbygden och, till synes, tiden för det. Det som skapade ett särskilt band mellan Fred och mig själv ända från början var att han hade funnit en amerikan som inte bara var protysk utan också pro-Hitler. Dessutom kunde jag tala tyska, om än inte flytande så åtminstone någorlunda väl, och även om jag var mer bekväm med att tala engelska, uppmuntrade han mig upprepade gånger att tala på tyska. Vi åt en utmärkt middag tillsammans den första kvällen och drack flera glas goda tyska viner.

Nästa dag, efter att ha visat mig runt i München, ölhallen där Hitler hade talat, några bra restauranger och andra sevärdheter, körde vi tre söderut från München till Garmisch-Partenkirchen och sedan till Oberammergau, några av de mest pittoreska städerna i Tyskland. Vi åkte sedan till en berömd skidstuga på sluttningen av Zugspitze, en av de högre topparna i Alperna, och som råkar ligga på gränsen mellan Tyskland och Österrike. Vädret hade blivit kallare vid det här laget och när vi anlände till skidstugan snöade det. Men på den höjden fanns det fortfarande ett rikligt snötäcke kvar från vintern (detta var i mitten av april) och skidåkningen var i full gång. Det var en vacker plats och en vacker syn. Vi tillbringade natten i stugan, åt överdådiga måltider, men åkte ingen skidor.

Vi körde sedan vidare till Innsbruck, Österrike, och tillbringade en dag där. Fred var en av de bästa guiderna och kände till all historia och alla platser. Efter en ungefär tre dagar lång rundtur som omfattade flera mindre intressanta platser,

vi återvände till München, precis i tid för att resa till Hannover, där den årliga tungindustrimässan pågick från den 24 april till den 3 maj. Detta var den största kommersiella mässan i sitt slag i Tyskland och omfattade ett brett utbud av utställningsföremål — enorma kranar hundratals fot höga, traktorer, bulldozrar, jordbruksmaskiner, elmotorer, verktygsmaskiner och alla andra aspekter av tung industri. Men mässan omfattade också en obegränsad mängd industrier utanför det området, såsom textilier, kontorsutrustning, porslin, keramik, glasvaror, klockor och ur, järnvaror och bestick, köksutrustning och till och med leksaker. Jag vet inte hur stort område mässområdet omfattade, men jag är säker på att det bestod av flera hundra tunnland. Även om liknande mässor, vissa mer specialiserade, hölls i Frankfurt på våren och hösten, samt i Köln och München, var Hannover ändå den största av dem alla. Det fanns tusentals utställare från hela världen och tiotusentals besökare och intresserade återförsäljare.

Eftersom hotellen i Hannover skulle vara fullbokade långt i förväg för en så stor tillströmning, erbjöd många privata bostäder begränsad logi för det överskjutande antalet gäster. Jag vet inte var Fred och den rödhåriga affärsbekanten bodde, men han hittade mat och husrum åt mig hos ett trevligt tyskt par. Deras hyrda lägenhet bestod av endast tre rum — ett vardagsrum, ett kök och ett sovrum. Jag sov på soffan i vardagsrummet. Även om maken var på arbetet för det mesta, var frun en mycket pratsam värdinna och berättade mycket för mig (på tyska) om Tyskland under trettiotalet och under och efter kriget.

Det gjordes så många affärer till höger och vänster framför mina ögon att jag snart rycktes med i export-import-handelns anda. Det cirkulerade historier om hur en mäklare hade genomfört en affär där han sålt tyska lokomotiv till den indiska regeringen och hade tjänat tre miljoner dollar i provision på bara den affären, och andra liknande historier. Jag erbjöds ett antal "affärer", och naturligtvis rekommenderade och uppmuntrade Fred Bieger, som var i branschen, sådana erbjudanden. Det skulle finnas en provision på 5 %, eller en vinstdelning, i kontraktet för honom. Slutligen undertecknade jag två olika kontrakt med två olika företag om att jag skulle importera en specifik pryl de tillverkade i en viss minimikvantitet per år (eller månad) och att jag även skulle skyddas som ensam och exklusiv agent för den artikeln i USA. Båda artiklarna var nyskapande, men onödiga prylar förknippade med bilen.

* * * * *

Tiden höll på att rinna ut före min planerade segling tillbaka till Amerika, och det fanns några andra platser jag ville besöka innan jag lämnade Europa. Under oceanresan på USS United States hade Linda Schreck bjudit in mig att hälsa på hennes familj i den historiska staden Bamberg i Bayern. Jag ringde henne för att se om erbjudandet fortfarande gällde och hon sa att hon skulle bli mycket förtjust om jag kom. Jag gick ombord på ett tåg till Bamberg.

Linda mötte mig vid stationen när jag anlände sent på eftermiddagen. Den första frågan jag ställde henne var: hur tyckte hon det var att vara tillbaka i Tyskland? Hon sa att det var hemskt, hon hatade det. Hon och hennes sexåriga dotter bodde hos hennes föräldrar och hennes yngre bror, den sistnämnde i början av tjugoårsåldern. Hon berättade för mig att hon praktiskt taget behandlades som en paria av sina släktingar och sina tidigare vänner. De ogillade djupt det faktum att hon hade gift sig med en amerikansk soldat, och nu när äktenskapet var slut, var det rätt åt henne, sa de. Allt detta återspeglade en djupare fientlighet som majoriteten av tyskarna kände gentemot amerikaner, något jag hade anat tidigare. Även om jag på Hannovermässan, och på andra platser, hade funnit tyskarna vara ytterst artiga och vänliga, hyste de ändå under ytan ett djupt agg, och av goda skäl. Amerikanerna (kontrollerade av sina judiska överherrar) hade utan någon meningsfull provokation kommit från andra sidan av ett femtusen kilometer brett hav för att krossa deras städer och döda deras folk. Det upprörande beteendet hos de ockuperande soldaterna (inklusive en hord av vilda niggrer) genom att våldta deras kvinnor och stoltsera med sin arrogans under efterkrigstiden hade inte mildrat situationen på något sätt, bara förvärrat den. (För ytterligare detaljer om de grymheter som staplades på tyskarna, läs *Avenge Dresden!* i *Racial Loyalty*, nr 51 och 52.)

Linda och jag gick till deras lägenhet, som låg i en gammal byggnad (alla byggnader var gamla) belägen på Luisen Strasse 3, 2565. Där träffade jag resten av familjen – hennes lilla dotter, hennes bror och hennes far och mor. De var alla mycket tillmötesgående, och hennes mor bad mig omedelbart att göra dem sällskap vid middagen. Jag ville inte besvära dem, särskilt med så kort varsel, så jag tackade nej och sa att jag skulle ta ut Linda på middag istället. Detta tror jag var ett misstag från min sida, eftersom jag tror att de kände sig sårade över att jag hade avvisat deras gästfrihet, men jag insåg det inte vid tillfället.

Hur som helst, efter ytterligare samtal gick Linda och jag för att gå till restaurangen där hennes bror arbetade som servitör.

Jag kommer aldrig att glömma hur hennes lilla dotter, innan vi lämnade lägenheten, gripande frågade: "Kommst du zurück?" (Kommer du tillbaka?) Den lilla raringen hade uppenbarligen blivit lämnad utan sin mor så många gånger att varje gång hennes mor nu gick ut ur huset undrade den stackars lilla varelsen om hon någonsin skulle komma tillbaka.

Efter middagen gick vi tillbaka till deras lägenhet, där jag hade ett långt samtal med hennes far. Otto Schreck hade varit tjänsteman inom nazistpartiet och officer i Wehrmacht. Han var lång, rak som en fura och hade ett strängt, sakligt sinnelag. Han innehade nu någon mindre statlig tjänst. När jag försökte prata med honom om politik och om Hitler, undvek han ämnet och sa att han aldrig mer ville ha något med politik att göra. Han påminde mig flera gånger: "Vi minns 1945." Uppenbarligen hade han, liksom så många andra i hans kategori, blivit torterad, gått igenom stålbadet och blivit grundligt "avnazifierad". Hans kämparanda hade brutits och "Vi kommer inte att glömma 1945", fortsatte han att säga till mig. Detta var nu 1955, tio år senare.

Bamberg är en historisk och mycket intressant gammal bayersk stad. Den grundades på 900-talet och tackar sin betydelse för att den varit ett av de två katolska ärkebiskopsdömena i Bayern. (Det andra ligger i München.) I detta gamla kungarike Bayern, vars befolkning fortfarande till 70 % är romersk-katolsk, formade den katolska kyrkans makt mycket av dess historia och återspeglas i en del av dess fina arkitektur. Bambergs domkyrka är en av Tysklands ståtligaste romanska byggnader, uppförd på 900-talet. Andra anmärkningsvärda byggnader är kyrkorna St. Michael, St. Martin och St. Mary. Linda och jag besökte alla dessa nästa dag, liksom det historiska gamla rådhuset och det pittoreska Altenburg-slottet från 900-talet. Jag har fortfarande kvar en bild av det sistnämnda.

Sent på eftermiddagen tog jag farväl av Linda och hennes familj och tog ett flyg till Rom.

* * * * *

Mitt flyg skulle landa vid midnatt, en ganska sen tidpunkt för att anlända till en främmande stad utan några tidigare hotellreservationer, eller för den delen, utan att ens veta namnet på ett enda hotell. Lyckligtvis råkade jag höra två unga män på andra sidan mittgången i planet prata med varandra, och de diskuterade var de planerade att bo när de kom till Rom. Slutligen kom de fram till slutsatsen att de skulle dela ett rum och spara...

utgifter. Jag tog fasta på detta tillfälle och frågade mannen som gav upp sin reservation om han hade något emot att jag tog den i hans ställe. Inga problem. När vi anlände tog jag en taxi till det angivna hotellet och använde hans reservation. Inte ett dåligt hotell, men nästa dag när jag hade tid att välja och vraka, flyttade jag till Quirinale, som förblev mitt hem under resten av min vistelse i Rom.

Medan jag var i Rom försökte jag se de flesta av de större sevärdheterna. Jag tillbringade ganska mycket tid i Vatikankomplexet, stirrade på Peterskyrkans massiva in- och utsidor, den ändlösa utställningen av statyer, målningar och utsmyckade, guldklädda pelare, alla de utsökta verken av stora vita hantverkare och genier från många gångna generationer. Stående på det enorma torget såg jag till och med påve Pius XI i ett av Vatikanens fönster, där han meningslöst viftade med händerna och "välsignade" de tusentals lättlurade bondläpparna nedanför. Det var tidigt på säsongen, och hur som helst, tillbaka i 1955 var turistströmmarna inte på långa vägar så omfattande som de är idag. Som ett resultat, när jag var i Sixtinska kapellet, kunde jag i lugn och ro ligga på rygg på en av bänkarna och betrakta Michelangelos prisade tak när det passade mig och så länge jag önskade. När jag var tillbaka i samma kapell med min familj 1967, vimlade platsen av myllrande folkmassor, ledda av dussintals guider som talade japanska och alla andra språk. Bara att gå nerför gången till kapellet var som att befinna sig mitt i en ström och se miljontals fiskar simma i två olika riktningar, en som kom och en som gick.

Att se ruinerna av det antika Rom vid den tiden, skulle jag vilja säga, väckte mitt första intresse för dessa antika romares storhet och prakt. Att se ruinerna av det antika Kapitolium, det gigantiska Colosseum, Caracallas termer, Hadrianus grav, fick mig att inse att det där hade bott ett överlägset släkte av män för två tusen år sedan, som jag hade känt till, men inte tagit tillräcklig notis om. Nu såg jag på nära håll de märkliga resterna av en häpnadsväckande civilisation. Varför hade den kollapsat, undrade jag.

Av särskilt intresse var Roms konstmuseer. Jag besökte Nationalmuseet (Museo Nazionale Romano) och även Vatikanmuseet och blev särskilt imponerad av det sistnämndas enorma samlingar. Dessutom besökte jag Roms operahus och såg och hörde operan "Faust" av Charles Francois Gounod.

Efter ungefär fyra dagar i Rom tog jag ett flyg till Nice, på den franska rivieran. Kustlinjen var vacker, havet briljant blågrönt och vädret mycket behagligt. Från Nice tog jag en buss till Monaco och Monte Carlo, besökte kasinot och tittade på några av de andra platserna.

* * * * *

Från Nice flög jag till Paris, och från Paris tog jag tåget tillbaka till Le Havre. Efter att jag hade satt mig på min plats i tåget, tittade jag ut genom det öppna fönstret för att se på människorna på perrongen som stod i begrepp att gå ombord. Det fanns en lång, prydlig ung man som stack ut ur mängden. Han var omkring 190 centimeter lång, mycket smal och trots att han bar en homburghatt var hans klarröda hår iögonfallande. Han talade och gestikulerade mycket energiskt. Snart steg han in i den järnvägsvagn jag befann mig i och satte sig tillsammans med sina följeslagare några platser ifrån mig. Genom det högljudda samtal med vilket han fortsatte att läxa upp sina reskamrater inne i vagnen, fick jag snart veta att han var en ung mormonmissionär som hade avslutat sin tvååriga tjänstgöring i Belgien och nu var på väg tillbaka till USA. Han basunerade ljudligt ut alla synder hos de romersk-katolska präster han hade mött under sin vistelse i Belgien, hur de bedrev otukt med nunnorna och andra av det täcka könet, och hur många barn som uppenbarligen liknade olika präster det fanns gott om i landet Belgien. Han fortsatte i denna stil hela vägen till Le Havre. Några platser bort satt också två unga katolska kvinnor som inte kunde undgå att höra hans höga röst, och de kokade av ilska och skruvade på sig över vad de fick höra. Jag förväntade mig att ett rejält gräl skulle bryta ut när som helst, men tiraden och den kontrollerade upprördheten fortsatte hela vägen till Le Havre.

* * * * *

Tillbaka på U.S.S. United States den fjärde maj började resan ganska händelselöst. Ungefär en dag ute på öppna havet hamnade vi i en svår storm. Resten av resan var allt annat än rolig, det handlade mer om ren överlevnad. Ibland när de nio meter höga vågorna träffade det stora fartyget från sidan, skakade hela skeppet. Ett fartyg kan rulla, stampa och gira. United States gjorde alla tre och när det var medjö, hände det ofta att aktern kom så högt upp att propellrarna hamnade ovanför vattenytan, varpå motorerna och propellrarna plötsligt rusade upp i ett högt varvtal vars vibrationer kunde kännas i hela fartyget.

Under den stormen var de flesta människor för sjuka för att lämna sina hytter, och matsalen var praktiskt taget tom. Jag minns att mitt bord stod nära fönstret utåt, och när fartyget sakta rullade från den ena sidan till den andra, så...

kände mig alltid obehagligt nära gränsen för vad jag klarade av. När jag satte mig ner för att äta frukost (ensam vid mitt bord) började jag med att äta torra småfranska, vilket rekommenderades för att lugna magen. Trots det såg jag till att jag visste var utgången till närmaste toalett fanns, ifall jag skulle behöva rusa dit. Var jag rädd för att vi skulle sjunka? Inte direkt, men tanken slog mig flera gånger. Situationen påminde mig om ett citat jag läst någon gång: "O Gud, ditt hav är så stort och mitt skepp är så litet." USS United States var fem kvarter långt, inte litet på något sätt, men trots det var hon i hög grad utlämnad åt ett vresigt hav. Detta, bestämde jag mig för, var inget sätt att korsa Atlanten på.

* * * * *

Vi lade till i New Yorks hamn den 9 maj, och efter att ha passerat passkontroll och tull hämtade jag mitt bagage och tog en taxi till flygplatsen. Vid det laget var det sent på kvällen och jag gick ombord på ett nattflyg till San Francisco, efter att jag ringt min fru för att informera henne om min ankomsttid.

Nästa morgon var hon och min söta lilla fyraåriga dotter Kim där för att möta mig. Där var också min unge vän, Al Miller, från San Jose. Han höll på att starta ett kosmetikföretag vars enda produkt var en handlotion som hette Lanoglove. Jag råkade ha en liten investering i hans företag. Vi fyra åt frukost i flygplatsens matsal och efter att ha utbytt en mängd nyheter körde vi tre tillbaka till Glenmore Gardens. Det var skönt att vara hemma igen.

Milstolpe 28

Canolectric hela vägen

När jag reste till Europa hade mitt främsta mål varit att utforska möjligheterna att få min elektriska konservöppnare konstruerad och tillverkad i Tyskland, om de kunde göra det till en lägre enhetskostnad. Vad jag lärde mig var att de inte kunde det, och att det med frakt, tidsfördröjningar, punktskatter osv. inte var ekonomiskt genomförbart. Nu, väl hemma igen, var jag också tillbaka på ruta ett, förutom en sak. Hannovermässan hade öppnat upp möjligheterna att det fanns ett antal artiklar tillgängliga som kunde importeras, distribueras och säljas i det här landet med betydande vinst. Faktum var att det fanns ett antal amerikanska importföretag som gjorde just det. Varför gå till besväret och kostnaden med att tillverka något när man kunde importera någon annans produkt som redan var färdig och väntade på köpare?

Så jag hade ett viktigt beslut att fatta. Skulle jag fortsätta utvecklingen och tillverkningen av den elektriska konservöppnaren med tryckknapp eller skulle jag ge mig in i importbranschen? Jag hade redan lagt beslag på två exklusiva artiklar, hur lättsinniga de än var. Den ena var en liten ledad häst i plast som satt på instrumentbrädan i en bil. När den anslöts till förgasarens insug med ett plaströr utförde den ett antal intressanta konster som speglade fordonets status, oavsett om det accelererade, saktade ner, körde i jämn fart eller vad som helst. Den andra var en elektrisk kaffekanna för två koppar som anslöts till cigarettändaren på instrumentpanelen. Den kunde vara praktisk vid camping eller resor.

Det första jag gjorde var att rådgöra med min vän Bill Adcook, som jag spelade mycket tennis med och som hade en väletablerad verksamhet som järnvarugrossist. Nästa sak jag gjorde var att besöka några järn- och bildelsaffärer för att få deras reaktion. Resultaten av båda dessa undersökningar var inte särskilt uppmuntrande. Under tiden hade jag gått händelserna i förväg och redan låtit trycka upp brevpapper och visitkort med texten "Klassen Importing Co." Dessa hade jag låtit trycka hos den lokale tidningsmannen i Centerville, som anade ett reportage och kom över för att intervjua mig.

Under en tid tvekade jag. Sedan tog suget efter att vara en äkta uppfinnare och hoppet om att bli en mångmiljonär till affärsmagnat överhanden. Jag fattade ett resolut beslut: kom

vad som än hände, skulle jag lansera Canolectric på marknaden. Detta krävde en hel del arbete.

Så för att komma igång. Den 16 september 1955 registrerade jag Klassen Enterprises, Inc., under delstaten Kaliforniens bolagslagar. Bolaget hade tillstånd att emittera 500 000 aktier, med ett nominellt värde av 1,00 dollar per aktie. Min advokat var Gene Rhodes, en trevlig ung man i min ålder som också bodde i Glenmoor Gardens. De konstituerande styrelseledamöterna var Wm. E. Adcook, som drev en grossistverksamhet inom järnvaror; Albert J. Miller, från San Jose, som ägde Milco, Inc., verksamt inom tillverkning av den tidigare nämnda handlotionen Lanoglove; Gene Rhodes; min fru Henrie Etta, och jag själv, som VD.

Min närmaste granne, John Beumer, var ingenjör på ett elektronikföretag vid namn Ampex i Redwood City, på andra sidan viken. Tvärs över gatan från honom bodde en ung ingenjör och ritare vid namn Charles Wilson, som arbetade åt John. Jag visade dem båda min fungerande modell och de blev mycket imponerade. Jag övertalade den unge ritaren att ta fram en uppsättning tekniska ritningar som kunde översättas till produktionsritningar. Detta var i oktober 1955. Under en period av några månader färdigställde han dessa ritningar.

Under tiden designade jag ett attraktivt hölje och lät en plasthantverkare vid namn Chapman (företagsnamn: Chapman Plastics, Berkeley, Kalifornien) konstruera ett vitt plasthölje för enheten.

Därefter lät jag en mekanisk verkstad, Engineered Instruments i Hayward, försöka tillverka en modell enligt ritningarna. Efter att ha lagt ner flera veckor och 400,00 dollar gjorde de inget bra jobb och jag avbröt deras kontrakt. Jag hittade en mekanisk verkstadsfirma vid namn Frisch & Herzberg i San Leandro som var mer kompetenta. De gjorde ett bra jobb med att tillverka en modell som kunde fungera som prototyp och användas i demonstrationssyfte. (Feb., 1956.)

Nu när jag hade en fungerande demonstrationsmodell att visa upp, åkte vi över till Hunts ketchupfabrik i Hayward och fick tag på en hel vagnslast med nya oanvända konservburkar att öppna, och vi var igång. Jag insåg att det skulle krävas pengar, mycket mer än jag hade, för att få ut produkten på marknaden, och att jag skulle behöva investerare från allmänheten. En positiv fördel som kom ur min tidigare misslyckade investering i Commercial Tobacco Co. var att jag lärde mig något om företagsstruktur som jag inte hade känt till tidigare. Jag lärde mig att den ursprungliga promotorn kunde göra ett offentligt aktieerbjudande och samtidigt behålla en

lika antal emissionsaktier för egen räkning, för att därigenom fortfarande behålla kontrollen över det företag han grundat. Vid vårt styrelsemöte den 5 mars 1956 gav vi vår advokat, Gene Rhodes, i uppdrag att ansöka om tillstånd för vårt bolag att emittera och sälja 100 000 aktier till ett parivärde av 1 dollar per aktie. Denna ansökan lämnades till California Corporations Commission och begränsade vår aktieförsäljning uteslutande till invånare i Kalifornien. Den 20 mars beviljades det önskade tillståndet.

Den 26 mars 1956 lämnade jag in en ansökan till det amerikanska patentverket om patent på min "Elektriskt drivna konservöppnare". Handläggningen av denna ansökan sköttes åt mig av ett par judiska advokater i Oakland vid namn Gardner och Zimmerman. Vi yrkade på 19 separata krav i vår ansökan. Det skulle dröja ytterligare 13 månader innan vi fick ett positivt svar på den ansökan, den 23 april 1957 för att vara exakt.

I början av april hyrde jag ett kontor på ett rum på 1079 "B" Street, Suite 222, i centrala Hayward och skaffade mig en "försäljningschef" vid namn Al Bierman. Al hade varit försäljningschef för Al Miller på det tidigare nämnda företaget Lanoglove (Milco, Inc.) som nu var i stort behov av kontanter. Vid styrelsemötet i april röstade styrelseledamöterna igenom en lön på 500 dollar i månaden till både mig själv och Al Bierman. Vi var nu redo att demonstrera vårt "skötebarn" och sälja värdepapper till allmänheten.

Så nu var jag igång med verksamheten. Jag hade en attraktiv produkt att visa upp och demonstrera. Vi hade en patentansökan på gång för att skydda vår uppfinning. Vi hade nu ett kontor att arbeta ifrån, ett tillstånd att sälja aktier och en talför försäljningschef som kunde hjälpa till att sälja dessa aktier.

Vid ungefär denna tidpunkt skaffade jag mig också en mycket effektiv sekreterare och bokförare. Vid utformningen av en del av vårt tidigare material för att marknadsföra Canolectric och även aktieförsäljningen, anlitade vi en lokal tryckare som hade en butik i Castro Valley. Hans namn var Sam Totaro. Han utförde tryckarbeten åt oss till ett värde av 500,00 dollar och beslutade sig för att ta betalt i form av 500 aktier i Klassen Enterprises, Inc. När vi var hemma hos honom för att presentera prospektet för aktieerbjudandet var även hans fru, Louise, och hennes mor närvarande. Hon verkade fientligt inställd till idén att köpa aktierna och var rättfram med att säga det. Sam gick dock vidare ändå, och brukar titta in på vårt kontor nästan varannan dag. Vi berättade för honom att vi letade efter en bra sekreterare, och han berättade för oss att hans fru Louise letade efter just ett sådant jobb. Jag ringde upp henne och bad henne komma förbi på en intervju. När hon gjorde det blev jag vederbörligen imponerad och

anställde henne på fläcken. Hon visade sig vara en av de mest intelligenta, lojala och effektiva sekreterare jag någonsin haft turen att anställa. Kort efter att hon börjat arbeta blev även hon djupt imponerad av Canolectrics förtjänster och köpte snart ytterligare 50 aktier för egen räkning.

En dag satt Al och jag vid våra skrivbord på vårt kontor i Hayward när en ung man vid namn Cecil W. Boswell klev in. Han hade hört talas om vår elektriska konservöppnare, och nu när han såg den med egna ögon flinade han från öra till öra. Han hade också funderat på behovet av en elektrisk konservöppnare, sade han. När han såg vår demonstratör prydligt skära upp ett antal burkar som vi hade till hands för ändamålet, blev han ännu mer entusiastisk.

Cecil var från San Francisco, där han hade ett kontor på 1139 Mission St. Han var försäljningsrepresentant för Robbins & Myers, vars huvudkontor låg i Springfield, Ohio. När Cecil Boswell lämnade vårt kontor var han en entusiastisk förespråkare för Canolectric, och han var ivrig att få berätta för resten av Robbins & Myers försäljningspersonal i Springfield om sin nyligen funna pärla. Detta gjorde han med liv och lust vid deras nästa ordinarie försäljningsmöte.

Nästa sak jag minns var att jag fick ett telefonsamtal från Springfield, Ohio. Det var en inbjudan att demonstrera vår apparat för ledningen, med alla våra resekostnader betalda. Detta gjorde jag och tog med mig Al Bierman. De högsta cheferna blev imponerade. Tyvärr var VD:n för Robbins & Myers, nämligen Albert W. McGregor, bortrest. En vecka eller så senare blev jag ombedd att komma tillbaka och demonstrera vår Canolectric igen, inför VD:n. Detta gjorde jag och han verkade också bli gynnsamt imponerad av att vår uppfinning var en vinnare.

Uppföljningen blev att Robbins & Myers gav oss ett erbjudande enligt vilket de, om de fick ett exklusivt avtal om att tillverka vår konservöppnare, gick med på att förskottera cirka 50 000,00 dollar i verktygskostnader, vilka kostnader skulle återbetalas med 1,00 dollar per enhet för de första 50 000 tillverkade enheterna. Robbins & Myers skulle också stå för den förberedande konstruktionen av enheten. Det fanns dock ett tufft villkor. Robbins & Myers ville ha en motsvarande mängd säkerhet för att vara säkra på att vi skulle uppfylla vår del av avtalet. Detta löste jag genom att pantsätta återstoden av mina skuldebrev från markaffären i Silver Springs, vars saldo vid denna tidpunkt fortfarande uppgick till ungefär 115 000 dollar. Kulmen på dessa förhandlingar var att Klassen Enterprises, Inc. och Robbins & Myers den 17 september 1956 undertecknade ett bindande kontrakt enligt ovanstående villkor.

Robbins & Myers hade tidigare köpt upp ett gammalt etablerat företag vid namn Hunter Fan and Ventilating Company, som var belägna i Memphis, Tennessee. Vår apparat skulle tillverkas av Hunter, vars chef var Frank S. Brady, och vars chefsingenjör var en vresig men briljant man vid namn Carl Buttner, som hade emigrerat från Tyskland redan 1928. Från och med nu gick de flesta av mina resor till att träffa människorna i Memphis, för att samordna design, priser för tillverkning, förpackning och andra detaljer. För det mesta när jag var i Memphis bodde jag antingen på Peabody Hotel eller King Cotton.

Fram till denna tidpunkt hade Al Bierman och jag sålt våra aktier direkt till vem vi än kunde, som rena amatörer. Vi hade hittills bara sålt omkring 19 000 aktier. Under tiden hade jag finansierat företagets utgifter helt ur egen ficka och lånat ut några tusen eller så till företaget varje månad, eftersom vi var förbjudna att använda några av aktieintäkterna såvida inte och förrän vi hade sålt en viss minimimängd, som jag minns det var tvungen att vara 100 000 aktier. Innan det hände hade jag lånat ut totalt 25 500 dollar till bolaget. Nu när vi hade kontraktet med Robbins & Myers i vår ficka var det en helt ny spelplan. Med våra förbättrade utsikter vände vi oss nu till ett mäklarhus i Oakland för att låta proffsen sköta aktieförsäljningen åt oss.

Vi kontaktade Lester M. Grant på Stephenson, Leydecker & Co. på 1404 Franklin St. i Oakland. Les Grant var en framåtsträvande ung man i trettioårsåldern och var även vice borgmästare i staden Oakland. Trots att han bara var säljare i firman var han likväl en av deras bästa och hade ett brett kontaktnät. Vi demonstrerade vår Canolectric genom att ställa den på hans skrivbord och öppna flera burkar. Han blev också omedelbart fascinerad. Han tog några dagar på sig att kontrollera oss och ringde personligen VD McGregor på Robbins & Myers för att bekräfta om vi verkligen hade ett kontrakt så som vi påstod. När han fick bekräftat att vi faktiskt hade det, kom Les över till oss på vårt kontor. Han sa att han hade diskuterat saken med chefen för sitt aktiebolag och att de var villiga att sälja våra aktier. Vi nådde snart en skriftlig överenskommelse och var igång. Äntligen var vi i den högsta ligan, tänkte jag för mig själv. Redan nu kunde jag se miljoner dingla framför mina ögon.

Under tiden hade vi lyckats få en hel del bra publicitet i de större tidningarna i och omkring San Francisco-området, och näringslivet var

började lägga märke till att vi kanske hade en riktigt eftertraktad produkt på gång. I augusti 1956 fick jag ett samtal från Forrest Tanser, en av cheferna på mäklarfirman Sutro & Co. Han sa att han hade en förmögen klient som kunde vara intresserad av att köpa min andel i Canolectric. Vi åkte över till hans kontor i San Francisco och demonstrerade vår ögonsten för honom och hans äldre klient, en jude vid namn Adrian Falk. Några dagar senare fick jag ett samtal från Tanser, som meddelade att hans klient var villig att köpa min andel för 250 000 dollar, att betalas med 50 000 dollar kontant och 50 000 dollar om året under de kommande fyra åren, och samtidigt skulle jag stanna kvar i företaget med en lön på 25 000 dollar om året. Jag övervägde erbjudandet ett tag och vi diskuterade det vid nästa styrelsemöte den 3 september. Jag ringde slutligen Forrest Tanser och sa att jag inte tänkte sälja, erbjudandet var helt enkelt inte tillräckligt bra. Han blev arg och la på luren i örat på mig.

Vid ungefär samma tid fick jag också ett annat erbjudande från en fastighetsmagnat i San Jose. Han erbjöd mig 150 000 dollar kontant, utan förbehåll och utan dröjsmål. Jag övervägde även det erbjudandet ett tag, men tackade sedan nej. Jag kände att jag hade något stort på gång, jag tänkte satsa hela vägen, och ingen skulle få beröva mig dess slutgiltiga fördelar.

I oktober gjorde jag ännu en resa till Memphis för att ytterligare förhandla och färdigställa planer för konstruktion, design och produktion. Under samma månad förhandlade jag fram och undertecknade ett kontrakt med Stephenson Leydecker i Oakland om att sälja de 80 000 återstående aktierna, vilket gav dem en provision på 15 %. Gene Rhodes ansökte hos bolagsverket om godkännande av detta arrangemang och det beviljades.

Under december månad fick vi en inbjudan från Robbins & Myers att visa upp vår demonstrationsmodell av Canolectric i deras monter på Chicago Housewares Show i januari, ett erbjudande vi gladeligen accepterade. Denna mässa var ett årligt evenemang och var utan tvekan den största i landet. Den hölls i Chicago Piers lokaler, ett gigantiskt byggnadskomplex och anläggning som sträckte sig långt ut i Lake Michigan.

Med vår prisade demonstrationsmodell och ett rikligt förråd av plåtburkar flög Al Bierman och jag till Chicago och tog in på Drake Hotel. Robbins & Myers hade en stor monter där de visade upp inte bara sina egna produkter, utan även produkter från Hunter Fan and Ventilating Co. Den största delen av deras kombinerade säljkår var också på plats och vi lärde känna dem alla ganska väl under veckan den 16 till 23 januari 1957. De var ett bra och trevligt gäng.

Vår elektriska konservöppnare med tryckknapp väckte omedelbart en ovanlig mängd uppmärksamhet, mer än alla de otaliga produkter som R & M och Hunter Fan visade upp i sin monter. Detta framkallade naturligtvis en del blandade känslor hos deras säljpersonal, som, även om de var glada över att ha fått tag på en populär artikel, ändå hade sina egna intressen att främja och sina egna varor att visa upp. Al Bierman hävdade att vi hade den mest sensationella nya produkten på mässan, och oavsett om det var sant eller inte, så väckte vi en enorm uppmärksamhet. Chefer från General Electric kom för att titta på den, och VD:n för Oster Mfg. Co. kom förbi flera gånger för att föra anteckningar. Till och med VD:n för Sears, Roebuck, en liten tjock jude vid namn General Woods, bad mig demonstrera den för honom, varpå vi hamnade i en livlig dispyt där han föreläste för mig om vad som var fel med den. Med en liten öppen pennkniv i sin lilla tjocka hand betonade han sin sista poäng genom att rista en repa i metallplattan på konservöppnarens uppfällbara lock, en arrogant gest som gjorde mig rasande. Jag har fortfarande kvar den demonstratören, med repa och allt.

Efter de första två dagarna ringde vi tillbaka till Les Grant i Oakland och rapporterade det entusiastiska mottagande vi fick från branschen, och skickade honom ett telegram om detta. När vi kom tillbaka till Kalifornien fann vi att telegrammet hade gett säljteamet på Stephenson Leydecker en rejäl vitamininjektion, och aktieförsäljningen blomstrade. Vår resa till Chicago hade visat sig vara dubbelt fördelaktig – både för aktieförsäljningen och för responsen från grossister och återförsäljare inom vitvarubranschen. Faktum är att vi snart fick ett samtal från Sears, Roebuck som sa att de var intresserade av att diskutera ett större inköpsavtal.

Milstolpe tjugonio

Att upptäcka Florida

Under de senaste åren, i mitten av femtiotalet, hade jag blivit fascinerad av berättelserna om sevärdheterna och de växande möjligheterna inom fastighetsmarknaden i delstaten Florida, särskilt på Sydfloridas östkust. Nu i februari 1957, när jag närmade mig min 39-årsdag, kände jag att jag förtjänade en semester efter att ha arbetat hårt i två år med att få ihop min Canolectric-affär. Jag var ändå tvungen att göra ännu en affärsresa till Hunter Fan vid den här tiden, så jag bestämde mig för att ta med min fru och dotter, och att vi skulle fortsätta från Memphis för att utforska Sydflorida. Vi hade aldrig varit där. Borde inte alla göra en resa till Florida åtminstone en gång?

Efter att ha gjort de nödvändiga bokningarna gav vi tre oss iväg under den senare hälften av februari, högsäsong i Sydflorida. När vi anlände till Miami var vädret helt perfekt, klart, soligt och vackert. Stränderna var precis så vackra som reseaffischerna utlovade, och palmer kantade boulevarderna. Vi hyrde en bil på Miamis flygplats och gav oss iväg till vårt motell i den norra änden av Miami Beach.

Kim och jag begav oss omedelbart till stranden och ner i vattnet. Det var otroligt varmt och vi var förtjusta. Kim var inte riktigt sex år, och hon älskade stränderna och tog till vattnet som en anka. Fastän hon ännu inte kunde simma, hade hon sitt livs roligaste tid med sin lilla uppblåsbara plastring. Sydflorida var 1957, enligt min mening, verkligen vackert, ett veritabelt tropiskt paradis, verkade det som. Det var fortfarande inte överbefolkat, med stora sträckor av stränder längs östkusten som var outbyggda och tomma, och vida sträckor av öppet landskap mellan de små städerna. U.S. Highway 1 var fortfarande bara en tvåfilig väg. Kubanerna, haitierna och andra blandfolk var fortfarande praktiskt taget okända. Turister hade förstås kommit hit under det senaste århundradet, men tillströmningen av permanenta invånare var fortfarande relativt liten.

Men redan då fanns det gott om turistattraktioner i Florida, och vi tog nu varje tillfälle att utforska området. Vi besökte Parrot Jungle, Monkey Jungle, Fairchild Tropical Gardens, Viscaya, och klostret St. Bernards pelargångar. Vi gjorde också vidsträckta utflykter till Coral Gables, Ft. Lauderdale och Pompano Beach.

Redan då hade jag i bakhuvudet – om vi verkligen flyttade ut hit, vilket område skulle då vara mest önskvärt?

Under mina flera besök hos ledningen för Hunter Fan Co. i Memphis hade jag träffat en flamboyant ung designkonstnär som arbetade på konsultbasis för både Robbins & Myers och Hunter Fan. Hans namn var Shelton Rutter. Han utförde produktdesign och styling för deras olika varor och förpackningar. Han var nu involverad i att designa en frontkåpa i plast till min andra modell av Canolectric, enheten som skulle byggas in i väggen. Det var Shelton som hade gjort våra bokningar för motellet i Miami Beach mitt under högsäsongen, något som inte var lätt att få tag på. Han hade fru och sju barn, som alla bodde i staden Kendall i södra Dade County.

Vi hade ordnat så att vi alla skulle äta middag tillsammans, min familj och hela hans familj. Det föll sig så att efter att vi hade njutit av sevärdheterna i och omkring Miami i ungefär en vecka, insjuknade Kim plötsligt i mässlingen, precis innan vi skulle träffa paret Rutter och deras sju barn. Eftersom jag naturligtvis inte ville överföra mässlingen till hans skara på sju, ringde jag upp honom för att ställa in mötet. Shelton, som var en eldfängd herre, lät mig bara komma så långt som till "min dotter har mässlingen", innan han flög i taket, och mötet var avblåst innan jag hann säga ett ord till.

Nästa dag var jag tvungen att resa till Memphis där jag hade ett inbokat möte med Frank Brady, chefen för Hunter Fan, och med flera andra chefer. Under tiden jag var där höll Hunter-företaget också ett av sina möten där alla deras säljare samlades från olika delar av landet. Shelton Rutter och jag blev inbjudna att följa med dem på en festkväll på en nattklubb, där, såvitt jag minns, Nelson Eddy, den store barytonsångaren, hade ett tillfälligt engagemang. Under 1930-talet hade jag sett Nelson Eddy i praktiskt taget varje film han någonsin spelat huvudrollen i – "Rose Marie", "Maytime" och många andra, och jag var en hängiven beundrare av honom och Jeanette MacDonald. Jag såg med spänning fram emot att få se honom personligen. När jag väl såg honom kände jag mig besviken. Visst, hans sång var fortfarande fantastisk. Men de ekivoka skämten och pratet som hörde till verkade dra ner hela den förutfattade bild jag hade av honom.

Ungefär fem dagar senare var jag tillbaka i Miami Beach. Kim hade hållit sig instängd på rummet på motellet och fått sin mat serverad i smyg av en hotellstäderska. Ledningen ville inte att ryktet skulle sprida sig att det fanns någon på deras motell som hade mässlingen. Henrie hade gett Kim bad i badkaret med stora

doser av Linnet-stärkelse för att hjälpa till att läka utslagen. När jag kom tillbaka var Kim i stort sett återställd från utbrottet. Vi återupptog vår sightseeing och våra bad i havet.

En av de utflykter vi gjorde vid den här tiden var en nöjeskryssning med en av sightseeingbåtarna i Biscayne Bay. Jag minns att vi under denna kryssning fick se många av de fantastiska herrgårdarna längs bukten och på dess många konstgjorda öar. Turistguiden beskrev dem en efter en och berättade vilken miljonär som bodde i vilken herrgård. Jag minns att han berättade om en i synnerhet. Denna, sade han, ägs av mannen som uppfann sicksack-saxen. Han sålde sitt patent till något stort företag, och, betonade han, mannen arbetade aldrig mer en dag i sitt liv. Jag kände mig mycket uppmuntrad. Om denna individ kunde gå i pension genom att uppfinna en så enkel pryl som en sicksack-sax, ja, då skulle jag säkerligen kunna göra ännu bättre ifrån mig med min elektriska konservöppnare med tryckknapp.

Resan till Florida fick en viktig betydelse för vårt framtida händelseförlopp. Det var vid den här tiden som jag blev förälskad i båtliv, simbassänger, stränder, palmer och den tropiska livsstilen i allmänhet. Det hade gjort ett bestående intryck på mig, och jag började tänka: varför bor vi inte här?

Några dagar efter att vi återvänt från Memphis flög vi tillbaka till San Francisco, till Hayward och vårt hem i Glenmoor Gardens.

Milstolpe Trettio

Spela i de stora ligorna

Tillståndet för det ursprungliga aktieerbjudandet på 100 000 aktier hade ett utgångsdatum den 28 februari 1957, efter vilket datum inga fler aktier fick säljas om de inte var slutsålda. Innan jag hade rest till Florida lät jag min advokat förbereda en ansökan om förlängning. Gene Rhodes juniorpartner, M. O. Sabraw, ansvarade för denna ansökan, ett ganska rutinmässigt förfarande där vi inte förväntade oss några särskilda problem. Det entusiastiska bifall vi hade fått från återförsäljare och grossister vid Chicago Housewares Show var mycket uppmuntrande, och dessutom lanserade vi nu också en andra enhet som öppnade upp en helt ny marknad inom husbyggarbranschen, nämligen den inbyggda väggenheten. Framtidsutsikterna såg goda ut.

Efter Florida-resan, när jag kom tillbaka till kontoret i början av mars, bröt helvetet löst. Jag frågade min advokat, M. O. Sabraw, var är förnyelsen av aktietillståndet? Han letade i sina filer. Den hade inte kommit än. Varför hade den inte det? Han letade i sina filer lite till. Ansökan låg fortfarande kvar i hans filer. Den hade aldrig skickats iväg. Han hade glömt att posta den för en månad sedan.

Vi satt nu i djupt i klistret. Killarna på mäklarfirman, Stephenson Leydecker, hade antagit att förlängningen av tillståndet hade godkänts. Ingen hade sagt något annat till dem. Det råkade vara så att aktieförsäljningen hade gått exceptionellt bra efter att tillståndet löpt ut, och nu stred alla dessa försäljningar inte bara mot Kaliforniens lag, utan vad som var värre, mot federal lag.

Vad skulle vi göra?

Vi var tvungna att informera Kaliforniens Commissioner of Corporations om vår tabbe, och kommissionen såg inte med blida ögon på vårt misstag. Vi var tvungna att erbjuda en återbetalning till alla de köpare som hade köpt aktier under den period då tillståndet var ogiltigt. Detta gjorde vi och cirka 6 000,00 dollar var tvungna att återbetalas, och all försäljning avbröts nu tills vi fick ett nytt tillstånd. Detta beviljades den 26 mars, och vi var igång igen, och i mitten av april var resten av de 100 000 aktierna slutsålda.

Vi kunde nu ta ut medlen från spärrat konto och använda dem för driften av företaget. Jag behövde inte längre låna ut mina personliga medel för att hålla företaget flytande,

men företaget kunde faktiskt nu betala tillbaka de 25 000 dollar i lån som jag hade förskotterat under de senaste två åren.

Vid det här laget fick vi mycket bra publicitet i ett antal branschtidskrifter och även i den vanliga pressen – tidskrifter och tidningar. Vi hade en het produkt och affärsvärlden lade märke till oss. Sears, Roebuck var intresserade av att förhandla om en order på 10 000 enheter. Jag flög till Chicago och satte mig ner med inköpsagenten. Ja, de var redo att köpa. Vi prutade om priset och hamnade i ett dödläge på grund av en skillnad på 50 cent per enhet. Affären gick slutligen i stöpet.

Även om Sears-affären inte blev av såg framtiden ändå ljus ut, och vi kände att vi hade en stor affär framför oss om vi kunde få ihop tillräckligt med pengar för att marknadsföra den ordentligt. Vid vårt styrelsemöte den 25 mars beslutade vi att ansöka om ett större aktieerbjudande, ytterligare 200 000 aktier för totalt 300 000. Vår garant, Stephenson, Leydecker & Co. i Oakland, gick med på att sälja detta erbjudande på en "best efforts"-basis (ingen garanti), men den här gången insisterade herr Stephenson på att vi var tvungna att köra förstklassigt – hela vägen. Vi var tvungna att gå genom den amerikanska finansinspektionen, Securities Exchange Commission, vilket skulle ta bort restriktionen att endast sälja till invånare i Kalifornien. Vi var också tvungna att anlita en välkänd revisionsbyrå för att granska våra böcker och utfärda dess officiella finansiella rapport. Dessutom var vi tvungna att anlita en stor, välkänd advokatbyrå i San Francisco för att sammanställa vårt prospekt för aktieerbjudandet och presentera det för Securities Exchange Commission. Ytterligare ett villkor: vi var tvungna att ha Bank of America National Trust som vår överföringsagent för aktierna.

Allt detta var en stor uppgift och jag hade blivit varnad tidigare att när jag väl gått igenom en ansökan till Securities Exchange Commission skulle jag aldrig vilja göra det igen. Jag hade hört detta direkt från källan – advokaterna i San Francisco.

Men vid den här tiden var utsikterna optimistiska och jag tog steget. Vi anlitade den nationella firman Ernst & Ernst, auktoriserade revisorer från San Francisco, för att granska vårt företag och utfärda en finansiell rapport. De skickade ner en av sina unga revisorer till vårt kontor, och han tillbringade en hel vecka med att rota igenom varje fil och brev på vårt kontor. Vår räkning för detta drag var 6 000,00 dollar.

Vi anlitade den prestigefyllda advokatbyrån Orrick, Dahlquist, Herrington och Sutcliffe på Montgomery Street 405 i San Francisco för att sammanställa prospektet och göra ansökan till Securities and Exchange Commission, som råkade ha ett kontor i San

Francisco också. Jag fick veta av advokaten som ansvarade för vår ansökan att S.E.C. inte ger dig ett "tillstånd" på samma sätt som California Corporation Commission gör, och de "godkänner" inte ens din ansökan. De godkänner endast en sådan ansökan på ett negativt sätt genom att inte avslå den, förutsatt att den uppfyller alla deras krav. Orrick, Dahlquist skickade också ner en av sina advokater till vårt kontor för att plöja igenom våra arkiv under flera dagar. Deras arvode för att kontrollera oss, för att göra ansökan och sammanställa prospektet (Offering Circular) var 10 000,00 dollar. Jag har fortfarande kvar kopior av det där dyra prospektet.

När vi talar om summor som 6 000 dollar för ett bokslut från revisorerna och 10 000 dollar i advokatkostnader, måste vi komma ihåg att detta var ganska rejäla summor på den tiden, när en dollar kunde köpa någonstans mellan åtta till tio gånger vad den gör idag.

Nåväl, hur som helst, den 26 juni 1957 hade vi fått ihop allt och vi var redo att sälja ytterligare 200 000 aktier.

* * * * *

Vid det här laget vill jag göra en avstickare och minnas mitt fritidsintresse som väcktes vid ungefär denna tid. Medan jag var i Florida blev jag förtrollad av det tropiska levnadssättet — stränderna, haven, poolerna, palmerna, nöjet med båtliv. En tid efter att vi kommit tillbaka till Kalifornien råkade jag läsa en helsidesannons i San Francisco Examiner om en stor båtmässa som skulle hållas i S.F. Cow Palace, och med min aptit nu väckt för sådana ting, bestämde jag mig för att detta var ett måste.

Att se en sådan enorm uppvisning av vackra nya båtar fick mig verkligen på fall. Jag måste ha en, bestämde jag mig för. Var hade jag varit i hela mitt liv? Jag tog kontakt med en av återförsäljarna, och en vecka senare var jag stolt ägare till en 22-fots Owens kabinbåt, driven av en motor på 220 hästkrafter. Den nya leksaken kostade mig 4 400 dollar, men vad sjutton, jag var förtjust. Jag lade upp den vid en båtplats i Alameda, och snart susade jag fram i San Francisco-bukten. Vattnen i San Francisco-bukten är inte de lugnaste för små båtar. Jag minns en av de tidiga utflykterna då jag tog med min fru och sexåriga dotter Kim. Det var May Day Regatta när alla små båtar skulle samlas under Golden Gate-bron vid en viss tidpunkt (det var vid middagstid, tror jag). Som ny ägare ville jag naturligtvis delta. Vattnet var oroligt som vanligt, och det blev ännu gropigare när vi närmade oss själva inloppet. Vi hann inte riktigt fram innan vi vände

runt omkring, alltmedan min dotter blev mer och mer skräckslagen. Faktum är att hon kurade ihop sig ovanpå motorkåpan, med huvudet nedsänkt och händerna för ögonen. Hon säger att det var då hon lärde sig att be.

Vi hade dock många trevliga båtfärder, och många gånger tog jag ut båten själv, eller tog med någon som Cecil Boswell för en eftermiddags fiske. Slutligen, senare, bestämde vi oss för att ta båten till lugnare vatten och förtöja den vid en plats i Delta-området, norr om Oakland, ett område där floderna Tuolumne och Sacramento flyter samman och bildar ett gytter av sjöar, vikar och laguner, öar och sandbankar. Vi körde ibland upp dit under helgerna och bodde i de mysiga hyttutrymmena i flera dagar i sträck.

* * * * *

För att återgå till affärerna och Canolectric, hade vi under våren 1957 tagit flera andra steg framåt i att expandera och bygga upp företaget. Den 1 april flyttade vi in i större lokaler. Vi hyrde en hel byggnad med cirka fem rum på 22105 Meekland Avenue, Hayward. Denna byggnad hade tidigare disponerats av en av staden Haywards avdelningar och levererades komplett med ett stort kassaskåp av stål som man kunde gå in i. Den 23 april fick jag det slutgiltiga godkännandet på den patentansökan som lämnats in mer än ett år tidigare. Vi hade nu patent nr 2 789 345, och patentverket hade godkänt varje krav vi ställt – alla nitton, en ovanlig händelse, informerade min advokat mig stolt. Vi hade förmodligen kunnat få ännu fler krav godkända om vi hade bett om dem, tillade han. Vi hade också ansökt om ett kanadensiskt patent, vilket senare beviljades. Vi ansökte om ett mönsterskydd för utformningen av plasthöljet. Denna design hade för övrigt tagits fram under en period av flera månader av en grupp unga formgivare med mycket speciella talanger. Deras namn var Melvin H. Best, Robert S. Inlow, James M. Powell och William J. Ward, alla bosatta i och omkring Los Angeles-området, fyrtio mil söder om oss. Deras nota landade på 4 000,00 dollar. Vi ansökte även om registrering av vårt varumärke – namnet "Canolectric". Detta blev också senare godkänt. I detta avseende stötte vi på visst motstånd från ett stort etablerat företag vid namn Rival, som tillverkade en icke-elektrisk handdriven konservöppnare kallad "Canomatic". De hävdade att vi gjorde intrång i deras varumärke, vilket verkade ganska långsökt för mig, med tanke på att deras enhet varken var automatisk eller elektrisk. Efter att ha skrivit...

företagets VD och efter att ha talat med honom i telefon flera gånger, beslutade de sig slutligen för att inte stämma oss.

Det skedde flera andra stora förändringar i vår organisatoriska uppbyggnad. Al Miller hade avgått från vår styrelse och han ersattes av Les Grant från Stephenson Leydecker. Vi utökade också vår säljkår med en person, och kort därefter minskade vi den med en Al Bierman.

Jag hade ursprungligen träffat Bierman och känt till honom när han arbetade för Al Miller på företaget Lanoglove, som vid det här laget kämpade för att hålla sitt företag flytande och inte längre hade råd att betala Bierman. Miller talade dock mycket väl om Biermans förmåga inom marknadsföring. Historien Bierman berättade om sig själv var att han hade varit en del av en grupp på sex personer, där hans kusin var högsta hönset, och att de hade lyft ett vitaminföretag till en mångmiljonkategori. Han älskade att berätta historier om de otaliga stora affärer de hade genomfört, kontrakt på hundratusentals dollar, om vilka storspelare de var och hur de alla levde i omkörningsfilen med hög stil. Al Miller trodde på allt detta, och baserat på dessa historier var han övertygad om att Bierman måste vara en fantastisk marknadsförare.

Eftersom vi nu nådde det stadium där de första 5000 enheterna av Canolectrics snart skulle anlända, var vi intensivt upptagna med att organisera försäljningsdistributionen med (a) ett antal grupper av säljrepresentanter över hela landet för distribution till grossister och återförsäljare, och (b) att kontakta de flesta av de prestigefyllda varuhusen direkt. För detta behövde jag ytterligare hjälp. En dag i slutet av mars klev en man med ett distingerat utseende in på vårt kontor; han sålde leasingavtal för tjänstebilar åt ett stort företag. Han var en stor man, 6 fot 2-1/2 tum, stilig på ett macho sätt, och verkade ha den karisma som krävdes för att bli en bra säljare. Jag frågade honom om han skulle vilja arbeta för mitt företag. En vecka senare bestämde han sig för att han ville det, och jag anställde honom. Hans namn var Jack Hainline.

Redan från början verkade det finnas en antagonism, en rivalitet, mellan Jack Hainline och Al Bierman. Jack misstänkte att Al var en bluff och tog sig besväret att kontrollera Biermans bakgrund. Han kom tillbaka för att berätta för mig att alla dessa historier Bierman hade berättat om sitt deltagande i det framgångsrika vitaminföretaget han älskade att prata om var en hög med lögner. Det kom fram att Bierman bara var en dagdrivare, som från tid till annan hade varit bilförsäljare, försäkringstjänsteman osv., men aldrig med någon större framgång. När jag konfronterade Bierman med allt detta erkände han att han hade ljugit skamlöst, och jag lät honom gå. Al Bierman avgick från styrelsen för

styrelsen, och ersattes snart av en man med betydande tillgångar.

Louis F. Buran, som ersatte Bierman i styrelsen, var en mångmiljonär och chef för Buran Equipment Co. som handlade med tung vägbyggnadsutrustning, med filialer i Oakland, Santa Clara och Los Angeles. Han var vän till Les Grant och hade köpt 3500 aktier i Klassen Enterprises.

I början av maj 1957 började de första leveranserna av vår order på 5000 enheter av Canolectrics anlända. Jag anställde snart en andra sälj- och marknadsföringsmedarbetare, en kaxig liten kille vid namn John Pledger. Allteftersom sommaren fortskred lyckades vi etablera försäljningsrepresentanter genom tillverkarens agenter i delstaterna New York, New Jersey, Maine, New Hampshire, Vermont, Massachusetts och de flesta andra östra delstater. Vi hade också en hyfsad täckning i delstaten Kalifornien. För detta anlitade vi ett par aggressiva irländare vid namn Danny Dunn och Jim Karnes. De hade etablerat sig som tillverkarrepresentanter i Los Angeles-området, närmare bestämt på 712 So. Olive. De var ett flamboyant par och väl insatta i branschen för små hushållsapparater. Vår försäljning i september uppgick till 22 872 $; i oktober 17 543 $; i november 17 372 $; i december 21 457 $. Detta var inte fantastiskt, faktiskt en besvikelse, men å andra sidan var vi ett kämpande nytt företag som försökte lansera en ny produkt på marknaden.

Under hela denna försäljningsperiod hade jag problem med min främsta försäljningschef, Jack Hainline. Även om han fysiskt gav en stark macho-image, hade han i själva verket fötter av lera. Närhelst en kris uppstod, istället för att möta den, sprang han ifrån den som en lipsill. Istället för att sälja produkten som den var, försökte han designa om den var och varannan dag, en meningslös sysselsättning. Till slut tröttnade jag på hans ständiga gnäll, och en dag satte jag ner honom och sa: "Jack, vi har spenderat 50 000 $ på att skära formarna för att tillverka den här apparaten. Vi har fått 5000 enheter tillverkade och levererade till oss. Gå nu ut och sälj dem eller kom inte tillbaka." Men han fortsatte att gnälla och lägga sig i. Slutligen, i slutet av december, gav jag honom sparken.

John Pledger och jag åkte till Chicago Housewares Show igen i januari som gäster hos Robbins & Myers. Vi hade ett möte med alla våra säljare som också var där och försökte piska upp deras entusiasm. Men efter julhandeln hade vår försäljning sjunkit dramatiskt, och det var inte lätt att återskapa den tidigare optimismen. Jag började se skriften på väggen. Vi höll på att tappa farten.

och vi höll på att få slut på de pengar som krävdes för att lansera ytterligare stora kampanjer som vi hade gjort tidigare. Det var två faktorer som arbetade emot oss. Den ena var det faktum att en lågkonjunktur var på väg under 1958, och en åtstramning av inköpen. För det andra hade de större företagen vid det här laget tagit sig in på marknaden för elektriska konservöppnare — General Electric, Sunbeam, Oster Mfg. Co., Nu-Tone och ett dussin andra. Visserligen tog de inte fram en tryckknappsstyrd, helautomatisk konservöppnare som vi gjorde, utan bara en billigare enhet till ungefär halva priset, en enhet där burken genomborrades med hjälp av en manuell spak. De hade också ett antal andra fördelar — de hade stora, etablerade säljkårer, de hade prestigefyllda, välkända namn och de hade stora mängder marknadsföringsresurser. General Electric, till exempel, kunde sälja en kvarts miljon enheter bara genom att fylla sina försäljningskanaler hos grossister, mellanhänder och återförsäljare, innan den första enheten ens nådde den första slutkunden. Vi var utklassade och utmanövrerade av jättarna.

Robbins & Myers, och deras dotterbolag Hunter Fan, hade alltid velat tillverka vår enhet och sälja den under eget namn och för egen räkning, och hade tidigare lagt ett antal bud i det syftet. Vid våren 1958 övervägde vi seriöst deras erbjudande. Faktum var att det för mig verkade vara den enda utvägen.

Milstolpe Trettioett

Hawaiiansk Semester

I mitten av maj 1958 var jag ganska övertygad om att vi inte längre kunde upprätthålla en meningsfull säljkår, och inte heller kunde vi dra igång en massiv reklamkampanj. Jag hade låtit John Pledger gå före slutet av mars. Det enda alternativet vi nu hade öppet för oss var att acceptera det erbjudande Robbins & Myers presenterade för oss, vilket innebar att låta dem tillverka, marknadsföra och sälja konservöppnaren för egen räkning och betala oss en royalty per enhet. På denna grund undertecknade jag ett kontrakt med dem, och vi som företag hade nu väldigt lite att göra förutom att hoppas på det bästa och luta oss tillbaka och inkassera royalties. Jag hade blandade känslor. Jag kände mig besviken, men jag kände mig också lättad. Vad skulle jag göra härnäst? Jag hade Florida i tankarna. Varför tar inte jag och min familj en skön semester och funderar på saken? Varför tar vi inte alla en trevlig, lugn kryssning till Hawaii, det där tropiska paradiset?

Sagt och gjort. Jag kontaktade min resebyrå och ordnade med en tre veckor lång kryssning till, och rundresa i, det tropiska paradis som kallas Hawaii. Vi hade aldrig varit där förut.

Den 6 juni 1958 gick vi ombord på Lureline, flaggskeppet för Matson Steamship Lines, från San Francisco. Där för att vinka av oss var Jean Feltner, min hängivna sekreterare Louise Totaro och Henries mor. Det var ett lyckligt tillfälle. Vädret var idealiskt, och vi lät till och med korken flyga på en flaska champagne. Av en slump råkade det sig så att även vår presbyterianska präst, Tom Fuhr, hans fru Ruth och deras finansiella välgörare och reskamrat, Burton Williams, befann sig på samma fartyg.

Kryssningen över Stilla havet under de följande fem dagarna visade sig vara den mest njutbara av alla vi någonsin upplevt under våra många resor. Till skillnad från min stormiga korsning av Atlanten tre år tidigare, var Stilla havet ytterst lugnt och stilla. Vädret var soligt och varmt, och blev varmare för varje dag som vi närmade oss Hawaii. Vid bordsplaceringen i matsalen hade vi turen att placeras med ett trevligt ungt par i vår egen ålder vid namn Bill och Evelyn Evatt, vars lilla dotter Julie råkade vara i ungefär samma ålder som Kim. De två fann varandra omedelbart och sprang snart lösa och vind för våg över hela fartyget.

Nästa dag efter att vi lämnat San Francisco var det Kims och Henries födelsedag, den 7 juni. Vi hade tårta och ljus vid vårt bord, och det var också den dagen Kim tappade en av sina framtänder. Hon hade just fyllt sju.

Resan över Stilla havet var fylld av nöjen och lekar. Fartygets underhållningschef gav lektioner i hur man dansar Hukkilau, en då populär dans på Hawaii, en sport som vi alla deltog i, inklusive prästen och hans fru. En eftermiddag provade jag på lerduveskytte från däcket vid fartygets akter. Jag borde ha stannat i sängen. Jag hade aldrig provat det förut, och att försöka lära sig inför en publik är varken den bästa tiden eller platsen, men det var en upplevelse. Maten ombord på fartyget var superb, och jag minns med glädje särskilt de läckra eftermiddagsbufféerna som dukades upp ute på däck. De långa bufféborden var rikligt dukade med alla sorters skaldjur – kalla räkor, pilgrimsmusslor och all hummer man någonsin kunde äta.

Att anlända till Hawaii var en händelse i sig. När öarnas profiler dök upp vid horisonten fanns där en viss mystik, en viss spänning i luften. När fartyget tillfälligt ankrade ungefär en mil utanför hamnen kom officiella välkomnare ombord, hulatjejer kom ombord och hängde leier runt allas halsar, och det rådde en sådan glad feststämning på däck som om vi deltog i någon historisk händelse.

Vi bodde på det gamla Moana Hotel. (Sedan dess har en mycket större modern byggnad tillkommit.) När vi närmade oss hotellets entré dök en lång, smal hulatjej och en fotograf upp för att ta bilder av oss. Medan våra rum gjordes i ordning satt vi vid borden under ett enormt banyanträd som stod bakom hotellet, mellan det och stranden. Vi serverades spetsad Planters Punch medan vi såg bränningarna rulla in och lyssnade till havets dån. Det var alltihop väldigt hawaiianskt.

Samma eftermiddag gav vi oss ut på den första av flera rundturer på ön. En kväll några dagar senare gick vi på en hawaiiansk Luau, en festmåltid som tillagades inför våra ögon på en folktom strand. (Stränderna var fortfarande folktomma på den tiden.) Medan vi alla tittade på när kockarna vecklade ut ti-bladen från grillgropen i marken och tog ut den helstekta grisen, utbrast vår lilla sjuåriga dotter (under en särskilt tyst paus): "Ska de inte tvätta av den där saken innan vi äter?"

Vi gjorde ett antal turer runt ön, och då och då sammanstrålade vi med familjen Evatt, som var med på en annan tur och bodde på ett annat hotell. Vi besökte Pearl Harbor och fick oss visat var de olika fartygen hade sänkts den där ödesdigra dagen den 7 december 1941. Vi besökte Schofield Barracks och Wheeler Air Force Base där så många av våra plan hade bombats till intet. Vi besökte ananasfälten, och vi besökte Robert Louis Stevensons stuga. Vi körde in i mitten av Diamond Head.

Henrie och jag tog en kryssning med en katamaran ute på det öppna vattnet och bevittnade ett par delfiner som lekte lekar med vår båt. Vi tog också en tur i en utriggarkanot där de infödda roddarna paddlade oss långt ut i bränningarna, och sedan återvände vi på ryggen av en rullande våg.

Under denna tid tillbringade Kim och jag också mycket tid på stranden och i vågorna, medan Henrie stannade på hotellet. Vid denna tid fick jag också, för första gången på de senaste tre åren, tid att koppla av, att tänka och att filosofera. Jag läste en bok om Hawaiis historia, och jag läste också en bok som hette "Many Lagoons" av Ralph Varady, som fångade min fantasi. Den senare är en berättelse om en kontorsarbetare i staden som slutligen ville komma bort från allt och gjorde något åt det. Han lämnade allt han höll på med och flyttade till den avlägsna polynesiska ön Moorea, cirka tio mil från Tahiti, där han blev en sorts strandsättare. Miljön i Söderhavet, det enkla, loja livet fascinerade mig på något sätt. Jag tänkte lite mer på att flytta till Florida, en idé jag hade kommit till Hawaii för att försöka lösa. Jag tog upp ämnet med min fru. Hon var inte särskilt förtjust i det.

Efter att vi kände oss ganska färdiga med Honolulu och Oahu, flög vi till Big Island, Hawaii, med ett litet tvåmotorigt plan. Vi bodde på ett litet enplansmotell på Kona-kusten, ett motell med jalusidörrar av trä och fönsterluckor för ventilation. Det hade ingen luftkonditionering, men hade en fin stor pool, ett stort roterande spett och en grillplats som rymde en hel oxe. Vi serverades återigen Planter's Punch när vi anlände och hela atmosfären var mycket mer lantlig och informell än i och omkring storstaden Honolulu.

Vår guide under hela vistelsen på Big Island var en vänlig prick vid namn Norman, som skröt om att han var en "fullblodig" hawaiian, och att det numera bara fanns väldigt få sådana kvar. Efter mer än hundra år av flagrant rasmisstag på dessa öar,

hur någon kunde vara säker på att de var "fullblodiga" förblir ett mysterium, men det gav upphov till goda samtal. Hur som helst, han klinkade på sin gitarr, han hade en vacker röst när han sjöng "Beyond the Reef" och andra hawaiianska sånger, och han var en sympatisk prick. Han och Kim kom utmärkt överens, och hon minns honom med tillgivenhet. Han var också en god berättare, och jag minns särskilt när han berättade historien om hur de kristna missionärerna kom till Hawaii för hundra år sedan eller mer för att proselytisera bland de infödda och omvända dem till kristendomen. Medan hawaiianerna låg på knä och hade sina huvuden böjda i bön, sade han, upptäckte de att när de tittade upp igen hade missionärerna stulit deras land. Det fanns mer sanning än poesi i den historien, och vid den tiden kände jag medlidande med honom. (Men det gör jag inte nu.)

Vi turistade på Big Island under de närmaste dagarna. Norman tog oss till Kilauea-kratern, till Black Sand Beach och till Paradise Falls. Han tog oss till ruinerna av Village of Refuge. Efter flera dagar flög vi tillbaka till Honolulus internationella flygplats och därifrån flög vi tillbaka till San Francisco.

Milstolpe Trettiotvå

Rekognosering i Florida

Innan vi lämnade Hawaii diskuterade Henrie och jag idén om att flytta till Florida ytterligare, och även om hon inte var alltför entusiastisk över det, gick hon med på att hon skulle följa med på det, om det var vad jag ville göra och ansåg vara bäst för vår framtid. När vi kom tillbaka till Kalifornien hade jag definitivt bestämt mig för att det var vad vi borde göra, och jag vidtog omedelbart åtgärder för att göra det. Det första steget, tänkte jag, var att göra en djupgående rekognoseringsresa och undersöka territoriet. Vad jag hade i åtanke var att gå tillbaka till fastighetsbranschen, eftersom Florida blomstrade med stigande fastighetsvärden, och priserna vid denna tidpunkt ännu inte hade skjutit i höjden. Vad jag ville göra under den förberedande resan var att undersöka affärsmöjligheterna, kontrollera de olika områdena för att se var vi skulle vilja bo, och få en någorlunda meningsfull bedömning av situationen innan vi tog det slutgiltiga steget.

I mitten av juli, två veckor efter att vi kommit tillbaka från Hawaii, tog jag ett flyg från Oaklands flygplats till Miami. Jag anlände dit vid ungefär midnatt, och när vårt plan cirklade in för landning minns jag hur klar luften var när jag tittade ner på det enorma panoramat av ljus. Jag minns också hur varm och fuktig luften verkade när jag klev ut ur planet på asfalten, jämfört med de svala temperaturerna jag hade lämnat i Oakland. Jag checkade in på ett närliggande flygplatsmotell för natten och avslutade dagen.

Nästa morgon hyrde jag en bil och började köra norrut på Federal Highway, även känd som U.S. 1, och stannade till vid olika fastighetskontor längs vägen. (Federal Highway var vid den tiden bara en tvåfilig väg som skar genom stora segment av kohagar och tomma ytor.) Under vår tidigare resa till södra Florida vintern 1957 hade jag redan mer eller mindre räknat bort Miami-området som en plats att bosätta sig på, och siktat in mig på området kring Ft. Lauderdale och Pompano Beach, men nu när jag var här ville jag se hela Florida, eller åtminstone den södra delen. Ett av de fastighetskontor jag stannade till vid för information under den första dagen var Tropical Acres, Inc., på U.S. 1 i Ft. Lauderdale, där jag träffade en försäljare vid namn Arnold Nordene, en blond svensk, 45 år gammal. Detta kontor handlade mest med markarealer, den sektor inom fastigheter som jag var särskilt intresserad av.

Vad jag hade i åtanke var att hitta ett stycke outnyttjad mark, möjligen vid korsningen av två stora motorvägar, och överväga att starta en tätort, en exploatering liknande den jag hade påbörjat i Nevada åtta år tidigare, vilket hade visat sig vara mycket ekonomiskt givande. Jag studerade vägkartan över Florida och fann några sådana möjligheter.

Därefter tittade jag på de olika städer som kunde vara mest önskvärda att bo i, med det främsta förbehållet att de var tvungna att ligga vid kusten, antingen vid viken eller vid Atlanten, med kanaler och vattenvägar. När jag var i Florida ville jag ägna mig åt båtliv! Det var också en prioriterad fråga.

På väg norrut tittade jag på Hollywood, Ft. Lauderdale, Pompano Beach, Deerfield Beach, Boca Raton, Palm Beach, Jupiter, Fort Pierce och Vero Beach. Därifrån körde jag västerut på väg 60 och ägnade särskild uppmärksamhet åt en exploatering vid förgreningen av väg 60 och väg 6, där ett stort nytt bostadsområde marknadsfördes. Det representerade något liknande det jag hade i åtanke. Därifrån fortsatte jag till Tampa, St. Petersburg och vidare ner längs västkusten till Naples, och stannade till vid olika fastighetsmäklarkontor längs vägen för att fråga om fastigheter, exploateringar och priser. Jag åkte också tillbaka norrut för att se mig om i och omkring området vid sjön Okeechobee.

Slutligen hamnade jag åter på Arnold Nordenes kontor i Ft. Lauderdale och förhandlade fram två kontrakt för köp av två fastigheter i Collier County. Den ena var ett stycke på fyrtio tunnland som låg väster om Miami och hade en kvarts mil strandlinje längs Tamiami Trail, och den andra var en sektion på 640 tunnland som låg norr om Trail. Min slutsats var att fastighetsbranschen i Florida såg uppmuntrande ut, och jag hade gjort ett definitivt åtagande i den riktningen genom att köpa dessa två fastigheter. Min andra iakttagelse var att området Ft. Lauderdale – Pompano Beach förmodligen var det mest utsökta området att bosätta sig i. Med de två köpekontrakten i fickan avslutade jag dagen och flög tillbaka till Oakland.

Min fru mötte mig på flygplatsen. Över en kopp kaffe och en smörgås i flygplatsrestaurangen gav jag henne en kort sammanfattning av mina resor. Vid detta tillfälle fattade jag också ett viktigt beslut. Medan vi drack vårt kaffe rökte vi varsin cigarett. När jag hade rökt färdigt min, tryckte jag ut fimpen i ett askfat och sade till henne: "Det här är den sista cigaretten jag någonsin röker." Det var för 31 år sedan. Jag har aldrig rökt en cigarett till sedan dess.

Milstolpe Trettiotre

Att bygga ett hem i Florida

När jag kom tillbaka från Florida var det början av augusti. Vi ville vara i tid till skolstarten och satte den 1 september som vårt måldatum för att lämna Kalifornien. Eftersom detta inte gav oss mycket tid för förberedelser, spillde vi ingen tid på att avsluta våra angelägenheter och förbereda oss för den stora flytten. Jag listade vårt hem hos en fastighetsmäklare i Glenmoor Gardens med ett utgångspris på 25 000 dollar. Jag annonserade ut de olika elverktyg och den utrustning jag hade i min verkstad, och lyckades som tur var sälja allt jag inte ville ta med mig. Vi tog med oss en del av våra möbler och lyckades sälja resten utan större svårigheter det heller.

Jag sade upp hyresavtalet på Klassen Enterprises kontor till den 15 augusti, till en missnöjd hyresvärd som mumlade om att jag inte gett honom mer varsel. Jag kallade till det sista styrelsemötet och meddelade att jag planerade att flytta till Florida, och eftersom det inte fanns något mer att göra nu än att samla in royalties från Robbins & Myers, så kunde jag göra det lika gärna från Florida som från Hayward. De var också missnöjda med det, men det fanns inte mycket de kunde göra åt saken, och hur som helst, eftersom företaget nu befann sig i stiltje, var det inte längre en fråga av större vikt. De lämnade alla in sina avskedsansökningar.

Efter att ha ordnat med en flyttbil för att hämta våra möbler och tillhörigheter den sista dagen och packat våra resväskor (inklusive Kiki, vår katt, i en transportbur) körde vi själva till San Franciscos flygplats. Där hämtade en köpare som jag gjort upp med min bil, och vi i vår tur gick ombord på ett plan och gav oss iväg, katt och allt.

Det var inte ett direktflyg och vi var tvungna att byta plan i Dallas efter en flera timmar lång mellanlandning. Under tiden åkte Kiki och bagaget en annan väg och bytte plan i Chicago. Vi anlände alla till Miamis flygplats vid mer eller mindre samma tid tidigt på eftermiddagen nästa dag. Som alltid vid den här tiden på året var vädret varmt och fuktigt, och vi anlände alla varma och trötta när vi hämtade ut vårt bagage. Stackars Kiki, hon låg utsträckt platt som en pannkaka på botten av sin bur, praktiskt taget avsvimmad av värmeslag och flämtade tungt. Vi tog ut henne ur buren och gav henne lite vatten att dricka och hon piggnade snart till. Jag hyrde en bil och vi körde norrut mot Ft.

Lauderdale. Kim och Kiki somnade snart djupt i baksätet. På vägen hamnade vi i ett av dessa plötsliga kraftiga skyfall som Florida är känt för. Slutligen checkade vi in på Sherwood Motel på North Federal Highway i Ft. Lauderdale. Kim och jag var omedelbart i vattnet och njöt av poolen och Floridas solsken.

Vi stannade där i en vecka och rekognoserade under tiden området. Sedan flyttade vi in i en lägenhet belägen på Hwy. A1A, ungefär ett kvarter från stranden. Detta lägenhetshus, beläget i Lauderdale-by-the-Sea, drevs av ett trevligt par vid namn Englehardt. Så snart vi hade installerat oss skrev vi in Kim i den närmaste skolan. Skolan, som jag tror hette McNab Elementary School, låg på den västra sidan av Federal Highway, en bit bort.

Under tiden började vi leta efter ett hus att köpa. Eftersom jag hade flyttat till Florida med tanken att njuta av båtliv och simning, innebar detta att huset vi letade efter inte bara behövde ligga vid en kanal, utan det var också tvunget att ha en pool. Dessutom dugde inte vilken kanal som helst. För att kunna ägna sig åt båtlivet på rätt sätt och kunna rymma vilken storlek som helst på motorbåt eller segelbåt, var huset tvunget att ligga vid en kanal med öppen passage till Intercoastal Waterway. Detta innebar åtminstone att det var tvunget att ligga på den östra sidan av Federal Highway, eftersom denna väg inte hade några öppningsbara broar i den norra delen av Ft. Lauderdale eller Pompano Beach. Vi tittade på ett par dussin hus, men inget av dem verkade ha den rätta kombinationen. Antingen var läget fel eller så var planlösningen inte i vår smak. Slutligen bestämde vi oss för att köpa en tomt och bygga vårt hus enligt våra egna specifikationer.

Vi började titta på ett antal tomter och bestämde oss slutligen för en tomt vid vattnet på 26:e gatan i Lighthouse Point, ett nytt prestigefyllt område som var fyllt av breda kanaler och komplett med strandskoningar av korallsten. Hela området hade tidigare varit ett enormt mangroveträsk, men nu, efter att en mängd jord hade muddrats och flyttats, och milvis av fina strandskoningar byggts, hade det alla förutsättningar för att bli ett riktigt högklassigt och prestigefyllt samhälle vid vattnet, vilket det senare faktiskt också blev.

Vi tillbringade en tid med att planera och skissa på planlösningen för vårt nya hus, tog sedan våra skisser till en professionell arkitekt och lät honom rita ritningarna. I huvudsak var huset format som ett brett "H", med en 15 gånger 30 fots simbassäng i den nedre delen av H:et. Vi hade en 30 fots båtplats vid strandskoningen för en framtida båt. Byggnaden var

av CBS (betonghålsten), betongplatta och en våning. Det hade ett vitt tegeltak, ett inbyggt garage för två bilar med elektrisk portöppnare. Huset hade tre badrum, med ett nedsänkt badkar för Kim. Det hade bara två sovrum, samt ett stort allrum och bibliotek i en egen flygel. Den totala boytan var drygt 200 kvadratmeter (2200 kvadratfot).

Vi betalade 10 500 dollar kontant för den tomt vi valt ut, en ansenlig summa på den tiden. Medan våra ritningar utarbetades körde vi runt på gatorna i Lighthouse Point mer intensivt, och slutligen såg Henrie en tomt på innerkurvan av en tjock bananformad ö som utgjorde 31st Court. Den hade en vid, öppen utsikt mot den höga fyren som senare gav vår stad dess namn. (Det fanns fortfarande bara ett fåtal hem i detta område och det var inte inkorporerat vid denna tid.) Min fru insisterade på att hon föredrog denna tomt betydligt mer än den vi redan hade köpt. Så vi köpte den slutligen för 12 000 dollar kontant, och stod nu med två tomter i våra händer.

Vi hade redan ordnat med en entreprenör vid namn Paul Wackes, och så snart vi slutfört affären med den nyligen inköpta tomten var vi redo att börja bygga. Vid det här laget var det den första november 1958.

Under tiden hade flera andra saker hänt. Vårt hus hemma i Glenmoor Gardens i Kalifornien hade sålts till begärt pris och vi fick intäkterna därifrån (minus resterande belopp på bolånet). Vi hade flyttat från vår lägenhet i Lauderdale-by-the-Sea till ett hus på North 5th Avenue i Pompano Beach. Vi hade placerat Kim i en privatskola som hette Palm Cove Beach School, vilken låg ungefär en mil norr om där vi nu bodde. Jag hade hyrt ett kontorsrum på andra våningen i en byggnad på 2605 East Atlantic Blvd. i Pompano Beach, för att komma igång med fastighetsaffärerna. För detta betalade jag Seese Realty en hyra på 65 dollar i månaden. Lastbilen med våra möbler och andra tillhörigheter hade anlänt i slutet av september och vi hade ställt möblerna i förvar i ett lager i Oakland Park.

I början av februari 1959 var vårt hus färdigt och vi flyttade in. Det första jag gjorde när jag klev upp på morgonen efter den första nattens sömn i det nya huset var att öppna de stora skjutdörrarna i glas från vårt sovrum och hoppa i poolen för ett dopp. Det kändes som att detta var Florida-drömmen och att vi nu hade kommit fram.

Milstolpe Trettiofyra

Resor, Affärer och Båtliv

Från den stund vi tre anlände till Florida kände vi att vi nu hade en ny värld att utforska, en subtropisk värld. Det var en värld av stränder, öar och palmer. Där fanns The Keys, Bahamasöarna och Karibien, Everglades och sockerfälten i Lake Okeechobee-området. Där fanns Palm Beach och där fanns Cyprus Gardens. Kort efter att vi anlänt lämnade jag tillbaka hyrbilen och köpte en persikofärgad Dodge stationsvagn, och när vi inte letade hus gav vi oss ut på upptäcktsfärd. De resor jag kommer att nämna rör främst de första åren.

Vi täckte mer territorium under de första två åren än under någon annan period, även om vårt resande aldrig upphörde. En av våra favoritplatser att besöka var att åka ner till The Keys, vilket på den tiden var en mödosam biltur från Lighthouse Point. Det fanns ingen I-95, ingen Sunshine Parkway, och det fanns inte heller motorvägar av något slag. Det var helt enkelt en fråga om tung stadskörning genom gatorna och trafikljusen i Ft. Lauderdale, Hollywood, Miami och vilka andra städer som än låg i vägen. Dessutom var Hwy. #1 genom själva The Keys då fortfarande en smal tvåfilig väg, som gick över de många smala broar Henry Flagler hade byggt för sin järnväg cirka sextio år tidigare. Efter att ha utforskat Key West var en av våra favoritplatser i The Keys att åka ner till Islamorada och äta middag på Chesapeake House. Jag kan fortfarande minnas de utsökta Lobster Thermidor-middagarna vi brukade frossa i för bara 3,95 dollar. Förresten blev detta stämningsfulla fisk- och skaldjursställe med alla sina sjöfartsreliker och artefakter helt utblåst när orkanen Donna år 1960 svepte genom den delen av The Keys. Det översvämmades av enorma vågor och en stormflod på nio fot. Några få personer som fångades i stormen räddade sig genom att klättra upp i dess fyrtorn av sten som var, och fortfarande är, dess speciella landmärke. Chesapeake House byggdes dock upp och renoverades av nya ägare kort därefter, men det blev aldrig riktigt detsamma.

I South Miami-området besökte vi sevärdheter som Coral Castle, Crandon Park Zoo, Monkey Jungle, Parrot Jungle, The Seaquarium, Serpentarium, Viscaya/Dade County Art Museum och Fairchild Tropical Gardens.

Vår favoritplats för semester i norra Florida var den gamla och historiska staden St. Augustine. Den gör anspråk på att vara den äldsta staden i USA, även om detta anspråk ibland bestrids av Santa Fe, New Mexico. St. Augustine har verkligen mycket historia att visa upp, varav den gamla spanska fästningen Castillo de San Marcos är den mest framstående. Den har dock även ett antal andra, mer nyligen tillkomna turistattraktioner av betydelse. Det finns Ripley-museet ("Believe it or not"), det finns Potters vaxkabinett, det finns Zorayda-slottet, det finns det restaurerade området kring det gamla skolhuset, allt en blandning av gammalt och inte så gammalt, men allt är intressant.

* * * * *

Under sommaren 1959 tog vi tre en tvåveckors utflykt till Mexiko. Vi lyfte från Miami med Aeromexicana, ett flygbolag som inte längre existerar, och flög till Mexico City. Själva flygresan var, såvitt jag minns, en minnesvärd upplevelse, eftersom jag fortfarande kommer ihåg den utsökta middagen som serverades och det fina vinet som dracks till den. Vid landningen i Mexico City tog vi en taxi till Reforma Plaza Hotel, ett av de bättre hotellen. Kim var åtta år gammal vid tillfället.

Vi gjorde flera olika rundturer i själva staden. Av särskilt intresse var våra besök på det centrala torget, kallat Zocalo, eller Plaza de la Constitución. Runt detta torg ligger flera av Mexikos mest historiska och monumentala byggnader. Där finns den stora katedralen på den norra sidan, byggd mellan 1573 och 1667. På den östra sidan ligger Nationalpalatset, en gång residens för dess tidigare spanska vicekungar. Det är nu rikligt dekorerat med väggmålningar av den kommunistiskt lagde Diego Rivera, som i sina målningar försökte förhärliga ursprungsbefolkningen och blandfolken, och samtidigt nedvärdera de spanska conquistadorerna, och särskilt Mexikos erövrare, Hernando Cortes.

Vi besökte också de då vackra trädgårdarna och kanalerna i Xochimilco och njöt av båtturen och blommorna. (Besök i samma trädgårdar under senare år fick dem att framstå som överfulla soptippar.) Vi tog en tur till helgedomen för Jungfrun av Guadalupe och märkte att dess uråldriga väggar sprack, men hölls hjälpligt samman av stålvajrar. Mycket intressanta var också de enorma folkmassorna som rörde sig där, de flesta av dem fattiga och vilseledda bönder, som, drivna av sin vidskeplighet, hade krupit till denna helgedom på sina sargade och blödande knän. Vissa hade

kommit i detta eländiga tillstånd under många dagar och många mil.

Vi besökte också Chapultepec-slottet, som var platsen för en våldsam strid när general Winfield Scott intog staden 1847. Slottet förgylldes ytterligare av den korta närvaron av kejsar Maximilian och hans hustru Carlota. De anlade trädgårdar och förskönade dess läge och tillförde mycket till dess romantiska och historiska arv. Vi besökte det färgstarka University of Mexico, rikt dekorerat och täckt av mosaikbilder. Vi tog ett steg tillbaka in i Mexikos forntida historia genom att besöka de inte alltför avlägsna Toltek-pyramiderna i Teotihuacán.

En av de mest minnesvärda händelserna var vårt besök på en tjurfäktning i den berömda Plaza de Toros. Platsen var packad och när den första tjuren fördes ut blev publiken vild. Ingen av oss tre hade någonsin sett en tjurfäktning förut, och jag måste erkänna att när toreadoren stötte det långa svärdet mellan skulderbladen på den modiga tjuren, fick jag en sjunkande känsla i maggropen. Kim, som alltid varit en djurvän, grät. Men efter den första tjuren blev vi immuna mot slakten och stämde in i ropen tillsammans med resten av *paisanos*.

Medan vi var i Mexico City drabbades Kim tillfälligt av ett virus, Montezumas hämnd tror jag. En av hotellpojkarna, en ung man vid namn Carlos, var särskilt bekymrad och tog väl hand om henne.

Efter att vi lämnat huvudstaden körde vi till den vackra och gamla silvergruvstaden Taxco. Vi bodde högst upp på berget i ett pittoreskt litet hotell vid namn Victoria. Det var en fridfull och konstnärlig plats att koppla av på. Jag har ofta tänkt på det som en plats för att komma bort från allt, åtminstone så som det var för 30 år sedan. Utan tvekan är det inte längre som det var, och är förmodligen översvämmat av turister och gatuförsäljare som bjuder ut sina diverse varor.

Vi besökte några andra platser, såsom Puebla och Cuernavaca, och flög sedan tillbaka till Miami. Den mest betydelsefulla iakttagelsen jag tog med mig var att praktiskt taget alla framstående byggnader, katedraler, monument eller pyramider antingen hade byggts under forntiden eller under det spanska styret före revolutionen 1810. Inget av större intresse hade byggts av de mexikanska mestiserna efter den perioden, förutom några av de moderna hotellen och skyskraporna, och även dessa var förstås mestadels byggda med amerikanskt kapital och/eller av entreprenörer.

* * * * *

Av särskilt intresse för oss var Bahamas och de närliggande karibiska öarna. En av de första öarna vi flög över till var New Providence, vars huvudstad, Nassau, är den största staden på Bahamas, och även huvudstad för Brittiska Västindien. När vi var i Nassau bodde vi vanligtvis på det gamla British Colonial Hotel, som är byggt av solid gjuten betong och har stått emot mången orkan.

Ett annat favoritställe för semester var Jamaica. Först besökte vi dess huvudstad, Kingston, där vi bodde på Myrtle Bank Hotel, men vid efterföljande resor föredrog vi att bo på det pittoreska Tower Isle Hotel beläget på öns norra kust. Det fanns en liten ö ungefär en halv mil utanför kusten som skyddade den fina stranden intill hotellet, och på denna lilla ö stod ett gammalt utsiktstorn, byggt av sten av britterna för omkring två hundra år sedan. Jag kommer aldrig att glömma den utsökta buffémiddagen vi åt ute på hotellets stora stenuteplats. Det var en vacker natt, en fullmåne lyste och borden dignade av kokt kall hummer. Vad mer kan man begära?

Vi gjorde också flera flygningar från Palm Beach till den västra änden av ön Grand Bahama. Vi gjorde en resa till Amerikanska Jungfruöarna, då vi bodde i Charlotte Amalie på ön St. Thomas. Bergen, utsikten över hamnen från vårt hotell och blommorna och bougainvillean var alla mycket pittoreska och vackra, men det var inte människorna. Vi besökte också städerna Christiansted och Frederiksted på den närliggande ön St. Croix. På något sätt, på grund av dess holländska och danska ursprung, förväntade jag mig att få se några fina hus och företag där, men jag blev mycket besviken. Precis som St. Thomas var det översvämmat av svarta och färgade, och allt var mycket nedgånget och såg ut som en pågående slum, till och med mer än St. Thomas.

Under en påskledighet tog vi en sjudagarsresa till flera karibiska öar på ett kryssningsfartyg från Miamis hamn. Vi seglade förbi ett antal pittoreska öar och kastade ankar och stannade till vid några få. En av de vackraste hamnarna vi stannade i och lade till vid var Port Antonio på norra kusten av ön Jamaica. Hamnen hade en perfekt hästskoform, med en ö som låg i öppningen av hästskon så att hamnen hade två ingångar. Hamnen användes som en utlastningskaj för export av bananer av United Fruit Co. Inne i hamnen vid strandlinjen fanns också en bar och restaurang, känd som Flynn's Inn, uppkallad efter den avlidne Errol Flynn, som brukade segla i dessa vatten. Vid en tidpunkt ägde han baren och även

Tichfield Motel som låg uppe på kullen ovanför det. Vi avnjöt en god middag i motellets matsal.

En annan ö vi besökte var Hispaniola. Vi tillbringade en dag ankrade utanför Port-au-Prince, Haiti. I samma ögonblick som vi anlände möttes vi av en flotta av små roddbåtar, där lokalbefolkningen ropade ut sitt sortiment av varor till de amerikanska turisterna. Scenen påminde mig mycket om när min familj och jag först anlände till Havannas hamn från Europa 1924. Turisterna radade upp sig längs relingen, och medan lokalbefolkningen nedanför ropade ut sina varor, stod turisterna ovanför och gapade. Snart hade ett antal infödingar klättrat ombord på vårt fartyg med rep som var bundna vid korgar. Dessa korgar fungerade sedan som transportband för att föra varorna uppåt och pengarna nedåt. Köpslåendet skedde genom att man ropade upp och ner. Det fanns alla möjliga godsaker tillgängliga – blommor, bananer, ananas, apelsiner, träsniderier, spjut, lokala målningar och en uppsjö av andra föremål. Vi gav oss snart in i leken och köpte ett antal onödiga souvenirer, bland annat ett par maracas till Kim och en stor (tre fot hög) svart träskulptur av någon voodoo-ikon. Som jag minns det blev denna trästaty några år senare svårt maskäten och var tvungen att kastas bort.

Eftersom detta underutvecklade land inte har (eller åtminstone inte hade då) några ordentliga tilläggsplatser för stora kryssningsfartyg, transporterades vi i land med hjälp av små tenderbåtar så snart vi hade avslutat vårt köpslående vid relingen. De av oss som köpte extra utflyktsbiljetter lastades sedan in i privata taxibilar och fick en rundtur i staden och även på ön. Scenerna i staden Port-au-Prince var nästan otroliga. När vi körde mycket sakta genom distriktet Iron Market belägrades vi av horder av hungriga, smutsiga och fattigdomsdrabbade människor. Vissa ropade återigen ut småsaker eller andra föremål, men de flesta tiggde helt enkelt, och jag kan tillägga att de hade förfinat konsten att tigga till en vetenskap. Varje gång vår bil stannade och vi så mycket som vevade ner en ruta för att få frisk luft, stacks omedelbart ett antal svarta händer in genom det öppna fönstret och bad om en allmosa. Jag kommer aldrig att glömma en liten pojke som ledde sin lilla blinda syster i handen. Han lyckades mycket bättre än sina konkurrenter.

Vår taxichaufför tog oss sedan norrut genom landet och över bergen till Cap Haïtien, där vi såg den märkvärdiga bergsfästningen La Citadelle Laferrière. Den byggdes högt uppe på bergssluttningen på den norra kusten i början av 1800-talet med svart slavarbetskraft av

den tyranniske mulatten "Kejsar" Henri Christophe. (För mer bakgrundshistoria om Haiti, läs min beskrivning i *The White Man's Bible*, C.C. nr 30, "The Grisly Lesson of San Domingo.")

* * * * *

Samtidigt var vår vistelse i Florida ingalunda bara nöje och lek. Jag hade kommit till Florida för att återvända till fastighetsbranschen, och att starta upp en ny verksamhet på en ny plats är aldrig lätt. Som Bill Simon, ägaren till järnaffären i Lighthouse Point en gång skämtsamt sa till mig: "Jag kommer aldrig att glömma det där första året när vi öppnade järnaffären. Hur jag än försöker, kommer jag aldrig att glömma det." Som jag redan tidigare har nämnt, hyrde jag kort efter att vi anlänt till Florida ett enrumskontor på 2605 East Atlantic Blvd. Jag använde detta som min bas för verksamheten, både för de filer och register jag fortfarande hade för Klassen Enterprises, och även för den nystartade fastighetsrörelsen. Jag hade redan köpt två stora markområden tidigare, under min rekognoseringsresa till Florida i juli 1958, och jag styckade nu upp dessa i mindre arealer och började sälja dessa med små handpenningar och små månatliga avbetalningar. Inom mindre än ett år köpte jag ytterligare en sektion, och från tid till annan, ännu en och ännu en. I februari 1961 gick saker och ting ganska bra, och jag flyttade in i ett större tvårumskontor som jag hyrde av Walcott, Inc. Det låg ungefär ett kvarter öster om mitt första kontor och dess adress var 2741 E. Atlantic Blvd. Min hyra var nu 100 dollar i månaden.

Några kvarter västerut på Atlantic Blvd. låg Kidder, Peabody & Co:s kontor. Under det första året, till och med innan jag öppnade mitt eget kontor, brukade jag titta in där och följa aktiemarknaden och köpa och sälja flera värdepapper. Under denna tid tjänade jag pengar på vissa och förlorade på andra. Nettoresultatet blev dock en liten förlust, och jag lärde mig snart min läxa, nämligen att spela på aktiemarknaden var ett spel för lättlurade, och jag drog mig snart ur det och höll mig till fastigheter.

Under tiden var jag fortfarande involverad i Canolectric och Klassen Enterprises, och Hunter Fan skickade fortfarande royaltycheckar till mig från Memphis varje månad. Trots att de nu sålde både den inbyggda modellen och modellen för väggmontering, var försäljningen endast medioker. Efter att ha varit borta från Kalifornien i ett år började aktieägarna knorra och ville veta vad som pågick, trots att jag hade skickat ut ekonomiska rapporter då och då. Så i september 1959 flög jag tillbaka till Kalifornien och kallade till ett aktieägarmöte i styrelserummet i ett av de

stora banker i Oakland. Flankerad av min advokat, Gene Rhodes, och av Les Grant från Stephenson Leydecker, berättade jag hela historien för dem igen, en historia som de redan hade blivit informerade om genom tidigare rapporter jag skickat. Jag berättade för dem att vi hade gjort vårt yttersta för att aggressivt sälja och distribuera Canolectric så länge vi kunde. När det blev en förlustaffär undertecknade vi ett licensavtal med Robbins & Myers för att producera och sälja konservöppnaren på royaltybasis. Robbins & Myers sålde den nu under sitt eget varumärke och gjorde också sitt bästa, och jag citerade statistik över deras försäljningsvolymer, något jag också redan hade gjort i mina tidigare rapporter. Efter att alla hade framfört sina klagomål och åsikter valde vi en ny styrelse. Jag förblev fortfarande VD, och jag flög tillbaka till Florida. Hunter Fan fortsatte att tillverka och sälja Canolectric i ytterligare tre år, med en total försäljning på cirka 50 000 enheter, för att sedan 1962 lägga ner verksamheten. När de gjorde det upplöste vi företaget och fördelade de likvida medlen, som uppgick till cirka 8 000 dollar, till aktieägarna. Och så slutade episoden med Klassens elektriska tryckknappskonservöppnare, även känd som Canolectric.

* * * * *

Nu för att återgå till den goda delen av historien, nämligen mitt engagemang i båtlivet, en av de främsta anledningarna till att jag ville flytta till Florida. När jag lämnade Kalifornien lämnades min 22-fots Owens kvar, förtöjd i en småbåtshamn i Delta-området nära Benicia. Jag hade lagt ut den till försäljning hos en mäklare i Oakland, samma båtmäklare som ursprungligen hade sålt den till mig. Några månader efter att vi flyttat till Florida sålde han den faktiskt och skickade mig en check på 4 000 dollar, endast lite mindre än vad jag hade betalat för den som ny. (Priserna på den nya modellen hade stigit under tiden.) Kort därefter köpte jag en annan Owens, en 25-fots kabinbåt, av en granne som bodde vid slutet av vår kanal. Jag döpte båten till Kim Anita efter min dotter, och vi var alla tillbaka i båtlivet. Nu i Florida behövde jag inte lägga till i någon avlägsen småbåtshamn, utan kunde förtöja den vid min egen 30-fots brygga, precis i min egen bakgård.

Denna 25-fotare hade ett träskrov. Den hade en fin, bekväm förpik, en dinette som kunde göras om till en annan koj, ett tvättställ och ett spritkök, samt en toalett. För oss tre hade den tillräckligt med utrymme för att bekvämt rymma oss för cruising och för att bo ombord. Den hade en enkel inombordsmotor. Vi tog den upp och ner längs

Intercoastal, hela vägen från Miami till Palm Beach. Vi tog ut den på havet. Vi åkte på långa kryssningar och bodde ombord.

Nästan från början (19 maj 1959) gick jag med i Pompano Beach Power Squadron och njöt av kamratskapen bland båtfolket, som i det området var omfattande. Denna grupp gav lektioner i båthantering, i navigation och i andra aspekter av maritim teknologi. De hade möten varje vecka och då och då organiserades gruppkryssningar. Vi hade också fester och sociala evenemang med jämna mellanrum. Från början var jag intresserad av de utbildningsklasser som erbjöds, vilka i princip var utspridda över en period av år, och ett certifikat utfärdades när varje årskurs var avklarad. Jag skrev omedelbart in mig i nybörjarklassen, som var Sjömanskap. Efter att ha avslutat det första året skrev jag in mig på Avancerad Pilot det andra året, sedan på Juniornavigatör det tredje året, men slutförde inte den klassen.

Efter att ha haft mycket roligt med Owensen i ungefär två år började den utveckla torröta i sin trästruktur, och jag bestämde mig för att göra mig av med den. Därefter köpte jag en glasfiberbåt, en 13 fots Boston Whaler, med en utombordsmotor. Den var utmärkt för vattenskidåkning, något som Kim och jag hade blivit mycket intresserade av. Vi hade mycket roligt med den, inte bara med vattenskidåkning, utan också genom att åka ut till ett rev i havet som låg ungefär en kvarts mil utanför Hillsboroughs fyr och inlopp. Här brukade vi kasta ut ett litet Danforth-ankare, vada runt i det grunda vattnet och plocka upp koraller och olika arter av marint liv.

Nästa båt jag köpte var en 23 fots glasfiberbåt av märket Seabird med inombords-utombordsmotor och drev. Det var en sorts kabinbåt, begränsad till en främre koj för sovplatser, men den var snabb och tillräckligt liten för att vi skulle kunna använda den för vattenskidåkning. Det var också en utmärkt båt för kryssningar och snart tog vi tre en längre kryssning ner till Keys i den, en rundresa som omfattade flera hundra mil. En av platserna vi låg förtöjda vid i flera dagar var Plantation Harbor på Plantation Key, som hade stugor, en restaurang och en skyddad hamn. Detta var förmodligen en av de finaste kryssningar vi någonsin njutit av, då vi utforskade de mindre öarna, fågelkolonierna och alla de vackra blågröna vattnen.

Stackars Seabird! Sommaren 1964 drabbades vi av Cleo, en av de få, men den mest förödande av de orkaner vi upplevde under våra 25 år av vistelse i Florida. Vår Seabird låg förtöjd vid vår brygga i kanalen som gränsade till vår bakgård. Alla fönster i vårt hus hade

hade stängts igen med aluminiumpaneler förutom det lilla fönstret som vette ut från köket mot kanalen. När jag tittade ut genom det fönstret den där tidiga septembermorgonen ven vindarna rasande, och jag kunde se några enorma vågor rulla västerut längs vår kanal. Seabird guppade upp och ner som en kork och tog emot ett enormt stryk. Snart slet sig förtöjningen i fören, men akterlinan höll och kilade fast båten i rät vinkel mot bryggan, en position den utan tvekan inte skulle kunna bibehålla länge. Kim och jag sprang ut i orkanvindarna och försökte få tillbaka båten längs med bryggan, eller åtminstone binda upp den så pass att den inte skulle slita sig helt och hållet. Det bästa vi kunde göra var att hindra den från att driva iväg, men skrovet tog emot ett hårt bankande mot strandskyddets grova korallstenar innan det hela var över. Den sjönk åtminstone inte, och några dagar senare kunde jag köra den längs Intercoastal till en hamn där jag fick glasfiberskrovet reparerat till en kostnad av över tusen dollar. Vissa andra båtar klarade sig inte lika bra under den orkanen. Många sjönk. Vissa drev iväg. En stor kabinbåt hamnade mitt på Federal Highway i Pompano Beach.

På inrådan av min vän, John Seeley, som bodde en kanal norr om oss, gick jag med i en grupp på sex personer för att gemensamt äga och driva en större kabinbåt. John var aktiemäklare, en annan kille var revisor och en annan var läkare. Hur som helst bildade vi sex först ett bolag vid namn "Deep Six, Inc." Vi köpte sedan en 36-fots Pacemaker kabinbåt, som hade två 280 hk General Motors-motorer, gott om plats för sex sovande, ett kylskåp, en generator, en dusch med varmvatten och till och med luftkonditionering. Vi hade fasta scheman för prioriteringar gällande vem som fick använda den när, men vi kunde förstås alltid byta med varandra. Utöver några korta turer upp och ner längs Intercoastal använde min familj och jag den aldrig riktigt mycket, förutom en storslagen kryssning vi gjorde till Keys 1965. Med oss följde Kims vän, Mardee Martin. Båda flickorna var 14 vid tillfället, och de hade roligare än en tunna full med apor, vilket vi alla hade. Vi lade först till vid Ocean Reef, en exklusiv yachthamn på Atlantsidan av norra änden av Key Largo, en plats där Herbert Hoover tillbringade mycket av sin tid med att fiska under sina senare år. Efter att ha stannat där i ungefär en vecka kryssade vi vidare ner till Islamorada och lade till i Chesapeake Harbor, där även vårt favoritställe att äta på låg, Chesapeake House. Efter några dagar där kryssade vi i lugn takt tillbaka upp längs Keys i det öppna Atlanten, sedan in i Biscayne Bay, där vi lade till i en hamn någonstans i Miami över natten, och sedan upp längs Intercoastal,

och väl hemma igen hade alla haft en trevlig stund. Det var den sista kryssningen vi gjorde med Deep Six. Ungefär sex månader senare beslutade vi gemensamt att sälja henne. Det gjorde vi, och delade på intäkterna. Vid 1967 sålde jag även Seabird och det var den sista båt jag någonsin ägde, även om det inte var slutet på mitt båtliv. Då och då hyrde jag en båt och vi tog en tur till Keys, eller till och med till Lake Okeechobee, vilket Austin Davis och jag gjorde vid ett tillfälle. Men efter tio år avtog mitt intresse för båtlivet, och jag blev engagerad i mer seriösa strävanden.

Milstolpe Trettiofem

Filosofiska reflektioner i skrift

I mitten av 1960 nådde jag ett stadium i mitt liv där jag började ställa mig själv några allvarliga frågor om själva meningen med livet. Jag började glida in i ett slags depressivt sinnestillstånd som utan tvekan var genomgående pessimistiskt. Jag började undra — vad var syftet med alltihop? Utan tvekan var jag inte den förste att väcka sådana frågor; människor hade undrat över livets mening i tusentals år, men för mig var det en unik upplevelse, en som inte kom från någon yttre påverkan, utan något som i detta skede av livet kom inifrån. Jag började ställa mig själv frågor som: Varför gör jag det jag gör? Varför är vi här? Vad är syftet med livet? Finns det något syfte med alltihop? Att inte finna något svar gjorde mig deprimerad.

Varför jag skulle hamna i ett sådant sinnestillstånd just vid den tidpunkten kan jag inte förklara. Här var jag, 42 år gammal, vid god hälsa, och hade vid denna tidpunkt inte drabbats av några allvarliga motgångar. Vi bodde i Florida, ett område jag själv valt, vi hade ett fint, bekvämt hus, en simbassäng, en båt förtöjd vid bryggan i vår bakgård. Min verksamhet gick inte strålande, men den byggdes upp och utvecklades tillfredsställande. Vi var varken luspanka eller hårt pressade på pengar. Faktum är att jag knappt kunde påminna mig en tid då vi befann oss i en bättre situation. Ändå kände jag att jag hade nått en vattendelare i mitt liv, att något saknades, att jag borde ha några svar på vad allt handlade om, och i brist på sådana svar hade jag den obehagliga känslan av att det förmodligen inte fanns några svar på de frågor som oroade mig.

Slutligen började jag skriva ner mina slumpmässiga tankar och reflektioner på papper. Den första av dessa var daterad den 20 december 1960, och allteftersom tiden gick skrev jag sporadiskt fler och fler av dessa filosofiska avhandlingar. De flesta av dem var av negativ, antireligiös karaktär och analyserade mänskligheten alla orättvisor och dumheter. I det stora hela var de faktiskt direkt pessimistiska och för det mesta meningslösa. Jag lät min sekreterare skriva ut dem på gula ark och satte ett datum på varje. Min första sekreterare var en äldre kvinna med starka katolska böjelser, och medan hon skrev mitt material tittade hon på mig med frågande blick. En dag...

frågade mig, varför skrev jag sådana saker? Uppenbarligen, drog hon slutsatsen, ville jag bara få ut allt ur mitt system.

Hur som helst, allt eftersom fler och fler ämnen började flyta genom mitt sinne, började jag sammanställa dem i en lösbladspärm, och slutligen började jag tänka på att skriva en bok. För att ge läsaren en uppfattning om vad mina "saker" handlade om, så råkar det vara så att jag fortfarande har kvar den där lösbladspärmen idag så att jag kan referera till den. Jag sammanställde en lista över föreslagna titlar som jag skulle kunna använda som titel på boken. Genom att citera dem ordagrant kan jag ge läsaren en viss indikation på mitt sinnestillstånd vid den tiden. Här är de föreslagna titlarna:

Rat Race to Oblivion
Brushing Aside the Cobwebs
Humanity without Purpose
Perpetuity without Purpose
Adrift without Destination
Pointlessness in Perpetuity
Round and Round — but Why?
Who Started it All?
Reality vs. Dreamworld
A Look Outside the Dreamworld
A Look at Reality
The Dizzy Road to Nowhere
To Be or Not to Be
(On the) Treadmill to Oblivion

Mitt slutgiltiga val blev det första, "Rat Race to Oblivion". Eftersom allt detta kan låta något depressivt, låt mig klargöra att mitt humör vid den tiden inte på något sätt hämmade min kraft eller störde mina aktiviteter. Jag fortsatte ivrigt mitt deltagande i Pompano Beach Power Squadron; jag fortsatte att bygga upp min verksamhet med den vanliga drivkraften; vi gjorde fortfarande ett antal resor som vanligt (inklusive en större turné till Europa, som jag kommer att beskriva senare.) Det var bara det att dessa frågor fortsatte att plåga mig, och det var inte bara det att jag inte kunde finna något svar på dem, utan än mer verkade det som om ingen annan under århundradena hade kommit på några tillfredsställande svar heller.

Men när jag ser tillbaka på det nu, har jag kommit till slutsatsen att just denna period inte var helt bortkastad. Jag ser det nu som en inkubationsperiod, en spännvidd i mitt liv när jag korrekt analyserade många av mänskligheten brister, men ännu inte var tillräckligt långt framme för att komma med några konstruktiva svar och slutsatser. Detta fick vänta ytterligare åtta eller tio år när jag började vända mig till naturlagarna för svar, snarare än i någon teoretisk

filosofisk avhandling hopkokad av någon tidigare filosof. Hade det inte varit för den inre rannsakningen och prövandet skulle jag förmodligen aldrig ha kunnat gå vidare till nästa utvecklingsstadium, där jag kunde ha nått fram till de positiva, konstruktiva idéer som lades fram i Kreativitetsideologin omkring tio år senare.

I vilket fall som helst fortsatte jag att skriva analyser och slutsatser om den mänskliga befolkningens nycker och idiotier tills jag fyllde en hel lösbladsbinda. Den sista artikeln jag skrev var daterad den 16 oktober 1963. Under tiden, någonstans längs vägen, läste jag en bok med titeln "Philosopher's Quest" av Irwin Edman, någon jude, kanske. Det var ingen märkvärdig bok, men i ett kapitel berättade den om en annan människa som var bekymrad över liknande frågor och som, precis som jag själv, aldrig fann några svar. Han löste slutligen sitt dilemma genom att glömma det hela och gå in i livets hedonistiska huvudfåra med inställningen Que Sera, Sera, vad som sker det sker. Slutligen drev jag själv in i samma inställning. Åt helvete med alltihop! Glöm att försöka lösa världens alla problem. Njut av livet och låt naturen ha sin gång. Jag följde en mer ansvarslös och hedonistisk väg. Men de efterföljande och försämrade historiska händelserna fortsatte ändå att gnaga i mig mer och mer, och lät mig inte vila i frid.

Milstolpe Trettiosex

Europaturné: Sex veckor och elva länder

År 1962 gick min fastighetsverksamhet relativt bra, till den grad att jag kände att vi kunde njuta av några av frukterna av mitt arbete. Jag hade anställt en ganska pålitlig sekreterare vid namn Helen Metzger, som jag kände att jag kunde anförtro den dagliga bokföringen och de avbetalningar som kom in, så att jag kunde ta lite ledigt. Min fru hade aldrig varit i Europa tidigare, och vi kom fram till att det nu var dags för oss båda att göra en omfattande resa för att se den Gamla världen och rötterna till vårt arv.

Vi bestämde oss för att lämna Kim hemma på denna resa och ta med henne på en sådan resa vid ett senare tillfälle när hon var lite äldre och bättre kunde uppskatta en sådan tur. Vi köpte en flygbiljett till henne och skickade henne för att bo hos sin mormor, som bodde i Shafter, Kalifornien. För att flyga dit var hon tvungen att byta plan i Los Angeles och sedan flyga till Bakersfield, ett ganska riskabelt företag som vi hade vissa betänkligheter kring då, och ännu mer efteråt. Hon var trots allt bara elva år. Hon kom dock fram välbehållen, och efter att vi hade stämt av med mormor var vi redo att ge oss av.

Söndagen den 17 juni 1962 körde våra grannar från andra sidan gatan, Ralph och Evelyn Dixon, oss till Ft. Lauderdales flygplats genom ett ösregn, och klockan 13:05 lyfte vi med ett Eastern Airlines-jetplan, Flight nr 820. Väl uppe i luften och ovanför molnen på 33 000 fots höjd kom vi snart i semesterstämning. Regnet och stressen låg nu bakom oss och allt var strålande solsken och lugn seglats när vi flög över vattnet mot "The Big Apple".

Henrie förde anteckningar under hela resan (utom den sista dagen eller två) och jag ska låta henne berätta utifrån sina anteckningar härifrån och framåt. Här är vad Henrie skrev.

NEW YORK. Vi landade på Idlewild-flygplatsen och tog en taxi till Taft Hotel på Manhattan. Vilken skyline! Det var rökigt — såg ut som smogen i Los Angeles. För mig var det verkligen en upplevelse att se alla dessa skyskrapor för första gången. Vi passerade platsen för nästa världsutställning (1964-65) som de redan arbetar på. Träden i New York är underbara och allt är så grönt. Vi passerade en gammal kyrkogård — aldrig har jag sett så många höga gravstenar så nära

tillsammans. När vi korsade en bro (en av så många att jag tappade bort vilken som var vilken) såg vi tusentals puertoricaner gå över samma bro på väg till någon festival på Randall Island.

Vilken spänning att köra in till centrum och titta på alla dessa höga byggnader! Efter att ha kommit fram till Taft Hotel bytte vi kläder och gick ett kvarter till Time & Life-byggnaden. Vi tog en hiss till 48:e våningen och åt en helt fantastisk sex- eller sjurätters middag på Tower Suite Restaurant. Det var en av de mest delikata måltider jag någonsin ätit — och en så vacker service — mm-mm. Efter middagen, eftersom inga Broadway-shower spelades på söndagar, gick vi till Radio City Music Hall och såg en film, "That Touch of Mink." Det var en utmärkt komedi, och den följdes av en liveshow på scen, de berömda Rockettes. De var fantastiska.

Måndag 18 juni. Det första vi gjorde var att åka till toppen (102:a våningen) av Empire State Building. Tyvärr var det så rökigt att vi inte alls kunde se bra. Vi kunde knappt se den svaga konturen av Frihetsgudinnan i fjärran. Vi rusade in på Gimbel's varuhus för en snabb titt, varefter vi tog en taxi till Wall Street och en titt på börsen. Det var mycket intressant att se all den febriga handel som pågick. Därefter gick vi till FN-byggnaden, där ett antal guidade turer genomfördes. Vi kände att vi inte hade tid för en hel rundtur så vi nöjde oss med lunch i deras källarrestaurang. Därifrån gick vi till Metropolitan Museum of Art i kanten av Central Park. Vilket enormt och magnifikt museum! Vi gick över till andra sidan parken för att se Museum of Natural History, ett minnesmärke över president Theodore Roosevelt.

Vid det här laget var jag trött och ömfotad. Vi gick tillbaka till hotellet och sov i en timme. Efter den korta vilan åt vi middag i hotellets matsal och lyssnade på Vincent Lopez härliga middagsmusik.

Det var nu dags att ge sig av till flygplatsen och gå ombord på planet till London. Vi var en halvtimme sena från hotellet och vi hann precis med vårt flyg med bara tre minuter till godo. De hade redan tilldelat våra platser till någon annan, men vi lyckades få tillbaka dem. Puh! Det var nära! Alltför nära! Hur som helst, vi är nu i luften och lämnade den internationella flygplatsen klockan 20:45, och vi kommer att vara i London om cirka sex timmar, vilket blir 07:30 deras tid. Det är ganska mörkt och vi tittade på en vacker fullmåne som steg upp genom molnen.

Klockan är nu 23:00, New York-tid. Vi har precis avslutat en ytterst delikat middag på planet, kvällens andra. Vi drack cocktails före middagen och en liten flaska rött franskt vin till maten, så vi är bokstavligen "flygande höga!" Vilken härlig resa! Om 3 1/2 timme är vi i London. Vilken vacker natt! Klockan är 23:30. Jag börjar bli sömnig. God natt!

ENGLAND. Tisdag 19 juni. Jag somnade till och vaknade 01:30 enligt min klocka, och det var dagsljus. En timme senare landade vi i London. Vi hade vunnit fem timmar och klockan var nu 07:30 på morgonen, London-tid. England såg mycket vackert och grönt ut från luften. Blommorna, särskilt rosorna, är några av de största och vackraste jag någonsin sett.

Vi landade på en stor och extremt modern flygplats. Efter att ha gått igenom tullen gick vi till en bank och växlade lite valuta till brittiska pund. Vi tog sedan en buss till City Terminal i London, där vi möttes av en representant från Swan Tour. Han tog oss till Strand Palace Hotel, där vi checkade in.

Efter ett varmt bad kröp vi ner i sängen och sov till ungefär klockan 15, och fick en välbehövlig vila efter en hektisk dag och avsevärd jetlag. Efter att ha klätt på oss provade vi på engelskt te, en mycket trevlig sed. Vi lämnade hotellet och promenerade över Waterloo Bridge för att titta på klocktornet Big Ben. Ben lät fotografera sig framför tornet – han kallade det en bild av Big Ben och lille Ben. Vi tog också bilder av de vackra parlamentsbyggnaderna vid floden Themsen och av Westminster Abbey.

De engelska männen är som regel mycket elegant klädda. De bär ett paraply under armen och bär en prydlig homburghatt. Kvinnorna, å andra sidan, gav ett intryck av att vara i allmänhet något ovårdade. Personligen – jag tycker att deras hår är en enda röra. Nästan alla har en vacker hy – en vit hy och rosiga kinder. De verkar alla vara stora vandrare eller cyklister. De flanerar inte bara makligt fram heller, de verkligen stegar på. Vi själva måste ha gått miltals, och kom slutligen tillbaka till hotellet. Vädret var svalt, blåsigt och småregnigt.

Tillbaka på Strand Hotel åt vi en god middag med vin i Exeter Room. Vår servitör var grek. Vi fick någon sorts hård maräng till efterrätt. När jag skulle skära en bit av den med min gaffel for den iväg i "omloppsbana", som Ben sa, och flög tvärs över rummet. Jag fick till slut kläm på hur man hanterar den med en stor gaffel och sked.

Onsdag 20 juni. Vi åkte på en stadstur och först av allt besökte vi Towern i London och såg...

Kronjuvelerna. Wow! Vilka diamanter! Vädret var kyligt och regnigt. Vi tog en rundtur i Westminster Abbey där många av de berömda britterna ligger begravda. Det var spännande att bevittna all denna historia. Vi körde nerför "The Mall" till Buckingham Palace. Det fanns vackra parker på båda sidor – St. James Park, fylld med blommor, och Green Park, som inte hade några blommor. Riddarna förr i tiden brukade tornera i den här parken medan damerna tittade på, fick vi veta.

Vi körde sedan nerför Bond Street och Regent Street, som är några av Londons finaste shoppingområden. Vi körde sedan vidare och såg Downing Street, St. Paul's Cathedral och White Hall, med Horse Guards i skydd under de senares valv. Det finns många härliga valv i staden, och allt är i antingen grå eller svart sten, gammalt, gammalt och äldre.

I bostadsområdena såg husen exakt likadana ut i varje kvarter. De hade pyttesmå små framsidor med vackra rosor och ett överflöd av blommor.

Torsdag 21 juni. Vi gick till National Art Gallery vid Trafalgar Square och såg en helt magnifik samling av gamla mästare. Detta skulle bli vår sista kväll i London och vi ville göra det mesta av den. Vi gick till Drury Lane Theatre och såg "My Fair Lady", en minnesvärd händelse med en utmärkt ensemble. Vi njöt verkligen av pjäsen. Vi råkade sitta bredvid ett par från Pomona, Kalifornien och utbytte amerikanska intryck av det engelska London.

Fredag 22 juni. Vi började dagen med att ta en taxi till Buckingham Palace för att titta på den gamla, anrika engelska händelsen kallad "The Changing of the Guard" (Högvaktsavlösningen). När vi kom dit verkade en pigg pensionerad gammal engelsk överste visa ett särskilt intresse för oss. Han tog oss under sina vingars skugga och skyndade iväg med oss till St. James Court för att få den bästa och närmaste vyn av vaktavlösningen. Ben filmade en hel rulle med film av händelsen. Trots att översten förmodligen var i sjuttioårsåldern kunde han verkligen gå fort. Jag var tvungen att springa för att hinna med honom. Han tog oss med på alla genvägar varifrån vi kunde få de bästa bilderna, samtidigt som han berättade en ändlös genomgång av gammal engelsk historia. Det var alltihop mycket intressant, men jag tappade bort mig bland alla datum och kungar. När allt var över sa vi, tack! tack! Hur kan vi någonsin tacka dig för att du är så snäll mot oss? Tja, sa han med klippt brittisk accent, ni kan börja med att ge mig en rejäl dricks. Vi blev något förvånade, eftersom vi trots allt inte hade bett honom guida oss runt. Han hade kommit fram till oss och erbjudit sig frivilligt. Men det spelade ingen roll, vi fattade den tydliga vinken och gav honom gladeligen dricks. Han var väl värd det.

Vi åt en god lunch på Lyon's Corner House vid Trafalgar Square, varefter vi skyndade tillbaka till National Gallery för ännu en snabb titt. Vi köpte några tryck där av några av de mer framstående målningarna och fick dem hemskickade. Vi såg statyn av Eros och Piccadilly Circus. Trafalgar Square är vackert med den tornande Nelsonstatyn, de härliga fontänerna och de hundratals duvorna.

Maten i London var utmärkt, kaffet var mycket starkt och var bäst utspätt med varm mjölk. Överallt i London finns det blomlådor i fönstren, en påminnelse om kröningen, fick vi veta.

Och så lämnade vi kära gamla London klockan 17:00 i en buss med vår resegrupp. Vår reseledare var en 33-årig tysk man vid namn Heinz Biedermann. Vi körde genom den vackra engelska landsbygden till staden Harwich, 14 mil bort, vår utskeppningshamn för att korsa Engelska kanalen. Sädesfälten var så gröna, blommorna så klara, och alltid så många fina träd. Vi såg också en hel del nötkreatur och får, och några hästar. Det fanns ett antal hus med halmtak längs vägen, alla mycket pittoreska. Turen stannade vid Red Lyon Inn, en typisk engelsk pub, för förfriskningar och ett "raststopp". Det sistnämnda visade sig bara vara ett vanligt gammalt utedass, inte särskilt bekvämt för oss amerikanska tjejer.

Vi anlände till Harwich vid 20:30-tiden för att gå ombord på SS Amsterdam för att korsa Engelska kanalen till Hoek van Holland. Vi var tvungna att visa våra boardingkort och våra pass, och tog de få saker vi behövde för natten från vårt bagage och lade dem i våra tygkassar, eftersom vårt huvudbagage inte skulle vara tillgängligt för oss förrän nästa kväll. Efter att våra hytter hade tilldelats oss åt vi alla middag ombord. Efter en lång dag inkluderade detta vin och en god soppa. Vi satte segel vid 22-tiden. Vi stod ute på däck en stund och tittade ut över Engelska kanalens vatten. Jag hade förväntat mig att vattnet skulle vara oroligt, men det var den lugnaste båtresa jag någonsin upplevt. Slutligen, vid midnatt, gick vi och lade oss, med en tidig väckning inplanerad för morgonen.

HOLLAND. Lördag 23 juni. En hektisk dag låg framför oss. Vi gick upp 05:45, klädde oss och var redo att gå iland vid den utsatta tiden 06:30. Vi visade återigen våra pass och sedan marscherade hela sällskapet på 44 personer iväg till järnvägsstationens matsal för att äta frukost. Vi satt vid långbord, där vår frukost bestod av utmärkt bröd (flera sorter), smör, fat med tunt skivat...

skivad ost och tunna skivor skinka serverades. Det var allt mycket gott, inklusive kaffet, som vi nu kunde dricka svart. Vi introducerades för vår buss, som skulle bli vårt resande hem under resten av Europaresan, samt vår italienske chaufför, vars namn var Carlos. Vårt sällskap på 44 personer fyllde varenda plats i bussen. "Direktören" eller "ledaren" som vi kallade honom, talar fyra språk, plus lite spanska och arabiska. Carlos talar inte engelska, eller så påstod han det, även om vi misstänker att han kunde mer engelska än han gav sken av, bara för att han inte ville bli störd av pratsamma passagerare medan han försökte koncentrera sig på sin körning.

Så bar det av mot Amsterdam. Husen längs vägen var av litet brunt tegel. De små holländska barnen är så söta, med sitt blonda hår och sina rosiga små kinder. De små bar så korta kjolar, eller korta byxor och jackor. Deras små bara ben såg så kalla ut. Några av de unga männen och flickorna som cyklade bar också mycket korta shorts, medan andra var helt påpälsade. Det fanns också många motorcyklar, vissa med sidovagnar påkopplade. I motsats till England körde alla nu på höger sida igen, till vår stora lättnad.

På vår väg till Amsterdam såg vi snart vår första väderkvarn, och turistbussen stannade för att ge oss alla möjlighet att ta bilder av denna berömda holländska symbol. Egentligen, medan väderkvarnarna ursprungligen användes för att pumpa ut vattnet från ett landskap under havsnivån, har de nu ersatts av eldrivna pumpar, och för alla praktiska ändamål är väderkvarnarna nu föråldrade och mer av en turistattraktion än något annat.

När vi anlände till "Haag" tog vi ett foto av Fredspalatset, och flera andra märkvärdiga byggnader pekades ut för oss. Men de såg alla likadana ut för mig.

När vi körde förbi bostadsområdena blev jag imponerad av de stora panoramafönstren, och hur rena och blanka de var. Det verkade som om många av damerna var upptagna med att putsa fönster, och alla fönster hade vackra spetsgardiner.

När vi anlände till Amsterdam bjöds vår grupp på 44 personer på en tur i en av dessa moderna, strömlinjeformade sightseeingbåtar upp och ner längs de miltals långa kanalerna. Vi såg Rembrandts hus vid ett tillfälle och passerade även ett enormt passagerarfartyg som låg i torrdocka. Kanalerna kantades på båda sidor av höga, mestadels trevåningshus, varav de flesta hade spetsiga gavlar som stack ut för att rymma en vinsch med vilken man kunde hissa upp tunga möbler till de övre våningarna. Vi passerade upprepade gånger under broar med

som staden överflödade av, omkring 700, tror jag guiden sade. Vissa av kanalerna var så smala att båten var tvungen att manövrera fram och tillbaka några gånger för att komma runt kurvorna. Det verkade som om de flesta byggnaderna var av smutsigt gammalt rött tegel.

När det blev dags för lunch togs vi till De Vijff Vlieghen (De fem flugorna), en berömd gammal restaurang. Det var ett så pittoreskt ställe – efter att vi gått in gick vi ner till en källare och sedan upp till bottenvåningen igen på andra sidan. Vi åt biff till lunch, följt av glass upplyst med tomtebloss. Servicen var underbar och maten superb. Allt var mycket festligt – vi fick till och med våra bilder tagna vid middagsbordet.

Vid tretiden togs vi till vårt logi – Krasnapolsky Hotel – en härlig byggnad med utsikt över Dam-torget, där det senare har ett enormt modernt krigsmonument i dess mitt. Vi hade turen att få ett härligt stort rum som såg ut direkt över torget. Resten av eftermiddagen var fri tid. Medan Ben sov, tvättade jag lite kläder, tog ett ordentligt bad och tvättade håret, och kände mig 100 % bättre.

Före middagen tog vi en härlig promenad längs några riktiga kullerstensgator längs en kanal, och kände doften av de många vackra blommorna som visades upp i blomstervagnar längs vägen. Vi stannade till vid ett litet trottoarkafé, av vilka det fanns flera, och drack två koppar mycket gott kaffe. Hur trevligt som helst att sitta vid de små borden och se människorna gå förbi! Tyvärr blommade inte tulpanerna, som holländarna är så kända för, vid denna tid, då det var för sent på säsongen.

Vi åt en fantastisk middag i Garden Room Restaurant på Krasnapolsky Hotel. Det var ett så härligt stort rum som liknade ett enormt växthus, med palmer placerade på golvet och monstruösa korgar med grönska hängande från taket. Kort efter middagen, omkring kl. 22, gick vi och lade oss, efter en lång, händelserik dag.

Söndag 24 juni. Vi var uppe vid sex, åt frukost och var på bussen vid 8:30, en halvtimme sena med att komma iväg. Någon hade förlagt sitt pass och guiden hade fullt sjå med att få tillbaka det. När vi körde genom landsbygden såg vi många väderkvarnar, två olika sorter faktiskt, och massor av kor och får. Det mesta av detta land var "polder", det vill säga land som återvunnits från tidigare havsbotten. Det tar tjugo år att omvandla sådant land till odlingsbar jord, fick vi veta.

Vi körde vidare genom staden Rotterdam, näst efter New York den mest trafikerade hamnstaden i världen, fick vi veta. Vi kunde se det höga kontrolltornet som dirigerade den

komplex fartygstrafik som kom och gick, natt och dag. Det fanns två restauranger i tornet, en längre ner och den andra längst upp.

BELGIEN. Vi korsade gränsen till Belgien vid Zundert. Ingen bad om att få se våra pass. Väl inne i Belgien märkte vi omedelbart en förändring i byggnadernas arkitektur. Jag tyckte att bondgårdarna såg märkliga ut, två våningar, inga takfotsutsprång, och så tunna att det nästan såg ut som om någon hade kommit förbi och skurit av en del av huset med en stor kniv. Den första staden vi kom till blev vi försenade av en kyrkoparad mitt på gatan som firade någon religiös högtid (det var söndag). När vi passerade paraden såg vi två kvinnor med hinkar som stänkte något på gatan. Alla i processionen var klädda i dräkter, och vi kunde se tända ljus i husens fönster. Varje stad vi kom till verkade ha sin egen sorts parad den dagen.

Innan vi korsade gränsen var det meningen att vi skulle ha haft ett "raststopp" men tyvärr, eftersom det var söndag, var stället på hans schema stängt, och vår guide lyckades inte hitta någon annan lämplig plats för att ta emot 44 personer. En och en halv timme senare började många av personerna på bussen bli riktigt desperata, och guiden övervägde att släppa ut oss alla i skogen för att klara oss bäst vi kunde. Slutligen hittade guiden någon sjabbig liten restaurang som var öppen och som ville ta emot oss. Till vår fasa upptäckte vi att den bara hade en enda smutsig liten toalett och männen och kvinnorna fick turas om så gott de kunde. En riktig röra, men till slut var alla lättade.

Medan vi körde vidare såg vi några av de finaste bostadshusen under hela resan. Husen hade halmtak och var byggda av antingen vitt eller rött tegel. Trädgårdarna var helt fantastiska.

När vi kom in i Bryssel körde vi förbi det kungliga palatset, som var fint utsmyckat med vakterna i sina uniformer stående utanför. Vi fick dock inte stanna, eftersom säkerheten var mycket rigorös. Vi tyckte att Bryssel var en härlig och mycket intressant stad. När vi körde förbi platsen för världsutställningen hade vi en bra utsikt över Atomium och några av dess andra framstående byggnader.

Vi fortsatte direkt till Plaza Hotel, som skulle vara vårt logi för natten, och gick omedelbart till matsalen för att äta en ganska rejäl lunch bestående av pommes frites och friterad kyckling, där det sistnämnda mer liknade kalkon. Det var ytterligare två rätter, men jag har glömt vad de bestod av.

Efter incheckningen åkte vi på en sightseeingtur i Bryssel. Vi såg justitiepalatset där den högsta

Domstolen sammanträder. Den var inte öppen för allmänheten. Det fanns också en vacker staty eller ett krigsmonument över den okände soldaten, till ära för dem som dog i båda världskrigen. Vi såg sedan och gick igenom St. Gudule-kyrkan. Den var fransk-gotisk, byggd 1216–1438. Den var mycket vacker, vår guide, Heinz Biederman, kallade den "förstenad musik".

Vi körde sedan till The Place, eller Plaza, en magnifik 1200-talsgård, där varje byggnads skulpterade fasad var ett enastående konstnärligt mästerverk, skapat av hantverksskråna. Stenytorna hade blivit svarta av ålder, och staden höll på att rengöra dem. Detta visade sig i en tydlig kontrast, med hälften av byggnaderna i glänsande vit sten och den andra hälften mycket svart.

Plaza var så vackert att vi gick tillbaka dit igen den kvällen för att se det upplyst av strålkastare. Vi såg det vackra operahuset och tittade in i några av butikerna. De hade så många vackra saker, särskilt tyger. Vi såg dem tillverka en bordsduk i en butik. Jag köpte två av de ecrufärgade bordsdukarna i en av butikerna.

När vi gick tillbaka till hotellet stannade vi för kaffe på ett av trottoarkaféerna. Det serverades i en liten silverfärgad en-kopps dripilataor — mycket originellt. Önskar att jag hade en.

Måndag 25 juni. Vi åt vår första riktiga kontinentala frukost — frallor, sylt och kaffe, och åkte sedan iväg med bussen vid 08:10. Vi kommer att köra mycket idag, faktiskt omkring 400 miles.

Landsbygden vi nu reste genom var särskilt vacker, Ardennerna, med rullande kullar, betesmarker och massor av kor. Träden var täta och höga och allt var så fint och grönt. Vi ser många äppel- och körsbärsträd i det här området. I Europa är skogarna planterade och ingen får hugga ner ett träd utan tillstånd. När ett träd huggs ner måste ett nytt planteras.

Vi körde genom området för de berömda slagfälten i Bastogne och stannade där för att se stridsvagnen och statyn av general Anthony C. McAuliffe, känd från andra världskriget. När han ställdes inför ett ultimatum att kapitulera sägs han ha svarat med det enda ordet, "Nuts!" De har till och med ett "Nuts Museum" här.

Vi stannade för lunch i Bastogne. De flesta husen här är av sten. Vi börjar också se ett antal slott. Kvinnor hänger tvätt på gräset såväl som på tvättlinor. Vi ser mil efter mil av planterade granar, där sektioner befinner sig i olika tillväxtstadier. Det finns också fält med underbara gula vilda blommor, såsom

mimosa och luktärter, och inhemska blommor, såsom syrener och rhododendron.

Terrängen börjar nu bli mer bergig med många utlöpare av blottad skiffer. Många av de stora belgiska hästarna vi ser har sina svansar kuperade till en längd av endast cirka en fot.

LUXEMBURG. Vi har nu kommit till gränsen mellan Belgien och Luxemburg. Luxemburg är ett av dessa små, självständiga furstendömen i Europa, med en befolkning på endast cirka 200 000, men det är en av dess större stålproducenter. Vi njöt av en god lunch här och skyndade sedan vidare utan att ha tid att ta några bilder. Jag skickade iväg ett vykort till Kim och betalade posttjänstemannen för att sätta på ett frimärke och posta det. Mycket framträdande var den gamla 1100-talsmuren och dess torn. Vi besökte den amerikanska kyrkogården och minnesmärket. Området är mycket vackert och välskött. Så många, många rader och kors. General George Patton ligger begravd här.

TYSKLAND. Vi korsade gränsen till Tyskland vid floden Mosel. Detta är en av de få platser där vi fick våra pass stämplade. Fälten här är uppdelade i märkliga små remsor av land, där varje remsa tycks odla en annan gröda. Genom att de tidigare stora godsen har gått i arv till allt fler arvingar, har delarna efter flera generationer blivit mindre och mindre, tills de reducerats till de små remsor vi ser idag. Strödda i några av fälten längs vägen finns vackra röda vallmorn. Människor på fälten hackar grödorna eller kastar upp hö i stackar. Längs båda sidor av vägen finns rader av popplar, planterade av Napoleon, sägs det, så att han skulle kunna hitta vägen tillbaka.

Vår rutt tog oss över ett berg och sedan ner i Saardalen där vi ser bevis på enorma mängder kol som bryts, och i Wolkingen, där vi hade ett raststopp, finns ett antal enorma stålverk. Det finns massiva slaggprylar att se överallt, och när de når en viss höjd planteras gräs på dem för att täcka dem. Saardalen är det näst största järn- och stålkomplexet i Europa, näst efter Ruhrdalen. Staden Wolkingen blev praktiskt taget förstörd under kriget, och mycket av bombskadorna syns fortfarande i de gamla stadsmurarna. Byggnaderna är som ett resultat av detta mestadels helt nya och moderna.

När vi lämnar Saardalen rullar vi nu längs den delade motorvägen Autobahn som så småningom leder till Berlin, och vi kör in i Rhendalen med alla dess härliga vingårdar. Vi passerade ett medeltida slott från 1100-talet, nu i ruiner, och korsade sedan floden Rhen vid

Mannheim. Det finns vackra jordbruksmarker i den omgivande landsbygden, och trots att klockan nu är 19:15 arbetar män, kvinnor och barn fortfarande på de små fälten. Jag antar att de arbetar tills det blir mörkt.

Vi har passerat enorma amerikanska arméanläggningar hela eftermiddagen, och den största av dem alla tror jag ligger i Mannheim.

Därifrån korsade vi den vackra floden Neckar in i gamla goda Heidelberg. Långt innan vi anlände till staden kunde vi se det storslagna gamla slottet Heidelberg på bergssluttningen. Vid det här laget är klockan 20:00 och vi tar en kort stadstur, som inkluderade Bismarckplatz och några andra platser. Vi anlände till vårt hotell och fick våra rum tilldelade. Vi hade turen att få ännu ett härligt rum, bättre än genomsnittet, och åt sedan middag, som var sämre än genomsnittet.

Vid det här laget var klockan 21:30 och vi hade haft en lång dag, men trötta som vi var, stuvade vi in oss i bussen igen för att åka till ett "typiskt" studentvärdshus. Efter att ha lämnat bussen gick vi nerför en trång kullerstensgränd till värdshuset. Det var fullpackat med studenter, män från det amerikanska flygvapnet och armén, samt två andra busslaster med turister. Musiken var mycket hög och livlig, framförd av tre personer utklädda i sina färgglada dräkter. Vår servitris var mycket blond och väldigt, väldigt barmhärtig. Hon kunde bära fem ölsejdlar i varje hand utan problem. Vi drack var sin enorm sejdel Heidelberg-öl. En utstickare på scenen drack ur en stor genomskinlig plaststövel full med öl, till den betraktande folkmassans jubel. Allt var mycket festligt och glatt. Vid 23-tiden gick vi alla därifrån.

Ben hade berättat så mycket för mig om slottet Heidelberg uppe på kullen som han hade besökt på sin förra resa 1955, och eftersom vi skulle resa tidigt på morgonen var detta vår enda chans att se det. Trots att det var sent hyrde Ben, fru Paulette Siegrist och jag en taxi klockan 23:00 för att köra oss uppför bergssidan till slottet, som fortfarande var upplyst på framsidan. Vi anlände dit och portarna var fortfarande öppna, och även om framsidan var upplyst var ljuset ganska svagt på borggårdarna bakom den. Vi gick runt på terrassen och tittade ner på den vackra staden nedanför. Vilken utsikt! Det var väl värt det.

Vi hade rest med bussen i 12 timmar, klockan var nu midnatt och vi var dödströtta när vi kom tillbaka till hotellet. Vi hade fina sängar med enorma dunkuddar och täcken, och vi sov som stockar.

Tisdag 26 juni. Hur mycket vi än behövde vår vila, råkade Ben väcka oss en timme för tidigt. Usch! Hade vår goda

gamla hårda frallor och kaffe och så bar det av med bussen för ännu en lång dag. Jag hatade att behöva lämna Heidelberg så snart, det var en så intressant plats. Jag skulle ha älskat att tillbringa flera dagar där. Utanför staden passerade vi ett inhägnat område med små täppor av blommor och grönsaker, prickade med små dockliknande hus. De tillhör stadsbor som ägnar sig åt trädgårdsarbete som hobby på sin fritid. De små husen, som de kunde låsa, rymde deras verktyg och ett ombyte kläder. Vi passerade precis en kvinna som ledde en oxe som drog en plog, medan den senare styrdes av en man. Fälten med säd och andra grödor är ytterst ovanligt små, några hundra fot långa och ungefär 50 fot breda, där säd, grönsaker, potatis, etc., varvas.

Efter att ha hört så mycket om den vackra Schwarzwald i flera dagar från Heinz, anlände vi slutligen dit, och jag måste hålla med, det är verkligen vackert. Vårt raststopp är vid Titisee, en vacker stor semesterortssjö omgiven av berg. Vi körde vidare till den lilla byn Bonndorf och Schwarzwald Hotel, där vi åt lunch. Den senare bestod av filéstek och enorma glas rött vin. När vi kom tillbaka på bussen sov vi hela vägen till vårt nästa stopp vid Rheinfalls, som är början på floden Rhen. Här tog vi några bilder av dessa vackra fall och gick längs de intressanta stigarna och över pittoreska stenbroar.

SCHWEIZ. Vi körde vidare genom ett underbart landskap och vidare till den historiska staden Zürich, och stannade mitt i staden vid stranden av den vackra Zürichsjön för att ta bilder. Nästan alla hus här är i schweizisk alphyddestil, och liksom de flesta husen i de föregående länderna har även de blomlådor fyllda med vackra färgstarka blommor — pelargoner, petunior och de mest fantastiska rosor. I de två länderna Tyskland och i synnerhet i Schweiz fanns det ett överflöd av klättrande röda och rosa rosor.

Vi anlände till Luzern vid 19-tiden, ännu en härlig stad vid en pittoresk sjö, och stannade vid något hotell som stod på reseledarens schema. Uppenbarligen hade det blivit något missförstånd, eftersom detta hotell inte väntade oss och inte hade några rum över. Så hela busslasten klättrade uppför en brant backe till Montana Hotel — en vacker utsikt härifrån. Hälften av vår grupp stannade där och vi andra åkte ner med linbana till Palace Hotel, ett av de finare i lyxklassen. Saker och ting var ganska röriga. Stackars Carlos, i tårar och mycket olycklig. Han hade mycket extra arbete med att sortera och lasta på och av bagage.

Hittills på denna resa har vi haft stor tur med våra rumsplaceringar och har alltid haft ett rum med badkar. Vissa av de andra hade inte det, och när de inte hade det var de mycket missnöjda. Detta var ett av de tillfällen då några i vår grupp inte fick badrum till sina rum. Det föll sig så att de med en vacker utsikt över sjön och bergen inte hade något badkar, och vi som hade mindre rum med badkar hade ingen utsikt. Jag låg länge i ett varmt bad och stannade sedan insvept i en enormt stor handduk i hopp om att vårt bagage skulle anlända före middagen. Det kom till slut, men först efter att jag hade tagit på mig mina smutsiga kläder igen. Jag skyndade mig att byta om igen, och alla var mycket trötta när vi klev på bussen igen och åkte ut till Flores Hotels matsal klockan 21:30.

Restaurangen var mycket originell, helt utomhus under stora träd. Vi fick utmärkt underhållning från det att vi anlände tills vi gick klockan 23:00. Till middagen fick vi gott om vitt vin och den gamla schweiziska favoriten ostfondue, där alla doppade i en stor gryta med varm, smält ost i mitten av bordet. Efter det fick vi schweizisk korv och pommes frites (alla här serverar pommes frites). Till efterrätt fick vi sedan glass med en liten schweizisk flagga i. När vi kom tillbaka till hotellet fixade vi snabbkaffe åt Joan Reitsma i Jans rum och pratade och tittade på den vackra utsikten från hennes panoramafönster fram till klockan ett på morgonen.

Onsdagen den 27 juni. Denna morgon gav jag efter och åt lite äggröra och bacon till min "kontinentala frukost" ($1,00 extra), den första sedan vi lämnade hemmet. Jag stod helt enkelt inte ut med ännu en kall, hård fralla. Kaffet är dock riktigt gott, men ganska starkt. Här serveras det med en kanna varmt vatten, och utspätt med grädde och socker är det mycket gott.

På vår sightseeingtur i morse åkte vi för att se det vackra "Lejonmonumentet", som föreställer det döende lejonet. Det är uthugget i en stor stenvägg till minne av schweizergardet som dog när de försvarade Marie Antoinette under franska revolutionen. Vi strosade runt i några av butikerna, men det slutade bara med att jag köpte en klocka till Kim och en till mig själv. Åt en god lunch i vårt hotells matsal. Vi hade planerat att ta en tur med linbana och bergbana upp till toppen av det vackra berget Pilatus, men eftersom det var mulet och regnigt kunde vi inte det. Jag blev mycket besviken. Vi tillbringade större delen av eftermiddagen med att utforska gatorna och de många intressanta butikerna. Medan vi åt middag i hotellets matsal tyckte jag att jag kände igen en tjej som jag gick i gymnasiet med i Colorado. Visst var det

Peggy Hampshire, nu gift med Chuck Lamper, vilka båda numera är bosatta i Grand Junction, Colorado. Det är en liten värld, trots allt.

Jag ligger nerbäddad i sängen medan jag skriver detta. Vilka sängar de har här! Vi har haft en king size-säng överallt där vi har bott utom i London. Här har vi stora, tjocka duntäcken och gigantiska kuddar, för att inte tala om flera små kuddar för säkerhets skull. När vi kör genom landsbygden kan man se högar av sängkläder i de öppna fönstren på övervåningen, utlagda för vädring.

I både Tyskland och Schweiz, när vi passerar genom byarna, ser vi böndernas lador sammanbyggda med deras bostäder. Byggnaderna är ganska stora och vissa av ladorna är också dekorerade med blommor i fönsterlådorna. I Tyskland finns det vanligtvis en stor hög med gödsel framför ladan, precis intill gatan. De visar stolt upp dessa som ett tecken på rikedom — ju större gödselhög, desto fler djur äger bonden. Städerna har också ett stort vattenho på torget. Människorna är insnöade en del av vintern, och vid den tiden är det mest praktiskt att vara nära sina djur, vilket är anledningen till att ladan sitter ihop med huset.

Torsdag 28 juni. Jaha, nu sitter vi installerade i bussen redo att resa till Innsbruck, Österrike. Det är en vacker, klar dag. Jag önskar att det hade varit så här igår — då hade vi kunnat åka upp på berget Pilatus. Jag önskar att vi stannade här längre. Vi reser genom några av de mest underbara landskap, de magnifika Alperna. Det ligger mycket snö på dem och vi ser vattenfall, stora som små, överallt. Där en topp har bestigits har ett vitt kors rests.

Bönderna bor i byar och de odlar hö på de branta bergssluttningarna. Vi ser dem slå höet för hand med lie. Terrängen är för brant för att använda maskiner. Vi såg dock en traktor. Kvinnorna arbetar också på fälten och vänder höet för att först torka det, och sedan samla det i högar. De flesta kvinnorna bär långklänningar. Jag har bara sett två kvinnor i långbyxor. Boskapen ser vacker ut, stor, fet och gråbrun i färgen. Vissa har horn, och var och en har en stor koskälla. En bonde kan identifiera sina egna kor och även grannens kor på ljudet från skällorna, även om de inte syns till.

Vi har kommit till en rastplats högt uppe i bergen vid Cafe Kerenzer-Berghus, där vi fick lite gott kaffe och bakverk. Kaféet ligger vid sjön Wallensee, i Filzbock, Schweiz. Utsikten härifrån är helt magnifik.

Hector tog ett foto av oss här. Det är ganska kyligt när vi tittar ner på en smaragdgrön sjö långt där nere.

Vi körde vidare genom det majestätiska landskapet och passerade ett par slottsruiner. Allt är så väldigt grönt. Hö hänger över ståltråd och på störar för att torka. Små skjul prickar bergssluttningarna. De förvarar sitt hö i dem och på vintern tar de ner det med slädar.

LIECHTENSTEIN. Vi har anlänt till det lilla furstendömet Liechtenstein. Först träffade vi baron von Falz-Fein som höll ett kort föredrag om sitt land. Sedan åt vi en mycket god lunch bestående av biff och svamp på en liten restaurang. Detta anses vara en tung måltid här i Europa. Bussen fick vänta på domaren, som gick vilse när han vandrade runt i byn.

ÖSTERRIKE. Vi lämnar Liechtenstein och kör in i Österrike. Efter en lång bilresa korsade vi Arlbergpasset och tog en rast. Ett sådant fantastiskt landskap. Klockan 19:30 anlände vi till staden Innsbruck, belägen i den vackra Inndalen och vid floden med samma namn. Efter en kort rundtur i staden och efter att ha sett några sevärdheter, steg vi av vid Hotel Europa. Vi åt en hygglig middag i hotellets matsal klockan 20:00 och gick sedan uppvåning till en stor sal för att se en lokal tyrolershow. Den var riktigt bra och bestod av sångare, dansare, med joddling och musik med dragspel, cittra och harpa. Jag hade en plats längst fram tillsammans med Joan och Jan och andra. Ben kom lite sent, och hur vi än försökte kunde vi inte hitta en stol åt honom bredvid oss. Så han satte sig längst bak i rummet. Knappt hade han satt sig förrän det kom en vacker (det har jag fått höra minst en miljon gånger!) blond österrikisk prinsessa som såg ut som en filmstjärna och satte sig bredvid honom. Jag antar att alla på resan såg henne utom jag. Till slut reste sig Joan och gick bort till Ben och sa med hög röst: "Gå längst fram och sitt med din fru!" Ben sa bara: "Varför då? Jag är nöjd där jag är." Det verkar som om alla engelsmän som satt vid bordet bakom honom tyckte det var jätteroligt och fick sig ett gott skratt.

Efter showen gick vi upp till Jans rum och drack lite champagne för att fira Paulette Siegrists födelsedag. Efter det tog jag ett varmt bad och gick och lade mig. En sådan skön säng! Älskar de där duntäckena och kuddarna.

Fredag 29 juni. Åt "frukost" klockan 07:00. Kaffet kostade 50 cent per kopp vid middagen. Oj! Det verkar som om de överallt på den här resan försöker skjuta upp kaffeserveringen så länge som möjligt.

Vi kom iväg på vägarna före klockan 08:00 för en gångs skull. Vi såg en del av den nya Europavägen som nu är under

konstruktion och såg några av stöden för en oerhört hög bro som de höll på att bygga. Jag antar att det kommer att bli en riktigt fin väg när den är klar. Vi passerade Brennersjön och korsade den italienska gränsen vid Brennerpasset på cirka 4100 fots höjd.

ITALIEN. Vi fick lite amerikanska pengar växlade till Lire. Vilken röra av papper! För 70 dollar fick vi 43 000 Lire, 615 Lire per dollar. Gränsvakterna kontrollerade våra pass, men stämplade dem inte. Fader Valencia, en mexikansk medborgare, hade av någon anledning inget italienskt visum, och som ett resultat blev vi kvarhållna vid gränsen under ganska lång tid. Vår guide, Heinz, och han gick ungefär en engelsk mil till polisstationen och fick till slut ett visum till honom. En dam på bussen erbjöd sig att berätta att Fader Valencia skulle få ännu mer problem vid den spanska gränsen, eftersom Spanien och Mexiko har brutit de diplomatiska förbindelserna.

Schweiz och Österrike hade varit så rena och prydliga, men i samma ögonblick som vi kom in i Italien var ingenting särskilt rent. Vi körde vidare genom de majestätiska Dolomiterna. De reser sig brant på båda sidor om motorvägen. Vi kunde se hål uppe i klipporna där krypskyttar hade gömt sig under kriget och där ett fåtal män kunde kontrollera passet. På ett ställe såg vi utbombade ruiner av hus och ett fort. Faktum är att en hel stad hade bombats ut och övergivits sedan första världskriget. Körde vidare genom dessa otroliga Dolomiter. De är mycket karga och verkar fortsätta i evighet. Massor av snö på dem.

Körde genom staden Cortina d'Ampezzo (3000 inv.) där vinter-OS 1956 hölls. Vilken vacker dal! Åt lunch i en italiensk restaurang högt uppe på en bergstopp som hade utsikt över dalen. Vi åt vår första Lasagne, och smakade den inte bra! Vinet var också lätt och utmärkt, men det gör mig alltid så sömnig. Vi körde nerför berget igen och körde förbi hoppbacken som användes under OS. Vi stannade och tog några bilder. Carlos kan verkligen hantera den här stora bussen. Han missar stenmurar med centimeter när portarna är trånga.

Vi körde ut ur bergen och in i Podalen. Det är den mest bördiga dalen i Italien, med många vingårdar, fruktträdgårdar och sädesfält. Vi började nu se de där berömda cypressträden, och även några feodala gods eller villor på de höga kullarna. Efter att ha kommit till Mestre körde vi vidare över en vägbank underbyggd av 80 000 ekpålar som ledde vidare till Venedig.

Vår ledare hade ringt i förväg för att ha vattentaxibilar redo att ta oss från en parkeringsplats till vårt hotell. Carlos lastade av oss och vårt bagage, och sedan med högar av vårt

bagage klev vi i motorbåtar (våra taxibilar) och iväg vi susade till Bauer Gruenwald Hotel. Venedig är en otrolig stad, ute i en lagun och helt byggd på pålar. Alla gator är egentligen kanaler. Det verkar så konstigt att åka nerför en kanal och se dessa monstruösa byggnader resa sig flera våningar högt på vardera sidan direkt ur vattnet – inga indragningar och inga trottoarer, och att se vattnet rinna in under många av dörröppningarna. Vattnet är inte särskilt rent, faktum är att allt avloppsvatten leds direkt ut i kanalerna, och den enda renande effekten är ebb och flod från ett växlande tidvatten.

Lördag 30 juni. Vi besökte Markusplatsen och den enorma Markuskyrkan. Dess tak är täckt med vackra mosaikmönster och bakgrunder i guldmosaik. Vi såg och gick igenom Dogepalatset och såg mycket som var intressant – väggmålningar av Tintoretto och Tizian, salar med gamla rustningar, ett maskingevär designat av Michelangelo. Målningarna var helt magnifika, och i Stora rådssalen fanns världens största oljemålning – "Paradisets härlighet" av Tintoretto.

Vi såg några av fängelsehålorna där vi fick veta att fångar stuvades undan och glömdes bort, och där vattnet under högvatten på vintern trängde in i cellerna så att fångarna ibland stod till midjan i vatten. Lord Byron tillbringade 10 dagar i en av dessa fängelsehålor för att få inspiration till att skriva sin dikt, "Fången på Chillon". Det fick han inte. Vi gick också över "Suckarnas bro", där fångar enligt utsago fördes bort till fängelsehålan, och där de genom gallret fick sin sista blick av omvärlden och det vackra Venedig.

Vi gick till en glasfabrik och såg många vackra föremål av glas och hantverkare i arbete med att blåsa glas.

Den sista kvällen i Venedig åkte vi på en härlig gondoltur, med fyra eller fem personer i varje gondol. Vi åkte alla uppför Canal Grande som en grupp och fick en operasångare som gav oss serenader, samt en dragspelare som ackompanjerade honom. Det var allt mycket förtjusande. Så vacker sång. Några av gondoljärerna sjöng också. Vår gondoljär bjöd in Ben att prova på att ro eller staka gondolen, och Ben antog erbjudandet och hade efter några minuter fått kläm på det hela. Det var allt mycket romantiskt. Önskar att turen hade varat längre.

Efter turen gick vi till Markusplatsen, drack en kopp cappuccino och lyssnade på en konsert.

Söndag 1 juli. Upp tidigt, som vanligt, och gav oss av i vattentaxibilar till bussen och for vidare mot Florens. Vi reste över en härlig ny motorväg och en lång, hög bro.

Vi såg S:t Antonius kyrka i Padua där S:t Antonius grav finns, tillsammans med hans bevarade tunga (förmodligen). Vi åt lunch i Bologna, som sägs ha den bästa maten i Italien. Vinet var utmärkt, men lunchen var inte fullt så bra. Nästan alla köpte några extra flaskor vin att ta med sig. Vi åt nästan ingen lunch alls, eftersom alla restauranger vid den här tiden strejkade. Efter en kort sightseeingtur i Bologna checkade vi in på Minerva Hotel i Florens. Efter middagen, trots att vi var ganska trötta, gick vi mangrant till stadens piazza för att lyssna på en orkester och några operasångare. Gateway, vårt resebolag, bjöd oss på gratis drinkar vid detta tillfälle. Drack även lite svart kaffe.

Måndag 2 juli. En lokal kvinnlig guide ledde oss på en stadsvandring genom Florens. Såg de vackra gyllene dörrarna till baptisteriet, ibland kallade "Paradisets portar". Vi gick genom en läderfabrik, sedan en silverfabrik. Vi körde sedan till floden Arnos vänstra strand till Pitti-palatset, en enorm stenbyggnad, där vi såg en del av dess konstsamling. Museet hade också några magnifika bord, konstruerade av mosaiker av naturfärgad marmor. Ett bord tog många hantverkare fjorton år att tillverka. Ett bord var gjort i malakit. Tog bilder på oss själva på Michelangelo-torget, högt uppe på berget med utsikt över Florens. Familjen Medici var mest framstående och styrde Florens under många generationer under medeltiden.

Efter lunchen tog Ben en tupplur och klippte sig sedan. Jag strövade ensam på gatorna, köpte ett askfat i alabaster och en saltsked i silver, och såg de många butikerna på Ponte Vecchio-bron.

Tillbaka på Minerva Hotel. Vi hade ett mycket trevligt rum med utsikt över ett torg. Härligt kaklat badrum, mörkblått golv och flerfärgade väggar. Vi drack en av våra vinflaskor från Bologna under middagen. Ben träffade en gammal bekant, Fred Bieger, i matsalen. Han var mannen han hade träffat i München under sin resa dit för sju år sedan, och som han hade tillbringat en hel del tid med att resa runt med i Tyskland och Österrike. De hade ett riktigt trevligt återseende. I hotellreceptionen hämtade vi tre brev hemifrån.

Tisdag 3 juli. Uppe tidigt igen och iväg med bussen mot Rom. Jag sov mycket på bussen. Det verkade som om vi inte passerade annat än gamla gula ruiner längs vägen, och gatorna i städerna vi körde igenom var mycket smala. Vi anlände till Assisi där vi åt en god lunch på ett hotell nära det berömda klostret. Sedan gick vi uppför en smal gata till den vackra S:t Franciskus-kyrkan. En ung irländsk

prästen visade oss genom kyrkan. Den kallas för en basilika och var mycket ovanlig, med lågt i tak och byggd i tre nivåer. Det fanns vackra fresker i taket. Det är ett kloster för franciskanerorden. Vi såg även S:t Franciskus grav i basilikan.

Vidare mot Rom. Vi passerade några gamla akvedukter på vägen. Rom är en enorm stad med tre miljoner invånare, utspridd över flera kullar. Den hade en gång en befolkning på åtta miljoner. Vi anlände till vår destination, Claridge Hotel, runt middagstid. Vi fick det minsta och mörkaste rummet på hela resan hittills, men vi åt en utmärkt middag. Vi betalar för våra egna måltider i Rom. Gick och lade oss tidigt.

Onsdagen den 4 juli. Sightseeing i Rom hela dagen. Gick till Petersplatsen. Enorma folkmassor överallt, med mycket knuffande och trängsel. Såg påve Johannes i ett fönster i Vatikanen och hörde honom tala. Vi gick in i Peterskyrkan och såg S:t Petri kedjor, Michelangelos staty av Moses, vackra pelare och många andra fantastiska statyer och målningar. Medan vi var i kyrkan blev överstens plånbok stulen. Han bar den i bakfickan.

Den kvällen åkte vi på en nattklubbssafari – ”Rome by Night”. Den första nattklubben vi togs till var ”Caesars hus”. En dörrvakt klädd som en romersk krigare hälsade oss välkomna. Vi placerades sedan utomhus i en sorts tältanordning under blå och röda markiser. Servitörerna bar röda togor i antik romersk stil. Vi serverades champagne och dansade under stjärnorna.

Nästa nattklubb låg i en källare. Vi tittade på dansare som dansade twist. Efter en lång väntan fick vi äntligen champagne. Det var också meningen att vi skulle få ett tilltugg att äta, men som vanligt klabbade guiden till det för oss. På nästa ställe serverades vi vin. På det sista stället såg vi en varietéshow och drack champagne.

Torsdagen den 5 juli. Vi hade hela dagen ledig. Gick tillbaka till Vatikanmuseet för att se det vi hade missat dagen innan. Kom tillbaka till lunch klockan 14:00. Jag var mycket trött och efter att ha ätit gick jag och lade mig.

Efter en tupplur gick vi till Alfredos berömda restaurang med Paulette och Linda Siegrist. Fem violinister gav oss serenader med ”Arrivederci Roma” och andra italienska stycken. Vi åt Alfredos fantastiska nudlar till middag och sedan fick jag serveringsfatet för ”god lycka”.

Det blev någon sorts röra med två taxibilar, men vi kom till slut in i en och skyndade iväg för att se operan ”Aida”, som hölls utomhus vid de antika romerska Caracallas termer. Trafiken var förfärlig. Det

verkar inte finnas några trafikljus, signaler eller hastighetsbegränsningar, eller någonting annat. Alla kör bara som galningar. Rena mordet! Men på något sätt sicksackade vår förare fram och fick oss till operan i tid klockan 21:00.

Den hölls utomhus och scenen var inbyggd i de antika ruinerna. Vi hade vadderade säten. Programmet sade att det var den största scenen i världen. Magnifik opera. Vi tog en buss tillbaka till hotellet och anlände klockan 01:30. Packade och gick och lade oss klockan 02:30.

Fredag 6 juli. Gick upp klockan 05:30 efter tre timmars sömn och iväg med bussen klockan 07:00. Sov för det mesta. Efter morgonens rastplatsstopp fick vi vår första blick av Medelhavet. Vi körde vidare ner längs kusten och genom Neapel, ryktad att vara den fattigaste staden i Italien. Det är en mycket stor stad med många enorma hyreshus och milvis av de mest hemska slumområden. Jag var tvungen att hålla för näsan med en näsduk – stanken var så fruktansvärd. Misären var otrolig.

Körde vidare ner längs Via Appia och såg en enorm antik romersk amfiteater och många andra antika romerska ruiner. Vi såg kläder upphängda på linor tvärs över gatorna. Vi passerade enorma svavelanläggningar. Stannade vid en kamébutik. Föremålen var mycket dyra.

Vi anlände till Pompeji. Här åt vi lunch, varefter vi hade en timmes rundtur i de antika ruinerna. Vi kunde se de gamla hjulspåren efter stridsvagnar i de stenlagda gatorna. Om det fanns en upprätt sten i gatan var den enkelriktad, om det fanns två var det en dubbelriktad gata. Vissa av de gamla ruinerna av byggnader visade fortfarande vackra bad med mosaikgolv. Även köken var identifierbara och vi såg till och med resterna av kopparrör.

Vidare till Sorrento. När vi kom dit vandrade vi nerför flera trappor från höga klippor till båtplatsen, bärande på våra tygkassar. Vi gick ombord på en liten båt som nu tog oss på en en och en halv timmes resa till Capri. Sjön var grov och båten rullade avsevärt. Två personer blev sjuka.

Slutligen anlände vi till Capri. Bärande på vår utrustning gick vi längs dockorna – en sådan eländig liten armé! Till slut fick "Der Leader" tag i några lokala taxibilar och iväg for vi på en smal slingrande väg på kanten av den branta bergssidan. Tack och lov fanns det en stenmur på sidan med stupet. Taxibilarna var öppna med fransar på taket och hade flera säten, mer som en buss. Föraren gav oss en åktur som hette duga, körde med en hänsynslös vårdslöshet som om han inte brydde sig om ifall vi föll över kanten eller inte. Jag njöt av alltihop, men ett förvånansvärt antal av vårt folk gjorde det inte.

gillade någon del av det. Jag tror att de var skrämda från vettet.

Vi anlände till vårt hotell, Europa Palace, som ligger mycket högt upp på berget. Lyckligtvis blev vi tilldelade det hittills bästa rummet på hela vår resa. Vi har två badrum, ett vardagsrum och en balkong med utsikt över kullen och trädgården. Vi har också bakgrundsmusik i rummet och gult kaklat golv — helt underbart. Efter en god middag, direkt i säng.

Lördag 7 juli. Idag tog vi en taxi till torget i Capri. Vi tittade runt i konstbutiker och gick längs slingrande kullerstensgator. Jag har aldrig sett så vackra kläder som i dessa butiker. Efter lunch tog vi en stollift upp till toppen av berget Solaro (1932 fot). Joan, Paulette och Linda följde också med, men Jan var för rädd för att åka upp. Joan var också ganska nervös, och att Ben sjöng "Goodnight, Irene, goodnight!" hjälpte inte direkt.

När vi kom tillbaka tog vi ännu en vild taxifärd ner längs den branta bergssidan för att ta en båttur in i Blå grottan. Jan missade även det. Joan följde med, men var fortfarande rädd. Väl inne hoppade Joyce över båtkanten och simmade i det klara vattnet. Det var vackert — så gnistrande och så blått. Jag stoppade i fötterna och de såg kusligt vita ut under vattnet. Det är sannerligen en vacker plats.

Vid middagstid träffade vi vår vän Fred Bieger igen och Ben hade ett långt samtal med honom. Han leder en annan resegrupp. Jag önskar att vi kunde stanna här i en vecka.

Söndag 8 juli. Tja, vi gick upp tidigt för att skynda oss så att vi kunde stå på kajen i den gassande solen och vänta och vänta på fartyget klockan 09:00. Fartyget anlände i tid och vi gav oss av mot Neapel. Båtresan var mycket trevlig. Vi passerade en bärplansbåt som for fram som ett streck. När vi anlände till Neapelbukten upptäckte vi att den amerikanska flottan låg i hamnen. Vi kunde se stora hangarfartyg (ett var Shangri-la), jagare och ubåtar.

Efter ankomsten stod vi återigen i den gassande solen och väntade. Slutligen kom bussen och tog oss till järnvägsstationen i Neapel. Sedan väntade vi ytterligare en timme på att tåget skulle anlända. Allt vi gör är att skynda oss för att vänta. Efter att vi gått ombord på tåget gick vi till restaurangvagnen och åt en enorm femrätters lunch. En hel vagn var reserverad enbart för vår Gateway-grupp, och vi hamnade i kupéer med ungefär sex personer i varje. Vi åkte genom talrika tunnlar. Landsbygden liknar mycket Mellanvästern.

Vi anlände till Rom omkring klockan 15:00. Fyra av damerna som hade stannat kvar i Rom anslöt nu till oss igen.

Klockan 6:30 bar det av igen med tåget mot Genua. Åt en utsökt middag — två desserter. Även våra första oliver sedan vi anlände till Italien. Vi såg det lutande tornet i Pisa genom tågfönstren. Efter middagen åkte vi genom ett riktigt vackert landskap. Bergen såg ut som Dolomiterna. Vi reser nära havet och åker genom dussintals tunnlar. Fastän tåget var riktigt bullrigt, började vi berätta skämt i vår kupé under denna resa, och särskilt med Paulette Siegrist i spetsen var det en riktig succé. Ben sa att han aldrig hade skrattat så mycket i hela sitt liv.

När vi närmade oss Genua blev vi ombedda (eller tillsagda) att flytta till den bakre delen av tåget för att ge plats åt en annan grupp, tydligen, och att vi skulle behöva stå i 10 till 15 minuter medan de kopplade om eller arrangerade om vagnarna. Det visade sig att vi fick stå upp i en hel timme, med hela vårt pick och pack i händerna. Slutligen gick vi av i Genua och vandrade uppför en lång trappa i stationen och gick till vårt hotell, Colombia Excelsior, ett härligt hotell. Klockan var efter 22:00 när vi anlände. Vi hade en helt himmelsk säng och jag var så innerligt glad över att få gå och lägga mig.

Måndag 9 juli. Vi mötte upp med Carlos och vår buss igen och hade en vacker resa längs den karga kusten genom Havsalperna.

MONACO. Efter att ha ätit lunch i San Remo följde vi kusten till Monte Carlo. Här tog vi en liten tur runt staden och slottet, Havsmuseet och stannade för att gå igenom kasinot. Vi kunde se Onassis enorma yacht i den vackra hamnen nedanför.

FRANKRIKE. Vi körde vidare till Nice och checkade in på Atlantic Hotel. Vi hade badkar till vårt rum, vilket vissa av våra medresenärer inte hade. Vi lånade ut vårt bad till Linda och hennes mamma. Tog en promenad genom en vacker park och vidare till stranden. Ingen sand på stranden, bara stora stenar stora som fotbollar. Såg massor av snygga tjejer i bikini. Sådana härliga bruna kroppar.

Medan vi var i Nice skickade en grupp av oss ett protesttelegram till Gateways huvudkontor i Lugano, Schweiz, och krävde att vi skulle delas upp i en buss med högst 28 personer, som vi hade blivit lovade i resebroschyren. Vi började alla bli rejält trötta på att 44 personer traskade in och ut ur bussen varje gång vi stannade.

Tisdag 10 juli. Gick på en rundtur i Cannes, körde sedan upp i bergen till staden Fragonard och en parfymfabrik. Allt doftade himmelskt. Den sötaste lilla italienska damen, som hade lärt sig engelska av en irländare

präst, visade oss hur parfym och tvål tillverkades. Vilken charm och kvickhet! Jag köpte några saker.

Körde tillbaka till Cannes och stannade i ungefär en timme. Såg en mängd vackra, enorma yachter i hamnen, varav en var från Wisconsin. Stränderna här var sandiga. Såg en konstnär med en palettkniv som gjorde en härlig blommålning med färg som var så mycket som en halv tum tjock på sina ställen. Såg en strandscen från Cannes som jag gärna skulle ha velat ha.

Kom tillbaka till hotellet vid 7:30-tiden, precis i tid för middagen. Tog en promenad efter middagen.

Onsdagen den 11 juli. Uppe klockan 06:00. Frukost, den vanliga kontinentala, och in i bussen. Vi körde förbi Cannes och åkte genom fält av lavendel och andra blommor. De flesta av de senare stod i skuggan under täckningar av träläkt. Praktiskt taget alla dessa blommor används vid tillverkning av parfym.

Körde vidare genom det så kallade Van Gogh-landet och åt lunch i Arles, där Van Gogh tillbringade mycket av sin tid och skapade några av sina bästa målningar. Det finns massor av härliga fält och vingårdar överallt. Det finns grottor i de närliggande klippformationerna som innehåller primitiva målningar, cirka 4000 år gamla, som upptäcktes först nyligen. Jorden här är mycket röd och det finns många utskjutande partier av enorma klippor. I Arles upptäckte vi också vår första "nedsänkta" toalett. Åt lunch i Arles på en ganska illaluktande restaurang. (Inget samband mellan de två.) Berg av ris var en av rätterna.

Efter en kort åktur anlände vi till Nîmes och checkade in på Imperator Hotel för natten. Efter middagen hade Biederman ett möte med vår grupp för att avgöra hur många av oss som ville byta till en ny buss för att minska trängseln från de nuvarande 44 personerna. Endast sju av oss insisterade, de andra "fegade ur". Hur som helst gick han med på att ordna en andra buss eller limousine efter mycket ringande fram och tillbaka till huvudkontoret. Vi var glada. Gick på en promenad i en park som hade vackert anlagda trädgårdar, kanaler, svanar som simmade omkring och indirekt belysning på statyerna. Dessa var Dianas trädgårdar, ursprungligen byggda som romerska bad. Vid denna tid pågick en festival i de gamla romerska ruinerna. Vi kunde bara se en liten del av det som hände, eftersom folk endast släpptes in med inbjudan. Vi gick uppför en trappa och slingrande stigar som ledde uppför bergssidan, helt täckt av träd som också var upplysta. Det var en av de vackraste parker jag någonsin sett under hela resan. Vi gick ner för några branta trappor som var uthuggna i berget tills vi

kom till en grotta som hade ett vackert vattenfall som rann över toppen.

Köpte en glass när vi var nere igen. Glassen är mycket god i Europa. Såg ruinerna av ett gammalt romerskt tempel och den stora fasaden av en teater som byggdes för hundra år sedan. Själva teatern brändes ner av en operasångare för cirka tio år sedan. I stadens utkant fanns också en enorm romersk arena som fortfarande var i mycket gott skick. Den rymde 20 000 personer och var den största i Europa, näst efter Rom. Trädgårdarna runt hotellet var härliga – massor av muskatdruvor.

Torsdag 12 juli. Mot Barcelona idag. I Perpignan åt vi en utsökt lunch bestående av kalvgryta istället för stekt fläsk. Vädret är varmt och några av oss ville inte riskera att äta fläskkött här ute. Hade ganska svårt att få tag på iste, men fick till slut en tillbringare med varmt te och en hink med is.

SPANIEN. Vi korsade gränsen vid Junquero, där vi var tvungna att visa våra pass. Vakterna tog ut en hel del väskor ur bagageutrymmet, men öppnade ingen av dem. Vi körde genom ett vackert landskap med många vingårdar. Jag tyckte att landet var märkbart renare än det hade varit i Italien och den del av Frankrike vi just lämnat. Det fanns många korkekar på landsbygden. De skördar barken från dessa träd vart tredje eller fjärde år. Denna skickas sedan till Tyskland och därifrån går den ut i form av kork. Såg poliser som patrullerade motorvägen. Vi passerar många små kärror med stora hjul som dras av en häst, en mula eller en åsna. Vissa kärror hade presenningar som täckte dem, och många av dem hade en liten hund bunden i koppel som följde efter. Vanligtvis höll sig hunden nära kärran så att den kunde stanna i dess skugga. Det finns gott om knasiga gamla olivträd längs vägkanten, och en hel del cyklar och motorcyklar på vägen.

Vi körde vidare genom den bördiga Ebrodalen. Allt är så mycket grönare här än vi hade förväntat oss. Vi körde vidare över Pyrenéernas utlöpare nära havet och anlände till Barcelona vid middagstid. Barcelona är en härlig stad med en och en halv miljon invånare. Den har breda boulevarder med dubbla avenyer och ett brett stenlagt mittparti för flanerande fotgängare. Det finns massor av blommor och gott om platser att sitta på. Dessutom har staden många vackra stora fontäner.

Vi checkade in på Manila Hotel. Rummet var ganska varmt och saknade luftkonditionering. Jag hade suttit längst bak i bussen större delen av dagen och hade blivit förkyld, så jag kände mig inte helt kry. Åt middag i en härlig matsal på

hotellets nionde våning. Matsalen hade stora fönster och vi hade en bra utsikt över staden. Fyra av mexikanerna stannar kvar i Barcelona och kommer att möta oss senare i Madrid.

Efter middagen hade vi ännu en diskussion med "der Leader". Vi sju insisterade på att han skulle hålla sitt löfte om att ordna en andra buss åt oss. Efter ett telefonsamtal till företagets huvudkontor berättade han för oss att företaget stod fast vid att de höll sig inom sin gräns på 40 personer per buss. Det faktum att vi återigen kommer att vara överlastade när mexikanerna återvänder ignorerades. Vi var mycket missnöjda.

Fredag 13 juli. Denna morgon hade Ben huvudvärk och kände sig inte särskilt bra, så han stannade i sängen. Förmodligen för mycket vino igår kväll. Jag gick på sightseeing med gruppen. Såg en vacker katedral som nu har gjorts om till ett museum. Vi såg också platsen för världsutställningen som hölls här på 1920-talet. Det finns många kopior av hus från varje provins i Spanien. Nu inrymmer de butiker som visar upp varor och hantverk. Det finns en enorm, 200 fot hög staty av Columbus som blickar ut över hamnen.

Vi återvände till hotellet för lunch. Ben kände sig nu okej. Efter lunchen gick vi ner till hamnen där de hade en exakt kopia av Columbus skepp, Santa Maria. Vi gick ombord och inspekterade det. Det såg ganska primitivt ut som en farkost att korsa Atlanten med. Vi hyrde sedan en motorbåt och tog en tur runt hamnen. Därefter gick vi genom Sjöfartsmuseet, vilket var oerhört intressant. Gick till ett enormt varuhus, Casa Jorba, där jag försökte hitta en klänning till Kim, men utan framgång.

Vi gick tillbaka till hotellet och åt middag i matsalen på nionde våningen. Vid det här laget fick vi ett foto av vår grupp taget på Petersplatsen i Rom. Heinz Biederman lämnar gruppen för att börja arbeta med reklam på företagets huvudkontor i Lugano, Schweiz.

Lördag 14 juli. Gav oss av på vanlig tid denna förmiddag. Träffade vår nya reseledare. Han är en robust ung tysk kille på 25 år, och hans namn är Dietrich Kronzucker. Efternamnet betyder, översatt från tyska till engelska, "crown sugar" (kronsocker). Men för att göra det enkelt för oss amerikaner har han hittat på det korta namnet Ted. Han fick sin doktorsexamen från Wiens universitet dagen innan. Han är en riktigt trevlig prick med god humor och alla gillar honom skarpt. Han är inte stel som Biederman, och gruppens moral har höjts avsevärt och folk sjunger igen.

Följde Ebrodalen och kustvägen bort mot Valencia. Vi bevittnade det märkliga sätt som folk här har för att hämta vatten ur en brunn. Det är en sorts vattenhjulskonstruktion. En mula eller en häst spänns för en lång stång och går runt och runt i en cirkel och driver ett vattenhjul. Fler kärror och mulor på vägen. Vissa av mulorna bär stora höstackar på ryggen. Allt man kan se är ett ansikte och långa öron i ena änden och en svans som sticker ut i den andra, med ett enormt lass hö över alltihop. Stackars djur.

Vi anländer till Valencia och checkar in på Astoria Hotel. Det är ett härligt hotell. Lobbyn är luftkonditionerad men rummen är det inte – de är varma! Åt en god middag med utmärkt vinbål. Efter middagen gick en grupp av oss på en timmes promenad med Ted. Det är riktigt varmt ute, jag slet nästan ut mitt nya ansikte. Paulette och jag gick och tittade i skyltfönster när vi plötsligt insåg att resten av gruppen hade lämnat oss och vi var vilse. Vi kunde inte ens komma ihåg namnet på vårt hotell! Jag kunde inte göra mig förstådd på min begränsade spanska, men Paulette klarade sig lite bättre med sin franska. Hon förklarade för en trevlig man att vi hade tappat bort vår grupp och mannen räknade upp en lista på hotell. När han kom till Astoria kände jag igen namnet. Han och hans sällskap av charmiga damer eskorterade oss hela vägen tillbaka till vårt hotell. En hel del ur vårt sällskap hade samlats och undrade vad som hade hänt oss. Ben var precis på väg att gå ut och börja leta efter oss. Tog en till kall cola och gick och lade oss.

Söndag 15 juli. Vi lämnade Valencia på morgonen och en kort stund senare upptäckte Carlos att det var en läcka i kylaren. Han stannade bussen ett antal gånger för att fylla på kylaren, ibland med vatten från ett dike längs vägen. Slutligen, vid vårt förmiddagsstopp som inföll vid lunchtid, stannade han bussen, körde åt sidan och arbetade med kylaren under en lång tid. Vi var ute i ingenstans, men vi var precis vid havet. Det var en mycket varm dag, så några av oss gick ner till den steniga stranden och vadade i det svala vattnet. Herr Cespedos hjälpte Carlos med reparationsarbetet. Curtis och Linda dansade twist. Vet inte hur de kunde göra det i den här hettan.

Äntligen var vi iväg igen. Mycket torrt och stenigt landskap och vinden som blåser genom bussen är het. Det finns stenmurar överallt och det är otroligt hur så mycket stenterrassering kunde göras på en så torr plats. Olivträden och andra växter verkar vara dvärglika i detta torra land. Såg många ruiner av gamla slott och höga torn byggda av sten. Tornen användes för att signalera meddelanden med hjälp av speglar. Såg ett moriskt slott på toppen

på en hög klippa, och en katolsk kyrka byggd ovanpå alltihop. Passerade också en 56 fot hög Kristusstaty. Massor av gethjordar längs vägen, vissa svarta, vissa vita, men inte många blandade hjordar.

Precis före vårt lunchstopp körde vi genom en välbevattnad dal som hade enorma fält med dadelpalmer. Det såg ut som en oas i öknen. Åt lunch på Rene Victoria Hotel i Murcia vid 15-tiden, åkte lite efter 16:00 och hade vår eftermiddagspaus vid 17:30-tiden. Det började svalna av lite. Vi körde vidare genom ytterligare ett mycket torrt landskap och in i Sierra Nevada-bergen. Vi passerade ett antal zigenargrottor som var deras bostäder. De var byggda direkt in i bergssidan och hade vitkalkade framsidor och ofta färgglada dörrar. Skorstenarna reste sig direkt ur kullarna. De såg ut som en mängd monument. Fascinerande.

Snart gick solen ner över bergen. Vackert. En fullmåne gick upp och lyste över landskapet. Vi körde vidare på ständigt slingrande vägar och genom ett fruktansvärt vilt landskap. Bergen var extremt karga och steniga, med branta stup från den smala vägen. Allt såg särskilt kusligt ut i månskenet. Många av de yngre människorna sjöng under en lång tid. Jag antar att resan var ganska skrämmande för vissa. Ben och jag njöt av den, men jag antar att vi var de enda.

Slutligen, vid 22:30-tiden, tittade vi ner i en dal och såg Granadas starka ljus. Luften var mycket torr, och vid det här laget ganska kall, något som vi alla njöt av efter den hemska hettan dagen innan. Staden såg härlig ut på natten. Vi passerade en vacker del med vackra fontäner upplysta med en mängd färgade ljus. Gatorna var fyllda av folk som promenerade omkring. Vi anlände till Nevada Hotel och tog omedelbart en drink med Jan och Paulette innan vi gick upp till matsalen kl. 23:00, där vi drack lite vino igen. Alla var trötta efter en lång, lång dag, och lite fåniga och uppspelta vid middagen.

Måndag 16 juli. Kl. 09:30 gick vi på en sightseeingtur i staden. Vi körde genom den vackra parken som hade planterats av den brittiske hertigen av Wellington. (Hans porträtt, utfört av den spanske konstnären Goya, saknas fortfarande från London Museum.) Gick till Generalife, kungligheternas sommarpalats. Magnifika trädgårdar. Vidare till det berömda Alhambra, den vackraste byggnad vi hittills sett på denna resa. Härnäst till en spetsfabrik där de serverade oss vin, allt vi kunde dricka! Flera små flickor arbetade med spetsen. En var en riktigt söt docka. Hon hade hål i öronen, vackra bruna

ögon, och håret uppsatt högt uppe på huvudet. Massor av vackra spetshalsdukar.

Vi åt en utmärkt lunch på hotellet och lämnade sedan Sevilla vid 14:30-tiden. Passerade ett flertal vagnar dragna av tre eller fyra mulor spända i en rad. Såg även ett antal getter och får, några nötkreatur och en hjord grisar. Jag har inte sett ett enda vilt djur på hela denna resa, förutom en ödla i Florens. Såg mil efter mil av vackra olivlundar, så långt ögat kunde nå över de böljande kullarna. Det fanns täta dungen av höga träd i flodbottnarna, träd som såg lite ut som asp. Marken här var mestadels bevattnad, liksom fälten med potatis och majs.

Anlände till Sevilla vid 19:30-tiden, och vädret var återigen ganska varmt. Carlos tog oss till hotellet Madrid och knappt hade vi kommit in på hotellet förrän vi fick besked om att lasta in igen. Det verkar som om hotellet bara hade 30 rum tillgängliga. Så, avfärd till Alfonso XIII, ett riktigt härligt lyxhotell. Vacker matsal och ett urval av menyer, något liknande Palace hotel i Lucerne. Hade ett trevligt rum med utsikt över trädgården och en skön sval bris som kom in. Den första kvällen klädde vi upp oss, gick ombord på bussen och körde till en utomhusrestaurang. Åt en typisk spansk rätt – Bahia – utsökt. Efter middagen gick vi till en nattklubb och bevittnade lite riktigt vild flamencodans. Drack även ett glas champagne. Njöt mycket av showen.

Tisdag 17 juli. Gick på sightseeing på morgonen. Såg byggnaderna från 1929 års utställning, sedan vidare till Alcazar. Det var ännu vackrare än Alhambra i Granada. Gick igenom den tredje största katedralen i Spanien. I den fanns Columbus grav, och den påstås även innehålla hans ben. Där fanns också vad som hävdades vara det högsta altaret i världen, cirka 60 fot högt. I katedralen fanns också en enorm silverprydnad på 500 pund och en kandelaber på ett ton.

Jag var fruktansvärt trött efter lunchen, så jag stannade på rummet, tvättade håret och vilade. Fick mat uppburen till rummet. På kvällen gick Ben och gruppen på tjurfäktning. Jan och jag stannade på hotellet och åt en lugn middag med champagne. Klockan 23:00 återvände gruppen från fäktningarna och åt sin middag. Några av personerna mådde illa efter att ha sett fäktningarna, men de flesta av dem uppskattade det.

Onsdag 18 juli. Joyce och Curtis var mycket sjuka och hade varit dåliga hela natten. Doktorn kom för att se till Joyce. De kommer dock att överleva, antar jag. Vi lämnade hotellet klockan 08:30, en timme försenade. Körde i över en timme genom mil efter mil av korkekar, alla planterade i rader som en

fruktträdgård. Massor av stenmurar och fållor. Såg några hjordar av grisar, även getter. Såg två storkar, några palmettopalmer. Passerade en hög kärra lastad mycket högt med hö, dragen av två oxar.

Vi kör nu genom provinsen där tenn och koppar bryts, och landskapet är mycket kuperat. Passerade en stor hjord tjurar. Oleandrar och lagerströmior blommar i byarna vi passerar. Vi ser kvinnor som tvättar sina kläder i långa tvätthus.

Vid den här tiden på året tröskas mycket spannmål. Det är ett mycket primitivt förfarande, som vi också har bevittnat i andra länder. Först och främst trampar hästar och mulor säden på marken, sedan kastar män med högafflar upp halmen och agnarna i vinden för att skilja dem från kornet.

Vi kör vidare genom ett landskap som har många olika träd. Vi ser äppel-, mango-, oliv-, ek-, tall-, fikon-, poppel- och mandelträd. Såg ett härligt slott som hade förvandlats till ett hotell och en sommarort uppe på toppen av ett berg. Tog en tupplur i bussen tills vi kom till vårt förmiddagsstopp i en mycket primitiv liten by. Några av gatorna var anlagda med fyrkantiga mönster i sten. Många av husen hade vitkalkade väggar och pelargoner i fönsterlådorna. Mycket vackert. Stannade vid Marios restaurang i en liten stad vid namn Rosal de la Frontera. Den lilla restaurangen hade jordgolv, och på några av hyllorna på väggen fanns några burfångade hökar och falkar.

PORTUGAL. Vi har nu anlänt till gränsen. De spanska myndigheterna tog våra pass och stämplade dem, och nu kräver portugiserna att vi fyller i deras formulär. Spanjorerna kontrollerade också våra namn mot en lista över efterlysta. Sedan samlade portugiserna in våra pass och stämplade dem. Slutligen, efter en timme, kom vi över gränsen. Det hade varit en så varm resa. Jag sov större delen av vägen efter att ha korsat gränsen. Stannade vid middagstid och åt en god lunch med getkött och fisk, Portvin och lokala rätter. Passerade moriska murar och torn, risfält, korkekar och tallar. Detta har varit en mycket varm och tröttsam dag. Hade ett eftermiddagsstopp på ett mycket smutsigt ställe.

Framåt kvällen började temperaturen sjunka märkbart. Vi korsade floden Tejo, som var mycket bred och vattenrik, och anlände till Lissabon vid 7:30-tiden. Det verkade vara den modernaste staden i hela Europa. Med sina förorter har Lissabon en befolkning på cirka en miljon. Det var trevligt att se hus med gröna gräsmattor igen. Vårt hotell, Mundial, är ganska modernt och riktigt fint. Hade en god

middag i matsalen på åttonde våningen med en god överblick över staden. Efter middagen tog några i gruppen (som inte var riktigt kloka) en "promenad" med Ted, upp och ner för kullerstensgator och kullar (i högklackat dessutom) i ett friskt tempo. Jag har förstått att de är botade från kvällspromenader. Jag gick och lade mig direkt efter middagen.

Torsdag 19 juli. Jag sov till klockan 10 och fick sedan frukosten uppburen till rummet. Har gått över till te. Med detta eländiga europeiska kaffe förstår jag inte varför jag inte gjorde det tidigare. Tvättade lite och skickade iväg en del på tvätt.

Åt en grillad biff till lunch — den var mycket god. Klockan 14:30 åkte vi alla på en sightseeingtur i staden. Såg det nationella vagnmuseet där över 50 antika vagnar ställdes ut, många av dem använda av kungligheter. Gick sedan genom S:t Jerome-klostret och även den intilliggande kyrkan där många av de portugisiska kungligheterna och härskarna har begravts. Vi körde runt bukten och småbåtshamnen och upp till toppen av en stor kulle med utsikt över hela staden. Alla var trötta och varma så turen kortades ner och vi återvände till hotellet. Jag tog en svalkande dryck och sov i två timmar före middagen, sedan tillbaka till sängen.

Fredag 20 juli. Sov till 9:30 och fick frukosten skickad till rummet igen. Vårt rum ligger på 6:e våningen och mot gatan. Det är absolut det mest högljudda stället vi har varit på hittills, och det höll på hela natten. Spårvagnar, bussar, hästar och vagnar som skramlar över kullerstensgatorna, folk som skriker och tuppar som gal. Det påverkade dock inte vår sömn alltför mycket.

Jag har aldrig sett sådan förvirring som i våra matsalar. Det finns så många servitörer att de verkar snubbla över varandra, och de verkar aldrig få beställningarna rätt. De tycks tro att allt amerikaner vill ha är skinka och ägg. (Jag får erkänna att det skulle smaka rätt så bra, förutsatt att jag fick laga det själv.) Maten här är sannerligen inget att skryta om.

Ben och några av de andra tog en eftermiddagstur till kusten och Estoril, som nu är en samlingsplats för pensionerade kungligheter. De besökte också några slott. Under tiden stannade jag på hotellet och sov.

Lördag 21 juli. Vi lämnade Lissabon på morgonen och körde genom ett vackert landskap. Vädret är ganska svalt för en gångs skull och bilfärden var mycket behaglig. Vi gjorde ett stopp i Batalha och gick genom benediktinerklostret Batalha av S:ta Maria. Det är ett portugisiskt nationalmonument. Det fanns en gång 500 munkar i detta kloster, men det har nu minskat till endast 20. Don Pedro, Portugals första kung, ligger begravd i denna kyrka. En

ljus brinner ständigt bredvid hans kista och två vakter är i tjänst hela tiden.

Vi åt lunch i Fatima och stannade för att se den enorma helgedomen, vars bygge påbörjades 1928. Anlände till Coimbra vid 17:30-tiden. Det har det äldsta universitetet i Portugal. Vi såg kvinnor tvätta kläder i floden Mondego. Det finns gott om kökträdgårdar, och detta verkar vara den mest grönskande landsbygd vi hittills sett i denna södra del av Europa. Vi var tvungna att lämna in våra pass på hotell Braganca, där vi stannade för natten. Joan är hemskt sjuk och fick besök av en läkare. Hon har ett virus och en förkylning, uppenbarligen framkallad av den hetta vi har gått igenom. Aldrig har jag sett någon så frossbrytande och febrig.

Tog en promenad före middagen. Såg kvinnor gå med enorma tvättlass, etc., på sina huvuden och samtidigt bära andra föremål i famnen. Gatorna är mycket smala. Man måste nästan hoppa in i dörröppningar för att undvika att bli påkörd av de vilt framförda bilarna. Detta är en stad med den mest intressanta variationen av gator. Vissa är smala, vissa är breda, vissa plana, vissa rundade, vissa riktigt branta.

Åt en lite bättre middag ikväll. Herregud, måltiderna har varit så eländiga och oaptitliga i Portugal. Fisk och kalvkött, hårda frallor och skärbönor, hårt ris och pommes frites. Har inte ätit mycket de senaste dagarna. Jag gav upp kaffet och dricker nu te. En chokladkaka då och då hjälper mycket. Vi har haft bra isvatten i Portugal, så vi har unnat oss det, men jag antar att det blir återgång till Agua Mineral, eller natural con gas, eller vino i Spanien och Frankrike. Usch!

Hade en mycket intressant promenad med Ted och gruppen, uppför de brantaste, smalaste, slingrande små kullerstensgatorna och branta trappor. Det var ganska tufft för de "tjocka". Vi kunde kika in i några av hemmen och såg massor av religiösa bilder hänga på väggarna. Det finns gott om katter som stryker omkring på gatorna och en hel del smutsiga barn. Vi såg en liten parvel med bara en undertröja på sig. Vi gick över bron för att bevittna en stor karneval som pågick. Temperaturen är ganska låg. Kom i säng kl. 23:30.

Söndag 22 juli. Hotellet glömde att väcka oss i morse. Lyckligtvis vaknade Ben 15 minuter innan vi skulle äta frukost. Till slut kom vi iväg på vägen, sena som vanligt. Ganska svalt i morse. Mycket kargt landskap. Tallskogar, eukalyptusträd, vingårdar och olivlundar längs vägen. Vi ser också majsfält och kökträdgårdar, och vi såg tallar som tappades på tjära. Den

päronträd här producerar miniatyrpäron som är mycket goda. I går såg vi ganska många platser som tillverkade röda takpannor för tak och byggnader. I dag ser vi enstaka lastbilar med kork passera. Vi tittade på kvinnor som fyllde enorma krus med vatten och sedan bar iväg dem på sina huvuden. Vissa av husen vi passerar har en eller två bilder infällda i blått kakel på ytterväggarna.

Våra rastplatser i Portugal är verkligen något utöver det vanliga. Sådana primitiva faciliteter, så nedgångna och smutsiga. En för männen och en för kvinnorna (vilka vida överträffar männen i antal). Ibland finns det bara en för både män och kvinnor. Vi måste vara en syn för gudar — luggslitna turister som står i en lång kö, först på ena foten, sedan på den andra, väntande på vår tur vid en illaluktande "toa" som sällan spolade. Ack ja. Andra dofter som är bortom beskrivning är de som strömmar ut från mataffärerna längs de trånga gatorna. Puh! Bakverk som delar skyltfönster med flugor. Plockade kycklingar (otäckta, som allt annat) upphängda på en stång. Annat kött i solen i skyltfönstret. Ost, fisk, olivolja och vitlök, härskna, starka och illamående dofter.

Portugisiska män är ganska mörkhyade och vanligtvis snygga. Affärsmän bär mörka kostymer, vita skjortor och slips.

Hade ett lunchstopp på Hotel de Tourisme i Guarda, som är den högst belägna staden i Portugal. Den ligger högt uppe på ett berg där vi kunde blicka ut över en vacker dal nedanför. Trots det faktum att vi fick kalvkött igen, var det den bästa lunchen vi har ätit på länge. Toaletten var gudomlig, en av de bästa vi har haft. Hur motsägelsefullt att hitta nya och extremt moderna byggnader bredvid några som ser ut, och förmodligen är, århundraden gamla.

Vid vägkanten passerar vi några av de mest fantastiska klippformationer. De är mycket svarta, släta och runda, och av enorm storlek. Vissa, där de har spruckit upp, är helt vita. Vissa har udda och märkliga former, och vissa verkar vara osäkert balanserade ovanpå varandra. Mycket märkligt. Och som alltid över hela Europa, ändlösa stenmurar. Gatorna som slingrar sig genom de små städerna är extremt trånga, och ofta har Carlos svårt att få igenom vår buss, och måste ofta backa några gånger för att klara det. Men med hjälp av den lokala polisen och frivilliga medborgare kommer vi alltid igenom. De enda färgerna i dessa gråa, smutsiga små städer är de starka blommorna i blomlådorna och i krukorna på balkongerna. Det verkar som om vid varje stopp vi gör, ställer sig folk på rad för att stirra på oss och granska oss.

Ja, här är vi nu vid gränsen. Det tar längre tid att komma över den portugisiska gränsen, åt båda hållen, än för alla de andra länderna tillsammans. Var tvungna att fylla i ännu ett formulär precis som när vi kom in. En sådan lång väntan!

SPANIEN. Nu väntar vi på den spanska sidan, och det är varmt igen. Det är det alltid när vi har en lång väntan i bussen. Vi kommer förmodligen att bli mycket sena till vårt hotell. Det verkar som om de skrev ner en beskrivning av allas bilder i deras pass. Så snart vi är på väg igen i Spanien är landskapet tätt av ekträd. Vi ser en hel del boskap och sädesfält. Kärvar är staplade i enorma travar och skörden pågår. Det finns några tröskverk, men för det mesta görs det enligt den gamla, primitiva metoden med oxar eller mulor som trampar säden på marken, eller drar en släpliknande manick över säden. Såg många oxar, de flesta drog kärror högt lastade med hö. Vi ser mer boskap här än vad vi har sett under hela vår resa.

Vi korsade floden Tormes och anlände till Salamanca klockan 17:30. Floden verkade ganska grund och hade flera översvämningar där folk vadade och simmade. Salamanca är den äldsta universitetsstaden i Spanien. Vi har en intressant utsikt från vårt fönster med utsikt över spirorna på en stor katedral. Fastän resten av byggnaderna nu ligger i skugga, lyser solen fortfarande på kyrkkupolerna. Tusentals svalor flyger vilt omkring. Aldrig har jag sett så många på en gång. Jag förväntar mig att en ska flyga in genom vårt öppna fönster när som helst. Vi bor på 4:e våningen (egentligen 5:e våningen, eftersom 1:a våningen i Europa är den ovanför bottenvåningen) och kan se ut över många röda tegeltak, och över ett högt stenstaket in i en trädgård där flera män i svarta och vita klädnader sitter tillsammans och går omkring. Människor här, precis som i Neapel, hänger sin tvätt utanför fönstren och tvärs över gatorna. De verkar älska att visa upp den som ett tecken på välstånd. Ute på landsbygden som vi passerade igenom var tvätten ofta draperad över stenar och buskar för att torka.

Tog en promenad till Plaza Major på kvällen. Det är ganska stort, med många butiker, trottoarkaféer och lägenheter runt omkring.

Måndag 23 juli. Klockan är 09:30 och vi är sena som vanligt med att komma iväg. Vi är nu på väg till Madrid och reser över ett ganska platt landskap med många sädesfält. Efter ett tag börjar vi klättra lite och landskapet ändras plötsligt till ett som är täckt av enorma ekar

träd och dungen av höga popplar här och där. Sådana tvära kast.

Slutligen anländer vi till Avila, den högst belägna staden i Spanien. Det är en ytterst märkvärdig medeltidsliknande stad omgiven av en mycket hög mur med 89 enorma torn och sju portar in till staden. Dessa murar byggdes mellan 1000- och 1100-talet, och är som sådana fortfarande de bäst bevarade i landet. Vi kan inte ta in bussen i staden, eftersom portarna är för små. Vi kan se några storkar uppe på tornen, och såg två med ett bo. Eftersom vi inte kunde köra in, parkerade vi bara bussen utanför porten och tog en kort promenad in i en del av staden. Här åt vi en lunch som inte var särskilt märkvärdig, förutom körsbären och glassen.

Vi anlände till Madrid klockan 16:30. Det är en härlig stad, ute på slätterna, och har en befolkning på ungefär tre miljoner. När vi kom fram till Plaza Hotel gick vi till baren och tog en lemonad medan vi väntade på att vårt rum skulle bli iordningställt. Vårt rum är stort, innehåller en soffa, ett soffbord och ett skrivbord, men det finns ingen luftkonditionering. Vi bor på 15:e våningen och har en vacker utsikt över staden och kan se ut över slätterna bortom stadens utkanter, och till och med bergen i fjärran. Direkt tvärs över gatan ligger en härlig park.

Klockan 17:30 tog vi en tur med Ted för att lokalisera några av butikerna och shoppingställena i närområdet. Vi lämnade Ted och jag köpte några saker till Kim. Tog lite glass och stannade sedan till vid ett trottoarkafé för kaffe. Strövade också igenom en konstutställning. Butikerna är öppna från 09:00 till 13:30, sedan från 16:00 till 19:30. Var tillbaka på hotellet klockan 20:00, i tid för att byta om och göra oss redo för middag klockan 21:00. Ted, Carlos, Paulette, Linda och Joan satt vid bordet med oss. Vi drack champagne och fick en utmärkt middag som omväxling. Alla verkade nöjda.

Tog en liten promenad genom parken efter middagen. Det är fortfarande varmt. Tillbaka på hotellet tog vi hissen till 26:e våningen till takträdgårdarna för att se den stora simbassängen och betrakta stadens ljus. Vattnet i poolen verkade hemskt grönt, jag antar att de inte använder klor som vi gör. Efter att ha kommit tillbaka till rummet vid midnatt tvättade jag lite kläder och tvättade håret.

Tisdag 24 juli. Efter frukost tog vi en taxi till El Prado, det mest fantastiska konstmuseet. Det har en underbar samling målningar av spanska konstnärer som Goya, El Greco, Velázquez och naturligtvis från ett flertal andra länder också. Vi var där inne i två och en halv timme men hann ändå inte se allt.

Efter lunchen lämnade vi Toledo vid 14:30-tiden. Det är väldigt varmt. Med sina gamla murar, torn, slott och floden Tajo är Toledo en mycket pittoresk stad. Vi kunde se fiskar simma i floden nedanför. Gick till en fabrik och såg dem arbeta med föremål av Toledo-stål (knivar, etc.) med inläggningar av bladguld. Mycket vackert och mycket dyrt. Vi lämnade bussen och vandrade vad som kändes som flera kilometer längs några mycket trånga kullerstensgator till katedralen i Toledo. Den hade vackra altare, etc., med utsmyckade sniderier, utsökta målade glasfönster och ytterligare en enorm guld- och silverprydnad liknande den vi såg i Sevilla. Därifrån vandrade vi över till El Grecos hus. Under tiden tappade vi bort fyra personer från vår grupp, men hittade dem slutligen tillbaka där vi hade klivit av bussen. Så vi blev sena med att påbörja resan tillbaka till Madrid och kom inte fram förrän vid 20:20-tiden eller så. På vägen tillbaka sjöng vi spanska sånger med Hector och fader Valencia som ledde kören. Vilken härlig röst fadern har!

Tillbaka på hotellet, snabba duschar och ut till en restaurang för middag, "Corral de la Moreria". Den var luftkonditionerad och ganska kall. Jag hade inte tagit med mig någon tröja, och efter några minuter kom hovmästaren fram med en vit bordsduk och draperade den över mina axlar. Snart var även en hel del av de andra i sällskapet draperade. Åt en utmärkt middag, som inkluderade några tjocka biffar. Klockan 23:45 började showen. Vårt bord stod precis bredvid den lilla scenen. Det var fyra tjejer, två gitarrister, två manliga sångare och två manliga dansare. De framförde flamencodanser och sjöng zigenarsånger. Sådant klappande och stampande med klackarna. Sådana plågade uttryck när de sjunger och dansar! Medan de dansade och snurrade kom en grön ros flygande genom luften och hamnade i omloppsbana från huvudet på en av dansöserna, och Ben råkade fånga den i luften. Han ville behålla den som en souvenir, men hon insisterade på att få den tillbaka.

Onsdagen den 25 juli. Gick på en sightseeingtur i staden på morgonen. Madrids universitet har 60 000 studenter och en fotbollsstadion som rymmer 150 000, den största i Europa, påstår de. Vi gick tillbaka till hotellet för lunch och efter lunchen packade vi om våra saker, sedan klockan 17:00 bar det av till tjurfäktningen, som började prick klockan 18:00. Denna föreställning hade inte professionella utövare, och fäkningarna var inte på långa vägar så färgstarka och spännande som de vi såg i Mexico City för några år sedan. Den femte fäktningen var fruktansvärd. Matadoren tappade sin kappa flera gånger, liksom sitt svärd, och var tvungen att göra fem försök innan han slutligen kunde döda tjuren. Stackars tjur! Den sjätte och sista fäktningen, i

där matadoren var från Mexiko, var ganska bra, men matadoren belönades inte med ett öra.

När vi kom tillbaka till hotellet åt vi ännu en god middag och gick sedan och lade oss.

Torsdag 26 juli. Uppe klockan 06:00. Översten och fru Byrd flyger hem till Orlando idag. (Översten hade fallit och skadat höften vid Alcazar i Sevilla.) Familjen Cespedos lämnade vår grupp och ska åka tillbaka till Barcelona. De två systrarna tar tåget till Paris härifrån. Vi åker klockan 08:00 och har en av resans längsta körsträckor framför oss. Hade vårt morgonstopp i bergen och luften är ganska sval och klar. Vi kör genom ett vackert landskap med böljande kullar, cypresser och några ekar. Vi passerar också mil efter mil av sädesfält. Skörden är mycket primitiv. Säden skärs för hand med skäror och binds sedan i kärvar, också för hand. Kvinnor arbetar på fälten, och vi ser dem också tvätta kläder i floderna. Passerade genom många små byar, varav vissa nästan ligger i ruiner.

Anlände till Burgos. Besökte Principe-katedralen. Mycket vacker. Såg var El Cid och hans fru låg begravda. Åt lunch på El Cid Hotel, ett mycket vackert ställe. Vackra blomsterträdgårdar framför, och massor av rosor. Åt Bahia igen till lunch, men det var mycket gott, utsökt kött istället för kyckling. Tog en promenad genom blomsterträdgårdarna, sedan tillbaka in i bussen.

Sov i två timmar i en skumpig buss och hade svår huvudvärk när jag vaknade. Vi reser genom en del av Pyrenéerna. De är mycket karga och mycket gröna, och helt fantastiska. Vi är nu i hjärtat av Baskien och finner att husen ser bättre ut än i de tidigare byarna, och värdshusen (Hostals) är mycket vackra och ser ut som tyrolerhus. Blommor överallt och allt är mycket grönt. Allt ser mycket mer välmående ut än i de flesta andra delar av Spanien. Ted säger att baskerna är de mest flitiga och framstående av alla folk i Spanien. Ingenjörer, arkitekter, etc., kommer till denna del av landet.

Molnen hänger lågt och det är mycket svalt och behagligt. Carlos står verkligen på när han kör nerför dessa slingrande bergsvägar. Vi hoppade över vårt eftermiddagsstopp och anlände till Hispana Americano Hotel i San Sebastian klockan 18:00. Vårt rum var det sämsta under hela resan. Det var litet och sängen var knölig. Golvet var inte helt i våg och det var också en fruktansvärd lukt från den närliggande kanalen. Vi kände oss båda ganska trötta och slutkörda och gick och lade oss utan att äta middag. Sov till klockan 22, när

våra väskor levererades slutligen till vårt rum. Ted var tvungen att leverera de flesta av dem. Tog en dusch och gick tillbaka till sängs.

Fredag 27 juli. Det regnade när vi vaknade. San Sebastian är en sommarort vid havet, med en befolkning på cirka 100 000 på vintern och cirka 200 000 på sommaren. Det verkar ha en hel del industri också. Det var ganska uppfriskande att se färgglada nymålade hus, varav många är i tyrolsk arkitektur, mycket vackra med härliga trädgårdar.

Vi lämnade San Sebastian vid 08:10-tiden och vädret var svalt och mulet under större delen av morgonen.

FRANKRIKE. Korsade gränsen till Frankrike utan att behöva vänta särskilt länge vid gränsen. Vi får veta att 2/5 av all odlingsbar mark i Frankrike är planterad med druvor. Vi anlände till Biarritz, där fader Valencia lämnade oss. Vissa av husen här är riktigt förtjusande. Ted säger att många smugglare bor här och smugglar vin över gränsen. Han säger att hälften av befolkningen är smugglare, och den andra hälften är poliser som försöker fånga dem.

Vi har kört genom miltals av tallskog och ser att vissa av dessa träd tappas på tjära. Det är en vacker landsbygd. Snart är vi ute ur bergen. När vi kom till vårt morgonstopp ville de inte låta oss använda deras toaletter. Bussen stannade vid ett annat sunkigt ställe senare för dem som var riktigt desperata, men vi andra väntade tills vi kom fram till Bordeaux. Här åt vi en helt fantastisk lunch på Cafe de Bordeaux, den bästa måltiden och det bästa vinet vi har fått på evigheter (sedan Madrid). Männen bär alla svarta baskrar, och det gör även vissa av kvinnorna.

Körde vidare genom en mycket vacker landsbygd som hade massor av böljande kullar, massor av träd och vingårdar, och husen har det där spanska utseendet igen. Marken är mycket bördig och vi ser sädesfälten skördas med modernare maskiner, såsom skördetröskor och traktorer. Vårt eftermiddagsstopp var i Angoulême. Det är här Jeanne d'Arc talade med universitetsregenterna om sina planer på att rädda Frankrike, och det närliggande området är där slaget vid Orléans utkämpades.

Anlände till Poitiers vid 19:15-tiden och checkade in på Hotel de France. Det ser inte mycket ut för världen på utsidan, men är mycket fint inuti. Vi har ett trevligt rymligt rum med ett stort badrum, men som alltid måste vi be om tvålen. I San Sebastian blev vi till och med ombedda att betala för tvålen, så vi gjorde slut på det vi hade och fick ingen ny. Hade en utmärkt säng här. Gick på en promenad på kvällen. Handelskammaren var fortfarande öppen så vi tittade in för att se

vad de hade. Två fransmän lastade på oss broschyrer och vi köpte till och med två av deras vackra affischer som souvenirer.

Lördag 28 juli. Var uppe tidigt vid 06:30 och gav oss av före kl. 08:00. Körde genom den vackra Loiredalen och längs Loirefloden. Det finns slott överallt, och det är ungefär den vackraste landsbygd jag någonsin sett. Mycket bördig dal, vackra stora träd, extremt höga popplar och härliga blommor överallt. De flesta husen var byggda av sten, hade skiffertak och massor av synliga skorstenar. Körde genom Tours och vidare till Blois. Vi fick en rundtur i det enastående slottet i Blois, kallat "De franska kungarnas hov". Hade en engelsktalande guide. Mord! Han såg ut som en gammal flodbåtskapten, och bara Paulette kunde förstå honom.

Efter rundturen gick vi till vår utsedda restaurang för lunch, som var mycket god. Sedan tillbaka till bussen och vidare till Chartres. Tog en tupplur på bussen innan vi anlände till den berömda katedralen i Chartres. Såg dess vackra glasmålningar, ansedda att vara de mest enastående konstverken i målat glas i världen.

Anlände till Paris kl. 18:00 och checkade in på Grande Hotel. Hade ett brev som väntade. Vårt rum är mycket trevligt, har en balkong, ett enormt badrum och en riktig öppen spis med marmorhylla. Det är ett gammalt hotell, men har ett mycket strategiskt läge i centrum, med utsikt över det vackra gamla operahuset. Åt en lätt lunch på ett självbetjäningsställe tvärs över gatan från hotellet, eftersom vi inte var särskilt hungriga. Ted hade sagt till oss på bussen på väg in till Paris att vi var tvungna att äta minst en måltid för 4,00 dollar om dagen på hotellet vi bodde på, vilket var nyheter för oss, och några av oss vägrade. Ted är mycket sårad och arg (han får förmodligen provision från hotellet). Så vi hade en dust med Ted och hotellchefen, och Ted säger att vi förmodligen kommer att bli flyttade till något kyffe på andra sidan floden, eller något liknande ställe. Än så länge har vi inte flyttat.

Tog en sightseeingtur i Paris nattetid. Många ljus och mycket vackert.

Söndag 29 juli. (Vid det här laget var Henrie trött och utmattad av den långa resan, och hon bad mig, Ben, att ta över uppgiften att föra anteckningar, så resten är mina anteckningar.)

I morse gick vi på en stadsvandring, och för första gången hade vi en engelsktalande guide som vi kunde förstå. Vi gick till Sacré-Cœur-katedralen, mycket vit och vacker, i Montmartre-distriktet. I närheten såg vi ett antal franska konstnärer som ställde ut sina målningar.

uppställda på trottoarerna. Målningarna såg mycket bra ut, men tyvärr hade vi inte tillräckligt med tid för att undersöka dem i detalj. Vi körde sedan vidare till teaterdistriktet, och därifrån till den berömda katedralen Notre Dame, som ligger på en ö, Île de la Cité. Folkmassorna var överväldigande och snart kom vi ifrån guiden och var borta från gruppen ett tag. Vi gick ner till kanten av floden Seine och in i parken bakom Notre Dame och såg några vackra moderna turistbåtar på floden.

Den kvällen gick vi till nattklubben Lido (extra, på egen bekostnad) och åt en utmärkt middag och såg en enastående show. Vi lade märke till Ed Sullivan och en grupp som satt vid ett bord i närheten, och jag gick fram för att skaka hans hand som en amerikan till en annan och pratade med honom en stund. Sullivan värvade senare ett av numren, en kille som hade förmågan att plocka någons ficka nästan obemärkt medan han oskyldigt stod framför dem och var engagerad i ett pågående samtal. Ted var också med oss på denna middag, och vid det här laget hade vi slutit fred och han hade gett upp idén om att tvinga oss att äta våra middagar på hotellet.

Måndag 30 juli. Denna morgon körde vi till slottet i Versailles, cirka 5 mil utanför Paris. Skogen som omgav området var vacker. Vi såg Marie Antoinettes Trianon-trädgårdshus. Slottets marker var stora karga kullerstensgårdar, men trädgårdarna bakom slottet i Versailles var enastående vackra och ett under att skåda. Vi gick igenom själva slottet och såg Spegelsalen, skrivbordet där Versaillesfreden undertecknades, och fönstret där Marie Antoinette stod och varifrån hon utropade en av historiens mest kända grodor: "Varför låter de dem inte äta kaka?" Såg även många målningar av Napoleon här — flera av Jacques Louis David.

På vägen tillbaka gick Henrie och jag av bussen vid Eiffeltornet. Vi tog hissen hela vägen till toppen, njöt av den härliga utsikten och tog ett antal bilder. Vi gick sedan ner till Eiffeltornets restaurang (ungefär en tredjedel av vägen upp) och åt en av de bästa middagarna vi har ätit under hela resan. Vi gick sedan till Triumfbågen ungefär en och en halv kilometer bort, tog några fler bilder och gick sedan uppför Champs-Élysées till vårt hotell.

Efter middagen gick vi till Folies Bergère, efter att ha haft mycket svårt att få tag i en taxi. Flera andra från vår grupp gick också. Vi satt alla i en loge på vänster sida av scenen och var tillräckligt nära för att några av showflickorna skulle kyssa Hector. Showen var helt enkelt

underbara. Fantastiska kulisser, underbara tjejer. De byter ut showen helt en gång om året.

Tisdag 31 juli. Henrie och jag, tillsammans med Elly och Carol, tog en taxi till Louvren. Mitt återbesök på museet var ännu mer intressant än när jag hade varit där sju år tidigare. Jag lade särskilt märke till hela rummet fullt av 22 stora Rubens-målningar. Jag noterade också att Mona Lisa nu hade ett skyddande glashölje, och vidare att den hade blivit restaurerad, så att sprickorna nu var borta och den hade en märklig grönaktig ton. Henrie började vid det här laget bli mycket trött och kände sig lite sjuk. Den kvällen tog jag en promenad genom Tuilerieträdgården, medan hon stannade på hotellet.

Onsdag 1 augusti. På morgonen gick jag till Place de la Concorde en stund, sedan tillbaka till hotellet och packade lite. American Express låg tvärs över gatan, och jag skickade iväg en stor låda med överflödiga saker på väg hem.

Den eftermiddagen lämnade vi hotellet och tog en buss till Orly-flygplatsen, cirka 3 mil utanför Paris. Vid ankomsten upptäckte vi att Ted inte hade bekräftat våra flygreservationer, som han påstod att han hade gjort. Lyckligtvis, och trots detta, kom vi ändå med samma plan som vi hade biljetter till och avgick klockan 16:00. Maten och kaffet var förstklassigt amerikanskt igen!

Vi anlände till New York klockan 19:30 och hade inga problem i tullen, inte heller behövde vi betala någon tullavgift på varor. Ted skulle också ha bekräftat våra Eastern Airline-biljetter från New York till Miami. När vi kontrollerade vid Easterns disk fick vi veta precis vad vi redan hade misstänkt, nämligen att Eastern hade varit i strejk i veckor. Återigen, lyckligtvis, fick vi platser på National Airlines och avgick endast 15 minuter senare än vi skulle ha gjort om vi hade varit på Eastern-flyget. Vi var dock tvungna att vänta till 21:30 på flygplatsen, och det var fruktansvärt varmt. Vi anlände till Miami klockan 23:30, och därifrån tog vi en flygplatslimousin till hemma, ljuva hem.

Efterskrift

När jag reflekterar över detta stora sexveckorsäventyr i våra liv, känner jag mig manad att lyfta fram några av de intressanta karaktärer som var en del av denna mångsidiga grupp som vi reste med. Jag skriver detta tillägg cirka 29 år efter händelsen.

Vi har varit på ett antal andra liknande resor till Europa och på andra håll, men ingen av dem varade i sex veckor

varaktighet, inte heller fanns det någonsin en grupp som vi blev så innerligt bekanta och kamratliga med som vi blev med just denna församling. Ingen lämnade någonsin ett så bestående intryck på oss som detta brokiga sällskap på 44 personer som vi reste med under sommaren 1962.

Där fanns överste R.L. Byrd och hans nyblivna brud på 75 år, från St. Petersburg, Florida. Översten var en vältrimmad 90-åring, sex fot lång, rak som en fura och varje tum en militär prototyp. Han var stolt över att berätta för oss att han hade deltagit i den berömda stormningen av San Juan Hill med Teddy Roosevelts Rough Riders på Kuba under kriget mot Spanien 1898. Han hade varit militäringenjör och deltagit i byggandet av Panamakanalen. Han hade rest mycket, varit med om ett antal andra episoder i Sydafrika och på andra håll, och hade utmärkt sig under tjänstgöring i första världskriget.

Nu ville han visa sin nya brud några av Europas höjdpunkter, särskilt Alhambra i Granada, Spanien. Hans fru, som hade varit sjuksköterska i hela sitt liv, var mer bekymrad över att få hem den vresige gamle översten i ett stycke än hon var över att se Europa.

Stackars överste! Han bar sin plånbok och sina militära meriter (som han var så stolt över) i sin bakficka. Medan vi alla var på en rundtur och betraktade de inre underverken i Peterskyrkan i Rom, Italien, var det någon ficktjuv som tog hans plånbok, inklusive alla hans mest värdefulla papper. När vi slutligen kom till Sevilla och det berömda Alcázar, missade översten tyvärr ett trappsteg på gården och föll så illa att han bröt höften. Han och hans fru lämnade sedan rundturen och flög tillbaka till USA.

Sedan var det Paulette Siegrist och hennes mycket attraktiva 17-åriga dotter Linda, från Chicago. Linda var inte bara söt utan extremt intelligent och välinformerad för sin ålder. Paulette hade varit gift två gånger, var nu i slutet av trettioårsåldern och frånskild. Paulette var en mycket jovialisk och intressant karaktär, alltid festens medelpunkt, och Henrie och jag tillbringade förmodligen mer tid med dessa två än med några andra individer på denna resa.

För att få en uppfattning om Paulettes personlighet minns jag ett samtal tidigt under vår resa. Hon berättade för oss om sin tidiga barndom när de bodde i ett välbärgat område i Miami Beach på 1920-talet. Hennes far, sa hon, var en hetlevrad libanes och hennes mor var fransk. Eftersom hennes far var stinn av pengar blev hon körd till skolan av en chaufför i en limousin, minns hon. "Jag antar att din pappa höll på med fastigheter?" frågade jag. "För sjutton, nej!" svarade hon med ett högt magskratt, "Han var en spritsmugglare!"

Det var hennes typiska stil. När vi alla tog tåget från Rom till Genua samlades en grupp av oss i en kupé och roade oss med att berätta skämt, både rumsrena, ekivoka och annat. Paulettes repertoar var inte bara den mest omfattande utan också den mest hysteriskt roliga, och jag kan aldrig minnas att jag skrattat så intensivt och upprepade gånger som jag gjorde under denna speciella tågresa längs Italiens klippiga västkust.

Nära oss fanns också en fru Jan McClelland med sina två tonårssöner, Donald, 19, och Curtiss, 13. Den sistnämnde, trots att han knappt var tonåring, verkade redan ha en förkärlek för öl och vin, och hans mor gjorde inte mycket för att avskräcka honom. En annan karaktär i vår grupp var en lärarinna från Miami vid namn Joan Reitsma. Hon var 29, en ganska stor kvinna och verkade ha en naturlig böjelse för att ta hand om de unga människorna på resan. Detta inkluderade McClelland-pojkarna, vare sig de gillade det eller inte. Uppenbarligen tyckte Joan att det var svårt att skaka av sig sina vanor och sin utbildning som lärarinna, även på semestern.

I resesällskapet ingick cirka sju eller åtta mexikaner, och även om de inte stod oss nära, hade även denna grupp några intressanta karaktärer. Några av namnen jag minns var herr och fru Carlos Cespedes, herr och fru Joseph Nunez, samt Hector Hurtado och hans mor Maria Hurtado. Av dessa var Hector, en kort, kraftig karl, den mest framstående. Han var förvånansvärt välutbildad, välbevandrad inom konst och litteratur, och verkade veta hur man tog sig fram. Hans favoritdrag var att ta med en grupp på en stadsvandring när vi kom till en ny stad, och hälften av tiden gick han vilse. Men han var kvick och underhållande och påminde mig om den mexikanske skådespelaren vid namn Cantinflas, som spelade clownen och betjänten i filmen *Jorden runt på 80 dagar*. I den gruppen fanns också en stilig ung spansk präst vid namn fader Luis Valencia. Han var den sortens sympatiska virrpanna som inte kunde hålla ordning på sina världsliga angelägenheter, såsom visum etc., men han kompenserade mer än väl för detta med sin härliga röst och personlighet, och ledde ofta allsången i bussen, eller gav oss till och med soloframträdanden.

Domare Charles Fortier var en bräcklig gammal man i slutet av sextioårsåldern. Han var något av en ensamvarg, intresserad av att utforska livets stigar och landsvägar, men han hatade de kristna kyrkornas hyckleri, och han föredrog att sitta kvar i bussen eller gå på gatorna hellre än att gå in i en av de många stora kyrkor och katedraler som var en betydande del av denna resa. Jag hade många intressanta samtal med honom, och även om jag vid den tiden var rent av likgiltig (inte fientlig) till kristendomen, lärde jag mig

mycket av honom. Ungefär ett år efter att vi alla var hemma igen, skickade domare Fortier mig en komplett uppsättning av överste **Robert Ingersolls tolv böcker om religion**, förutom volym ett, som saknades. Han skickade också ett trevligt brev där han skrev att han ville donera dessa böcker till mig, eftersom jag förmodligen var den enda personen som hade tillräckligt med förstånd för att förstå dem! Tack, domaren.

Ett annat nyligen gift men äldre par (de var i sextioårsåldern) på denna resa var **Mr. & Mrs. Frank Bachmann** från Orlando, Florida. Stackars man! Han hade fastnat för en extremt svartsjuk fru, och oavsett vad han gjorde anklagade hon honom offentligt för att flörta med de yngre tjejerna, vilket han inte gjorde. Jag minns en typisk händelse när vi var på en båt på väg till Capri. Den stackars karln stod oskyldigt vid relingen och tittade ut över Medelhavet, och inte så långt därifrån gjorde vår skollärarinna, Joan Reitsma, detsamma. Fram kommer hans fru bakifrån och anklagar honom för att tycka att baksidan av Joans vader var mer intressanta än utsikten över Capri. Jag tyckte synd om honom. Jag undrar hur länge de förblev gifta.

Med på vår resa var också en italiensk mormor vid namn **Mary Criscuola**. Hon och hennes föräldrar hade lämnat Italien för USA när Mary var en liten flicka på 5 år. Nu, i början av sjuttioårsåldern, ville hon så gärna se sitt födelseland Italien igen innan hon dog. När vi närmade oss den italienska gränsen sjöng hon glatt italienska sånger, som *Marie! Marie!* och var i ett tillstånd av stor förväntan och spänning. Väl i Italien var det första som hände henne att en ficktjuv stal hennes handväska och alla pengar hon hade med sig. Vi tyckte alla så synd om henne. Hon var helt desillusionerad och förtvivlad.

Det fanns ett antal andra intressanta människor på denna resa, inklusive ett antal söta unga tjejer, varav **Eleanor Larson**, en statylik blondin av svensk härkomst, kanske var den mest imponerande (enligt min åsikt). I denna kategori fanns också ett antal unga skollärarinnor, varav jag minns namnen **Betty Bollinger** och **Carol Heimann**.

Innan jag lämnar detta brokiga sällskap måste jag också nämna vår första reseledare (han ersattes senare av en annan mot slutet av resan). Hans namn var **Herr Heinz Biedermann**, en ung man från Tyskland, 33 år gammal. Han var ganska intellektuell, och när vi närmade oss nästa stad på vår tur gav han oss den historiska bakgrunden till platsen över bussens ljudsystem. Vanligtvis började inledningen med romarna. När vi närmade oss Wien: "Romarna byggde först en militär..."

förläggning här som de kallade Vindobona på grund av de rikliga vingårdarna." Han var en intressant berättare, och jag måste säga att jag uppskattade hans föreläsningar och lärde mig mycket. Faktum är att hans belysning av den romerska historien i början av den framväxande europeiska kulturen mer än något annat stimulerade ett bestående intresse för, och en uppskattning av, de gamla romarna hos mig.

Milstolpe Trettiosju

Sex år med John Birch Society 1963-1969

När jag hade läst klart den tyska utgåvan av Hitlers *Mein Kampf* 1938, frågade min pappa mig om jag hade förstått vad jag hade läst. Jag svarade ja, jag tror att jag förstår det ganska väl. Han blev förvånad av två anledningar. För det första att jag överhuvudtaget kunde läsa en så omfattande bok på tyska, eftersom jag hade fått väldigt lite formell undervisning i språket; och för det andra att jag kunde begripa ett så komplext politiskt dokument, som han också hade läst, och av vilket han erkände att mycket hade undgått honom. Hur som helst, att ha läst detta historiska dokument vid 20 års ålder påverkade i hög grad min framtida syn på livet som helhet, och särskilt på världens politiska struktur. I synnerhet klargjorde det för mig det överväldigande faktumet att judarna kontrollerade världen, och att de nu var, och i århundraden hade varit, våra farligaste och mest lömska fiender. Det var ett livets faktum som jag hade lärt mig, och även om jag utforskade det i ytterligare detalj under resten av mina dagar, kvarstod detta grundläggande faktum.

Precis innan andra världskriget bröt ut den första september 1939, hade jag förberett mig för att emigrera till Tyskland och studera ingenjörsvetenskap vid universitetet i Heidelberg, och förhoppningsvis bosätta mig i Tyskland permanent. Krigsutbrottet omöjliggjorde detta och som jag redan tidigare har berättat, skrevs jag istället in vid University of Saskatchewan, och under det sista året tog jag examen med en B. Sc.-examen i elektroteknik från University of Manitoba 1943. Vid denna tidpunkt, medan kriget malde på, iakttog jag händelseutvecklingen med spänning, i hopp om att Tyskland skulle vinna, samtidigt som jag, inför det oundvikliga, började bli mer och mer intresserad av USA som mitt framtidsland.

Som jag också tidigare har gått igenom, emigrerade jag till USA 1945, och medan min entusiasm för politiska och ideologiska frågor nu var dämpad och dold (inte förändrad) i bakgrunden, såg jag fram emot att bygga mig ett gott liv i Amerika, det gränslösa framtidshoppets land. Jag blev mer eller mindre apolitisk, inte längre intresserad av att driva förlorade mål, utan

mer intresserad av att konstruktivt bygga ett framtida hem här i Amerika. Min uppfattning om vilka som styrde Amerika vid den tiden var fortfarande något naiv, även om jag visste att judarna hade de mesta av pengarna och kontrollerade pressen. Jag trodde fortfarande att regeringen och vår politik var i händerna på goda "amerikaner", men jag var inte helt säker. Det faktum att vi nu (förmodligen) var motståndare till kommunismen dämpade min rädsla och misstänksamhet till en viss del, men varför gjorde vår regering så många dumma drag?

Hur som helst, under det närmaste decenniet eller så ägnade jag föga uppmärksamhet åt de politiska händelserna i Amerika och koncentrerade mig på mina familjeangelägenheter, att bygga upp min verksamhet, ha ett trevligt hem och se fram emot en molnfri framtid. När allt kommer omkring bodde jag i Amerika, löftenas land. Vad mer kunde man begära?

Denna idylliska, men naiva, framtidsutsikt blev något orolig omkring 1953 och 1954 när senator Joseph McCarthy började peka ut folk, namnge namn och rensa ut några av kommunisterna i utrikesdepartementet och olika andra statliga myndigheter. Vad som särskilt störde mig var den häftighet med vilken han attackerades av nyhetsmedierna för att han gjorde vad jag ansåg vara varje patriotisk medborgares plikt. Jag hade till och med några hetsiga diskussioner om det med vissa personer som jag diskuterade McCarthy-episoden med. Men oavsett vilket, tänkte jag inte förlora någon sömn över det, och fortsatte med min verksamhet.

Innan jag lämnar McCarthy-upproret vill jag klargöra att jag varken då eller nu förbehållslöst stöder senator McCarthys ståndpunkt, eller hans inställning till ett mycket allvarligt problem, nämligen den världsomspännande judiska konspirationen kallad kommunism. Faktum är att senator McCarthy förblir en gåta för mig än i dag. Liksom Birch Society skyllde McCarthy allt ont på "kommunisterna", samtidigt som han lämnade den verkliga orsaken, det århundraden gamla judiska nätverket som producerade och manipulerade den kommunistiska konspirationen, helt oskadd. För en man som var invigd i all den information som var tillgänglig för McCarthy, eller någon annan senator, att sedan helt ignorera judarna som låg bakom allt ont i världen, är obegripligt. Varför stack han ut hakan för att attackera kommunismen och inte peka ut judarna, de verkliga skurkarna bakom alltihop? Detta kan jag inte förstå. För att ytterligare förvärra det hade han två motsträviga och frifräsande unga judiska advokater som nyckelutredare i sin stab, nämligen Roy Cohen och David Schine. Detta är som att sätta räven att vakta hönshuset. Visst saknade inte McCarthy mod, då han

bevisat av hans lysande krigsmeriter. Han hade förvisso informationen om judarna tillgänglig för sig, eftersom de flesta av hans listor över kommunister var judar. Faktum är att Kehilla-höjdaren Bernard Baruch påpekade detta för honom och läxade upp honom rejält för det. Så varför lade han inte ihop två och två? Det får jag aldrig veta. Efter att grundligt ha förintat honom genom sitt massiva propagandaapparat, röjde judarna slutligen McCarthy ur vägen genom att ge honom en spruta med hepatit när han hade lagts in på sjukhus för inget mer än en svår förkylning. Så vid 1957 var McCarthy död vid 48 års ålder, grundligt misskrediterad och dödad av judarna. Faktum är att hans namn kom in i det nationella ordförrådet som en man som orättvist förtalade stackars oskyldiga människor, såsom kommunisterna i regeringen.

Som jag sa, jag skötte mitt. Nästa incident som fick mig att se rött var när Eisenhower-administrationen 1957 satte in en enorm kontingent armétrupper för att tvinga fram integration vid Little Rock, Arkansas, High School. Detta skedde trots våldsamt motstånd från den vita befolkningen, och till synes även från den dåvarande Arkansas-guvernören Orval Faubus. Nu, då jag vet hur judarna vanligtvis sätter upp en falsk bulvan i motståndarlägret, misstänker jag starkt att guvernören var en bluff, i samarbete med konspirationen för att underlätta utförsäljningen. (Se *The Phoney Fight Ruse*, s. 120 i *Expanding Creativity*.) Vid den här tiden, 1957, var jag djupt uppslukad av branschen för elektriska konservöppnare och vid 1958 av att göra en stor flytt till delstaten Florida, och politik och konspirationer var inte det som låg främst i mina tankar. Vid 1961 skakade dock en annan incident om mitt medvetande, och det var när den amerikanska regeringen, under de förvirrade och osammanhängande Kennedy-bröderna, återigen satte in en stor kontingent på 20 000 soldater till Oxford, Mississippi, för att placera en enda ensam, oviktig neger vid namn James Meridith vid University of Mississippi, genom att använda ren brutal militär makt mot sina egna medborgare.

Ett år senare, 1962, började guvernör George Wallace dra till sig min uppmärksamhet när han "heroiskt" stod i skolhusdörren i Alabama och förkunnade: "Segregation idag, segregation imorgon, segregation för alltid!" Lite visste jag då att även han var en bluff, men det väckte min rasliga medvetenhet och stolthet. Jag blev mer politiskt medveten och rasmässigt upphetsad. Jag kände inte längre att allt "var okej" i Amerika. Jag började återuppliva mina minnen av Hitler och hans raslära.

När president John Kennedy mördades offentligt den 22 november 1963, blev jag ännu mer

oroade och jag anade omedelbart oråd. Instinktivt kände jag att detta var en komplott, att Lee Harvey Oswald varken var den ensamme skytten eller den verklige boven som pressen så högljutt proklamerade. Det var vid denna tidpunkt som jag kände att jag var tvungen att göra något, jag var tvungen att engagera mig.

Jag hade tidigare läst i pressen att Bobby Kennedy, i egenskap av justitieminister, offentligt hade fördömt John Birch Society. Jag tyckte att det var ganska märkligt, men eftersom jag hatade nästan allt som bröderna Kennedy stod för, drog jag slutsatsen att om Bobby ansträngde sig för att fördöma Birch Society, så måste det finnas något gott i det, och dessutom var Birch Society emot kommunismen. Vid den här tiden fanns det en grupp i Ft. Lauderdale som drev ”Operation Alert”, och jag kom ihåg att jag någonstans hade sparat deras telefonnummer. Jag ringde numret och frågade dem om de var en del av John Birch Society. En kvinna svarade försiktigt, sa nej, men att de kunde sätta mig i kontakt med dem. Jag sa, utmärkt, jag vill veta mer om dem. Nästa sak jag visste var att jag fick ett telefonsamtal från en man vid namn Jim Cochrane, en medlem i Pompano Beach-avdelningen, och han kom hem till mig för att berätta allt om John Birch Society. Det första han gjorde var att spela Tom Andersons grammofonskiva, ”Bi-partisan Treason” (Partiöverskridande förräderi). Jag blev omedelbart imponerad. Tom Anderson, med sin hemvävda sydstatsdialekt, framförde ändå vältaligt poängen att båda partierna, republikanerna och demokraterna, var lika som bär, och att båda samarbetade och manipulerades av kommunisterna för att sälja ut detta land till det kommunistiska Ryssland. Jag anmälde mig omedelbart och väntade ivrigt på vårt första ”avdelningsmöte”.

Det hölls hemma hos Cranford Sproul i Pompano Beach. Han var ”avdelningsledare” och ledde förhandlingarna. Rutinen, som skulle komma att följas vid många framtida möten, såg ut ungefär så här. Mötet öppnades med en trohetsed till flaggan, som stod i ett hörn av rummet. Den följdes av en invokation, eller bön, som hölls antingen av avdelningsledaren eller någon av medlemmarna. Därefter följde en diskussion om den aktuella månadens J.B.S.-bulletin och vilka nyhetshändelser som var av aktuellt intresse, och/eller vilka projekt som sällskapet eller de lokala grupperna främjade. Mötet avslutades med ytterligare en bön, eller välsignelse som det kallades. Detta följdes sedan av en social stund, under vilken mötets värdinna vanligtvis serverade kaffe och kakor, eller någon liknande förtäring.

Cranford Sproul var arkitekt till yrket. Han var en högtidlig, försiktig man. När jag deltog i de där första

möten, som hölls månadsvis och roterade mellan de olika medlemmarnas hem, blev jag imponerad av den skenbart konspirationsliknande atmosfären, som om vi löpte risk att när som helst bli tillfångatagna och placerade i ett interneringsläger. Cranford antydde i vissa passager av Robert Welchs senaste bulletin att det kunde innebära att våra postutskick snart skulle kunna begränsas och att våra kommunikationsmedel skulle beskäras. Efter några möten avgick Cranford Sproul, utan att ange någon specifik anledning, som avdelningsledare och som medlem. Det lät som om han hade ett viktigare uppdrag att utföra och skulle gå under jorden. Vi måste komma ihåg att detta var tillbaka i 1963-64, för cirka tjugofem år sedan. Det föreföll mig ända från början av mitt medlemskap att medlemmarna var överdrivet hemlighetsfulla till gränsen för paranoia, och jag påpekade detta för dem. Jag intog ståndpunkten att om vi skulle expandera borde vi vara mer offentliga och mer öppna. Vad fanns det att frukta?

Så snart Cran Sproul avgick erbjöd sig Jim Cochrane, en av medlemmarna i gruppen, att ta över som avdelningsledare, och vi fortsatte.

Jag läste och studerade ivrigt all J.B.S.-litteratur. Sällskapet grundades 1958 av Robert Welch, arvtagare till ett godistillverkningsföretag. Han hade samlat en grupp på tolv ledande konservativa, varav de flesta var välbeställda miljonärer, till en hemlig enklav och gav dem en koncentrerad tvådagarsföreläsning om hotet från och spridningen av kommunismen. Dessa föreläsningar sammanställdes till vad som kallades "The Blue Book" (Blå boken), och den utgjorde grundbibeln för John Birch Society.

Jag studerade Blå boken och blev imponerad och oroad över de kraftfulla framsteg kommunismen hade gjort inom USA:s regering, inom regeringarna i världens så kallade "fria" länder, och övertagandet av de talrika så kallade "järnridåländerna". Faktum är att jag var oroad över det snabba kommunistiska övertagandet av hela samhällen och folk i världen! Något måste göras! I hans Blå bok noterade jag dock att Robert Welch samvetsgrant undvek varje nämnande av det judiska deltagandet i hela denna konspiration, något som Hitler dramatiskt hade påpekat. Jag undrade varför. Äh, nåväl, det spelar ingen roll. Kanske hade Welch funnit ett bättre sätt att exponera kommunismen genom att undvika den farliga anklagelsen om att vara antisemitisk, och kunde göra det mer effektivt genom att smyga in via en bakvägsmetod. Så förklarades det för mig. I vilket fall som helst påpekades det med eftertryck att vi aldrig får ge efter för den farliga

fällan att bli anklagad för antisemitism, eller någon form av rasism för den delen. Hitler och nazismen var lika illa som Stalin och kommunismen, då båda utgjorde de extrema flyglarna av tyranni och diktatur. Den enda skillnaden var att nazisterna befann sig på den extrema högern och kommunisterna representerade den extrema vänsterflygeln. Båda skulle undvikas, och vi Birchers ville stanna i den moderata och anspråkslösa mitten, goda karlar som vi var.

Trots att jag visste bättre, gick jag med på denna linje och rationaliserade att här fanns åtminstone en kompatibel, engagerad grupp som var villig att göra något, och som förmodligen var det enda alternativet som stod till buds, för att tala klarspråk. Jag ville göra något meningsfullt, och snart satsade jag allt för att göra min del. Några månader senare, i mars 1964, stängde jag mitt fastighetskontor i Pompano Beach och ägnade praktiskt taget all min tid åt att främja John Birch Societys aktiviteter. Vid denna tid hade sällskapet flera lokala verksamheter igång. Det fanns en bokhandel i Ft. Lauderdale som hade ett stort urval av böcker, broschyrer och diverse material till försäljning. Det sponsrade också en talarförmedling, kallad Fact Finder's Forum, som hade presenterat talare som William F. Buckley och andra som var framstående i "konservativa" kretsar. Vissa av dessa talare var medlemmar i Birch Society och direkt anställda av dem, andra var det inte. Precis vid den tidpunkt då jag gick med, mot slutet av deras vintersäsong 1963–64, var Fact Finders Forum redo att slå igen på grund av brist på ledarskap som var villigt att utföra det mödosamma arbetet med att driva det vidare. Jag betraktade detta som en katastrof för vår "sak", något som jag inte kunde låta hända. Jag anmälde mig frivilligt att ta över, och på nolltid fann jag mig själv vara ordförande. De hade hittat en lämplig måltavla.

Jag förblev ordförande under tre säsonger. Vi träffades i den stora matsalen på andra våningen i det gamla Governor's Club Hotel i centrala Ft. Lauderdale för en middagssession och ett tal; tillställningen började vanligtvis klockan 20:00. Efter en social samvaro i baren och en god middag, brukade huvudtalaren ventilera någon större orosfråga och i vetenskaplig detalj redogöra för hur de kommunistiska förrädarna i regeringen och på andra håll sålde ut USA till kommunisterna. Naturligtvis saknades det inte frågor att älta, men aldrig någonsin nämnde de det judiska engagemanget bakom den kommunistiska konspirationen, ej heller togs rasfrågan någonsin upp. Båda dessa ämnen var strikt tabu, upptäckte jag snart. Faktum var att några av de talare som JBS hade på sin lista själva var negrer eller judar. Det var alltid ett fall av

beklaga och sörja, att lyssna på en ändlös följd av dåliga nyheter, men aldrig presentera en meningsfull lösning på den mängd problem som rivits upp. Tyvärr förstod jag inte då vad jag förstår nu, nämligen att John Birch Society anstiftades av den judiska konspirationen själv för att förvirra goyim med ändlösa projekt utan vinstmöjligheter och för att agera sköld åt judarna.

Bland de talare jag minns att jag hade på mina program fanns sådana storheter som Tom Anderson, redaktör och majoritetsägare av "Farm and Ranch Magazine" och även en av nyckelpersonerna i JBS styrelse; G. Edward Griffin, en mycket personlig ung man och en utmärkt talare, som också författade ett antal böcker, bland dem "The Great Prison Break" (om Högsta domstolen), "The Fearful Master" (om Förenta Nationerna), "World Without Cancer" och flera andra. Cirka tolv år senare skrev jag ett kritiskt brev till honom om Cancer-boken, av vilket en fullständig kopia kan hittas i THE KLASSEN LETTERS, Vol. II, med början på sidan 104. Andra talare var Cleon Skousen, en höjdare inom mormonkyrkan och författare till "The Naked Communist" och några andra böcker. Jag minns att jag hämtade honom på Palm Beachs flygplats och körde honom till Governor's Club Hotel, en sträcka på cirka 40 miles. Under resan försökte jag involvera honom i ett samtal om judarna, och antydde att de verkligen stod bakom kommunismen och de flesta av våra andra problem. Jag minns också hur försiktig han var med ämnet och försökte avleda frågan med sådana poänglösa frågor som: "Vilka är judarna?", vilket antydde att de bara var någon diffus religiös grupp utan särskild sammanhållning. Vilken lögn! Några andra var Alan Stang, en jude, och Julia Brown, en negress. På mitt program vid den tiden fanns också T. Coleman Andrews, chef för skattemyndigheten under Eisenhower-administrationen; Willis Stone, författare och grundare av Liberty Amendment-rörelsen; och James Kilpatrick, politisk kolumnist och redaktör för Union Leader, Manchester, N.H. Jag kommer att ha mer att säga om herr Kilpatrick senare.

Under den tredje sessionen av min ämbetstid blev jag påverkad att ändra mötesplatsen från middagar på Governor's Club Hotel till att hålla möten i ett stort auditorium i en gymnasieskola i centrala Ft. Lauderdale. Vissa av medlemmarna klagade på att priset för middagarna var för högt och att vi förmodligen skulle kunna få fler människor att närvara vid våra föreläsningar och höra vårt budskap om undergång och fördärv om de kunde delta utan att behöva betala det extra priset för middagen. Jag gick med på detta tillvägagångssätt och tänkte att jag skulle pröva det.

Det visade sig dock inte vara produktivt. De flesta av medlemmarna hade uppskattat gemenskapen under den sociala timmen och middagen, och vi hade färre än de vanliga 200 medlemmarna som närvarade i den nya miljön. **Standardproceduren hade varit att träffas, äta och dra sig tillbaka, och uppenbarligen gillade majoriteten av Birch-medlemmarna att ha det på det sättet.**

* * * * *

Året var 1964, och vi "konservativa" kände oss oerhört lyckligt lottade att vår store konservative ledare, Barry Goldwater, kandiderade till posten som USA:s president. "Goldwater for President"-kontor dök snart upp i Pompano Beach, i Ft. Lauderdale, i Boynton Beach och på andra ställen, mestadels under ledning av Birchers och/eller deras gelikar. Kontoret i Pompano Beach bemannades av Fletcher Riley, Tom och Marge Herrington, Cranford Sproul och ett antal andra anhängare. Jag blev snart uppslukad av kampanjen, besluten att göra min del. Det var under denna kampanj som jag träffade Austin Davis, en ung entreprenör och byggmästare i Lighthouse Point, och en annan medlem av JBS.

Det var också vid denna tid som John Stormer, från Florissant, Missouri, kom ut med en pocketbok kallad "None Dare Call it Treason" (NDCIT), en mycket framgångsrik bok som svepte genom den konservativa rörelsen och entusiastiskt välkomnades av medlemmarna i JBS. Från början av Goldwater-kampanjen tog Austin Davis och jag på oss att beställa denna bok i hela kartonger, först några hundra åt gången, och sedan leverera dem till Goldwaters högkvarter. Snart gick försäljningen så bra att vi beställde boken i kvantiteter på flera tusen och ändå kunde vi inte hålla jämna steg med efterfrågan. Boken såldes för 75 cent i detaljhandeln, och vi betalade 40 cent i grossistledet, där vinsten gick till Goldwaters högkvarter och till kampanjen. Snart blev mitt garage för två bilar det huvudsakliga distributionscentret för NDCIT för inte bara Pompano Beach, utan även för Ft. Lauderdale, Miami och Boynton Beach. Vi hanterade också volymförsäljning av "A Texan Looks at Lyndon" och några andra snabbsäljande böcker under kampanjen.

Någon gång under sommaren 1964 arrangerade June Abbott, från Ft. Lauderdale JBS, tillsammans med några andra, att John Stormer skulle komma ner till Miami för att hålla ett tal till de trogna. Evenemanget var mer än lyckat. Mer än 4000 kom för att höra honom tala i ett stort auditorium i

centrala Miami. Eftersom jag hade varit en av Stormers mest aktiva försäljare lyckades jag närma mig honom efter talet, och han var mycket glad över att känna igen mig som en av hans mest hängivna förespråkare i landet. Jag frågade honom vad för slags affär vi kunde göra om vi beställde 50 000 av hans böcker i en leverans. Han övervägde förslaget en stund och sa sedan att han skulle skicka dem till självkostnadspris, för 15 cent per bok. Jag sa: "Strålande, ge mig ungefär en vecka så ska jag se om jag kan få fram medlen och få dem skickade till mitt garage." Jag fick snart ihop 10 000 dollar från ett dussintal personer i södra Florida, inklusive mitt eget bidrag, och garanterade dem alla att de antingen skulle få sina pengar tillbaka i sin helhet, eller så kunde de ta mellanskillnaden i böcker för 15 cent styck. Snart var leveransen på väg, och jag var tvungen att flytta ut båda bilarna ur mitt dubbelgarage. Vi flyttade inte bara alla 50 000 böcker, utan beställde även ytterligare kvantiteter och sålde cirka 80 000 NDCIT under Goldwater-kampanjen. Jag sålde till och med ett parti på 5 000 böcker till Britts Department Store i köpcentret som ligger i hörnet av Federal Highway och Oakland Park Blvd. Tyvärr, kort efter leveransen, kom orkanen Cleo och slog in taket på butiken, och de flesta av dessa böcker blev vattenskadade och osäljbara.

Så snart Goldwater-kampanjen var över och Goldwater förlorade kapitalt, upphörde försäljningen av boken nästan omedelbart, och vi fick problem med att bli av med de sista hundratalen, medan vi tidigare hade flyttat tusentals. Men John och jag hann bli väl bekanta innan han återvände till Missouri. Han och hans fru och dotter bodde hemma hos oss, och vi tog dem till Calvary Baptist Church nästa söndagsmorgon, vilket kom som en stor överraskning för pastor Wes Auger, som predikade för fullt när vi kom in. Efter gudstjänsten presenterade jag honom för John Stormer med familj, och Wes var mäkta nöjd över att denna kändis hade valt att komma till hans kyrka.

* * * * *

Det finns en epilog till den här historien. Kort efter att John Stormer återvänt hem blev han plötsligt biten av kristendomsflugan, och han blev en hängiven pånyttfödd kristen. En tid därefter skrev han en annan bok, kallad "Death of a Nation", i hopp om att upprepa sin tidigare framgång med NDCIT. Han skickade mig ett exemplar av manuskriptet redan innan boken var tryckt, i hopp om att jag återigen entusiastiskt skulle...

marknadsföra den nya boken på samma sätt som jag gjort med den tidigare storsäljaren. Jag läste bara en del av manuskriptet innan jag avvisade det. Boken var full av dysterhet och undergång, där nästan varje kapitel slutade med en till synes "ny" lösning — Vänd dig till Kristus! Kristus är svaret!

Och häri har vi ytterligare en vändning och en märkbar effekt som JBS hade på sina medlemmar. Trots att Birch Society öppet deklarerade att det var ett icke-religiöst sällskap (inte oreligiöst), hade dess förespråkande av Gud och fosterlandet, flaggan och konstitutionen ändå den överväldigande effekten att förvandla dess tidigare icke-kyrkliga medlemmar till kyrkobesökare, och jag var en av dem. Fastän min fru och jag sporadiskt hade besökt den stora nya presbyterianska kyrkan i närbelägna Pompano Beach, tröttnade jag snart på nonsenset, och vid 1963 hade jag inte besökt den på flera år, då jag hade fått en skeptisk inställning till kristendomsbluffen. Men efter att ha gått med i Birch Society, och i min önskan att vara en god "patriot", lockades jag på något sätt någon gång under 1964 tillbaka till att besöka pastor Wes Augers lilla Calvary Baptist Church, belägen precis norr om Sample Road och väster om Federal Highway i Pompano Beach. Wes, som ville bygga upp sin lilla församling, hade Birch-medlemmarna i åtanke som sin potential och predikade den hårda linjen om Gud och fosterlandet. Snart anslöt sig Austin Davis och Jim Cochrane, liksom ett antal andra "Birchers". Wes Auger erkände i sina predikningar att han hade varit nästintill kriminell i sina yngre år, tills Kristus dök upp och "frälste" honom. Men när jag ser tillbaka på det nu kan jag inte låta bli att tro att han i grunden var en riktig bedragare, och förblev så resten av sitt liv. Vid 1967 hade jag fått nog av detta religiösa skräp och satte aldrig min fot i hans, eller någon annan kyrka igen.

För att återgå till episoden med John Stormer, så fick jag cirka tolv år senare, 1976, medan jag var fullt upptagen med att främja och utvidga Creativity-rörelsen, helt oväntat ett brev från John där han lovprisade kristendomens dygder och bönföll mig att förena mig med honom i att bli frälst genom Jesu Kristi blod. Han ledde tydligen nu någon kristen kyrka i Missouri och han hade tänkt på mitt behov av att bli frälst.

Jag skickade honom ett exemplar av Nature's Eternal Religion och skickade honom ett uppriktigt brev där jag föreslog att han skulle få ordning på sitt tänkande. Då jag inte fick något svar skickade jag ett andra brev ungefär tre månader senare. Kopior av båda breven finns återgivna på sidorna 22 respektive 40 i The Klassen Letters, Vol. Two.

* * * * *

Kort efter Goldwater-debaclet hade jag James Kilpatrick som huvudtalare vid mötet i januari 1965 för Fact Finder's Forum. Som jag nämnde tidigare erkändes James Kilpatrick som en ledande "konservativ". Han hade en syndikerad politisk kolumn i flera tidningar och var själv redaktör för Manchester, New Hampshire Union Leader. Han var också en stark anhängare av Barry Goldwater. Medan jag också starkt hade stött Goldwater under kampanjen, var jag vid tiden för valet i november 1964 grundligt besviken på Goldwater. Det föreföll mig som om Goldwater inte bara hade gjort allt fel, utan jag började misstänka att han hade gjort det avsiktligt för att förlora valet och därigenom misskreditera och undergräva den konservativa rörelsen. Med andra ord kom jag till slutsatsen att han hade låtit sig användas som en bulvan för oppositionen och att han var en bluff. Idag anser jag fortfarande det, faktiskt starkare än någonsin, att även om han bara är halvjude, ligger hans sanna lojalitet ändå, under hans falska konservativa fernissa, hos den judiska saken. Det gjorde den då och det gör den nu. Hur det än må vara med det, när jag samtalade med James Kilpatrick vid middagsbordet före hans planerade tal, ställde jag honom en ledande fråga som låg mig närmast om hjärtat: Varför sålde Goldwater ut oss? Kilpatrick flög i taket, och vi hade nästan ett handgemäng innan jag älskvärt introducerade honom för vår grupp som "en av oss". Jag tror dock aldrig att Kilpatrick förlät mig, och inte heller jag honom.

Medan Birch Society predikade att "sanningen är vårt enda vapen", gav Goldwater-kampanjen mig ändå en läxa, nämligen att om vi någonsin skulle få något inflytande i vår nations angelägenheter, skulle vi själva vara tvungna att bli politiskt aktiva. Jag började predika denna linje bland våra medlemmar och uppmuntrade dem att kandidera till de olika politiska ämbeten som fanns tillgängliga i Broward County, och för enighetens skull borde vi koncentrera oss på det republikanska partiet och ta kontroll över det i detta county. Min fru och jag kandiderade till republikanska kommittéledamöter i vårt distrikt, ungefär det lägsta ämbetet som fanns, och jag gick ut och kampanjade för oss båda, dörr till dörr, i Lighthouse Point. Vi vann överväldigande i nästa val, och snart var jag djupt involverad i politiken. Andra "Birchers" gjorde detsamma över hela countyt, och snart var vi den kontrollerande makten i den republikanska kommittén i Broward County. Detta ledde sedan till att jag ytterligare kandiderade till ämbetet som

Florida State Representative senare, men det är en annan episod, och i det här kapitlet vill jag i huvudsak hålla mig till mina erfarenheter inom Birch Society.

Under sommaren 1966, medan jag kandiderade till posten som delstatsrepresentant för Broward County, anordnade de förenade Birch-föreningarna i södra Florida ett stort evenemang genom att låta Robert Welch, grundaren av Birch Society, tala i Ft. Lauderdale Armory. Det var en het sommarnatt i södra Florida och Armory var inte luftkonditionerat. Det var vid denna tidpunkt som jag först träffade Welch och jag fick äran att hålla introduktionstalet inför en församling som var fullpackad med omkring 1600 personer. I mitt tal gav jag Welch ett strålande lovord och citerade till och med en vers som jag mindes den från min läsebok i åttonde klass om ”Burial March of Dundee”:

> O du lejonhjärtade krigare
> Bry dig ej om eftertiden
> När heder må anses som vanheder
> Och lojalitet ett brott.

Det verkade som om det var nästan för mycket även för Robert. Han skakade upprepat på huvudet medan jag talade. Jag har fortfarande mitt tal på ett band någonstans, inte för att jag är stolt över det. Hade jag då vetat vad jag vet nu, skulle jag ha sagt något helt annat.

Det var också vid denna sammankomst som jag träffade Dr. William Campbell Douglass, som skrev de förinspelade telefonmeddelandena ”Let Freedom Ring” för sällskapet. Efter mitt val i november 1966 ringde Welch mig från Boston och bjöd in mig att sitta vid honnörsbordet med en utvald grupp för en stor fest och middag som JBS anordnade i balsalen på ett stort hotell i New York. I sitt huvudanförande pekade Welch med stolthet på hur Birch-medlemmar valdes till nationella och delstatliga ämbeten. Han pekade på en medlem som just hade valts till posten som delstatssenator i Alaska, och på mig själv till posten som delstatsrepresentant i Florida, och antydde att vi hade landet under kontroll från den ena änden till den andra.

Det var vid detta middagsmöte som jag råkade sitta bredvid en extremt framgångsrik ung man i trettioårsåldern från Kalifornien. Han var vid det här laget mångmiljonär och hans namn var William Penn Patrick. Han hade grundat kosmetikaföretaget Holiday Magic några år tidigare, vilket nu expanderade med stormsteg. Han var också mycket aktiv i kalifornisk politik som ledare för en organisation känd som UROC (United Republicans of California). Han berättade för mig hur hans sekreterare hade blivit attackerad sent en natt när hon arbetade ensam på hans kontor.

Hennes ansikte hade blivit svårt uppskuret och vanställt, och hennes bröst hade också blivit uppskurna med ett rakblad. Hon lämnades att förblöda till döds när hon lyckades uppbringa precis tillräckligt med energi för att ta sig till telefonen för att ringa efter hjälp. Innan han gav sig av lämnade angriparen varningen att nästa gång skulle det vara hennes chef. Även om Patrick inte kände till angriparens identitet, förstod han tydligt budskapet att det var baserat på politik.

Nästa morgon efter middagen hade styrelsen för JBS sitt privata månatliga styrelsemöte, som både Patrick och jag själv var inbjudna att närvara vid och tala om det politiska klimatet. Detta gjorde vi, och William Penn Patrick varnade gruppen för att Ronald Reagan, som då var den nye guvernören i Kalifornien, var en ny Eisenhower och en mycket farlig man. Reagan höll på att skolas för presidentposten i USA, sade han, och han förutspådde att Ronald Reagan förr eller senare skulle bli vald. Vi måste komma ihåg att han gjorde denna förutsägelse 1966, fjorton år innan det hände.

Sittande för sig själv vid sidan av rummet vid ett litet bord, observerande allt och flitigt förande anteckningar, men utan att delta i mötet, satt en mörkhyad jude, ledaren för den judiska grenen av John Birch Society. Varför judarna skulle ha en speciell "gren" när ingen annan hade det förklarades aldrig för mig, men vi var ack så glada att denna mäktiga grupp var på "vår" sida! Hur mycket tur kan man ha?

Jag hade ytterligare utbyte av korrespondens med William Penn Patrick och han skickade mig en vacker blå vinyl-LP-skiva som han hade skrivit manus till och som han själv berättade. Titeln på den var "Happiness and Success through Principle." Jag har fortfarande kvar den skivan idag.

Det finns en tragisk fotnot till denna historia. Några år senare, medan hans företag, Holiday Magic, snabbt expanderade till och med i flera främmande länder, råkade jag se en artikel i morgontidningen om William Penn Patrick. Det verkar som om det under en flygning i hans privata plan hade uppstått ett fel, och planet dök plötsligt mot marken och dödade både honom och hans pilot. Nu, i efterhand, är jag säker på att den judiska Mossad saboterade hans plan, då de insåg att han var en potentiell politisk maktfaktor att räkna med och beslutade att låta döda honom, precis som de hade hotat att göra tidigare. Jag misstänker också att det var en av deras lönnmördare som attackerade hans sekreterare tidigare.

* * * * *

Kort efter att jag blivit vald till delstatens lagstiftande församling, ogillade högsta domstolen, eller det judiska makt nätverket bakom den, sammansättningen av de nya medlemmarna i både representanthuset och senaten och beslutade att Florida var tvunget att "ombildas i valkretsar". Detta innebar också att det var tvunget att hållas ett nytt val. Eftersom jag hade visat min sanna politiska färg under den korta tid jag hade varit där, vilken var anti-liberal och anti-etablissemang, började jag dra till mig eld från pressen, och även från det politiska ledarskapet. Detta var väntat, men det som förvånade mig var att när jag nu kandiderade till posten som delstatssenator, kände jag istället för det stöd jag hade förväntat mig, en viss fientlighet från några av de ledande medlemmarna i själva Birch Society. Först kunde jag inte tro det. Här stod jag och stack ut hakan, kandiderade öppet som medlem i sällskapet och gav organisationen omfattande publicitet, ändå visade ledarskapet nu tydligt motstånd och fientlighet. Återigen, detaljerna i denna kampanj hör hemma i ett annat kapitel. Det räcker med att säga att mina misstankar om JBS väcktes efter denna episod, men jag fortsatte.

Efter mitt nederlag i senatorsvalet 1967 beslutade jag mig för att ta med min familj på en resa till Europa, och efter att ha återvänt från den resan bestämde jag mig för att gå tillbaka till fastighetsbranschen. Detta gjorde jag och öppnade ett kontor på 884 No. Federal Highway i Pompano Beach. Inledningsvis tog jag in Austin Davis, som jag hade samarbetat med i både mina politiska aktiviteter och även i JBS. Vi öppnade en dubbel uppsättning tvillingkontor, sida vid sida, anslutna med en dörr i skiljeväggen. Vi bildade ett nytt bolag, känt som Pines'n Palms Ranchos, Inc., för vår fastighetsverksamhet, och i kontoret bredvid startade vi en JBS-bokhandel, känd som American Opinion Bookstore. Vi var nu i affärer på ett stort sätt, och var det främsta centret och samlingspunkten för sällskapet i den norra halvan av Broward County.

Vi sålde inte bara böcker och sällskapets litteratur utan vi höll även möten och visade filmer. En av de mest effektiva filmerna som JBS hade satt ihop vid denna tid (1967) var en 45 minuter lång produktion kallad "Anarchy, U.S.A.". Den visade hur "kommunisterna" rörde upp splittring och revolution över hela världen, utan att förstås någonsin nämna att judarna hade ett finger med i spelet. Det avgörande ögonblicket kom i slutet, när filmen visade George Lincoln Rockwell, den där hemska nazisten, leda en liten parad någonstans, för att sedan zooma in för en närbild av hans ansikte och majspipan, och avslutades med den ödesdigra varningen: aldrig, aldrig får vi Birchers gå samman med dessa otäcka rasister,

vilka som var de verkliga bråkmakarna i världen. Slut på lektionen.

Trots att vi lade ner mer av vår tid och våra pengar än någon annan i länet, fanns det en viss fientlighet och svartsjuka från de äldre medlemmarna i sällskapet, särskilt från den södra halvan, och till och med från vissa i vårt eget område. Uppenbarligen talade jag för mycket om "det judiska problemet" vid det här laget, och även om hur negrerna tog över. "Det judiska problemet" började tynga mig mer och mer. Jag började undersöka mina ursprungliga premisser mer grundligt och läste återigen Henry Fords "Den internationella juden". Jag blev mer intresserad av rasproblemet och undersökte organisationen The Citizens Councils, som liknade JBS, men som var emot negrer, i mild grad. Snart bildade jag ett annat företag, Pompano Beach Citizens Councils, och vi hade regelbundna möten i bokhandelns huvudkontor. Bland medlemmarna märkte jag att det fanns en jude, som jag omedelbart blev misstänksam mot.

Austin och jag började luta mer och mer åt rasfrågan, och för att kontrollera våra premisser beslutade vi oss för att besöka Citizens Councils huvudkontor i Montgomery, Alabama. Medan vi deltog i en större middag där, fortsatte vi att ta upp den judiska frågan, och fick snart nog veta att de högsta hönsen i råden, precis som JBS, inte var intresserade av att diskutera denna fråga. Det tog oss lite längre tid att upptäcka att Citizens Councils var en judisk tvillingkopia av Birch Society, som återigen agerade som sköld för judarna, men organiserad för att neutralisera de goyim som inte gillade negrer. På vägen tillbaka från Montgomery ringde jag upp Dr. William C. Douglass, känd från "Let Freedom Ring", och bokade ett möte för att diskutera den judiska frågan med honom. Detta gjorde vi under tre timmar på en riktigt fin restaurang i Sarasota, Florida, en som han hade valt ut. Vi debatterade frågan tills restaurangägaren antydde att de var redo att stänga. Under hela debatten fortsatte doktorn att försvara och komma med bortförklaringar för judarna, även om han hade svårt att göra det. Det blev skenbart slutet på vår vänskap, och jag har aldrig sett doktorn igen. En av hans bekanta informerade mig senare om att Douglass själv var halvjude. Min sista kontakt med honom var när jag, efter att ha brutit med Birch Society, skrev ett långt brev till honom, vars innehåll kan hittas på sida 18 i THE KLASSEN LETTERS, Vol. I.

Den slutgiltiga insikten för mig, tror jag, hade redan kommit när jag deltog i John Birch Societys "God and Country Rally" i Boston under helgen vid den fjärde juli

1969. När jag såg det musikband som Welch hade valt ut för att underhålla oss enbart bestod av n-ordet i pösiga, färgstarka byxor, vände det sig i magen på mig. Det var vid denna tidpunkt det började gå upp för mig att Birch Society var ett falskt upplägg, men den fulla vidden av det hade ännu inte sjunkit in.

Det var också vid detta möte som jag träffade en annan kalifornier (inte William Penn Patrick) som var mycket upprörd över deras guvernör, Ronald Reagan, och återigen varnade för att Reagan var en ny Eisenhower, en varg i fårakläder. Jag argumenterade mer och mer om rasfrågan och om judefrågan. Dessa frågor blev alltmer centrala i mitt sinne, vilket de också blev för Austin Davis.

Samtidigt, i augusti och september 1969, var Austin och jag fortfarande upptagna med Citizen's Councils och även American Independent Party, även om vår tro på båda bleknade snabbt. Den 29 augusti flög Austin och jag till Montgomery, Alabama för att delta i ett tvådagarskonvent vid deras nybyggda högkvarter för att försöka ta reda på en gång för alla var CCA stod. (Båda dessa berättelser om CCA och AIP återges mer i detalj i Milstolpe 46.)

Det räcker med att säga att när jag återvände från Colorado i slutet av september, satte Austin och jag oss ner vid ett bord i vår bokhandel för att göra en lång, plågsam omvärdering av vår situation, särskilt integriteten hos John Birch Society. Vi hade några stora beslut att fatta angående vad och vilka vi hade stöttat.

En vecka eller två senare kallade vi Jim Cochrane, en av de främsta JBS-avdelningsledarna i Pompano, till en konferens i bokhandeln och konfronterade honom med judefrågan. Han började svettas ymnigt, och hans enda försvar var — "Alla judar?", vilket innebar att även om det var en judisk konspiration så borde vi inte fördöma varje jude som en del av den konspirationen, utan bara individ för individ, oavsett ras eller religion. Jag sade till Jim: Varför denna dubbelmoral? **När de "allierade", manipulerade av judarna i den massiva fasan vid brandbombningen av Dresden till döds, dödade omkring 350 000 tyskar på två dagar, skonade de inte selektivt kvinnorna, barnen, de små spädbarnen eller flyktingarna från öst som flydde från de kommunistiska mördarna. Så varför är du så blödig och varför är du så förbannat beskyddande mot judarna?** Det var sista gången jag någonsin såg Jim Cochrane.

Några dagar senare kallade vi in Claude Boring, JBS-koordinatorn för södra Florida, som vi hade känt i

år. Vi satte honom vid samma bord i bokhandeln och ställde samma fråga till honom. Även han svettades ymnigt och kedjerökte den ena cigaretten efter den andra. Han var mer uppriktig än vad Jim Cochrane hade varit. "Lyssna," sade han, "vi vet alla att det är judarna. Welch vet att det är judarna och det gör nästan varje medlem i Birch Society också. Om vi gick emot judarna skulle vi stämplas som antisemitiska och det skulle vara slutet för sällskapet." Verkligen? Vad sägs om ditt credo att "sanningen är vårt enda vapen?" Du talar sannerligen inte hela sanningen när du totalt ignorerar och misslyckas med att avslöja den viktigaste och mäktigaste fienden i hela konspirationen, eller hur? Han kunde inte komma på något logiskt svar, och Austin och jag kunde bara dra en slutsats som var vettig: nämligen att Birch Society agerade som murbräcka åt judarna, samtidigt som de pekade ut kommunisterna, medan Birch Society självt var en del av den judiska konspirationen.

Jag gjorde det hedervärda och gjorde vad jag var tvungen att göra. Den 5 november 1969 skrev jag ett långt och anklagande brev till Robert Welch, där jag lät honom veta vad han utan tvekan redan visste, nämligen att John Birch Society var en bluff och ett bedrägeri, iscensatt av judarna själva i ett försök att skydda sin olycksbådande konspiration från att bli allmänt känd. Vidare sa jag upp mitt medlemskap och krävde en återbetalning av mitt livstidsmedlemsbidrag på ettusen dollar som jag så tillitsfullt hade gett dem två år tidigare. Den fullständiga texten i mitt brev kan läsas på sida 16 i THE KLASSEN LETTERS, Vol. I. Welch skrev ett fromt men hycklande brev på 2-1/2 sida till mig, i stil med: Ben, vad i himlens namn har hänt med dig? Men den förrädiska skurken vägrade att göra en återbetalning för sitt förräderi. Vad som uppenbarligen hade hänt mig är att jag konfronterades med verkligheten och började se hela bilden.

Så slutade mitt engagemang i det svekfulla John Birch Society. Det var en stor vändpunkt i mitt liv.

Milstolpe Trettioåtta

Resa Till Kalifornien Och Västra Delarna

Sommaren 1965

Vi hade lämnat Kalifornien 1958 och jag hade bara varit tillbaka där en kort sväng för att avsluta några affärsangelägenheter för mitt Canolectric-företag 1959, som jag berättade om i ett tidigare kapitel. Nu, 1965, beslutade hela familjen att vi skulle ta en resa ut i väst och se en hel del av det gamla goda USA, och särskilt Henrie och Kim ville tillbringa lite tid med Henries mor, som naturligtvis också var Kims mormor. Fru Eleanor McWilliams var nu 80 år gammal och pensionerad från sitt arbete som lärare. Hon bodde ensam i sitt bekväma hus på 458 Mannel Ave., i den lilla staden Shafter, belägen cirka 15 miles nordväst om Bakersfield, Kalifornien.

Vi hade skaffat en älskvärd boxer-tik ungefär ett år tidigare från en av våra grannar, familjen Mayes, tre dörrar ner på gatan. Man skulle nästan kunna säga att Kim rövade bort hunden och lockade bort den från dem genom ren kärlek och tillgivenhet. Hur som helst, Kim och Tammy fattade ett sådant ömsesidigt tycke för varandra att hunden tillbringade praktiskt taget all sin tid i vår trädgård och vid vårt hus. Slutligen bestämde sig Mayes-pojkarna, som ägde hunden, att de lika gärna kunde överlåta ägandet av hunden till Kim. Vilket de också gjorde, inklusive alla Tammys prestigefyllda stamtavlehandlingar.

Så tidigt en morgon i juli gav vi oss av, med Kim och Tammy i baksätet på vår fyrdörrars Chevrolet Impala. Vårt första mål var St. Augustine, Florida, där vi stannade över natten. Efter en god middag gick vi för att se det ständigt återkommande historiska skådespelet "Korset och svärdet". Det framfördes utomhus i en storslagen miljö och återger Floridas tidiga spanska historia, om conquistadorerna och prästerna som byggde missionerna och försökte omvända de hedniska indianerna. Det var tungt viktat i propaganda mot den vita mannen och till förmån för indianerna, men icke desto mindre en imponerande produktion.

Vi åkte mycket tidigt nästa morgon, eftersom vi hade satt New Orleans som vårt mål för dagen. Med tanke på att det 1965 fortfarande inte fanns några Interstate-motorvägar som hjälpte oss att hålla farten på vår rutt, hade vi en lång dag framför oss. Men vi tog oss till New Orleans och hade

middag på Court of the Three Sisters, och en utmärkt middag var det.

Vi hade lite problem med Tammy. Enligt New Orleans stadsförordningar vid den tiden fick ett motell inte tillåta hundar i sina rum. Eftersom det var en varm sommarnatt var det svårt att lämna henne i bilen hela natten, även med fönstren delvis nere. Så vid midnatt smög Kim in Tammy i rummet ändå, och tidigt nästa morgon sattes hon tillbaka i bilen.

På morgonen gick vi alla till Brennan's Restaurant, ett annat känt matställe i New Orleans, och åt "Breakfast at Brennan's". Det fanns en film med det namnet som gjorts tidigare.

Vårt nästa viktiga mål var San Antonio, Texas. Vi ville se det historiska Alamo, som vi hade hört så mycket om. När vi kom dit var det varmt, riktigt varmt, vilket Tammy fick erfara när hon försiktigt trippade på tå över den heta asfalten runt området.

En efterföljande natt bodde vi på ett motell i Ft. Stockton, Texas. Jag råkar komma ihåg detta stopp på grund av en vacker målning av några springande hästar. Målningen hängde över den öppna spisen i lobbyn. Henrie var starkt frestad att köpa målningen vid tillfället, men hon bestämde sig för att låta bli. Hon har ångrat att hon inte gjorde det ända sedan dess.

Vi körde vidare västerut för att se Carlsbad-grottorna i New Mexico och bodde på ett motell i Whites City. Det var första gången någon av oss hade sett grottorna, och vi blev djupt imponerade av deras enorma storlek och skönhet. De svala temperaturerna där inne var en välkommen kontrast till värmen utanför.

Medan vi var vid motellet råkade Kim springa nedför en grusväg och föll, varvid hon skar upp ena knät rejält i gruset. Vi förband det så gott vi kunde och fortsatte till Santa Fe nästa dag. Där gick vi till en läkare och fick såren undersökta, rengjorda och nyligen ombundna.

Därifrån pressade vi vidare mot Grand Canyon. När vi anlände dit mitt på eftermiddagen hade vi svårt att hitta någonstans att bo. Slutligen lyckades vi hyra en stuga, men när vi var redo att flytta in upptäckte vi till vår förskräckelse att en skunk hade varit där före oss, om inte i själva stugan så åtminstone under den. Efter mycket vidare letande fann vi slutligen ett ganska anständigt rum för natten, utan minsta doft av skunk.

Vi stannade vid Grand Canyon i några dagar, utforskade de avlägsna sevärdheterna och gick en bit ner längs South Rim-lederna i själva kanjonen.

Efter att ha sett några av de indianska danserna och andra attraktioner lämnade vi platsen och körde tillbaka österut längs South

kanten och korsade ravinen och Coloradofloden vid Marble Canyon. När vi reste genom Kaibab-skogen såg vi några av de unika ekorrar som skogen är känd för. Därifrån begav vi oss mot Las Vegas.

I Vegas ordnade vi så att vi fick se några av nattklubbsshowerna och en som utmärkte sig särskilt hette "The Spirit of America". Det var bra, ren underhållning av familjetyp, en fantastisk show med massor av sång och dans och ett överflöd av flaggviftande. Då jag var mycket engagerad i Birch Society vid den tiden, tilltalade det oss alla mycket.

Vi anlände till Shafter, Kalifornien, några dagar senare. Shafter är en jordbruksstad belägen i den södra änden av den bördiga San Joaquin Valley, cirka femton miles norr och väster om Bakersfield. Vid den tiden hade den en befolkning på cirka tre tusen, vilket nu har ökat till cirka sju tusen, till stor del på grund av den mexikanska och chicano-inflödet. Jordbruksområdet runt omkring är mycket produktivt och där odlas främst bomull, potatis, alfa-alfa och druvor. Flera av bönderna är miljonärer, vilket inkluderar några mennoniter.

När vi anlände var en av de första händelserna att bli inbjudna till en grillmiddag hos familjen Wiedmann. Mert och Pat Wiedmann äger Stringham Drugstore, som startades av Pats far, herr Stringham. Det var vid den tiden det främsta apoteket i Shafter. Wiedmanns är några av de rikare och ledande medborgarna i staden. De hade en framstående familj med fyra barn, tre flickor och en pojke, som alla nu, 25 år senare, är verksamma inom antingen medicin eller apoteksbranschen i andra städer i Kalifornien. Fru McWilliams, som under flera år undervisade i skolan i Shafter, var lärare för några av Wiedmann-barnen vid ett eller annat tillfälle. Sommaren 1963 hade deras dotter Janet, som är ungefär i Kims ålder, kommit på besök och stannat hos oss i Lighthouse Point i en vecka.

Under vår vistelse i Shafter, cirka 130 miles söderut, höll Birch Society en middag med talare på ett motell i Norwalk, en förort till Los Angeles. Som en god "Bircher" körde jag ner för att delta. Nu ligger Norwalk söder och öster om den dåvarande negerenklaven kallad Watts. För tjugofem år sedan var området inte genomkorsat av motorvägar som det är idag, och vid körning genom området var det nödvändigt att använda huvudgator och boulevarder för att korsa megastaden. Det råkade vara så att dagen efter natten jag körde genom Watts på väg tillbaka till Shafter, bröt hela helvetet lös i Watts. Det var ett av de tidigare upploppen i "niggertown" med eldsvådor, plundring och förödelse under...

den så kallade "medborgarrättseran", ett fenomen som skulle komma att inträffa gång på gång i många delar av landet under sextio- och sjuttiotalet och därefter. Hade jag kört genom den där svarta djungeln en natt senare skulle jag utan tvekan ha hamnat i korselden mellan dessa rasande djungelvarelser.

År 1965 hade Los Angeles Music Center precis nyöppnat. Henrie och jag ringde för att boka och hade turen att få tag på biljetter. Även om jag inte minns så mycket av programmet, förutom att musiken var vacker, så minns jag hur imponerande själva byggnaden var, de tre enorma kristallkronorna i foajén och den påkostade inredningen.

I mitten av augusti körde Henrie, Tammy och jag tillbaka tvärs över landet. Kim stannade kvar i Shafter och följde med på en båtresa med familjen Wiedmann. Det verkar som att familjen Wiedmann och en grupp av deras vänner vid den tiden varje sommar brukade åka på en kryssning ut från Seattle med en flotta av små båtar. Hur som helst, 1965 anslöt de sig till en grupp på cirka fem båtar och kryssade uppför Puget Sound till någon destination i Kanada och tillbaka; resan varade i ungefär en vecka. Det var ett intressant äventyr för Kim.

Under tiden, på vår bilresa tillbaka till Florida, gjorde vi inte lika många stopp som vi hade gjort på vägen ut. Vi stannade dock i New Orleans i några dagar för att titta närmare på staden. Vi bodde på ett motell på Bourbon Street och åt på några av de berömda restaurangerna. Jag minns att jag köpte en stor poster av Adolf Hitler i någon pantbank på Bourbon Street. Postern kostade bara 2,00 dollar. Jag har den fortfarande kvar, och den användes nyligen som förlaga till en oljemålning utförd av Ron McVan.

Eftersom New Orleans hade detta förbud mot att tillåta hundar på motell, hade vi placerat Tammy på ett hundpensionat. Efter att ha varit instängd i tre dagar var hon mycket rastlös och ivrig att få springa. När vi hämtade henne satte jag henne i baksätet på bilen, som vanligt. Kort därefter, när vi stannade vid en bensinstation för att tanka, gjorde jag misstaget att lämna mitt främre fönster nere. Tammy hoppade över framsätet, ut genom fönstret, och stack iväg som ett oljat blixtlås, rusade rakt över en trafikerad sexfilig boulevard och bara sprang, sprang, sprang. Bilar tutade och tvärbromsade och vi trodde med säkerhet att hon skulle bli dödad. Henrie fick nästan en hjärtattack. Mirakulöst nog, efter att hon fått sitt träningspass, rusade hon tillbaka över samma trafikerade boulevard och hoppade in i bilen igen, till vår stora lättnad.

Vi återvände välbehållna till Lighthouse Point. En vecka eller så senare hämtade vi Kim på flygplatsen vid hennes hemkomst. Snart

därefter skrev hon in sig på sitt första år vid Pine Crest, en privatskola i Pompano Beach.

Milstolpe Trettionio

På tal om Toastmasters-klubbar

1964-1969

I kapitlet om John Birch Society har jag redan anspelat på slutsatsen att om vi någonsin skulle utöva något inflytande över kontrollen av våra angelägenheter, var det nödvändigt att vi själva blev betydande engagerade i politik. Den sekundära slutsatsen som följde av det politiska engagemanget var att för att bli framgångsrik inom politiken var det nödvändigt att bli en kapabel och övertygande offentlig talare.

Nästa fråga var — hur blir man en bra offentlig talare?

Svaret på den frågan var — Toastmasters.

Toastmasters International, vars världshögkvarter låg i Santa Ana, Kalifornien, erbjöd ett utmärkt tillfälle att bli en bra offentlig talare. Kort efter att jag hade bestämt mig för att politisk handling var svaret på våra problem, undersökte jag saken och under våren 1964 blev jag medlem i Pompano Beach Toastmasters Club 3003. Det var relativt enkelt att gå med, och inte särskilt dyrt. Det gav inte bara en fortlöpande möjlighet att förbättra sin talarförmåga, utan det var också en trevlig social klubb.

Vi träffades på en lokal restaurang i Lighthouse Point varje vecka. Mötena var schemalagda till kvällstid och inkluderade middag. Medlemmarna schemalades två eller tre månader i förväg gällande vilka deras uppgifter skulle vara vid varje möte, oavsett om de skulle vara talare, tidtagare, parlamentariker, utvärderare eller en av ett dussintal andra uppgifter. Vanligtvis talade tre eller fyra medlemmar under en kväll, och talen var programmerade för fem till sju minuter, med ett maximum på 15 minuter. En av deltagarna kontrollerade "Ah-lådan" och ringde i en klocka varje gång en talare gjorde en paus och sköt in ett "Ah", ett nej-nej som klubben försökte utrota och som en bra talare lärde sig att undvika. Varje "Ah" räknades och den felande talaren fick lägga en femcentare i "Ah-lådan" för varje förseelse vid kvällens slut. Vanligtvis fanns det också två eller fler utvärderare som kritiserade varje tal och gav förslag på förbättringar. Detta gjordes efter alla

talarna hade slutat. Därefter följde en omröstning bland samtliga medlemmar och ett pris för "Bästa talare" delades ut i slutet av kvällen.

Det fanns gott om konkurrens och rivalitet, men på det stora hela var det en vänskaplig typ av tävlan, och ganska konstruktiv. Jag fann att det gjorde mycket för mig och var till stor hjälp på den politiska arenan. Det fanns en grundläggande utbildningsmanual och även ett antal andra officiella böcker och manualer som klubben erbjöd. Den 6 oktober 1967 hade jag slutfört den serie taluppdrag som föreskrivits i grundmanualen och tilldelades "Certificate of Merit" från generaldirektören för Toastmasters International.

* * * * *

Under min femåriga tid hos Toastmasters fick jag förmodligen träffa mer än hundra enskilda medlemmar i vår egen klubb och i grannklubbarna. En gemensam egenskap hos de flesta av dem var att de var intressanta människor. På det stora hela var de intelligenta individualister, mer kompetenta än genomsnittet, och även mer ambitiösa och vältaliga. Några av dem i vår egen P. B. Club #3003 som var stamgäster och som sticker ut i mitt minne efter mer än 20 år är följande:

Arthur D. Donnelly, en urban pensionerad herre med en luddig röst och ett milt leende, som påminde om vår före detta president Ronald Reagan (inget illa ment, Arthur).

Jack Flaherty, en robust irländare, som var en högt uppsatt chef på ett byggföretag i Ft. Lauderdale, och som kunde uttrycka sig rättframt utan krumbukter.

Vincent Ring, en revisor och en skicklig talare.

Ray Maurer, en kundansvarig vid mäklarfirman Kidder, Peabody.

John Shanahan, en annan god irländare och mångårig medlem. Han var delägare i en försäkringsbyrå.

Arthur Burton, som agerade och såg ut som en jude och upprepade gånger skröt om alla de företag som han var VD för. I själva verket var hans affärsidé att gräva upp gamla nedlagda markbolag, återaktivera dem och sedan använda dem för att utpressa titelförsäkringsbolag att betala honom några hundra dollar för att bekräfta äganderätten, i syfte att radera ut eventuella oklarheter som det gamla bolaget kunde hota äganderätten med för vad som nu var mycket värdefull fastighet. Vanligtvis fungerade det, då försäkringsbolagen resonerade som så att det var billigare att köpa ut honom än att tvista i domstol.

Sedan, sist men inte minst, fanns min mångårige följeslagare Austin Davis, som delade många av mina politiska strävanden.

* * * * *

Under tiden kunde vi som individer också delta i andra klubbar på inbjudan, vilket jag gjorde ganska ofta.

Jag deltog i flera Toastmasters-klubbar i söder. En var Sunrise Toastmasters Club #2508 i Ft. Lauderdale. Sunrise-klubben höll sina möten på morgonen för tidiga frukostsessioner. Jag minns att jag deltog i förmodligen ett halvdussin av deras möten och var talare vid varje tillfälle. Jag minns att jag representerade vår klubb #3003 i en debatt med Ft. Lauderdale-klubben om Vietnamkriget. Min partner och jag intog ståndpunkten att vi borde vara med i det kriget och att vi borde vinna det så snabbt som möjligt. Den andra sidan intog ståndpunkten att vi borde dra oss ur det så snart som möjligt. Idag, i efterhand, betraktar jag båda dessa ståndpunkter som dumma. Vi borde aldrig ha skickat våra pojkar dit för att dödas för ingenting från första början.

Längre söderut deltog jag också i Hallandale "Early Bird"-klubbens möten och i Hollywood Toastmasters Club #3770 några gånger.

Vanligtvis skrev och maskinskrev jag mitt tänkta tal, övade på det och tog tid. Även om vi kunde använda några anteckningar medan vi talade, läste vi aldrig våra tal. Jag har fortfarande kvar flera maskinskrivna kopior av mina tal i mina gamla arkiv.

Snart höll jag ett stort antal externa tal för olika klubbar, brödraskap och organisationer andra än Toastmasters. Efter att jag blev involverad i den politiska kampanjen 1966 ökade antalet inbjudningar. Jag talade inför Kiwanis, Rotaryklubben, ett antal politiska grupper, särskilt de republikanska klubbarna, inför League of Women Voters, inför föräldraföreningar (P.T.A.), inför veterangrupper, vid några av Ft. Lauderdale Klans sammankomster och picknickar, och till och med för Gold Coast-avdelningen av Parents without Partners. Jag minns den sistnämnda eftersom jag fortfarande har kvar deras flygblad där det står att jag talade till dem den 17 januari 1969 om brottsförebyggande och skydd av hemmet.

Att vara med i "Borscht"-talarkretsen gjorde mig också involverad i några radio- och tv-talkshower. Jag deltog i flera "Dick Vance"-radioprogram i Ft. Lauderdale, ibland solo med Dick, och en gång i partnerskap med Jim Coryell. Båda dessa herrar

bekände sig vara inbitna "konservativa", men i efterhand misstänker jag starkt att båda var agenter för etablissemanget. Jim Coryell erkände vid ett tillfälle, när jag åt en privat lunch med honom, att han hade varit F.B.I.-agent (det var han förmodligen fortfarande). Han gav ut en periodisk smutskastningstidning i tabloidformat där han utförde karaktärsmord på någon politiker vid en kritisk tidpunkt före valet. Dick Vance hade ett radiopratprogram som verkade stödja Birch-gruppen och den "konservativa" ståndpunkten, men som egentligen saknade substans. Jag minns också att jag blev inbjuden till ett pratprogram i Miami Beach någon gång under 1968. I detta propagerade jag för George Wallace, medan värden, som hävdade att han en gång bott i Alabama under Wallaces styre, kraftfullt fördömde George Wallace.

I min Toastmasters-akt har jag ett brev daterat den 3 januari 1969 från Community Television Foundation of South Florida, Inc., WTHS-TV, som bjöd in mig att diskutera Liberty Amendment i "The Bill Smith Show" klockan 21:30, måndagen den 13 januari 1969, i deras studio i Miami. Detta gjorde jag, och jag minns händelsen mycket tydligt. Bill Smith, förmodligen inte hans riktiga namn, var en vältalig, snygg ung judisk programledare. Jag var för Liberty Amendment och han var emot det. Liberty Amendment sponsrades av Willis Stone och var en del av Birch-agendan. Det föreslog att man skulle upphäva det sextonde tillägget och avskaffa inkomstskatten.

Jag medverkade också i ett TV-program i Ft. Lauderdale tillsammans med pastor Wes Auger, vars Calvary Baptist Church jag hade börjat besöka. Ämnet för vårt framträdande har jag dock glömt bort.

Någon gång i början av 1967, medan jag satt i Floridas lagstiftande församling, blev jag föremål för en redaktionell attack från en TV-kommentator i Orlando, Florida. Stationen hade anständigheten att skicka mig en utskrift av kommentaren, som kritiserade mitt medlemskap i Birch Society och mina "extremistiska" konservativa böjelser. De bjöd in mig att göra ett genmäle på samma sändningstid och få hela de fem minuter som kommentatorn hade använt för att svara honom med mitt eget förberedda tal. Jag antog utmaningen, körde hela vägen till Orlando för att ge dem svar på tal i mitt fem minuter långa anförande.

Jag minns inte exakt när jag slutade delta i Toastmasters, men det måste ha varit mot slutet av 1969, när mitt filosofiska fokus tog en ny vändning, bort från den "konservativa" ståndpunkten och mot den som förespråkas i Nature's Eternal Religion. Det sista dokumentet jag har i min Toastmasters-akt är ett "Certificate of Appreciation" (tacksamhetsintyg).

för ett tal till Deerfield Beach Kiwanis. Det är daterat den 2 augusti 1969.

Milstolpe Fyrtio

Resa till Kanada och platser i norr

Sommaren 1966

Vid 1966 var jag helt uppslukad av Birch Societys aktiviteter och funderade på att kandidera till ett politiskt ämbete för att kunna vara mer effektiv. Sällskapet höll sitt årliga "Gud och fosterlandet"-möte i Boston under det kommande firandet av den fjärde juli, och jag tänkte att det skulle vara lärorikt och konstruktivt att låta hela familjen delta och lära känna Sällskapets talarlista och deras högsta skikt bättre. JBS hade sitt huvudkontor i Belmont, Massachusetts, en förort till Boston.

När vi ändå var så långt norrut, tänkte jag, kunde vi lika gärna bege oss över gränsen till Kanada och besöka min syster Katie och hennes familj, som bodde i Niagara Falls, Ontario. Så återigen packade vi in Kim och Tammy i baksätet på Impalan och gav oss iväg.

Vid ankomsten till Boston bodde vi på ett hotell i centrum nära det hotell där mötet hölls. Vädret i Boston den helgen var varmt, omkring 93 grader (ca 34°C), såvitt jag minns. Mötet varade i tre dagar över helgen och jag lyssnade på en ändlös rad av talare som höll sina respektive anföranden. Jag lyckades ordna ett möte med Tom Anderson och Dan Smoot och försökte trumma ihop någon form av politiskt handlingsprogram med ledarna i det översta skiktet, liknande det jag främjade i Broward County.

Jag hade läst många av Dan Smoots rapporter, på vilkas förstasida hans bild alltid syntes. Han hade varit en före detta FBI-agent och jag hade alltid föreställt mig honom som en kraftfull, hårdför kämpe, redo att ta strid med vem som helst. När jag mötte honom i verkligheten blev jag besviken. Han var kort, liten och försiktig, tyckte jag. Tom Anderson pratade mycket och Dan Smoot svävade på målet en hel del, men för det mesta slutade det med bortförklaringar om varför vi skulle ha det bättre genom att bara göra vår grej och sprida "sanningen" och låta någon annan sköta det politiska spelet.

Det fanns ett antal seminarier, montrar och bokstånd på mötet, precis som vid en vanlig konvent. En av montrarna som drog till sig vår uppmärksamhet, eller åtminstone Kims uppmärksamhet, var en viss från Vermont, kallad "The

Green Mountain Boys." Den bemannades av Vaughn Griffin, Jr. och hans far. Kim var 15 vid den här tiden och såg ut som en vuxen ung dam, flera år äldre. Vaughn var en ståtlig ung man på 21 år, sex fot och tre tum lång, och mycket sympatisk. Snart erbjöd sig Kim att hjälpa till att bemanna montern, dela ut litteratur och marknadsföra "Green Mountain Boys." Snart kom Kim och Vaughn också bra överens. Därefter träffade Henrie och jag herr och fru Vaughn Griffin, och de bjöd in oss att besöka dem efter mötet i deras sommarhem vid stranden av Lake Champlain. På Kims inrådan tackade vi ja.

Vaughn Griffin, Sr. var advokat i Rutland, Vermont, där familjen bodde större delen av året. Han var mycket aktiv i Birch Society, och Green Mountain Boys var hans egen speciella organisation för att främja saken. Deras sommarhem vid Lake Champlains stränder låg nära Shoreham. Själva huset hade en gedigen historia som sträckte sig mer än etthundrafemtio år tillbaka i tiden. Det brukade vara ett värdshus för resande och även en hållplats för diligenser under den tidiga delen av artonhundratalet.

Vi stannade hos familjen Griffin i två dagar. Kim och Vaughn Jr. tillbringade en hel del tid med att paddla kanot och simma i sjön. Tammy deltog i vattenaktiviteterna och var med i det roliga. De två stora schäferhundarna som familjen Griffin hade var något av en gåta och ett orosmoment för Tammy. Hon var aldrig helt säker på om de var vänliga eller ett hot mot hennes säkerhet.

Från Shoreham körde vi norrut och österut mot Maines klippiga kust. Här besökte vi Acadia National Park och såg de ståtliga gamla herrgårdarna som tillhört forna tiders miljonärer i Bar Harbor. Hela landskapet här var mycket klippigt och mycket pittoreskt. Därifrån, via extremt krokiga vägar, hittade vi fram till den lilla fiskestaden Stonington, belägen längst ut på en rad klippiga öar. Här besökte vi Wilma och Chad Knowlton, vänner som vi lärt känna i Pompano Beach. Chads far var hummerfiskare och gick dagligen ut i sin typiska gamla New England-hummerbåt för att se till sina tinor. Under vistelsen bjöd Chad in oss att följa med på en runda med hans pappa på båten, vilket vi gjorde. Jag tyckte det var mycket intressant, men ansåg att det var ett hårt sätt att tjäna sitt levebröd på.

Medan vi var i Maine frossade vi i mycket av den lokala sjömat som Maine är känt för. Jag minns särskilt hur en hel gryta med ångkokta musslor ställdes framför oss på bordet vid ett tillfälle, och hur vi proppade i oss alldeles för mycket.

Från Maine tog vi oss tillbaka västerut mot Niagara Falls, där vi korsade gränsen till Kanada. När den

Den kanadensiska tull- och immigrationstjänstemannen såg Tammy i baksätet, han tog en skarp titt och påminde oss om att vi var tvungna att ha någon form av läkarintyg för hunden innan vi kunde ta henne över gränsen till Kanada. Naturligtvis hade vi inget, men efter ytterligare en blick och eftertanke drog han slutsatsen, vad i helvete, hon är okej, och lät oss passera.

Min syster Katie och hennes man Herbert (Snider) hade träffats 1945 i Colombia, Sydamerika, där båda var missionärer. Snart gifte de sig och snart började de fostra en stor familj. De lämnade Colombia 1961 och bodde i vårt hus i Lighthouse Point i en vecka medan de bestämde vad de skulle göra härnäst. En annan missionär hade lämnat en bil, eller snarare ett vrak, på vår uppfart en månad eller två tidigare, till våra högdragna grannars stora bestörtning. Vissa började fråga oss om vi höll på att starta en begagnatbilshandel eller en skrotupplag. Hur som helst anlände Katie och Herbert till Miamis flygplats med sin barnaskara på åtta och efter att ha stannat hos oss i en vecka bestämde de sig för att åka tillbaka till Niagara Falls, det missionscenter som Katie hade lämnat cirka 16 år tidigare. De packade alla sina knappa tillhörigheter och åtta barn i sitt gratisvrak och gav sig iväg. Vi tog ett ömt farväl av dem. Det var sommaren 1961.

Nu, 1965, hade de skaffat sig en 20 hektar stor fruktträdgård med ett hus, och även om de inte blev rika, klarade de sig ganska bra. Deras åtta barn kom nu till god användning genom att sköta trädgården (de odlade även grönsaker och druvor) och genom att plocka körsbär och äpplen.

Vi hade en mycket trevlig tid när vi hälsade på dem, medan de visade oss många av de sevärdheter som Niagara Falls är känt för. Vi åkte ner i hisschakten för att se de massiva fallen bakifrån. Vi åkte med en av sightseeingbåtarna nedanför fallen, samma "Maid of the Mist" som Katie och jag hade åkt med sommaren 1942 när jag arbetade i nickelgruvorna i Sudbury, Ontario, och hade kommit för att hälsa på henne i Toronto och Niagara Falls.

Vi tog också en avstickare för att hälsa på min kusin Helen (född Klassen) som bodde med sin man Waldemar Schroeder och deras sjuåriga dotter Margaret i Kitchener, Ontario. Medan vi var där besökte vi också en avlägsen mennonitisk morbror, Henry Epp, och hans älskvärda fru, som hade ett härligt hem i Kitchener. De var så gästvänliga och lät oss ta del av den gamla mennonitiska seden att servera "fesper", en eftermiddagsmåltid med te eller kaffe, samt kakor och kex.

Därifrån påbörjade vi vår resa tillbaka till Florida igen, där jag snart återupptog min politiska kampanj genom att kandidera till posten som republikansk delstatslagstiftare.

Det finns en tragisk epilog till vårt besök hos Katie och hennes familj. En månad eller två efter att vi återvänt fick vi nyheten att deras äldste son, Paul, som var 19 år, hade drunknat i virvelströmmarna nedanför fallen under en picknick med vänner en söndagseftermiddag. Det verkar som om de åt sin picknicklunch på en klippavsats vid vattenbrynet, och i ett ögonblick av oförsiktig rörelse fick det turbulenta vattnet honom ur balans och svepte ner honom i virveln till hans död. Hans kropp hittades flytande i Ontariosjön tre dagar senare. Vi blev alla chockade och Katie återhämtade sig aldrig helt från den tragedin.

Milstolpe Fyrtioett

En kort utflykt in i den politiska arenan

Kandiderar som en konservativ republikan för Floridas representanthus

1966

Som i de flesta sydstater hade det demokratiska partiet haft makten i Florida ända sedan rekonstruktionstiden, och vanligtvis var det bara en fråga om vem som vann i det demokratiska partiets primärval när det gällde vem som skulle bli nästa folkvalda tjänsteman. Vid 1966 höll dock det politiska klimatet i Florida på att förändras, särskilt i Broward County, som hade ett stort antal nya invånare som var inflyttade från norr. Men de största faktorerna var president Lyndon Johnson och Vietnamkriget. Alla var trötta på kriget som inte gick att vinna, och av goda skäl, och nästan alla hatade Lyndon Johnson, också av goda skäl. Till detta kom den rädsla och oro som genererades av den pågående "medborgarrättsrörelsen", med negrer som brände ner hela stadsdelar i städer som Detroit, Washington, Watts och dussintals andra.

Den allmänna opinionen i hela landet vände sig mot Johnson-administrationen (1963-1968). Även i det "solida" södern, och särskilt i Florida, vände sig väljarna bort från det demokratiska partiet till det republikanska partiet 1966. Det var dock få som insåg detta medan det pågick, och minst av alla de kandidater i Broward County som ställde upp för att kandidera som republikaner. Men det var ingalunda alla countyn i Florida som vände sig till det republikanska partiet, och majoriteten av representanthuset och senaten i Tallahassee förblev i demokratiska händer även efter valet i november 1966.

Under de senaste två åren hade jag förespråkat för våra Birch-medlemmar att de skulle ge sig in i politiken och bli valda, att vi skulle ta kontroll över Browards republikanska kommitté, och det hade gett resultat. För att visa att jag menade allvar hade jag registrerat mig som republikan, var en kommittéledamot från mitt distrikt, och Henrie var en kvinnlig kommittéledamot från samma distrikt. Jag bestämde mig nu för att kandidera till posten som delstatslagstiftare för distrikt 1. (Broward County hade åtta distrikt, även om valet av varje skedde genom öppna listor och omfattade hela countyt.)

När jag ser tillbaka på kampanjen 1966 och återigen kampanjen för senator 1967, har jag turen att inte behöva lita enbart på minnet. Även om det är ofullständigt, har jag en mapp med ett antal tidningsklipp från den tiden som jag kan referera till. Den 17 februari 1966 stod en rubrik på förstasidan i "B"-sektionen av Pompano Beach Sun Sentinel: "GOP stödjer 5; Bircher inkluderad." Bokstäverna i den dubbla rubriken var stora, nästan 3/4 tum höga. Detta var utan tvekan startskottet för GOP:s kampanj. Fem av oss hade fyllt i gallringskommitténs frågeformulär, tre kandidater till lagstiftande församlingen, två till senaten. Även om fem av oss ansökte och blev godkända, ägnades mer än hälften av artikeln åt mig, uppenbarligen för att en "Bircher" hade mage att försöka kandidera till ett ämbete. Här är två stycken från artikeln:

> *"På frågan om hans Birch-medlemskap skulle vara en fördel eller ett hinder för hans kandidatur, svarade Klassen: 'Det är en god, patriotisk organisation tillägnad principerna om frihet, konstitutionen, fri företagsamhet och allt det som en god amerikan bör stå bakom.'"*
>
> *Ett annat stycke löd: "Klassen listade inga definitiva sakfrågor för sin lagstiftningskampanj, men sa att han som lagstiftare skulle bekämpa 'större och större stat', socialism, och försöka hjälpa till att återvinna en del av de befogenheter till staten som gavs till delstaterna i konstitutionen, och behålla en del pengar i delstaten istället för att skicka dem till Washington och se dem komma tillbaka under vissa villkor."*

Samma dag publicerade Miami Herald en artikel om samma ämne, nämligen att fem GOP-kandidater till Floridas lagstiftande församling från Broward hade fått stöd. Men rubriken fokuserade på Ben Klassen: "Birch-anhängare hoppas på stöd från GOP."

Några dagar senare lämnade resten av GOP:s kandidatlista in sina ansökningar och den var komplett. Så här såg uppställningen ut:

Grupp 1	Bernard Klassen
Grupp 2	Richard A. Bird
Grupp 3	John W. Bell
Grupp 4	Henry J. Prominski
Grupp 5	Arthur Rude
Grupp 6	James D. Mackey
Grupp 8	James R. Eddy

Ingen republikan kandiderade för distrikt 7, och det lämnades utan motstånd till demokraterna. Två republikaner kandiderade för

delstatssenator i två olika distrikt, nämligen Chester Stolzenberg och James Gregory, i distrikt 39 respektive 48. Distrikt 30 lämnades utan motstånd till den sittande demokratiske senatorn A. J. Ryan.

Det fullbordade Broward Countys republikanska lista för representanthuset och senaten. Det fanns inget motstånd i primärvalet för någon av platserna. Republikanerna var vid det här laget för rädda för att kandidera mot varandra. Vi var nu igång och kandiderade för finalen i novembervalet och behövde inte oroa oss för republikanska primärval. Min demokratiske motståndare i grupp 1 skulle bli Richard Brown, en sittande ämbetsinnehavare.

Vi var ett glatt gäng. Eftersom det inte fanns några rivaliteter inför primärvalet fanns det en anda av gott lagarbete och ingen intern stridighet som sådan. De flesta av oss var nybörjare för första gången och njöt av vår nyvunna möjlighet att synas i strålkastarljuset och träda in på den politiska arenan.

Det fanns ett antal utgifter. Jag lät tillverka förmodligen ett par dussin 4'x6' reklamskyltar med min bild på. Min adjutant Austin Davis och jag spikade upp dem på 2x4-stolpar över hela countyt. Jag lät tillverka hundratals fluorescerande stötfångardekaler, och förmodligen ett hundratal mindre affischer att spika upp på telefonstolpar. Jag satte upp två telefonlinjer som folk kunde ringa in till för att höra ett inspelat meddelande, ett meddelande som ändrades varje vecka. Jag lät trycka upp ett antal kampanjblad.

Väl inne i valrörelsen verkade det som om vi rusade runt och hade ett möte nästan varannan dag där vi samlades och talade inför någon grupp. Grupperna vi framträdde inför verkade oändliga. De tillhörde kategorier som samhälls- eller politiska grupper — den republikanska kommittén vid domstolsbyggnaden, League of Women Voters, lärargrupper, skolgrupper, handelskammaren, Kiwanis, Rotary, etc., etc. Vid sådana tillfällen turades vi om att hålla ett kort tal om oss själva och vad vi stod för. Det fanns också ett antal tillfällen då vi talade enbart som individer och hade podiet för oss själva.

Efter att jag hade fått all min politiska utrustning tryckt och sammanställd, höll jag mitt öppningsmöte i ett skolauditorium i Pompano Beach där jag samlade alla Birch-trogna och de medlemmar från Fact Finders Forum som jag kunde få ihop. (Jag var fortfarande ledare för Fact Finders Forum.) Det visade sig bli ett mycket entusiastiskt möte. Jag hade lådor fulla med mina politiska flygblad, stötfångardekaler och annat material för utdelning. Allt verkade vara en dans på rosor.

Ett annat tillfälle då jag var huvudnumret och höll ett större politiskt tal var på Silver Thatch Inn.

den 6 september 1966, inför Pompano Beach Republican Club. The Silver Thatch låg på stranden och ägdes av Ed Stack, som senare skulle ge sig in på den politiska arenan på allvar och några år senare slutligen manövrerade ut Herbert Burke från platsen i representanthuset i Washington. Mitt tal fick stor uppmärksamhet i Pompano Beach "Sun Sentinel" nästa dag i en artikel som innehöll min bild. Den skrevs av Sylvia Martin, en av de få reportrar som verkade vänligt inställd till mina politiska åsikter. Vissa av citaten i artikeln är värda att upprepa, och vi måste komma ihåg att jag vid den här tiden var djupt engagerad i Birch Society och främjade deras åsikter. Rubriken på artikeln var "Statlig kommitté för att granska FN efterfrågas av GOP-kandidat". Jag citerar mer utförligt från denna artikel eftersom den sammanfattar min politiska ställning mer heltäckande än något annat material jag har kvar från den tiden. Här är några av de inledande styckena:

"Klassen, som utmanar den sittande demokraten Richard Brown om platsen som representant för Grupp Ett, berättade för medlemmarna i Pompano Beach Republican Club att kommunister har nästlat sig in på höga poster inom den federala regeringen och att de 'försöker tvinga oss under ett ateistiskt, kommunistiskt FN'."

"Saker och ting i den amerikanska kongressen skulle inte vara som de är," sa Klassen, medlem i John Birch Society, "om delstaternas lagstiftande församlingar hade försvarat delstaternas rättigheter och inte accepterat federala allmosor."

På delstatsnivå sa Klassen att han skulle främja "Liberty Amendment" och en kommitté för att undersöka FN i ett försök att "ställa saker till rätta inom den federala regeringen."

Om alla delstater skulle anta "Liberty Amendment", sa Klassen, "skulle det avskaffa den personliga inkomstskatten och därmed beröva den federala regeringen en stor del av dess makt. Den personliga inkomstskatten," sa han, "utgör bara hälften av den federala regeringens inkomster, och det är mer än vad den behöver för att sköta sina konstitutionella angelägenheter."

Klassen anklagade den federala regeringen för att olagligt anslå pengar till "bidragsprogram" som inte är godkända enligt konstitutionen.

Genom att hävda att han är en "mitten-anhängare" när det gäller den typ av regering han stöder, sa Klassen att han förespråkar en "begränsad konstitutionell regering så som den fastställs i självständighetsförklaringen, konstitutionen och

the Bill of Rights – de främsta frihetsdokument som någonsin skapats under 6 000 år av nedtecknad historia."

Klassen, som sa att han inte är någon "extrem högeranhängare", sa att han är "extremt hängiven att skydda" en konstitutionell regeringsform.

Konstitutionen, sa han, ger inte den federala regeringen befogenhet "att pressa pengar från folket för att spendera på utländskt bistånd, utbildning, välfärd, fattigdomsbekämpning och andra projekt... de kostnadsfria godsakerna. Vad regeringen gör", sa han, "är olagligt, grundlagsvidrigt och stöld."

Klassen kallade de olika federala projekten för "socialistiska" och sa att USA gradvis överlämnas till kommunisterna genom utnämning av kommunister till höga statliga ämbeten, antagandet av kommunistiska metoder och överlämnandet av befälet över USA:s militära styrkor till FN, som "styrs av kommunister."

Floridas lagstiftande församling, sa Klassen, borde utse en kommitté för att undersöka FN. Om FN-stadgan befinns vara olaglig av kommittén, bör den lagstiftande församlingen anta ett lagförslag som fördömer "allt FN gör som olagligt i Florida och det kommer inte att erkännas."

Regeringen, sa han, driver 20 000 olagliga företag i konkurrens med det privata näringslivet. "Liberty Amendment", sa Klassen, skulle tvinga regeringen att sälja dessa företag.

"Den stora frågan", sa Klassen, "är om USA kommer att bli en kollektiv diktatur eller förbli en konstitutionell republik. För närvarande styrs vi av onda män som säljer ut oss till kommunisterna."

Till och med Miami Herald hade en reporter på plats för att föra anteckningar. En kortare artikel av Bill Martinez med rubriken "Klassen: Jag är ingen extremist", inleddes med "Bärandes ett gyllene björklöv i sitt slag, inledde den republikanske kandidaten för Group One State House-platsen, Ben Klassen, på torsdagskvällen en kraftfull utskällning mot den federala regeringen."

Längre ner i ett stycke som stack ut i **fet stil** stod det: "Klassen, som erkänner medlemskap i John Birch Society...." Hemskt! Hur fräck får man bli?

Det fanns några andra tillfällen då jag hade en hel sammankomst för mig själv, men jag har inga anteckningar om dem. Ett möte som jag inte har några anteckningar från men som jag tydligt minns var en direkt konfrontation med min demokratiske motståndare, den sittande Richard Brown. Det var

inför en lunchgrupp på cirka 200 personer i Pompano Beach, antingen Kiwanis eller Rotary Club, jag minns inte vilken.

Richard Brown talade först. I sitt tal anklagade han mig för att fokusera på nationella frågor snarare än på delstatsregeringen. I detta hade han helt rätt. Jag attackerade i själva verket Högsta domstolen, Vietnamkriget, den federala regeringens maktövertagande på bekostnad av delstaternas rättigheter, och särskilt Johnson-administrationens klåfingrighet i Vietnamkriget. Brown klargjorde att han distanserade sig från Johnson-administrationen i Washington, att han inte borde dömas efter vad som pågick i Washington, och att han kandiderade i delstatsfrågor.

När det blev min tur erkände jag att jag hamrade på Johnson-administrationens vänsterorienterade politik, men att alla demokrater i partiet var bundna till den, sa jag, vare sig de gillade det eller inte. Om de inte gillade det borde de lämna partiet och bli goda amerikaner istället för världsmedborgarsocialister. Hur som helst slutade jag med ett dundrande fördömande av demokraterna, av Lyndon Johnson och av Richard Brown, och sa i praktiken: "Låt oss göra en total utrensning från topp till botten och kasta ut skurkarna."

Tydligen var väljarna i Broward County på samma humör, som vi ska se senare. Men innan vi gör det finns det en annan episod under kampanjen som jag vill berätta om.

* * * * *

Richard Nixon hade gjort ett försök att bli guvernör i Kalifornien 1962 och hade blivit besegrad, främst på grund av en fientlig liberal press, som aldrig förlät honom för att han avslöjat kommunisten Alger Hiss mer än ett decennium tidigare. Det var efter nederlaget i Kalifornien som Nixon till synes kastade in handduken och sa att han lämnade politiken. "Ni kommer inte ha Nixon att sparka på längre." Men 1966 steg hans stjärna igen medan demokraternas dalade. Han kände att han kunde göra comeback och kandidera till presidentposten igen. I sin landsomfattande kampanj för att göra detta, den 29 september 1966, anordnade han ett republikanskt politiskt valmöte för sin räkning i Ft. Lauderdale Municipal Auditorium inför fullsatta hus. Jag minns fortfarande tydligt hans iscensatta entré i auditoriet, all den dånande musiken och strålkastarna när han och hans följe marscherade nerför mittgången och upp på scenen till dånande applåder från en partisk publik. Tillsammans med resten av Browards republikanska delegation (omkring ett dussin) hade jag "äran" att skaka hans hand, sitta på scenen med honom, och

lyssnade på hans medryckande tal. Han var en god talare och fördömde kraftfullt Johnson-administrationen som då satt vid makten.

* * * * *

Men för att återgå till huvudevenemanget — min kampanj för en plats i Floridas lagstiftande församling i Tallahassee. Den slutgiltiga uppgörelsen kom, dagen för det allmänna valet, den 8 november 1966. Vid sjutiden den kvällen körde jag ner till Broward Countys domstolsbyggnad och jag hade bilradion på. Resultaten strömmade in snabbt och vi republikaner tycktes vinna, inte bara i Broward County, utan även i hela delstaten när det gällde guvernörsposten. När jag anlände till den stora County Commission-auditoriet var det redan fyllt av vänner, anhängare och reportrar, och det rådde en jublande stämning i de republikanska leden, medan det var dystert och hopplöst i det demokratiska partiet. Vi vann, och det rejält!

Allt eftersom kvällen led kom de slutgiltiga resultaten in. Browards republikanska delegation till den lagstiftande församlingen hade tagit en storslam. Alla sju av oss vann. Det gjorde även de två republikanska kandidaterna till delstatssenaten, Chet Stolzenburg och James Gregory från senatsdistrikt 39 respektive 48. Endast Hugh B. Cramer, som saknade motkandidat, vann en demokratisk plats i representanthuset, och den sittande delstatssenatorn A.J. Ryan, en fin gentleman som ställde upp som demokrat och saknade motkandidat, tog en demokratisk plats för Broward County i senaten.

Republikanen Claude Kirk vann guvernörsvalet över Robert King High, en liberal demokrat från Miami-området. J. Herbert Burke, republikansk kandidat till representanthuset (Washington), vann enkelt över Joe Varon, den demokratiske kandidaten.

Allt som allt hade vi vunnit stort i Broward County och skrivit historia. Detta var första gången det republikanska partiet hade vunnit guvernörsposten och gjort ett betydande avtryck i delstatens representanthus och i senaten sedan rekonstruktionstiden för ett sekel sedan. Palm Beach och Pinellas County blev också överväldigande republikanska. Representanthuset och senaten förblev dock fortfarande starkt i händerna på den demokratiska majoriteten. Det nya representanthuset hade nu 26 republikaner och 92 demokrater, och i senaten var demokraterna fler än republikanerna med 37 mot 11.

Icke desto mindre var vår seger i Broward County nästan total. Vi hade i själva verket vunnit varje plats vi hade kandiderat för. Vi var jublande glada och ett stort firande var på sin plats.

Jag hade vunnit min plats i Distrikt 1 över min demokratiske motståndare Richard L. Brown, den sittande kandidaten, med röstsiffrorna 57 843 mot 51 543. Jag var inne!

Milstolpe Fyrtiotvå

En sejour i lagstiftande församlingen

Vad som ursprungligen hade börjat som ett experiment och en chansning hade nu förvandlats till verklighet. Plötsligt var jag en sorts kändis. Kort efter att jag blivit vald fick jag alla möjliga sorters gratulationer och post, inte bara från vänner, utan från människor jag aldrig hade hört talas om. Jag var nu en politiker och jag utövade ett visst mått av inflytande. Som ett resultat blev jag eftersökt för att hålla tal, inbjuden till luncher och fick ett antal förmåner som jag inte ens hade bett om. Till exempel fick jag ett präglat medlemskort som gav min fru och mig rätt att besöka Pompano Beach Harness Racing Track gratis närhelst jag ville, och inte bara det, utan när jag utnyttjade deras erbjudande fick min fru och jag logeplatser, gratis biffmiddagar och all bourbon, Scotch eller vad vi än ville dricka. Ett liknande kort kom från Hialeah Park Race Track nära Miami, och från Hollywood Dog Track. (Denna "förmån" var ingen särskild tillgång såvitt jag var bekymrad, eftersom jag inte hade något större intresse för hästkapplöpningsbanor, eller någon annan form av hasardspel för den delen.)

Efter att ha deltagit i Toastmasters under de senaste åren blev jag nu inbjuden att tala vid flera tillställningar och inför ett antal grupper, allt från Pompano Beach Chamber of Commerce till P.T.A.-grupper, League of Women Voters, Rotaryklubbar, Kiwanis och ett antal andra. Till och med min egen Toastmasters-grupp såg nu på mig med ny respekt. Jag utnyttjade så många av dessa tillfällen jag kunde för att främja mitt "konservativa" budskap, vilket i stort sett var Birch Societys, nämligen att vår regering och hela vårt system var på väg mot socialism, en stor statsapparat och samarbete med kommunisterna. Aldrig påpekade jag dock att bakom kommunismen fanns judens manipulerande hand. Åtminstone inte än.

Kort efter valet hölls ett privat möte ansikte mot ansikte med den nyvalde guvernören, Claude Kirk, vid hans högkvarter i Palm Beach. Huruvida han hade ett sådant möte med alla de valda republikanerna, eller bara ett utvalt fåtal, minns jag inte. Hur som helst blev jag uppringd för att ha ett privat samtal med guvernören vid hans dåvarande högkvarter i Palm Beach. Vad jag minns av det var att Kirk förmanade mig att jag inte fick hitta på "några överraskningar", vad det nu än betydde, förmodligen av rädsla för att jag skulle kunna

introducera någon form av radikal lagstiftning. Jag försäkrade honom om att det inte fanns några hemligheter gällande vad jag stod för, då jag hade varit extremt uppriktig under min valkampanj. Jag klargjorde dock att jag skulle följa samma oberoende väg i lagstiftningsarbetet. Kirk, som var mer liberal än han hade låtsas vara under sin kampanj, var inte särskilt nöjd, och jag kunde inte ha brytt mig mindre. Även om Kirk var en idealisk kandidat – lång, ståtlig, karismatisk och vältalig – tydde hans tidigare meriter på att han bara var yta och inget innehåll, och lika falsk som en tre-dollarsedel. Min uppfattning om honom var inte särskilt hög.

Dagen kom då vi alla svors in i det gamla State Capitol. (En ny höghusbyggnad för Capitol har byggts sedan dess, och det gamla Capitol är nu ett museum och fungerar även som arkivförvaring.) Vi nio republikaner från Broward County, de sju representanterna och två senatorerna, vilkas namn jag tidigare har listat, bildade nu en tätt sammansvetsad grupp. Vi var alla nybörjare under vår första mandatperiod, förutom senator Chet Stolzenburg, som hade suttit en period tidigare. Vi bodde alltid på samma motell och gick vanligtvis ut på middag tillsammans, såvida det inte serverades mat vid något evenemang. Vi var ett glatt gäng, drack en ansenlig mängd Scotch efter sessionerna och före middagen, och vi kom relativt bra överens.

Jag lärde mig snart rutinerna i lagstiftande församlingen och fick träffa och lära känna de flesta av de 118 ledamöterna i representanthuset och ett betydande antal av de 48 medlemmarna i senaten. Antalet tillställningar vi blev inbjudna till var svindlande. Det var alla möjliga sorters grillaftnar, middagar och evenemang som anordnades av lärargrupper, pedagoger, vägkommittéer, polisgrupper, bankgrupper och en mängd andra. Samtliga var intresserade av att antingen (a) få mer pengar anslagna till sin verksamhet, eller (b) få igenom lagstiftning som var gynnsam för dem, eller båda delarna. Av alla grupper var utbildningsfolket utan tvekan de mest aggressiva och ihärdiga.

Av någon anledning som jag inte minns, bad jag om att bli utsedd till bankutskottet, och min begäran beviljades av Ralph D. Turlington, talman i huset. Trots att jag visste nästan ingenting om bankverksamhet, kände jag att det förmodligen skulle sätta mig i kontakt med de välbärgade och inflytelserika i Broward County. (Jag satt även i några andra utskott, men jag minns inte vilka de var.) Jag misstog mig inte angående att bli kontaktad av bankfolket. De hade sin lobbyist i Capitol, och det föll sig så att han erbjöd sig att ta ut mig och bjuda på lunch mycket mer

oftare än någon annan lobbyist, ett erbjudande jag inte kunde tacka nej till. Hemma i Pompano Beach blev jag uppsökt av ättlingen till en av de rikaste familjerna, som inte bara ägde mycket fastigheter i Pompano Beach, utan också var ordförande för en bank i Pompano Beach. Han tog också ut mig på lunch och diskuterade lagstiftning, något han inte skulle ha drömt om före mitt val.

* * * * *

Den 3 januari 1967 kom dagen för installationen av guvernören, hans kabinett och lagstiftarna. Det var parader i Tallahassee, tal i representanthuset och edsavläggelse för de olika ämbetsmännen. Vi åtta lagstiftare från Broward County svors in som en grupp och jag har fortfarande ett fotografi från den händelsen. Men dagens höjdpunkt var guvernörens installationsbal i Tully Gymnasium vid Florida State University.

Som förberedelse för den stora händelsen, som var formell, köpte jag den första och enda smoking jag någonsin har ägt. Henrie köpte också en speciell aftonklänning för tillfället. Det var mycket ceremoni, det var mycket musik, mycket sprit och det var dans. Guvernör Kirk, som var frånskild, överraskade publiken genom att göra sin storslagna entré med en utmanande blondin på armen och tillkännage sin förlovning. Huruvida han någonsin gifte sig med kvinnan vet jag inte. Ryktet sade att han hade plockat upp henne på någon bar i Brasilien. Men just den kvällen utgjorde de ett stiligt och imponerande par.

* * * * *

Trots att den officiella sessionen för Floridas lagstiftande församling regelbundet var planerad att pågå i endast 60 dagar varje år och skulle börja den 4 april i år, blev vi ändå upprepade gånger inkallade till extrasessioner, och mycket lagstiftning inför sessionen lades fram och röstades om. Jag märkte att Miami-delegationen, eller rättare sagt Dade County-delegationen, som bestod av 22 medlemmar (den största i staten), var den absolut mest aktiva. Varje medlem i den var demokrat, de flesta mycket liberala, och minst sju av dem var judar. Jag minns särskilt att mycket av den lagstiftningen härrörde från en viss Kenneth M. Myers, en jude. Den rena mängden lagstiftning som genererades redan före det officiella öppnandet av den lagstiftande sessionen förvånade mig och gjorde mig också oroad.

Angående just denna fråga, nämligen floden av lagstiftning, minns jag att jag höll ett tal till Pompano

Beach Handelskammare. Jag sade att jag inte var intresserad av att belasta folket i denna stat med fler lagar än de redan hade, utan att upphäva några av dem som redan fanns i lagböckerna, lagar som vi kunde klara oss utan. Jag påminde dem om att varje lag, vare sig den var gammal eller ny, pålade folket en av tre bördor, eller en kombination av en eller flera: (a) den krävde att de gjorde något de inte behövde göra innan lagen antogs, (b) den hindrade dem från att göra något som de tidigare var fria att göra, och (c) den kostade dem mer pengar, på ett eller annat sätt, antingen på grund av verkställighet, eller administration, eller i skatter, eller genom finansiering av vilket program den nya lagen än föreskrev. När vi summerade de tusentals lagar som antogs varje år av den amerikanska kongressen, av de enskilda staterna, av det län där de bodde, plus stadens förordningar, utsattes vi för en omöjlig uppsjö av restriktioner, skyldigheter och utgifter. Det, berättade jag för dem, var min filosofi — mindre statlig styrning, snarare än mer, mer, mer.

Jag hade knappt kommit in i gängorna och knappt blivit varm i kläderna. Icke desto mindre var min främsta oro vad statens tunga hand gjorde mot oss, härrörande från åtgärderna i vår nations huvudstad, Washington, D.C., en fråga som jag upprepade gånger hade pekat på under min valkampanj. En av de åtgärder jag hade lovat under min kampanj var att låta lagstiftaren undersöka Förenta Nationerna, och om det kunde visas att det var en främmande organisation som var skadlig för Förenta staternas intressen, besluta att delstaten Florida skulle ignorera och ogiltigförklara alla dess påbud och pålagor. I mitten av januari 1967, precis när jag höll på att förbereda en sådan resolution, släppte högsta domstolen en bomb i vårt knä. Den förklarade i praktiken att Florida var felaktigt distriktsindelat och inte uppfyllde deras påbud om "en man, en röst". Därför, ipso facto, var Florida nu tvunget att omorganiseras i distrikt och ett nytt val var tvunget att hållas på nytt, och det med största hast. Den verkliga anledningen, misstänkte jag, var att det judiska maktetablissemanget inte gillade sammansättningen av den nya lagstiftande församlingen och att för många kandidater oväntat hade blivit valda som de inte hade någon kontroll över, som till exempel Ben Klassen. I synnerhet Ben Klassen.

Jag hade attackerat högsta domstolen såväl som Förenta Nationerna under min kampanj, och när högsta domstolen trängde in i vår delstats valprocedurer med sin tunga hand, blev jag rasande. Jag spred omedelbart ordet bland lagstiftarna, i både representanthuset och senaten, att

vi borde ignorera Högsta domstolen och be dem dra åt helvete. Jag föreslog att vi skulle stå upp för våra delstatliga rättigheter så som de formuleras i konstitutionen och trotsa domstolen. Jag lämnade snart in en resolution i representanthuset med den innebörden.

Måndagen den 23 januari 1967 publicerades en stor artikel i Pompano Beach Sun Sentinel som återgav min ståndpunkt ganska korrekt. Rubrikerna var stora med bokstäver som var 3/4 tum höga. "Klassen angriper Högsta domstolens påbud." Sedan löd underrubriken "1-man, 1-röst kritiseras". Eftersom denna artikel beskriver min ståndpunkt bättre än jag kan minnas den ur minnet, citerar jag den i sin helhet.

Broward Countys delstatsledamot Ben Klassen utmanade den amerikanska Högsta domstolens rätt att ogiltigförklara Floridas fördelningsplan och meddelade på söndagen att han har lämnat in en resolution i delstatens representanthus där han ber att organet fortsätter med delstatens angelägenheter trots Högsta domstolens utslag.

Resolutionen, inlämnad av Klassen, en republikan, för behandling av huset under dess ordinarie session i april, slår fast att den amerikanska Högsta domstolen "utövar en godtycklig och okonstitutionell maktutövning i råstyrka genom att förklara den nuvarande lagstiftande församlingen olaglig..."

Den begär att huset bjuder in de amerikanska senatorerna Spessard Holland och George Smathers för att vittna om giltigheten av Högsta domstolens dekret om en man, en röst.

Den syftar till att skapa en kommitté i huset för att studera fyra frågor rörande den högsta domstolen—

* Omfattningen och begränsningarna av domstolens befogenheter.
* En rapport från 1962 av den amerikanske senatorn James O. Eastland som anger att Högsta domstolen har dömt till förmån för kommunistiska syften i 90 procent av sina beslut som rör kommunistisk verksamhet.
* Huruvida ursprunget till dekretet om en man, en röst härrör från Förenta nationerna eller Förenta staternas konstitution.
* Vilka åtgärder som kan vidtas av delstaterna för att förhindra ytterligare "allvarlig och farlig urholkning av delstaternas rättigheter och den kraftiga ökningen av diktatorisk centralisering av federal makt i Washington."

Klassen sa att han vill se senatorerna Holland och Smathers vittna inför representanthuset om giltigheten av dekretet om en man, en röst – eftersom den amerikanska senaten inte är fördelad enligt principen om en man, en röst. Med två senatorer från varje delstat varierar representationen så mycket som 80-1 på befolkningsbasis, sa Klassen.

"Om 'en man, en röst' inte är landets lag, vilket den naturligtvis inte är, då skulle senatorerna vara tvungna att svara oss varför de inte vidtar några åtgärder för att hindra Högsta domstolen från att tvinga på oss ett författningsvidrigt påbud," sade Klassen.

Hans resolution slår fast att ingenstans i USA:s konstitution ges den federala verkställande makten eller USA:s högsta domstol någon jurisdiktion över valprocesserna i någon av de suveräna staterna eller över strukturen på deras regeringar, ej heller finns det något krav på det "godtyckliga 'en man, en röst'-påbud som dekreterats av Högsta domstolen."

Resolutionen skulle låta lagstiftaren förklara "att lagstiftaren är övertygad om att Högsta domstolen inte agerar i god tro; att den inte försöker lösa problemet med omfördelning av mandat, utan att förvärra det och förlänga det på obestämd tid; att minska eller förstöra rättigheterna för den suveräna staten Florida och ytterligare förstora och koncentrera den federala makten hos en centralregering."

Klassen sade att det är hans hopp att en sådan resolution, om den antogs, skulle skapa "tillräcklig uppståndelse" så att USA:s senat och kongress skulle tvingas vidta åtgärder.

* * * * *

Flatheten hos lagstiftarna och senatorerna förvånade mig. Trots det larm jag försökte piska upp, tänkte ingen seriöst på att utmana Högsta domstolen, fastän vi hade all juridisk rätt att göra det, och borde ha gjort det. Men, förutom jag själv, gjorde ingen det. De tog alla emot det undergivet som om ordet hade kommit ner från ovan och Gud hade talat. Primärvalet var satt till den 28 februari, vilket gav oss lite tid att registrera oss, organisera oss och bedriva valkampanj.

Jag njöt inte av att dra igång ännu en kampanj. Jag var tvungen att bestämma mig på kort tid om jag ville kandidera igen överhuvudtaget, och i så fall, vilken plats jag ville söka.

Efter mycket rannsakande beslutade jag mig för att kandidera, och beslutade att jag lika gärna kunde satsa allt och kandidera till senaten. Det fanns mer prestige och mer inflytande i att vara senator än lagstiftare. Det fanns bara 48 av de förra, och 118 av de senare.

Jag beslutade mig för att kandidera för senatsdistrikt 37, i vilket fall jag skulle utmana den sittande republikanen James Gregory. Fastän han var en trevlig prick, var han icke desto mindre en lättviktare, en dagdrivare och en alkoholist. Jag minns tydligt

när kort efter valet alla de nyvalda lagstiftarna och senatorerna hade en stor fest och sammankomst i någon stor möteshall på ett hotell i Tallahassee där spriten var gratis och flödade fritt, och Jim Gregory var stupfull. När han vacklade ut ur hallen hängde tungan utanför och han var tvungen att stöttas av två av sina medhjälpare. Jag tänkte för mig själv, senaten förtjänar bättre än så.

Medan det före valet i november hade rått brist på republikanska kandidater och ingen konkurrens i primärvalen, var rollerna nu ombytta i februari 1967. Eftersom vi "pionjärer" hade tagit risken och visat att republikaner inte bara kunde vinna, utan faktiskt hade ett övertag, blev fältet nu trångt. Istället för bara Gregory fanns det nu fem republikaner som tävlade om den där enda platsen (inklusive Gregory och mig själv).

Det fanns dessutom ett helt nytt element som kastades in i detta val. Det judiska etablissemanget hade inte krävt ett nytt val för ingenting. Medan de hade begått ett misstag i november förra året och satsat sina pengar på de demokratiska kandidaterna, som hade förlorat, tänkte de nu se till att de fick in sina handplockade kandidater den här gången, även om de var republikaner. För att genomföra det arbetet i Broward County hämtade de in en professionell "hired-gun" från en annan delstat.

De importerade en professionell kampanjledare från Colorado vid namn Dick Kirk (ingen släkting till Claude Kirk). Dick Kirk hade precis framgångsrikt avslutat guvernörskampanjen för republikanen John A. Love och hjälpt till att göra honom till guvernör i Colorado. Nu kom han till Broward County för att se till att de "rätta" republikanerna valdes här, och jag var inte en av de gynnade.

Det var fantastiskt hur snabbt ryktet spreds om vem som var inne och vem som var ute i kylan. Medan vi alla gick ut för att kampanja och tala, var det nu jublande applåder för de gynnade, och en iskall kyla för dem som inte var det. Och detta även från mina tidigare vapenbröder som vi hade kampanjat så harmoniskt med och som vi hade delat så många gemytliga tillfällen med i Tallahassee. Men kylan fanns där och den var uppenbar.

Till och med Birch Society hade uppenbarligen fått order från det judiska högkvarteret, även om jag vid den tiden fortfarande var naivt ovetande om att denna organisation var bildad i det enda syftet att agera murbräcka åt judarna. Medan jag i november till synes hade haft fullt samarbete från mina Birch-kamrater, dök det nu plötsligt upp från ingenstans en splittrare, en nolla, som inte ens var

en medlem av sällskapet. Hans namn var Bill Partin, och han var ledare för ett litet elektrikerförbund i Broward County. Han hade gjort sitt bästa för att kasta grus i maskineriet för J. Herbert Burkes val i november, men den sistnämnde vann ändå kongressplatsen från Broward. På något sätt lyckades Partin nu starta ett gräl inom Birch Society som klöv deras stöd för mig mitt itu. Med den kunskap jag har nu kan jag tydligt förstå deras spel, men vid den tidpunkten gjorde det mig både förbryllad och förargad.

Jag hade lite tid att organisera mig och dessutom var jag ovillig att spendera mycket pengar på denna andra vända. Jag tog fram dekaler, ett antal kartongaffischer och ett rikligt utbud av flygblad. Jag installerade också en uppsättning telefoner med ett inspelat meddelande och körde ett antal tidningsannonser. Men oddsen var emot mig. I sista minuten levererade den republikanska gruppen, ledd av den inhyrda experten Dick Kirk, sitt mest effektiva slag. De skickade ut ett massutskick till alla registrerade republikanska väljare i Broward County med en föreslagen "officiell" lista över kandidater att rösta på. Varje kategori innehöll endast ett namn – deras utvalda kandidat. Mitt namn fanns naturligtvis inte med. Det enda namnet (av fem republikaner) för senatorsplatsen i det 37:e distriktet var Charles H. Webers, den utvalda kandidaten för Dick Kirks maskineri. När jag ringde för att prata med några av mina tidigare trogna, sa de naivt till mig: "Ja, Ben, jag är med dig. Jag fick precis den officiella republikanska listan. Jag kommer att rösta republikanskt, det kan du lita på." Jag var tvungen att tålmodigt förklara att självklart kommer du att rösta republikanskt. Eftersom detta är ett primärval och du är registrerad som republikan, är det det enda sättet du kan rösta på. Men på vilka republikaner ska du rösta? Listan du fick i posten är en partisk lista och mitt namn står inte på den. Tänker du rösta på mig? Då blev den nämnda väljaren djupt störd och förbryllad. "Åh, det förstod jag inte. Jag trodde att vi republikaner höll ihop." Och så fortsatte det. De flesta väljare hade inte den blekaste aning om vem som var vem. Skadan var redan skedd. Mina medarbetare, få till antalet, kunde bara ringa en mycket liten procentandel av de förvirrade väljarna. Under tiden, med den lilla lappen med föredragna kandidater i handen, gick de republikanska väljarna till valurnorna och röstade mestadels så som den "professionella" inhyrda experten hade programmerat dem. Charles H. Weber, som inte hade gjort någonting i den föregående kampanjen i november, var inne och slog till och med den sittande James Gregory. Jag kom på tredje plats av fem. Den "professionelles"

listen hade fungerat perfekt. Jag kände mig lurad och var arg som fan.

Min enda tröst var att i mitt eget valdistrikt i Lighthouse Point, där folk visste vad jag stod för, var jag den överlägsna vinnaren.

Morgonen efter valet hade jag äran att få den största rubrik jag någonsin fått under hela min kampanj. Där, högst upp på förstasidan i Pompano Beach Sun Sentinel, fanns en stor svart rubrik som i ett dödsannonsmeddelande: **KLASSEN, CONDON BESEGRAADE**.

Judarna kände lukten av blod och slickade sig om munnen.

Milstolpe fyrtiotre

EN FAMILJERESA GENOM EUROPA

Sommaren 1967

Efter att ha förlorat i det republikanska primärvalet den 28 februari, lämnade jag det debaclet med blandade känslor. (a) Jag var äcklad av politik som sådan. (b) Jag var lättad över att inte ha några ytterligare åtaganden i hela den där tarvliga och dyra historien. Jag bestämde mig för två orelaterade drag. (a) Jag skulle gå tillbaka till fastighetsbranschen igen och återställa mina minskande reserver, och (b) jag skulle tillfälligt glömma allt och ta med min familj på en omfattande resa genom Europa.

När min fru och jag gjorde en sexveckorsresa till Europa 1962, lovade jag min dotter Kim, som var elva år vid den tiden, att vi skulle göra en till resa till vårt förfäders hemland och nästa gång skulle vi ta henne med oss. Vi lovade att det skulle bli om några år och att hon skulle kunna uppskatta det mer när hon var lite äldre.

Nu, 1967, kände jag att detta var det lägliga tillfället att infria det löftet. Kim var 16 nu, en vacker ung dam som nu kunde njuta av en sådan resa till fullo. Dessutom kände jag att efter allt det ansträngande politiserande jag hade gått igenom behövde jag komma bort från allt, och det fanns ingen tid som nu, innan jag blev för involverad i fastigheter. Det verkade som om detta var det perfekta tillfället.

Sagt och gjort. Vi gick för att träffa vår lokala resebyrå och anmälde oss till en 30-dagars Europaturné. Vi tog vårt familjepassfoto och ansökte om vårt nya pass, med oss alla tre på samma pass. Eftersom vi skulle dela rum, två per rum, bestämde vi att istället för att låta Kim dela rum med någon okänd under resan, varför inte fråga Henries tant Lenora om hon ville följa med. Tant Lenora blev förtjust över att vi frågade henne. Hon hade varit sjuksköterska i flottan under och efter andra världskriget. Efter pensioneringen hade hon gift sig med en annan pensionär från flottan vid namn Corliss Dean och de bodde i Claremont, Kalifornien i flera år, men nu 1967 var hon änka, efter att ha förlorat sin man 1965. En resa till Europa var precis vad hon behövde för att muntra upp sig. Hon kom till Florida i förväg för att ansluta sig till oss innan vi alla gav oss av. Måndagen den 12 juni, Kim, Henrie,

Tant Lenora och jag lyfte från Miami International Airport med BOAC Flight #674 klockan 17:30, ungefär en halvtimme senare än planerat. Det småregnade ute, men inom kort var vi ovanför molnen och i strålande solsken. Någonstans där nere pågick en tropisk storm, men sittandes i vår vackra BOAC märkte man det inte.

Klockan 18:10 landade vi i Nassau och var tillbaka i regnet igen. Vi stannade dock kvar på planet. Vi såg dem lasta ombord våra middagar, så vi visste att vi skulle få äta innan vi nådde Bermuda, vårt nästa stopp.

Det var fortfarande ljust när vi nådde Bermuda. Eftersom vi hade lite tid före avgång gick vi alla ut och promenerade runt på flygplatsen för att insupa lite av den lokala atmosfären. Efter ungefär en halvtimme lyfte vi igen, med 136 passagerare ombord.

Vi visste att vår sömntid skulle förkortas avsevärt på grund av tidszonsomställningen, så vi kurade ihop oss med varsin filt och slumrade till. Under tiden marschade planet på 33 000 fots höjd.

Tisdag 13 juni.

Vi väcktes för frukost klockan 01:45 (Miami-tid) och horisonten i öster började redan ljusna. Efter en mycket lugn flygning anlände vi till Londons flygplats (Heathrow) klockan 09:30, Londontid. Solen sken klart och det var en vacker dag. På ingen tid alls var vi igenom passkontrollen och tullen.

Vi hade en lång bussresa genom landsbygden och genom staden i en av de där klarröda dubbeldäckarna som är så typiskt brittiska. Kim och jag satt på det övre, öppna däcket. När Kim mindes händelsen senare nämnde hon hur förtjust hon var över att få åka i en sådan märklig mackapär och se London för första gången. När vi anlände till City Terminal möttes vi av en representant från American Express som hade hämtat upp våra respektive bagage. Han satte oss i en taxi och skickade iväg oss till vårt hotell — the President.

Vi anlände till President klockan 11:40, men eftersom våra rum inte var klara väntade vi till klockan 12:00 då vårt bagage kördes upp till våra rum. När vi kom in var de tidigare gästernas bagage fortfarande kvar, så det bar av ner till lobbyn igen. Femton minuter senare fick vi klartecken och gick in i våra respektive rum. Men — vad var nu detta? De andra människornas bagage var fortfarande kvar. Under tiden gick vi ner igen, och hotellet serverade oss te och utmärkta kycklingsmörgåsar i loungen.

för att lugna våra utarbetade nerver. Slutligen flyttade städerskorna det oönskade bagaget ut i korridoren och vi kom i ordning. Vi bodde i rum 138 och Kim och Lenora i rum 140.

Efter att ha tagit en tupplur tog Henrie och jag en lång promenad runt stadens omgivningar. Tillbaka på hotellet träffade vi vår reseledare, en fru Gerda Ostertag från Tyskland, och de andra deltagarna i turen. Klockan 19:00 klev vi alla på en fin buss och körde till puben "The City Pride", där vi åt en utmärkt engelsk middag. Vi hade valet mellan 3% öl eller 5% starkcider, och vi valde cidern. Den var riktigt frisk och skarp. Middagen bestod av en utsökt soppa, utmärkt rostbiff, grönsaker och äppelpaj med grädde på. Efter en kort rundtur på puben bar det av tillbaka till hotellet. Henrie uppskattade särskilt de två tjocka dunkuddarna och duntäcket som vi hade till våra enkelsängar efter en ansträngande dag.

Onsdag 14 juni.

Tillbaka till "kontinentala frukostar" – hårda frallor, sylt och kaffe. Henrie hoppade över frallorna och sylten och drack bara kaffe. Klockan 09:00 samlades vår grupp punktligt i samma buss som vi hade haft kvällen innan, och med en stadsguide vid namn Emily Lawinski (uppenbarligen inte en infödd britt, men en riktig sötnos) gav vi oss iväg på en stadsrundtur. Emily var från Polen och hon och Kim kom riktigt bra överens, och Emily kallade Kim för sin adoptivdotter. Vårt första stopp var Towern. Det var sådana folkmassor som väntade där att vi helt enkelt inte hade tid att se kronjuvelerna. Henrie och jag hade sett dem på vår förra resa 1962, men Kim och Lenora blev mycket besvikna. Vi såg dock de berömda korparna igen, som har fritt fram överallt. (Legenden säger att när korparna är borta kommer det brittiska imperiet att gå under. Jag undrar om de fortfarande är kvar.)

England hade en värmebölja vid den här tiden, och vädret var riktigt varmt, särskilt för att vara det svala gamla England. Vi är på väg till Buckingham Palace för att se vaktavlösningen. Men av någon anledning paraderade inte den beridna vakten idag. Kan det ha varit värmen? Hur som helst är vi alla besvikna, särskilt Kim och Lenora. Henrie och jag såg dem ju på vår förra resa. Faktum är att vi verkade ha sett betydligt mer då än vad vi ser nu.

På kvällen gick vi till det berömda Palladium för att se en varietéshow. De hade en komiker, flera enastående nummer och en kör av vackra dansanta flickor, vilket vi alla fyra verkligen njöt av. Jag minns dock fortfarande att komikern hade någon sketch om en toalettsits med en...

strutsfjäder. Uppenbarligen kittlade det Lenora i det oändliga, för hon verkade ha sitt livs roligaste stund och jag kan fortfarande höra henne skratta så hon kiknar.

Efter Palladium tog vi en nattur i staden. En sak som imponerade på Henrie och mig var förändringen i stadssiluetten och alla de höga moderna byggnader som hade uppförts sedan vi var här för fem år sedan.

Kim blev särskilt imponerad när vi gick över den berömda London Bridge. Hon minns den som helt upplyst och väldigt vacker, och att vi också passerade en plats där varje rik och berömd familjs släktvapen finns registrerade och bevarade.

Torsdag 15 juni.

Detta var en ledig dag, en som vi hade för oss själva utan några schemalagda projekt från turen. **Henrie förde en del anteckningar och under de närmaste dagarna, så länge hennes anteckningar räcker, kommer jag att citera henne ordagrant. Dessa är hennes anteckningar.**

Vi åt en sen frukost. Sedan gick vi alla till National Galleries för att se deras underbara målningar. Medan Ben stannade kvar där för att ägna mer tid åt att studera målningarna, gick Lenora, Kim och jag för att shoppa.

Vi försökte hejda en taxi när Emily, vår reseledare i London, råkade komma förbi i sin lilla bil. Vilken raring hon är! Kim satt i framsätet, och Emily sa till mig ett halvt dussin gånger att om vi någonsin tröttnade på Kim så skulle hon vilja adoptera henne som sin dotter. Ha! Emily körde oss till ett stort varuhus där hon släppte av oss. Här åt vi ett mellanmål bestående av jordgubbar med utsökt tjock grädde på. Smöret och grädden på frukten här är så god!

Vi gick sedan till Carnaby Street där alla Mod-butiker ligger. Wow! Lenora gjorde ett tappert försök att vara vidsynt och fortsatte säga att hon "hängde med på skämtet". Kim köpte en mini-minikjol, en klarröd kilt med alla veck i ryggen och även ett par strumpbyxor (pantyhose?) Vi gick sedan in i den härliga Liberty-butiken och Lenora köpte en fin blus.

När vi åkte hiss i butiken träffade Kim en flicka från Australien. Hon var så söt och rar. Hon sa att hon skulle vara här i England på besök fram till jul. Hon berättade för Kim att hon hade ett tamt lamm och en tam känguru hemma i Australien, och att de två husdjuren sover tillsammans. Kim och hennes nya vän kom riktigt bra överens och de utbytte adresser och lovade att skriva till varandra.

Kim drar verkligen till sig mycket uppmärksamhet, och jag märker att killarna ger henne långa blickar. Vi träffade en dam på Palladium

som var från Jacksonville, Florida, och hon berättade för Ben vilken härlig dotter hon tyckte att vi hade.

Lenora fortsatte vinka efter en taxi och vi lyckades till slut hejda en och åkte tillbaka till hotellet, där vi mötte upp med Ben. Lenora bestämde sig för att hon hade fått nog och ville stanna och vila. Kim bytte till sina nya strumpor och minikjol och vi tre promenerade ner till British Museum. Vi såg Magna Carta och Rosettastenen. Kim var särskilt intresserad av gamla religiösa böcker som var på latin. Är så glad att hon uppskattade gallerierna och museet. Medan vi var på detta museum var Kim ganska självmedveten över sin minikjol, och en av vakterna som satt på en stol och höll ett öga på alla besökare, fällde flera kommentarer om hur chockerande det var att alla unga flickor bar dessa "oerhörda korta kjolar".

Vi gick sedan vidare till Lyons Corner House och åt en utmärkt middag med rostbiff. Det är ett enormt ställe och har flera matsalar. Ben och jag åt här när vi var i London för fem år sedan. Vi gick in i "Carving Room" som vi hade gjort tidigare, där man får skära sina egna stora skivor av rostbiff och ta för sig av grönsakerna och andra godsaker, och servitörerna serverar förrätt och efterrätt.

Efter middagen hämtade vi upp Lenora på hotellet och vi gick allesammans till Palace Theatre och såg operetten "The Desert Song." Vad vi alla älskade den! Efter att vi kommit tillbaka till hotellet klockan 12:30 på natten fick vi våra saker packade för att resa tidigt på morgonen – 07:00.

Fredag 16 juni.

Vi blev väckta klockan 06:30, åt frukost 07:30, och var på bussen 08:30. Efter att vår ledare, Gerda Ostertag, påmint några i gruppen om nycklarna de inte lämnat in, att vissa inte hade betalat sina räkningar för rumsservice, och att några av väskorna fortfarande var omärkta, efter att allt det var ordnat, kom vi äntligen iväg drygt 15 minuter senare.

Det tog lång tid att ta sig ut ur London, den största staden i världen, fick vi veta, med en befolkning på tio miljoner. Landsbygden var härlig, allt var grönt och med många blommor. Dagen var mulen, vilket jag gillade, då det blev svalare. Vi är nu på väg mot Dover, och på vår väg körde vi genom mycket kuperad terräng. Uppe på en av dessa kullar stod ruinerna av ett gammalt romerskt slott. Som de där romarna tog sig runt!

Efter att ha ätit en god lunch i Dovers hamn gick vi ombord på ångaren (färjan) klockan 11:30. Färjorna drivs av belgarna och rymmer omkring 200 bilar eller fler. Dovers hamn är en mycket livlig utgångspunkt, eftersom den ligger vid kanalens smalaste del. En man berättade för mig att det inom fjorton dagar skulle gå 42 färjor om dagen fram och tillbaka.

När vi lämnade hamnen blev Kim särskilt imponerad av de vackra och berömda vita klipporna i Dover, förstärkta av vita måsar som seglade ovanför. Hon drog snart till sig uppmärksamhet från några av sjömännen ombord, varav vissa försökte locka henne att komma ner "under däck" med dem, ett erbjudande hon diskret avböjde. Det var tider det, säger hon.

Kim och jag tog våra sista tabletter mot åksjuka, så jag klarade mig ganska bra i vad som var en guppig överfart. Vissa människor blev sjösjuka innan vi nådde andra sidan. Men Lenora, som är en gammal sjöfarare, bara älskade det, medan jag har en skeptisk inställning till båtar. Kim och några av de andra barnen var överallt på färjan. Tabletterna hade gjort mig dåsig, och jag sov under större delen av den fyra timmar långa överfarten.

BELGIEN. Vi anlände till Oostende i Belgien, och efter att ha gått genom tullen blev vi introducerade för vår fina nya buss som kommer att vara vårt delvisa hem under hela resan. Föraren är en mycket ung kille, bara 23 år, och jag förstår att han bara talar flamländska och tyska.

Det regnade och vi kom iväg en timme sent. Slutligen anlände vi till Bryssel, där vi checkade in på Brussels Hilton Hotel. Vilket härligt hotell! Efter ankomsten bjöds vi på en kort sightseeingtur i staden, där vi bland annat besökte en spetsbutik längs en kullerstensbelagd bakgata. Slutligen åt vi en sen middag på hotellet klockan 21:00. Ben och jag tilldelades rum nr 604 och Kim och Lenora nr 501.

Stackars Kim! Hon fick äntligen håret tvättat, men när hon satte i kontakten till hårtorken exploderade värmeelementet omedelbart. Spänningen här är 220. Vi hade en adapter, men ingen omformare, och Kim var inte medveten om skillnaden. Hennes hår är åtminstone rent. Ben och jag gick på gatorna fram till klockan 23:00. Vi letade efter ett apotek, och när vi väl hittade ett var det stängt. Vi fick dock titta i fönstren på några vackra klänningsbutiker.

Lördag 17 juni.

Vi blev väckta klockan 07:15 i morse och gav oss av 08:30. Vi körde genom staden Antwerpen, och återigen, precis som i London, förundrades vi över de enorma moderna byggnaderna.

som hade byggts sedan vi var här för fem år sedan, och antalet som var under konstruktion för närvarande.

Landsbygden är härlig. Alla korna och de enorma belgiska hästarna ser så feta och nöjda och välskötta ut. Många av husen på landet är ganska stora, de har halmtak och är helt underbara.

HOLLAND. Vi åker in i Holland och ser många av de berömda holländska väderkvarnarna. Fälten är vackra och välskötta. Vi ser många små trädgårdsstugor där stadsbor förvarar sina verktyg och arbetskläder när de kommer ut för att arbeta på sina små jordlotter, där de odlar blommor och grönsaker.

På väg till Amsterdam såg vi "Haag" och Fredspalatset igen. Vi anlände till Amsterdam klockan 14:30 och checkade in på Palace Hotel. Det är mycket fint. Vi äter lunch direkt innan vi ens går till våra rum. Våra rum, nr 114 och nr 115, ligger mittemot varandra i korridoren. De är av bra storlek och vi har ett stort badrum.

Ben och Kim åkte på en båttur på kanalerna. Ben ville också gå till konstmuseet och se Rembrandts berömda målning, Nattvakten, men när han var klar med båtturen var museet redan stängt. Jag hade huvudvärk och stannade på rummet och skrev ett brev till mor. Lenora gick och lade sig — hon har en lätt förkylning.

När Kim kom tillbaka gick hon och jag och handlade i ungefär en halvtimme. Efter att ha växlat några dollar till holländska gulden köpte Kim ett par träskor. Jag köpte några Delft-skor till ett berlockarmband åt en vän, och en brevöppnare till Ben till fars dag i morgon. Blomförsäljarna längs gatan har så vackra blommor. Efter att ha skaffat några vykort och flygpostfrimärken var vi tvungna att skynda oss tillbaka till hotellet och göra oss i ordning för middagen.

Vi åt en mycket trevlig middag i hotellets vackra matsal, som hade enorma speglar och kristallkronor. En man vid pianot spelade alla de amerikanska sånger vi tyckte om, men han kunde inte tala engelska särskilt bra.

Efter middagen handlade vi lite mer i den lilla butiken på hotellet. Jag köpte ett par fina näsdukar från Schweiz, två väderkvarnsberlocker till Kim som presenter, och en ask choklad till Ben till fars dag.

Söndag 18 juni.

Tidig väckning i morse klockan 06:30. Väskorna ute i korridoren, frukosten avklarad och på bussen klockan 08:20. Eftersom detta

är söndag och trafiken är gles, vi lyckades ta oss ut ur Amsterdam och ut på motorvägen på mycket kort tid.

Vi körde genom Hollands vackra landsbygd. Så många små föl och så många shetlandsponnyer med sina pyttesmå föl. Vi såg två små shetlandsponnyföl som nafsade varandra i nacken. Så många får också, med lamm, och kor med kalvar. Fälten med säd och andra grödor är så frodiga och välskötta, och det finns så många vackra träd.

TYSKLAND. Vi kom snart in i Västtyskland. Återigen är fälten och träden alldeles underbara. Vi körde vidare in i Ruhrområdet med alla dess industrianläggningar. Eftersom det var söndag var många av människorna ute från städerna och arbetade i sina små trädgårdstäppor med söta små hus där de förvarar sina verktyg och arbetskläder.

Vi anlände till Köln där vi åt lunch i en mycket pittoresk ölkällare. Därifrån gick vi ungefär ett kvarter till den fantastiska Kölnerdomen med sina tvillingtorn. Den är så hög och utsidan är skulpterad på ett sätt som påminner mig om svarta spetsar.

Av någon anledning är det här Henries anteckningar slutar. För att sammanfatta resten av resan förlitar jag mig på våra gemensamma minnen och resplanen, som Kim lyckligtvis sparade en kopia av. Jag är särskilt intresserad av Kims intryck, eftersom detta var hennes första resa till Europa i en mycket mottaglig ålder. För att fortsätta.

Från KÖLN körde vi till BONN, Västtysklands huvudstad. Här besökte vi huset där Ludwig von Beethoven föddes den 16 december 1770. Det var en härligt sval och solig dag när vi körde längs Rhen till KOBLENZ och sedan en avstickare till närbelägna BAD EMS, en kurort. Vi checkade in på Diehl's Hotel i Koblenz för natten.

Måndag 19 juni.

På morgonen körde vi till BOPPARD och gick ombord på en ångbåt för en kryssning på FLODEN RHEN, en mycket inspirerande syn. Vi såg många gamla och pittoreska slott halvvägs uppför sluttningarna, men de flesta av dem på toppen av kullarna. Många var i ruiner. Själva stränderna var terrasserade med ett oändligt antal vingårdar som bidrog mycket till flodlandskapets skönhet.

Efter att ha stigit i land från vår kryssning var vi tillbaka på vår turistbuss igen och bar av mot WIESBADEN, till FRANKFURT och WÜRZBURG. Det var en lång dag och vi anlände slutligen till den gamla och historiska staden ROTHENBURG, där vi checkade in på ett charmigt gammalt värdshus.

kallades Der Goldener Hirsch (Den Gyllene Hjorten). Den hade en stor förgylld skylt föreställande en hjort över ingången som sitt emblem. De flesta värdshus och motell i Rothenburg hade någon form av strukturerat emblem på framsidan som symboliserade deras namn, och de flesta av dem var i guld eller förgylld färg. Solen höll precis på att gå ner när vi anlände och föraren lyckades precis manövrera bussen genom de trånga portarna.

Tisdag 20 juni.

Rothenburg är en gammal men vacker stad som tagen ur ett vykort, ytterst unik och mycket tysk. På morgonen tog vi en stadsvandring. Vi besökte stadstorget med dess berömda torn. Det har en mekanisk anordning som återspelar en historisk händelse från medeltiden, under trettioåriga kriget. Den visar borgmästaren som tömmer ett stop öl, vilket, om han kunde göra det i en sittning, skulle bespara stadens invånare. Han gjorde det, och staden räddades, eller så sägs det i alla fall.

Henrie och Kim köpte några vackra ljus och andra föremål, och åt sedan lunch på värdshuset.

Vi gav oss av på eftermiddagen och reste vidare till MÜNCHEN, där Verena Ostertag, reseledarens dotter, anslöt till oss för de kommande fem dagarna av resan. Hon var fyra år äldre än Kim och de blev snabbt goda vänner. Ett år senare kom Verena faktiskt och hälsade på oss i Lighthouse Point, Florida. Vi ägnade oss åt lite sightseeing i München och begav oss sedan mot den österrikiska gränsen.

ÖSTERRIKE

Vi nådde SALZBURG sent på eftermiddagen och checkade in på Europa Hotel.

Den kvällen hade vi en livlig kväll med underhållning och glädje på Steigelbrau Beer Keller. Vi deltog i en folkdans som hölls i en stor sal med både män och kvinnor klädda i sina färgglada tyrolerdräkter. Kim var särskilt populär bland de manliga dansarna, och en kille hade ögonen på henne. Lenora spekulerade i att han förmodligen hade en fru med tio barn hemma, i ett försök att dämpa romansen, men Kim sa att hon hade jätteroligt.

Söndag 20 juni

Vi hade en ledig morgon i Salzburg. Vi vandrade genom stadstorget där vi såg statyn av Wolfgang Amadeus Mozart. Vi såg också huset där han föddes. Eftersom miljön för filmen "Sound of Music" var förlagd till Salzburg, såg vi också till att besöka palatset som var filmens mittpunkt.

Sedan vidare till WIEN Vi checkade in på det moderna Hotel Intercontinental.

Onsdag 21 juni.

Först på agendan stod en tidig morgontur till slottet Schönbrunn, det enorma palats som var de habsburgska kejsarnas hem. Åt lunch på landsbygden i Kahlenburgs kullar på ett pittoreskt värdshus. Återvände till hotellet via WIENERWALD.

Vi stannade i Wien i tre nätter och två dagar. Här är några av Kims intryck i Wien. Om slottet Schönbrunn "Vilket ställe!" sedan, "Vi såg Spanska ridskolan och lipizzanerhästarna. Jag var ensam på hotellet när pappa ringde mig och bad mig ta en taxi till konstmuseet. (Kunsthistorisches Museum) Jag kom dit snabbt efter en vild färd. Själva byggnaden var vacker, likaså hundratals målningar och utställningsföremål. Såg den historiska Stefansdomen. Den kvällen gick vi till Statsoperan, en majestätisk byggnad, och såg operan \"Turandot\". Lenora och jag hade fantastiska platser på den översta balkongen (det fanns tre) och hängde praktiskt taget från ljuskronorna. Mamma och pappa hade platser på bottenvåningen nära framkanten och mitten. Vi vinkade till varandra."

Den sista kvällen åkte vår tur till en förort till Wien som heter Grinzing, där det är tradition att ha en festival för att "provsmaka" nya viner. Medan vi var där underhölls vi med folkmusik och sånger. Under promenaden tillbaka till bussen längs vägen hade Lenora olyckan att vricka fotleden, stackars liten.

Lördag 24 juni.

Efter tre nätter i Wien gav vi oss av för en lugn bilfärd söderut förbi KLAGENFURT och längs WÖRTHERSEES stränder till staden VILLACH. Här bodde vi på Park Hotel. Villach har förevigats i den välkända operetten "Glada änkan" av Franz Lehár.

Söndag 25 juni. ITALIEN.

När vi lämnade Villach passerade vi genom många pittoreska och vackra byar på vår väg mot VENEDIG. Vid ankomsten dit checkade vi in på Park Hotel. (Samma namn som i Villach, men en helt annan miljö.)

Här är vad Kim minns om Venedig.

"Hela vår grupp åkte gondol en kväll. Trubadurerna sjöng sånger som bara italienare kan. Jag kunde

hörde pappa ropa från andra sidan vattnet och be dem sjunga "O Solo Mio". Vi såg Kampanilen på Markusplatsen, många vackra katedraler och Suckarnas bro."

Vi såg även Dogepalatset, Canal Grande och flera andra sevärdheter.

Måndag 26 juni.

Vidare till FLORENS. Här bodde vi på hotell Londra i två nätter. Kim noterade: "Såg de vackert skulpterade mässingsplåtarna på dopkapellets dörrar, som ofta kallas Paradisets portar. Detta är en del av di Ghibertis skulpturer från 1400-talet.

"På ett ställe där vi åt fick jag en speciell efterrätt av en söt servitör. Tant Lenora klagade – varför fick inte hon samma behandling?"

Vi besökte även Medicikapellet, katedralen och Johannes dopkapell, Ponte Vecchio (bron med många butiker) och Pittipalatset eller Uffizierna.

Onsdag 28 juni.

Vi lämnade Florens och körde söderut längs Autostrada del Sol till NEAPEL där vi ägnade oss åt sightseeing. Kims intryck av Neapel är följande: "Jag minns alla tvättlinor som hängde mellan rader av sjabbiga hyreshus, och att de hade skolor för ficktjuvar."

Vi körde vidare till SORRENTO, på Medelhavskusten, där vi checkade in på hotell Cesare Augusto. Vi stannade i två nätter. För att citera Kim:

"Vi åt en spaghettimiddag i Sorrento. Från Sorrento susade vi över vattnet i en bärplansbåt till den unika ön Capri. Vi gjorde en utflykt till insidan av Blå grottan. Jag hade min baddräkt på mig, och med en liten knuff från pappa åkte jag över båtkanten och simmade runt i dess silvriga vatten."

När vi lämnade Sorrento tog vi en tur till det antika POMPEJI för att se mängden av intressanta ruiner som grävts fram under årens lopp. Sedan vidare till ROM.

Fredag 30 juni.

Vid ankomsten till Rom checkade vi in på Residence Palace Hotel, där vi stannade i tre nätter.

I Rom besökte vi Peterskyrkan, det antika hedniska templet Pantheon, Fontana di Trevi, Vatikanmuseet och katakomberna.

Kim och Henrie gick på en modevisning en kväll.

Måndag 3 juli.

Vidare till PISA, där vi stannade en natt på Pisa Duomo Hotel. Här är Kims berättelse:

”Åkte upp längs kusten och såg det lutande tornet i Pisa. Naturligtvis klättrade vi upp till toppen. Sedan arrangerade pappa och jag ett scenario där det såg ut som om pappa höll upp det lutande tornet med en hand för att hindra det från att välta, och jag tog ett foto.”

Tisdag 4 juli

Kim fortsätter: ”Vi åkte upp längs kusten till GENUA, Italien. Sedan vidare till MONTE CARLO, MONACO. Vi besökte kasinot där. Sedan vidare till NICE, Frankrike. Jag tänkte köpa en bikini där, men jag fegade ur.”

Vi bodde på Napoleon Hotel i Nice i två nätter. Sedan, minns Kim, ”åkte vi vidare till Cannes där vi stannade för att köpa lite parfym.”

Torsdag 6 juli. FRANKRIKE.

Vår resväg slingrade sig längs den FRANSKA RIVIERAN, förbi ANTIBES, och stannade sedan för lunch i CANNES där vi också besökte en parfymfabrik. Vi fortsatte sedan genom DE FRANSKA ALPERNA till GRENOBLE och AIX-LES-BAINS, där vi tog in på Albion Hotel för natten.

Fredag 7 juli. SCHWEIZ.

Vi kör via ANNECY (Frankrike) och korsar gränsen till SCHWEIZ vid GENÈVE, där vi checkar in på det eleganta Intercontinental Hotel.

Lördag 8 juli.

På morgonen tar vi en stadsrundtur i GENÈVE och ser FN-byggnaden och andra platser av internationellt intresse. Efter en fantastisk lunch på Intercontinental kör vi längs GENÈVESJÖNS stränder och tar oss tid för en stadsrundtur i LAUSANNE.

Från Lausanne korsar vi Alperna till INTERLAKEN, passerar sedan BRÜNIGPASSER och når semesterorten LUZERN. Vi checkar in på det lyxiga Palace Hotel, där vi stannar i två dagar.

Söndag 9 juli.

Vi har dagen fri, men vi är ganska upptagna med att gå runt i alla de olika butikerna, eftersom Luzern

var och är utformad för turistverksamhet. Henrie och Kim köper varsin schweizisk klocka hos Buchers.

Här är vad Kim har att säga om Lucerne. "Vi åkte upp till de schweiziska Alperna och checkade in i Lucerne. En av höjdpunkterna var linbaneturen upp till toppen av MT. PILATUS. Vi tramsade runt med några i den yngre gruppen och hade ett snöbollskrig där i juli, under vilket jag tappade min nya klocka som jag hade fått i födelsedagspresent. Vi tog en smalspårig järnväg på vägen ner. Utsikten, landsbygden och de schweiziska korna var alla mycket minnesvärda. Dagen var sval och molnig. Vi bodde på det härliga Hilton Hotel." (Egentligen låg Hilton Intercontinental i Genève.)

Anmärkningsvärd bland den "yngre gruppen" som Kim syftar på var en ung, mycket blond 18-årig kille vid namn Craig Fielding. Han och hans mamma var från New Braunfels, Texas. Han studerade till att bli missionär.

Den sista kvällen i Genève hade vi en livlig fest – en stor middagsbjudning med alla schweiziska tillbehör, alp horn, joddling, musik och dansare.

Måndag 10 juli FRANKRIKE.

Vi gav oss av tidigt för en lång dagsresa till PARIS, "Ljusets stad", som fransmännen gillar att marknadsföra den. Vi skulle bo på Hotel de Paris de kommande tre dagarna, den sista avslutningen på vår resa. Kims minnen är följande:

"Från Lucerne till Paris på en dag. Lenora blev förtjust och fattade tycke för en fransk gränspatrull. I Paris såg vi de flesta sevärdheterna, inklusive en tur till toppen av Eiffeltornet. Vi såg showen på Moulin Rouge, och jag fick smaka på lite fransk champagne. Jag gillade det inte särskilt mycket. Vid en lunch vi åt på Cafe de la Paris vägrade pappa betala för en sallad som vi blev debiterade för, men som aldrig serverades. Den sista kvällen hade vi en avskedsfest och dans, sedan nästa dag flög vi tillbaka till Miami och hem."

Kim tog också med sig ett stort 20-sidigt häfte av Moulin Rouges program för showen. Det såg ganska bra ut då och det ser fortfarande fantastiskt ut, inte minst på grund av alla de långa vackra flickorna och deras genomarbetade kostymer. Även när de uppträdde topless var kostymerna fortfarande fantastiska. Det var de topless också.

Torsdag 13 juli.

Kims sista kommentar: "Vi anlände tillbaka till New York, och flög sedan till Miami, den 13 juli 1967. Det var

utan tvekan den mest intressanta, roliga och lärorika upplevelsen i mitt unga liv."

Milstolpe fyrtiofyra

Pines'n Palms Ranchos och American Opinion Bookstore

1967 till 1973

Redan innan jag gav mig ut på Europaturnén i juni 1967 hade jag fattat några långtgående beslut om vilken framtida väg jag skulle slå in på, nu när jag hade brutit med det republikanska partiet. Jag var på intet sätt färdig med politiken. Det var bara det att jag hade förlorat allt förtroende för de två stora partierna, republikanerna och demokraterna. Jag var fortfarande fast knuten till John Birch Society och min oro över att landet höll på att gå åt helvete var lika stark som någonsin. Dessutom riktades mina bekymmer nu mer och mer mot rassituationen, en fråga som höll på att hettas upp och som JBS medvetet verkade ignorera. Jag blev alltmer attraherad av den sak som förespråkades av George Wallace, dåvarande guvernör i Alabama.

När George Wallace redan 1962 "tog ställning i skolhusdörren" i trots (eller så verkade det) mot den federala regeringens hårdhänta drivkraft att integrera skolorna, och konfronterade justitieminister Nicholas Katzenbach, lade jag märke till det. Jag hade varit fascinerad av denne lille mans upptåg ända sedan dess, och nu när jag hade blivit grundligt desillusionerad av det republikanska partiet, kom jag att hålla med Wallace om att de två partierna var lika som bär, och att det inte fanns en gnutta skillnad mellan dem. Jag kände starkt att både republikanerna och demokraterna gick i maskopi för att sälja ut detta land till kommunisterna. Dessutom blev jag alltmer oroad över hur negrerna i detta land tog över i sitt "medborgarrättsprogram" och beviljades den ena stora eftergiften efter den andra. Vad kunde jag göra åt det? Jag visste inte, men jag famlade efter några svar.

Jag bestämde mig för att jag skulle gå tillbaka till fastighetsbranschen och samtidigt på något sätt trappa upp mina aktiviteter även inom politiken, på ett eller annat sätt. Jag hade ingen klar bild av vad lösningen kunde vara. Kanske var det svaret att gå med i Wallace-rörelsen. Jag träffade min gamle kompis, Austin Davis, som hade varit till så stor hjälp i

min kampanj för val till lagstiftande församlingen, och även när jag kandiderade till senatsplatsen. Vi var båda djupt engagerade i John Birch Society, och våra politiska och rasmässiga intressen låg i stort sett på samma våglängd. Eftersom vi arbetade riktigt bra tillsammans, erbjöd jag honom ett partnerskap i min fastighetsverksamhet, trots att hans enda erfarenhet relaterad till denna typ av strävan var att han var byggentreprenör, ägde några lagerlokaler och ett hyreshus med sexton lägenheter. Icke desto mindre kände jag att vi i vår politiska strävan behövde varandra och kunde åstadkomma mer som ett team.

Efter att ha fattat det beslutet var det första vi gjorde att anlita en advokat vid namn Ralph A. Hauser och bilda ett bolag. Vi kallade det Pines'n Palms Ranchos, Inc., och vi fick våra registreringshandlingar från staten Florida daterade den 18 maj 1967. Jag var VD, Austin var vice VD och min fru var sekreterare-kassör.

Efter att jag återvänt från min Europaresa i juli, letade Austin och jag i Pompano Beach efter lämpliga kontorslokaler och hyrde slutligen två parallella kontor på 884 och 886 North Federal Highway, med ett femårigt hyresavtal. Dessa kontor låg i ett köpcentrum som hade omkring två dussin andra småföretag igång vid den tiden. Vi bestämde att det ena kontoret (884) skulle fungera som vårt huvudkontor för fastighetsverksamheten och i det andra (886) skulle vi starta en officiell JBS-bokhandel – American Opinion Bookstore. Det skulle också fungera som vårt politiska högkvarter. Vi installerade egna luftkonditioneringsaggregat i båda kontoren och lät ta upp en dörröppning i väggen mellan dem.

Från och med den senare hälften av 1967 var mina aktiviteter nu lika fördelade mellan att bygga upp min fastighetsverksamhet å ena sidan, och att främja bokhandeln, Birch Society och politiken å andra sidan. Båda utgick från 884-886 North Federal Highway, och med en dörröppning mellan de två pendlade jag fram och tillbaka allteftersom andan föll på.

Eftersom dessa enheter naturligtvis var av helt olika karaktär men ändå tätt sammanvävda, tror jag att det för tydlighetens skull är bäst att jag behandlar de två verksamheterna separat. Jag ska kortfattat beskriva fastighetsverksamheten först och få den ur vägen, så att jag kan koncentrera mig mer fullt ut på mitt dåvarande huvudintresse – de politiska satsningarna, som hade en tendens att skifta, förändras och växa allteftersom tiden gick.

* * * * *

Efter att ha installerat oss i de två kontoren och ha införlivat vår fastighetsverksamhet, letade vi nu efter ett markområde att köpa så att vi kunde stycka av och sälja. Jag hade varit i branschen för markarealer mellan 1960 och 1964, och det var nu vår avsikt att bedriva en verksamhet liknande den jag hade gjort innan jag stängde mitt kontor på Atlantic Boulevard i mars 1964.

Med hjälp av en mäklare vid namn Joe Thompson i Naples hittade och köpte vi ett lämpligt område på 640 tunnland till vad vi ansåg vara ett rimligt pris. Vi satte sedan igång med att förbereda det för avstyckning och marknadsföring.

Det hade gått mer än tre år sedan jag var i markförsäljningsbranschen, och när jag nu återvände till den fann jag att lagar och regler hade ändrats avsevärt. Som alltid när man har att göra med statliga myndigheter hade saker och ting blivit mycket mer komplexa och komplicerade. Medan vi tidigare bara hade behövt ha att göra med Florida Real Estate Commission, stod vi nu inför inte bara en, utan två nya tillsynsmyndigheter. Först fanns den nyskapade Florida Land Sales Board, baserad i Tampa, Florida. Överlappande och dupliceranде denna fanns även den nya federala myndigheten från Washington, D.C., nämligen Department of Housing and Urban Development, även känd som HUD för korthetens skull. Den hade en egen enorm underavdelning kallad Office of Interstate Land Sales, med sin egen komplexa uppsättning regler och föreskrifter. Om ett företag var engagerat i att sälja mer än 50 tomter och vissa av dessa försäljningar skedde till köpare utanför delstaten, var det obligatoriskt att säljaren registrerade sig hos både den delstatliga myndigheten i Florida och den federala myndigheten. Detta gjorde vi, eftersom det vore omöjligt att inte ha några köpare från andra delstater. Allt detta tog en ansenlig mängd tid, pengar och byråkrati.

Under tiden sålde jag slut på de tomter jag fortfarande hade kvar från mina tidigare avstyckningar, vilka tack vare en övergångsbestämmelse fortfarande var giltiga under de tidigare registreringarna.

Slutligen, vid början av 1968, hade vi tagit hand om alla våra juridiska krav och började sälja. Austin Davis hade fortfarande sin lagerverksamhet och sitt hyreshus med sexton lägenheter att sköta om. Det blev snart uppenbart att Austins bidrag till markförsäljningen var något mindre än bra och mer än beklagligt. Faktum var att jag skötte all försäljning och hans bidrag var noll. Vem behöver en sådan partner? Jag erbjöd mig att köpa ut honom. Efter en del köpslående kom vi fram till en vänskaplig överenskommelse och Austin var inte längre kvar i markbranschen. Jag hade allt för

mig själv. Han var dock fortfarande i hög grad med mig i våra JBS-aktiviteter och alla de politiska kampanjer vi bedrev. Han tittade in på kontoret praktiskt taget varje dag medan vi fortsatte våra kampanjer och strävanden, och han betalade hälften av hyran för bokhandeln.

Snart anställde jag en riktigt bra sekreterare vid namn Mary Childress. Hennes man arbetade vid Pompano Beachs brandförsvar, och även om Mary inte var med i JBS, var hon också politiskt motiverad. Snart hade vi en morgonrutin där Mary fixade kaffe och rostat russinbröd vid 10:30-tiden, och vi satt alla runt ett kortbord i bokhandeln och hade en politisk överläggning, vanligtvis med sällskap av några externa besökare som råkade vandra in i bokhandeln.

Min verksamhet blomstrade. Detta var Nixon-åren och affärerna gick bra. I augusti 1968 köpte jag ytterligare ett stort stycke mark på 1145 tunnland med en engelsk mils fasad mot Highway 84 som förband Neapel och Ft. Lauderdale. I denna styckning byggde jag tre och en halv engelska mil vägar som ledde söderut från Highway 84, och mätte ut och markerade tomter med vägfasad på 1-1/4 tunnland och 2-1/2 tunnland.

Jag fortsatte att köpa mer mark. I mars 1969 köpte jag ytterligare en sektion på 640 tunnland. Medan förhandlingarna om detta stycke pågick kom nyheten att Miamis hamnmyndighet hade köpt 39 kvadratmil mark i den östra delen av Collier County och nu planerade att bygga en stor internationell flygplats, belägen cirka 35 mil väster om Miami. Omedelbart började markpriserna i området skjuta i höjden och det slutade med att jag betalade tre gånger det ursprungliga begärda priset.

Vid 1969 övertalade min revisor och min advokat mig att jag borde dela upp min verksamhet i sex olika bolag för att sänka inkomstskatterna. Detta gjorde jag, men om det verkligen hjälpte mig eller inte var jag aldrig helt säker på, men jag vet att både min advokat och min revisor gynnades avsevärt av det.

Under dessa år fortsatte jag att köpa mer mark. I juli 1969 köpte jag ytterligare tre fjärdedels engelsk mil vägfasad på 84:an. Den bestod av 480 tunnland, och denna egendom behöll jag under en tid och överlät senare allt till Church of the Creator. Det är från försäljningen av denna egendom som merparten av medlen kom till byggandet av kyrkan, skolan och alla de mängder av utgifter som var involverade i främjandet, tryckningen av böckerna och en mängd andra utgifter.

År 1971 blev jag mer intresserad av fastigheter i North Carolina, och i maj 1971 köpte min fru och jag en härlig fastighet cirka nio miles norr om Franklin. Den bestod av 54 tunnland och hade flera hundra fots strandlinje mot ett strömmande öringsvattendrag vid namn Burningtown Creek. Vi tänkte att vi kanske skulle bygga ett sommarhem där någon gång. Men därefter fann jag en möjlighet att köpa 160 tunnland cirka 13 miles söder om Franklin, precis norr om gränsen till Georgia. Här byggde vi faktiskt en sommarstuga 1974, och senare styckade jag av en del av den och överlät resten till kyrkan. Det är på denna fastighet som kyrkan och skolan senare byggdes, och där vår nuvarande återuppbyggda bostad står.

I april 1972 köpte jag några fem tunnland stora "ranchettes" i en utstyckning i Palm Beach County. Den riktade sig till människor som gillade att hålla några hästar för sitt eget nöjes skull. Sedan vände jag min uppmärksamhet mot bergen i Colorado och min fru och jag köpte en ranch på 160 tunnland som var komplett med kanaler och bevattnade betesmarker. Den låg i det mest natursköna området i Colorado, nära Ouray, i den vackra bergskedjan San Juan. Vi tänkte att vi kanske skulle bygga på den en dag, men det gjorde vi aldrig. Vi gjorde dock ett antal trevliga resor till Ouray och andra delar av Colorado under de närmaste åren.

I april 1973 köpte jag ytterligare 90 tunnland med väganslutning vid highway 84, cirka sju miles öster om Naples. Jag anlade några vägar, lät besiktiga och stycka av marken. Det är den sista fastigheten jag köpte i Collier County.

Detta avslutar en kort sammanfattning av min affärsverksamhet fram till och med 1973. Mellan 1960 och 1973 var jag inaktiv under tre år. Under de tio år som jag var aktiv inom fastighetsbranschen uppskattar jag att jag genomförde omkring 2500 transaktioner, och jag är stolt över att kunna säga att jag i alla dessa affärer aldrig stämde någon, och ingen stämde någonsin mig. Under denna period förekom ett antal andra mindre affärer, och senare köpte jag ett hyreshus, ett lager och några andra fastigheter, men det är en annan historia. Låt oss nu återgå till politiken och till bokhandeln.

* * * * *

Efter det blandade stöd jag hade fått från Birch Society under min kampanj till senaten, började jag få liknande känslor gentemot sällskapet, nämligen blandade. Icke desto mindre, med bokhandeln som centrum, hade jag nu mer att arbeta med och jag arbetade hårdare än någonsin för

saken. Vad den saken nu hade blivit var inte helt klart, men den var inte längre i harmoni med vad Robert Welch och Birch Society predikade. Vad den saken nu hade blivit var mer diversifierad och sträckte sig i ett antal riktningar, men den var likväl lika angelägen som någonsin. Jag insåg mer än någonsin tidigare att något var fel, och jag famlade efter svar. Jag trodde inte längre att Birch Society hade svaret, men å andra sidan kände jag inte till någon annan som hade det.

Under de närmaste åren efter att vi öppnat bokhandeln 1967, undersökte Austin Davis och jag ett antal andra organisationer för att få svar. Vi hade fortfarande våra regelbundna JBS-avdelningsmöten, vi visade J.B.S-filmen "Anarchy, U.S.A." för varje grupp som ville sitta still och lyssna. Vi visade filmen i vår bokhandel, eller så visade vi den i deras möteslokaler — för poliser, medborgargrupper, brandmän eller vem som helst.

Men det fanns ett antal saker som nu störde oss med Birch Society. Tvångsbussning av skolbarn var på väg till Broward County, och det orsakade ett stort upplopp. JBS tog ingen ställning till integration, vilket naturligtvis innebar att de överseende med det. Faktum är att de inte tog någon ställning i rasfrågan överhuvudtaget, vilket innebar att de i hemlighet gav täckning för fortsatt rasblandning. De fördömde kraftfullt alla, inklusive sina egna medlemmar, som vågade nämna judarna. Allt detta förbryllade mig och irriterade mig vid den tiden. Det hade ännu inte gått upp för mig att Birch Society specifikt organiserats av judarna i det enda syftet att neutralisera alla de militanta vita människor som skulle kunna organisera sig effektivt och avslöja den judiska konspirationen.

Austin och jag tittade på andra grupper och organisationer. Vi skaffade "The Thunderbolt" och läste deras material, utgivet av National States Rights Party. Vi prenumererade på Gerald L. K. Smiths nyhetsbrev "The Cross and the Flag", utgivet av hans organisation, "The Christian Nationalist Crusade" från Los Angeles, Kalifornien. Vi undersökte Citizens Councils of America, som hade ett program liknande Birch Society, men som var mycket rismedvetna; sådan antipati riktades främst mot nigger-personer, men inget nämndes om den judiska konspirationen. Vi följde Richard Cottens "Conservative Viewpoint" från Bakersfield, Kalifornien. Han gjorde också ett antal radiosändningar, där han tog sig an Federal Reserve och judarna. Senare träffade jag Richard Cotten vid ett möte i Ft. Lauderdale. Jag korresponderade också med James H. Madole, från National

Renaissance Party, från New York, som var starkt rasistiskt, men blandade det med en viss mängd mysticism och annat hokus-pokus.

Slutligen bestämde Austin och jag oss för att åka och träffa några av dessa människor. Vi gjorde en resa till Ocala, Florida, för att träffa "Dr." Oren Fenton Potito, som kallade sin organisation för Christian Nationalist Church. Han hade ett starkt nazistiskt budskap där han nästan gudomliggjorde Adolf Hitler. Men tyvärr var det också starkt sammanvävt med kristendom och annat hokus-pokus. Dessutom var han frimurare. När vi lämnade Ocala var vi övertygade om att detta inte var rätt väg.

Vi gjorde en resa till Augusta, Georgia, för att se "högkvarteret" för Nationalist States Rights Party. Allt vi fann var ett slitet kort på dörren till ett kontor där det stod "J.B. Stoner, advokat." Senare besökte vi Stoner och Dr. Edward J. Fields på deras nya plats i Marietta, Georgia. Vi pratade med båda och fann att deras program hade vissa förtjänster. En tid senare tog Austin och jag oss besväret att närvara vid ett av deras årsmöten. Vi flög till Cincinnati Tri-County Airport och deltog i ett möte med omkring 200 anhängare ute på ett fält eller en kulle söder om Covington, Kentucky. Vi var inte imponerade och kände att vi hade slösat bort våra pengar på att göra resan.

Under hela denna tid deltog jag också i några (omkring tre eller fyra) av Klans möten i Ft. Lauderdale. Jag var faktiskt huvudtalare vid ett av dem, som hölls i Hollywood, Florida.

Vi hade också kontaktat Citizens Councils of America i Jackson, Mississippi, och deras rasmässiga ståndpunkt tilltalade oss. På vår inbjudan kom Leonard Wilson, en representant för C.C.A., för att besöka oss i bokhandeln och gav oss råd om hur vi kunde bilda vår egen lokalavdelning. På hans förslag gjorde vi just det. Jag började få lite hum om hur man bildar ett bolag utan kostnaden för en advokat. För 30,00 dollar lämnade jag in registreringshandlingar till delstaten Florida för Broward County Citizens Councils of America, Inc., med vårt högkvarter i bokhandeln. Den 13 juni 1968 fick vi vårt fribrev från delstatsminister Tom Adams. Jag var ordförande, Elmer Nicks var vice ordförande, Mary Childress sekreterare och Austin Davis kassör. I fribrevet listades ett dussin namn på de som var våra grundande medlemmar.

Vi höll regelbundna månadsmöten. Eftersom Citizens Councils var starka anhängare av George Wallace och hans presidentkampanj, innebar bildandet av denna lokalavdelning

var verkligen ett stödjande drag för främjandet av den kampanjen. Men eftersom mitt engagemang i George Wallace-kampanjen var betydande, hör det egentligen hemma i ett annat kapitel.

Milstolpe Fyrtiofem

Engagemanget i George Wallace för president 1967-1969

Under flera år hade George Wallace, den ständige guvernören i delstaten Alabama, gett ifrån sig ljud som om han kandiderade till posten som USA:s president. Vid 1967 började dessa ljud dra till sig allvarlig nationell uppmärksamhet. Detta var årtiondet av uppror och civila strider. Niggerna brände ner stora delar av Watts, Detroit, Washington och ett antal andra storstäder. Det fanns det där dumma kriget i Vietnam och upproret mot det. Personligen, då integration och medborgerliga rättigheter hade blivit vad jag ansåg vara en nationell skymf, började jag ägna mer uppmärksamhet åt vad George Wallace sa. Efter min erfarenhet av det republikanska partiet ekade hans påstående om att det inte fanns en skillnad värd tio cent mellan de två stora partierna mina egna känslor.

Instrumentell i att bygga upp Wallace-rörelsen var en intressant karaktär från Kalifornien, en sorts kungamakare vid namn William K. Shearer. Någon gång under senvåren 1967 kontaktade han mig och ungefär fyra andra likasinnade personer i delstaten Florida angående bildandet av ett tredjeparti lett av George Wallace. Jag var mottaglig för idén. Det var ingen ny idé. Klanen, medlemmar av Citizens Councils och till och med ett antal konservativa Birchers hade pratat om det under en tid.

Kort efter min återkomst från Europaresan fick jag ett brev från Shearer som bjöd in mig till ett allmänt möte som skulle hållas på Holiday Inn i Marianna, beläget i Floridas "panhandle" nedanför Alabama. Datumet var den 19 augusti 1967. Det var en god uppslutning och Shearer skisserade detaljerna i vårt program.

William Shearer var en god talare och en kapabel organisatör. Han var lång, då troligen i slutet av trettioårsåldern, hade en blond mustasch och var vindögd, vilket innebar att hans ögon, istället för att fokusera på ett föremål, divergerade i två olika riktningar så att man aldrig var helt säker på om han tittade på dig eller någon annan på andra sidan rummet. Nu, i efterhand cirka tjugo år senare

och vid granskning av hans efterföljande aktiviteter misstänker jag starkt att han då var, och nu är, en agent provocateur vars jobb det är att organisera, och sedan neutralisera, stora delar av den vita rasen i strävan efter meningslösa syften.

Kort efter att jag återvänt hem höll Wallace ett tal vid en bankett i en stor balsal på ett av de större hotellen i Miami. Datumet var den 29 augusti 1967. Jag gick för att höra Wallace och även om han lät lite väl sydstatlig och plebejisk, var han en övertygande talare, och det han sa lät vettigt i mina öron. I inledningsstycket av sitt tal sa han *"Ett grundläggande syfte för regeringen är att skydda sina medborgares liv och egendom. Ingen nation kan bestå om den, av någon anledning, upphör att tjäna det syfte för vilket den skapades."* Han hamrade på om lag och ordning, och den federala regeringens avsiktliga misslyckande med att upprätthålla detta.

Jag hade för länge sedan bestämt mig för att gå med i Wallace-rörelsen och jag skred nu till verket för att vidta meningsfulla åtgärder.

Efter min erfarenhet av att kampanja för lagstiftande församlingen och sedan för senaten, hade jag utvecklat en viss rapport med nyhetsmedia och reportrar och fick dem att sända mina åsikter. När jag tittar tillbaka i min "Wallace"-fil finner jag att jag har samlat ett ansenligt antal klipp som krönikerar mitt engagemang i Wallace-kampanjen under denna period, och jag kommer att förlita mig mest på dessa klipp för att berätta historien.

En notis i Ft. Lauderdale News daterad den 31 augusti 1967 under rubriken "Klassen avgår från GOP-uppdrag", lyder: "Tidigare delstatsrepresentant Ben Klassen meddelade idag att han har avgått från republikanernas verkställande utskott som kommittéledamot och kommer 'mycket sannolikt' att gå med i ett tredjeparti för att arbeta för att välja Alabamas tidigare guvernör George Wallace till USA:s president."

Längre ner i kolumnen citeras jag för att anklaga det lokala och nationella GOP-partiet för att försämras "till den punkt där det idag står i maskopi och samarbete med det demokratiska partiet i att sälja ut Amerika."

Profetiska ord. Längre ner avslutades artikeln med att citera mig: "Mitt land kommer före partiet. Jag känner att jag bäst kan tjäna mitt land genom att arbeta för valet av guvernör George Wallace till USA:s president 1968. Jag är säker på att överväldigande miljoner amerikaner kommer att följa samma handlingslinje och kommer att välja att stå upp för Amerika."

Den 15 september 1967 hade Miami Herald en stor rubrik i sin Broward Peach-sektion (tidningen var av en ljus persikofärg) där det stod "Fem lämnar GOP-leden"

att stödja Wallace '68". Ovanför fanns en mindre underrubrik "Klassen vinner anhängare" och under huvudrubriken en annan underrubrik "Republikanernas framtida framgång dämpas av personalförlust."

Min bild publicerades tillsammans med artiklarna från både den 30 augusti och den 15 september.

Jag blev snart attackerad av ledarna för Browards republikanska parti, den nye ordföranden Davis W. Duke och även finansordföranden Gray Boylston.

Ett brev jag skrev till Sun Sentinel, publicerat den 27 september, har rubriken "Wallace erbjuder val", där jag säger om Boylston: "Förmodligen gillar han inte Wallaces plattform: 'Stå upp för Amerika'." Vidare säger jag: "Troligen föredrar Boylston sådana proryska ståndpunkter som intagits av ledande GOP-konservativa (?) såsom Dirksen, Hickenlooper och Dominick genom att driva igenom konsulärtraktatet som tillåter det ryska Gestapo att upprätta högkvarter i alla våra större städer för att begå mord, förräderi och sabotage med fullständig immunitet mot våra lagar. Boylston gynnar uppenbarligen Dirksen i samarbetet med L.B.J. för att överlämna vår livlina, Panamakanalen, till kommunisterna." Det finns mer, men utrymmet tillåter det inte.

I en artikel den 23 september publicerad i Ft. Lauderdale News, tog jag mig an delstatsordföranden i Florida, William Murfin. Under en rubrik högst upp på sidan som sträckte sig över sju spalter står det "Klassen kritiserar delstatens GOP:s inställning till Wallace", med en underrubrik som lyder "Stå upp för George, säger han." Artikeln citerade mig när jag ställde frågan: "Var, när och i vilka stora frågor har det republikanska partiets ledning någonsin försökt att effektivt motsätta sig L.B.J.:s Great Society-program? Klassen anklagade GOP för att främja och understödja 'handel med de röda'. Han sade att den republikanska ledningen har hjälpt Johnson att 'tvinga på det amerikanska folket integration' och han frågade 'skulle L.B.J. ha kunnat inleda sin orgie av obegränsat spenderande utan hjälp från GOP'? Har inte GOP-ledningen hjälpt till att främja den federala ångvälten i att ta över kontrollen över våra lokala skolor?" Det finns mer.

Den 18 oktober 1967 dök en artikel upp i Pompano Beach Sun Sentinel med titeln "Klassen kritiserar Dukes uttalanden om fraktion som stöder Wallace" i vilken jag citeras: "Republikanska ledare är inte hälften så oroliga för att L.B.J. ska vinna som de är oroliga för att Wallace ska vinna." Detta var ett svar till Broward

Ordförande Dukes anmärkningar om att Wallace-fraktionen skulle hjälpa till att återvälja Lyndon Johnson.

Den 20 oktober 1967 uppmanade William K. Shearer, från Kalifornien, alla partitrogna i Florida att träffas i Orlando för att organisera Wallace-partiet. En artikel i Sun Sentinel med rubriken "Wallace-enhet utser Klassen", anger: "Ben Klassen, Lighthouse Point, valdes i söndags till vice ordförande för delstatskommittén som stöder förre guvernör George Wallace som president." Ordförande för delstatskommittén för Wallace är Dr. William C. Douglass, Sarasota." Det förekom viss diskussion om vad det nya partiets namn skulle vara. "Klassen sade att organisationen inte antog något partinamn, men två namn diskuterades. Det ena, The Constitution Party, är redan registrerat. Det andra namnet som diskuterades var Stand Up for America Party."

Denna fråga — ett partinamn — var, och fortsatte att vara, en stridsfråga i Wallace-kampanjen. För att en individ ska bli vald måste denne tillhöra och vara registrerad i ett specifikt parti, ett parti som officiellt finns på valsedeln i den delstaten. För att ett nytt parti ska komma med på valsedeln måste ett visst antal registrerade väljare skriva under framställningar och presentera dem för delstatens valnämnd, eller det organ som har befogenhet att placera ett parti på valsedeln i varje enskild delstat. Lagarna varierar mellan de olika delstaterna, och procentandelen samt det minsta antal underskrifter som krävs varierar också. Men om inte ett parti finns på valsedeln är all politisk aktivitet i världen förgäves. Wallace formaliserade aldrig ett specifikt partinamn och de enskilda delstaterna lämnades att klara sig bäst de kunde. Huruvida Wallace och Shearer lämnade denna fråga hängande i luften avsiktligt är en öppen fråga än idag. Ännu mer illavarslande var att Wallace själv förblev en registrerad demokrat i sin egen hemstat Alabama. Hela denna fråga om vilket parti vi arbetade för blev en huvudfråga, och som vi ska se, i allt högre grad allt eftersom tiden gick.

Trots detta, tillsammans med miljontals andra, fortsatte jag att kämpa för Wallace, utan att inse att partifrågan aldrig skulle bli löst. Min dotter Kim och jag åkte för att höra Wallace i Palm Beach, träffade honom, och jag blev fotograferad tillsammans med Wallace. Austin och jag åkte för att höra honom igen vid Cape Canaveral. Vi arrangerade ett antal partimöten med anhängare i vår bokhandel och fortsatte att marknadsföra "Wallace-partiet". Jag höll ett antal tal vid andra sammankomster, såsom hos Klanen vid deras grillfest, hos Toastmasters, hos Citizens Councils och inför andra grupper.

En artikel daterad den 5 mars 1968 i Miami Herald hade en rubrik över hela toppen av sidan 4 BR som löd: **"Wallace kommer att vinna Broward, säger medarbetare."** Här är några utdrag ur artikeln: "LIGHTHOUSE POINT: Rörelsen för att sätta guvernör George Wallace i Vita huset vinner fart i Broward, säger Wallaces vice ordförande i Florida.

"Ben Klassen, som har en andra roll som lokal Wallace-ordförande, hävdar att maken till Alabamas guvernör kommer att vinna presidentvalet i Broward.

"Med en ficka full av opinionsundersökningar och statistik, sade Klassen nyligen att 78 % av invånarna i Broward County gynnade Wallace i en tv-undersökning. Andra undersökningar visade att American Independent Party är länets andra, inte tredje, parti, och slår ut det republikanska partiet."

"Ärligt talat är jag förvånad över antalet som röstade på Johnson 1964, som Goldwater inte ens kunde ha nått, som nu stöder guvernör Wallace," sade Klassen. "De är djupt oroade över anarkin och föraktet för lag och ordning som administrationen gör föga åt..." Det finns mer.

Vid den tiden kom några medlemmar från Klanen in i min bokhandel och sa att de skulle hålla ett stort möte för Wallace i Odd Fellows Lodge Hall den 27 april 1968. De ville ha mig som huvudtalare. Jag gick med på att tillmötesgå dem, men bad också att vi (JBS) skulle visa vår långfilm "Anarchy U.S.A." under dagen. Vi kom alla överens och lördagen den 27 april höll vi verkligen vårt möte inför en fullsatt publik på cirka 200 personer. Vi visade "Anarchy" två gånger under dagen och jag höll ett cirka timslångt tal på kvällen. Mötet ansågs vara en stor framgång.

Ett annat klipp jag har säger att jag den 19 oktober 1968 representerade Wallace-partiet i en trevägsdebatt vid Thomas Aquinas High School i södra Fort Lauderdale, där eleverna anordnade ett välplanerat politiskt konvent på egen hand. Som representant för Nixon och det republikanska partiet var Norman Roettger, en advokat från Ft. Lauderdale och ledare för kampanjen "Broward Nixon for President". Hubert Humphrey och det demokratiska partiet representerades av Robert Curtis, en annan advokat och ordförande för den demokratiska exekutivkommittén i Broward County.

Före det mötet iscensatte några av de svarta eleverna en protest mot att Wallace, den påstådda segregationisten, överhuvudtaget skulle få representation. Men vi framförde alla vår sak,

omkring 15 minuter vardera, och själva konventet var relativt städat. H. Wm. Christie, vars idé konventet var, kommenterade "både i sitt tal och i presskonferensen senare, att Klassen överraskade studenterna med sina ärliga uttalanden om sina känslor kring segregation."

"Alla är jämlika till en viss grad" var kärnan i hans ord, noterade Christie. Han sade att studenterna som intervjuade Klassen hade förväntat sig att han skulle dölja sina känslor, om de var segregationister." (Jag citerar fortfarande Miami Herald.)

I den omröstning som följde, "lade en majoritet av eleverna vid St. Thomas Aquinas High School sina röster på Nixon vid kulmen av skolans simulerade politiska konvent."

"Hubert Humphrey vann med knapp marginal över George Wallace, trots demonstrationer av negerstudenter före showens början." (Miami Herald)

Vid det här laget började mitt eget tålamod med Wallaces brist på meningsfull organisation och lösning av registreringen av ett partinamn på nationell basis att tryna. Visst, han förde mycket oväsen över hela nationen. Han fick en enorm mängd gynnsam publicitet, mycket mer än han förtjänade. Men gjorde han någon ansträngning att verkligen omsätta allt detta i meningsfull politisk handling? Det gjorde han inte, och det verkade nästan avsiktligt. Vi i Florida hade blivit lovade Wallace-dekaler och annan litteratur, men inget kom. Wallace var fortfarande registrerad som demokrat. Någon gång i början av november 1967 beslutade sig Dr. Wm. C. Douglass, som var Floridas ordförande för Wallace-partiet (även känt som Constitution Party), tillsammans med Col. G. M. Nelson, en före detta delstatslagstiftare i Florida (som var före min tid) och jag själv, för att konfrontera Wallace och hans medarbetare i deras högkvarter och få några svar.

Vi tre flög till Montgomery, Alabama och knackade på dörren till hans högkvarter. Trots att Dr. Douglass hade ordnat mötet i förväg var Wallace inte där. Faktum var att ingen av betydelse var där. Efter att ha väntat i ungefär två timmar fick vi äntligen träffa Joe Fine, Wallaces nationella kampanjledare. Joe Fine var jude. Han skröt faktiskt till och med om det. Han gav oss mycket meningslöst fagerprat, men inga svar. Han försäkrade oss om att Wallace och hans stab inte var rasister (Så vad i helvete handlade hela kampanjen om, undrade jag.) Han sade att de upprepade gånger hade anklagats för att vara rasister, för att vara antisemiter, men, han

svarade sina kritiker: "Jag är själv jude och jag är Wallaces kampanjledare." Han hade ett stort leende på läpparna. Jag log dock inte. Med en sådan stab, tänkte jag för mig själv, vad i helvete gjorde jag i det här lägret?

Vi lämnade alla tre för att återvända hem. Vi hade inga svar, men personligen hade jag mycket att tänka om kring.

The American Independent Party 1969

När det nya året 1969 ringdes in hade jag blandade känslor inför Wallace och "George Wallace"-partiet. Vårt besök i Montgomery hade varit avslöjande, milt uttryckt. Var Wallace på riktigt, eller var han inget annat än en lockfågel, en avledningsmanöver iscensatt av liberalerna och kommunisterna? (Jag var fortfarande med i Birch Society och betraktade allt ont som något som härrörde från dolda kommunister inom regeringen och nyhetsmedierna.)

Min oro över vad som hände med vårt land var dock lika trängande som någonsin och jag letade efter lösningar. Jag ville ha svar. Jag var mer övertygad än någonsin om att demokraterna och republikanerna sålde ut oss och ledde oss mot katastrof. Därför, Wallace eller inte, behövde vi ett bra tredjeparti. Utöver att resa runt i landet och göra reklam för Wallace, gjorde "vår ledare" inga samordnade ansträngningar för att bilda ett riktigt tredjeparti, han hade inte ens bestämt sig för ett enhetligt namn. I valen i november 1968 arbetade hans anhängare under minst sex olika organisationsnamn. "Wallace"-partierna fick visserligen 9 897 141 röster av 73 miljoner avgivna, 13,53 % av totalen, och fick 45 av de 538 elektorsrösterna. Uppenbarligen fanns den allmänna opinionen och stödet för förändring där för att organiseras och skördas. Men försökte Wallace verkligen organisera och göra något med den opinionen? Det verkade inte så. En av hans närmaste medarbetare, Bill Jones från Montgomery, sa att Wallace inte hade några planer för presidentvalet 1972.

Jag gick dock vidare och organiserade American Independent Party (AIP) i Broward County. Vi begärde och fick tillstånd att använda County Commission Chambers i domstolsbyggnaden för att hålla våra möten, på samma sätt som demokraterna och republikanerna gjorde. Vi höll vårt första möte den 24 januari 1969. Jag var ordförande, Mary Childress (min sekreterare på kontoret) var sekreterare för partiet och Austin Davis var kassör.

Vid det mötet antog vi en resolution där vi fördömde "öppna ytor"-skolan, ett program som county-styrelsen övervägde där en grupp klasser skulle vara...

i ett stort rum, inga väggar mellan klasserna. Vi betraktade detta som "ett steg mot anarki, kaos och förstörelse." Enligt en artikel i Sun Sentinel den 6 februari fördömde vi också "tvingad integration av våra skolor" och "avskaffandet av grannskapsskolor". Vi skickade sedan resolutionen till skolstyrelsens ordförande, Dr. Wilson C. Atkinson.

"Resolutionen föreslogs av Ben Klassen, ordförande för partiets Broward-avdelning, och godkändes genom en omröstning av 26 medlemmar i den verkställande kommittén vid partiets första lokala möte. Partiet planerar att träffas en gång i månaden," avslutades artikeln.

Den 9 februari 1969 hölls ett delstatsomfattande möte i Orlando för alla kommittémän och kvinnor i Florida som stödde Wallace. Dr. Wm. C. Douglass, som var sponsor för Birch Societys program "Let Freedom Ring", hade varit den ursprungliga organisatören och ordföranden för Florida Wallace Party. Före mötet hade han uppmanat mig att ta över ledarskapet och jag sa att jag skulle vara villig att göra det om medlemmarna så valde.

Mötet skildrades i ett antal Florida-tidningar: Miami Herald, Ft. Lauderdale News, Pompano Beach Sun Sentinal, Bradenton Herald, Tampa Tribune och Orlando-tidningen, för att nämna några. Sun Sentinel hade rubriken "AIP utser Klassen till ordförande." Artikeln fortsatte: "Klassens fru, Henrie Etta, valdes till sekreterare i delstatens AIP-verkställande kommitté, medan Arleen L. Lent från Naples valdes till vice ordförande, och L. Allen Greer, Sarasota, valdes till kassör."

Omkring 50 kommittémedlemmar var närvarande. "Detta är inte ett nytt parti", förklarade Klassen. "Tidigare, under cirka fyra år, var detta Constitution Party of Florida. Vi bytte namn för ungefär ett år sedan och registrerade det hos delstatssekreteraren."

Klassen sa att AIP:s "stora satsning" i hela delstaten kommer att vara omregistrering av väljare. "Sedan," sa han, "planerar vi att kvalificera partiet för valsedeln och söka kandidater till alla nivåer av statliga ämbeten."

Två veckor senare kallade William K. Shearer till ett nationellt möte för kommittémän och kvinnor från de olika delstaterna. Det hölls i Louisville, Kentucky, söndagen den 23 februari, ett möte som Henrie och jag deltog i. Vi flög dit med flyg. En AP-nyhetsartikel i Sun Sentinel beskrev det enligt följande:

Nytt parti ’Kommer att rädda Amerika’

LOUISVILLE, KY. En nationell grupp av Wallace-anhängare bildade ett tredje parti i söndags utan hans välsignelse, och William Shearer från San Diego sade: "Vi är på väg att rädda Amerika."

Den nya organisationen antog resolutioner som krävde ett upphävande av den federala inkomstskatten och uppmanade USA att lämna NATO.

Man var på väg att godkänna ett amerikanskt ultimatum till Nordvietnam om att stoppa all aggression inom 30 dagar eller möta "totalt krig, vilket skulle innebära förstörelse av risskördarna, och därmed bringa fred till Sydostasien."

Slut på artikeln.

Som jag minns det fanns det partier med olika namn från de olika delstaterna. Vissa, som New York, hade till och med två olika rivaliserande partier. Återigen, ingen enighet om ett partinamn, och Wallace gav inget ledarskap. Faktum är att han inte ens var där.

Den 15 april, inkomstskattens dag, delade vår Broward-grupp ut flygblad framför domstolsbyggnaden i Ft. Lauderdale för att främja "Liberty Amendment" (Frihetstillägget), som skulle avskaffa inkomstskatten. En artikel i Miami Herald har rubriken "Anti-inkomstskatt-AIP får 13 nya medlemmar." Längre ner står det: "Men när klockan blev 17.00 hade endast 13 invånare i Broward 'stått upp för Amerika' och ändrat sin registrering till förre Alabama-guvernören George Wallaces parti."

"Liberty Amendment", förklarade Klassen, "skulle avskaffa inkomstskatten över en treårsperiod. Samtidigt skulle den federala regeringen dra sig ur alla federala biståndsprogram och även avbryta all verksamhet inom USA som inte är specificerad i konstitutionen."

Den 27 april medverkade Bob Kunst, som representerade Floridas "New Party", och jag själv, som representerade AIP, i Broward Celebrity Line, vilket omskrevs i Miami Herald. Det är en lång intervju, i ett format där var och en av oss uttryckte våra partipositioner i ett antal frågor. Jag ska försöka återge några av höjdpunkterna.

F. Varför gick ni inte med i antingen det republikanska eller det demokratiska partiet?

KLASSEN: Jag tillhörde en gång det republikanska partiet. Men båda partierna står i maskopi idag för att ge oss en socialistisk diktatur. De har gått samman för att förstöra den konstitution de svurit att upprätthålla och är hängivna att föra in detta land i en världsregering där vi kan smälta samman med det kommunistiska Ryssland och andra socialistiska...

monster i lyckligt brödraskap under Förenta Nationernas kontroll.

KUNST: Vi känner att problemen som drabbar oss så hårt i detta land — ojämlikhet, slumområden, fattiga människor som svälter — inte möts av folk inom politiken. Vi kände att vi var tvungna att erbjuda ett alternativ . . . Vi kräver frihet och demokrati inte bara för vita, anglosaxiska protestanter (WASPS) utan för alla amerikaner.

KLASSEN: American Independent Party tror på individuellt ansvar. . . Regeringen tar från de sparsamma och ger till de opålitliga, uppmuntrar parasiter och gratisätare att inte arbeta, och tar inkomster från dem som fortfarande är produktiva.

Ett möte för Florida State AIP:s verkställande utskott hölls i Bradenton den 22 juni 1969. Tampa Tribune rapporterade följande nästa dag under rubriken "Oberoende partiet driver på för erkännande":

BRADENTON. Florida American Independent Party röstade sent förra veckan enhälligt för att inleda en rättslig process mot staten, och förklarade en bestämmelse i Floridas konstitution som "diskriminerande och prohibitiv" vilken kräver 150 000 omregistrerade väljare för att få partierkännande.

Delstatens AIP-ordförande Ben Klassen berättade för ett 50-tal representanter för delstats- och countynivå vid ett extrainsatt möte här att han skulle bidra med 1000,00 dollar för att inleda försöket att bli upptagna på valsedlarna här. Det beslutades att stämningen kommer att lämnas in i väntan på att tillräckliga medel samlas in. (Slut på citat.)

(Flera resolutioner antogs, inklusive fördömande av SIECUS, sexualundervisning i skolor, och det riktades flera kängor mot Nixon och den republikanske guvernören Claude Kirk.)

Samma kväll höll vi en bankett på Beiro's Restaurant där Medford Evans var huvudtalare. Närvarande var omkring 200 partitrogna. Bradenton Herald rapporterade följande: "Talare för Wallace-partiet uppmanar: Rädda detta land." Det fortsatte, "Uppmanade sin publik 'att rädda detta land så som det lämnades i arv till oss av våra förfäder.' Dr. Medford Evans från Jackson, Miss., författare och föreläsare, fick stående ovationer i slutet av sitt tal om 'Framtiden för American Independent Party'." (Slut på citat.)

Dr. Evans var medlem i både John Birch Society och Citizens Councils. Han gav ett bra

tal, men det saknade meningsfulla detaljer. Han berömde oss för att vi lyckats samla omkring 200 medlemmar till ett möte som detta. Saker och ting verkade gå ganska bra för vårt AIP. Men vid samma möte var det någon som varnade mig för att när ens organisation verkligen får inflytande, då ska man hålla utkik efter splittrare och sabotörer som flyttar in, de kommer med säkerhet att dyka upp. Förutsägelsen visade sig vara så sann, som vi ska se senare.

Efter talet satte sig Dr. Evans och hans fru, Jimmy Harrison och hans fru, och jag ner i ett av båsen i restaurangen för en kopp kaffe och ett förtroligt samtal. Dr. Evans var en intressant individ med många sidor. Han hade varit en "doughboy" i Frankrike under första världskriget. Dr. Evans var inte bara en god talare, han var också en god berättare. Snart berättade han för oss om när han var i Paris under kriget och ovetandes klev in på en fransk bordell, och han fick reda på vad det hela handlade om. Men jag vände snart samtalet till mer seriösa frågor. Eftersom Dr. Evans var en av de mest framstående företrädarna i både JBS och Citizens Councils, var detta min möjlighet att ställa några genomträngande frågor som hade besvärat mig angående båda organisationerna, nämligen beträffande det judiska engagemanget i den kommunistiska konspirationen och "medborgarrättsrörelsen". Dr. Evans parerade frågorna mjukt som om det inte var någon stor sak, och konstaterade att det var "hans åsikt" att judarna en gång hade kontroll över den kommunistiska regimen i Ryssland, men att de nu var ute och att ryssarna hade kontroll över kommunistpartiet. Jag var inte övertygad, men jag argumenterade inte. Hans undvikande svar om den judiska konspirationen upplyste mig inte mer om kommunismen, men det berättade en hel del för mig om båda organisationerna där han var så framstående, och om Dr. Evans själv.

Följande utdrag är hämtade från *Ft. Lauderdale News* daterad den 13 augusti. Under rubriken "AIP kritiserar Nixon gällande skolor, skatt" sa AIP:s delstatsordförande Ben Klassen, medlem i länets verkställande utskott, på tisdagen att den tunga och progressiva progressiva inkomstskatten, registrering av skjutvapen, federal kontroll av skolor och tvingad integration som en del av republikanska program, har paralleller i Marx *Kommunistiska manifest*.

"Följaktligen, sa Klassen, strävar deras resolution efter att avlägsna regeringen från kontrollen över skolor, och det inkluderar tvingad integration. Han sa att de också vill att inkomstskatten avskaffas och att lagstiftning om vapenkontroll förbjuds." (Slut på citat.)

Under hela våren och sommaren hade jag hållit ett antal mindre möten i bokhandeln och regelbundna möten med vår grupp Broward County Citizens Councils. Några av dessa personer kom från andra rasistiska grupper såsom nazisterna, States Rights Party, Klanen, etc., och den judiska frågan kom upp upprepade gånger, en fråga som Birch Society försökte så hårt att undertrycka, men som för mig blev allt viktigare. Jag läste Henry Fords bok "Den internationella juden" igen. Jag hade läst den ungefär 20 år tidigare, men i sammanhanget av vad jag nu gjorde, träffade den verkligen rätt. Det världsomspännande judiska maktcentrumet och konspirationen var så uppenbar att det fick mig att bli alltmer misstänksam mot hela grunden och syftet med Birch Society. Varför försökte de så hårt att förneka existensen av, mörklägga och försvara den mest ondskefulla av alla våra fiender? Och var stod Citizens Councils i förhållande till judarna? De hävdade att de var rasister, mot negrerna, det vill säga. Men hur var det med judarna?

I mitten av augusti 1969 körde Kim och Henrie västerut till Colorado för att reka inför Kims studiestart vid Colorado State University i Ft. Collins. Det var vår plan att jag skulle flyga ut senare och att Henrie och jag sedan skulle köra tillbaka i Camaron. Under tiden hölls en Citizens Council-konvent vid deras högkvarter i Jackson, Mississippi den 29 och 30 augusti. Austin Davis och jag bestämde oss för att flyga ut till Jackson och närvara vid det mötet för att på nära håll ta reda på några av deras ståndpunkter gällande judarna och andra frågor. Vid det här laget hade vi i stort sett avskrivit Birch Society som hopplöst.

Austin och jag blev imponerade av Citizens Councils nya högkvartersbyggnad och hoppades på det bästa. Vi hörde alla talen vid det två dagar långa konventet och deltog i alla banketter. Vi hade tagit med oss några extra exemplar av *Den internationella juden* och visade upp den öppet. Vi talade med flera medlemmar om judarna för att efterfråga deras åsikter, särskilt Leonard Wilson, koordinatorn som hade kommit till Pompano Beach för att hjälpa oss att starta vår lokala C. C.-grupp. Han var inte intresserad av "Den internationella juden" och sa rent ut till oss att C. C. inte alls var antisemitiskt, faktum var att de hade några trevliga judiska medlemmar. Så vi hade sprungit in i ännu en stenvägg.

Under tiden, hemma i Florida, började ryktet sprida sig inom Birch Society, och även i hela delstaten till medlemmarna i AIP, att Ben Klassen, ordförande för AIP, var antisemit.

Efter att konventet var över flög jag vidare till Denver för att träffa Kim och Henrie, medan Austin flög tillbaka till

Florida. När jag anlände till Colorado hämtade Kim och Henrie upp mig på flygplatsen och vi körde tillbaka till ett motell i Estes Park, där de bodde. Det var då jag fick veta att Henrie hade varit sjuk, men hon kände sig bättre nu. Men redan den allra första natten fick hon ett mycket allvarligt och smärtsamt anfall, och vi var tvungna att ringa efter en ambulans mitt i natten för att köra henne till ett sjukhus i Longmont, 45 miles bort.

Snart var hon inbokad för en operation. Hon stannade på sjukhuset i mer än en vecka, medan Kim och jag bodde på ett motell. Vi stannade sedan i Longmont i ytterligare en vecka medan Henrie återfick sina krafter. Vi körde Kim till hennes college för att få henne installerad. Sedan påbörjade Henrie och jag vår resa tillbaka till Florida, och vi tog god tid på oss.

Efter min erfarenhet i Jackson med C. C. var jag mer oroad än någonsin, och jag var nyfiken på vad min gamle vän och företrädare i AIP, Dr. William C. Douglass, hade att säga om judarna. Jag ringde i förväg och ordnade så att vi kunde äta middag i Sarasota, där han bodde. Vi träffades på en flott restaurang som han valt ut (han var något av en gourmet). Han tog med sig sin sekreterare, men Henrie orkade inte följa med utan stannade kvar på vårt motell.

Vi satte oss till bords vid 20:30-tiden och jag gick snabbt till verket. Jag frågade honom — hur är det med judarna? Jag hade massor av bevis, sa jag, för att judarna var de verkliga anstiftarna till kommunismen, kontrollerade merparten av världens finanser, kontrollerade praktiskt taget alla nyhetsmedier, regeringarna, i själva verket hela världen.

Bill Douglass var mycket defensiv, och hans sekreterare backade upp honom genom att agera som om hon var djupt chockad över att jag ens tog upp ämnet. Men till skillnad från mitt möte med Dr. Evans fortsatte jag att pressa på, och jag pressade hårt. Även om vi höll det på en till synes vänlig och hövlig nivå, fortsatte vi att argumentera fram till midnatt, då ägaren lät oss veta att han var redo att stänga, till Dr. Douglass stora lättnad. Det var sista gången jag såg Bill, men nu visste jag var han stod, var Medford Evans stod, var AIP stod, inställningen hos Birch Society, Citizens Councils och hela rasket.

Jag kom tillbaka till Pompano Beach den 21 september, efter att ha varit borta i nästan en månad. Saker och ting hade hopat sig på kontoret. Det fanns kontrakt att följa upp, räkningar att betala, brev att skriva. Dessutom började de där splittrarna och sabotörerna inom AIP nu visa sig öppet. En var en man vid namn Victor Barrett i Broward County. Efter att ursprungligen ha ställt sig in och anslutit sig till vår AIP-grupp blev han nu otrevlig och hotfull. Den andre

(bland andra) var en mycket högljudd argbigga från Naples, Florida, vid namn Arleen (Larry) Lent, som hade irriterat mig under större delen av året. Hon hävdade att hon hade varit sekreterare åt den avlidne senatorn Joseph McCarthy i Washington, och att hon arbetade på en bok om honom. (Hon skrev den aldrig.)

Detta för mig till ett ämne som har förbryllat mig under alla dessa år. Varför skulle en modig, intelligent man som senator McCarthy ta sig an hela det liberal-kommunist-judiska etablissemanget och samtidigt ha inte bara en, utan två unga judiska advokater, nämligen David Schine och Roy Cohen, som nyckelpersoner i sin stab? Insåg han inte att kommunismen var judisk? Och varför skulle han ha en sekreterare som Larry Lent arbetande för sig, som jag var övertygad om övervakade hans kontor (precis som jag trodde att hon gjorde med våra aktiviteter i AIP) och vidarebefordrade sådan information till Anti-Defamation League? Än idag förblir det ett mysterium för mig. Staplars Joe McCarthy! Judarna förstörde hans politiska karriär, förstörde hans rykte och dödade honom på sjukhuset. Han lades in på sjukhuset för inget mer än influensa, men kom ut med fötterna först, död i hepatit. Jag är övertygad om att judarna gav honom en spruta som tog kål på honom.

Några dagar efter att jag återvänt från Colorado satte Austin och jag oss ner vid ett bord i bokhandeln för en genomgång av vad vi nyligen hade lärt oss. Vi var tvungna att fatta några stora beslut, några plågsamma omvärderingar av vad vi hade stöttat – Birch Society, Citizens Councils, American Independent Party. Varför ignorerade de alla det judiska hotet när bevisen var överväldigande för att judarna var det verkliga maktetablissemanget bakom hela den usla konspirationen för att förstöra Amerika och den vita rasen?

Vi kallade Jim Cochrane, en av de främsta JBS-avdelningsledarna i Pompano, till en konferens i bokhandeln och konfronterade honom med den judiska frågan. Han började svettas ymnigt, och hans enda försvar var – "Alla judar?", vilket innebar att även om det var en judisk konspiration så borde vi inte fördöma varje jude som en del av den konspirationen, utan bara individ för individ, oavsett deras ras eller religion. Jag sade till Jim: Varför denna dubbelmoral? När de "allierade", manipulerade av judarna i den massiva fasan vid brandbombningen av Dresden, dödade omkring 350 000 tyskar på två dagar, skonade de inte selektivt kvinnorna, barnen, de små spädbarnen eller flyktingarna från öst som flydde från de kommunistiska mördarna. Så varför är du så blödig och varför är du så förbannat skyddande

av judarna? Det var sista gången jag någonsin såg Jim Cochrane.

Några dagar senare kallade vi in Claude Boring, JBS-koordinatorn för södra Florida, som vi hade känt i åratal. Vi satte ner honom vid samma bord i bokhandeln och ställde samma fråga till honom. Även han svettades ymnigt och kedjerökte den ena cigaretten efter den andra. Han var mer uppriktig än vad Jim Cochrane hade varit. "Lyssna," sade han, "vi vet alla att det är judarna. Welch vet att det är judarna och det gör nästan varje medlem i Birch Society. Om vi gick emot judarna skulle vi stämplas som antisemiter och det skulle vara slutet för sällskapet." Verkligen? Vad sägs om ditt credo att "sanningen är vårt enda vapen?" Du talar sannerligen inte hela sanningen när du totalt ignorerar och underlåter att avslöja den viktigaste och mäktigaste fienden i hela konspirationen, eller hur? Han kunde inte komma på något logiskt svar, och Austin och jag kunde bara dra en slutsats som var vettig: nämligen att Birch Society agerade som sköld för judarna, samtidigt som de pekade ut kommunisterna, medan Birch Society självt var en del av den judiska konspirationen.

Min gamle kompis, Dr. Bill Douglass, anslöt sig till kritikerna genom att cirkulera ett brev där han kallade mig antisemit och bad om min avgång från ordförandeposten i AIP. Jag var mer än glad att tillmötesgå detta. Med ett partimedlemskap som fortfarande var villigt att åka snålskjuts på ett bedrägeri som guvernör Wallace, som Douglass själv sa behandlade honom "som om han hade spetälska" och som verkligen var inställd på att undergräva varje tredjepartirörelse, vilken möjlig framtid fanns det i ett sådant upplägg? Ingen, drog jag slutsatsen. Inte nog med att jag med glädje avgick från det nu värdelösa AIP, utan jag lämnade också in min utträdesansökan från Birch Society i ett brev till Robert Welch, daterat den 5 november. I det brevet krävde jag också en återbetalning av min tidigare donation på 1000 dollar som jag i god tro dåraktigt hade gett. Hela brevet kan läsas och finns återtryckt i "The Klassen Letters, Vol. One."

Tryckta i samma bok och efter Welch-brevet finns brev till tre av de främsta medlemmarna i AIP. Den 5 dec, 15 dec och 18 dec skickade jag brev till respektive Dr. Wm. C. Douglass, till L. Allen Greer och till Jas. L. Harrison. Dessa brev kastar ytterligare ljus över den politiska situationen och konflikterna vid den tiden.

Mitt utträde ur Birch Society orsakade stor uppståndelse i leden i Broward County. Utan tvekan hade jag varit den mest aktiva och

synlig medlem i södra Florida. Tidningarna uppmärksammade detta. En rubrik i Sun Sentinel löd ”Klassen lämnar Birchers, säger att gruppen är för liberal”, och samma dag, den 3 november, stod det i en artikel i Ft. Lauderdale News: ”Samhället blir för liberalt för mig, säger före detta Bircher.” Ungefär vid den här tiden ringde också någon och bad mig ratta in en viss radiostation i Palm Beach, de pratade om mig. Jag rattade in den, och där var min gamle kompis, Claude Boring, JBS-koordinator för södra Florida, som pratade med någon judisk talkshow-värd. Jag kom in precis i tid för att höra juden fråga: ”Så du menar att Klassen är antisemitisk?” och Claude Boring svarade eftertryckligt: ”Han är inte bara antisemitisk, han är antijudisk!” Hemskt!

Sammanfattningsvis, efter mina erfarenheter och den information jag hade samlat in, drog jag slutsatsen att eftersom varken det demokratiska eller det republikanska partiet var svaret på den vita mannens dilemma, så var inte heller George Wallace eller American Independent Party det, och jag tänkte inte slösa min tid på den arenan längre. Tillbaka till ruta ett.

Milstolpe Fyrtiosju

Alptur
med Oberammergau Passionsspel
Sommaren 1970

Vid 1970 kände Henrie och jag att det var dags för ännu en resa till Europa. Under våra tidigare resor hade vi funnit att av alla landskap i Europa var alp-områdena utan tvekan de vackraste, och vi bestämde oss denna gång för att välja en tur som koncentrerade sig på dessa majestätiska Alper. Dessutom, eftersom detta var ett decennieår, satte Passionsspelet upp sitt historiska skådespel, och vi hade bestämt oss för länge sedan att vi någon dag ville se det. Så vi gjorde de nödvändiga förberedelserna och valde en tur som kombinerade båda.

Vi valde Olsons "Royal Coach Tour" som benämndes "22 Day Imperial Alpine Adventure (Passion Play)". Måndagen den 20 juli tog vi Northeastern Flight #20 från Ft. Lauderdale klockan 17:00 och anlände till Kennedy-flygplatsen i New York klockan 19:35. Efter en kort mellanlandning tog vi klockan 20:30 ett annat plan för en direktflygning till Schweiz, och anlände till Genève nästa morgon.

Tisdag 21 juli. Olsons buss och reseledare mötte oss på flygplatsen, och hela vår grupp samlades för en välkomstfrukost. Efter en stadsrundtur, som inkluderade Nationernas Förbunds byggnad, Gamla stan och några andra intressanta platser i denna internationella stad, körde vi längs Genèvesjöns stränder. Vi korsade gränsen till Frankrike och anlände till skidorten Chamonix, vid foten av Mont Blanc. Detta enorma granitmassiv, som är 45 kilometer långt och 14 kilometer brett, är med sina 4 810 meter den högsta toppen i Alperna. Vi checkade snart in på Carlton Symond Hotel och åt en god middag. Det hade varit en lång dag sedan vi lämnade New York igår kväll. Vi var redo för en god natts sömn.

Onsdag 22 juli. Idag var vi lediga att vandra runt i Chamonix på egen hand, vilket vi gjorde. Det finns en linbana som går upp på berget, men eftersom dagen var mulen och sikten dålig, tog vi den inte.

Vi är 44 personer i vår resegrupp, en hel busslast. De flesta av dem är trevliga och erfarna resenärer. Vår reseledare är Tom. Han är ung, kommer från Holland och är jude. Det finns också ett äldre judiskt par från Miami i vår grupp. Vår busschaufför är också ganska ung. Han heter Michelle, han är från den franska delen av Schweiz, han talar väldigt lite engelska och är en utmärkt chaufför.

Torsdag 23 juli. Denna morgon startade vi klockan 8:00 och körde genom den 19 km långa Mont Blanc-tunneln in i Italien. Tunneln färdigställdes 1965 och är en rejäl ingenjörsbragd. Men fransmännen och italienarna gräver inte bara en tunnel, de gjorde det med en konstnärlig känsla och konstruerade ett mycket attraktivt räfflat överhäng vid ingången. Efter en vacker biltur genom Aostadalen körde vi in i Schweiz igen genom St. Bernard-tunneln, som bara är drygt sex kilometer lång. Vi tog en kaffepaus vid tunnelns infart och körde sedan vidare till Martigny för lunch. Efter lunchen körde vi ner genom den nedre Rhônedalen till Visp. Därifrån tog vi ett bergståg till Zermatt, en av de mest pittoreska och fascinerande små städerna i hela Schweiz. Den är omgiven av höga alper och är porten till Matterhorn. Vi kördes till Hotel Mont Cervin med en hästdragen buss. Det är härligt att höra klangen från klockorna på hästarna. Det finns inga bensindrivna bilar i Zermatt, bara små elfordon samt hästdragna vagnar och bussar. Staden är ett paradis för shoppare och Henrie och jag promenerade längs stadens huvudgata före middagen för att se oss omkring. Middag klockan 19:45. Staden, atmosfären, middagen, allt var förtjusande.

Fredag 24 juli. Idag är ännu en ledig dag, med möjlighet att ta turen med kuggstångsbana till foten av Matterhorn (på egen bekostnad). Vi valde att ta turen till Gornergrat, som är slutstationen för turister. Det var en perfekt dag för att se denna den mest prestigefyllda av alla toppar. Det svävade ett litet moln några hundra fot direkt ovanför toppen, vilket gav den en aura av distinktion. Även om Matterhorn är cirka 300 meter lägre än Mont Blanc, reser sig dess granitmassiv så dramatiskt ur sin omgivning att det är den mest spektakulära av alla alptoppar. Några av de mest imponerande sidospelen när vi åkte uppför den branta stigningen till Gornergrat var de många forsande strömmarna och vattenfallen som störtade ner över den steniga bergsterrängen.

När vi kom tillbaka sent på eftermiddagen tog vi några bilder på en gethjord som drevs uppför huvudgatan i Zermat, en ritual som utförs två gånger varje dag.

Lördag 25 juli. Denna morgon gick vi upp tidigt (05:30), åt frukost och sedan gick vi alla en masse till järnvägsstationen för att ta tåget 07:30 tillbaka till Visp, där vi åter fick kontakt med vår buss. Vi märkte att det var nysnö på Matterhorn. Väl på bussen var vi nu på väg mot St. Moritz. Det är en vacker dag. Vägarna är smala och slingrande, det finns många skarpa kurvor som vår skicklige förare hanterar expertmässigt. Vi kör tillbaka in i Italien över Simplonpasset och längs stränderna vid den vackra Maggioresjön. Vi åt lunch på ett hotell högt ovanför Locarnosjön, en vacker plats fylld med palmer och tropiska blommor. Vi anländer till St. Moritz klockan 19:30. Det har varit en lång dag, och även om avståndet inte var så stort, gjorde de tusentals kurvorna det ganska ansträngande. Vi inkvarterades på Crystal Hotel, vilket inte stod i vårt schema, eftersom det planerade Hotel Schweizerhof håller på att renoveras. Crystal Hotel är mycket modernt, stora badrum, uppvärmda handdukar, hela paketet.

Söndag 26 juli. St. Moritz är en förstklassig turist- och skidort. Naturen är hisnande – vackra sjöar och bergsutsikter. Vi är lediga fram till kl. 10:30, då vi gick ombord på bussen och var på väg till Davos, där vi stannade för lunch. Sedan tillbaka till vårt hotell i St. Moritz igen.

Måndag 27 juli. Vårt mål idag är Cortina, Italien. Vi är nu i Dolomiterna. Bergen i detta område är något annorlunda än resten av Alperna. De har formen av enorma stenblock som ligger ovanpå och/eller bredvid varandra. De är karga, med fantastiska former och robusta toppar och mycket pittoreska. På vägen åt vi lunch i Brunek. Vi anlände till Cortina vid 18-tiden. Det var en vacker omgivning.

Cortina ligger i ett slags pass, eller dal, bland alla dessa enorma stenblock. Cortina är både en sommar- och vinterort. Efter att vi installerat oss på Hotel de la Poste åt vi en riktig italiensk middag med Minestrone, Kalvscallopine, potatismos, zucchini och äppelkaka.

Tisdag 28 juli. Vi är nu på väg mot Österrike och den legendariska staden Villach, förevigad av Franz Lehár i operetten "Glada änkan". Efter att vi kommit in i Österrike fortsatte vi via Lienz och Spittal och förbi

flera vackra sjöar. Själva Villach är mycket pittoreskt och typiskt tyrolskt. Vid ankomsten till Villach checkade vi snart in på Park Hotel för de kommande två nätterna.

Onsdag 29 juli. Vår morgon i Villach är ledig. Villach ligger mycket nära den jugoslaviska gränsen. Vårt hotellrum har utsikt över en trädgård. Vi tillbringade morgonen med att utforska staden och stannade till vid ett trottoarkafé för att dricka kaffe och äta österrikiska bakverk. Vädret är behagligt och åt det varma hållet. På eftermiddagen tog vi alla en busstur för en åktur runt Wörthersee, en stor och naturskön sjö.

Torsdag 30 juli. Vi ger oss av genom tallskogarna och det vackra landskapet i de steiriska Alperna mot Pörtschach, sedan till Bruck, där vi åt en utsökt lunch i en gammal restaurang på Hotel Bauer. Det fanns ett gammalt taffelpiano här och någon i vår grupp började spela på det, vilket utvecklades till allmän allsång där de flesta i vår grupp deltog.

Vi anlände till Wien vid 16-tiden och checkade in på Intercontinental Hotel, en riktig fullträff. Det är luftkonditionerat och helt modernt, men behåller ändå den sanna österrikiska atmosfären med attribut som de där härliga kristallkronorna i lobbyn och andra sällskapsrum. Vårt rum ligger på nionde våningen med utsikt över den vackert skogbevuxna Stadtpark, som är tre kvarter bred och fem kvarter lång. Parken har en kanal som rinner genom dess mitt, med fem pittoreska broar som spänner över kanalen.

Efter middagen gick Henrie och jag på en promenad i parken, satte oss sedan vid ett av borden på torget för att dricka kaffe och äta wienerbakelser och lyssna på en utomhuskonsert som redan var i gång. Det fanns även andra medlemmar från vår grupp på plats. En mycket bra orkester spelade Strauss-valser och två unga par i högtidsdräkt demonstrerade de klassiska Strauss-valserna. Parken på natten är som ett sagoland med fontäner och blommor, och ljus på byggnader överallt. Från vårt rum på nionde våningen kan vi se många kyrktorn, vackra byggnader och det enorma, upplysta pariserhjulet (det största i världen) i den skogiga nöjesparken som heter Pratern, en enorm park, ungefär fyra mil lång. Det finns inga skyskrapor i Wien, vilket hjälper staden att behålla sin romantiska charm och historiska karaktär.

Fredag 31 juli. Stadsrundtur i Wien. På morgonen besökte vi Innerstaden, även känd som Gamla stan, som omfattar Ringstrasse, Kärntnerstrasse, den berömda Operan och de flesta av parkerna, museerna och historiska...

byggnader som Wien är så känt för. Den vackra parken vid Belvederepalatset, som en gång var kronprins Eugens hem, är nu ett museum. Det enorma slottet Schönbrunn, de österrikiska kejsarnas tidigare sommarresidens, varav den siste var Frans Josef. Vi gick igenom cirka fyrtio rum på första våningen, som alla var rikt dekorerade och innehöll en mängd oljemålningar. De två översta våningarna hyrs ut till olika företag och privatpersoner. Hofburg, som var kejsarnas vinterpalats, är nu också ett museum. Vi såg även Kunsthistorisches Museum, en vacker byggnad som är ett konstverk i sig själv och innehåller tusentals målningar av världens mest kända konstnärer.

På eftermiddagen körde vi ut till Wienerwald, som inte var så skogigt som jag hade föreställt mig. Vi såg cistercienserklostret och kyrkan, varav delar byggdes på 1100-talet. Vi såg också en barnby för föräldralösa barn. Nio barn i olika åldrar bor i varje mycket attraktivt hus med en "mamma" som tar hand om dem.

Vi åkte sedan till Baden, där ryssarna har sitt högkvarter och där SALT-förhandlingarna nu pågår. Baden är en förtjusande kurort, och medan vi var där drack Henrie och jag te och smakade på den berömda Sachertårtan på Hotel Sacher. Tillbaka i Wien för en fin middag med Bauerschmaus. Efter middagen tog Henrie och jag en taxi till lätta operahuset och såg Franz Lehárs operett "Glada änkan", sjungen på tyska, naturligtvis.

Lördag 1 augusti. En ledig dag i Wien. Henrie och jag var upptagna med att titta närmare och mer ingående på några av de platser vi kortfattat besökt under rundturen, men som vi gärna hade velat tillbringa mer tid vid. Vi utforskade också ett antal av butikerna i innerstaden för att se vad de hade att erbjuda.

På kvällen tog turen oss alla till "Heuriger"-byn Grinzing i utkanten av Wien, där vi njöt av en riktigt trevlig middag fylld med folkmusik och rikliga smakprov av det nya vinet.

Söndag 2 augusti. Vädret här har varit varmt de senaste dagarna och vi har njutit av vårt fina luftkonditionerade hotell. Men nu är det dags att gå vidare och vi lämnar hotellet klockan 08.00 i morse på vår väg mot Salzburg. På vägen stannar vi vid det mycket stora, vackra och berömda cistercienserklostret i Melk. Både interiören och exteriören är sanna konstverk och utgör ett av de främsta exemplen på barockarkitektur i Europa. För närvarande övervakar munkarna

många församlingar i området och kommer hit endast en eller två gånger om året. En flygel av klostret används för österrikiska studenter och en annan flygel för amerikanska studenter på ett utbytesprogram. Vi åt lunch i Gmunden, en härlig plats vid en bergssjö. Många segelbåtar var ute, och det fanns talrika svanar som väntade på att bli matade. Eftermiddagskaffestopp i St. Gilgen vid Wolfgangsee, varefter vi anländer till Salzburg och checkar in på Hotel Europa. Vårt rum har utsikt över staden, med vy över de tre nivåerna av gamla fästningar som reser sig längs bergssluttningen. Vi gick genom en gammal kyrkogård för att äta middag på Peter's Cellar i den gamla delen av staden.

Måndag 3 augusti. På morgonen går vi på en sightseeingtur i Gamla stan med en lokal guide som ansvarig. Staden är en pärla av rokokoarkitektur. Vi besåg Hellbrunns slott, Mozarts hus, fästningen Hohensalzburg, katedralen samt de gamla och nya festspelshusen.

På eftermiddagen tar samma guide oss till Berchtesgaden, där vi ser ruinerna av Hitlers chalet, samt Görings och Himmlers, och tunnlarna och bunkrarna som förbinder dem. På avstånd kan vi också se ruinerna av Hitlers en gång magnifika "Örnnäste", hans privata tillflyktsort högt uppe på en bergstopp med en enastående utsikt. Jag blev djupt berörd av att komma i så nära kontakt med historien, och samtidigt kände jag mig nedstämd över att ett så lysande landmärke i vår historia hade blivit så vårdslöst förstört av de "allierade" styrkorna.

Efter vår återkomst till Salzburg åt vi en fin middag på vårt hotell. Sedan gav sig Henrie och jag (och andra i vår grupp) av i taxibilar till Mirabellslottet där vi lyssnade på en förtjusande stråkkvartett som spelade musik av Mozart-Schubert-Beethoven, med start klockan 21:15. Vi gick tillbaka, och efter en lång dag var vi redo för sängen.

Tisdag 4 augusti. Efter frukost i morse lämnar vi Salzburg för München och ser många pittoreska småstäder och mycket naturskönhet på vägen. Vi stannar för en lunch med sauerkraut, korv och sång på Münchens berömda Hofbräuhaus, där jag köper en ölkrus som souvenir. Efter en sightseeingtur genom staden kör vi genom de berusande bayerska högländerna förbi charmiga gamla städer och checkar in för natten i Oberammergau, en stad perfekt som ett vykort i bayersk stil. Hotellen här är överbokade, och sent den kvällen tas vi med på en lång

resa över den österrikiska gränsen till den lilla staden Mittelwald, där vi är inkvarterade för de kommande två nätterna.

Onsdagen den 5 augusti. Vi är nu redo att se det berömda passionsspelet i Oberammergau, som sätts upp endast en sommar vart tionde år, en tradition som har iakttagits i mer än 330 år (sedan 1634) då borgarna svor att göra så för att ha blivit skonade från digerdödens härjningar. Alla skådespelare är lokalbefolkning. Scenen är en enorm uppbyggnad utomhus på en bergssluttning, men läktaren är under tak. Spelet pågår hela dagen, med ett avbrott för lunch. Jag njöt av föreställningen, även om den var i längsta laget, och den var naturligtvis på tyska.

Torsdagen den 6 augusti. Vi kör genom de skogsklädda alpina kullarna till Füssen för magnifika vyer över den galne Ludvigs slott Hohenschwangau och Neuschwanstein. Det sistnämnda är särskilt imponerande i sin klassiska skönhet och stod som modell för Walt Disneys temaslott på Disney World i Orlando, Florida. Vidare till Garmisch-Partenkirchen, där vi äter lunch. Detta är ännu en utsökt by med typiska bayerska alpstugor, där var och en har vackra scener målade på vit puts och gavlar. Sedan vidare till Zugspitze, en berömd skidort på den tysk-österrikiska gränsen (där jag hälsade på Fred Bieger våren 1955), därefter till den berömda fiolbyggarbyn Mittelwald. Vi är tillbaka i Österrike och anländer slutligen till Innsbruck, Tyrolens huvudstad, för natten, där vi bor på Hotel Arlberger Hof.

Fredagen den 7 augusti. Denna morgon lämnar vi Innsbruck och kör längs floden Inns dalgång genom flera vackra medeltida byar, sedan över Arlbergpasset på vår väg mot Vaduz. Vi äter lunch i denna unika lilla huvudstad i Liechtenstein, för att sedan återigen köra in i Schweiz på vår väg mot Luzern, där vi checkar in på Hotel Europa för natten.

Lördagen den 8 augusti. Vi tar en sightseeingtur i staden på morgonen, som inkluderar Kapellbron, Lejonmonumentet i Luzern och Glaciärträdgården. Vi är lediga för att handla och vandra omkring på eftermiddagen, vilket vi alla gjorde. På kvällen tas vi till Kurhaus, en trädgårdsrestaurang där vi njuter av fondue, joddling och ljudet av det gigantiska alperhornet.

Söndag 9 augusti. Vi lämnar Lucerne och fortsätter längs den skimrande Vierwaldstättersjön, de natursköna alpstopparna och längs Genèvesjöns stränder medan vi kör mot Bern, där vi beså dess vackra byggnader, dess blommor, dess arkadbutiker, klockspelet och naturligtvis björnarna. Sedan vidare till Interlaken på slätten, och till Lausanne, där vi checkar in på Palace Hotel för natten.

Måndag 10 augusti. Vi kör längs Genèvesjöns strand till Genèves flygplats för vårt flyg hem. Vårt plan lyfte punktligt klockan 10:30 och vi anlände till Orly-flygplatsen i Paris klockan 11:15. Vårt Pan Am-flyg var dock tre timmar och 15 minuter försenat, och istället för att lyfta 12:30 dröjde det till klockan fyra på eftermiddagen innan vår 747:a slutligen lyfte. Vi anlände till Kennedy-flygplatsen ungefär lika mycket efter tidtabell. Lyckligtvis lyckades vi ordna ett annat flyg till Ft. Lauderdale och anlände dit i de tidiga morgontimmarna, glada över att vara hemma igen, välbehållna.

Milstolpe Fyrtioåtta

The Nationalist White Party 1970-1971

I baseboll har de en regel som säger: tre strikes och du är ute. Jag hade nu åkt ut på tre strikes. Men stannade jag nere för räkning? Inte på långa vägar. Jag hade försökt göra något inom det republikanska partiets ramar och upptäckt att de i själva verket stod i maskopi med demokraterna för att sälja ut detta land. Jag hade försökt stödja guvernör Wallace för presidentposten och upptäckt att bakom allt ståhej var han inget annat än en riktig bluff. Jag hade försökt bygga upp ett genuint tredjeparti i Florida och funnit att de flesta medlemmarna (inte alla) antingen var blinda för den judiska kontrollen, eller rädda för att sätta sig upp mot dem, eller ännu värre, själva var agenter provocateur för den judiska konspirationen.

Men icke desto mindre fortsatte jag att söka efter svar. Under större delen av 1970 undersökte Austin och jag befintliga rörelser som kunde vara genuina och värda att gå med i, men vi hade redan kontrollerat de flesta av dessa tidigare, som jag berättade i MS Fyrtiofyra. Vi hade utforskat och studerat Klanen, Matt Koehls nazistparti, Gerald L. K. Smiths organisation och ett antal andra, och funnit dem helt otillräckliga. Under en tid underhöll vi idén om att stödja National States Rights Party (de hade vid det här laget flyttat till Marietta, Georgia) men de verkade mer intresserade av att främja kristendomen än av att rädda den vita rasen. Ytterligare sökande gav inget som verkade mödan värt. Slutligen, efter min återkomst från Europaresan och efter en ansenlig mängd rannsakande, kom jag till den plågsamma slutsatsen att om jag skulle verka inom en organisation som betydde något, skulle jag förmodligen vara tvungen att sätta ihop den själv. Efter mycket övervägande och en omfattande mängd diskussioner satte Austin och jag ihop en idé som vi kände återspeglade vår totala filosofi och något meningsfullt som vi kunde vara stolta över. Vi kallade det The Nationalist White Party. Vår trosbekännelse och vårt program detaljerades i våra "Fjorton punkter." Eftersom dessa redan har formulerats i The Klassen Letters, Vol. I, (med början på s. 35) finns det inget behov av att upprepa dem här.

Medan mitt mest högljudda motstånd inom AIP när jag började exponera den judiska konspirationen kom från

Floridas västkust, nu kom det mest entusiastiska stödet från en grupp i samma område. Ledaren för denna grupp var en förtjusande ung kvinna vid namn Eleanor Kramer, gift med Rudi Kramer, som som pojke hade varit medlem i Hitlerjugend. Av de två var dock Eleanor den betydligt mer dynamiska och entusiastiska ledaren. Redan innan vi hade bildat NWP kom hon för att besöka oss i vår bokhandel i Pompano Beach och applåderade mitt ställningstagande mot Birch Society. Hon hade fått reda på det ryktesvägen, och hon berättade för oss att hon hade kommit till samma slutsats som vi.

I november 1970 hade vi ramverket för vårt parti ganska väl sammansatt, och eftersom jag vid det här laget var en "expert" på att registrera nya företag, beslutade vi oss för att inkorporera vårt parti. Den 3 november fick vi vårt stadgebevis från delstaten Florida. Ft. Lauderdale News uppmärksammade detta. I en artikel daterad den 18 nov. med rubriken "'Tredje parti' får stadgar", stod det:

Genom att fördöma en påstådd koalition av svarta och judar inom amerikansk politik och finans, har ett nytt "tredje parti" för att driva vita kristnas intressen bildats av två män från norra Broward – en av dem en före detta republikansk delstatsledamot.

Nationalist White Party, med den tidigare delstatsrepresentanten Bernard Klassen som nationell ledare, beviljades nyligen stadgar som en ideell organisation av Floridas utrikesminister Tom Adams.

Utöver Klassen listades Austin C. Davis som biträdande ledare för partiet, som har sitt högkvarter på 886 N. Federal Highway, Pompano Beach. Båda männen är bosatta i Lighthouse Point.

Klassen, som ledde George Wallaces presidentkampanj i Broward 1968, sa att syftet med hans nya parti skulle vara att betona att "det vita kristna folket som erövrade Amerika inte har för avsikt att förvisas till ett andra klassens medborgarskap." Slut på artikeln.

Judarna lade uppenbarligen också märke till detta. Kort efter att artikeln publicerats spillde en judisk tjej vid namn B. Jacobson ingen tid på att fördöma oss i ett brev till redaktören, som hade rubriken "Hat och lögner." Brevet avslutades med ett stycke som löd: "Jag ber personligen att alla tänkande amerikaner förkastar Nationalist White Party och dess plattform av hat och lögner."

Som svar skrev jag ett brev som publicerades i samma tidning den 20 dec. I en rubrik som frågade "Varför inte vit?" stod det: "I ett brev den 7 dec. går skribenten till ett hätskt angrepp mot Nationalist White Party

uppenbarligen av ingen annan anledning än att vi tar ställning för den vita rasen, och är trötta på att förpassas till andra klassens medborgarskap i vårt eget land. Uppenbarligen går det bra för judarna att organisera en mängd organisationer såsom A.D.L., A.J.C., Kehilla, etc., alla exklusivt judiska och alla fanatiskt främjande av den judiska rasens intressen. Det betraktas som en välvillig tjänst mot deras ras när negrer organiserar NAACP, CORE, SNCC och en mängd andra organisationer som enbart främjar de svartas intressen. Men, märkligt nog, när en organisation bildas som är dedikerad till att skydda den vita rasens intressen, träder omedelbart Jacobson-typerna och deras likar i aktion och slungar anklagelser, förolämpningar och invektiv mot det vita kristna folket.

Det är vidare märkligt att skribenten anklagade vår plattform för ”hat och lögner”. Eftersom vår plattform först nu är under färdigställande och skribenten är totalt okunnig om dess innehåll, återspeglar sådana ord förmodligen bäst hennes egen position, inte vår. Vårt parti är baserat på kärlek till den vita rasen, inte hat, och bildat för att hjälpa till att skydda vårt folk från sådana övergrepp som påtvingad bussning, bland många andra.

Ben Klassen
Nationell ledare,
Nationalist White Party

Någon gång i februari 1971 kom Jim Guier, politisk kolumnist för Ft. Lauderdale News, för att intervjua mig på mitt kontor i Pompano Beach. I en artikel publicerad i söndagsutgåvan den 21 februari 1971, i den sammanslagna Ft. Lauderdale News och Pompano Beach Sun Sentinel, skrev han en artikel om Nationalist White Party. Rubriken var ”NWP står till höger om Wallace”. Ovanför huvudrubriken fanns en underrubrik där det stod ”Ben Klassen leder partiet”. Artikeln fortsatte med följande text:

Det finns en lag inom fysiken som förklarar att för varje handling finns en lika stor och motsatt reaktion.

Detsamma gäller naturligtvis i politiken. Tryck pendeln för hårt i en riktning och den kommer flygande tillbaka mot dig.

Sökandet efter ett svar på vad man såg som en ”kommunistisk konspiration” under det senaste decenniet var den högerorienterade John Birch Society.

George Wallace och American Independent Party reste sig mot de liberala ytterligheterna i Lyndon Johnsons administration.

Ett hopkok av "Nya vänstern"-organisationer har tagit till gatorna för att kritisera striderna i Indokina som ett "immoraliskt krig".

Americans for Constitutional Action är den ultrakonservativa motsvarigheten till det ultraliberala Americans for Democratic Action.

Och med framväxten av Svarta panter-partiet, en liten grupp svarta revolutionärer som är mer hängivna kulor än röstsedlar, var det förmodligen oundvikligt att vi skulle få se bildandet av ett Nationalistiskt vit makt-parti i den andra änden av det filosofiska spektrumet.

Nationalist White Party (NWP), som fick sitt delstatliga tillstånd i höstas, är skapat av en före detta republikansk delstatsledamot som lämnade John Birch Society eftersom han ansåg att det gled åt vänster.

Ben Klassen, den nationella ledaren som hjälpte till att driva Wallaces presidentkampanj 1968 i Broward County, sa att syftet med hans parti skulle vara att betona att "det vita kristna folket som byggde Amerika inte har för avsikt att förvisas till ett andra klassens medborgarskap."

"Judar kontrollerar merparten av finanserna och media, och utövar tillsammans med negrerna en politisk makt som är långt större än deras antal," hävdar Klassen. "Trots det faktum att det vita kristna folket är fler än judarna med 30 mot 1, är den politiska makten övervägande antivit, pro-judisk och pro-svart."

Han säger att det är hans övertygelse att "de vita kristna är trötta på att bli runtknuffade, plundrade och skövlade av en överväldigande skattestruktur så att miljontals svarta kan leva på bidrag, föröka sig och föröka sig urskillningslöst och skapa fler och fler gratisätare för att ytterligare belasta redan överbelastade arbetande vita."

Det är hans partis avsikt, tillägger han, att göra ras till en grundläggande fråga i politiska val, och att ställa kandidater inför valet att representera "vita kristna människor å ena sidan eller judar och svarta å den andra."

Ett annat mål för partiet, tillägger Klassen, är att ingjuta "raslojalitet" bland vita samtidigt som man "enar dem på samma sätt som våra motståndare alltid har gjort (bland sig själva)."

Klassen valdes in i delstatens representanthus 1966 som republikan, men förlorade sin plats tre månader senare när han försökte bli vald till delstatssenaten i ett fyllnadsval. Han lämnade GOP och kallade det ett verktyg för det "ultraliberala etablissemanget i öst" och lämnade senare Wallace-teamet på grund av Wallaces moderata åsikter om segregation.

"Wallace har försvagat sin inställning till segregation under de senaste åtta åren", förklarar Klassen. "I sitt första installationstal lovade han 'segregation idag, segregation i morgon, segregation för alltid'. Men i sitt senaste installationstal nämnde han inte segregation en enda gång."

Vart, bör vi nu fråga oss, svänger pendeln härnäst?

Det var vid den här tiden som jag designade vår logotyp eller insignier, som senare blev logotyp för Church of the Creator. Jag ritade först upp designen och lämnade sedan över min skiss till en kommersiell konstnär, en kille i Pompano Beach som jag kände från våra möten i handelskammaren, även om jag inte kan påminna mig hans namn nu. Som jag minns det tog han dock bara ut en struntsumma på 9,00 dollar.

I februari och mars 1971 hade vi äntligen fått ordning på saker och ting och det gick bra för oss. Vi hade våra fjorton punkter, vår logotyp och annan litteratur tryckt i stora mängder, och vi värvade medlemmar som betalade medlemsavgift. I detta avseende började vi inte direkt från noll. Jag hade ett antal lojala anhängare som var med mig i JBS, i min kampanj till lagstiftande församlingen, i Wallace-rörelsen, i Citizens Councils och även i AIP. Och nu hade vi också den nya gruppen från västkusten som leddes av Eleanor Kramer.

Vi höll regelbundna möten med NWP i bokhandeln. Jag gjorde också några resor till Tampa-området och höll tal för medlemmarna på västkusten. Vi hade snart omkring 40 medlemmar.

Allt verkade gå ganska bra, men jag började märka ett visst irritationsmoment och förargelse som trängde in i våra möten och som förbryllade mig. Vid nästan varje möte fanns det någon man, eller någon liten gammal dam i tennisskor, som reste sig upp och tjatade om kristendomsfrågan. De sa något i stil med detta: "Min Frälsare var jude. Jag kan inte gå emot judarna!" Eller: "Min bibel säger att vi alla är lika inför Herren. Är det inte därför fel att vara emot judar och svarta?" Ett annat knep var: "Min bibel säger om judarna, jag kommer..."

välsigna dem som välsignar dig och jag skall förbanna dem som förbannar dig, säger Herren. Hur kan vi möjligtvis motsätta oss judarna?" Jag försökte vifta bort sådana intrång och påminna dem om att detta var ett politiskt parti och att de kunde ha vilka religiösa övertygelser de än ville, men att vi inte borde dra in dem i vår politiska rörelse. Men dessa typer av störningar fortsatte. Vissa insisterade till och med på att vi borde inkludera i våra fjorton punkter att detta land grundades som en kristen nation. Vidare borde vi klargöra att vårt parti var ett kristet parti och att vi höll oss till kristna principer. Jag beklagar att jag oavsiktligt hade uppmuntrat denna ståndpunkt genom att upprepade gånger använda termen "vit kristen" i mycket av min litteratur och i mina brev. Jag hade dumt nog gjort misstaget att ta för givet att "kristen" och "vit" nästan var synonyma, när de i själva verket var termer som befann sig i bitter konflikt och i fullständig motsägelse till varandra. Att likställa de två termerna "vit" och "kristen" är en förrädisk förvirring som Dr. Ed Fields NSRP fortfarande utsätter de lättlurade tölparna för än i dag. Kristendomsfrågan skulle snart ställas på sin spets.

* * * *

Grevinnan Guardabassi var en storslagen gammal änkefru som bodde i sin ståtliga herrgård i Palm Beach. Hon hade varit arvtagerska till en förmögenhet på 50 miljoner dollar från en apotekskedja, och även om hon var så amerikansk som äppelpaj, hade hon förvärvat sin grevinnetitel genom att gifta sig med en italiensk greve för många år sedan. Greven hade för länge sedan gått vidare till Nirvana, men grevinnan och titeln fanns fortfarande kvar. Hon var en orubblig "konservativ" och till och med hatade judarna med passion. Även om hon inte hade någon tydlig egen filosofi, bjöd hon periodvis in välkända talare till sin herrgård för att tala till en utvald grupp likasinnade konservativa. Austin och jag deltog i flera sådana sammankomster, och en eller två gånger var Henrie också med oss.

Här träder generalen in i bilden. Under andra världskriget var general P. A. del Valle en militär av visst anseende, som utkämpade det judiska kriget i Stilla havet, och i processen ledde tusentals vita unga män till deras död i kampen för att bevara judisk "demokrati". Bekvämt pensionerad på sina generösa pensioner efter kriget, blev han en ökänd "Kosher-konservativ" i samma stil som Birch Society. Han bildade en organisation med postboxadress kallad The Defenders of the American Constitution, Inc. Då och då framförde han sitt vanliga nummer

tal om Gud och fosterlandet, flaggan och konstitutionen för olika grupper som ville lyssna på honom och betala hans omkostnader. Men aldrig skulle han försvara eller gynna den vita rasen, ej heller skulle han någonsin nämna det judiska hotet.

Den 4 april 1971 höll han ett av sina vanliga tal vid grevinnan Guardabassis herrgård, och Austin och jag gick dit för att höra vad han hade att säga. Efter talet gick jag fram för att träffa honom och gav honom en kopia av våra "Fjorton punkter", tillsammans med en ansökan och inbjudan att gå med i vårt NWP.

Några dagar senare, den 7 april, fick jag ett brev från honom. Han gick inte med oss, men i ett avgörande stycke sa han: "En annan punkt jag skulle vilja veta mer om gäller er medlemsansökan. Namn, adress, telefonnummer och nationellt ursprung förstår jag. Men religiös tillhörighet (om någon) förbryllar mig. Eftersom ingen organisation av det slag ni föreslår bör vara öppen för icke-kristna."

Där var den där förbannade kristendomsfrågan som stack upp sitt fula tryne igen! Jag kunde inte förstå det. Jag svarade honom i ett långt brev, daterat den 13 april, i vilket jag bland annat sa att vi visst var glada att välkomna medlemmar oavsett om de bekände sig till kristendomen eller ej. Vi hade ytterligare korrespondens fram och tillbaka. Jag skrev ett ännu längre brev till honom den 26 april, och ett sista brev den 12 maj. Alla dessa brev är tryckta i sin helhet och kan läsas i *The Klassen Letters, Vol. I,* och där följs historien mer i detalj. I det andra av dessa brev, nämligen mitt från den 26 april, dök fröet till en idé upp som skulle bli början på en lång rad händelser som följde. Den idén formuleras på s. 66 i *K.L., Vol. I,* när jag sa: **"General, vad den vita rasen desperat behöver är en ny filosofi, i själva verket en ny religion baserad på koncepten att bevara den vita rasen, inte en upprepning av gamla judiska schibbolet."**

Tanken att den vita rasen behövde en helt ny religion för att främja sina egna bästa intressen växte i mitt sinne. Inte bara ett politiskt parti som NWP, utan en fullständig, fundamentalt ny religion som etablerade nya moraliska värderingar. De moraliska värderingar vi hade accepterat och tagit för givna var inte våra — de var, som jag hade sagt, judiska schibbolet. Vi behövde moraliska värderingar som återspeglade arvet från vår egen stora vita ras, inte från de förbannade parasitära judarna. Var kunde jag finna en sådan religion? Hur mycket jag än letade fanns det ingen jag kunde finna. Kunde jag kanske själv strukturera en sådan religion? Jag hade mina tvivel.

Milstolpe Fyrtionio

Uppkomsten av en Vit Rasreligion 1971

Idén om en omfattande, fullt strukturerad rasreligion för vårt folk upptog nu helt mina tankar. Av skäl som än idag förbryllar mig, hade den vita rasen aldrig haft en meningsfull egen rasreligion. För att försöka ta reda på varför kristendomen vid varje vändpunkt i vår kamp för raslig identitet tycktes blockera vår väg, tog jag en ny, kritisk titt på denna judiska religion som antagits av vårt folk. Det måste finnas något i den, antog jag, som jag måste ha missat. Efter att ha fått den inpräntad i mig i söndagsskolan och ha lyssnat på ett oändligt antal tråkiga predikningar i kyrkan, var jag ganska väl informerad om bibelns innehåll. Visserligen hade jag som sjuttonåring läst Forntidshistoria Ett på college och studerat andra civilisationer och deras religioner, och jag hade kommit till den uppenbara slutsatsen att kristendomen bara var ännu en religion bland tusentals, religioner som kommit och gått, och nu var en bland spillrorna av tusentals andra som fortfarande fanns kvar.

Men även om jag inte trodde på sådant vidskepligt strunt, var jag inte fientlig mot kristendomen som sådan. Som de flesta accepterade jag att vissa av dess moraliska värderingar förmodligen hade ett värde, men mycket av det var inget annat än fånigt hokus-pokus. Inte heller ägnade jag mycket tanke åt dess judiska ursprung, och jag hade ingen anledning att tvivla på påståendet att en gestalt som Jesus Kristus en gång levt. Precis som med Muhammed och andra tog jag för givet att Kristus hade varit någon religiös fanatiker som gick runt på landsbygden och predikade sina vilda påståenden. Av någon märklig anledning som jag inte kunde förstå hade hans grejer slagit igenom, och sedan senare främjats och utnyttjats av hans efterföljare till en kraftfull rörelse, antog jag.

Hur det än må vara med det, så väcktes vid just denna tidpunkt min nyfikenhet på VARFÖR kristendomen blockerade oss vid varje vändning. Jag bestämde mig för att läsa om Nya testamentet och ta en närmare titt för att ta reda på exakt vad det var jag hade missat. Det tog mig inte särskilt lång tid att få mitt svar. Inom 10 minuter kom jag till Matteus 5, 6 och 7, och Bergspredikan. Till min förvåning läste jag "Älska dina

fiender." "Sälj allt vad du äger och ge till de fattiga." "Vänd andra kinden till." "Saliga är de saktmodiga." Jag hade läst och hört det hundra gånger förut, men den här gången visste jag vad jag letade efter och jag insåg förräderiet i denna försåtliga fälla som låg öppen framför mina ögon. Det här är galet! Det här är den typ av självmordsbenägna råd man skulle ge sina värsta fiender om man ville att de skulle förgöra sig själva, tänkte jag. Varför hade jag inte insett det förut? Hur kunde jag ha missat giftet i denna till synes godartade lära? Och detta var kärnan i vår innersta "tro"? Hur dum kan man bli? Hur kommer det sig att ingen annan hade påpekat detta vidriga för mig?

Jag hade nu satt fingret på problemets kärna. Det öppnade nu dörren till en hel uppsjö av nya frågor och svar. Kristendomen var avsiktligt utformad för att förslava och förgöra den vita rasen! Vem hade skrivit allt detta struntprat? Jo, judarna! Alla apostlarna var judiska. Sankt Paulus, den mest framstående författaren av alla, var egentligen Saul från Tarsus, en annan jude. Kristus själv var en jude, hävdade bibeln.

Jag studerade vidare. Jag läste på om Kristus i mitt uppslagsverk. Till min förvåning erkände uppslagsverket rent ut att beträffande Kristus "historicitet" fanns det inga historiska bevis för att han någonsin existerat, faktum är att all information vi hade om honom kom från endast en källa, skrifterna. Wow! Det var ytterligare en stor upptäckt såvitt jag var bekant. Hela historien var en fabel, som Gåsmor och jultomten. Och vem skrev hela denna undermåliga röra? En skara judiska skribenter, vilkas identitet är okänd och obekräftad. Utan tvekan var de listiga, bedrägliga och karakteristiskt judiska, men vetenskapligt sett var dessa ökenstammar som skrev Gamla testamentet såväl som det Nya, så okunniga att de inte ens visste att jorden var rund, eller att den färdades i en omloppsbana runt solen.

Efter dessa stora genombrott strömmade mer information in, och bitarna i pusslet började passa fint in i en ordnad mosaik. Jag läste vidare Marcus Eli Ravages text, "A Real Case Against The Jews", skriven 1928. I sin artikel skröt denne dristige jude öppet om hur skickligt den listige juden, Saul från Tarsus, för nästan nittonhundra år sedan hade konspirerat fram ett sätt att torpedera det stora romerska riket genom att mata det med en självdestruktiv ny religion, nämligen kristendomen. Han skrockade vidare över hur briljant den hade utformats och genomförts. Den hade lyckats bortom deras vildaste drömmar, sade han. Han frossade vidare i att de genom kristendomen, de

Judar, hade besegrat oss goyim som inget folk i historien någonsin hade besegrats förut. "Vi har lagt ett hinder för era framsteg. Vi har påtvingat er en främmande bok och en främmande tro som ni inte kan svälja och inte kan smälta, som står i strid med er medfödda ande, som håller er ständigt illa till mods, och som ni saknar modet att antingen förkasta eller acceptera fullt ut."

Jag studerade vidare den judiska religionens säregna egenskaper, och även det var avslöjande. Judarna tror inte riktigt på, eller bryr sig om, livet efter detta. Jag fann att deras religion i grunden var en stramt organiserad kriminell konspiration, medvetet skräddarsydd för att passa deras parasitära livsstil. Den var utformad för att ena judarna i ett oändligt plundringskrig mot goyim, deras term för boskap, men som syftar på oss icke-judar. Deras grundläggande mål är nu, och har varit under de senaste fyratusen åren, att förslava goyim, att exploatera dem för egen vinning och att tillskansa sig allt guld, alla fastigheter och all världens rikedomar. Till min fasa upptäckte jag att detta inte bara var deras mål, utan att de redan hade kommit en lång väg mot att uppnå detta olycksbådande mål. Men den mest förrädiska och dödliga kärnan i det programmet var deras besatthet av rasmässig uppblandning och folkmord på den vita rasen, som de betraktar som sin mest hatade fiende. Även i detta gjorde de snabba och förbluffande framsteg, upptäckte jag, till min stora förskräckelse.

Varför skulle de vilja blanda upp och förstöra den vita rasen? Eftersom de resonerade hänsynslöst, och helt korrekt, att så länge en intelligent vit ras fanns kvar, kunde deras smutsiga konspiration när som helst explodera i ansiktet på dem. Världens vita folk skulle kunna upptäcka deras smutsiga konspiration, precis som Hitler gjorde i Tyskland, organisera sig och vända sig mot judarna. De, judarna, sitter nu på en krutdurk, och de vet om det. Därför åligger det dem att blanda upp och förstöra den vita rasen så snabbt som möjligt. När världens befolkning väl har reducerats till en massa av dumma bruna bastarder är de i säkerhet, drar judarna slutsatsen. Dessa zombie-slavar kommer då att vara för dumma för att någonsin organisera sig, eller göra uppror och skaka av sig sina slavägare, utan kommer att bli trevliga, fogliga arbetsdjur.

Jag kände att jag hade gjort ett lika stort genombrott som om jag hade upptäckt en ny värld. Ja, sannerligen, vad den vita rasen nu behövde var en kraftfull ny dynamisk RASRELIGION av egen kraft. Om en usel rasreligion som judendomen kunde driva en ynklig, parasitär ras som judarna till världsherravälde, föreställ er då vad en väl genomtänkt, fullt strukturerad rasreligion skulle kunna göra för den

intelligenta, kreativa och produktiva vita rasen! Så resonerade jag. Vi bör också komma ihåg att vi fortfarande uppgår till cirka 500 miljoner individer, och är fler än judarna med 30 mot 1. Varför hade ingen sådan religion någonsin trätt fram tidigare, undrade jag. Vilken skillnad det skulle ha gjort i världens demografiska historia om egyptierna hade haft den, eller grekerna, eller romarna! Varför hade de inte det? Var det kanske för sent nu?

Nej, beslutade jag, det var inte för sent, om vi sätter igång och gör nu vad vi borde ha gjort för länge sedan. Ja, jag bestämde mig, jag skulle försöka sätta ihop en sådan rasreligion. Dess grundläggande mål skulle vara överlevnad, expansion och framsteg för den vita rasen enbart och exklusivt, med uteslutande av alla andra. Jag skulle omedelbart börja skriva en sådan bok. Jag kände att jag redan var beväpnad med ett helt lager fullt av potenta idéer som en sådan religion kunde byggas på, och nya koncept fortsatte att strömma in.

* * * * *

Austin Davis besökte vid denna tid fortfarande regelbundet pastor Wes Augers Calvary Baptist Church, och betraktade sig själv som en pånyttfödd kristen som en dag skulle komma till himlen. När jag diskuterade alla dessa nyupptäckta idéer med honom, försvarade han envist kristendomen. När allt kommer omkring, hävdade han, var det den vita mannens traditionella och väletablerade religion. Kanske det, invände jag, men den uppfanns av judarna, förkastades av dem och prackades på den vita mannen, och se var de är idag, och se var vi är. Jag fortsatte att arbeta på honom. Slutligen, en dag när vi satt i bokhandeln och drack kaffe, frågade jag honom, tror du verkligen att vi ska älska våra fiender, såsom judarna? Att du ska sälja allt du äger och ge det till niggrerna? Att du ska vända andra kinden till? Slutligen bröt Austin samman och svarade ärligt: Nej, det gör jag inte. Från den dagen blev han helt avprogrammerad från allt det där kristna skräpet och blev en av dess mest högljudda kritiker.

* * * * *

När jag övervägde att skriva min bok, frågade jag mig själv, vad ska vara grunden för vår tro? Vad kunde jag lita på och verkligen tro på? När jag var barn hade jag blivit lurad angående jultomten, men när allt kommer omkring var det bara barnlek. Jag hade också blivit lurad angående vår grundläggande religion, kristendomen, från tidig barndom, insåg jag nu. Det var inte barnlek – det var ett omfattande och bestående bedrägeri.

Det fann jag inte så lätt att förlåta. Jag hade blivit bedragen av John Birch Society beträffande vad deras verkliga mål var. Jag hade blivit duperad av det Republikanska partiet. Jag hade blivit beljugen av George Wallace. Jag hade blivit vilseledd och sviken av medlemmarna i American Independent Party. I själva verket var "vår" regering på lokal, delstatlig och nationell nivå ett enda stort bedrägeri och svindleri, manipulerat av våra dödligaste fiender, judarna.

Jag frågade mig själv om och om igen, fanns det ingenting fast och verkligt? Fanns det ingenting ärligt och oföränderligt som jag kunde tro på och lita på? När jag begrundade frågan kom svaret, högt och tydligt — ja, det fanns det! Jag kunde tro på Naturens Eviga Lagar. Jag kunde lita på hennes lagar i evighet. Efter att ha kommit till den slutsatsen dök ett antal andra frågor och svar snabbt upp.

Vad hade Naturen att säga oss? Svaret var mycket, och allt. En grundläggande läxa Naturen lärde oss var att varje art först och främst tar hand om sina egna, inför all fientlighet och/eller konkurrens. Varje art strävar efter att reproducera sitt eget slag, utöka sitt eget antal och territorium, och samtidigt främja sig själv genetiskt för att bättre kunna konkurrera i den eviga kampen för överlevnad. Inbyggt i Naturens lagar var också principen om arternas segregation. Varje art parade sig endast med sin egen specifika art eller underart. Det förekom ingen korsning. Även om blåsångare och kardinaler båda kan vara fåglar, korsar de sig aldrig. Även om brunänder och stjärtänder båda tillhörde andfamiljen, och till och med byggde bon runt samma sjö, korsade de sig inte heller och blandade sina gener. Naturen förbjöd det. Varje art som trotsade dessa lagar straffades skoningslöst med det ultimata straffet — utrotning.

Jag kom att inse att all kunskap och visdom härrörde från en noggrann observation av Naturens Lagar, och även om de lägre djuren kanske inte har ett lika högt utvecklat intellekt som människan, hade Naturen i sin visdom likväl genomsyrat dem med en högt utvecklad instinkt att agera i harmoni med hennes lagar. Genom att ta hand om sina egna utförde de vanligtvis dessa lagar och sitt livsuppdrag med betydligt mer visdom och effektivitet än vad människan gjorde.

Detta väckte frågan, hur presterade mänskligheten i enlighet med dessa naturliga lagar? Specifikt, hur gick det för den Vita Rasen, Naturens främsta och höjdpunkten i hennes evolutionära process? När jag ställde den frågan inom ramen för den sista hälften av det

nuvarande århundrade, kom svaret högt och tydligt – vi presterade uselt. Vi presterade faktiskt mycket sämre än den ringa myggan. Vi trotsade flagrant Naturens mest grundläggande lagar, allt i namnet av en förrädisk judisk religion. Skulle Naturen också straffa sin främsta skapelse med utrotning? Svaret var ett klart och entydigt ja, vi var definitivt på väg mot utrotning om vi inte snabbt och drastiskt ändrade kurs.

* * * * *

Under maj och juni 1971 började jag tvekande skriva på min bok, och snubblade mig fram under arbetets gång. Jag hade ännu inte bestämt mig för en titel, men övervägde ett av två alternativ. Jag skulle antingen kalla den *Nature's Eternal Religion* (Naturens eviga religion), eller, *The White Man's Bible* (Den vita mannens bibel). Jag hade ännu inte uttänkt det rätta namnet för vår rasreligion, inte heller ramverket för vår organisation. Men allt det där kunde komma senare. Jag var redo för strid och tog en sak i taget.

* * * * *

Medan allt detta pågick i mitt inre, höll Eleanor Kramer på att anordna ett möte och ett talarengagemang för mig med sin grupp Nationalist White Party på västkusten. Hon var fortfarande en hängiven kyrkobesökare och betraktade, liksom de flesta goda vita människor, kristendomen som den historiska och grundläggande religionen för alla vita folk. Jag tyckte att tiden nu var inne för mig att vara uppriktig mot henne och dela med mig av min nyligen upptäckta information och mina idéer om kristendomen. Den 16 juni skrev jag ett uppriktigt och avslöjande brev till henne om min ståndpunkt gällande religion. Jag skickade med kopior av min brevväxling med general del Valle. (Alla dessa brev kan läsas i detalj i *The Klassen Letters, Vol. I.*) Eftersom min fru och jag planerade en resa upp till Kanada under juli, tyckte jag att det var rättvist och klokt att informera henne i förväg om att inte boka in några möten i hennes område förrän jag kommit tillbaka, och dessutom, förrän vi var på det klara med denna kristendomsfråga. Annars skulle alla möten hon anordnade bara kunna sluta i katastrof. En sak jag inte gillar är överraskningar, och jag hade ingen aning om hur hon skulle reagera. Jag hoppades att hon skulle kunna se det jag såg, men jag var ingen tankeläsare och hade ingen förutfattad mening om vad hennes svar, eller de andra medlemmarnas, skulle bli. Men jag skulle snart få veta, det var säkert.

Under tiden planerade Henrie och jag vår resa till Kanada i juli.

Saskatchewan Homecoming

Sommaren 1971

Av vissa skäl (okända för mig) utsåg provinsen Saskatchewan året 1971 till "Hemkomstens år" och beslutade att ställa till med mycket ståhej för att marknadsföra det. Universiteten skickade ut budskapet till sina alumner, och varannan organisation bestämde sig för att hänga på. Vid den här tiden hade jag fortfarande ett ansenligt antal släktingar kvar i provinsen, mostrar, morbröder, fastrar, farbröder, kusiner, brorsbarn och systerbarn, men min närmaste familj hade krympt till min äldsta bror Henry och hans fru Annie, som nu bodde i Saskatoon, och min äldsta syster Sarah och hennes man Peter Plett, som fortfarande bodde nära Herschel. Det hade nu gått 25 år sedan jag senast lämnade Herschel, Saskatchewan, i den kalla, kalla midvintern i januari 1946, och faktum var att ingen av oss blev yngre. (För att undvika förvirring heter min bror Henry, ursprungligen Heinrich på tyska, och min maka heter Henrie, förkortning för Henrie Etta.)

I åratal hade min familj bönfallit Henrie och mig att komma tillbaka och hälsa på, och nu, med den extra lockelsen att alla skulle samlas under Hemkomstens år, ökade deras böner. Och deras poäng var befogad. Det var dags att åka tillbaka och träffa dem som var kvar. På 25 år hade tidens tand förändrat mycket. Mina föräldrar hade dött för länge sedan, liksom många andra, och många av de fortfarande levande som jag hade känt var nu spridda över världens sju hörn. Men nu skulle många av de spridda vara tillbaka. Dessutom hade Henrie aldrig varit i Saskatchewan. Vi bestämde att detta var året.

Jag ringde min bror Henry på långdistans, för första gången på 25 år. Han trodde inte sina öron. Han envisades med att det var hans son Peter som ringde från Regina och drev med honom. Jag var därför tvungen att ägna de första fem minuterna av mitt långdistanssamtal åt att försöka övertyga honom om att det var jag, och att vi planerade att komma upp dit i sommar för att hälsa på dem.

Efter att ha ordnat alla flygarrangemang lämnade vi Miami klockan 13:45 den 4 juli och anlände till Toronto klockan 16:30. Där bytte vi plan, reste vidare mot Winnipeg och anlände klockan 20:05. Ännu en kort väntetid, avresa klockan 22:25 och ankomst till Saskatoon klockan 22:40 den kvällen. Faktiskt,

vi hade gått igenom två tidsomställningar, och klockan var nu 12:40 på morgonen enligt Florida-tid. Det hade varit en lång resa.

Henry och Annie var där för att möta oss på flygplatsen. Henry hade förändrats avsevärt sedan jag senast såg honom, men å andra sidan, hade vi inte alla det? Han hade brukat min pappas tidigare gård sex kilometer söder om Herschel under de senaste 30 åren, och han hade haft framgång. För två år sedan, 1969, hade han gått i pension, och han och Annie hade flyttat till Saskatoon och köpt sig ett fint, bekvämt litet hus på 1704 Avenue "D" North. Det låg i distriktet Mayfair, ett område som var ganska bekant för mig cirka 30 år tidigare, då det låg nära där jag bodde när jag gick på Saskatoon Normal School. Saskatoon, upptäckte jag snart, var nu hemvist för ett stort antal av mina släktingar och bekanta som tidigare kom från Herschel, varav många, likt min bror Henry, hade haft framgång och nu dragit sig tillbaka till denna magnetiska stad.

Där fanns min faster Margaret och farbror Jacob Wiens, som hade fostrat en familj på fyra pojkar, Jacob, Arthur, Rudolph och Victor, och två flickor, Sarah och Helen. Alla var nu vuxna och bodde på annat håll. Farbror Jacob hade också gått i pension från gården och han och faster Margaret köpte ett fint hus och bodde i Saskatoon i distriktet City Park på andra sidan floden. Vi blev snart hembjudna på en stor middag som inkluderade många andra släktingar. I närheten bodde min faster Helen och farbror Abe Klassen, som hade fostrat en familj på tre pojkar, Jacob, Henry och Ernst, och två flickor, Helen och Edith, vilka alla nu också var vuxna och bildat egna familjer. Farbror Abe och faster Helen bjöd också in oss på en stor söndagsmiddag. Familjen Jacob Wiens hade en intressant historia att berätta angående några av våra andra släktingar, som tyvärr hade blivit kvar i Ryssland medan fyra av min pappas närmaste familjemedlemmar emigrerade till den nya världen på 1920-talet. (Min pappa och hans familj, hans bröder Abe Klassen och John Klassen och deras familjer, hans syster Margaret och farbror Jacob Wiens och deras familj. Kvarlämnade i Ryssland var åtta andra bröder eller systrar och deras familjer.) Två år tidigare, 1969, beslutade faster Margaret och farbror Jacob att tiden höll på att rinna ut och att de skulle göra en sista resa till Ryssland för att träffa de av sina släktingar som fortfarande fanns kvar och som de kunde nå.

Detta gjorde de, och de ansträngningar och kostnader som krävdes för att nå några av deras kvarvarande släktingar, som nu hade förflyttats till vildmarken i det asiatiska Ryssland öster om Uralbergen, var betydande. Hur som helst, de lyckades ta sig till

träffa dem, tog några gruppbilder och kom tillbaka med några hemska historier om vad som hade hänt många av våra fränder i det kommunistiska Ryssland under de följande 45 åren.

Två dörrar bort från Henry och Annie bodde paret Peter Krahn, som var i full färd med att förbereda sin dotter Velmas bröllop inom de närmaste dagarna. Vi blev inbjudna till bröllopet.

Faktum är att vi till och med var släkt med familjen Krahn, om än på långt håll. Krahns son, Werner, var gift med min syster Sarahs dotter Gertrude. Paret Werner Krahn bodde vid denna tid på en gård nära Kindersley, Saskatchewan, och bor fortfarande kvar där när detta skrivs, år 1990.

Bröllopet ägde rum en följande söndag, och det var nästan värt att resa hela vägen från Florida bara för att närvara vid detta spektakulära mennonitiska bröllop. Velma Krahn vigdes med Peter Gunther i den mennonitiska kyrkan med omkring 200 gäster närvarande. De var ett mycket vackert par. Vid den efterföljande receptionen bjöds det på mycket mat, dryck och glädje, och jag fick tillfälle att återigen träffa dussintals gamla bekanta och släktingar, samt introducera dem för Henrie för första gången. Fru Krahn, brudens mor, sa att hon kom ihåg mig från en tid då vi båda var tonåringar och började gå på fester, och att hon mindes att jag sjöng falskt. Fastän jag inte kom ihåg henne, eller tillfället, förnekade jag bestämt påståendet.

Tyvärr finns det ett sorgligt slut på historien om de unga Gunthers vackra bröllop. De fick två härliga barn, men bara 15 år efter bröllopet dog Velma tragiskt i cancer.

Medan vi var i Saskatoon kom Sarah och Peter upp på besök. De två, Henry och Annie och några andra från familjen Wiens samt Henrie och jag körde till Dundurn, cirka 30 miles bort, för att besöka min kusin Sarah, dotter till farbror Jacob och faster Margaret (Wiens). Sarah var nu gift med Henry Jansen, en tidigare änkling, som hade en fin gård och hade byggt ett vackert nytt luftkonditionerat hem åt sin nya fru. Kusin Sarah hade arbetat som lärare, varit med i fredskåren och verkade nu, fastän något sent i livet, lyckligt gift. Vi hade ett mycket trevligt besök, som inkluderade den vanliga och härliga mennonitiska sedvänjan att servera Fesper mitt på eftermiddagen.

Efter flera dagar i Saskatoon åkte vi för att besöka min syster Sarah och hennes familj, som bodde ungefär en halv mile väster om den lilla staden Herschel, på ett avstånd av cirka 100 miles från Saskatoon. Henrie och Annie körde ut oss, och

medan vi var i området tog de oss också för att titta på det gamla hemstället, gården som min pappa hade köpt tillbaka 1926, och där jag hade tillbringat mina yngre år under uppväxten. Av någon anledning verkade miljön nu något mindre än jag mindes den. Den stora röda ladan var nu grå, men om den hade blivit ommålad eller bara nötts av tiden minns jag inte. Den milslånga sjön, där jag hade tillbringat många lyckliga timmar med att åka flotte på sommaren och åka skridskor på vintern, var nu helt fylld med slam och där växte nu hö och betesmark. Henry hade arrenderat ut gården till en hyresgäst när han gick i pension från den 1969. Han visade oss inte insidan av huset, då jag tror att han trodde att vi skulle ha blivit något generade över det skick det var i under hyresgästens besittning.

Vidare till Sarahs och Peters hus. De bodde i ett stort vitt tvåvåningshus som hade byggts cirka 60 år tidigare. Det var inte heller i bästa skick, men det var stort och bekvämt. Det låg bara cirka 200 yards ifrån där Herschel-folket hade borrat en spekulativ oljebrunn 1928. De hittade ingen olja, men de fick en kaskad från en artesisk brunn som fortfarande flödade fritt med det bästa mjukvattnet i området.

Sarah var mycket glad över att vara värdinna och gjorde sitt yttersta för att få oss att känna oss som hemma och laga de allra bästa måltiderna. På besök hos henne vid denna tid var hennes yngsta dotter Elsie, 21, som just hade anlänt från Calgary, där hon arbetade som sekreterare för Shell Oil. Snart fick vi också sällskap av hennes bror Walter, hans fru Pauline och deras tre barn. De hade kört hela vägen från Yerington, Nevada, där de bodde. Deras tre härliga barn, Terry, Bernard och Brian, var 11, 8 respektive 4 år gamla. Så vi hade fullt hus, och Sarah hade händerna fulla. Det var roligt att träffa mina släktingar, varav jag såg några för första gången.

Härnäst bar det av för att träffa min brorsdotter Ruby, Henrys och Annies dotter, som ställde till med en grillfest utomhus. Hon var gift med Bill Sawatsky, som jag senast mindes som en ung grabb. Bill och Ruby bodde på en fin gård som jag minns en gång ägdes av en granne till oss vid namn Lenore White. Bill och Ruby ägde nu den gården. De hade nu tre vackra barn, två pojkar, Dwight och Merwin, och en dotter, Lori, den yngsta, som var sju år. På festen fick vi sällskap av fler släktingar som jag inte hade sett på åratal. Snart anlände Rubys bror Eddie, tillsammans med sin fru Elaine och deras två pojkar. Närvarande var också min kusin John Klassen och hans fru. John är son till

av min pappas bror med samma namn. Farbror John hade gått bort redan 1939, såvitt jag minns, och lämnade sin fru och två små barn under ganska svåra omständigheter. Men på något sätt lyckades de överleva, och kusin John var nu en stor karl, sex fot och fyra tum lång.

Grillfesten hölls i ett stort maskinskjul, fint uppröjt och dekorerat. Det var en ganska stor samling människor, vuxna och barn, och jag minns särskilt den allsång som hölls. Jag blev imponerad av hur vackert dessa mennoniter sjöng i stämmor, med Ruby som ledde vägen och kusin John Klassen som sjöng bas.

Vid den här tiden firade Herschel-mennoniterna en speciell "hemvändardag". Den hölls i en lokal på kullen precis söder om Herschel. Det var mycket sång, det var deklamationer och sketcher, och naturligtvis tal. Det delades också ut några specialpriser. Henrie och jag fick ett specialpris för att ha "kommit till hemvändardagen från det längsta avståndet." Det överräcktes av min brorsdotter, Ruby. Det var ett glatt tillfälle och gav oss en chans att träffa och se ett antal personer som jag inte hade sett på cirka 25 år.

Bland dessa fanns min brorson Peter Klassen, den yngste sonen till Henry och Annie. Född 1940, hade han studerat juridik vid University of Saskatchewan och hade vunnit Governor-General's Gold Medal som den mest framstående studenten det år han tog examen, ingen liten prestation. Nu, vid 31 års ålder, var han gift och praktiserade juridik i ett partnerskap i Estevan, Saskatchewan. Dessutom hade han just blivit far. Han hade sannerligen en lovande karriär framför sig.

Eftersom jag hade tillbringat väldigt lite tid i Herschel sedan han föddes, erkände han att han inte hade några minnen av mig, men icke desto mindre hade vi mer gemensamt än de flesta, eftersom vi var de enda två Klassen i hela komplexet av Klassen-familjer som var akademiker. Medan resten av familjerna njöt av eftermiddagspasset på hemvändarfesten, tillbringade vi två eftermiddagen hemma hos Pletts med att jämföra anteckningar och diskutera världsfrågor.

Vid den här tiden hade jag börjat skriva och lägga upp min världsfilosofi om en rasreligion för den vita rasen, och jag var entusiastiskt laddad med mitt nya projekt. Jag ville särskilt diskutera det med en intelligent ung man av Peters kaliber som kunde förstå vad jag pratade om. Vårt samtal vände sig snart till just det ämnet. Peter, upptäckte jag snart, delade inte min

Weltanschauung. Han var briljant, ja, men han var också en typisk produkt av en liberal intelligentsia-utbildning, efter att ha blivit grundligt indoktrinerad i efterkrigstidens propaganda av hat mot Hitler och allt som var tyskt. Han spelade säkert och följde etablissemangets åsikter, med ett mål i sikte: hur han skulle främja sin karriär och tjäna pengar. Vi tillbringade cirka tre eller fyra timmar med att älta ämnet, där han försökte sätta mig i en position där jag tvingades försvara Hitler, och jag försökte klargöra för honom att jag inte hade någon sådan skyldighet, att även om jag betraktade Hitler som den största ledare den vita rasen någonsin frambringat, så var vår religion likväl en radikal avvikelse från den nazistiska tron i ett antal väsentliga aspekter. Jag förklarade för honom att det jag gjorde var att strukturera en helt ny och oberoende rasreligion för den vita rasens överlevnad, expansion och framsteg, Naturens Främsta, av vilken han också var en medlem, påminde jag honom.

Kort därefter körde Henrie och jag tillbaka till Saskatoon med Henry och Annie. Väl där körde Henry och Annie runt oss för att återbesöka flera av de platser och institutioner som var en sentimental del av mitt tidiga liv. Vi körde till Rosthern, cirka 80 kilometer bort, för att ta en titt på German English Academy där jag var bosatt och gick i tionde klass för cirka 40 år sedan. Platsen var fortfarande densamma, men hade också förändrats avsevärt. Vissa byggnader hade rivits och flera nya hade byggts. (Dessutom hade de nu inomhus-VVS!) Till och med namnet hade ändrats. Det hette nu The Rosthern Junior College. Jag ville också besöka min gamla skolkamrat, Menno Friesen, som nu var en framgångsrik köpman i egen regi. Vi gick till hans butik, men olyckligtvis var han inte i stan den dagen. Jag lämnade mitt visitkort. Som ett resultat besökte han mig i Lighthouse Point, Florida, cirka åtta år senare, men det är en annan historia.

Nästa dag besökte vi universitetsområdet vid University of Saskatchewan, mitt gamla Alma Mater. De gamla Greystone-byggnaderna såg lika fräscha och vackra ut som de någonsin gjort. Den gamla ingenjörsbyggnaden i rött tegel såg lite mer tidstärd ut. Jag hade tillbringat många timmar i den institutionen och hade en sentimental anknytning till den. Det fanns flera nya byggnader på området. Det var intressant att reflektera över att minst två generationer till hade passerat genom dessa helgade salar sedan jag studerade där mellan 1935 och 1942.

Vi körde också upp till Saskatoon Normal School, lärarhögskolan för Saskatchewans lärare, som jag gick på 1936-37. Platsen var stängd. Den hade varit

överlämnades till militären för ett utbildningscenter under andra världskriget, och det hade varit stängt sedan dess. Tiden går. Så sorgligt.

* * * * *

Som en del av vår resa hade vi planerat att se de kanadensiska Klippiga bergen och Calgary Stampede. Klockan 15:15 den 14 juli gick vi ombord på Canadair mot Calgary. Vi anlände dit en timme senare, klockan 15:15 Calgary-tid, och checkade in på vårt hotell. Vi kontaktade min brorsdotter Elsie, och tre av oss åt middag tillsammans. Nästa dag tog hon med sin pojkvän, Gordon Platt, och vi tillbringade alla eftermiddagen vid poolen. Gordon var en framgångsrik fastighetsmäklare i Calgary. Nästa dag besökte vi fyra det världsberömda Calgary Stampede. Det var ett skådespel att skåda.

Vädret var utmärkt. Nästa dag besökte Henrie och jag Calgary Zoo och Prehistoric Park. Samma morgon ringde jag upp en gammal barndomsvän som jag hade känt i Herschel och bjöd in honom på lunch med mig. Hans namn var George Wiens, som nu var revisor hos Ernst & Ernst, tror jag. Han tittade förbi vårt hotell och vi gick över till Petroleum Club, som han tillhörde. Vi hade ett trevligt samtal och en god lunch medan vi mindes några av våra höjdpunkter under de senaste fyrtio åren. George var gift och hade tre vuxna söner. Han sa att två av dem blev det folk av, en var ett problembarn och hade drogproblem. Han sa att han förmodligen var den enda mennoniten vars barn hade suttit i fängelse på grund av droger. Han berättade att de bodde på en liten ranch på fem tunnland strax utanför Calgary, och att hans främsta fritidssysselsättning var att anordna musikkonserter, något han hade gjort i många år.

Nästa dag deltog Henrie och jag i ytterligare ett pass av Stampede på eftermiddagen, och på kvällen åt vi middag med Elsie i restaurangen högst upp i Husky Tower, som nu kallas Calgary Tower, tror jag.

Följande dag tog vi en busstur till Klippiga bergen, och vårt första stopp var vackra Lake Louise, en riktig juvel. Vi bodde på Chateau Lake Louise, ett av de prestigefyllda och ståtliga hotell som Canadian Pacific Railway byggde på strategiska platser i sitt järnvägsnät kort efter första världskriget. Henrie och jag gick på den natursköna stigen runt sjön, hyrde sedan en kanot och paddlade långsamt runt på den lugna ytan och njöt av det snöklädda bergslandskapet och dess speglingar i sjön.

Därifrån tog vi en busstur till det närbelägna Wapta-isfältet, där vi bytte till en enorm skåpbil med larvfötter som faktiskt körde oss över själva glaciärens yta. Därefter tog vi bussen över Kicking Horse Pass, in i British Columbia och in i Yoho Park. Någonstans här stannade vi vid den kontinentala vattendelaren på en plats där vattnet delade sig och började sin långa resa mot inte två, utan tre olika världshav, nämligen Atlanten, Stilla havet och Norra ishavet.

Efter att vi återvänt till vårt hotell vid Lake Louise gav vi oss av följande dag och åkte tillbaka till Banff, där vi checkade in på ytterligare ett av dessa storslagna gamla Canadian Pacific-hotell, kallat Banff Springs Hotel. Efter att ha tillbringat några dagar där körde vi tillbaka till Calgary och till flygplatsen.

Klockan 15:30 den 24 juli tog vi ett Canadair-plan till Toronto och anlände dit klockan 21:50. Vi stannade över natten i ett litet övernattningsrum med badrum i källaren på flygplatsen, och klockan 10:00 nästa morgon tog vi ett flyg till Miami. Vi anlände dit i strålande solsken och värme klockan 12:45, en drastisk förändring från de svala kanadensiska Klippiga bergen dagen innan.

Milstolpe Femtioett

Att Skriva Och Publicera Den Första Boken

1971-1973

Efter att ha återvänt hem från den kanadensiska resan den 24 juli hade jag händerna fulla inom flera kategorier. Markaffärerna var som mest intensiva och krävde min uppmärksamhet. Det fanns ett antal prospekt att träffa, kontrakt att slutföra och markbetalningar att göra. Det fanns den där boken jag hade börjat skriva, och ett antal idéer som svävade runt i mitt huvud som behövde organiseras och formaliseras, för att sedan fästas på papper. Och så var det Eleanor Kramer och hennes grupp i Tampa Bay-området som jag hade lämnat i ovisshet före avresan till Kanada.

När jag kom tillbaka fick jag mitt svar på den sistnämnda situationen. I ett brev daterat den 28 juni (men uppenbarligen postat senare, eftersom jag inte fick det innan jag reste den 4 juli) lät Eleanor mig veta att hon var förkrossad över min inställning till kristendomen. Den vita mannens kultur och kristendomen har under de senaste två tusen åren varit "oskiljaktigt sammanflätade", påpekade hon, och "den 'religion' som du hänvisar till låter i mina öron lite som arisk judendom", sade hon. Dessutom, även om hon (vid den tidpunkten) ännu inte hade vidarebefordrat den informationen till resten av sin flock, var hon säker på att de inte heller skulle acceptera mina kätterska åsikter om kristendomen.

Jag var varken förvånad eller bestört. Faktum är att jag hade förväntat mig just detta, och hennes reaktion övertygade mig mer än någonsin om att kristendomen verkligen var den splittrande inkräktare som hade skapat förödelse och förvirring i den vita rasens led ända sedan den judiska ormen hade rest sitt fula huvud. Jag var mer inspirerad än någonsin att fortsätta skriva på min bok. I ett brev till henne, daterat den 5 augusti, lade jag fram min ståndpunkt för henne i eftertrycklig detalj. Angående att kristendomen skulle vara "oskiljaktigt sammanflätad" med den vita rasen, kontrade jag det påståendet med: det hade även tuberkulos, hepatit och polio varit, men var de en välsignelse eller en plåga? Detta fyra och en halv sida långa brev finns också registrerat i Klassen Letters, Vol. I, och kan läsas i sin helhet. Det var föregångaren till flera brev som skulle följa i det efterföljande utbytet med andra medlemmar i gruppen, varav vissa också finns registrerade i samma Vol. I. Särskilt anmärkningsvärt är...

11-sidigt brev jag skrev i detta ämne till John R. Adams, Ph.D., den 10 januari 1972.

Vid utformningen av manuskriptet beslutade jag att dela upp det i två delar, där den första delen i allmänhet beskrev problemet, och den andra delen presenterade vad jag ansåg vara lösningen, nämligen en dynamisk rasreligion för den vita rasen. När Eleanor sa att det jag föreslog lät som "arisk judendom" i hennes öron, var hon inte helt ute och cyklade. Jag kände att vad den vita rasen så väl behövde verkligen var en motsvarighet till den judiska rasreligionen som hade varit en så kraftfull faktor i att driva judarna till att få herravälde över världen. Jag resonerade som så, att om en eländig rasreligion som judendomen kunde göra så mycket för ett föraktligt gäng parasiter som judarna, tänk då vad en kraftfull, välstrukturerad rasreligion skulle kunna göra för ett intelligent och kreativt folk som vårt. Det fanns dock denna stora skillnad, helt till vår fördel: medan den judiska rasen och religionen var parasitisk till sin natur, var den vita rasen och dess religion den raka motsatsen. Medan judarna behövde en produktiv värd att livnära sig på, var vi självständigt kreativa och produktiva och behövde ingen för vårt uppehälle och välfärd. Faktum är att ju förr vi kunde bli av med alla frilastare och parasiter på vår rygg, desto bättre.

Jag bestämde mig för att kalla den första delen *Bok I: Det ohämnade övergreppet*, och den andra delen, *Bok II: Frälsningen*. Jag bestämde mig också slutligen för titeln. Genom att kalla den *Naturens eviga religion* kände jag att vart och ett av dessa tre ord betonade den innebörd jag önskade förmedla, nämligen att vår religion var baserad på Naturens lagar och visdom, att sådana hade funnits hos oss från urminnes tider och skulle förbli så, och att Naturens regler var den oföränderliga trosbekännelse som styrde alla levande varelser handlingar, inklusive mänskligheten.

Efter att ha skrivit en volym material, började jag sommaren 1972 se mig om efter ett tryckeri. Jag insåg att på grund av materialets kontroversiella natur, och eftersom de flesta boktryckerier var i händerna på judarna, skulle ett sådant tryckeri inte vara lätt att hitta. En ung vän till mig vid namn Tony Lukas föreslog att han hade ett bra uppslag. Han arbetade för ett boktryckeri i Hialeah, kallat Universal Printing Company. Det var ett familjeägt företag, en familj vid namn Bechtel, och de var kristna. Naturligtvis kunde även det orsaka problem, men han trodde inte det. Han hade redan pratat med den gamle mannen som ledde företaget, och han verkade

gynnsamt. Varför inte gå och prata med honom. De fanns på 480 West 20th St., Hialeah.

Jag ringde upp herr Bechtel och bokade ett möte. Jag tog med mig hälften av manuskriptet, som bestod av två fulla lösbladspärmar. Jag hade också tagit med mig mitt checkhäfte, och vi satte igång med affärerna. Jag informerade honom direkt om att, ja, materialet var kontroversiellt, och vi såg med oblida ögon på kristendomen, men trots allt antog jag att en tryckare var en tryckare, och inte en censor. Han försäkrade mig om att mitt antagande var korrekt, och att så länge min bok varken var pornografisk eller kommunistisk, så skulle han trycka den utan problem. Jag försäkrade honom att den varken var pornografisk eller kommunistisk, och vi enades snart om ett pris. Han upprättade ett brev som fungerade som ett kontrakt, och jag gav honom en första check på 2500 dollar som skulle binda affären. Jag kände mig lyckligt lottad. Det hade trots allt inte varit så svårt att få tag på en tryckare.

Ungefär två veckor senare, den 10 oktober för att vara exakt, fick jag ett telefonsamtal från Ron Bechtel, en av sönerna i företaget, som berättade att han var på väg till mitt kontor för att träffa mig. Han sa inte vad det gällde, men jag hade en föraning. När han kom in hade han med sig mitt manuskript, kontraktet och den oinlösta checken. Han berättade för mig i skenheliga och självgodare toner att efter att ha läst manuskriptet kunde och ville hans företag inte trycka min bok. De var pånyttfödda kristna och det jag sa i min bok stred mot allt de stod för. Inte nog med att affären var avblåst, han började dessutom föreläsa för mig om att ifall Kristus inte kunde komma in i mitt hjärta så var det för att jag inte ville släppa in honom. Men, invände jag, den gamle mannen hade ju sagt—. Det spelade ingen roll. Affären var avblåst. Så mycket för vidsynt kristen tolerans.

Därefter började jag leta efter en ny tryckare. I detta avseende var Tony Lukas, och även en annan vän till mig, Pete Martin, till avgörande hjälp. De föreslog att jag skulle besöka ett företag i Ft. Lauderdale som, även om de inte var i boktryckarbranschen, tryckte ett reklamblad vid namn *The Tribune*. De kunde förmodligen också trycka böcker. De fanns på 4009 N.E. 5th Terrace. Fredagen den 13 oktober (min turdag!) träffade jag Mike Powell, vice VD och son till företagets ägare. Jag gav honom samma *caveat emptors*, varningar och friskrivningar som jag hade gett familjen Bechtel, men Mike sa att han inte trodde att det skulle orsaka några problem. Vi kom snart överens om priset, en summa som faktiskt var lite lägre än vad som hade offererats av Universal. Mike sa att han skulle prata med sin pappa, John Powell, för att bekräfta affären. Detta gjorde han, och den 17 oktober kom jag

tillbaka till hans kontor, och återigen, precis som med familjen Bechtel, gav jag honom en första deposition på 2500 dollar och slutförde affären. Han skickade mig ett brev nästa dag som bekräftade villkoren för affären. Denna gång höll avtalet och vi var igång.

Affären inkluderade i stort sett hela paketet. De skulle sköta typsättningen, klistra upp sidorna, göra omslaget i två färger, bokbindningen och paketeringen i kartonger om 32. Jag skulle lämna in manuskriptet i omgångar, hämta typsättningen några dagar senare, korrekturläsa den och lämna tillbaka det rättade exemplaret, inklusive delar av nytt material. Vid denna tidpunkt hade jag inte färdigställt hela mitt manuskript, och jag fortsatte att skriva nya kapitel när inspirationen föll på. Min fru skötte en del av maskinskrivningen åt mig, med hjälp av min sekreterare, Mary Childress, på kontoret, samt Mary Wimmer och Donna Thayer, två vänner som också kunde skriva maskin. Allt detta gjorde jag samtidigt som jag försökte hålla koll på min fastighetsverksamhet och bokhandeln också.

Slutligen var tryckningen klar. De levererade de första 1792 böckerna den 22 februari 1973 till Austin Davis lager på 681 N.E. 42 Street, Pompano Beach. Den 6 mars hade The Tribune levererat alla böcker, totalt 19 277 stycken, till lagret. Det var den första bok jag någonsin skrivit och den första bok som The Tribune någonsin tryckt. Trots att den var mindre än perfekt var jag mycket nöjd med arbetet. Vår totala kostnad för tryckningen var 14 141,61 dollar, ett pris jag önskar att jag kunde duplicera idag. Allt hade kommit ur min egen ficka. Det var en svår påfrestning på mina ekonomiska resurser, för även om affärerna gick bra, hade jag upprepade gånger ett antal tunga amorteringar att göra på de flera markköpen, och kassaflödet var en kamp på kniven. Faktum var att jag upprepade gånger var tvungen att gå till banken och ta personliga lån för att klara mig från en betalning till nästa.

Vid det här laget hade jag bestämt mig för ett namn på vår religion och för vår kyrka. Eftersom den vita rasen var den mest kreativa och produktiva varelse som Naturen hade frambringat i sin långa evolutionsprocess, skulle jag kalla vår religion Creativity, och organisationen The Church of the Creator. Jag kände att vi Creators väl förtjänade den utmärkelsen.

För att kyrkan skulle skiljas från framgångarna eller motgångarna i mina egna privata angelägenheter och ha kontinuitet och stå på egna ben, ansökte jag om inkorporeringshandlingar. Den 16 augusti 1973 fick vi vårt bolagsbrev som en ideell, religiös organisation från delstaten Florida. Vi var nu igång på allvar. Vi hade nu vår trosbekännelse, vi hade vår bok, våra egna ”heliga skrifter”, och vi var erkända som en religiös

institution. Så långt allt väl. Men jag insåg att det förvisso fortfarande återstod en lång och osäker kamp. Inte bara en kamp, utan ett obevekligt, ändlöst krig mot de mäktiga och onda krafter som sökte rasblanda och förgöra vår dyrbara vita ras, ett krig som slutligen skulle ända i total seger för den ena eller den andra sidan. Men nu hade den vita rasen åtminstone en meningsfull stridsplan och ett kraftfullt vapen med vilket man kunde vinna det kriget. Den hade en fullt strukturerad egen rasreligion.

Milstolpe Femtiotvå

Vår 25:e Bröllopsdag

22 november 1971

Vid den här tiden var Henrie och jag fortfarande intresserade av att utforska de karibiska öarna och tropiska områden utanför kusten i öster och söder. Vi hade besökt många av dessa öar men hade aldrig varit i Puerto Rico. Vår unga vän från vår senaste resa genom Europa 1967, nämligen Verena Ostertag från Tyskland, hade bosatt sig i San Juan, Puerto Rico. Hon bjöd in oss att hälsa på där, och erbjöd oss faktiskt att bo i hennes lägenhet. Hon var nu yrkesverksam arkitekt och specialiserade sig på ombyggnad och renovering av äldre hotell för kedjor som Holiday Inns och andra. För att fira vår 25-årsdag bestämde Henrie och jag att vi skulle göra en kort rundresa i Amerikanska Jungfruöarna och Puerto Rico.

Vi besökte tre öar, och flög först och främst till Charlotte Amalie, huvudstaden på St. Thomas. Vi checkade in på Hilton Hotel, som låg på bergssluttningen med en spektakulär utsikt över den vackra hamnen i St. Thomas nedanför.

Det var här vi firade vår 25:e bröllopsdag. Henrie hade köpt en färgstark, lång aftonklänning för tillfället, och jag hade tagit med min smoking, en kvarleva från guvernörens bal i Tallahassee 1967. Vi åt en utmärkt middag med hummer och krabba i hotellets matsal och tillbringade sedan kvällen med att dansa i nattklubben på samma hotell. Praktiskt taget alla gäster där var vita amerikanska turister. Det var ett lyckligt tillfälle.

Senare fick jag anledning att minnas mina föräldrars 25-årsdag fyrtio år tidigare, och hur annorlunda saker och ting var då jämfört med nu. Jag minns det tillfället mycket tydligt. Det var i januari 1931. Jag gick då i nionde klass och var ännu inte riktigt 13 år. Vi befann oss då mitt i en lång och svår depression. Vi hade en ovanligt mild vinter det året, och det fanns ingen snö på marken, vilket var en sällsynthet för Saskatchewan vid den tiden på året. Jag hade precis köpt mig en begagnad cykel och höll på att lära mig cykla. Mina föräldrars årsdag firades i vårt bondgårdshus, med en präst som förrättade och höll en predikan där han gick igenom de föregående 25 åren av våra föräldrars liv. Min pappa hade en tår i ögat. Alla vi fem var närvarande.

barn, med min bror Henry, 24 år gammal, som den äldste. Ingen av mina syskon var gifta vid den tiden. På plats fanns också många av våra släktingar i Herschel, och även många av våra grannar och vänner. Som är den vanliga mennonitiska seden serverades en stor "Fesper" mitt på eftermiddagen.

Men för att återgå till november 1971. Dagen efter vårt firande ägnade vi åt att utforska den lilla ön, det som fanns av den. En av attraktionerna var Bluebeard's Castle, och det fanns några lokala restauranger, i en av vilka vi åt lunch. Men på det hela taget var den mest iögonfallande aspekten jag observerade att staden var fullproppad med n-ord*, bastarder och asiater, att de flesta byggnader var gamla och förfallna, och i princip såg ut som ett slumområde likt de flesta svarta stadsdelar i städer hemma i USA.

Från St. Thomas tog vi ett lokalflyg till den tidigare danska ön St. Croix, den största av de amerikanska Jungfruöarna. Dess två huvudstäder är Christiansted och Frederiksted. Efter att ha sett det deprimerande tillståndet och den degenererade befolkningen på St. Thomas, hade jag förväntat mig att danskarna, som hade utvecklat denna ö cirka tvåhundra år tidigare, fortfarande styrde över St. Croix, och att situationen där var i mycket bättre skick.

Men till min stora besvikelse fanns inte en enda dansk i sikte, utan bara fler n-ord* och degenererade. Visserligen hade några av de gamla byggnaderna fortfarande kvar spår av dansk arkitektur, men trots det var allt nu sjabbigt och förfallet, precis som på St. Thomas. Jag tänkte för mig själv: så vackra öar, ett så ljuvligt tempererat klimat, så magnifika stränder och naturlandskap, men vilken skam att ha degenererat i händerna på så utsvävande och primitiva folk. De hade förvandlat allt som den vita människan hade byggt upp till inget annat än en stinkande slum. Denna fastighet var alldeles för värdefull för att lämnas i händerna på sådana degenererade varelser, tänkte jag.

Vi flög tillbaka till Charlotte Amalie, sedan vidare till San Juan, Puerto Rico. Vi tog en taxi till den adress Verena hade gett oss, men hon hade blivit bortkallad till någon konferens. Hon hade dock lämnat ett meddelande till oss om att hämta nyckeln till hennes lägenhet hos en av hennes grannar. Vi stannade där i två nätter och utforskade under tiden ön.

Vi tog en rundtur på ön, besökte Morro Castle och flera andra turistattraktioner. Jag fann att befolkningen i Puerto Rico var övervägande latinamerikansk med ett kraftigt inslag av svart i sin rasblandning, och även om de var flera snäpp över öborna på Jungfruöarna, så

* Översättarens anmärkning: Texten innehåller nedsättande rasepitet som har översatts för att bibehålla källtextens historiska kontext och ton.

också var extremt deprimerande. Allt var på spanska, gatuskyltar, butiksfronter och allt vad det nu var. Det verkade inte alls som om detta var någon del av amerikanskt territorium. Varför vi skulle subventionera och stödja alla dessa gratisätare, eller ens vilja att dessa revolutionärer skulle vara en del av vårt land, var ett mysterium för mig.

Vid den tiden var jag djupt försjunken i skrivandet av min nya bok, och jag bar med mig en liten kompakt bandspelare för att skriva ner alla idéer som kunde vara användbara vid sammanställningen av boken. På flygresan tillbaka till Miami dikterade och spelade jag in några av de intryck och idéer som resulterade i kapitel 5 av NER, med titeln "Den svarta pesten mitt ibland oss". Jag kände att jag hade sett mer än tillräckligt av pesten på nära håll.

Milstolpe femtiotre

Vår dotter gifter sig

År 1969 hade Kim avslutat sina fyra år i High School vid Pine Crest i Ft. Lauderdale, och hon och Henrie började se sig om efter ett lämpligt college för henne att gå på. Efter att ha besökt ungefär fyra tänkbara skolor bestämde vi oss slutligen för Colorado State i Ft. Collins, Colorado.

Henrie hade vuxit upp i höglandet i Colorado, och hennes kärlek till bergen stannade kvar hos henne i resten av hennes dagar. En del av denna tillgivenhet för Colorado fördes uppenbarligen vidare till hennes dotter, eftersom jag tror att valet till förmån för Ft. Collins delvis påverkades av det faktum att det låg på den östra sluttningen av Klippiga bergen i Colorado. Det var också vid denna tid, hösten 1969, när vi tog Kim till Colorado State, som Henrie och jag för första gången besökte Ouray, Colorado, en liten stad i en mycket vacker miljö i San Juan-bergen som helt rättfärdigade att kalla sig "Amerikas Schweiz". Några år senare skulle vi köpa en ranch på 160 hektar norr om Ouray.

Under sitt första år vid Colorado State var Kim med i ett bowlinglag. I ett rivaliserande bowlinglag fanns också en gänglig ung man från Wilmington, Delaware. Han studerade också vid Colorado State. Hans namn var Walter Scott Moore. Kim gick fram till honom, skakade hans hand och sa: "Mitt namn är Kim Klassen." Mindre än tre år senare var de gifta.

Bröllopet ägde rum i Estes Park, Colorado, cirka 6 mil söder och väster om Ft. Collins. Datumet var den 5 juni 1972, bara två dagar före Kims tjugoförsta födelsedag. De vigdes klockan 11.00 i St. Bartholemew's Chapel på Devil's Gulch Road. Fader King, en episkopal präst, förrättade vigseln.

Kims brudtärna (Maid of Honor) var Janet Wiedmann, dotter till herr och fru Mert Wiedmann från Shafter, Kalifornien, som också var med på bröllopet. Även om han inte var den officiella fotografen, tog Mert en hel del bilder för egen räkning, en hobby som han var ganska expert på. Förutom Janet var brudtärnorna June Hanning, Betty Lee Love, Jan Briscoe, Peggy Firth och Bea Moore, den sistnämnda var Walts syster. Som brudens far hade jag äran att föra Kim fram till altaret och ge bort bruden.

Marskalken, som stod vid Walts sida, var J. D. Moore, hans far. Brudgummens följeslagare var hans bror James, hans styvbror Tim Brannaman, Scott Dumler, Rick Huddleston, Bruce Douglas och Ken Slump.

Några av de andra bröllopsgästerna var: Walts farföräldrar, Scott och Lucie Moore; hans faster, Ann Stern; Kims mormor, fru Eleanor McWilliams; Henries faster, Lenora Dean; fru Stringham från Shafter, som var fru Pat Wiedmanns mor; Colleen Kelly, brorsdotter till Gene Kelly, filmskådespelaren, och naturligtvis brudens och brudgummens mödrar, Henrie respektive Ruth.

Efter att ett ansenligt antal bilder tagits av fotografen John Clark, höll vi en reception på Black Canyon Inn, en liten bit ner på samma gata som kyrkan. Det var för övrigt medan vi åt vår receptionsmiddag i motellets matsal som jag fick ett överraskande långväga samtal från Australien. Det kom från ägaren till den 160 hektar stora ranchen norr om Ouray, som nu bodde på en fårstation i den australiska vildmarken. Han ringde för att bekräfta godkännandet av mitt bud på köpet av hans 160 hektar i Colorado, till min stora belåtenhet.

Senare den eftermiddagen gav sig Kim och Walt iväg på sin smekmånad. Walt hade precis dessförinnan köpt sig en helt ny Monte Carlo Chevrolet. Först körde de tillbaka till familjen Moores hem i Wilmington, Delaware. Därifrån tog de ett flyg till ön St. Thomas på Jungfruöarna, där familjen Moore hade ett semesterhus, och där stannade de i ungefär en vecka.

När de återvände från sin smekmånad tog både Kim och Walt anställning vid DuPonts plast- och textilfabrik i Seaford, Delaware, jobb som hade arrangerats i förväg en tid tidigare. I mars 1973 lämnade Walt DuPont och tog värvning i det amerikanska flygvapnet och stationerades vid Mather Air Force Base nära Sacramento, Kalifornien. Här bodde de under en period av sex månader. I september 1973 anslöt sig Walt till mig som partner i min pågående fastighetsverksamhet.

År 1978 beslutade Walt att fastighetsbranschen inte var hans förstahandsval och att han ville bli kiropraktor. Vid den här tiden hade den unga familjen Moore redan två söner, nämligen Scott och Bryan. Familjen flyttade till Davenport, Iowa, där Walt genomförde tre års intensiva studier i sitt valda yrke vid Palmer School of Chiropractic och tog examen nära toppen av sin klass.

Nu, cirka tio år senare, är Dr. Walter S. Moore väl etablerad i sin egen klinik i Martinsville, Virginia. Den

familjen har nu vuxit till tre, med tillskottet av Amy Lynn, och de mår alla mycket bra. Henrie och jag är mycket stolta över vår dotter, över vår svärson och över våra barnbarn. Vi känner oss mycket lyckligt lottade som har en så fin familj i nästa generation, och vem kan begära mer än så?

Milstolpe Femtiofyra

Utforska Antik Historia Runt Egeiska Havet 1973

Under sommaren 1973 bestämde Henrie och jag oss för att det var dags att göra ännu en resa över havet och utforska några av den antika historiens historiska vyer. Vi var särskilt intresserade av Grekland och Turkiet och några av öarna i Egeiska havet. När allt kommer omkring var min bok färdig, affärerna gick bra, och jag hade arbetat hårt och var skyldig mig själv att ta lite ledigt igen.

Vi bestämde oss för en treveckors Maupintaur-resa, en av de bättre, och den 22 september bar det av. Vår första ankomst var till den antika och historiska staden Aten, Grekland, där vi checkade in på det lyxiga Athens Hilton Hotel. Så snart vi hade fräschat upp oss bar det av till matsalen för att smaka på typisk grekisk mat. Jag minns inte så många middagar, men jag minns den goda maten och den glada atmosfären vid den första middagen efter ankomsten. Det serverades grekiska viner, Souvlakia, en lammrätt och baklava till efterrätt. Jag njöt oerhört av alltihop, och det var en bra introduktion till hellenernas land.

Vi träffade snart vår reseledare. Hans namn var Victor Stubbs och han var från England. Han var lång, sex fot och fyra tum, blond, i trettioårsåldern och en mycket trevlig och stilig karl. Den första morgonen efter vår ankomst tog han med oss på en stadsvandring, och ett av våra första stopp var vid National Archaeological Museum, där vi skulle få lyssna på en föreläsning om den grekiska skulpturens historia och dess tidiga utveckling av en lokal guide. Guiden var mer än en timme sen, till Victor Stubbs stora förtret. Uppenbarligen hade han blivit kvarhållen av polisen för någon trafikförseelse och släpats inför rätta. Till slut anlände han och vi fick höra en intressant föreläsning med rikliga utställningsföremål från de många faserna under den grekiska skulpturens utveckling. En av de intressanta fakta som jag lärde mig av denna föreläsning var att när de tidiga kristna dök upp på scenen gjorde de det till en särskild kampanj att gå runt och förstöra så många av den klassiska tidens vackra skulpturer som de kunde. Detta, hävdade idioterna, var för att förhindra "avgudadyrkan". De som de inte förstörde helt och hållet, vanställde de åtminstone...

ansiktena på dessa statyer genom att slå sönder näsorna, den mest karaktäristiska delen av ansiktet. Vilket slöseri!

Mitt intryck av själva staden var inte lika gynnsamt som det av middagen kvällen innan. Staden verkade så kal och trädlös, så varm och trång, så mycket sten och statyer, men den hade en ytterst intressant historia, och det var den vi hade kommit för att se. Inte heller blev jag särskilt imponerad av lokalbefolkningen. Med tanke på den höga nivån av fysisk skönhet och mental utveckling hos deras antika förfäder på Perikles och Sokrates, Platons och Aristoteles tid, var de nuvarande grekiska exemplaren en stor besvikelse. De stod sannerligen i skarp kontrast till vår ljushåriga engelska guide. Det föreföll mig som om det hade skett så mycket uppblandning och degeneration under de senaste två tusen åren i denna civilisationens vagga att lokalbefolkningen nu var sådan att den befann sig i den absoluta utkanten av vad vi skulle vilja betrakta som den vita rasen.

Hur det än må vara med det, var ansamlingen av historia vid denna civilisationens främsta källa överväldigande. Vår tur inkluderade ett besök på Akropolis och dess mittpunkt, Parthenon. På natten betraktade vi återigen dessa antika historiska landmärken från en läktaranordning, i ett program kallat "The Sound and Light Show". Medan ljusen spelade över Akropolis och Parthenon, berättade högtalarna dramatiskt den antika historien om denna legendariska och mest berömda helgedom. Den förtäljde om krigare och erövrare, om tågande arméer och vapengny. Med det skickliga arrangemanget av ackompanjerande musik och ljudeffekter var det mycket imponerande.

Vi gjorde flera utflykter utanför staden. En som var särskilt minnesvärd var en tur till ruinerna av Poseidons tempel vid solnedgången. Beläget vid Kap Sounion, låg templet på en kulle med utsikt över Egeiska havet, och när solen sjönk under horisonten kastade den ett skimrande sken av guld över det azurblå vattnet.

En annan minnesvärd utflykt gick till den antika och historiska staden Delfi. Under den långa bussresan hade vi en del problem mellan rökarna och icke-rökarna. Det verkade som om hälften av människorna i vår grupp hade blivit förkylda (inklusive Henrie) och vår guide bad att det inte skulle rökas med hänsyn till de trånga förhållanden vi reste under. Detta frestade särskilt på tålamodet hos två damer från Dallas, som var storrökare och råkade sitta i sätet bakom oss. En viss ordväxling uppstod.

Under resan längs den smala och slingrande vägen till Delfi slogs jag av hur kargt det förbipasserande landskapet var. Det var kuperat, ödsligt och stenigt, med enstaka fläckar av brunt gräs här och var. Då och då såg vi en liten flock getter som betade på det knappa fodret, vaktade av en trasigt klädd herde. Man såg även enkla hyddor med jämna mellanrum, där herden uppenbarligen bodde.

Vid ankomsten till Delfi checkade vi in på Vouzas Hotel. Staden har en lång och komplex historia och utövade under olika perioder ett mycket mäktigt inflytande över de gamla grekernas religiösa angelägenheter, och även långt utanför dessa, på ett sätt som kan jämföras med dagens Vatikanen i Rom. I dess hjärta fanns Oraklet i Delfi, vars råd följdes av många av tidens mäktigaste härskare, både inom och utanför Grekland.

Uppenbarligen började allt i förhistorisk tid med upptäckten av en spricka i några klippor på denna plats, från vilken en mystisk gas strömmade ut som orsakade hallucinationer vid inandning. Prästerna som ansvarade för den då rådande religionen var snabba med att utnyttja detta fenomen, och genom att samla ihop några oskuldsfulla jungfrur lät de dem andas in detta märkliga utsläpp från klippsprickan. I detta tillstånd av berusning utstötte jungfrurna osammanhängande mummel som endast prästerna hävdade sig förstå, och prästerna tog det också på sig att tolka dessa "orakelsvar" för de lättlurade och vidskepliga. Snart blev detta en helgedom och tempel byggdes runt platsen. Mäktiga potentater kom från fjärran för att låta detta övernaturliga "orakel" från jordens inre fatta avgörande beslut åt dem. Allteftersom tiden gick blev detta en väletablerad och högt vördad tradition som varade i tusentals år. Det är ganska uppenbart att prästerna kunde tolka detta mummel precis som de ville och att de hade en mycket lukrativ verksamhet. Även om gasen i sprickan nu har tagit slut, finns staden Delfi och dess helgade historia kvar. På sätt och vis har dock vissa saker inte förändrats särskilt mycket sedan dess. Människor är fortfarande lika lättlurade och vidskepliga idag som de var i dessa forntida och svunna tider.

Stadion var fortfarande i mycket gott skick; det var där de pythiska spelen hölls vart fjärde år, ett evenemang som liknade olympiaderna men föregick dem med flera århundraden. Stadion var byggd av sten och hade en sittplatskapacitet på sju tusen. Hur dessa forntida stenhuggare, med de primitiva verktyg de hade, kunde hugga

en sådan volym sten och göra det så konstnärligt, är för mig en gåta än i denna dag.

När vi återvände till Aten begav vi oss direkt till hamnen i Pireus och gick ombord på vårt kryssningsfartyg som skulle ta oss till de olika öarna i Egeiska havet. Men den eftermiddagen blåste en kraftig storm upp, känd i Medelhavsområdet som Mistral, och hamnkaptenen beordrade alla fartyg att stanna i hamn så länge stormen varade. Det fanns ett antal stora kryssningsfartyg i hamnen vid den tiden, som bara stampade av otålighet för att komma iväg enligt sina fastställda scheman. Vid midnatt hävdes ordern. Henrie och jag vandrade omkring på däck vid den tiden på natten, och vi kunde knappt tro våra ögon och öron när vi såg vad som hände härnäst. Flera visslor började tjuta och vårt fartyg rusade ut med full fart framåt mot hamnens trånga inlopp (eller utlopp) som bara rymde ett kryssningsfartyg åt gången. Ett annat stort kryssningsfartyg hade samma idé och tävlade om att komma ut ur hamnen före oss. Befäl med megafoner på båda däcken skrek och svor fram och tillbaka åt varandras fartyg att flytta på sig, och under en kort stund såg det ut som om de spelade "fegis-leken", inte helt olikt vad tonåringar har varit kända för att göra med bilar. Jag trodde säkert att det skulle bli en väldig krasch och kollision, men i sista bråkdelen av en sekund slog det andra fartyget om sina motorer till back och räddade situationen, medan vårt ångade vidare med full fart framåt.

Stormen hade inte lagt sig helt och sjön var fortfarande grov. Vår tappre guide, Vic Stubbs, som inte var någon sjöman, stannade i sin hytt de kommande två dagarna. En av de två rökande damerna från Dallas tog fram ett par flaskor whisky och förblev stupfull under de närmaste dagarna och kände ingen smärta. Men efter en dag eller så blev vädret lugnt igen, och vi besökte tre mycket intressanta öar i Egeiska havet, men missade en i vårt schema på grund av förseningen. Av särskilt intresse var ön Santorini och den gamla 3500 år gamla minoiska byn som en gång täcktes av ett vulkanutbrott och som nu höll på att grävas ut. Den ligger nära den nuvarande byn Akrotiri.

* * * * *

Från Aten flög vi till den gamla och historiska staden Istanbul i Turkiet, en stad som gränsar till två kontinenter. I mer än 1200 år var den känd som staden Konstantinopel, grundad av den romerske kejsaren Konstantin på 300-talet e.Kr. Den kom snart att mäta sig med, och sedan

överträffade Rom som centrum för den vita mannens civilisation och som det dominerande högkvarteret för den katolska kyrkan. I den pågående kampen mellan de turkiska muslimerna och de vita kristna blev det slutligen och avgörande erövrat av osmanerna under ledning av den 21-årige sultanen Mohammed II år 1453. Det var utan tvekan det mest katastrofala bakslag som den vita rasen hade drabbats av fram till den tiden.

Vår grupp checkade in på Istanbul Hilton, dess finaste hotell vid den tiden. Jag fann Istanbul vara en ytterst fascinerande stad, en kontrast mellan moderna byggnadsverk som Hilton, den moderna hängbro som nyligen byggts över Bosporen av vita ingenjörer, och de uråldriga moskéerna och minareterna. Vi besökte Hagia Sofia, byggd av den romerske kejsaren Justinianus på 500-talet. Efter den turkiska erövringen omvandlades den till en moské och är nu ett museum. Under 1200 år stod den som stadens främsta arkitektoniska byggnadsverk, endast överträffad av Blå moskén, byggd av turkarna på 1700-talet. Den senare är fortfarande i högsta grad en moské, och vi såg på när hundratals muslimer knäböjde i bön barfota eller i strumplästen. Stadens silhuett avtecknar sig genom över 400 moskéer.

Vi besökte även den Stora basaren, som täckte ett område på cirka 40 tunnland och bestod av hundratals butiker av enorm variation. Det var en plats där man lätt kunde gå vilse om man kom ifrån gruppen. En av höjdpunkterna var vårt besök på Topkapi, de stora osmanska sultanernas palats. Där såg vi sultanens juveler och den berömda ädelstensprydda dolken. Av stort intresse var också dess omfattande trädgårdar, paviljonger, receptionssalar och privata gemak. En avkopplande kryssning längs Bosporen till Marmarasjön och tillbaka avslutade vårt besök.

* * * * *

När vi lämnade hotellet gav vi oss alla av i små grupper och tog taxi till Istanbuls flygplats. Det föll sig så att vår chaufför var en av de vildaste och snabbaste vi någonsin stött på. Han praktiskt taget flög oss till flygplatsen, och under färden vinkade vi till flera andra i vår grupp när vi susade förbi dem. Från Istanbul tog vårt flyg oss till Budapest, Ungern, men inte utan en kort mellanlandning i Bukarest, Rumänien. Här lade jag märke till ett antal stora luftvärnskanoner utplacerade runt flygplatsens omkrets, med sina enorma eldrör riktade mot skyn i en 45-gradig vinkel.

När vi anlände till vår destination checkade vi in på Budapest Hilton. Vid en stadsrundtur fick vi för första gången se på nära håll hur livet var i ett kommunistiskt land, och den övergripande bilden var dyster och grå. Vi upptäckte dock snart genom ett antal föreläsningar av våra stadsguider att även Ungern och Budapest hade en lång och brokig historia som var mycket intressant. Vi upptäckte också att staden faktiskt bestod av två delar, delade av den historiska floden Donau, med Buda på den västra sidan och Pest på den östra.

Av särskilt intresse var de vackra parlamentsbyggnaderna, det tidigare kungliga slottet, Hjältarnas torg (detta var förknippat med en lång historia, men jag har glömt detaljerna), den stora kröningskyrkan och operahuset. Vi åt en minnesvärd middag ute på en nattklubb som specialiserade sig på inhemska ungerska rätter och som även underhöll oss med en romsk golvshow. Mycket bra. En annan kväll gick vi på en konsert som specialiserade sig på ungerska folkdanser, musik och sång.

* * * * *

Från Budapest tog vi ett flyg till Zagreb, Jugoslavien, och sedan en busstur genom den jugoslaviska landsbygden till den färgstarka och historiska badorten Dubrovnik vid Adriatiska havets kust. När vi körde genom landskapet förvånades jag över hur karg, stenig och ödslig denna del av landet var.

Vid ankomsten till Dubrovnik checkade vi in på President Hotel, en riktigt vacker, modern skapelse som också kallades för skrivmaskinshotellet på grund av sin terrasserade form som liknade tangentbordet på en skrivmaskin. Det var beläget på sidan av en brant sluttning där den övre delen var i nivå med staden och den nedre delen med stranden.

Även Dubrovnik har en lång och färgstark historia. Det var en gång också känt som Ragusa och var huvudstad i en romersk provins. På 600-talet förstördes det av avarerna, och de överlevande begav sig till den nuvarande platsen, återuppbyggde och befäste staden kraftigt. Den blev en republik och förblev under de bysantinska kejsarnas beskydd fram till 1204 e.Kr., då den dominerades av venetianarna i 150 år. Därefter har ungrare, turkar, österrikare och fransmän dominerat eller skyddat den lilla hamnstaden, som var österrikisk från 1814 till 1918, och har varit jugoslavisk sedan dess. Det finns fortfarande många landmärken från dess färgstarka förflutna.

Vi besökte många av dessa. Av särskilt intresse var Rektorspalatset, Pileporten, Onofrios fontän, S:t Lawrence-fästningen, dominikanerklostret och franciskanerklostret, som hyser Europas äldsta apotek.

På en av våra lediga dagar tog Henrie och jag en liten båt över till ön Lacroma, ungefär en halv mil eller så utanför Dubrovniks kust. Det är här som ärkehertig Maximilian och hans hustru Carlotta hade sitt sommarhem innan de gav sig ut på sitt olycksaliga företag att bli kejsare och kejsarinna av Mexiko. Ärkehertigen var bror till den dåvarande kejsaren av Österrike, Frans Josef. Deras sommarhem, som liknade ett slott, var nu förfallet och i stort behov av reparation. Vi vandrade genom det och gick på några plankor som, om man inte var försiktig, kunde få en att falla ner i en källare cirka 30 fot under en. Det fanns en restaurang i anslutning till huset där vi åt lunch. Markerna runt omkring var välskötta. Berättelsen om detta romantiska och historiska par kan följas vidare i en publicerad bok jag har läst med titeln "Maximilian and Carlotta" av Gene Smith. Filmen "Juarez" från 1939 skildrar också deras dramatiska och gripande historia. I huvudrollerna ses Brian Aherne som kejsar Maximilian och Bette Davis som Carlotta.

Av alla reseledare jag har mött skulle jag säga att Victor Stubbs var en av de främsta och jag hade en speciell kontakt med honom. Ofta, när vi gick på bussen och han räknade huvuden, viskade jag till honom "Tänk Vitt". Jag hade redan gjort honom medveten om att jag hade skrivit en bok om den raskris som höll på att sluta sig omkring oss, och även om han inte var någon rasist, erkände han uppriktigt att hans hemland, Storbritannien, var på väg mot snabbt förfall och katastrof. Faktum var att han funderade på att bli medborgare i Monaco, eller Schweiz, eller något annat land. På en av våra lediga dagar i Dubrovnik åt jag lunch med honom i kaffestugan på President Hotel, och vi fördjupade oss verkligen i den ideologiska diskussionen om ras och religion under de följande tre timmarna. Jag påpekade för honom att de äventyrliga britterna, som för inte så länge sedan hade skrutit med att "Brittania Rules the Waves, Britons never shall be slaves", och att solen aldrig gick ner över det stora brittiska imperiet, nu i sanning var slavar i sitt eget land under tyranniet från den judiska ockupationsregeringen (JOG). Jag påminde honom om att medan de en gång hade ett stort imperium, höll deras land nu snabbt på att bli en eländig slum, och att pakistanierna, hinduerna, negrerna och ler-raserna, under judarnas beskydd, snabbt höll på att ta över. Jag

anklagade de en gång heroiska imperiebyggarna för att ha blivit en nation av veklingar, och istället för att emigrera, varför stod inte han och andra kvar på sin post, kämpade och tog tillbaka sitt eget land? Sedan gick jag in på frågan om kristendomen och sa till honom att vi betraktade den som inget annat än en förrädisk judisk bluff, utformad för att mjuka upp den vita rasen så att vi lättare skulle kunna exploateras, rånas och förintas av dessa internationella parasiter, judarna. Naturligtvis kom allt detta som en stor chock för Victor. Det du säger, utbrast han, är att vi är galna som låter dem göra så här mot oss! Stämmer det? Jag såg honom i ögonen och svarade något i stil med att, ja, jag tror att du börjar fatta galoppen. Jag ska skicka dig ett exemplar av min bok, så kan du få resten av historien. Han sa, fint, jag tror att min bror, som är mer rasmedveten, skulle vara mycket intresserad. Men icke desto mindre var han mycket uppskakad över vad jag hade berättat för honom. När jag återvände till Florida skickade jag mycket riktigt *Nature's Eternal Religion* till honom, men jag hörde aldrig av honom igen.

Milstolpe Femtiofem

Äventyr i North Carolina

Ända sedan vi flyttade till Florida 1958 var vi intresserade av de svalare bergen i North Carolina som ett sommaralternativ till slättlandet och de varma och fuktiga somrarna i södra Florida. Sommaren 1959, när Kim var åtta år, gjorde vi vår första resa till Franklin, N.C. för att gräva i leran efter rubiner och andra svårfångade ädelstenar. (Franklin marknadsförde sig som "Världens ädelstenshuvudstad".) Under samma resa utforskade vi också rekreationsområdet vid Fontana Dam, som hade ett antal stugor att hyra och även faciliteter för båtliv, bågskytte, ridning, folkdans, hantverk och andra nöjen och lekar. Vi har återvänt till samma och några av de omkringliggande områdena många somrar sedan dess, och besökt Smoky Mountains nationalpark, Asheville, Bryson City, samt Gatlinburg och Pigeon Forge i Tennessee.

Omkring 1968 började jag fundera på att köpa några fastigheter i Blue Ridge Mountains-området runt Franklin. Jag genomförde faktiskt en affär gällande ett stycke mark på 2,5 hektar som gränsade till Cartoogechaye Creek, betalade den obligatoriska handpenningen och undertecknade ett juridiskt kontrakt för överlämnande av lagfarten. När ingen lagfart dök upp efter flera månader, hörde jag efter med fastighetsmäklaren vad problemet var. Det visade sig att ägaren, som var en korrupt advokat, kort efter att ha undertecknat mitt kontrakt hade fått ett annat erbjudande (genom samma fastighetsmäklare) på tusen dollar mer. Tillsammans konspirerade de för att ignorera mitt tidigare kontrakt och hade sålt och överlåtit marken till den andra parten, och erbjöd generöst att återbetala min handpenning. Jag vägrade acceptera erbjudandet och insisterade på att de skulle leva upp till kontraktet och leverera. Jag försökte stämma för fullgörelse, men uppenbarligen hade advokaterna ett slutet brödraskap och ingen advokat i Franklin ville ta sig an mitt fall. Jag hittade en annan advokat i ett angränsande län som tog sig an fallet, eller åtminstone låtsades göra det. Men efter att ha tagit emot mitt arvode, och efter att ha gett mig en massa undanflykter, gjorde han ingenting. Så mycket för mitt första försök att köpa fastigheter i North Carolina. Jag nöjde mig till slut med återbetalningen.

Därefter var jag på väg att köpa ett 21 tunnland stort område inom stadsgränsen för Bryson City. Men efter en del utdraget köpslående gick den affären i stöpet.

Slutligen, 1971, fann vi ett vackert område på 54 tunnland cirka nio mil norr om Franklin. Det var beläget vid ett strömmande öringsvattendrag kallat Burningtown Creek, med cirka 2000 fot strandlinje. Det hade ängsmark i en dalgång, och det hade även bergsterräng och träd. Det verkade vara en mycket lämplig plats för ett framtida pensionärshem. Den 7 maj 1971 slutförde jag köpet från två par från Florida, herr och fru Wm. F. Supple, samt herr och fru Roger F. Amundsen.

Men sedan, samma år, fick jag lust att förvärva en fungerande "ranch", något större, med byggnader redan på plats. Snart fann samma mäklare som hade sålt oss Burningtown-arealen ett troligt objekt åt oss söder om Franklin, precis norr om gränsen till Georgia. Det bestod av cirka 160 tunnland, hade ett ganska modernt hus, en lada och andra uthus. Det tillhörde Richard S. Jones, en ledande advokat i staden, i partnerskap med sina föräldrar. Efter att ha granskat det i detalj verkade det vara precis rätt sak och jag bestämde mig för att köpa. När jag berättade för Austin Davis om mitt köp uttryckte han en ivrig önskan om att få en delägarrätt i fastigheten, och snart kom vi överens. Ett av mina företag, Pines'n Palms Ranchos, skulle ha en andel på 60 % och Austin de resterande 40 %. Det köpet avslutades den 15 januari 1972.

Snart gav en granne, J. J. Ayers, som hade en utmärkt fastighet på 25 tunnland vänd mot både Hwy. 441 och Old 441, oss ett erbjudande om att byta sin tårtformade bit mot 15 tunnland och vårt hus. Hans fastighet hade ett gammalt skjul på sig, en lada och några byggnader, men dess främsta attraktion var de 2500 foten av fasad mot huvudvägen, vilket allt hade kommersiell potential. Vi beslutade oss för att genomföra bytet.

Under nästan två år gjorde vi ingenting med fastigheten. (Jag var för upptagen med mina utstyckningar i Florida, plus att skriva min nya bok, Nature's Eternal Religion.) Sedan, i slutet av 1973, beslutade vi oss för att anlägga ett vägsystem och stycka av de västra 100 tunnlanden som låg i den bergiga delen av fastigheten.

I maj 1973 kontaktade vi först Dean Conner, som ägde Franklin Grading Company i Franklin. Hans företag var utrustat med bulldozrar, väghyvlar och annan tung utrustning för markarbeten. Efter att ha låtit ett lantmäteriföretag lett av J. Frank Shope mäta upp och rita en karta över gränserna för vår fastighet, lät vi Dean

Conners och hans arbetslag börjar anlägga en väg från Old Hwy. 441 vid vår östra gräns västerut ungefär en tredjedels mil, för att sedan förgrenas i två vägar, den övre och den nedre, in i bergssektionen till de västra gränserna för vår egendom. Detta gjorde de med början i augusti 1973.

Efter att vägarna var på plats lät vi Frank Shope och hans lag komma tillbaka och staka ut enskilda tomter som vette mot vägarna.

Vi anlade två små bostadsområden. Det ena, kallat Swiss Village, bestod av 32 tomter, och det andra, kallat Bavarian Village, bestod av 17 tomter, totalt 49 tomter. J. Frank Shope slutförde lantmäteriarbetet, stakade ut varje tomt och ritade kartorna över områdena den 9 maj 1974. Kartorna registrerades sedan vederbörligen hos Macon Countys inskrivningsmyndighet i domstolsbyggnaden.

Fram till 1973 hade efterfrågan på fastigheter och byggtomter i North Carolina varit ganska livlig. Men när nyheten om den arabiska oljebojkotten slog ner skrämde det den resande allmänheten, och försäljningen upphörde lika plötsligt som om en vattenkran hade vridits av. Vår tajming råkade vara ytterst olycklig.

Några hundra fot söder om den punkt där vägarna delade sig fanns en speciell plats som fångade min uppmärksamhet. Det såg ut som om det förr i tiden kan ha legat en gammal nybyggarstuga där, men den var sedan länge borta. Den hade sju enorma ekträd placerade på ett sätt som skulle omge stugan, samtidigt som den erbjöd en härlig öppen utsikt över dalen och bergen i öster. Vilken underbar plats att bygga en stuga på, tänkte jag.

Knappt hade tanken slagit mig förrän Austin och jag började arbeta på den. Men vad vi vid det här laget saknade var kontanter för att bygga en sådan stuga. Vi behövde ungefär 20 000 dollar för att genomföra arbetet. Vi kontaktade olika banker, både i North Carolina och i Florida. Slutligen fann vi en bank i Clyde, N.C., som hade tillräckligt förtroende för oss för att låna oss hela beloppet, baserat på en femårig amorteringsplan.

Därefter hittade vi en byggentreprenör i Franklins omgivningar vid namn Harold Kimsey. Vad jag hade i åtanke var en stuga av typen schweizisk alpstuga i två våningar, med altan på både bottenvåningen och övervåningen. Dessutom ville jag ha en källare och en öppen spis. Allt detta införlivade jag i en skiss, och den 25 mars 1974 skickade jag två kopior av ritningarna till Harold Kimsey. Utifrån skissen upprättade vi ett kontrakt för dess konstruktion. Ingen arkitekt rådfrågades, inga blåkopior ritades. Den totala kostnaden var drygt 17 500 dollar. Kort därefter...

Conners och hans markarbetarlag började gräva för källaren och flytta jord.

I april påbörjade Harold Kimsey byggnationen. Austin och jag gjorde ett antal resor till platsen under sommaren för att se till att allt gick som det skulle. Allt gick väl och i oktober var stugan färdig. Det var en ytterst förtjusande bergstuga av schweizerstil. Den bestod av två våningar plus källare, hade tre sovrum, ett och ett halvt badrum, två däck, en riktig öppen spis, ett tak av träspån och framför allt en helt fantastisk utsikt över dalen och bergen i öster.

Snart hade vi möblerat stugan. Kim och Walt, Henrie och jag tillbringade vår julledighet 1974 i stugan, till vår stora glädje. Austin och hans flickvän, Norma, tillbringade en del tid där på semester, liksom Kim och Walt och några av deras vänner. Allt flöt på bra.

År 1975 beslutade vi att bolagisera egendomen i North Carolina, det vill säga de två styckningarna och resten av de 160 tunnlanden, samt stugan. Vi kallade det Blue Ridge Villas, Inc., och fick vårt tillstånd i North Carolina den 27 mars. Pines'n Palms Ranchos ägde 60 % av aktierna och Austin Davis hade 40 %, i samma förhållande som i det tidigare partnerskapet. Vi började sälja tomter redan under våren 1974 och fortsatte med det utan att göra någon större kampanj av det. Det mesta av försäljningen skedde via mitt kontor i Pompano Beach, men sedan det arabiska oljeembargot 1973 gick försäljningen trögt. Det dröjde ända till 1989 innan alla 49 tomter faktiskt var sålda och kontrakten var till fullo betalda. Under tiden hade det skett förändringar i ägandet av Blue Ridge Villas, Inc.

År 1977 bestämde sig Austin och Norma slutligen för att gifta sig. Kort därefter surnade plötsligt den nära vänskap som Austin och jag hade njutit av i 15 år. Jag är övertygad om att detta främst berodde på svartsjuka och medveten anstiftan från hans nya fru. Hur som helst, av vilken anledning det än var, beslutade vi att gå skilda vägar, och jag köpte ut hans andel i Blue Ridge Villas och stugan, och överlät aktierna till Kim och Walt.

När Henrie och jag 1983 sålde vårt hem i Lighthouse Point, Florida, och flyttade permanent till North Carolina, flyttade vi in i samma härliga stuga. Under tiden har ett antal förändringar skett, tillbyggnad av två dubbelgarage, en separat studio (för mina konstnärliga sysslor, sådana de nu är) och förändringar i

ägandeskap, men det är en annan historia, och hör hemma i en framtida bok.

Milstolpe Femtiosex

Hawk's Nest i the Keys

Redan innan vi hade byggt vårt hus i Lighthouse Point började Henrie, Kim och jag utforska Florida Keys, och vi fortsatte att vara fascinerade av dem från och med då. Vår favoritutflykt på helgerna var oftast att ta en tur till the Keys — till Tavernier, till Pennecamp Coral Reef State Park med alla dess undervattensunderverk, till Plantation Key, till Islamorada, till Duck Key, till Key Colony Beach, till Marathon och till Key West och alla dess många platser däremellan. Under våra båtdagar hade vi tagit vår 23-fots Seabird ner till Plantation Key 1962, och vår 36-fots Deep Six kabinkryssare till Key Largo och till Chesapeake Harbor vid Islamorada 1966. År 1972, när jag inte längre ägde någon båt, hyrde Henrie och jag en 26-fots kabinkryssare och strosade makligt ner till Plantation Harbor där vi lade till i en vecka eller så. Det var här jag skrev några kapitel av *Nature's Eternal Religion*. Men de flesta av våra resor gjordes med bil, ett reseavstånd på allt från hundra till två hundra miles från Lighthouse Point, beroende på var vi bestämde oss för att slå oss ner.

Ett av våra favoritställen att äta på när vi först anlände till Florida var att åka ner till Chesapeake House i Islamorada, där vi kunde njuta av en komplett Lobster Thermidor-middag för 3,95 dollar, inklusive key lime pie till efterrätt. (De dagarna är borta för alltid!) Tyvärr sveptes Islamorada 1960 med av orkanen Donna, och Chesapeake House totalförstördes och tömdes på hela sin rikedom av marina artefakter som prydde den stämningsfulla restaurangen. Platsen byggdes upp igen, den bytte ägare, men den blev aldrig densamma igen.

Under ett antal år lekte vi med tanken på att köpa ett semesterställe någonstans i the Keys. Faktum är att jag redan 1959 oavsiktligt erbjöds tre strandtomter i Key Colony Beach i utbyte mot några av mina aktier i Klassen Enterprises. Jag genomförde affären, men sålde sedan tomterna eftersom jag inte kände att det var rätt plats. Vi tittade på ett antal stugor på pålar, vi tittade på ett radhuskomplex i Buttonwood Bay och var nära att köpa, men vi tycktes aldrig hitta det rätta stället.

Hösten 1974 strosade Henrie och jag runt i Marathon och råkade få syn på en ny, femvånings bostadsrätt i sitt slutskede. Den hette Hawk's Nest. Det var ett time-sharing-projekt, i vilket

kunden kunde köpa en specifik lägenhet för en viss vecka på året, och den skulle tillhöra köparen för den veckan i all oändlighet, garanterat genom ett köpekontrakt. Idén var inte precis ny, men det var första gången vi hade tittat närmare på det, och det verkade sprida sig snabbt över hela landet.

Vi tittade på en möblerad modell-lägenhet vid Hawk's Nest och vi gillade den. Läget för bostadsrätten var fantastiskt – vid den sydligaste spetsen av Marathon på Knight's Key, med utsikt över den berömda Seven Mile-bron. Faktum är att från tredje, fjärde och femte våningen kunde man inte bara se det klargröna vattnet i Atlanten, utan även Florida Bay på den norra sidan av bron. Allt som allt, ett utmärkt läge. Lägenheterna levererades helt möblerade med allt – möbler, sängkläder, porslin, köksredskap och till och med varmt och kallt rinnande hembiträden. Dessutom ingick en stor pool, en tennisbana (jag älskade att spela tennis), en båtbrygga, inklusive ett par båtar som kunde hyras för priset av det bränsle som förbrukades. Vilket kap! Vi var imponerade.

I början av sin marknadsföring hade ledningen ett "Älska det eller lämna det"-erbjudande som erbjöd köparen att hyra en lägenhet i en vecka, och om de ville köpa senare, skulle hyran räknas av från inköpspriset.

Den 13 november 1974 skickade jag ledningen en bankväxel på 315 dollar för att hyra lägenhet nr 201 för den 49:e veckan, nämligen 7 till 14 december. Lägenheterna var dock inte riktigt klara som byggaren hade förutsett, och vi bodde i lägenhet nr 501 på femte våningen under den andra veckan i februari 1975. Vi njöt verkligen av det. Medan vi var där förhandlade jag fram en affär om köp av lägenhet nr 501 för den 18:e veckan (första veckan i maj) och även den 47:e veckan (tredje veckan i november). När vi kom hem skickade jag dem två checkar för att täcka handpenningen på de två enheterna, det totala priset på varje var 1 700 respektive 1 900 dollar.

Så vi var tillbaka där igen i vår nyligen inköpta lägenhet i maj, och med oss denna gång var Kim och Walt. Kim var gravid vid denna tidpunkt, men det verkade inte begränsa hennes aktiviteter nämnvärt. Jag minns att Kim och Walt gick ut med en liten segelskiff, åkte under Seven Mile-bron, och sedan på grund av ogynnsamma strömmar och vindriktning inte kunde ta sig tillbaka med segelkraft. Men inga problem, en vänlig båtägare bogserade dem tillbaka till bryggan.

Slutligen, den 1 juli 1975, köpte vi den tredje enheten, vecka nr 46, så att vi hade två sammanhängande veckor i

november, och en vecka i början av maj. Vi gillade hela upplägget. Naturligtvis fanns det årliga underhållsavgifter att betala för varje enhet, men de var rimliga nog.

Under de kommande elva åren skulle vi religiöst tillbringa den första veckan i maj och de sista två veckorna i november i vår lägenhet på Hawk's Nest. Vid ett flertal tillfällen hade vi Kim och Walt som gäster och vid några tillfällen hade vi Bill och Mary Wimmer. Eftersom de sista två veckorna i november innefattade Thanksgiving och även vår bröllopsdag den 22 november, brukar vi vanligtvis äta en god middag ute vid varje tillfälle på någon bra restaurang, av vilka det fanns flera i Marathon, eller ibland valde vi att åka till Key West. En restaurang som sticker ut i Marathon är Buccaneer, där vi åt Thanksgiving-middag ett antal gånger. Jag minns en sådan middag med Kim och Walt och Scott när den sistnämnde var ungefär ett år gammal, vilket måste ha varit i november 1976. Walt spände fast honom i en barnstol, och Scott började tugga på ett hårt bröd. Han hade fortfarande inga tänder, men han gnagde på det hårda brödet och förtärde allt innan vår vanliga middag serverades.

När vi var vid lägenheten brukar vi vanligtvis åka ner till Key West minst en dag vid varje tillfälle, ibland två gånger. I Key West besökte vi de olika turistattraktionerna, såsom Audubon House, eller Hemingways tidigare bostad, eller Fort Taylor, eller så tog vi Conch Train, eller en båttur runt ön. Vanligtvis åt vi en god lunch på en av de många restaurangerna. En gång tog vi ett litet flygplan till Fort Jefferson i Dry Tortugas, som ligger cirka 60 miles rakt väster om Key West. Med oss, förutom piloten på planet, var ett annat par. Planet, som hade pontoner, landade i vattnet, körde upp på sandstranden, och vi tog det därifrån. Vi hade tagit med oss en picknicklunch, som vi åt strax efter landning. Resten av eftermiddagen tillbringade vi med att utforska ruinerna av den enorma fästningen, den historiska platsen där Dr. Samuel Mudd satt fängslad för att ha hjälpt till att spjäla John Wilkes Booths brutna vrist.

När vi först började 1975 var förhållandena vid Hawk's Nest optimala. Båthyra var gratis förutom bränslet, städservice kom sex dagar i veckan, de årliga underhållsavgifterna var rimliga. Sedan fick den ursprungliga byggaren ekonomiska problem. Han gick i konkurs och bankerna tog över. Under en tid skedde ingen förändring, men underhållsavgifterna fortsatte att stiga för varje år. Efter ungefär fem år började vi få rapporter om att det hade varit felaktig konstruktion, sprickor i cementen, bitar av gips som föll ner

från taket, och andra problem. Snart pågick ett antal rättsprocesser initierade av ägarföreningen mot ett antal av entreprenörerna. Städservicen drogs in till en gång i veckan, men de årliga underhållsavgifterna fortsatte att stiga till den punkt där det inte längre var en lönande situation, särskilt efter att vi flyttade till North Carolina 1983. Medan det tidigare hade varit en resa på 160 miles från Lighthouse Point till Marathon, var det nu över 900 miles från vår stuga i North Carolina.

Slutligen, när de årliga avgifterna för de tre veckorna nådde 850 dollar, slutade vi betala underhållsavgifterna och beslutade oss för att låta ledningen, eller det som fanns kvar av den, utmäta våra enheter. Vår sista vistelse på Hawk's Nest var de sista två veckorna i november 1986. Men under de elva år vi ägde dem hade vi många trevliga stunder, och jag skulle vilja säga att det hela var väl värt tiden och pengarna.

Ett polyglott möte i Kansas City 1977

Under 1970-talet, när NATURE'S ETERNAL RELIGION fann sin väg in i flera av de viktigaste "högerorienterade" och rasmässiga organisationerna, bedrev jag en intensiv korrespondens med ett antal personer som ledde sådana grupper. Ett av dessa utbyten var med en fin intellektuell dam vid namn June Grem, som ledde en liten grupp kallad Enterprise Publications, Inc., i Oak Park, Illinois, en överklassförort till Chicago. Hennes främsta styrka var pengar och ekonomi, men hennes litteratur inkluderade även rasmässiga frågor, i mild form.

Den 20 augusti 1975 fick jag ett brev från henne som delvis löd, och jag citerar: "Jag har just läst klart din bok NATURE'S ETERNAL RELIGION och fann den vara en spännande och kreativ bok. Vi har alla varit så tyngda av myter, uttänkta politiska program och religiösa skillnader att det är sällan vi ens får en fläkt av frisk luft. Din bok gör just det. Dessutom ger kommentarerna om kristendomens dödsbringande koncept mig en helt ny insikt...."

Hon hade också ett antal egna kontakter, varav en var Robert B. DePugh, som i början av 60-talet organiserade en grupp kallad The Minute Men. Även om jag var föga medveten om gruppen vid den tiden, ansågs uppenbarligen denna organisation av revolutionära aktivister mot etablissemanget som ett hot av de senare. Som ett resultat, enligt vad Bob DePugh berättar, blev han ditsatt av CIA och FBI i syfte att förgöra honom och hans organisation. Han berättade för mig att dessa hårdhänta hantlangare ställde sig i vittnesbåset i domstolen och ljög som de professionella knektar de var. Bob dömdes slutligen för någon form av vapenbrott och dömdes till ett långt straff i fängelse. Han avtjänade faktiskt fyra år av hårt straffarbete.

Nu, på 1970-talet, var han en fri man igen och försökte få ordning på sitt liv. Han bosatte sig i Norborne, Missouri, och startade någon form av vitaminförsäljningsverksamhet för att försörja sin fru och sex barn. Han bildade också ett antal frontorganisationer och skrev några böcker, varav en, "Beyond the Iron Mask", beskriver hans upplevelser under fängelsevistelsen och förespråkar flera

åtgärder för fängelsereform. Jag har läst denna bok och har framfört mina åsikter om den i ett brev jag skrev till honom den 11 april 1977. Detta brev återfinns på sidan 76-77 i *The Klassen Letters, Vol. 2*.

Fram till 1977 hade Bob DePugh också bildat en grupp som han kallade "Patriots Inter-Organizational Communications Center". Det var ett försök att fungera som en central paraplyorganisation för att förena och samordna alla "patriotiska" grupper i landet, ett mål som låter hedervärt, ett mål vi kommer att utforska och utvärdera ytterligare.

Någon gång under våren 1977 beslutade DePugh att hålla en "Patriots Leadership Conference" under Memorial Day-helgen samma år, och vidtog omfattande förberedelser för att samla "patrioterna" för saken. Mötet skulle hållas på Continental Hotel, i hörnet av Baltimore och Eleventh, i Kansas City, Missouri. Detta hotell ska inte förväxlas med den moderna kedjan Intercontinental, utan var en ålderstigen relik från sekelskiftet, eller strax därefter. Det var beläget i stadens centrum som vid 1977 uppvisade många av de gråa tecknen på förfall och degeneration som var och är förbannelsen för de flesta av våra amerikanska städer medan spridningen av den svarta pesten fortsätter.

Jag skulle förmodligen aldrig ha tagit kontakt med Robert DePugh och hans P.I.-O.C.C. (som han kallade det) överhuvudtaget, om det inte hade varit för June Grem. Hon hade känt Bob i flera år och nu när hon hade läst min bok och hört talas om Creativity, skrev hon till Bob och föreslog att han skulle bjuda in mig att vara "huvudtalare" vid hans kommande Patriots Leadership Conference. Bob hade också fått ett exemplar av NER några år tidigare och var någorlunda bekant med vår rörelse, men mindre engagerad i den än vad June Grem var. Som svar på hennes brev skrev Bob ett trevligt brev till mig, där han bjöd in mig att delta och tala vid konferensen, men informerade mig uppriktigt och realistiskt om vad jag kunde förvänta mig. Jag citerar ur hans brev:

"Vid detta möte kommer du att finna människor som sträcker sig hela vägen från de mest absoluta religiösa fanatiker till fullständiga ateister. Jag har ännu aldrig känt till något fall där en enda person ändrat sin grundläggande övertygelse som ett resultat av att ha deltagit i en av dessa konferenser. Din ståndpunkt är precis lika välkommen och kommer att vara precis lika uppskattad som alla andra. Om du däremot förväntar dig att faktiskt vinna anhängare, är det en dålig plats att försöka på." Vidare tillade han: "Vid dessa möten har vi ingen 'huvudtalare' eftersom det skulle förolämpa nästan varje

annan person närvarande, av vilka var och en skulle anse sin egen ledarskapsförmåga vara lika viktig."

Det var en rättvis bedömning, och jag förstod situationen perfekt. Jag hade inte bett om att få vara "huvudtalare". Faktum är att jag inte hade bett om att få tala alls, eller ens att närvara. Det var June Grems idé. Faktum är att jag i det skedet fortfarande övervägde om det var värt besväret att gå på mötet överhuvudtaget. Jag påminde mig om en liknande erfarenhet cirka nio månader tidigare, och den tjänar som bakgrund.

* * * * *

I oktober 1976 hade en dynamisk och mycket energisk ung anhängare av Creativity från Pasadena, Texas, skickat mig en flygbiljett för att jag skulle komma och tala till hans grupp i Texas. Hans namn var pastor Mike Breda. Mike var en av dessa hyperaktiva människor som aldrig kunde sitta still en minut och som kastade sig in i situationer innan han tänkt igenom dem. Några sexton år tidigare, vid 18 års ålder, hade han rånat en bank och dömts till tio år i fängelse för väpnat rån. Efter att ha avtjänat största delen av det straffet var han nu, vid 34 års ålder, ute i det fria, hade gift sig och hade två små barn. Han bodde i Pasadena, en förort till Houston, och var en framgångsrik målerientreprenör. Houston blomstrade vid denna tid, och Mike tjänade nu mer pengar än han någonsin gjort tidigare i sitt liv. Han hade läst min bok och var nu eld och lågor för att främja Creativity. Han hade tidigare blivit medlem i nazistpartiet, ansluten till Allen Vincents grupp i San Francisco, och han hade fortfarande starka band dit.

Nu bjöd han in mig att tala till sin egen kyrkogrupp i Houston. Eftersom mina omkostnader var betalda, tackade jag ja till hans inbjudan. Jag ville träffa Mike och hans fru och lära känna dem bättre, samt hjälpa till att främja hans lilla grupp av konvertiter.

Mike hämtade upp mig på Houstons flygplats och tog mig först till sin hyrda lägenhet där jag träffade hans fru Mary, och även de två små barnen. I lägenheten fanns också Allen Vincent, som just hade flugit in från San Francisco lite tidigare, och jag fick nu veta att han också skulle tala vid mötet som arrangerats för den kvällen.

Allen hade organiserat en stark nazistgrupp i San Francisco Bay-området, en grupp som han kallade National Socialist Movement. De gav ut en fin 20-sidig tidskrift kallad "National Socialist", och tillsammans med James Mason publicerade de även en glättig tidskrift kallad "Stormer". Allen hade omkring 30-talet aktivistmedlemmar i sin grupp, och

Jag hade korresponderat med honom och hans lojala medhjälpare, Charlotte Magnette, under en tid. Nu, i ett överraskande möte, fick vi prata med varandra och utbyta tankar. Jag fann honom mycket sympatisk och informativ, och att träffa honom var ett oväntat nöje. Han var en stor, kraftig bit till karl med en behaglig personlighet, men intellektuellt sett ingen jätte, och han var handikappad av en begränsad utbildning. Vid 40 års ålder var han, precis som Mike Breda, också målerientreprenör, och även han hade tillbringat avsevärd tid i fängelser och ungdomsvårdsskolor.

Allen hade också tagit med sig sin mest värdefulla ägodel, en timslång färgfilm med titeln "California Reich". Trots att den handlade helt om honom och hans grupp, hade varken han eller hans organisation haft någon del i produktionen av denna dokumentärfilm. Den producerades av två unga studenter vid namn Walter Parkes och Keith Critchlow, och hade vunnit en Oscarsnominering för årets bästa dokumentär. Filmen var utformad för att skrämma judarna till att punga ut med mer pengar till Anti-Defamation Leagues kistor och var utan tvekan mycket framgångsrik. Den överdrev kraftigt styrkan och inflytandet hos det lilla nazistpartiet, men å andra sidan var den också ett användbart verktyg för nazisterna att använda i sin egen rekrytering och propaganda.

Mike Breda hade inte sparat på krutet när han hyrde en möteslokal åt oss den kvällen där vi skulle tala. Det var på ett exklusivt hotell i centrala Houston, där han också hade bokat ett rum åt mig för natten. Det var färre än ett dussin personer på mötet, som började klockan 8 den kvällen. I förväntan om att jag skulle vara den enda talaren hade jag förberett ett långt tal på en timme. Allen Vincent var dock först vid talarstolen, och efter introduktioner, hans inledande tal om filmen och visningen av själva den timslånga filmen, hade nästan två timmar gått. När det blev min tur att tala kände jag att publiken var ganska mätt, och eftersom mitt förberedda tal hade anpassats till Creativitiys exklusivitet, kände jag att det inte längre var lämpligt för tillfället. Som ett resultat av detta kasserade jag mitt förberedda tal och talade improviserat i cirka 15 minuter om den vita rasens dygder och vikten av vår sak. Jag lämnade kvar ett antal av våra böcker och litteratur, och människorna på mötet verkade mycket mottagliga för det. Under omständigheterna var det det bästa jag kunde göra, och jag lät det bero vid det.

Vid en utvärdering av min resa kände jag att min prestation knappast var värd de 200 dollar som Mike hade lagt ut på flygbiljetten och andra utgifter, men jag uppskattade att få träffa honom och hans fru, liksom Allen Vincent och andra medlemmar av

Mikes grupp. Jag drog dock en slutsats, nämligen att ***att blanda ideologier och rörelser vid samma möte var en kontraproduktiv övning i meningslöshet, och något som bör undvikas i framtiden, även när sådana rörelser är vänskapliga och även när de har ett antal gemensamma mål.***

* * * * *

Med detta som bakgrund återvänder vi nu till frågan om Patriots Leadership Conference som skulle hållas i Kansas City, Missouri. Jag bestämde mig slutligen för att jag skulle gå på mötet. Det skulle ge mig en möjlighet att introducera min bok, *Nature's Eternal Religion*, och idén om Creativity för ett antal viktiga nya personer inom rasrörelsen som jag inte hade träffat tidigare. Dessutom skulle några av mina anhängare vara där, och detta skulle ge mig möjligheten att träffa dem personligen.

Vid den här tiden hade jag bara den ena boken, *Nature's Eternal Religion*, men jag hade några andra delar propaganda. Jag hade redan spelat in LP-skivan, *Survival of the White Race*. Jag hade tryckt upp 10 000 exemplar av Federal Reserve-häftet. Jag hade också ett flertal exemplar av ett fyrsidigt flygblad i tabloidformat med rubriken *Questions and Answers about Creativity* som nu finns nedtecknade i C.C. nr 71 av *The White Man's Bible*, och jag hade några andra delar, såsom "A Real Case Against the Jews" av Marcus Eli Ravage. June Grem hade reserverat ett utställningsbord i hotellets mötesrum, och hon erbjöd sig att ställa ut min litteratur tillsammans med sin egen.

Jag förberedde och skrev mitt tal, och så, lastad med böcker, skivor och litteratur, gav jag mig av i min Pontiac stationsvagn. Jag anlände till Kansas City runt lunchtid på fredagen den 27 maj och checkade in på mitt rum på Continental Hotel. Jag blev snart kontaktad av Bob DePugh själv, och fastän många andra människor också anlände vid denna tid, kom han till min förvåning upp till mitt rum och tillbringade en och en halv timme med att diskutera Creativity och lyssna på mina åsikter. Han berättade för mig att han själv var biolog genom utbildning och skolning, och att han väl kunde förstå mina starka böjelser för naturlagarna. Det var vårt första möte. I all rättvisa mot Bob gav han mig mer än rimlig uppmärksamhet under mötets tre dagar. Min enda kritik mot Bob, om någon, är att han hade så många skilda och avvikande åsikter som virvlade kring

honom, han själv verkade inte veta var han stod.

Snart träffade jag en hel del nya människor, varav många jag hade korresponderat med. Det fanns naturligtvis June Grem. Det fanns en ung kille vid namn Lewis N. Mohimont, från Tulsa, Oklahoma, som hade skrivit ett oändligt antal brev till mig. Han checkade in i receptionen samtidigt som jag. Det fanns Paul B. Hurley, från vilken jag vanligtvis fick ett brev i veckan, och han gillade att signera sig som "Khalki, Hämnaren". Det fanns Else Christensen, ledare för Odiniströrelsen, som råkade sitta bredvid mig medan vi lyssnade på någons tal, och vi presenterade oss för varandra. Det fanns flera andra som jag hade korresponderat med.

Det hölls ett oändligt antal tal under de kommande tre dagarna. Som Bob DePugh hade varnat mig, skulle det finnas folk av alla de slag där, som basunerade ut sina speciella åsikter. De flesta talen var intetsägande, men några av dem var dock enastående. En av de mest dynamiska talarna vid mötet var, enligt min mening, John R. Harrell, som ledde Christian-Patriots Defense League, från Flora, Illinois. Trots att han var liten och alldaglig till utseendet, var han en riktig dynamo när han väl kom upp i talarstolen. Han hade varit amerikansk senator och hade hamnat i konflikt med maktetablissemanget. Vad stridsfrågorna gällde vet jag inte, men som ett resultat av bråket tillbringade han sju år i fängelse. Han var en man med verklig talang. Tyvärr var han besatt av kristendomsbluffen, vilket överskuggade alla hans andra ansträngningar. Vilket slöseri med enastående talang, antog jag.

Ardie McBreary, från Camarillio, Kalifornien, var mötets ceremonimästare och gjorde ett mycket kompetent jobb. Jag kommer aldrig att glömma hans kvicka tal där han förlöjligade OSHA om hur de försökte tala om för bönder hur de skulle sköta sitt jordbruk. Stackars Ardie! Det sista jag hörde om honom var att han satt i fängelse, efter att ha varit en del av "The Order" och åtalats tillsammans med ett 30-tal andra medlemmar. Ännu en stor talang som gått till spillo.

Närvarande, tillsammans med ett betydande antal av sina anhängare, var Robert M. Shelton, "Imperial Wizard" för UKA (United Klans of America). Med Bob DePughs samarbete hade hans gäng organiserat ett lögndetektorprogram för att gallra ut eventuella misstänkta fiendeinfiltratörer vid detta möte. En hel våning i hotellet spärrades av för exklusiv användning av deras "Inter-Organizational Department of Security", som de kallade sig själva. De hade fem maskiner som de kallade "stressanalysatorer", och 120 personer av de 160 närvarande anmälde sig frivilligt för att bli analyserade. Jag

anmälde sig frivilligt för att göra testet, mer av nyfikenhet än något annat. Uppenbarligen "klarade" jag det. Enligt ett brev från Bob DePugh daterat den 15 juni klarade sex av de analyserade inte testet, och fyra av dessa erkände att de ljög när de fick några nyckelfrågor om sin lojalitet. Sedan fanns det naturligtvis 40 personer som inte anmälde sig frivilligt för att testas.

Något annat minnesvärt vid detta möte var en riktig huskors till kvinna vid namn Gerda Koch. Byggd som ett slagskepp representerade hon symbolen för de trångsynta "nyfrälsta" spökjägarna. Jag minns hennes tal där hon försökte övertyga oss om att USA och dess konstitution var baserade på kristendomen. Hon hade läst en del av min litteratur vid June Grems bord, och när hon började sitt tal fäste hon sina olycksbådande ögon på mig och, utan att nämna mig vid namn, förkunnade hon högljutt att det fanns vissa människor här som inte trodde på det övernaturliga. Jag log tillbaka mot henne.

Det fanns nazister, det fanns ett antal Identity-människor, det fanns nyfrälsta kristna av Gerda Kochs sort. Det fanns också, det är jag säker på, ett antal statliga spioner och agenter, trots Klans säkerhetsåtgärder. Utan tvekan fanns de bland de 40-tal som inte hade anmält sig frivilligt till lögndetektortestet. I det stora hela var de så kallade "patrioterna" av mentaliteten Gud och fosterland, flaggan och konstitutionen, och det genomsyrade mötet som helhet.

På lördagskvällen hade vi vår galabankett i hotellets stora konferenssal. Vi satt vid runda bord i grupper om sex. Bob DePugh hade tilldelat mig äran att vara en av tre talare vid middagen under denna bästa sändningstid. Mannen som talade före mig var en pensionerad veteran-domare från Alabama, tror jag. Han viftade högljutt och kraftfullt med flaggan och konstitutionen, och lovprisade konfederationens och den gamla söderns dygder som grädde på moset, allt i Jesu Kristi namn, förstås. Han fick upprepade applåder. Sedan blev det min tur att tala. Bob DePugh gav mig en fin introduktion och påpekade hur tolerant och mångsidigt detta möte var, och att jag var ett utmärkt exempel på dess mångfald. Han förberedde publiken på en annan synvinkel.

Ämnet för mitt förberedda tal var att Gud och fosterland, flaggan och konstitutionen inte var frågan. Den främsta frågan vi stod inför, som jag såg det, var **FRÅGAN OM RAS**, och om vi inte löste det problemet skulle ingenting uppnås och den vita rasen skulle vara dömd. Medan jag höll upp min prisade bok, *Nature's Eternal Religion*, betonade jag

vårt behov av en allomfattande **RASLIG RELIGION** som en motpart till judarnas judendom.

Jag påpekade att vi behövde ompröva våra grundläggande premisser, att kristendomen inte var svaret, utan snarare att den var det stora problemet som hade försatt oss i den röra vi befann oss i.

För att underbygga mitt argument använde jag analogin om att bygga akvedukter. Om vi håller fast vid den felaktiga premissen att vatten frivilligt kommer att rinna uppför, och om vi hade byggt 10 000 akvedukter enligt den principen, men ingen av akvedukterna fungerade, då var det dags att ompröva vår grundläggande premiss och dra slutsatsen att vatten inte frivilligt rann uppför. På samma sätt, hävdade jag, eftersom vi har konstruerat omkring 10 000 organisationer baserade på Gud och fosterland, flagga och konstitution sedan andra världskriget och vi har kommit exakt ingenstans i vår kamp för vår ras överlevnad, baserade vi uppenbarligen våra ansträngningar på vissa felaktiga premisser.

En raslig religion, nämligen CREATIVITY, kring vilken alla världens vita folk kunde enas, var det verkliga svaret, sade jag.

Vid slutet av mitt tal möttes jag av en bedövad tystnad. Endast ett fåtal av mina mest trogna anhängare hade modet att applådera, och det endast milt.

Jag hade suttit vid ett bord med cirka fem av elitpersonerna vid detta möte — Bob DePugh, John Harrell, Robert M. Shelton från UKA, en kristen präst vars namn jag inte minns, och Ardie McBrearty. Den kristne prästen tog till orda och protesterade att vi redan hade en gemensam religion, kristendomen. Jag valde att inte utmana honom, ett misstag. Jag borde ha fört ut frågan i det öppna och debatterat med honom och resten av de kristna medan jag hade podiet.

Jag kunde ha stått där och argumenterat med de kristna elementen under de kommande tre timmarna. Kanske borde jag ha gjort det. Jag valde dock att inte ställa till med något liv. Jag kände att denna brokiga skara var hopplös. Jag satte mig ner vid mitt bord. Bob introducerade nästa och sista talare.

Klockan tolv låg jag i sängen och sov. Det knackade på min dörr. Jag tänkte att någon kanske hade kommit för att spöa upp mig. Det var dock en ung man som ville berätta hur mycket han hade uppskattat mitt tal, och han ville köpa ett exemplar av *Nature's Eternal Religion* med min autograf. Nästa morgon sprang jag på ett antal personer som ville ha ett signerat exemplar av min bok. Efter en god natts sömn och tid att tänka igenom det, var det anmärkningsvärt hur många människor som höll med mig.

Jag lyssnade på fler tal nästa dag, och vid lunchtid på måndagen började jag bege mig hemåt.

* * * * *

Under bilresan tillbaka till Florida försökte jag analysera och utvärdera mötet jag just lämnat. Ur min egen synvinkel ansåg jag att det förmodligen hade varit värt besväret. Jag hade sålt ett antal NER, flera LP-skivor och spridit en ansenlig mängd litteratur. De flesta av de 160 personerna där var nu medvetna om Creativity som ett alternativt program och religion. **Sedan såg jag på det ur arrangörernas synvinkel och deras mål att "samordna" och förena de mångskiftande och avvikande rörelserna, och jag kunde bara dra en slutsats -- vilket slöseri med energi och vilken absolut övning i meningslöshet. Jag för min del var inte ett dugg närmare de "pånyttfödda" kristna än när jag kom, faktum är att jag tyckte att de var mer korkade än någonsin. Inte heller hade jag mer beundran för Klanen, eller Identity-folket, eller för någon av de andra sekterna eller segmenten. Jag hade en känsla av att mina känslor var ömsesidiga, och att ingen kommit närmare varandra gällande något meningsfullt program, mål eller gemensam ideologi. Faktum är att det hela lämnade mig med en känsla av frustration. När jag betänkte att varje person där förmodligen hade spenderat i genomsnitt 200 dollar på resa, hotell och andra utgifter, och vi multiplicerade det med 160, så uppgick det till cirka 32 000 dollar, och det var helt bortkastat. Jag landade i den slutsats jag redan tidigare kommit fram till, nämligen att ett mångkulturellt samhälle inte kan bestå länge, och att försöka slå samman en röra av mångkulturella organisationer till ett meningsfullt program eller ideologi var en poänglös övning i meningslöshet. I framtiden skulle jag fortsätta att bygga Creativity som en sammanhängande, konsekvent religiös rörelse på dess egna meriter, och undvika alla konglomerat eller koalitionsmöten.**

* * * * *

När jag kom tillbaka skrev jag ett långt brev till Bob DePugh där jag sammanfattade mina intryck och slutsatser från sådana möten. Brevet talar för sig självt, och jag citerar det i sin helhet.

13 juni 1977

Mr. Robert DePugh
Patriots Leadership Conference
Norborne, Missouri

Kära Bob:

Det var verkligen trevligt att få träffa dig och komma samman med resten av gruppen som samlats vid P.L.C. under Memorial Day-helgen. Jag uppskattar särskilt det privata samtal vi hade under den timme och en halv efter att jag kom till hotellet på fredagseftermiddagen.

Nu när dammet har lagt sig skulle jag vilja skriva ner mina bedömningar av mötet och vidarebefordra dem till dig för vad de än kan vara värda. Detta görs ur en konstruktiv men kritisk synvinkel, med hopp om att våra sammankomster i framtiden kan åstadkomma mer än tidigare, och jag är säker på att vi alla vill göra just det.

1. Det mest uppenbara intrycket av ett sådant möte är att varje grupp vill driva sin egen idé, rörelse, favoritprogram eller vad det nu kan vara, i tron att de har det bästa tillvägagångssättet, den viktigaste frågan osv. Personligen är jag inget undantag, och jag konstaterade uppriktigt i mitt tal att vi i CHURCH OF THE CREATOR tror att vi har det TOTALA PROGRAMMET, den SLUTGILTIGA LÖSNINGEN, den ULTIMATA TRON, och jag tror på det. Tyvärr går inte alla dessa program ihop, och många av dem motverkar varandra direkt.

Till exempel, när jag säger att kristendomen är den judiska sinnesförvirrande process som förstörde det romerska riket och störtade den vita rasen i tusen år av vidskepelse, okunnighet, fattigdom och elände, och så kommer Gerda Koch med sin "pånyttfödda" fanatism, då drar vi definitivt inte åt samma håll för att rädda den vita rasen. Inte heller finner jag att Identity-fanatikerna, som vill övertyga oss om att vi, det vita folket, är de verkliga judarna, hjälper till att identifiera fienden och reda ut vårt tänkande.

2. Hur det än må vara med det, så var det mest nedslående med summan av alla tal och program som presenterades, förefaller det mig, den nästan totala förvirringen kring (a) vem fienden var, eller är, och (b) vilka som är "vi". Utan att vara på det klara med dessa punkter är allt annat inget annat än tomt prat och meningslösa barnsliga lekar.

3. I talen hörde jag om och om igen fraser som "fienden", "regeringen", "byråkraterna", "kommunisterna" och andra liknande vaga protester. Jag vill påpeka, som jag gjorde i mitt tal, att dessa endast är yttringar, EFFEKTER, av det onda

orsak, INTE SJÄLVA ORSAKEN. De är bara FRUKTERNA, inte RÖTTERNA på det onda trädet. Den verkliga orsaken till 99 procent av alla våra problem, oavsett om det är pornografi, krig, Federal Reserve, I.R.S., droger, kommunism, korruption, spridning av n-ordet, eller tusen andra former av ondska, är DET JUDISKA NÄTVERKET, den judiska rasen som helhet: De flesta av människorna vid det mötet kände till detta grundläggande faktum i livet. **Men varför var de så extremt ovilliga att peka ut roten till allt ont -- den svekfulla juden?**

4. Nu kommer vi till den andra sidan av frågan — vilka är "vi"? Om man inte tydligt identifierar fienden, och tydligt identifierar vilka som är på vår sida, befinner vi oss naturligtvis i ett fruktansvärt underläge i kampen mot juden, som inte har någon som helst förvirring i dessa grundläggande frågor. Jag hörde mycket tal om "patrioter", om den "stora konstitutionen", om vårt "stora land", om alla hjältar som dött på Flanderns fält, och mycket mer sådant meningslöst oratorium.

Den enda meningsfulla grupp som jag kan identifiera mig med och som betyder något för mig, som är värd att kämpa för och rädda från utrotning är DEN VITA RASEN, inte landet, republiken, flaggan eller konstitutionen. När vi talar om vårt land använder vi sannerligen en mycket lös term.

I grund och botten finns det tre huvudkomponenter i ett land: (a) fastigheten, (b) folket och (c) dess regering. Vad nu fastigheten beträffar, så tycker jag att den är härlig och jag har inget emot att kämpa för land och territorium. MEN FÖR VEM? Är Amerika värt att kämpa för bara för att det ska kunna bli grogrunden för en växande hord av svarta gorillor som hatar oss, som är parasiter på vår rygg och som tränger ut oss från just det land vi byggt med svett och möda? Jag säger nej, tusen gånger nej, och ändå är detta just vad Amerika håller på att bli, ett pesthål av rasblandade folk, där den minskande vite mannen bryter ryggen av sig för att dumt nog bli slav åt sina underlägsna. Ändå hörde jag väldigt lite om frågan om ras. Klanen sa visserligen några förvirrande saker om det, men det var inte särskilt tydligt, och det betonades inte heller särskilt mycket.

När vi kommer till fråga (c), nämligen regeringen, kan vi vara "patriotiska" mot en judiskt ägd och kontrollerad regering vars varje handling tyder på att den hatar den vita rasen med en patologisk passion och vars varje ansträngning är inriktad på att rasblanda och/eller förstöra den stora vita rasen som har skapat varje civilisation och allt som är gott och värt något i livet?

I detta sammanhang av att betrakta delar (b) och (c) av ett land, nämligen en växande hord av ler-raser och en fanatisk fientlig judisk regering i dess spets, blir termen patriotism till vårt land, Amerikas förenta stater, mindre än meningslös. Det blir **REN FÖRRÄDERI MOT DEN VITA RASEN.**

I min bok påpekar jag detta gång på gång: **vår främsta lojalitet tillhör vår egen ras -- den Vita Rasen, inte land, flagga, konstitution, kristendom eller andra konstgjorda skapelser i vilka våra fiender är djupt involverade.**

Vad är din ståndpunkt i frågan om lojalitet till vår egen ras?

5. Sedan kommer vi till frågan om kristendomen själv. Från min forskning och logik är det *ne plus ultra*-vapnet som judarna har använt de senaste 2 000 åren för att röra om, skrämma, förvirra och manipulera den Vita Mannens hjärna.

Frågan är: **finns det eller finns det inte spöken-i-skyn, spöken som tittar över din axel och hotar att tortyera dig i en sjö av smält svavel om du inte tror på dem? Är dessa spöken på riktigt, eller är de en idiotisk fars?** Uppriktigt sagt har jag aldrig sett några, min pappa och mamma såg aldrig några (fastän de dåraktigt trodde på dem) och ingen av mina förfäder i rakt nedstigande led har sett några. Inte heller har jag någonsin mött någon, som inte är en flykting från ett dårhus, som någonsin har sett, hört, känt eller luktat ett spöke av något slag, heligt eller oheligt, ej heller några demoner, djävlar, gudar, änglar, feer (den bevingade sorten) eller några andra andar, spöken eller vad ni vill. Allt jag har hört om dem är inget annat än vilda rykten, utan ett spår av bevis, anstiftade av våra fiender för att förvirra och förgöra oss.

Så, innan vi går vidare med att fjäska för detta spöknonsens, bör vi bestämma oss: är de på riktigt eller är de ett fruktansvärt bedrägeri.

Jag har tittat på bevisen länge och noggrant och kommit fram till den enda slutsats som är vettig: **de är ett fruktansvärt bedrägeri förövat mot den Vita Rasen av vår dödsfiende -- den svekfulle juden.**

Situationen liknar en man som erbjuder dig en check på en miljon dollar för ditt hus, som säg var värt femtiotusen dollar. Om checken är täckt, erbjuder han dig ett fantastiskt pris. Om checken är falsk, rånar han dig bedrägligt på en mycket värdefull ägodel. Innan du spelar

hans spel åligger det dig att noggrant kontrollera det och bestämma dig för om checken är äkta eller om den är bedräglig. Du kan inte ignorera det beslutet. Och så är det med den judiska kristendomen. Jag har grundligt undersökt detta svindleri och bestämt mig. Bevisen, skälen och logiken är fullständigt utlagda i min bok NATURE'S ETERNAL RELIGION, om du skulle önska granska bevisen ytterligare.

6. Jag var djupt imponerad av den enorma talar- och organisationsförmåga som John R. Harrell tycktes uppvisa. Det är olyckligt att han är så besatt av och förvirrad kring den (icke-existerande) historien om spöken-i-skyn att han inte kan se fienden tydligt. Man kan inte å ena sidan upphöja judarna som "Guds utvalda folk" och förvänta sig att bekämpa det bandet av pirater å den andra. Det är ännu ett fall av "ett hus i splid", eller som en racerförare som trampar på gasen med ena foten, men samtidigt trampar på bromsen ännu hårdare med den andra foten. Man kan inte vinna ett lopp på det sättet. Synd. Han är extremt modig och mycket sympatisk. Han skulle kunna vara en dynamisk ledare om han bara kunde befria sitt sinne från den icke-existerande spökhängningen.

7. Så vi kommer till en allmän sammanfattning: kan vi försona alla element i ett sådant möte — Gerda Kochs, Identity-anhängarna, skattestrejkarna, Klanen, Minute Men, John R. Harrell, Church of the Creator, etc., och förena dem i en meningsfull, konstruktiv handling? Jag säger nej, det kan inte göras och det är meningslöst att försöka. Adolf Hitler säger i Mein Kampf att man inte förenar, och därmed urvattnar, två (eller fler) olika rörelser utan att förstöra den huvudkraft som byggde rörelsen från första början. Av vad jag kan se gällande de så kallade "höger-", "konservativa" eller "patriotiska" rörelserna är de så förvirrade kring grunderna om **(a) vem fienden är, (b) vår egen identitet, och (c) vad vi kämpar för**, att det är nästan hopplöst. Beviset för vad jag säger är det totala misslyckandet för mer än 10 000 sådana rörelser under de senaste 60 åren.

I kontrast till all denna förvirring tror jag att vi i vår bok har grundat en grundläggande filosofi som är i samklang med **VERKLIGHETEN** och **NATURENS LAGAR**. Vi har identifierat oss själva, vi har pekat ut fienden och lagt fram ett meningsfullt och realistiskt program för den vita rasens överlevnad, expansion och framsteg, det viktigaste värdet på jordens yta.

Vårt program anger som sitt mål inte bara vår ras överlevnad utan dess totala seger, expanderande tills den Vita Rasen bebor all värdefull fast egendom på planeten. Ingen annan väg är möjlig. Slamraserna kan inte konkurrera på denna trångbodda planet och kan endast överleva om vi dårfinkigt subventionerar dem som vi gör nu. När vi gör det, förökar de sig i en takt som kommer att utrota den Vita Rasen. Så den tidpunkt i historien har kommit då det kommer att bli den ena eller den andra. Judarna och slamraserna har bestämt att vi måste utrotas. Deras program har varit, och är, förödande effektivt. Endast en väckt, enad och organiserad Vit Ras, polariserad i en religiös trosbekännelse kring den grundläggande frågan om ras, kommer nu att avvärja en sådan fruktansvärd katastrof.

Inom Creativity har vi en sådan trosbekännelse.

Bob, jag vet inte om detta brev på något sätt kommer att påverka dina framtida mål eller aktiviteter. Det är min förhoppning att det åtminstone ska ha någon liten effekt i att flytta dig mer mot den livsviktiga frågan om att rädda den Vita Rasen och bort från hokus-pokus-myten om spöken-i-skyn, som har lamslagit den Vita Mannens tänkande sedan dagarna då den stora romerska civilisationen gick i graven. Jag vet att du är hängiven, högt intelligent och letar efter ett bättre sätt att uppnå resultat. Jag hoppas att jag i detta brev har hjälpt till att peka ut vägen. Den Vita Rasen behöver fler modiga kämpar som du.

Vidare hoppas jag att du har lyssnat på skivan SURVIVAL OF THE WHITE RACE vid det här laget och har gett det ytterligare eftertanke. Jag ser fram emot att höra från dig snart och förhoppningsvis kan vi träffas igen för att planera ytterligare strategi för total seger.

För en Vitare och Ljusare Värld!
Kreativt din,
B. Klassen, P.M.

P.S. Efter att jag avslutat detta brev fick jag ditt frågeformulär om mötet. Ovanstående kommer att tjäna som ett svar på större djup. B.K.

(Ovanstående brev är ett av fem jag skrev till Bob DePugh 1977. De andra kan läsas i Segment 31 av THE KLASSEN LETTERS, Vol. 2.)

* * * * *

Det finns några grundläggande och oföränderliga lärdomar att dra av denna episod. De kan sammanfattas i några få meningar: Precis som ett polyglott samhälle är oregerligt och i slutändan kommer att förstöra sig självt, så är även varje rörelse eller koalition av rörelser som är ett konglomerat av motstridiga, halvfärdiga filosofier. Vi Kreatörer kommer inte att ha någon del i det, vi kommer inte att tillmötesgå vankelmodiga personer som sitter på staketet och inte kan bestämma sig. Vi kommer att gå vår egen väg, bygga en stark, välstrukturerad, väl genomtänkt, hälsosam egen rasreligion, den första sådana omfattande religion som den Vita Rasen har haft under sina 6000 år av civiliserad historia. Vi kommer inte att kompromissa, vi kommer inte att förvanska, vi kommer inte att vattna ur vår egen konsekventa, omfattande trosbekännelse och program. Det är den enda vägen att gå. **RAHOWA!**

Milstolpe Femtioåtta

SAMMANSTÄLLANDET AV THE WHITE MAN'S BIBLE

1980-1981

Idén att skriva en andra och mer omfattande bok för att stödja och underbygga Creativity-rörelsen växte fram långsamt under 1970-talet. Allteftersom rörelsen lockade fler och fler anhängare, och när jag började skriva ytterligare häften och teser, blev jag medveten om att det fanns vissa områden som jag inte hade täckt i NER som var av stor betydelse för rörelsen och som behövde preciseras.

I åratal hade jag funderat på ämnet personlig hälsa som ett sådant område som behövde specifika riktlinjer. Jag kände att de nuvarande accepterade medicinska koncepten var baserade på felaktiga premisser, på samma sätt som våra accepterade politiska och religiösa övertygelser och koncept var det. Dessutom var American Medical Association, och hela läkarkåren, i händerna på judarna, som hade skapat en sluten verksamhet och sett till att deras tillvägagångssätt och deras koncept var de enda tillåtna metoderna och stängt ute alla andra. I åratal sökte jag efter svar, men kunde inte komma till några logiska slutsatser.

Henrie och jag hade samlat på oss dussintals böcker om ett hälsosammare livsmönster under de senaste åren. Vi prenumererade på "Prevention Magazine", på John H. Tobes tidning "Provoker" och plockade upp ett antal böcker i "hälsokostbutiker" och på andra ställen. Vi hade läst Adelle Davis bok "Let's Eat Right to Keep Fit", och ett dussin till liknande böcker. Vi hade lekt med Reems program och hans hokus-pokus-system för analys genom siffror. Vi gick regelbundet till "hälsokostbutikerna" och köpte och konsumerade vitaminpiller, mineraltillskott, enzymtillskott. Piller, piller, piller. Vi inbillade oss att dessa piller "förmodligen" gjorde oss nytta.

Sedan började mitt analytiska sinne lägga märke till en viss kedja av händelser. Adelle Davis, en av de kända pionjärerna inom "hälsokost-trenden", dog i cancer vid den tidiga åldern av 62 år. John Tobe dog också i cancer, men vid 72 års ålder. Ägaren till vår favoritbutik för "hälsokost" i Pompano Beach, som var i början av femtioårsåldern, behandlades för cancer. Dessa och andra händelser fick mig att stanna upp, och jag sa till mig själv: hej, vänta nu! Det finns

något drastiskt fel här. Jag slutade ta vitaminpiller, alla piller, helt och hållet.

Just vid den här tiden, hösten 1979, åt min fru och jag middag på en restaurang i Pompano Beach, Flaming Pit. Plötsligt, mitt i måltiden, inom loppet av några sekunder, kände jag hur höger sida av mitt ansikte blev förlamad. Det gjorde inte ont, men jag hade ingen kontroll över musklerna i munnen (endast på höger sida), eller det högra ögonlocket (jag kunde inte blinka), eller min kind, eller min panna. Jag gick till badrummet för att se mig i spegeln. Höger sida av mitt ansikte hade sjunkit ihop. Det var slappt. Jag blev befogat oroad.

På måndagen, nästa morgon, gick jag för att träffa min vän, Chet Sasadu, som ägde ett apotek på Federal Highway i Pompano Beach. Han kände omedelbart igen åkomman som Bells pares, en förlamning av den sjunde ansiktsnerven. Jag frågade honom om han kunde rekommendera en lämplig läkare. Visst, hans svärson, Dr. Timothy Harrell, var läkare och kirurg. Han skulle ta väl hand om mig.

Jag bokade en tid hos Dr. Harrell. Det första han gjorde var att låta mig genomgå en serie ändlösa tester. Jag fick mitt blod analyserat, min urin analyserad. Han skickade mig till fyra eller fem olika kliniker för röntgen. Han skickade mig till och med till en klinik för att göra en datortomografi från topp till tå, en apparat som tar bilder av insidan av din kropp med hjälp av högfrekventa ljudvågor, till ett (dåvarande) pris av cirka femhundra dollar. Jag hade blivit analyserad minsann, men jag hade inte fått ett dugg hjälp.

Slutligen lade han in mig på sjukhuset, trots att jag kände mig helt normal, bortsett från ansiktsförlamningen på höger sida. Här kom några andra "specialister" in i mitt rum och petade runt och gav mig fler "tester". Efter att ha legat i sjukhussängen i tre dagar och blivit fruktansvärt uttråkad, kom Dr. Harrell in och sa till mig att de skulle bli tvungna att göra en "explorativ operation" och skära upp min högra tinning för att "se" vad som var felet. Det räckte för mig. Jag sa aldrig i livet, nu fick det vara nog. Jag gav den förbannade läkaren sparken och skrev ut mig från sjukhuset. Likväl kostade hela detta påhitt och denna övning i meningslöshet mig några tusen dollar, som alla bidrog till läkarkårens kassa.

En vecka eller så senare hade min fru en tid hos en örtläkare, en äldre herre i början av sjuttioårsåldern. Som en tjänst körde jag min fru till läkarmottagningen och gick in med henne. Så fort han såg mig sa han: "Jag ser att du har drabbats av Bells pares." Jag sa: "Ja, det är vad de säger till mig. Vad kan göras åt det?" Han log och sa uppriktigt till mig att det inte finns

någonting man kan göra åt det, utan låta Naturen ha sin gång och läka. Ibland läker det helt, ibland endast delvis.

Vid ungefär denna tid råkade jag läsa en bok som hette "The Medical Runaround" (Den medicinska karusellen). Den var skriven av Dr. Andrew Malleson, en brittisk läkare som senare flyttade till Kanada. Det var ingen märkvärdig bok, men den bekräftade många av de misstankar som hade funnits i mina tankar under en tid. En stor rubrik under titeln förkunnade: "En läkare berättar varför dagens läkare är så värdelösa." Kärnan i hans bok var att för det mesta när en patient klev in på en läkarmottagning med någon form av krämpa, hade läkaren egentligen inget botemedel. Men för att tjäna sitt uppehälle och få det att verka som om han gjorde något för att hjälpa patienten, utsatte läkaren patienten för ett antal "tester" och slutade med att skriva ut ett recept på någon form av piller eller "medicin". För det mesta var dessa piller helt värdelösa, faktiskt till och med skadliga. Men eftersom kroppens naturliga tendens är att läka sig själv, blev patienterna oftast friska på egen hand ändå, vilket läkaren fick hela äran för. Om patienten inte blev frisk, återvände han eller hon till läkaren och fick mer av samma karusell, till stor ekonomisk fördel för läkaren.

Vid ungefär samma tid började jag också läsa litteratur utgiven av Life Science Institute, som då låg i Austin, Texas. Det leddes av T. C. Fry, och förutom att ge ut ett antal utmärkta böcker publicerade de en tidskrift som hette "Healthful Living" (Hälsosamt liv). Slutligen insåg jag att här fanns de svar jag hade letat efter. Deras filosofi och program var ett fullständigt avsteg från A.M.A:s (amerikanska läkarförbundet) och stod i direkt motsats till de konventionella och "godkända" medicinska metoderna. De hävdade att alla "mediciner" var droger, var kemikalier och var toxiska och giftiga för människokroppen. De främjade idén om ett hälsosamt liv som förhindrade sjukdom och ohälsa från att uppstå i första hand, snarare än att låta kroppen degenerera till ett tillstånd av dålig hälsa och sedan försöka "bota" åkommorna. Det bästa sättet att göra detta, sa de, var att följa en frugitariansk kost, nämligen att äta färsk frukt, grönsaker, nötter och frön, och att äta dem råa, inte tillagade. Vidare sa de att man skulle undvika intag av alla oorganiska ämnen, såsom vitaminpiller, proteinpiller, mineraltillskott, alkohol eller stimulerande medel som kaffe, etc. Till detta lades en regim av ordentlig motion, frisk luft och, i själva verket, helt enkelt ett gott liv i enlighet med Naturens lagar. (Se de fjorton punkterna, sidan 9, i

Salubrious Living.) Allt detta var inte bara förnuftigt, utan passade snyggt in i vårt eget program för att leva i harmoni med Naturen och följa dess obestridliga lagar.

Dessa idéer var på intet sätt nya, och de härstammade inte heller från T. C. Fry. De hade lagts fram och främjats under många decennier av en rörelse kallad Natural Hygiene, vars främsta skribent och förespråkare utan tvekan hade varit Herbert M. Shelton. Men till T. C. Frys förtjänst gav han och hans medarbetare nytt liv åt rörelsen genom att förfina och klargöra dess trosbekännelse och principer, och genom att kraftigt utöka främjandet av dem. Detta, beslutade jag, var vad den Vita Rasen och Creativity-rörelsen behövde, och vi anammade det som en del av vår egen tro och vårt program. Vi lade till ett framstående koncept till detta program, nämligen Ras-hygien, eller Rashygien (Eugenik), och beslutade att ge hela paketet ett eget namn. Vi kallar det SALUBRIOUS LIVING.

Det fanns andra viktiga idéer, program och områden som vi behövde ta itu med. En av dessa var frågan om att förhindra att miljön på denna planet Jorden blev en enda stor förorenad och förgiftad svinstia. En annan avgörande fråga som jag inte hade täckt i NER var skapandet av pengar, och driften av den oerhört kraftfulla judiska falskmyntarligan kallad Federal Reserve Board, som de flesta trodde var en statlig myndighet. Jag hade skrivit en omfattande broschyr om detta ämne 1976, och jag ville nu göra den till en integrerad del av vår tro och vårt program. Det fanns flera andra ämnen som jag ville lägga till, inte minst ett grundligt vederläggande av den judiska bluff de kallade förintelsen, påståendet att Hitler gasade och på annat sätt dödade sex miljoner judar under andra världskriget. Några andra vitala områden var ämnen som ekologiskt jordbruk och att bevara vår dyrbara matjord från att förstöras.

* * * * *

I början av 1980 satte jag igång på allvar med att sammanställa och publicera en sådan grundläggande bok som skulle införliva alla våra samlade övertygelser, hela vår tro och vårt program. Medan jag skrev den första boken, Nature's Eternal Religion, hade jag debatterat huruvida jag skulle kalla den vid det namnet, eller kalla den för den Vita Mannens Bibel. Nu, med den andra och mer omfattande boken, kände jag att den senare var den ideala titeln, och den Vita Mannens Bibel blev det.

Det första steget jag tog för att få den ännu ofullständiga samlingen av manuskript i tryck var att hitta ett tryckeri. Jag

kontaktade Mike Powell på Tribune Publications, Inc., som hade varit dess vice VD och hade tryckt NER sju år tidigare. Självsäkert frågade jag honom om de nu var redo, villiga och kapabla att trycka en andra bok som jag höll på att sammanställa. Sorgligt nog informerade Mike mig om att hans pappa hade sålt företaget några år tidigare, och att han nu inte längre satt i företagsledningen, utan bara var en vanlig anställd. Han tvivlade starkt på att de nya ägarna skulle trycka min bok, sade han. (De var judar, antydde han över telefonen.) Han föreslog dock att en tidigare förman som hade arbetat för honom, en kuban vid namn Albo Arquimban, som nu hade ett eget tryckeri i Hialeah, kanske skulle kunna ta sig an jobbet.

Under tiden var jag upptagen med att plocka ihop maskineriet så att vi kunde sköta typsättningen i mitt hem. Medan vi vid publiceringen av NER hade låtit tryckarna sköta typsättningen, insåg jag att ett sådant förfarande skulle vara högst opraktiskt om jag lät utföra tryckningen i Hialeah. Det skulle inte vara möjligt att springa fram och tillbaka varannan dag för att korrekturläsa några sidor i taget, som vi hade gjort tidigare med NER. Dessutom är typsättning av en professionell utomstående en mycket dyr affär, som kan kosta så mycket som 7 dollar per sida. Det skulle öka bokens kostnad avsevärt. Jag bestämde mig för att jag istället skulle skaffa en typsättningsmaskin, anställa en professionell maskinskriverska och göra jobbet i mitt hem.

Jag hittade slutligen en begagnad AM Varityper-maskin från ett leasingföretag i Miami. Det var en riktig dinosaurie och vägde ett ton. Jag kunde leasa maskinen genom att ta över ett förverkat leasingavtal från en tidigare hyresgäst, nämligen Dow Chemical Co. Om jag gjorde sex månadsbetalningar på 408,19 dollar vardera och fullföljde kontraktet, skulle maskinen bli helt vår. Den 20 juli 1980 undertecknade jag ett kontrakt med leasingföretaget, gjorde den första betalningen och de levererade maskinen, som jag lät dem ställa upp i arbetsrummet.

Därefter letade jag reda på en utmärkt maskinskriverska som hade tidigare erfarenhet av att arbeta med en Wang-ordbehandlare. Jag betalade henne 5,00 dollar i timmen, och hon visade sig vara mycket kompetent. Hennes namn var Ellen Henderson. Hon var en intressant karaktär, en världsresenär och äventyrare som hade rest till och bott i några osannolika delar av världen. Hennes senaste uppdrag hade varit i Nigeria, där hon hade arbetat för ett oljebolag. Hon började under den sista veckan i juli, några dagar efter att jag hade fått typsättningsutrustningen installerad. Medan hon typsatte skrev jag nytt material, och både min fru och jag korrekturläste resultaten dagligen.

Den 20 augusti undertecknade jag ett kontrakt med Albo Printing Company, beläget på 380 West 78th Road, Hialeah, Florida. Albo hade byggt upp en enorm anläggning och han utövade sannerligen Raslig Lojalitet. Varje anställd där var kuban. De gick med på att trycka 20 000 böcker, 453 sidor vardera, för ett totalpris på 20 575 dollar. Jag betalade 5 000 dollar i handpenning och vi var igång.

Under tiden slet Ellen Henderson och jag med sidorna. Sedan, efter en månad, var hon tvungen att ge sig av i ungefär fem veckor för att fullfölja ett tidigare åtagande. Hon var tillbaka före slutet av september och skrev febrilt för att slutföra jobbet. Mitt checkhäfte visar att min sista betalning till henne gjordes den 16 oktober, till ett belopp av 293,00 dollar. Detta inkluderade en bonus på 100 dollar som jag hade lovat henne om hon färdigställde manuskripten före sin planerade ledighet. Hon hade en deadline för att möta ett annat åtagande för ett jobb i Hongkong, såvitt jag minns. Totalt hade jag betalat henne 1 208,50 dollar för hennes del i sättningen av texten.

Vårt arbete var dock inte helt färdigt, och det fanns ett antal tillägg och korrigeringar som behövde göras. På något sätt, med min fruas hjälp, knöt vi ihop alla lösa trådar och tog resultatet till Albo Printing. Slutligen, den 10 februari 1981, slutförde Albo sin del av jobbet och levererade den första lastbilslasten med 12 800 böcker, därefter en andra lastbilslast med 7 100 böcker, totalt 19 900. Samma dag gav jag dem en slutgiltig check på 11 677,28 dollar. Deras totala tryckkostnader uppgick till 21 677,28 dollar, något mer än de ursprungligen beräknade 20 575 dollarna, på grund av en justering av antalet tryckta sidor samt de extra fraktkostnaderna.

Så nu hade vi vår White Man's Bible. Jag lät lagra dem i Jim Hundlys kombinerade kontors- och lagerkomplex i hörnet av Fifth Avenue och Fourth Street i Pompano Beach, där jag nu hade mitt kontor, och lagrade även vårt rikliga förråd av Nature's Eternal Religion.

Ännu en milstolpe hade nåtts, förmodligen den mest betydelsefulla av dem alla.

Milstolpe Femtionio

The Miami Herald och judarna uppmärksammar

Den 11 maj 1981 fick jag en beställning på en *White Man's Bible*, åtföljd av en personlig check på 6 dollar från en viss Luther C. Alexander, Jr. Rutinmässigt postade jag det beställda exemplaret till honom. Några veckor senare fick jag ett samtal från herr Alexander som sa att han var reporter på *Miami Herald*. Han förklarade att han arbetade på tidningens religionsavdelning och att han ville intervjua mig. Jag kom ihåg att han hade beställt ett exemplar av WMB och frågade honom om han hade läst den. Han sa att han hade gjort det. Jag frågade honom sedan vidare om han var jude. Han svarade nej, det var han inte, han var presbyterian (jag tror i alla fall protestant). En fråga till, var han svart? Ja, det var han, skyndade han sig att bekräfta. Spelade det någon roll, frågade han. Tja, sa jag, det kan hända. Jag var tvungen att tänka på saken.

Jag tänkte på det och jag mindes hur tidningen *Playboy* en gång hade skickat en svart reporter för att intervjua George Lincoln Rockwell omkring två decennier tidigare. Samma gamla trick, tänkte jag. Efter att ha vägt för- och nackdelar drog jag slutsatsen att all publicitet är god publicitet, och *Miami Herald* hade en stor läsekrets. Några dagar senare ringde jag tillbaka till honom och sa att jag gick med på en intervju. Vi träffades för lunch på restaurang Denny's i Pompano Beach den 23 juni. Han åtföljdes av en fotograf.

Alexander var en ganska bra seende mulatt, omkring 25 år gammal, lågmäld, välklädd och artig. Vi pratade i ungefär två och en halv timme, medan fotografen hela tiden tog bilder. Jag tyckte att intervjun gick ganska bra och det var slutet på det.

Några dagar senare fick jag ett annat samtal från en viss Doug J. Swanson på *Miami Herald*, som sa att han ville ha en ny intervju, att det fanns ett antal frågor som Alexander inte hade täckt och att detta var ett större reportage än de först hade anat. Jag ställde samma frågor till honom som jag hade ställt till Alexander. Nej, han var inte jude, nej, han var inte svart. Jag sa, okej, jag pratar med dig. Vi bokade ett möte till klockan 15.00 följande tisdag, den 30 juni, återigen på Denny's Restaurant. Denna gång stod Swanson för det mesta av utfrågningen, och han var mycket mer intensiv än Alexander hade varit, men jag hade inga särskilda svårigheter med honom.

Slutligen, en vecka senare, den 7 juli, kom artikeln ut, presenterad som ett huvudreportage. Den täckte en halv sida på sida 1 i Broward-sektionen och fortsatte med ytterligare en halv sida på sida 4. Min bild var med två gånger, en gång på varje sida. Både bilderna och rubrikerna var relativt stora. Rubriken på sida 1 skrek ut: "'Den vita mannens bibel' säger att vita, inte de saktmodiga, skall ärva jorden." En annan undertext ovanför förklarade: "'Jag är inte i krig med någon', säger Ben Klassen, författare till Den vita mannens bibel. 'Jag är mer en filosof i arbete som främjar vad jag anser vara en logisk och intelligent politik.'" Den stora rubriken på den andra halvan på sida 4 förkunnade: "'Den vita mannens bibel' återupplivar Hitlers hatbudskap", också i lika stora bokstäver, med en inramad bildtext som konstaterade: "Klassen drog slutsatsen att Bergspredikan, med allt det där saliga-är-de-saktmodiga-tjafset, var ett verk av en vekling... 'Det är den kristendomen som... har avväpnat oss och lämnat oss nakna.'"

Nåväl, så långt allt väl, och bortsett från det faktum att vi inte är hatare, kunde jag knappast invända mot något de hade sagt. Faktum var att artikeln förmedlade vårt budskap om kärlek till den vita rasen till tiotusentals vita människor som vi aldrig hade nått tidigare, och aldrig skulle ha kunnat nå på annat sätt. Den kom ut och slungade in idéer och anklagelser i fiendens ansikte som jag aldrig tidigare sett tryckta i Miami Herald. Här är några citat som reportrarna valt ut och som markerats med en asterisk:

***"Dagens svarta pest stavas n-ordet... Vi betraktar dem som undermänniskor eller humanoida."**

***"Det dödligaste hotet den vita rasen står inför är den enorma expansionen av ler-raserna ledda av ärkefienden — den förrädiske juden."**

***"Vi måste skeppa n-ordet tillbaka till Afrika."**

***"Vi... förklarar evigt krig mot judarna, ett krig till slutet, tills vi har fördrivit dem från alla länder som bebos av den vita rasen."**

***"Åt helvete med n-ordet, åt helvete med judarna."**

Artikeln försökte attackera vår kyrka och filosofi genom att försöka få oss att framstå som så extrema att vi skulle se löjliga ut i den hjärntvättade amerikanska allmänhetens ögon. I detta lyckades de inte, i själva verket uppnåddes raka motsatsen. Genom att i essens upprepa vår trosbekännelse och vårt program utan hämningar, spred de effektivt vårt budskap om att den vita rasen var i allvarlig fara för utrotning, och att judarna låg bakom alltihop. Det också

påvisade det brådskande och det trängande behovet av att rädda den Vita Rasen från rasmässig uppblandning och utrotning i en värld som håller på att överväldigas av en flod av n-ord och lerraser, en situation som i stort sett varje förnuftig person redan var smärtsamt medveten om, men inte hade den blekaste aning om vad de kunde göra åt det. Dessutom lyfte det fram i ljuset en outtalad rädsla och oro som dröjde kvar i sinnena hos de flesta vita människor, och gav dem hopp och riktning om att här fanns en organisation och en religion de kunde ansluta sig till som kunde göra något åt vad som tidigare hade verkat för dem som ett hopplöst dilemma.

Kort efter att artikeln publicerats förväntade jag mig att helvetet skulle braka loss. Reaktionen lät inte vänta på sig, och judarna var de första att svara. Telefonen började ringa. Den förste jude som ringde låtsades att han ville köpa min bok, men jag upptäckte hans identitet omedelbart. Innan han hann komma halvvägs genom sin första mening i sitt utslungande av sin smädande förbannelse, lade jag på luren. Jag lät den ligga av lyften under de närmaste dagarna.

Men den verkliga ilskan i deras gift uttrycktes i floden av insändare till redaktören för Miami Herald under den följande veckan eller mer. Inte så märkligt nog var deras raseri inte så mycket riktat mot mig personligen, (även om mycket av det var det!) utan istället riktades det mesta mot Miami Herald självt för att de hade mage att trycka artikeln över huvud taget.

Även om artikeln angav vår ståndpunkt så bryskt som de förmådde, fanns det flera fel i den, förmodligen genom missförstånd, som jag vill korrigera. Ett är att efter att jag insett att jag hade blivit lurad av Birch Society, av det Republikanska partiet, av George Wallace, av kristendomen, ställde jag mig själv denna fråga: vad kan man egentligen tro på? Svaret på detta förklarade jag noggrant, men uppenbarligen antingen missförstod de det, eller så förvanskade de det avsiktligt. Vad jag sade till dem, som jag också har skrivit ner i NER, efter mycket rannsakande, var mitt svar: man kan tro på Naturens Lagar. De tryckte felaktigt att jag sade att man kan tro på den Vita Rasen. Ett annat är skillnaderna mellan oss och Nazistpartiet, en fråga som de också rörde till. Hur som helst, artikeln är återgiven i sin helhet på de sista två sidorna i vår PORTFOLIO ONE, och tillsammans med den finns också en sammanfattning av tio korrigeringar som vi anser nödvändiga.

Sammanfattningsvis skulle jag vilja säga att Miami Herald-artikeln var nyttig och kan betraktas som positiv publicitet, trots det faktum att deras avsikter var menade att vara nedsättande. Även om det genom molnet av rädsla och

förvirring, de flesta vita läsare var för blyga för att kliva fram och kontakta oss, men många av dem gjorde det, och dessutom, hos många av dem som inte gjorde det, såddes åtminstone frön av rasmedvetenhet och **Racial Loyalty** för framtida strävan.

I vilket fall som helst saktade artikeln inte ner mig det minsta. Jag gick rakt vidare med mina planer på att bygga World Center, och tillsammans med det, utgivningen av **Racial Loyalty**, vårt flaggskepp.

Milstolpe Sextio

PUBLICERING AV DEN TREDJE BOKEN: SALUBRIOUS LIVING 1981-1982

I *White Man's Bible* hade jag fastställt nomenklaturen *Salubrious Living* och skisserat dess grundläggande föreskrifter. I det korta kapitlet som beskrev dess fundamentala principer hade jag också antytt ett löfte om att vi senare skulle ge ut en hel lärobok i ämnet, som mer i detalj skulle redogöra för de grundläggande regler, föreskrifter och principer som *Salubrious Living* vilade på, även om jag vid den tidpunkten inte hade någon aning om var jag skulle kunna hitta en sådan bok. Efter att ha gjort detta satte jag omedelbart igång med att söka igenom diverse litteratur inom området Naturlig Hygien för att finna en given sammanställning som skulle passa in i vår filosofi.

Vid den här tiden, 1981, prenumererade jag på T.C. Frys tidskrift *Healthful Living*. Som turen ville hade de vid denna tidpunkt en artikelserie som löpte över flera månader, där de recenserade Arnold DeVries bok *The Fountain of Youth*. Samtidigt höll de, enligt T.C. Fry, på att "städa upp" materialet för att få det att passa mer exakt in i deras egna nyare föreskrifter. Allteftersom jag läste de efterföljande delarna började jag inse att här fanns precis det material jag hade letat efter. Men när ungefär två tredjedelar av boken var genomgången avbröt de recensionen. Jag ringde upp T.C. Fry, som jag tidigare hade träffat i Austin, Texas, och ställde två frågor till honom. Nummer ett: var kunde jag få tag på resten av materialet, och nummer två: kunde jag använda det för att sammanställa en bok. Han var mycket tillmötesgående och gav mig namn och adress till en man i New York som hade resten av texten. Vad gällde den andra frågan sa han att den inte var upphovsrättsskyddad utan var allmän egendom (public domain). Faktum var att han välkomnade all spridning av deras hälsoinformation på vilket sätt som helst.

Jag skrev till gentlemannen i New York och han hade mycket riktigt resten av texten och var vänlig nog att skicka den till mig för kostnaden av att få sidorna kopierade i en kopieringsmaskin, ett sannerligen lågt pris. Nu när jag hade allt samlat var jag mycket nöjd med mitt fynd. Det var exakt vad jag hade letat efter, förutom att jag kände att det fanns ytterligare ett kapitel som borde läggas till för att göra bilden fullständig. Det kapitlet handlade om Ras-hygien, eller mer specifikt, Rashygien (Eugenik). Detta...

sammanställt på grundval av min egen kunskap i ämnet, och lade till det som kapitel 22. Jag inkluderade också en introduktion som sammanfattade våra fjorton punkter, vilka utgör grunden för *Salubrious Living*. Jag var nu nöjd med att jag hade allt material jag behövde för den där ytterst viktiga boken jag ville lägga till vårt credo och program. Jag kunde nu med större tillförsikt hävda att vårt credo omfattade "Ett fyrdimensionellt program: Ett friskt sinne i en frisk kropp i ett friskt samhälle i en frisk miljö."

Efter att ha sammanställt materialet till en färdig produkt hade jag nu återigen problemet med att hitta ett tryckeri. Även om Albo sa att han var villig att trycka boken, var han något högmodig och arrogant på grund av några av de elaka saker jag hade sagt om kubanerna i *The White Man's Bible*. Jag ringde T.C. Fry för ytterligare förslag om ett villigt tryckeri. Han hjälpte återigen till. Han rekommenderade Rose Printing Company, beläget i Industrial Park, Tallahassee, Florida. Uppenbarligen hade Rose gjort en del tryckarbeten åt dem tidigare.

Jag ringde Rose Printing och bokade ett möte med dem. Henrie och jag skulle åka upp till stugan i North Carolina för en tio dagars vistelse och jag tänkte att jag kunde svänga förbi Tallahassee på vägen. Jag anlände till deras enorma anläggning på 2503 Jackson Bluff Road klockan 09:00 den 1 september 1981.

Där träffade jag deras utsedda kundansvarige vid namn Lance Coalson. Han var en stilig ung man som såg ut som en typisk lovande affärsman. Han hade dock en uppenbar brist. När vi började diskutera boken jag skulle låta trycka, frågade han mig vilken sorts kyrka vi var. Jag sa uppriktigt till honom att vi representerade en rasreligion och såg kritiskt på kristendomen. Till skillnad från en bra affärsman pratade Lance Coalson för mycket. Han berättade för mig att även om ägarna (Rose) var judar, var han själv en pånyttfödd kristen, och precis som Ron Bechtel nio år tidigare, försökte han ge mig en dum predikan som prisade kristendomens dygder.

Jag var villig att överse med och ignorera hans uppenbara indiskretioner och gå direkt till affärerna. Jag bad honom att sätta igång med kalkylerna och räkna ut hur mycket det skulle kosta oss att låta dem sätta materialet, trycka boken och göra omslaget i fyrfärg. Efter en viss diskussion sa han att de skulle behöva göra några detaljerade beräkningar, men han kunde ge mig en ungefärlig siffra på omkring $1,00 till $1,20 per bok.

Jag lämnade materialet hos honom och sa att jag skulle titta förbi igen på vägen tillbaka från North Carolina om ungefär tio dagar.

Klockan 9:00 på morgonen den 11 september träffade jag Lance Colson igen och han hade kommit fram till ett fast pris på 8 600,00 dollar för tio tusen böcker. Konstverket för omslaget skulle kosta ytterligare 375,00 dollar, vilket bringade totalen nära 9 000,00 dollar. Detta passade mig och jag skrev ut en check till honom på 4 300,00 dollar – hälften av tryckkostnaderna. Jag sa till honom att jag skulle skicka en kopia av inledningen, och även det sista kapitlet om rashygien (Eugenics) med posten om några dagar. Hela tiden tjatade han om ämnet kristendom. Efter att ha avslutat transaktionen hämtade jag Henrie vid motellet och vi åkte hemåt, och anlände till Lighthouse Point klockan 21:30.

Jag trodde att saken var avgjord och jag såg fram emot att snart se min bok i tryck. Exakt en månad senare, den 11 oktober, fick jag ett paket på posten, innehållande ett formellt brev från en advokatbyrå i Tallahassee. Specifikt var det från Ausley, McMullen, McGehee, Carothers & Proctor, Attorneys at Law. Förutom rubriken fanns namnen på totalt 23 advokater tillhörande byrån listade på brevhuvudet, en imponerande lista sannerligen. Det krävdes två grupper, en på vardera sidan av brevhuvudet, för att lista dem alla. Här är texten i brevet.

9 oktober 1981

REKOMMENDERAT BREV
MOTTAGNINGSBEVIS BEGÄRT

Mr. Ben Klassen
Post Office Box 5908
Whitehouse Point, Florida 33064

Bäste Mr. Klassen:

Denna advokatbyrå representerar Rose Printing Company, Inc.

När du och Lance Coalson först diskuterade möjligheten att Rose Printing Company skulle trycka en bok åt dig, frågade du om Rose skulle vara intresserade av att trycka om din bok med titeln *The White Man's Bible*. Du förklarade för Mr. Coalson bokens natur och han indikerade att Rose Printing Company inte var intresserade av att trycka den typen av material. Rose gick med på att trycka din bok med titeln *Salubrious Living* baserat på det uttryckta

försäkran från er att boken inte innehöll den typ av material som Rose väljer att inte trycka. När bokens inledning och sista kapitel var färdigställda och levererade till Rose, fick Rose veta att ni hade lämnat en väsentlig oriktig uppgift beträffande karaktären på boken *Salubrious Living*. På grund av denna väsentliga oriktiga uppgift anser Rose att dess ursprungliga avtal om att trycka boken är ogiltigt och utnyttjar sin rätt att häva avtalet. Följaktligen bifogas härmed en check på 4 300,00 dollar, vilket utgör en fullständig återbetalning av alla medel som betalats av er till Rose.

Högaktningsfullt,
Michael J. Glazer

Ekon av Universal Printing nio år tidigare! Jag var arg. Jag hade lagt ner stor möda på att i detalj förklara för Lance Coalson att vi var en raskyrka. De hade haft gott om tid att tänka över det och avböja uppdraget mellan mitt första och mitt andra besök. Dessutom hade jag vid inget tillfälle bett Rose att trycka om *The White Man's Bible*. Vi hade 20 tusen exemplar i lager, tillräckligt för att räcka de kommande tio åren. Jag funderade på att stämma.

Jag ringde upp en gammal kollega, Jim Eddy, som var advokat i Pompano Beach och satt i delstatsförsamlingen tillsammans med mig 1966. Jag förklarade för honom vad jag hade i åtanke och frågade om han kände till någon lämplig advokat i Tallahassee, en stad som vimlade av jurister. Han rekommenderade Mallory E. Horne, som satt i senaten vid den tiden. Jag ringde upp herr Horne och frågade om han kom ihåg mig. Han sa att det gjorde han verkligen, och efter lite småprat förklarade jag situationen för honom. Även om han var mycket vänlig och tillmötesgående, drog han sig ur fallet. Han ursäktade sig med att han inte var kvalificerad att hantera medborgarrättsfall, och förklarade att det i vilket fall som helst var nästintill omöjligt för en vit man att vinna ett sådant mål, och även att förlora målet skulle förmodligen kosta mig 100 tusen dollar. Jag insåg snart hans poäng. Tillbaka på ruta ett. Jag började leta efter ett nytt tryckeri.

Jag hade ett spår på två företag och bestämde mig omedelbart för att kolla upp dem. Jag tog en tur till Kissimmee och träffade kundansvarig på Ray Cody Publications på 410 W. Verona St. Den här gången tänkte jag att jag skulle peka ut ordet "nigger" i kapitel 22 direkt i början för att undvika ett liknande tidsutdräkt och dröjsmål om de tänkte avvisa boken. Kundansvarig var något

bestört och beslutade att rådgöra med VD:n. VD:n kom in på kontoret och hade en upprörd blick i ansiktet. Aldrig i livet, sade han, de hade för många bra negrer som arbetade för dem för att våga ta en risk.

Samma dag körde jag vidare för att träffa (Jerry) Scott Printing Co. beläget på 88 Merritt Island Causeway, Merritt Island. Jag tillbringade ungefär tre timmar med dem. De var villiga att trycka boken, men gav ett prisförslag som skulle landa på ungefär dubbelt så mycket som det Rose hade föreslagit. Det gjorde affären oacceptabel, såvitt jag var bekymrad.

Slutligen beslutade jag mig för att ge Universal Printing i Hialeah ett nytt försök. Som ni minns hade de vägrat att trycka NER redan 1972 efter att jag mödosamt hade förklarat innehållet för den gamle mannen, och efter att de hade skrivit på ett kontrakt för att göra jobbet, och efter att de hade tagit emot min check.

Efter att ha bokat ett möte gick jag in på kontoret för att tala med rätt man. Där fanns Ron Bechtel, sonen, som hade tagit tillbaka NER-manuskriptet till mitt kontor och föreläst för mig om att inte släppa in Jesus Kristus i mitt hjärta. Nu, nio år äldre, nämnde han ingenting om vårt tidigare möte, ej heller om Jesus Kristus, och jag hade ingen särskild önskan att ta upp ämnet heller. Inte heller brydde jag mig om att ge någon förklaring om bokens innehåll, som jag hade gjort med Rose. Han var hjärtlig och mycket affärsmässig gällande alltihop. Han förklarade att de var tvungna att göra en upplaga på 25 000 exemplar för att verkligen göra ett ekonomiskt jobb. De utförde inte heller typsättningen. Han gav ett pris på 21 500 dollar för 25 000 böcker, inklusive ett omslag i fyrfärg. Detta var den 13 oktober, bara två dagar efter att jag hade mottagit brevet från advokaten som representerade Rose.

Mitt nästa problem var att få typsättningen gjord, och även ordna med konstnärligt arbete och design av omslaget.

För typsättningsjobbet hade Albo gett mig namnet på Jorge Diaz, en kubansk landsman. Den 19 oktober körde jag ner till South Miami för att prata med honom. Hans studio låg i garaget till hans hem på 13212 S.W. 86 Lane. Efter att ha granskat materialet gick han med på att göra hela typsättningsjobbet för 650,00 dollar, vilket jag tyckte var ett riktigt fynd. Jag sa åt honom att sätta igång med jobbet.

Jag frågade Diaz om han kände till någon bra konstnär som kunde göra en lämplig design för omslaget. Han rekommenderade en vän till sig. Den 19 november, på vår väg till Hawk's Nest i Keys, stannade jag till vid Jorge Diaz studio och träffade Oswaldo Ozon. Jag hade gett Diaz en kort beskrivning av vad jag ville ha på omslaget, och nu visade Oswaldo mig en

preliminär skiss av det konceptet. Han sa att han skulle göra den färdiga målningen för 40,00 dollar, ännu ett fynd. Jag sa till honom att köra på.

Den 6 december, på väg tillbaka från Keys, stannade jag till vid Jorge Diaz studio och hämtade den färdiga typsättningen och även den färdiga målningen av Oswaldo Ozon. Målningen är den som nu kan ses på framsidan av *Salubrious Living*, och jag var mycket nöjd med den. Jag betalade Diaz återstoden av de 650,00 dollarna och gav honom även en check på 40,00 dollar att vidarebefordra till Ozon.

Nästa dag, den 7 december, gick jag för att träffa Ron Bechtel på Universal Printing. Jag lämnade allt typsatt material och även konstverket till omslaget till honom. Jag sa till honom att jag var redo att gå vidare med affären så snart han kunde upprätta kontraktet. Klockan 14.00 följande dag var jag tillbaka på Rons kontor och tog med mig ett omdesignat format från ett underlägg för baksidan. Vi undertecknade ett kontrakt och jag gav honom en check på 10 000 dollar för att binda affären.

Det återstod fortfarande mycket korrekturläsning och rättning att göra på de typsatta sidorna. Den 28 december kände jag mig nöjd med att vi hade fått ihop allt och jag tog med hela samlingen tillbaka till honom för att påbörja tryckningen. Vid det här laget hade han färdigställt fyrfärgslayouten för fram- och baksidan som jag fick granska. Jag var nöjd med den. Tre dagar senare, på årets sista dag, stannade jag till på Rons kontor igen och granskade monteringen av alla sidor. Allt verkade vara i god ordning och vi var igång.

Den 20 januari 1982 körde Henrie och jag tillbaka till vår stuga i North Carolina och anlände dit nästa dag. Snart skulle de första *Salubrious Living*-böckerna vara klara, och jag ringde Universal för att skicka ut två kartonger med 36 i varje med buss till Dillard, Georgia. Slutligen, den 29 januari, anlände de till Claytons busstation, och jag fick min första anblick av min nyaste bok. En riktig vinnare!

Den 9 februari, medan vi fortfarande var i stugan i North Carolina, anlände en enorm lastbil som jag hade chartrat till en kostnad av 672,92 dollar, med 417 kartonger, 20 016 exemplar, av *Salubrious Living*. Det regnade och föraren, vars namn var Gene Canipe, behövde extra hjälp för att lasta av hela denna enorma 45-fots lastbilslast. Jag ringde Billy Sanders och han skickade en av sina snickare, Earl, för att hjälpa till med jobbet. De lastade av allt i det nybyggda garage nr 2, som precis hade blivit färdigställt. Det fyllde praktiskt taget hela tvåbilsgaraget.

Nästa dag påbörjade Henrie och jag resan tillbaka till Lighthouse Point. Några dagar senare levererade Universal Printing resten av böckerna de hade tryckt till mitt kontor och

lagerlokal på 500 NE 24 Street. Dessa uppgick till 2544 böcker, vilket gav totalt 22 560. Detta var 2440 färre än de 25 000 som jag redan hade betalat för. De gjorde upp i godo och skickade mig en återbetalning för mellanskillnaden, och transaktionen slutfördes.

Milstolpe Sextioett

Byggandet av Världscentret för Church of the Creator

1982

Redan 1974 började jag fundera på att bygga en central högkvartersbyggnad för vår rörelse. Den första frågan som upptog mina tankar var inte så mycket var jag skulle bygga den, eller hur jag skulle betala för den, utan vilken arkitektonisk stil eller motiv jag borde välja som bäst skulle exemplifiera vår innersta trosbekännelse och vårt program. Skulle vi försöka efterlikna den klassiska grekiska och romerska arkitekturen i stil med deras "tempel" och kalla våra kyrkor för tempel också? Eller skulle vi gå ännu längre tillbaka i den vita mannens civilisation och försöka rädda något från den forntida egyptiska kulturen och deras stora pyramider? Eller skulle vi försöka anta något från Hitlers nazitid som förebild?

Under lång tid begrundade jag detta och ägnade dessa frågor en ansenlig mängd tankeverksamhet. Jag skrev till en av våra anhängare, en man vid namn Emory Burke, som var arkitekt till yrket. Han var från Eclectic, Alabama, och hade besökt mig i Pompano Beach i augusti 1973. Jag kom ihåg att han hade sagt att han specialiserat sig på design av kyrkor. I april 1975 skrev jag ett brev till honom och bad om några föreslagna designskisser för just vår kyrka. Han kom med en sorts runskiss som var i stil med en primitiv "A-ram" som vette åt fyra olika håll, och sedd uppifrån hade den formen av ett kors. Uppenbarligen representerade den något som de tidiga vikingarna hade byggt, så sa han i alla fall. Jag skrev till Burke igen och frågade om han kunde komma på något i romersk stil, eller kanske ett motiv från den västra gränsen (Western Frontier). Jag hörde dock aldrig av honom igen.

Efter att ha funderat över alla dessa idéer under en tid var jag egentligen inte särskilt nöjd med någon av dem, med ett undantag. Pyramididén var helt opraktisk, och vi relaterade inte riktigt så mycket till de tidiga egyptierna. Inte heller ville vi representeras av den nyklassiska arkitekturen i den grekisk-romerska traditionen, även om vi djupt beundrade deras civilisation och kultur. Vad gäller nazitiden kunde jag inte hitta något specifikt utmärkande för deras arkitektur som gick att peka ut.

Vikingaskissen var i bästa fall för primitiv, och den var inte heller vi.

Motivet som fanns i "Vinnandet av Västern" började växa sig allt större i mitt sinne som en representation av det bästa av vad vi försökte projicera till världen. Varför inte anta det som vårt ledmotiv? Varför inte, faktiskt? Jag kände att jag äntligen hade kommit på ett svar. Jag började med stort intresse titta på byggnaderna i de gamla västernstäderna i Colorado, Arizona, Kalifornien, Texas och andra delstater. Jag granskade också med förnyat intresse de gamla västernfilmerna och deras miljöer och scenarier.

Efter att mer eller mindre ha löst den arkitektoniska stilen började jag nu koncentrera mig på platsen. Var skulle vi bygga det? Jag hade en fastighet på 2,5 tunnland i Pompano Beach som låg ungefär en kvarts mil norr om Sample Road och en bit väster om järnvägsspåren. Under en tid övervägde jag det som en tänkbar plats. Men ju mer jag övervägde de framtida konsekvenserna av det vi gjorde, desto mindre gillade jag den platsen. När allt kommer omkring, om vår rörelse blev framgångsrik, skulle detta bli helig mark, ett Mecka för den vita rasen, en geografisk helgedom. Pompano Beach, med alla niggrer som expanderade i området, judarna som flyttade in till Deerfield Beach precis norr om detta område, för att inte tala om alla kubaner, haitier, sydamerikanska flyktingar och andra gyttjeraser som tog över södra Florida i allmänhet, detta var knappast ett gynnsamt val för platsen för ett så betydelsefullt och historiskt center. Dessutom var två och ett halvt tunnland ett för litet område att expandera från, och dessutom skulle någon form av säkerhet för vårt högkvarter vara näst intill omöjlig i en så trång och fientlig miljö.

Allt detta fick mig att dras mer och mer mot North Carolina, där jag (vid den tiden) hade så mycket som 50 tunnland till mitt förfogande i en vacker dal som låg mellan pittoreska berg i bakgrunden. Dessutom var denna idylliska och rustika plats belägen i de fridfulla och romantiska Blue Ridge Mountains, en verkligt idealisk plats. Det fanns dock en nackdel. Hela North Carolina låg i det så kallade bibelbältet, och jag var smärtsamt medveten om att fanatismen hos pånyttfödda kristna kunde vara lika ondskefull som den som visades av våra dödsfiender såsom judar och niggrer. Men vi skulle åtminstone vara i vitt territorium, och den lägre tätheten skulle ge oss betydligt mer utrymme att manövrera på. Knappt hade jag kommit till denna slutsats förrän jag pekade ut en fin kulle i dalen längs vägen mellan vår stuga och Old Georgia Road.

Ju mer jag tänkte på platsen, desto mer entusiastisk blev jag över valet, och snart började jag rita skisser och olika idéer för själva byggnaden. Dessa tog jag med till min gamle vän Cranford Sproul, som var arkitekt i Pompano Beach. Du kanske minns att det var han som var ledare för John Birch-avdelningen när jag först gick med i det sällskapet 1963. Hur som helst ritade Cran en trovärdig design utifrån mina skisser och ägnade sin tid åt saken. För detta var jag evigt tacksam, och även om det på intet sätt var den slutgiltiga designen, var det en viktig början.

Efter att ha lekt runt med den ursprungliga designen i några månader kontaktade jag en lokal arkitekt i Franklin, North Carolina. Hans namn var Jack Patton, som i sin tur rekommenderades till mig av Billy Sanders, en entreprenör som hade utfört en del arbete åt mig tidigare.

Tisdagen den 8 september 1981 träffade jag Jack Patton vid vår stuga i North Carolina. Vi möttes klockan 10 på förmiddagen och under tre och en halv timme diskuterade vi designen och planerna för en planerad huvudbyggnad för kyrkan. Jag fann honom kompatibel och samarbetsvillig. Jag skulle komma att anlita honom igen i flera andra projekt.

Nästa dag gick jag till den tänkta byggplatsen i kohagen och satte ut hörnstolparna för den ungefärliga hektar mark som byggnaden skulle stå på, och även stolparna för byggnadens ungefärliga placering. Min granne, Jerry Ayers, vars kor befann sig i den inhägnade hagen, var med mig.

Den 21 januari 1982 var Henrie och jag tillbaka vid stugan igen, och två dagar senare träffade jag återigen Jack Patton. Han hade lagt ner en ansenlig mängd arbete på ritningarna, som vi alla gick igenom, men det var inte förrän nästa tisdag som han tog med sig de slutgiltiga och nästan färdiga ritningarna. Jag gav honom en första check på 250 dollar. Nästa dag, den 27 januari, slutförde han de sista detaljerna och lämnade mig med fyra uppsättningar ritningar.

Klockan 9 på morgonen lördagen den 30 januari 1982 träffade jag min entreprenör, Billy Sanders, vid stugan. Billy hade utfört flera småjobb åt mig tidigare, såsom att bygga två separata dubbelgarage, vissa modifieringar på stugan, och jag hade fullt förtroende för honom. Vi gick igenom ritningarna i detalj, diskuterade byggmaterial och gick igenom själva byggplatsen, där han nu satte ut byggnadens exakta hörnstolpar på nytt. Sammanlagt varade vår konferens i fem timmar. Jag bad honom arbeta fram ett fast åtagande gällande det totala priset.

Följande måndag hade jag ett liknande möte med en annan entreprenör, Harold Kimsey, som hade byggt vår stuga redan 1974. Även om jag i stort sett hade bestämt mig för att Billy Sanders skulle få kontraktet, ville jag ändå ha ett konkurrenskraftigt anbud för att vara säker på att jag fick ett rättvist pris. Det mötet med Kimsey varade från klockan 9 på morgonen till klockan 12 på dagen.

Nästa dag var Willard Barrett och hans manskap från Nantahala Power & Light ute för att sätta ut markeringar för elstolpen till kyrkan. Från deras samtal började jag ana en makaber nyfikenhet på vad för SLAGS kyrka vi hade för avsikt att bygga. (När en av deras lastbilar fick motorstopp, föreslog förmannen att några demoner måste ha tagit sig in i den.) Den 5 februari var de tillbaka och installerade själva elstolpen och anslöt oss till deras kraftledning.

Fyra dagar senare, efter att ha sålt ytterligare tre tomter i Bavarian Village och en i Swiss Village, lämnade Henrie och jag stugan och begav oss tillbaka till Lighthouse Point.

Den 27 februari pratade jag med Harold Kimsey i telefon om kontraktet. Han hade slutfört sina beräkningar och kommit fram till ett anbud på 151 450 dollar, vilket inkluderade 22 000 dollar för utvändig isolering, plus 8 000 dollar för två 4-tons luftkonditioneringsaggregat, en septiktank på 1 000 gallon och nödvändiga avloppsledningar, plus stålfackverk för första våningen.

Den 7 mars lastade Henrie och jag stationsvagnen och begav oss tillbaka till North Carolina igen. Den 9 mars hade jag ett möte med Billy Sanders för att slutgiltigt fastställa byggkontraktet. Han gick med på ett anbud på 128 800 dollar, vilket inkluderade allt som jag hade diskuterat med Harold Kimsey. Vi undertecknade båda kontraktet och vi var igång.

Nästa dag, den 10 mars 1982, var en viktig milstolpe för vår kyrka, som vi senare valde att kalla Grundläggningsdagen. Billy Sanders var ute med sitt utsättningsteam och satte upp olika markeringar. Henrie och jag var där med vår kamera och tog bilder för eftervärlden. Klockan 10.00 anlände Dean Connor och hans manskap med sina bulldozrar och hjullastare och började gräva och flytta jord. Samma dag träffade jag också Charlie Davidson, en brunnsborrare från Franklin, och förhandlade fram ett kontrakt för att borra en brunn på kyrktomten. Han gick med på att borra de första 100 foten för 10 dollar per fot, och varje efterföljande djup som krävdes för att få fram tillräckligt med vatten för 8 dollar per fot. Han var inbokad att börja borra den 1 maj.

Den 15 mars lämnade Henrie och jag stugan och började resan tillbaka till Florida. På vägen söderut stannade jag för att prata med "Happy" Howard Williamson, som ägde radiostationen

WVMG i Cochran, Georgia. Han hade dragit till sig min uppmärksamhet på grund av det faktum att han hade blivit djupt involverad med stadsledningen i den staden med 7000 invånare genom att avslöja deras korruption. För sina filantropiska ansträngningar hade han blivit fysiskt attackerad, misshandlad och hamnat på sjukhus. Nu återställd fortsatte han sin kamp. Mitt syfte med att träffa honom var att ta reda på om han kunde vara en lämplig kandidat för att ta över ledarskapet för vår kyrka i framtiden. Jag gav honom exemplar av våra tre böcker och diskuterade vårt program med honom och hans kumpan, Wayne Gordon. En vecka senare ringde jag honom från Florida för att få hans reaktion. Han verkade vara överens med oss, men inget mer kom ut av vårt möte.

Efter att ha lämnat ritningarna i Sanders händer, och efter att ha fått honom väl igång med projektet, beslutade Henrie och jag att vi skulle ta en längre resa till delar av västern, särskilt för att träffa Kim och Walt och våra barnbarn i Colorado, där Walt praktiserade kiropraktik i samarbete med en annan läkare i Colorado Springs. Vi lämnade Lighthouse Point den 3 april, och det inträffade tillräckligt många händelser på den resan för att spara den berättelsen till ett annat kapitel, vilket jag kommer att göra.

När vi återvände från den resan styrde vi mot North Carolina och anlände till stugan klockan 21:40 den 22 april. Det första jag gjorde nästa morgon var att gå ner till byggarbetsplatsen och stämma av med Billy Sanders om projektets framskridande. Källarväggarna var uppe och såg något högre ut än jag hade förväntat mig. Arbetarna spred ut krossad sten på källargolvet och förberedde sig för att installera grovplåtsslagningen och gjuta betongen för golvet. Under tiden hade Sanders beställt stålbalkarna till första våningen och väntade på deras ankomst.

Under resan hade jag tänkt på två ändringar jag ville göra i designen. Den ena var att lägga till en takkupa över ingången på andra våningen, och den andra var att förlänga den stora balken högst upp på framsidan så att den skulle sticka ut ungefär tre fot på varje sida, enbart för arkitektonisk effekt och för att förstärka dess västern-look.

Två dagar senare reste vi till Florida och kom hem den 26 april till en hög med post som behövde tas om hand. Vi hade rest totalt 5801 miles sedan vi lämnade Lighthouse Point den 3 april.

Efter att ha svarat på ett antal brev och skickat iväg en betydande eftersläpning av COTC-böcker och litteratur, förberedde Henrie och jag oss för att åka till Keys och vår vecka i vår time-share-lägenhet på Hawk's Nest. På morgonen lördagen den 1 maj ringde jag Billy Sanders. Han informerade mig om att de hade gjutit betongkrönet över

källarväggarna, och vid det här laget hade de tagit emot stålbalkarna. Väderprognosen såg bra ut fram till nästa torsdag, och de skulle förmodligen ha balkarna på plats vid den tiden. Vi anlände till Marathon och Hawk's Nest klockan 4:30 den eftermiddagen.

Vi kopplade av och hade en trevlig vecka i Keys, under vilken tid jag läste "Physicians of No Value", som jag fått av dess författare, Robe B. Carson, som använde pseudonymen Miles R. Abelard. Han var en av våra trogna anhängare, och hans bok var en kritisk analys av kristendomen. Medan vi var i Keys körde Henrie och jag också till Key West, som vi vanligtvis gjorde vid varje resa till Hawk's Nest. Vi åt lunch på Pier House Restaurant och besökte Martelli Gallery and Museum. Denna kraftigt konstruerade gamla tegelbyggnad var ursprungligen ett unionsfort, byggt 1862, och nu renoverat.

Tillbaka till Lighthouse Point följande lördag och till en stor ansamling av post. Några dagar senare, tisdagen den 11 maj, fick jag ett långdistanssamtal från Kim Kimmins, en reporter från Franklin (North Carolina) Press. Med en olycksbådande ton i rösten informerade hon mig om att det cirkulerade vilda rykten i Franklin och det omkringliggande Macon County. Hon hävdade att ryktena innehöll rapporter om att vår kyrka främjade blodsoffer, djävulsdyrkan, djurslakt, kidnappning och nazism. Hon ville ta reda på allt om det.

Vi pratade i över en timme. Hon nämnde ADL flera gånger och vad de sa om oss. Uppenbarligen hade ADL anstiftat det plötsliga intresset för vår kyrka och ville se till att vi blev grundligt nedsvärtade innan vi ens hade färdigställt vårt högkvarter. De hade skickat Kim Kimmins en kopia av Miami Heralds smutskastning från 1981 för att komma igång och försett henne med en mängd felaktig information som ett ytterligare komplement. Den kvällen ringde Billy Sanders, entreprenören, och frågade om det var okej att ge reportern de tre grundläggande böckerna (NER, WMB och SL) som jag hade gett honom tidigare. Jag sa, visst, varför inte? Han lät ganska orolig över ryktena.

Nästa dag ringde jag upp Ed Gibson på Swain Insurance Co. och bad honom höja försäkringsbeloppet på stugan och de två garagen jag hade byggt med cirka 13 000 dollar, och även sätta 25 000 dollar på SL-böckerna som jag hade förvarat i ett av garagen. Den natten pratade jag också med Billy Sanders igen och han informerade mig om att stålbalkarna var på plats och att bottenvåningen hade gjutits. Han föreslog att vi skulle teckna försäkring för kyrkprojektet under byggtiden. Han sa att vi nu var den huvudsakliga

samtalsämne i Macon County och dagens stora, skrikiga rubrik på förstasidan av Franklin Press var **"Högkvarter för pro-Hitler, antikristen ledare här."**

Följande måndag ringde jag upp Gene Huscusson, en försäkringsagent i Franklin, som jag några veckor tidigare hade diskuterat att teckna en betydande mängd försäkringar hos för kyrkan under byggnationen. Jag sa åt honom att gå vidare och ordna ett interimistiskt försäkringsskydd för projektet från och med nu. Vid det föregående mötet var han mycket tillmötesgående och glad över att få affären, men nu, med all den dåliga publicitet vi fick, föredrog han att spela feg och drog sig ur. Samma dag fick jag ett samtal från Dean Connor, markentreprenören, som hade anlagt alla våra vägar i våra två utmarker och hade utfört utgrävningsarbetet vid kyrkan. Han hade gått med på att vara vår representant (Resident Agent) för COTC-bolagsbildningen, och hans namn stod i North Carolinas delstatsregister som sådan. Nu kandiderade han för en plats i County Commission, och en av hans motståndare hade upptäckt hans koppling till vår kyrka och använde det mot honom i kampanjen. Han var arg och ville ha sitt namn borttaget från registren.

Jag försökte ta allt med jämnmod och inte låta det störa mig mer än nödvändigt. När allt kommer omkring var vi en lagligt stiftad kyrka, och jag hade förväntat mig trakasserier och motstånd från början. Vad tog dem så lång tid, undrade jag. Men tio dagar efter att den otäcka artikeln publicerades i Franklin Press var Henrie och jag tillbaka vid stugan i North Carolina för att kontrollera situationen och byggnadens framsteg.

Måndagen den 24 maj träffade jag Billy Sanders på platsen, och även Ronnie Holland och hans arbetslag på tre man som höll på att lägga block till väggarna på första våningen. Billy informerade mig om att några dagar efter att den illvilliga artikeln kom ut i Franklin Press hade han och medlemmar i hans arbetslag tagit emot hot och anonyma telefonsamtal om att omedelbart avbryta arbetet på byggnaden. Om de inte gjorde det, konstaterade hoten bryskt, skulle några män med gevär skjuta mot dem från kullen tvärs över vägen. Naturligtvis gav detta dem anledning till eftertanke, och de hade avbrutit arbetet i några dagar. Sedan bestämde de sig för att ta med sina egna vapen och fortsatte med byggnationen.

Samma dag, den 24 maj, klockan 5:30 på eftermiddagen, när jag körde nerför vägen till kyrkan, var Robert S. Scott, reporter för Asheville Citizen, på väg upp till stugan för att träffa mig. Han hade inte bokat något möte, men jag bestämde mig för att prata med honom ändå, och vi satte oss ner på stugans altan och pratade. Hans artikel i Asheville-tidningen

nästa dag var mycket mer objektiv, men han bad om ursäkt för att hälften av det han hade skrivit (mestadels det gynnsamma materialet) hade tagits bort.

Flera månader tidigare hade Henrie och jag planerat att besöka världsutställningen som anordnades i Knoxville, Tennessee. Nästa morgon klockan 10 gav vi oss av mot utställningen. Efter att ha ätit en rejäl lunch på en av utställningens restauranger besökte vi Saudiarabiens utställning och även USA:s utställning den eftermiddagen. Vi åkte sedan vidare till Pidgeon Forge, cirka 29 miles bort, där vi hade bokat rum på Wonderland Motor Lodge. Efter att ha ätit en kraftig middag på den närbelägna restaurangen Hearthside avslutade vi dagen.

Efter att ha letat runt vid Old Mill och dess närliggande köpcentrum i Pidgeon Forge, gav vi oss av efter lunchen och körde tillbaka över Smoky Mountains "puckel" och tillbaka till stugan. På vägen genom Franklin köpte jag ett exemplar av Franklin Press, och även ett exemplar av Asheville Citizen. Den förstnämnda innehöll tre elaka insändare till redaktören om oss, som sade något i stil med att Church of the Creator borde drivas ut ur countyt. Asheville-tidningen var mer tolerant, men enligt Bob Scott, reportern, var hans redaktör inte det.

Några dagar senare, den 31 maj, åt jag lunch med Bob Scott och frågade honom om upplägget på Franklin Press. Han informerade mig om att ägaren var Jerue Badd från Spartanburg, S.C., som ägde en kedja med cirka 20 tidningar. Bob Sloan, den tidigare ägaren av Franklin Press, var nu dess redaktör. De hade två reportrar, Scott McRae och Kim Kimmins, varav den sistnämnda hade skrivit den elaka artikeln om vår kyrka. Hon var medlem i Jehovas vittnen. Bob Scott informerade mig om att han själv tidigare varit presbyterian, men nu tillhörde metodistkyrkan.

Den 3 juni skickade jag en check till Swain Insurance Co. i Bryson City och säkrade en försäkring som skulle täcka oss under byggnationen av kyrkan. Samma dag ställde Charlie Davidson upp sin borrigg på kyrktomten och började borra. Efter att ha kontrollerat ytterligare byggdetaljer med Billy Sanders nästa dag, reste Henrie och jag till Florida.

Några dagar efter hemkomsten till Lighthouse Point talade jag med Dr. Herb Poinsett, som informerade mig om att en artikel hade publicerats i Pompano Beach Sun Sentinel, och även i Miami Herald, om det faktum att vi byggde en kyrka i North Carolina, efter att ha plockat upp den informationen från Associated Press och Asheville-artikeln. Några dagar senare talade jag med Billy Sanders

i telefonen och han informerade mig om att de nu hade stommen till den andra våningen uppe och panelen på plats. Vid kontroll med brunnsborraren informerade han mig om att brunnen nu var nere på 185 fot och 35 fot in i berget.

Den 23 juni reste Henrie och jag till North Carolina igen och anlände till stugan klockan 16.00 nästa dag. Jag stannade till vid kyrkan och kontrollerade byggprocessen med Billy Sanders. Taket var nu på och den interna murade rökkanalen gick snabbt uppåt. Under våra resor fram och tillbaka mellan Florida och North Carolina hade jag plockat upp ett par gjutjärnsklockor i en antikaffär i Clarksville, Georgia. Dagen efter att vi kommit tillbaka till stugan åkte jag in till Franklin och köpte en sprayburk med Rustoleum och en burk med guldfärgad metallfärg och målade de två klockorna som nu pryder kyrkans fasad. Den eftermiddagen hade jag ett möte med Charlie Davidson, brunnsborraren. Han informerade mig om att brunnen nu var klar. Den var 207 fot djup och 57 fot in i berget. Vi hade nu en utmärkt vattentillgång, minst 30 gallon per minut, informerade han mig. Vi bestämde oss för en 3/4 hk pump ($459) och en trycktank på 44 gallon ($155).

Under de närmaste dagarna (a) träffade jag Sanders på Nantahala Lumber Co. i Franklin och bestämde de olika valen av träpanel för de olika väggarna invändigt, typen av vinyl för golven och även bänkskivorna. (b) Takläggarna slutförde läggningen av takspånen på taket. (c) Träffade målaren, Vic Sanders, och bestämde utvändiga färger. (d) Träffade Arthur Provenchal från Sprinkle Surveyors och visade honom var han skulle placera hörnstolparna för den en tunnland stora tomt som kyrkan skulle stå på. (e) Träffade Bob Scott, reportern, igen och bad honom kolla upp om Jerue Badd, utgivaren av Franklin Press, var en hebré. Sedan, den 3 juli, reste Henrie och jag till Florida igen och kom hem nästa dag.

Vi var tillbaka i North Carolina igen den 29 juli och stannade till den 6 augusti. Under denna tid fanns det ett antal detaljer att kontrollera och ta itu med. Byggplatsen var nu redo att få jord ifylld runt källarväggarna och att gården runt omkring skulle planas ut. Dean Conner, som fortfarande var kvar i den politiska valrörelsen, var ovillig att ses arbeta på vårt projekt. Jag anlitade därför Doyle Byrd, en annan entreprenör för tunga maskiner, för att utföra jobbet. Detta gjorde han följande vecka.

Under tiden hade den en tunnland stora tomten mätts upp, och min advokat, Richard S. Jones i Franklin, hade upprättat lagfarten som överlät fastigheten till Church of the

Creator, och hade skickat det till Lighthouse Point. Den 12 augusti undertecknade jag det och skickade tillbaka det till Jones för att få det registrerat.

Den 23 augusti gav jag mig av mot North Carolina igen, denna gång ensam, och på denna resa använde jag VW Rabbiten (diesel). Vid ankomsten till byggplatsen nästa dag diskuterade jag följande punkter med Billy Sanders: (a) bokhyllor, (b) fyllnadsmassa till uppfarten, (c) färger för gipsväggarna, (d) tegelmönster i betongverandan på bottenvåningen. Sedan åkte jag in till Franklin och valde ut panelen till sovrumsväggarna på övervåningen. Samma dag ringde jag upp George Dietz och stämde träff med honom följande måndag.

Torsdagen den 26 augusti drog jag igång VW:n, lämnade stugan och körde 400 miles till Louisville, Kentucky, för att delta i en konvent som Universal Life Church sponsrade. Jag anlände klockan 19.00 den kvällen och checkade in på Ramada Inn, där mötet skulle hållas.

I lobbyn nästa morgon råkade jag springa på Larry Harrison och hans fru Mary, från Jacksonville, Florida. Jag hade korresponderat med Larry under en tid, och vi blev båda förvånade över att träffas. Larry introducerade mig för Kirby Hensley, den då 73-årige högste chefen för ULC. Jag deltog i mötet och lyssnade på talen under större delen av dagen, endast avbruten av lunch med Larry och Mary. På kvällen kom de över till mitt rum, och över några drinkar hade vi en bra diskussionsstund.

Nästa morgon deltog jag i förmiddagspasset, och efter att ha blivit grundligt uttråkad av de intetsägande talen och förhandlingarna, lämnade jag mötet klockan 11.00, checkade ut från motellet och begav mig mot Spencerville, West Virginia. Jag körde 300 miles den eftermiddagen och kvällen och checkade in på Grandview Motel. Jag ringde George Dietz och frågade om det gick bra för honom om jag träffade honom imorgon, en dag tidigare, eftersom jag tidigare hade bokat mötet till måndagen. Han svarade att det inte skulle vara några problem.

På morgonen begav jag mig mot Reedy, sedan till Georges hem cirka fem miles väster om staden och anlände klockan 09.30. Efter att ha träffat honom, hans fru, hans dotter och hennes pojkvän, åt vi alla en god söndagsfrukost tillsammans, bjudna av fru Dietz. Jag pratade med George fram till klockan 13.30, och gav mig sedan av för att träffa Bill Parsche, som bodde i Smithville, West Virginia, cirka 50 miles bort.

Bill var en av dessa intensiva, hyperaktiva personer. Han hade läst mina böcker och det fanns en period då han skrev långa, militanta brev till mig nästan varannan dag. Jag hade vissa svårigheter att hitta hans ställe ute på landet, och när jag slutligen fann hans fallfärdiga bondgård var det så belamrat inomhus att det var omöjligt att hitta en plats att sitta på.

Bill hade varit en stark anhängare av Dietz för en tid sedan, men uppenbarligen hade de blivit ovänner. Nu var Parsche eld och lågor för Roger Elletson, från Cheyenne, Wyoming, som hade skrivit flera böcker om ekonomi och judarna. Det var detta ämne jag ville prata med Bill Parsche om. Även om han dundrade och rök och pratade i överflöd, var det Bill sa absolut obegripligt, och jag kände att mitt besök hos honom var slöseri med tid.

Jag kom tillbaka till stugan på måndagen vid 19:30-tiden och nästa morgon kontrollerade jag vilka framsteg som hade gjorts vid kyrkan. Det hade inte varit mycket aktivitet och ingen var i arbete den tisdagen. Jag ringde Dean Conner angående planeringen av vägarna i de två styckningsområdena. Nästa morgon reste jag till Florida igen.

Mer än en månad senare, den 5 oktober, begav sig Henrie och jag mot North Carolina igen och anlände till stugan nästa dag klockan 15:15 på eftermiddagen. Ungefär två timmar senare anlände våra mångåriga vänner, Bill och Mary Wimmer, från Lighthouse Point. Efter ett trevligt besök gick vi till Tallent's Steak House i Franklin och vi åt alla en god middag med högrev. Nästa morgon visade jag Bill och Mary kyrkans lokaler, varefter de reste till Atlanta för att träffa sin brorson, David Johnson och hans fru Beth.

Ända sedan jag började bygga kyrkan hade jag planerat att hitta en bra och pålitlig nyckelperson som kunde hjälpa mig att ge ut tidningen och sköta verksamheten. En ung man vid namn Timothy J. Gaffney från Schenectady, New York, hade läst mina böcker och hade korresponderat med mig under några månader. Han var 27 år gammal, gift och var högskoleutbildad, nu verksam som revisor i delstaten New York. Han var ledare för en liten grupp kallad The National Force and Order, och de distribuerade energiskt antijudisk litteratur till den grad att till och med Jewish Press uppmärksammade dem. Jag hade nämnt för honom att jag letade efter en nyckelperson, och han verkade redo, villig och kapabel att lämna New York och ta sig an det jobbet. Efter att ha gjort arrangemang mötte jag Tim på Ashevilles flygplats klockan 15:00 den 9 oktober, och vi körde tillbaka till Franklin, där vi avnjöt en stekmiddag på Tallent's Steak House. Vi körde sedan till kyrkan, där jag visade honom planlösningen, inklusive lägenheten på övervåningen, där de skulle bo om han tog jobbet. Eftersom trappan ännu inte hade byggts, var vi tvungna att använda en stege för att komma till andra våningen.

Vi lät Tim sova över i stugan och vi pratade om jobbet och vårt program fram till klockan 23 den kvällen. Han verkade ivrig, entusiastisk och hängiven. Han gick med på att ta jobbet. Nästa morgon åt vi frukost i Dillard,

sedan körde jag honom tillbaka till Asheville för att hinna med hans flyg tillbaka klockan 11:05 på förmiddagen.

Henrie och jag stannade kvar några dagar till, under vilken tid den yttre trätrappan till andra våningen byggdes; jag kontaktade Imperial Carpeting och valde golvbeläggningar och mattor (kostnad: kontor på nedervåningen $270, vardagsrum på övervåningen och två sovrum, $1387, för totalt $1657); träffade Vernon Smith från Franklin och ordnade med gräsmatta och landskapsplanering vid både kyrkan och stugan; och slutligen lät jag Dean Conner slutföra planeringen av marken runt kyrkan och täcka parkeringsplatsen och den cirkulära uppfarten runt kyrkan med grus. Sedan, lördagen den 16 oktober, begav sig Henrie och jag tillbaka till Florida.

Under tiden, hemma igen, kontaktade jag Greg Taylor på Design Plastics i Pompano Beach angående designen av en stor plastlogotyp, cirka 7-1/2 fot i diameter, något som jag hade i åtanke att placera på den övre fasaden av vår kyrka. Vi enades om en design och Greg lovade att han skulle ha layouten färdig på några dagar, vid vilken tidpunkt han också kunde ge mig ett pris. En tid senare lät jag också Design Plastics tillverka våra dotterskyltar, de stora träplankorna som nu sitter under logotypen och som djärvt förkunnar för världen:

Vinnandet av Västern
Den Vita Mannens Prototyp
För Vinnandet av Världen

Sedan lördagen den 13 november lämnade Henrie och jag för vår två veckor långa time-sharing-vistelse i vår Hawk's Nest-lägenhet i Keys. På vägen ner stannade jag till vid Oswald Ozons ställe i sydvästra Miami (han är konstnären som gjorde framsidan till Salubrious Living) och hämtade tre olika versioner som jag hade bett honom göra för tidningshuvudet till Racial Loyalty, tidningen jag övervägde att ge ut när vi väl hade bosatt oss i North Carolina nästa år.

Medan vi var på Hawk's Nest läste jag "Goodbye, Chicago" och började skriva två artiklar som senare publicerades i Racial Loyalty, nämligen "Not Likely a Who" och "Point of No Return". Sedan på torsdagen åkte vi tillbaka till Pompano Beach för att delta i ett seminarium som Compugraphic höll på Holiday Inn, där de visade sin linje av typsättningsutrustning. Medan jag var hemma tog jag hand om en ansamling av post, ett antal inbetalningskort, och kontrollerade även framstegen för Design Plastics med vår stora skylt.

Sedan tillbaka till Hawk's Nest igen. På söndagen kom Bill och Mary Wimmer på besök till oss och stannade i lägenheten med oss i två dagar. På måndagen körde vi alla

till Key West, där vi åt lunch på Pier House och även besökte det berömda Audubon House. Under de närmaste dagarna skrev jag "Gud och fosterlandet, flaggan och konstitutionen, varken frågan eller lösningen", och även "Vi kommer inte att kompromissa" samt "Kom ut ur garderoben, vite man."

Henrie och jag åt tacksägelsemiddag på Holiday Inn, Key Colony, precis öster om Marathon. Sedan på lördagen gav vi oss av och återvände till Lighthouse Point.

Den 4 december pratade jag med Billy Sanders igen, och han sa att byggnaden hade genomgått sin elbesiktning och blivit godkänd, och att den i alla praktiska avseenden nu var färdig. Vi lämnar berättelsen här, men bara för att nämna att förändringar, tillägg och avdrag på kyrkobyggnaden skulle fortsätta på obestämd tid. Trots att byggnaden nu var användbar och beboelig, var den långt ifrån slutgiltig, och dess behov fortsatte. Jag skulle vilja säga att vid den tidpunkt då vi började ge ut *Racial Loyalty* i maj påföljande år, hade jag lagt ut väl över 200 000 dollar på projektet, med tanke på de förändringar och tillägg som gjordes under konstruktionen, utgrävningen och markarbetet, landskapsplaneringen, installationen av brunnen och pumpen, inläggningen av heltäckningsmattor, installationen av typsättningsutrustning och andra kontorsinventarier. Men jag kände att det var väl värt det för att nu börja på den långa vägen att rädda och rehabilitera Naturens främsta. Jag känner fortfarande likadant idag, mer än någonsin.

Milstolpe Sextiotvå

Resa till Texas och Colorado

April, 1982

Under byggnationen av kyrkobyggnaden beslutade Henrie och jag oss för att ta en avkopplande resa västerut, som nämnts i föregående kapitel. Det inträffade flera händelser under denna resa som är minnesvärda, men berättelsen skulle ha blivit för lång och för distraherande för att ha inkluderats i den om byggandet av World Center.

Hur det än må vara med det så var det vår, och Kim och Walt, som nu bodde i Colorado Springs, hade bjudit in oss att komma och hälsa på dem. Den 3 april, efter att ha varit till Lighthouse Point Post Office och hämtat fem inbetalningskort för Pines 'n Palms Ranchos, och en donation till COTC, gick jag till kontoret och registrerade samt behandlade dessa. Vid middagstid var vi iväg och körde uppför Sunshine Parkway. Vi gjorde vårt vanliga stopp vid Holiday Inn Restaurant i Fort Pierce och åt vår vanliga lunch bestående av en räksalladssmörgås, soppa, och jag åt min efterrätt bestående av en av deras utmärkta persikopajer med glass. Trots att vi hade startat vid middagstid körde vi hela vägen till Tallahassee, totalt 450 miles, och checkade in på Quality Inn väster om staden för natten.

Vi åkte klockan åtta nästa morgon, och när vi korsade gränsen till Alabama, och sedan gränsen till Louisiana under dagen, plockade vi upp reselitteratur vid båda välkomststationerna. Vi checkade in på Best Western International på västra sidan av New Orleans för natten och anlände dit tidigt, klockan 16.00.

Nästa dag körde vi över Mississippi på River Road för att besöka det gamla och historiska Houmas Plantation House, som för övrigt var platsen där filmen "Hysch, hysch, Charlotte!" spelades in. Efter att ha ätit en god skaldjurslunch på Lafitte's Restaurant (uppkallad efter piraten) körde vi sedan vidare längs River Road mot Baton Rouge och besökte Nottaway Plantation House, ett av söderns största hem från tiden före inbördeskriget. Klockan 17.30 var vi på väg västerut på I-10 igen, och flera timmar senare beslutade vi oss för att stanna i Lafayette, Louisiana för natten. Trots att det fanns två Holiday Inn här var båda fullbelagda, liksom praktiskt taget alla andra motell i staden. Efter mycket manövrerande hittade vi slutligen ett rum på Acadia Village Inn, vid sidan av allfarvägarna och ungefär tio miles norr om I-10.

När vi fortsatte västerut nästa dag stannade vi vid Texas gränsstation för välkomnande för att hämta mer reselitteratur. De hade en hel bunt, särskilt en bra bok som täckte hela Texas, den bästa jag någonsin sett för någon delstat. Medan jag stod vid disken frågade jag en av de charmiga Texas-tjejerna om det fanns något till minne av slaget vid San Jacinto, där Sam Houston besegrade Santa Ana 1836. Åh ja, svarade hon, San Jacinto Battlefield Park är ganska känd i Texas. Faktum är att den stoltserar med en obelisk och ett monument till ära för Sam Houston som är mycket likt Washingtonmonumentet, bara det att det är ungefär 15 fot högre och når totalt 570 fot. Detta var spännande nyheter, detta måste jag se, tänkte jag medan jag undrade varför jag aldrig hade hört talas om det förut. Kan det vara så att det pågick en tystnadskonspiration för att mörklägga vår historiska seger över mestis-mexikanerna när våra banbrytande förfäder erövrade Texas och större delen av våra västra territorier?

Vi skyndade vidare och anlände snart till parken. Visst fanns där detta enorma monument som kunde ses på mils avstånd redan innan vi kom fram. Inte nog med att monumentet stod där, vid dess storslagna bas fanns ett museum som huserade många intressanta minnessaker från det historiska slaget. Högst upp på obelisken fanns Texas stora femuddiga ensamma stjärna, gjuten i solid betong. I parken fanns också slagskeppet Texas från andra världskriget, förankrat i en bayou. Allt detta var verkligen ett oväntat fynd. Efter att ha ätit lunch på en Denny's-restaurang väster om Houston körde vi vidare till Austin, Texas, och tog in på ett Ramada Inn för natten.

Det första stället i Austin jag försökte besöka var American Atheist Center som leddes av Madelaine Murray O'Haire. Av någon anledning var stället dock stängt. Ett högt nätstängsel skyddade lokalerna från gatan. En stor reklampelare vid trottoarkanten förespråkade något ateistiskt citat av någon känd historisk person. Smetat i röd färg över skylten fanns en del snuskig graffiti av någon vandal. Jag var besviken över att jag inte kunde träffa och prata med någon på centret.

Därefter besökte vi Texas State Capitol-byggnaden. Den var mycket imponerande och återspeglade mycket av Texas intressanta och färgstarka historia.

Därifrån körde vi till College of Life Science, som då låg på 2007 Whitestone. Där hade jag turen att få träffa och ha ett intressant besök hos T. C. Fry, organisationens drivkraft. Jag märkte att han hade ett exemplar av NER och även WMB på sin hylla. Jag hade tagit med mig ett exemplar av vår senaste bok, Salubrious Living, som jag överlämnade

honom, och påminde honom om att mycket av materialet i boken härstammade från honom och hans organisation. Vi talade om möjligheterna att öppna ett hälsocenter på vår mark nära kyrkan. Han var mycket samarbetsvillig och sa att han kunde förse oss med några kandidater för att driva stället.

Vi lämnade Austin klockan 15.00 och körde västerut in i det förtjusande Texas Hill Country. Årstiden var helt rätt, och många av dess färgstarka vilda blommor längs vägkanten stod i full blom vid denna tid. Texas "bluebonnets", "Indian paint brushes" och vivor var mycket framträdande och sträckte sig ibland miltals längs vägen. Vårt första stopp var i Johnson City för att besöka den tidigare presidentens LBJ Center. Numera är det en nationalpark, markerna var välskötta och själva museet innehöll många intressanta föremål och souvenirer som utgör arvet efter Lyndon Johnson.

Därifrån körde vi till den färgstarka staden Fredericksburg, grundad av en grupp tyska nybyggare 1846 och uppkallad efter prins Friedrich av Preussen. Denna stad i Hill Country med 6 000 invånare speglar fortfarande kvintessensen av sina tidigaste nybyggare och sitt ursprung som nybyggarland. I början bodde de flesta tyska nybyggarna på sina gårdar, men på helgerna lastade de sina vagnar med hela familjen och produkter för att sälja och byta och begav sig in till staden. Efter ett tag byggde många av dem små stugor i staden, vanligtvis i ett och ett halvt plan, där de tillbringade hela helgen. Dessa kallade de för söndagshus. Det finns fortfarande några av dessa kvar. När vi anlände till Fredericksburg checkade vi in på Sunday House Motel.

Fredericksburg är också känt för att vara hemort för amiral Charles H. Nimitz, och även hans förfäder före honom, där de senare hade ägt Steamboat Hotel sedan slutet av 1800-talet. Efter att Nimitz dragit sig tillbaka från striderna i andra världskriget byggde han en fartygsliknande överbyggnad på hotellet, där han bodde. Hotellet har restaurerats och hela komplexet är nu en statlig historisk park och hyser Museum of the Pacific War. På grund av amiral Nimitz respekt och vänskap för deras nationella hjälte, amiral Heihachiro Togo, och Nimitz vänlighet mot dem efter kriget, samlade folket i Japan in pengar och skickade ett team av experter för att designa och bygga Garden of Peace bakom Steamboat Hotel. Dess enkelhet och klassiska design gör den till en av de finaste japanska trädgårdarna i USA.

Innan jag lämnade Fredericksburg stannade jag till vid det offentliga biblioteket och museet, där jag köpte ett exemplar av Walter

Prescott Webbs klassiska bok om *The Texas Rangers*. Biblioteket är inrymt i vad som ursprungligen var det andra domshuset i Gillespie County, en riktig klassiker och en ståtlig gammal byggnad av kalkstensblock som kommit från stenbrott nära staden.

Vi körde vidare till Amarillo, Texas, en sträcka på 456 miles, och efter en övernattning vidare till Raton, New Mexico, där vi åt lunch. Sedan bar det av till Kim och Walts hus i Colorado Springs, dit vi anlände klockan 16:30 på fredagen den 9 april. Walt var inne på sitt första år som kiropraktor och var kollega med en annan kiropraktor vid namn Dr. Graham. Kim och Walt hade köpt sig ett eget fint hus på 5175 Old Farm Circle West i Colorado Springs.

Nästa morgon körde jag mina två barnbarn, Scott och Bryan, som var sju respektive fyra år gamla, till byparken där de deltog i en påskäggsjakt. Den kvällen gick Henrie, Kim, Walt och jag ut för att äta en elegant middag på en exklusiv restaurang, Sunbird, som ligger på toppen av en hög kulle med utsikt över staden.

Nästa dag var det påsk, och Henrie och resten av familjen gick till mormonkyrkan för gudstjänst, men jag stannade hemma. Jag ringde ett samtal till Billy Sanders, entreprenören. Källarväggarna var uppe, sade han, men de hade inte gjort stora framsteg på grund av regn.

Följande tisdag var Walt ledig och medan Henrie stannade hemma gav vi andra oss iväg på en utflykt till den historiska gamla guldgrävarstaden Cripple Creek, Colorado. Åsnorna strövade fortfarande omkring på gatorna som vanligt, och vi hade trevligt när vi letade igenom några av de intressanta gamla platserna. Medan vi var där köpte jag en västernstatyett i brons föreställande en cowboy till häst i en antikaffär som hette Ginny's. Statyn finns fortfarande i vårt kyrkobibliotek för närvarande.

Nästa dag tog Kim med Henrie och mig till kontoret, där vi träffade Dr. Graham och hans fru Barbara, samt hans sekreterare Georgia. Sedan åt hela gruppen lunch på restaurang Guiseppe's, belägen i Colorado Springs gamla järnvägsstation, som nu byggts om.

Nästa dag, medan Kim och Henrie gick på sightseeing i en del som kallas Old Colorado City, gick jag för att se Professional Rodeo Cowboy's Museum precis vid I-25. Sedan gick jag tvärs över gatan till en västernbutik och köpte några västern-prydnadssaker såsom snusnäsdukar och slipsklämmor. Den kvällen tog Scott och Bryan med oss alla till Trail Dust Restaurant, ett roligt ställe med rutschkanor och västernmusik och dekor. Vi åt alla en god middag och hade väldigt roligt. Till och med mormor och morfar åkte rutschkana med pojkarna.

Nästa helg tog Walt ledigt på fredagen och vi körde alla till Pagosa, Colorado, där Kim och Walt säger att de planerar att gå i pension och där de äger två fastigheter i detta stora och nya fastighetsprojekt. Walt åkte tidigare och körde ner i sin Toyota-lastbil, och vi andra följde efter lite senare i min stationsvagn och anlände dit klockan 16:30. Efter att ha checkat in på Pagosa Inn åt vi alla en god middag i dess matsal Great Divide.

Nästa dag, efter att Walt och pojkarna och jag hade klättrat upp i utsiktstornet för att betrakta den omgivande naturen, körde vi runt i området för att titta på Kims och Walts fyra hektar stora bostadstomt och även deras en halv hektar stora kommersiella tomt. Walt berättade för mig att Eaton International, som hade byggt området, hade ekonomiska problem och höll på att tas över av General Electric, som hade en inteckning i fastigheten.

Nästa morgon, efter att ha ätit frukost med familjen i matsalen Great Divide och efter att ha tagit ett antal bilder av varandra, sa vi adjö, och klockan 11:30 gav Henrie och jag oss av mot Ouray, Colorado, "Amerikas Schweiz" som de gillar att marknadsföra sig som. Vi checkade in på Ouray Chalet Motel, som ägdes av ett ungt tyskt par vid namn Joe och Ann Slawitschka, som vi hade känt ända sedan vi började komma till Ouray 1969. Joe och Ann var dock inte på plats. Vi fick reda på att de numera övervintrade i Boca Raton, Florida, där de hade ett hem och även en kort- och presentbutik. De skulle dock snart vara tillbaka i Ouray för sommaren.

Vi körde till Ridgway, sexton kilometer norrut, nästa morgon och åt frukost på Sunset Restaurant. Det var här, i dörröppningen mellan restaurangen och presentbutiken, som jag såg en förlängd horisontell balk över dörren som gav mig idén att ha en liknande förlängd balk högst upp på vår kyrkobyggnads fasad. Efter frukosten körde vi till vår "ranch"-fastighet en engelsk mil norr om Ridgway, de 29 tunnland som fortfarande finns kvar av de 160 tunnland vi ursprungligen köpte 1972. Utsikten över San Juan-bergen verkade fortfarande lika imponerande som någonsin, om inte mer så.

Vi körde vidare till Montrose, tog sedan Highway 50 västerut till Gunnison, där vi stannade för lunch på det mycket pittoreska Stockman's Hotel and Restaurant. Vi hamnade slutligen på Holiday Inn i Goodland, Kansas, för natten efter att ha kört en sträcka på 729 kilometer under dagen.

Nästa dag körde vi totalt 945 kilometer till Siloam Springs, Arkansas, där vi checkade in på Sunset

Motellet sent den kvällen. Efter en torftig frukost körde vi vidare till Eureka Springs och utforskade det storslagna och berömda gamla (1886) Crescent Hotel högt uppe på kullen. Matsalen där såg så inbjudande ut att vi unnade oss en andra frukost. Sedan körde vi över till Gerald L. K. Smith Center och tittade på den mycket imponerande utomhusscenen där passionsspelen hålls varje år. Vi besökte även G.L.K. Smith-museet och såg den enorma statyn Christ of the Ozarks, och tog ett antal bilder av alltihop.

Därifrån körde vi till Harrison, Arkansas, där jag besökte Kurt Saxon i hans hem. Kurt är känd, eller var vid den tiden, för sin survivalist-litteratur och marknadsföring, och hade till och med medverkat i Phil Donahue-showen angående det ämnet. Vi pratade i ungefär två timmar. Jag hade korresponderat med honom en tid tidigare. Han gav mig en mängd av sin litteratur, och jag gav honom ett exemplar av Salubrious Living. Han hade redan exemplar av mina två andra böcker.

Efter att ha lämnat Kurt begav vi oss mot vår stuga i North Carolina och anlände dit klockan 21:40 på kvällen två dagar senare, torsdagen den 22 april. Vi hade varit på väg länge och hade rest totalt 5024 miles sedan vi lämnade Lighthouse Point den 3 april.

Milstolpe Sextiotre

Att sammanställa den första utgåvan av Racial Loyalty

1983

Idén om att ge ut en rasorienterad tidning går tillbaka till dagarna då Nationalist White Party främjades 1971, när jag för första gången gav ut ett fyrsidigt tabloidblad med namnet Racial Loyalty i tidningshuvudet, och det bara vid ett tillfälle. Namnet Racial Loyalty kändes naturligt för mig, eftersom det i essens var vad vi främjade, och fortfarande gör. Nu, 1982, när jag planerade byggandet av World Center för Church of the Creator, var utgivandet av en kyrkotidning en självklar prioritet i främjandet och expansionen av vår religiösa trosbekännelse och vår rörelse.

Under hösten 1982 började jag på allvar undersöka olika typer av sättningsutrustning som vi skulle behöva för att kunna göra ett professionellt jobb med att ge ut en tidning. Alla indikatorer vid den tiden tycktes peka på Compugraphic som den ledande tillverkaren av denna typ av utrustning, och vid närmare efterforskning fann jag att de hade en representant i Broward County. Hans namn var Art Rogers, och han arbetade från sitt hem i Coral Springs.

Den 10 november ringde jag upp honom för ett möte, och han kom över till huset nästa dag för att informera mig om deras utrustningslinje och lämnade kvar en del av deras litteratur. Tyvärr var han ny i branschen, och han visste själv inte särskilt mycket om de varor han försökte sälja. Han hade faktiskt inte med sig någon av deras maskiner för min granskning, men han sa att nästa vecka skulle företagsledningen hålla ett seminarium på ett Holiday Inn i Ft. Lauderdale, vid vilken tidpunkt de skulle ha en utställning av en komplett linje av sin utrustning, och cheferna där skulle kunna svara på alla mina frågor. Tidpunkten råkade sammanfalla med en av de två veckor som Henrie och jag hade planerat att tillbringa vid Hawk's Nest, vår time-sharing-lägenhet i The Keys, men jag sa till honom att jag skulle göra en speciell resa tillbaka till Ft. Lauderdale för att titta på deras utrustning. Detta gjorde jag, som jag nämnde i ett tidigare kapitel.

Den 2 december träffade jag återigen Art Rogers i mitt hus och skrev ett preliminärt kontrakt för köp av tre stora utrustningsdelar: en MCS-dator komplett med skärm och tangentbord, en Zebra 1400-processor och en modell 8204 fotosättare och skrivare, den

det sistnämnda ett riktigt tungt monster. Det totala priset skulle landa på 22 000 dollar, men de skulle ge mig ett inbyte på 4 000 dollar för den AM-sättningsdinosaurie jag hade använt för att sätta WMB, och som jag fortfarande hade kvar i mitt hem i Lighthouse Point. Art Rogers försäkrade mig om att de kunde leverera all den nya utrustningen före årets slut.

Baserat på Art Rogers försäkran om leverans före årsskiftet, vidtog jag förberedelser för att börja sammanställa tidningen och starta utgivningen i januari 1983. Samma dag, den 2 december, fick jag ett samtal från Tim Gaffney. Jag diskuterade affären gällande sättningsutrustningen och dess beräknade ankomst före årets slut. Han sade att han var redo att komma ner till vårt center för att börja arbeta, och gick med på att vara där den 28:e eller 29:e december. Jag hade tyckt om det typsnitt som användes vid tryckningen av *Salubrious Living* och ville duplicera det i den nya uppsättning vi skaffade. Jag ringde upp Jorge Diaz i South Miami för att få reda på namnet på typsnittet, och han upplyste mig om att det hette Souvenir. Nästa dag, den 4 december, lät jag Art Rogers komma över igen och vi slutförde kontraktet, med Souvenir som vårt valda typsnitt.

Den 16 december lät jag en lastbil från Allied Van Lines hämta upp alla kontorsmöbler jag fortfarande hade kvar på Jim Hundleys kontor och lager och transportera dem till vår nya kyrkobyggnad i North Carolina. Två dagar senare, klockan 17:30, hade Henrie och jag lastat stationsvagnen och gav oss av mot North Carolina. Vi körde 245 miles den kvällen ända till Wildwood och checkade in på Holiday Inn. Nästa dag, efter att ha ätit en biffmiddag på restaurang Heart of Rabun i Clayton, anlände vi slutligen till stugan klockan 20:00, söndagen den 19 december. Allied-bilen och kontorsmöblerna anlände tre dagar senare.

Henrie tillagade en utsökt kalkonmiddag till juldagen, som vi tillbringade på egen hand. Samma dag ringde jag upp Art Rogers och frågade om sättningsutrustningens ankomst. Jag påminde honom om att instruktören för sättningen var inbokad att vara här den 3 januari. Han försäkrade mig återigen om att den skulle skickas vilken dag som helst nu.

Klockan 15:30 på eftermiddagen onsdagen den 28 december anlände Tim Gaffney. Vi inkvarterade honom tillfälligt i stugan. Hans möbler och bohag anlände nästa dag. Han sade att hans fru skulle följa efter om ungefär en månad. Jag ringde återigen Art Rogers. Leveransdatumet för utrustningen var fortfarande ovisst.

På morgonen fredagen den 31 december åkte Tim och jag in till Franklin och köpte 15 impregnerade 4x4-stängselstolpar till ett spjälstaket vi planerade att bygga framför

kyrkan. Samma eftermiddag satte Billy Sanders, med hjälp av en assistent och Tim Gaffney, upp den stora "W"-skylten i plast på kyrkans övre främre fasad. Samma kväll bjöd vi över Tim på en utsökt grytmiddag som Henrie hade tillagat.

Vid det nya årets början fick jag ihop resten av virket och visade Tim hur man bygger spjälstaketet framför kyrkan. Under tiden fortsatte jag att ringa Art Rogers och Compugraphic angående leveransen av deras utrustning, men allt jag fick var undanflykter och löften. Tim fortsatte att ringa sin fru, men även han hade föga framgång. Uppenbarligen rådde hennes präst henne att inte komma hit. Den 11 januari reste Henrie och jag till Florida igen för att ta hand om ärenden som krävde uppmärksamhet där, varav ett var att få vårt hus sålt.

Hela tiden höll jag kontakten med Tim, som arbetade upp sig i ett tillstånd av frustration. Utan sätteriutrustningen kunde vi inte komma igång med tidningen, och samtidigt blev hans fru alltmer orubblig när det gällde att inte lämna New York. Den 23 januari ringde han mig och sa, till sin stora beklagelse, att han hade beslutat sig för att säga upp sig. Stackars karl, jag kunde egentligen inte klandra honom. Henrie och jag tyckte båda mycket om honom.

För att öka på mina problem hade jag fått ett meddelande från Swain Insurance om att de inte skulle förlänga försäkringen på kyrkan efter den 31 januari. Uppenbarligen hade judarna och ADL kommit åt dem. Jag kontaktade John Horton i Pompano Beach, som jag hade känt i många år och som hade en försäkringsbyrå några dörrar bort från där jag förr hade mitt fastighetskontor. Han övervägde situationen och ringde sedan en gammal vän till sig i Asheville, North Carolina, vid namn Don Tomberlin, som hade en stor försäkringsbyrå. Via telefon ordnade John ett interimistiskt försäkringsskydd för kyrkan. Dessutom sa jag upp min försäkring på stugan som jag haft hos Swain i många år och tecknade den hos Don Tomberlin också.

Efter att ha fastställt designen för plankskyltarna (THE WINNING OF THE WEST, etc.) med Design Plastics, hämtade jag plastbokstäverna (THE CHURCH OF THE CREATOR), som skulle placeras runt den övre omkretsen av vår logotyp. Sedan reste Henrie och jag återigen till North Carolina och anlände till stugan klockan 15:30 den 30 januari. Nästa dag åkte jag in till Asheville och träffade Don Tomberlin och slutförde försäkringsavtalet för 130 000 dollar i täckning för kyrkobyggnaden och 85 000 dollar för böckerna och inredningen.

Eftersom Tim Gaffney hade beslutat att sluta letade jag efter en annan assistent och ringde till Richard Becker, som bodde i Greensboro, North Carolina, och bad honom komma ner för en intervju. Han anlände några dagar senare, den 5 februari, tillsammans med en vän och en hund. Intervjun varade större delen av dagen, och han gav sig av den kvällen, precis när det började snöa. Han gick med på att börja den 1 mars, med titeln Hasta Primus (latin för Spjutspets) som jag godtyckligt hade uppfunnit för den tjänsten.

Efter att ha hjälpt Tim att bygga klart resten av spjälstaketet och tagit hand om ett antal andra detaljer, reste Henrie och jag återigen till Florida och anlände hem den 9 februari.

Den 26 februari var vi tillbaka vid stugan igen. Tim Gaffney hade redan skickat tillbaka sina möbler med flyttbil dagen innan. Dagen efter att vi anlänt, efter att ha ätit frukost med oss i stugan, utbytte vi alla några sorgliga farväl och klockan 9:30 gav sig Tim av mot Schenectady, New York.

Vid ungefär denna tid fick jag besked från Richard Becker att han hade ändrat sig och inte skulle komma. Jag började leta efter en Hasta Primus igen. Nyligen hade jag läst en liten bok av en viss D. A. (Duke) McCoy om hur man organiserar en högerorienterad rörelse, eller något i den stilen. Då jag resonerade som så att en sådan person borde vara en bra kandidat för jobbet, spårade jag upp honom i Rossville, Georgia, och ringde upp honom. Söndagen den 27 februari träffade jag honom och hans blonda fru i deras hem i utkanten av Chattanooga, Tennessee, och vi diskuterade situationen under de följande fem timmarna. Han gick med på att komma och besöka vårt Center följande lördag. Han och hans fru och hund anlände punktligt klockan 12 på dagen och installerade sig för en övernattning i stugan hos oss. Jag visade honom runt på kyrkans område och gick in på mer detaljer om vad jobbet skulle kräva, där huvudmålet var att ge ut tidningen, Racial Loyalty, på månadsbasis. Han verkade resa alla möjliga sorters invändningar och omöjliga krav och villkor. Det tog mig inte särskilt lång tid att komma fram till slutsatsen att jag inte ville ha den här mannen under några som helst villkor. Nästa morgon skickade jag iväg honom. Tillbaka på ruta ett.

Nästa tisdag, den 8 mars, sent på eftermiddagen, anlände en enorm lastbil från Global Van Lines, och med den sex stora paketerade kollin innehållande vår typsättningsutrustning från Compugraphic. Uppenbarligen var en del av anledningen till att den blivit så fördröjd att någon hade klantat till det och först skickat den till South Boston, och det tog några veckor att reda ut den röran. Hur som helst, nu var den äntligen här!

Skåpbilen var så enorm att de inte kunde köra den genom grinden till kyrkans framsida, så de parkerade den vid vägkanten, utanför grinden, och använde en pirra för att rulla paketen över gården därifrån, och bar dem sedan uppför trapporna till övervåningen. Det tog tre män ända till 10:30 den kvällen att utföra jobbet, och vid den tiden var det naturligtvis väldigt mörkt.

När det var dags att ge sig av upptäckte föraren att han inte hade tillräckligt med manöverutrymme för att vända den där enorma kolossen. Jag hade sagt till honom tidigare att det fanns plats, en sorts korsväg, om han körde upp till min stuga för att vända. Som turen ville sig försökte han i mörkret vända ungefär hundra meter innan han kom fram till korsvägen, körde ner i ett dike och körde ner Ayers stängsel till kohagen. Vid 11:30-tiden den kvällen knackade en mycket upprörd förare på min stugdörr och informerade mig om sitt dilemma: han satt fast.

Jag ringde en bärgningsbil. De sa att de skulle komma ut, men att vi fick vänta till morgonen. Klockan 7:30 nästa morgon var Ron Slagles bärgningsbil på plats för att dra ut Global ur deras röra. Detta kostade de sistnämnda extra etthundra dollar. Den eftermiddagen levererade Blue Ridge Trucking Service ytterligare två paket från Compugraphic. Därefter ringde jag Compugraphic och berättade för dem att vi nu hade utrustningen, och att vi nu behövde deras specialist för att komma ut, packa upp, ställa upp, ansluta och testa utrustningen. Den 15 mars anlände Robert Yasi och servade utrustningen. Vi behövde dock fortfarande programvaran till skrivaren.

Så nu hade vi utrustningen för typsättning, men ingen typograf. Richard Becker hade rekommenderat en nazistvän till honom vid namn Tyler Thompson, också från Greensboro, North Carolina. Tyler hade skrivit ett ganska intelligent brev till redaktören som imponerade på mig, och på grundval av det brevet och Beckers rekommendation bad jag honom komma ner för en intervju. Efter att ha bett mig skicka honom bussbiljetten anlände han faktiskt den 12 mars. Vi diskuterade villkor, arbetsuppgifter osv. Han verkade intelligent nog, men det tycktes finnas två negativa aspekter: det verkade som om han hade ett alkoholproblem, och han verkade vara väldigt mycket i försvarsställning. Hur som helst, då jag hade få alternativa kandidater att välja mellan, var jag redo att anställa honom, och han gick med på att börja om två veckor. Den 16 mars lämnade Henrie och jag för att återvända till Florida igen.

Tillbaka i Florida skickade jag ett maskinskrivet kontrakt till Tyler Thompson för att binda upp vår muntliga överenskommelse. Han svarade att överenskommelsen var bra, men att han inte hade några anständiga kläder att bära på jobbet, och att han skulle behöva minst 200 dollar

för att utrusta sig själv, och till bussbiljett. Jag gillade det inte, men likt den gode (naive) stackare jag var, skickade jag honom de begärda 200 dollarna. Han sa att han skulle vara i Franklin vid busstationen den 4 april.

De fyra stora plankskyltarna var nu färdiga. Jag hämtade upp dem från Design Plastics och spände fast dem på takräcket på min stationsvagn. På långfredagen den 1 april, med Henrie körandes min stationsvagn och jag i VW Rabbiten, gav vi oss återigen av mot North Carolina. Vi åt vår vanliga lunch bestående av räksmörgåsar och soppa på Holiday Inn i Fort Pierce, och efter att ha kört 430 miles stannade vi i Moultrie/Adel, Georgia, och försökte få tag på ett rum. Men eftersom det var långfredag fanns inget tillgängligt. Vi körde vidare till Tifton och åt middag på Holiday Inn. Vi försökte få ett rum där, men utan framgång. Faktum var att receptionisten informerade oss om att hon tvivlade på att några rum alls var tillgängliga längs hela vägen. Vid det här laget var det nära midnatt och utsikterna att få ett rum någonstans var ganska små. Vi körde till rastplatsen vid I-475-förbifarten och parkerade båda bilarna och vilade, och tog en halvslummer från midnatt till 01:30. Sedan körde vi vidare, trötta som vi var, tills vi anlände till stugan klockan 6 på morgonen.

Efter några timmars sömn fick jag ett samtal från Tim Gaffney, som frågade efter priser på kartonger med NER och WMB. Den eftermiddagen fick jag också ett samtal från Tyler Thompson, som sa att han inte skulle komma, han hade problem med ryggen. Hur var det med de 200 dollarna? Tja, tyvärr hade han redan gjort av med dem. Senare fick jag reda på hur han hade använt dem. Han hade gett sig ut på en rejäl fylla tills han var helt pank. Så mycket för tron på den mänskliga naturen.

Den kvällen ringde jag Tim Gaffney igen. Tidigare hade han nämnt William J. Tucker, en tidigare chef till honom och delägare i hans Force and Order-grupp, som han kände skulle vara en bra kandidat för Hasta Primus-jobbet. Tim gav mig hans telefonnummer och jag ringde Bill Tucker. Han verkade mottaglig och gick med på att komma hit för att diskutera situationen.

Måndagen den 4 april anlände Gene Schweigert från Compugraphic för att ge Henrie och mig tre dagars instruktion i användningen av den nya typsättningsutrustning vi köpt, då nämnda instruktion var en del av avtalet. Jag hade hoppas att vi vid det här laget skulle ha haft vår huvudtypist här för att också få nytta av den instruktionen, men eftersom ingen hade dykt upp, tog Henrie, som var typist, och jag själv, som inte var det, instruktionen.

Kort därefter ringde Bill Tucker och informerade mig om att de skulle vara här lördagen den 9 april, och mycket riktigt, vid

11:20 A.M. Bill och hans fru Arlene och deras hund anlände till stugan. Jag visade dem området, diskuterade villkoren, bjöd dem på lunch och sedan på middag. Jag upptäckte att frun var den dominerande gestalten i ekvationen och att hon inte var alltför ivrig att ta steget. Klockan 7:10, efter middagen, gav de sig av. Vid uppföljningen kom det inte heller något ut av det mötet, även om han ringde tillbaka och lovade att han skulle vara med mig om sex månader.

Jag gick till arbetet i min garageverkstad och konstruerade ett bord för datorn och tangentbordet, en låg bänk att ställa den tunga 8402-skrivaren på, och ett ställ och skåp att placera Zebra-framkallaren på. Jag byggde också ett lutande monteringsbord på vilket jag kunde klippa, layouta och klistra upp texten. Jag köpte också en elektrisk vaxmaskin och beställde layoutark. Henrie och jag bestämde att vi inte skulle vänta längre och att vi skulle sätta ihop den första utgåvan själva. Hon skulle sköta typsättningen och jag skulle sköta skrivandet, klippandet, layouten och klistrandet. Den 12 april började hon typsätta den första artikeln, *Creativity, an Idea Whose Time Has Come*.

Det rådde ingen brist på material eller artiklar. Under det senaste året eller så hade jag skrivit ett antal artiklar när inspirationen föll på och arkiverat dem för framtida bruk. Medan jag var vid Hawk's Nest i Keys i november förra året skrev jag "Not Likely a 'Who'", "Point of No Return", "God and Country, The Flag and The Constitution" och "We Will Not Compromise." Dessutom, några dagar senare, skrev jag "Come Out of the Closet, White Man." Den 1 januari 1983 skrev jag "Building a Whiter and Brighter World." I februari skrev jag essän om "Racial Teamwork", och kort därefter "The Flat Tire Syndrome" och "Russia, Israel and the United States." När det blev dags att sätta ihop den första utgåvan hade jag egentligen bara för avsikt att ge ut en åttasidig tabloid varje månad, men när jag väl satte igång fann jag att till och med 12 sidor knappt räckte till för att säga allt jag ville ha sagt.

Med Henrie som skötte typsättningen och jag som skötte klippandet och klistrandet, hade vi den 24 april de sex dubbelarken, de 12 sidorna, sammansatta och klara för tryckeriet. Vi betecknade den som Nummer 1, juni 1983. Nästa dag tog jag originalet till Dixie Advertising i Franklin och gav Gene Dowdle en check på 921,86 dollar för att trycka 15 tusen exemplar. Samma dag, klockan 1 P.M., lämnade Henrie och jag stugan och återvände till Florida för att ta hand om ett antal brådskande ärenden.

Tillbaka i Lighthouse Point ringde jag Gene Dowdle. Han bekräftade att alla 15 tusen hade körts framgångsrikt.

och var redo att hämtas. Jag bad honom skicka mig tre exemplar för granskning, vilket han gjorde. Jag var mycket nöjd med vår första produktion.

Efter att ha hämtat 1000 stora manila-kuvert hos Broward Stationers och samma antal formulärbrev från tryckeriet, och lastat upp med andra förnödenheter, lämnade Henrie och jag återigen North Carolina den 6 maj. Under tiden hade jag varit i kontakt med Richard Becker, och han hade ändrat sig och beslutat att ta jobbet vid kyrkan. Han anlände klockan 10:15 den 8 maj, och jag flyttade honom och hans tillhörigheter till lägenheten på övervåningen i kyrkan. Nästa morgon åkte Richard och jag in till Franklin, åt frukost på B & D Restaurant och hämtade de 15 tusen exemplaren av Racial Loyalty hos Dixie Advertising. Samma dag skickade Becker och jag iväg 21 kartonger med 100 exemplar vardera av RL. Nästa dag skickade vi iväg ytterligare 51 kartonger med 100 stycken i varje. Under de närmaste dagarna postade vi flera hundra enskilda exemplar till personer som inte var prenumeranter, men som fanns på vår sändlista, totalt 645 stycken.

Den 16 maj lät jag Billy Sanders sätta upp de stora plankskyltarna på kyrkans övre fasad, "The Winning of the West." Samtidigt lärde jag Richard Becker grunderna i vad jag visste om mekaniken och teknikerna för att använda typsättningsutrustningen. Sedan, den 18 maj, reste Henrie och jag till Florida igen.

Vi hade pendlat fram och tillbaka mellan Florida och North Carolina upprepade gånger, med ett stort mått av slitage, som den föregående berättelsen har illustrerat. Detta skulle snart nå sitt slut, vilket jag kommer att berätta om i nästa och sista kapitel.

Milstolpe Sextiofyra

Att lämna Florida för North Carolina

Juni, 1983

Från den tidpunkt då jag bestämde mig för att bygga World Center i North Carolina insåg jag också att Henrie och jag skulle bli tvungna att sälja vårt hus i Lighthouse Point och genomföra en total flytt för att vara nära kyrkan. Även om vi båda älskade läget för vår stuga under de sju ekarna och den vackra bergsutsikten som hörde till, var uppryckandet och den mödosamma uppgiften att genomföra flytten, i vår ålder, inget som någon av oss såg fram emot. Vi hade trots allt bott där i ett rymligt, bekvämt hem, komplett med pool och båtplats, i tjugofyra år – den längsta tid någon av oss någonsin hade bott i en och samma bostad. Dessutom fanns det många minnesvärda höjdpunkter och händelser i våra liv som var oåterkalleligt sammanflätade med vår vistelse där. Vi bet dock ihop och insåg att om jag någonsin skulle få rörelsen i rullning, var flytten tvungen att ske, och det var nu eller aldrig.

Den 26 oktober 1982 kontaktade jag för första gången en fastighetsmäklare för att lägga ut huset till försäljning. Hans namn var Frank Giletka, som arbetade vid Merrill Lynch Realtys kontor, en avdelning av aktiemäklarfirman i Pompano Beach. Han kom över för att inspektera fastigheten, och tre dagar senare träffades vi igen och jag undertecknade ett sexmånaders förmedlingsavtal med hans firma. Det var ett bra val, då Frank verkade vara en ivrig pådrivare för att sälja just vårt hus.

Tyvärr var det inte den bästa tiden att sälja fastigheter, eftersom landet befann sig i en recession 1982 och fastighetsmarknaden var i en svacka. Vi hade dock ett utmärkt läge, och Frank Giletka arbetade ihärdigt med att få till stånd denna försäljning och visade huset ett flertal gånger, även när Henrie och jag inte var där utan pendlade fram och tillbaka till North Carolina. Efter några månader verkar det som om han på något sätt hamnade i konflikt med sina överordnade, och Frank lämnade Merrill Lynch, medan uppdraget stannade kvar hos mäklarfirman. Två kvinnliga mäklare fortsatte att visa huset.

Under tiden började Frank hos en annan mäklarfirma vid namn Joseph S. Balestreri, även den i Pompano Beach. När sexmånadersperioden för uppdraget löpte ut, var Frank...

tillbaka för att återigen lista fastigheten hos Balestreri. Även om Merrill Lynch också tävlade om den, valde jag att ge den till Frank, och inom ytterligare två månader hade en av hans medarbetare, Ellen Barnes, ett seriöst prospekt och bud. Som turen var, när vi tog emot budet, skedde det via telefon medan vi befann oss i vår stuga i North Carolina. Budet låg betydligt under det pris vi hade begärt, och jag avvisade det omedelbart och krävde 20 000 dollar mer, ta det eller låt bli. Efter en del köpslående fram och tillbaka bestämde sig köparna för att acceptera det. Den 20 maj var vi tillbaka i Pompano Beach och träffade mäklaren för att lägga sista handen vid avtalet och undertecknade ett handpenningsavtal (Deposit Receipt Contract), som hade ett ursprungligt datum den 12 maj. Det var en kontantaffär och föreskrev bland annat att vi skulle utrymma lokalerna före den 1 juli.

Den 3 juni reste vi återigen till North Carolina för att börja sammanställa den andra upplagan av *Racial Loyalty*. Medan jag var där, den 9 juni, fick jag besök av två reportrar från Atlanta Journal/Constitution, Marke C. Winne och Bill Montgomery. Det verkar som om J. B. Stoner, från National States Rights Party och från *Thunderbolt*, vid denna tid hade dömts för en kyrkbombning i Alabama som ägde rum cirka 15 eller 20 år tidigare. Det var en falsk och riggad rättegång, driven av någon ivrig nigger-åklagare som var angelägen om att skapa sig ett namn, understödd och hjälpt av ADL. På något sätt, efter alla dessa år, lyckades de rigga rättegången, övertyga juryn och få det att hålla. Nu var Stoner på flykt, och ingen visste var han befann sig. Dessa reportrar var övertygade om att han gömde sig i vår kyrka, och att jag var involverad i en konspiration för att hysa en brottsling på flykt från lagen. Efter en viss diskussion där jag gjorde det övertydligt att jag inte hade en aning om vad i helvete de pratade om, gav de sig till slut av och gick så långt som till grinden där deras bil stod parkerad. Där stannade de för att rådgöra med varandra. Sedan kom de tillbaka för att göra ett nytt försök. Vid det här laget började jag bli ganska irriterad och sa samma sak till dem som jag hade sagt tidigare, fast i skarpare ordalag. Slutligen gav de sig av, och jag skulle inte se någon av dem igen förrän cirka nio månader senare, då Mark C. Winne den 8 mars 1984 var tillbaka för att göra en tv-dokumentär om vår kyrka för WXIA i Atlanta.

Under tiden, nästa dag den 10 juni, färdigställde jag det andra numret av *Racial Loyalty* (juli) och tog det till Dixie Advertising i Franklin för att få 5000 exemplar tryckta till ett pris av 655,38 dollar. Nästa dag reste Henrie och jag till

Lighthouse Point igen, och för sista gången. Så snart vi anlände påbörjade vi den mödosamma uppgiften att få vår ändlösa samling av tillhörigheter, de värdefulla och de värdelösa, packade inför den stora flytten. Det var ett jobb som fick Henrie att rygga tillbaka, och jag kunde inte tänka mig något jag avskydde mer.

Några dagar senare, klockan 10 på morgonen den 15 juni, ringde jag upp Rick Becker för att få veta hur det gick med paketeringen av utskicket för juli-numret. Han var i upplösningstillstånd och det hördes en stor upphetsning i hans röst. Han hade försökt ringa mig mitt i natten, sa han, men min telefon hade upprepade gånger svarat med upptagetsignal. (Vid närmare kontroll hade luren legat felaktigt på klykan.) Han berättade för mig att klockan 2:30 den morgonen hade några brottslingar försökt brandbomba kyrkan, och hade avlossat en salva med en dubbel-nolla hagelbössa mot vår logotyp, vilket lämnade ett antal hål i den. Han hade ropat Mayday! Mayday! på 911-linjen och två brandkårer hade anlänt inom kort för att släcka elden, en brigad från Otto och den andra från Dillard. Bob Scott, från Asheville Citizen, och Kim Kimmins, från Franklin Press, hade redan varit där för att ta bilder och skriva sin artikel. Senare fick jag ett samtal från Bob Scott, som ville ha ytterligare information.

Wow! tänkte jag, det här börjar verkligen likna ren terrorism. Jag ringde till Macons sheriffkontor för att ta reda på om de hade någon aning om vilka förövarna kunde vara. Nej, de hade ingen aning, sa de. Jag informerade biträdet jag pratade med om att jag hade fått höra att förövarna hade lämnat några tomma ölburkar vid vägkanten. Varför undersökte de inte dessa efter fingeravtryck? Biträdet gav mig någon enfaldig ursäkt till varför detta var omöjligt. I själva verket ljög de om att de inte visste vilka förövarna var. Nästan alla andra i Macon County verkade veta det. Vi misstänkte att det antingen var någon grupp av fanatiska pånyttfödda kristna seloter, eller judiska ADL. Senare information verkade tyda på att vi hade rätt på båda punkterna, och att någon eldig predikant hade eggat några ungdomliga idioter till att utföra attacken, och att bakom honom stod ADL.

Under tiden, hemma i huset, sålde vi de möbler och apparater vi kunde och packade resten av föremålen i en mängd lådor och garderobskartonger. Den 23 juni monterade Allied Vans isär och packade vår vita flygel, som vi skickade som en gåva till Kim och Walt i Loveland, Colorado. Den 24 juni träffades vi på advokat Hunter B. Craigs kontor och avslutade fastighetsaffären för försäljningen av vårt hem i Lighthouse Point.

På morgonen den 28 juni var vi helt färdigpackade och jag ringde Allied Van Lines för att fastställa vilken tid de skulle vara här för att hämta och påbörja lastningen. Jag hade gjort upp med en av deras agenter ungefär tre veckor tidigare om att hämta vårt lass den 28 juni. Tyvärr hade den agenten kort därefter gått på semester och försummat att göra bokningen. När jag nu ringde informerade kontoret mig om att de inte hade någon information om vårt ärende, och de hade inga flyttbilar tillgängliga omedelbart. Jag skällde ut dem ordentligt för deras slarv, och vid 11-tiden hade de en flyttbil vid vårt hus. Det var en reservbil som de hade hyrt från ett annat företag, men icke desto mindre var de lastade och på väg vid 16-tiden. När jag kontrollerade priset informerade de oss om att de debiterade oss extra 400 dollar för akututhyrningen. Efter ett stort gräl med dem gick jag med på något mindre.

Efter att de gett sig av sopade och städade vi ur det tomma huset; Henrie var pedantisk med det till överdrift. Vi lämnade slutligen huset klockan 21:15, vår egen kombi lastad till brädden med våra utvalda oljemålningar och andra värdesaker. Vi checkade in på Holiday Inn i Ft. Pierce ungefär en och en halv timme senare, och dödströtta efter en ansträngande dag gick vi och lade oss utan middag.

Nästa dag, efter en god natts sömn och en rejäl frukost på Holiday Inn, körde vi totalt 505 miles och stannade i McDonough, Georgia. Vi checkade in på Holiday Inn klockan 18:45 den kvällen, och efter en god natts sömn gav vi oss av klockan 08:45 nästa morgon. Vi anlände till Clayton, Georgia vid middagstid, åt lunch på restaurang Burrell's Junction och lastade sedan upp med livsmedel. Slutligen, torsdagen den 30 juni klockan 13:30, anlände vi till stugan. Allied-bilen med våra möbler anlände exakt en vecka senare, och flytten var fullbordad.

Det var slutet på en era och början på en annan, en framtid som var oklar och oförutsägbar. Med denna flytt hade jag korsat Rubicon och gjort det slutgiltiga åtagandet för saken, fullt medveten om att det som låg framför oss var fyllt av osäkerhet, med okända faror och inga garantier. Jag gav mig ut på outforskade hav, vatten som inte bara var fulla av dolda grund utan också av lystna hajar. Framtiden erbjöd dock också obegränsade utmaningar och belöningar. Det som stod på spel var inte bara min egen obetydliga överlevnad, utan den sällsynta och gyllene möjligheten att spela en avgörande roll i överlevnaden, expansionen och främjandet av Naturens främsta, den vita rasen. Det var den största av alla tänkbara utmaningar, en utmaning som

var värt att eftersträva till varje pris — inget pris för högt, ingen uppoffring för stor. Det är ett jobb som måste göras.

Andra böcker av Ben Klassen

Nature's Eternal Religion
The White Man's Bible
Expanding Creativity
Building a Whiter and Brighter World
RAHOWA! This Planet Is All Ours
The Klassen Letters Vol. 1
The Klassen Letters Vol. 2
Portfolio One
The Little White Book
A Revolution of Values Through Religion

Medförfattare till: *Salubrious Living*

Alla dessa böcker är tillgängliga från:

CHURCH OF THE CREATOR
P.O. Box 400
Otto, North Carolina 28763

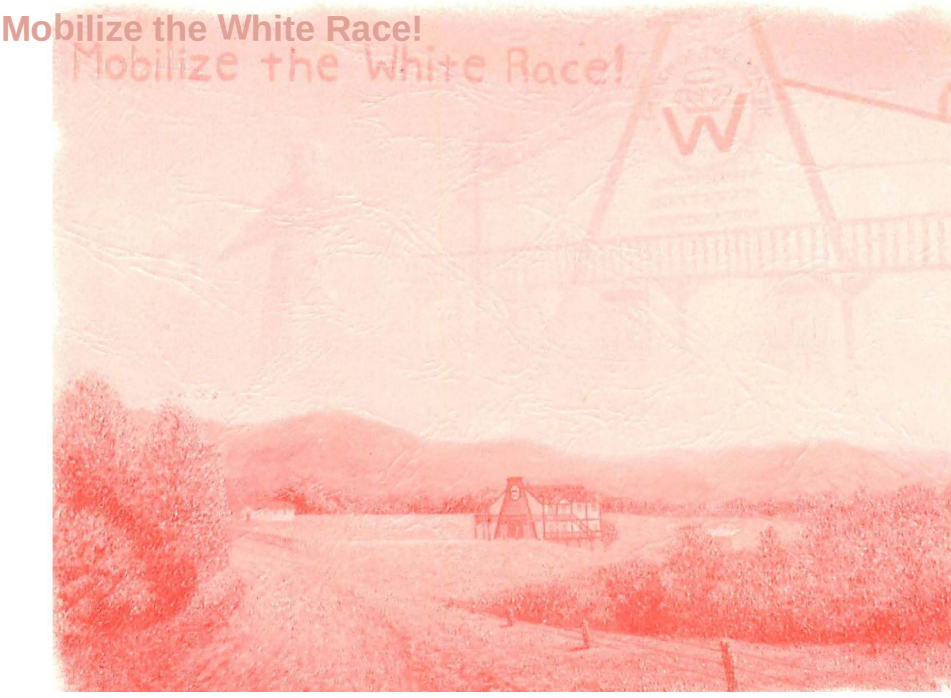

Självbiografin av vår Högste Ledare Pontifex Maximus Ben Klassen är ett betydande bidrag till uppbyggnaden av Creativity-rörelsen. Den kommer att ge nya insikter i bakgrunden, utvecklingen, livet, tänkandet, samt de kreativa och organiserande aktiviteterna hos det största geni som den vita rasen någonsin frambringat, han som grundade den enda vita rasreligionen tillägnad den vita rasens överlevnad, expansion och framsteg, den första sådana religionen i den vita civilisationens hela 6000-åriga historia.

—

Rev. Victor Wolf
Redaktör för Racial Loyalty